

VOL. XXXVII.

SIMON HEWAVITARNE BEQUEST

BHADANTĀCARIYA BUDDHAGHOSA MAHĀ THERĀ'S

COMMENTARY OF THE

JATAKA PALI.

PART - V

(නිසිටකමුග්ගකතෙ වත්තිංසතිමං පොත්තං)

හදනතාවරිය බුද්ධසෙස මහාථෙරවරප්පණීතා

ජාතකටයකථා

පඤ්චමොහාගො.

(නවක-තෙරසක නිපාත වණ්ණනා.)

සිරිලකිකාදිපෙ

නුගරධනණපුරොපත්තිකෙ පතිට්ඨිතං

අභිනවාරාමඛ්‍යාතං හමරාරක්කවිහාරමජ්ඣධාවසනා

හදනතපණ්ඩිතෙන

විදුරුපොල පියතිස්ස මහානායකභෝරෙන

සංඝෝධිකාභිසඤ්චිතාව.

බු.ව 2553

ක්‍රි.ව 2009

මිල රු. 150/=

(හිපිවනමුද්‍රාකරණ මහතිංසතිං පොතකිං.)

හදනතාවරිය බුද්ධකොස මහාපෙරවරපසභිතා

ජාතකටඨකථා.

පඤ්චමොහාගො.

(නවක-කෙරසක නිපාත වණනා.)

සිරිලකාදිපෙ

නාමරකණ්ඩුකේසනිංසක පතිවසිතං

අභිතවාරමඛ්‍යාතං හමරරඤ්ඤවිහාරමජ්ඣාචසතා

හදනතංසකිතෙන

විදුරුපොල පියතිස්ස මහානායකපෙරෙන

සංසොධිතාභිසකිතාව.

සසිමන්තේ වාටිතාරණ මහාසයාණතෙන

සොගතෙන

සිද්ධාඨ ආමාරදස මුනසිකාභිකාතෙන

හිපිවනමුද්‍රාකරණ මුද්‍රාපෙති

පානවිතතා.

බු.ව 2553

ක්‍රි.ව 2009

Vol. XXXVII.

SIMON HEWAVITARNE BEQUEST.

BHADANTĀCARIYA BUDDHAGHOSA MAHĀ THERĀ'S

COMMENTARY TO THE

JĀTAKA PĀLI.

PART V.

REVISED AND EDITED BY

The Venerable Pandit

WIDURUPOLA PIYATISSA MAHA NAYAKA THERA

Bambarakele Vihāre, Nuwara Eliya,

Ceylon.

PUBLISHED BY THE TRUSTEE :

SRINATHA KUMARADASA MOONESINGHE ESQ.

THE TRIPITAKA PUBLICATION PRESS,

MALIGAKANDA,

COLOMBO (CEYLON.)

B.E. 2553

C.E. 2009

දෙවන මුද්‍රණය 500 (2009)

THE LATE
MR. SIMON ALEXANDER HEWAVITARNE.

BORN 20TH MARCH, 1875.

DIED 17TH JANUARY, 1913.

සෝමාවතී හේවාචිතාරණ මැතිනිය

THE LATE
VEN'BLE ANAGARIKA DHARMAPALA.
(SIRI DEVAMITTA DHAMMAPALA)

Director of Tripitaka Muddana Sabha

BORN 17TH SEPTEMBER, 1864.

DIED 29TH APRIL, 1933

PUBLISHERS NOTE

The late Mr. SIMON ALEXANDER HEWAVITARANE, who in his life time had begun to publish the TRIPITAKA, left a bequest for its completion after his death. He died suddenly on 17th January 1913 and in accordance with his wishes his Trustees had published the Commentaries on the Text in 49 volumes. After seventy years these books are no longer readily available.

His widow Mrs. SOMAWATI HEWAVITARANE who passed away on 10th January 1982 at the age of 94, had prior to her death, created the SOMAWATI HEWAVITARANE TRUST to carry on the good work started by her late husband and bequeathed her entire estate to this Trust.

We the Trustees of the Somawati Hewavitarane Trust, having seen the need to re-print the Commentaries, have undertaken this task to help both the student and teacher of the Dhamma and in the hope that this act of ours will help to preserve the Noble Teachings of the Blessed One for the benefit of the future generations and thereby prolong the life of the Buddha Sasana by many more thousands of years.

May the fruits of this meritorious act help the late Simon Alexander Hewavitarane and Somawati Hewavitarane Maha Upasikawa in Sansara and towards their final attainment of Nibbana.

Noel Wijenaikie
Nanda Amerasinghe
Parinda Ranasinghe

20th November 2009.

Somawathie Hewavitarane Trust,
130, Rev. Hikkaduwe Sri Sumangala Nahime Mawatha,
Colombo 10,
Sri Lanka..

PREFATORY NOTE.

WITH the publication of the fifth part of the Jātaka Aṭṭhakathā, I have much pleasure in placing before the public the 37th volume of the Simon Hewavitarne Bequest Series. The editing of this volume has also been done by the Ven'ble Pandit Widurupola Piyatissa Mahā Nāyaka Thero of the Up-country Amarapura Sect, Bambarakelle Vihāre, N'Eliya. I beg to convey my heartfelt thanks to the Revd. Editor who though being in indifferent health has helped me to a very great extent in bringing out this volume.

I have much pleasure to announce that the sixth part of the Apadāna and Pancappakarana Aṭṭhakathā are well in hand and will be out during the course of next year.

Owing to lack of funds I am still not in a position to issue more than one book this year.

S. K. Moonesinghe.

Tripitaka Publication Office,
Maligakanda, Colombo,
27th December, 2479.
1935.

ABBREVIATIONS.

සංකේතනිරූපනං.

සි.	සිහලපොත්තං.
ඉං.	මුද්දිත ඉංග්ලිෂ්කර පොත්තං.
සං.	මුද්දිත සංග්‍රහකර පොත්තං.

CONTENTS.

අමෙකා. විසයය. පිටිමිමෙකා. අමෙකා. විසයය. පිටිමිමෙකා.

1. සාලිකෙදර ජාතකං.	5	8. හලාපියජාතකං	126
2. චන්දකිත්තර ජාතකං.	10	9. සොමනස්සජාතකං.	134
3. මහාඋකකුස ජාතකං.	16	10. චම්පෙය්සජාතකං.	146
4. උද්දලකජාතකං.	21	11. මහාපලොහකජාතකං.	150
5. භිසජාතකං.	29	12. පඤ්චපණ්ඩිතජාතකං.	150
6. සුරාවිජාතකං.	37	13. හච්චාලජාතකං.	163
7. පඤ්චපොසථජාතකං.	43	14. අශොඝරජාතකං.	170
8. මහාමොරජාතකං.	50		
9. තච්ඡසුකරජාතකං.	56		
10. මහාවාණිජජාතකං.	59		
11. සාධිතජාතකං.	64		
12. දසමුහමණජාතකං.	70		
13. භික්ඛාපරමපරජාතකං.	74		

පනිණ්ණකනිපාටවණ්ණනා

නිට්ඨිතා.

1. මානභිජාතකං.	85
2. විතතසමයුතජාතකං.	94
3. සිච්චිජාතකං.	102
4. සිරිමන්දජාතකං.	103
5. රොහනතමිගජාතකං.	110
6. මුලුහංසජාතකං.	115
7. සත්ථිගුමෙජාතකං.	121

විසතිනිපාටවණ්ණනා

නිට්ඨිතා.

1. කිංඡජජාතකං.	178
2. කුමහජාතකං.	186
3. ජයද්දිසජාතකං.	197
4. ඡද්දනජාතකං.	213
5. සමහවි ජාතකං.	222
6. මහාකපි ජාතකං	228
7. දකරකබ්බ ජාතකං	228
8. පණ්ණරක ජාතකං.	238
9. සමුලාජාතකං.	246
10. ගනිතින්දකජාතකං.	254

නිංසතිනිපාටවණ්ණනා

නිට්ඨිතා.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALESE CHARACTERS.

VOWELS.

ආ ආඃ ඉ ඉඃ ඊ ඊඃ උ උඃ එ ඔ

CONSONANTS.

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ga
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඬ dha	ණ ña
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma
ය ya	ර ra	ල la	ව va	ශ sha
			ස sa	හ ha
				භ් ba

ක ka කා ká කි ki කී kī කු ku කූ kūr කෙ kē කෝ kō
ඛ kha ඛා khá ක් khi කී khī කු khu කූ khūr කෙ khé කෝ kō

ග ga = = = = = = =

ක ka	කා ká	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kūr	කෙ kē	කෝ kō
ඛ kha	ඛා khá	ක් khi	කී khī	කු khu	කූ khūr	කෙ khé	කෝ kō
ග ga	=	=	=	=	=	=	=
ඝ gha	ඝා ghá	ඝි ghi	ඝී ghī	ඝු ghu	ඝූ ghūr	ඝෙ ghe	ඝෝ ghō
ච ca	චා chá	චි chi	චී chī	චු chu	චූ chūr	චෙ che	චෝ chō
ඡ cha	ඡා chá	ඡි chhi	ඡී chhī	ඡු chhu	ඡූ chhūr	ඡෙ chhe	ඡෝ chhō
ජ ja	ජා chá	ජි ji	ජී jī	ජු ju	ජූ jūr	ජෙ je	ජෝ jō
ඣ jha	ඣා chá	ඣි jhi	ඣී jhī	ඣු jhu	ඣූ jhūr	ඣෙ jhe	ඣෝ jhō
ඤ ña	ඤා chá	ඤි ñhi	ඤී ñhī	ඤු ñhu	ඤූ ñhūr	ඤෙ ñhe	ඤෝ ñhō
ණ ña	ණා chá	ණි ñhi	ණී ñhī	ණු ñhu	ණූ ñhūr	ණෙ ñhe	ණෝ ñhō
ත ta	තා chá	ති ti	තී tī	තු tu	තූ tūr	තෙ te	තෝ tō
ථ tha	ථා chá	ථි thi	ථී thī	ථු thu	ථූ thūr	ථෙ the	ථෝ thō
ද da	දා chá	ධි di	ධී dī	ධු du	ධූ dūr	ධෙ de	ධෝ dō
ධ dha	ධා chá	ධි dhi	ධී dhī	ධු dhu	ධූ dhūr	ධෙ dde	ධෝ dhō
බ ba	බා chá	බි bi	බී bī	බු bu	බූ būr	බෙ be	බෝ bō
භ bha	භා chá	භි bhi	භී bhī	භු bhu	භූ bhūr	භෙ bhe	භෝ bhō
ම ma	මා chá	මි mi	මී mī	මු mu	මූ mūr	මෙ me	මෝ mō
ශ sha	ශා chá	ශි shi	ශී shī	ශු shu	ශූ shūr	ශෙ she	ශෝ shō
ය ya	යා chá	යි yi	යී yī	යු yu	යූ yūr	යෙ ye	යෝ yō
ර ra	රා chá	රි ri	රී rī	රු ru	රූ rūr	රෙ re	රෝ rō
ල la	ලා chá	ලි li	ලී lī	ලු lu	ලූ lūr	ලෙ le	ලෝ lō
ව va	වා chá	වි vi	වී vī	වු vu	වූ vūr	වෙ ve	වෝ vō
ශ් ba	ශ්වා chá	ශ්චි bhi	ශ්චී bhī	ශ්චු bhu	ශ්චූ bhūr	ශ්චෙ bhe	ශ්චෝ bhō
භ් ba	භ්වා chá	භ්චි bhi	භ්චී bhī	භ්චු bhu	භ්චූ bhūr	භ්චෙ bhe	භ්චෝ bhō

ආ ආඃ ඉ ඉඃ ඊ ඊඃ උ උඃ එ ඔ

ජාතික ධනිකථා.

පඤ්චමහාගො.

නමෝ නඤ්ඤා භගවතො අරහතො
සම්මාසම්මුද්ධං.

14. 1.

සම්පන්නං සාලිසෙදරනති ඉදං සත්ථා ජේතවනෙ විහරනො
මාතුපොසකතික්ඛං ආරබ්භ කපෙයි. වජ්ඣං සාමජාතකෙ ආවිභවිස්සති.

සත්ථා පන තං භික්ඛුං පකෙකාසාපෙච්චා සචං කිර තිං භික්ඛු
ගිති පොසෙයිති පුච්ඡති. සචං භනෙති චුතොති කිං තෙ භොන්තිති
මාතාපිතරෙ මෙ භනෙති චුතොති සාධු භික්ඛු පොරුණකපණ්ණිතා
තිරුත්තා හුත්වා සුවයොති යං තිබ්බතතිත්වාපි ඒණ්ණකෙ මාතා
පිතරෙ කුලාවකෙ තිපජ්ජාපෙච්චා මුඛතුණ්ණිකොත ගොවරං ආහරිත්වා
පොසෙසු තති වත්වා අතීතං ආහරි.

අතීතෙ රුජගහෙ මගධරජා නාම රජුං කාරෙති. තද නගරතො
පුබ්බුත්තරු යදිසාය සාලිඤ්ඤො නාම බ්‍රාහ්මණගාමො අගොයි. තඤ්ඤ
පුබ්බුත්තරදිසාය මගධබෙත්තං තත්ථ කොසියගොත්තො නාම සාලිඤ්ඤ
වාසි බ්‍රාහ්මණො සහස්සකරිසමත්තං බෙත්තං ගහෙත්වා සාලිං වපාපෙයි
උට්ඨිතෙ සංඝෙ වතිං පිරං කාරෙත්වා කඤ්ඤි පණ්ණාසකරිසමත්තං
කඤ්ඤි සට්ඨිකරිසමත්තනති එවං පඤ්චකරියසතමත්තකං බෙත්තං
අත්තතො පුරිසානඤ්ඤෙව ආරකබන්ධාය දත්වා සෙසං පඤ්චකරිසසත
මත්තං හතිං දත්වා එකස්ස හතකස්ස අදයි. සො තත්ථ කුට්ඨං කත්වා
රතතිඤ්චං වසති බෙත්තස්ස පන පුබ්බුත්තරගාගෙ එකස්මිං සාසු
පබ්බතෙ මහත්තං සිමබ්ලිවනං. තත්ථ අනෙකාති සුවසතාති වසනති.

තද බොධිසත්තො තස්මිං සුවසඤ්ඤ සුවරඤ්ඤෙ පුත්තො හුත්වා
තිබ්බතති. සො වයපත්තො අභිරුපො එමවා සකවතාතිපමාණ
සරිරෙ අගොයි. අථස්ස පිතා මහලුකකාලෙ අභං ඉදුති දුරං ගනතුං
න සකෙකාමි තිං ඉමං ගණං පරිහරති රජුං නියසාදෙයි. සො පුත
දිවසතො පටිභාය මාතාපිතූන්තං ගොවරන්ධාය ගනතුං න අදයි. සුව
ගණපරිපුත්තො හිමවත්තං ගනත්වා ජාතස්සරෙසු සාලිවනෙසු යාව
දත්වා සාලිං බාදිත්වා ආගමණකාලෙ මාතාපිතූන්තං පහොණකං
ගොවරං අදාය ගනත්වා මාතාපිතරෙ පොසෙති.

අථස්ස එකදිවසං සුවා ආරෙවෙසුං පුබ්බෙ ඉමස්මිං කාලෙ මගධ
බෙහෙත සාලි පච්චිති ඉදුතී කිනත්‍රුවො ජාතනති. ගෙනති ජානාථාති
දො සුවෙ පතිණිංසු. සුවා ගන්ත්වා මගධබෙහෙත ඔතරන්නා; තස්ස
හතියා රක්කණ්කපුරිසස්ස බෙහෙත ඔතරිත්වා සාලිං. බාදිත්වා එකං
සාලිසිසං ආදය සිඛලීවනං ගන්ත්වා සාලිසිසං මහාසත්තස්ස පාදමුලෙ
පානෙත්වා එවරුපා තත්ථ සාලිති වදිංසු. සො පුත දිවසෙ සුවගණ
පරිවුතො තත්ථ ගන්ත්වා තස්මිං බෙහෙත ඔතරි. සො පුරිසො සුවෙ
සාලිං බාදනෙත ඉතොචිතො ව බාවිත්වා වාරෙන්නොපි වාරෙතුං
න සකෙකාති. සෙසා සුවා සාලිං බාදිත්වා තුච්ඡමුඛාව ගච්ඡන්ති. සුවරුජා
පන බහුති සාලිසිසාති එකතො කත්වා ගරිත්වා මාතාපිතුන්තං දෙති.
සුවා පුත දිවසතො පට්ඨාය තණ්ථව සාලිං බාදිංසු.

අථ සො පුරිසො සුවෙ ඉමෙ අඤ්ඤං කතීපාතං එවං බාදිස්සන්ති
කිඤ්ඤි න හවිස්සති බ්‍රාහ්මණො සාලිං අග්ගාපෙත්වා මග්ගා ඉණං
කරිස්සති ගන්ත්වා තස්ස ආරෙවෙමීති සො සාලිමුට්ඨිනා සද්ධිං තථාරුපං
පණ්ණාකාරං ගහෙත්වා බ්‍රාහ්මණං පසයිත්වා වජ්ඣිත්වා එකමන්ත. ඩිතො
කිලෙහා පුරිස සමපන්නං සාලිබෙහත්තන්ති පුට්ඨො අම බ්‍රාහ්මණ
සමපන්නන්ති වත්වා දො ගාථා අභාසි.

සමපන්නං සාලිකෙදුරං සුවා භුඤ්ඤන්ති නොසිය,
පටිවෙදෙමි තෙ බ්‍රහ්ම න නං වාරෙතුමුස්ස ගෙ.
එකොච තත්ථ සකුණො සො තෙසං සබ්බසුඤ්ඤෙ,
භුත්වා සාලිං යථාකාමං තුණ්ණිනාදය ගච්ඡන්ති.

තත්ථ සම්පන්නන්ති පරිපුණ්ණං අවිකල්ලං. කෙදුරන්ති බෙහතං.
සබ්බසුඤ්ඤෙති සබ්බෙති කොට්ඨාසෙති සුඤ්ඤෙ රහතතුණ්ණිං
ඒඤ්ජ්ඣකන්තිහකම් රත්තපාදෙ තීති රුජ්ඣි පරිකම්පනගිවො මහා
මයුරප්පමාණො සො යාවදන්ථං සාලිං බාදිත්වා අඤ්ඤං තුණ්ණින
ගහෙත්වා ගච්ඡන්ති.

බ්‍රාහ්මණො තස්ස කථං සුත්වා සුවරුජෙ සිතෙහං උපපාදෙත්වා
බෙහත්තපාලං පුච්ඡ අමොහා පුරිස පාසං ඔබ්බිතුං ජානාසීති. අම
ජානාමිති. අථ නං ගාථාය අර්ඤ්ඤාසි.

ඔබ්බිනතු වාලපාසාති යථා බජෙකථ සො දිජො,
ඒවඤ්ඤි නං ගහෙත්වාන ආනගෙථ මමන්තිකෙති.

තත්ථ ඔබ්බිනතුති ඔබ්බියනතු. වාලපාසාතීති අස්සවාලාදී
රජ්ජමයපාසාති. ඒවඤ්ඤිනන්ති ඒවන්තඤ්ඤාවච නං. නං සුත්වා බෙහත
පාලො සාලිං අග්ගාපෙත්වා ඉණස්ස අකහහාවෙන තුට්ඨො ගන්ත්වා
අස්සවාලෙ වට්ටෙත්වා අජ්ඣ ඉමස්මිං ණනෙ ඔතරිස්සතිති සුව
රඤ්ඤා ඔතරණ්ට්ඨානං සලලකෙතිත්වා පුත දිවසෙ වාතප්පභාරෙන
සඤ්චරණකං කත්වා පාසං ඔබ්බිත්වා සුවානං ආගමණං ඔලො
කෙනෙතා කුට්ඨං තිසිදි. සුවරුජාපි සුවගණපරිවුතො ආගන්ත්වා
අලොපුප්පවාරතාය හිග්ගො බාදිතට්ඨානෙ ඔබ්බිතපාසෙ පාදං පට්ට

සෙසෙනොව මතරි. සො අතතනො බඳුනාවට සැදුනා විනෙතයි සවාහං
ඉදුනෙව බඳුරුවං රවිසොමි සුතකා හගතජ්ජිනා ගොවරං අග
නෙතාව පලාසිංහනති යාව එතෙසං ගොවරගහණං අඛිවාසෙසොමිති
සො තෙසං සුතිහතාවා සැදුනා මරණහගතජ්ජිනො හුතො තික්කතත්තං
බඳුරුවං රවි. සමෙබ් පලාසිංසු. සුවරජා එතතනෙසු මෙ සැතිසු
තිවතතිනා මලොකෙනෙනොපි නජි කිනත්තුවො මයා පාපං කතනති
විලපනො-

එතෙ හුතො පිච්චිනාව පක්කමනති විහබ්ගමා,
එකො බඳොසමි පාසෙන කිං පාපං පකතං මයාති.

භාථමාහ.

බෙත්තපාලො සුවරජස්ස බඳුරුවං සුවාතසුච ආකාසෙ
පක්කජුතසද්ධං හුතො කිනත්තුවොති කුටිනො මරුග්ග පාසට්ඨානං
ගතත්තා සුවරජං දිත්වා යසෙසව මෙ පාසො මබ්බිනො සොඵව
බඳොති කුට්ඨිමානසො සුවරජානං පාසතො මොවෙත්තා දො පාදෙ
එකතො බත්ථිත්තා සාලිනියගාමං ගතත්තා සුවපොතකං බ්‍රාහ්මණස්ස
අද්ධි. බ්‍රාහ්මණො බලවසිනෙගෙන මහාසත්තං උගොති හන්තෙති දළහං
ගගෙත්තා අරෙක නිසිදුපෙත්තා තෙන සද්ධිං සලපනො දො ගාථා
අභාසි.

උදරං නුත අසෙසෙසං සුව අවොදරං තව,
හුතො සාලිං යථාකාමං තුණ්ණිනාදාය ගච්ඡයි.

කොට්ඨනත්ත තත් පුරෙසි සුව වේරනත්ත තෙ මයා,
පුටො මෙ සමම අකමාති කුතිං සාලිං නිධියසිති.

තත් උදරංනුතාති අසෙසෙසං උදරං උදරමෙව මසෙසෙ තව
උදරං පත අති උදරං. කමාති තසමිං සිච්චලිවනෙ. පුරෙසිති වස්සා
රත්තත්තාය පුරෙසි නිධියසිති නිබෙසි. නිධානං කත්තා ජපෙසි.

හං සුත්තා සුවරජා මධුරය මනුස්සගාසාය සත්තමං භාථමාහ.

න මෙ වේරං තයා සද්ධිං කොටො මයං න විජ්ජති,
ඉණං මුඤ්චාමිණංදමමි සමපනො කොටිසිච්චං,
නිධිමපි තත් නිදහාම එවං ජානාති කොසියාති.

තත් ඉණංමුඤ්චාමිණංදමමිති තවසාලිංගරිත්තා ඉණංමුඤ්චාමිවෙව
දදුමිවාති වදති. නිධිමපිති එකං තත් සිච්චලිවනෙ අනුගාමිකනිධිමපි
නිදහාමි.

අථ නං බ්‍රාහ්මණො පුච්ඡි.

කිදිසනෙත ඉණදුතං ඉණමොනෙතා ව කිදිසො,
නිධිං නිධානං අකමාති අථ පාසා පමොක්කසිති.

තත් ඉණදුතනති ඉණස්ස දුතං. නිධිං නිධානනති නිධිතො
නිධානං.

එවිං බ්‍රාහ්මණෙන පුට්ඨො සුචරුජා තස්ස ව්‍යාකරෙනෙතො
වතස්සො ගාථා අගාසි.

අජාතපක්කා තරුණා පුත්තකා මග්ග කොසිය,
තෙ මං හතා හරියස්සනති තස්මා තෙසං ඉණං දදෙ.

මාතාපිතා ච මෙ වුද්ධා ජිණ්ණකා ගතයොබ්බතා,
තෙසං භුණෙඛිත ගාතුත මුඤ්ඤව පුබ්බකතං ඉණං.

අඤ්ඤපි තත්ථ සකුණා ඛිණ්පක්කා සුදුබ්බලා,
තෙසං පුඤ්ඤභිකො දළම් තං නිධිං ආහු පණ්ඨිතා

එදිසමෙව ඉණදුතං ඉණමොකෙකා මෙ එදිසො,
නිධිං නිධානං අකඛාතං එවං ජානාති කොසියාති.

තත්ථ ගාතුනාති හරිතා. සං නිධිනති තං පුඤ්ඤභවමං පණ්ඨිතා
අහුගාමිකං නිධිං නාම කපේතති. නිධිං නිධානනති නිධිතො නිධානං.
නිධිනිධානනතිපි පාඨො. අයමෙවත්ථො.

බ්‍රාහ්මණො මහාසත්තස්ස ධම්මකථා සුචා පසත්තවිත්තො දො
ගාථා අගාසි.

හද්දකො වතයං පක්ඛි දිජො පරමධම්මිකො,
එකවෙවසු මහුස්සෙසු අයං ධම්මො ත විජජති.

භුඤ්ජ සාලිං යථාකාමං සහ සබ්බෙති ඤාතිති,
සුනපි සුව පස්සෙමු පියං මෙ තච දස්සනතති.

තත්ථ භුඤ්ජ සාලිනති ඉතො පට්ඨාය නිබ්බයො හුචා භුඤ්ජාති
කරිසසහස්සමි තස්සෙව නිශ්ශාදෙනො එවමාහ. පස්සෙමුති
අත්තතො රුපියා ආගතං අඤ්ඤෙසු දිවසෙසු තං පස්සෙය්‍යමාති.

එවං මහාසත්තං යාවිතා පියපුත්තං විය මුදුට්ඨෙත්තන ඔලො
කෙනො පාදතො බ්බුතා මොවෙතා සතපාකතෙලෙන පාදෙ
මකෙඛිතා හද්දපිඨෙ නිසීදුපෙචා කඤ්ඤනතට්ඨකෙ මුදුලාජෙ බාද
පෙචා සකඛරෙදකං පායෙසි. අථස්ස සුචරුජා අපපමත්තො ගොති
බ්‍රාහ්මණාති වචා ඔවදත්තො-

භුත්තඤ්ඤව පිත්තඤ්ඤව තවස්සමමති
රතීව නො කොසිය තෙ සකාසෙ,
නික්ඛිත්තදණෙඛිසු දදුති දුතං
ජිණ්ණෙව මාතාපිතරෙ හරස්සති.

ගාථමාහ.

තත්ථ තවස්සමමතීති තච නිවෙසතෙ. රතීති අතිරති.

තං සුචා බ්‍රාහ්මණො යුට්ඨහදයො උදුතං උදුතෙනො-

ලක්ඛි වත මෙ උදපාදි අජ්
 යො අඤ්ඤාසිං පච්චරං දිජානං,
 සුචරිතං සුචරිතං සුභාසිතානි
 භාගාමි පුඤ්ඤානි අනපපකානිති.

ගාථමාභ.

තත්ථ ලක්ඛිති සිරිපි පුඤ්ඤාමපි පඤ්ඤාපි. මහාසතෙතො බ්‍රාහ්මණේන අත්තනො දින්නං කරිසසහස්සං පටිකම්පිතො අට්ඨකරිසමත්තමෙව ගණ්ඨි. බ්‍රාහ්මණො ඵලේඛා නිබණ්ණිතො තස්ස තං බෙත්තං නිශ්ශාදේවා අඤ්ඤාලිපගගග්ගා ගච්ඡ සාමි අස්සමුඛෙ මාතාපිතරෙ අස්සාසෙතිති වතො තං උයොසාපෙසි.

සො තුට්ඨමානසො සාලිසිසං ආදාය ගන්තො මාතාපිතුන්නං පුරතො නිකම්පිතො අමම තාත උට්ඨෙථාති ආහ. තෙ අස්සමුඛොව ගසමානා උට්ඨහිංසු තාවදෙව සුවගණො සන්තිපතිතො කථං මුත්තෙතාසි දෙවොති පුච්ඡිංසු. සො තෙසං සබ්බං විජාරතො කපෙසි. කොසි යොපි සුවරඤ්ඤා ඔවාදං සුචා තතොපට්ඨාය ධම්මකසමණ්ඛොබ්‍රාහ්මණානං මහාදුතං පට්ඨපෙසි. තමත්ථං පකාසෙත්තො සත්ථා ඔසාත ගාථමාභ.

සො කොසිගො අත්තමනො උදග්ගො
 අත්තඤ්ඤා පාණඤ්ඤාහිසංබරිතො,
 අත්තන පාණෙන පසන්නවිත්තො
 සන්නපපසි සමණෙ බ්‍රාහ්මණේවාති.

තත්ථ සන්නපපසිති ගතිතාති භාජනාති පුරෙත්තො සන්නපෙසසි.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතො ඵලං භික්ඛු මාතාපිතුපොසනං තාම පණ්ණිතානං වංසොති වතො සච්චාති පකාසෙතො ජාතකං සමො ධාතෙසි. සච්චපරිගොසානෙ සො භික්ඛු සොවාපතතිඵලෙ පතිට්ඨති. තදා සුවගණො බුද්ධිපරිසා අගොසි. මාතාපිතරෙ මහාරජතුලානි, බෙත්තපාලො ඡත්තො. බ්‍රාහ්මණො ආතඤ්ඤා, සුවරජා අගමෙවාති.

සාලිකෙදුරජාතකං.

14. 2.

උපතිසතිදං මඤ්ඤාති ඉදං සත්ථා කපිලපුරං නිස්සාය නිත්‍රොධා රුමෙ විහරත්තො රුජනිවෙසන රුහුලමාතරං ආරබ්භ කපෙසි.

ඉදං පත ජාතකං දුරෙතිදුතතො පට්ඨාය කපෙතබ්බං. සාපතෙසා තිදුතකථා යාව ලට්ඨිවතෙ උරුබෙලකස්ස පස්ස සිහනාදා අපණ්ණක ජාතකෙ කපිතා තතොපරං යාව කපිලවජ්ඣුගමණො වෙස්සනාර ජාතකෙ ආවිහවිස්සති.

සත්‍යා පන පිතුනිවෙසනෙ නිසිදිනි, අනතරභතත්‍යමයෙ මහා බමමපාලජාතකං කපේනි කතභතත්‍යකිවෙමා රුහුලමාතුච්ඡන්ධානෙ නිසිදිනි, තසාං ගුණං වණ්ණනෙතා වන්ධනරජාතකං කපේසාං මිති රජානං පතනං ගාභාපෙතා මිති අග්ගසාවකෙති සද්ධිං රුහුල මාතු ච්ඡන්ධානං පායාසි තදා තසාං පමුඛෙ වතනාලිසසභසා නාවකිප්ඵියො වසනති තාසු බතතිශකඤ්ඤනඤ්ඤව නවුතිඅධික සභසාං, සා තථාගතස්ස ආගමණං ඤාතා සබ්බා කාසාවානෙව නිවා සෙනතුති තාසං ආරොවාපෙසි, තා තථා හරිංසු, සත්‍යා ආගතත්‍යා පඤ්ඤාතත්‍යාසනෙ නිසිදි, අථ තා සබ්බාපි එකපාභායෙරනෙව විරපිංසු, මහාපරිදෙවසදෙදා අගොසි, රුහුලමාතා පරිදෙවිත්‍යා සොකං විනො දෙනි, සත්‍යාරං වන්ධිත්‍යා රජගතෙන බහුමානෙන සගාරවෙන නිසිදි, රජා තසාං ගුණකථං ආරභී, භනෙන මම සුණතා තුමොති කාසාවාති නිවන්තීති සුත්‍යා කාසාවානෙව නිවාසෙසි මාලාදිති පරිවචනතීති සුත්‍යා මාලාදිති පරිවච්ඡන්තී, භූමිසගතාවජාතා තුමොතං පබ්බජිතකාලෙ විධවා සුත්‍යා අඤ්ඤාති රුජ්ජි පෙසිතං පණ්ණාකාරං න ගණති, එවං තුමොසු අසංගීර්විතතා එසාති නානපා කාරෙති තසාං ගුණකථං කපේසි, සත්‍යා අනවජ්ජියං මහාරජ යං එසා ඉදාති මම පච්ඡිමෙ අතතභාවෙ මයි සසෙනභා අසංගීර්විතතා අනඤ්ඤනෙය්‍යා භවෙය්‍ය එසා තීරච්ඡානෙය්‍යාති යං නිබ්බන්තාප මයි අසංගීර්විතතා අනඤ්ඤනෙය්‍යා අභොසිති වත්‍යා තෙන යාවිනො අතීතං අගරි,

අතීතෙ බාරණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජං කාරෙතෙන මහාසත්තො හිමවන්තපදෙසෙ කීන්තරයොති යං නිබ්බන්ති, වන්ධනාමස්ස හරියා තෙ උභොපි වන්ධනාමකෙ රජතපබ්බතෙ වසිංසු, තදා බාරණසි රජා අමච්ඡානං රජං නිය්‍යාදෙනි දො කාසායාති නිවාසෙත්‍යා සන්තඤ්ඤ පඤ්ඤාප්‍රධො එකකොව හිමවන්තං පාමිසි, සො මගමංසං බාදනො, එකං බ්‍රහ්මකනදිං අනුස්සරනො උද්ධං අභිරුහී, වන්ධපබ්බතවාසිනො කීන්තරා වස්සාරත්‍යමයෙ අනොතරිත්‍යා පබ්බතෙයෙව වසනති නිදුසෙ ඔතරිත්‍යා, තදා සො වන්ධනරජෙ අතතනො හරියාස සද්ධිං ඔතරිත්‍යා තෙසු තෙසු ආනෙසු ගණ්ඨි විලිම්පනො, පුප්ථපටෙ නිවා සෙනො, පාරුපනො, ලතාදෙලාහි කිලනො, මධුරස්සරෙන ගායනො තං බ්‍රහ්මකනදිං පත්‍යා එකසමිං නිවත්තධානෙ ඔතරිත්‍යා උදකෙ පුප්ථාති විකිරිත්‍යා උදකකිලං කිලිත්‍යා පුප්ථපටෙ නිවාසෙත්‍යා පාරුපිත්‍යා රජතපටවණ්ණාය වාචකාය පුප්ථසග්ගං පඤ්ඤපෙත්‍යා එකං වෙණුදණ්ඩං ගණෙත්‍යා සගනෙ නිසිදි, තත්‍යා වන්ධනරජෙ වෙණුං වාදෙනො මධුරසද්දෙන ගායි, වන්ධනරජි මුදුකෙ ගණේ නාමෙත්‍යා තසාංවිදුරෙ සිතා නව්ච්චෙව ගායිව, සො රජා තෙසං සද්දං සුත්‍යා පදසද්දං අසාවෙනො සණ්ඨකං ආගතත්‍යා පටිච්ඡන්ත ආත්‍යා තෙ කීන්තරෙ දිත්‍යා කීන්තරියං පටිබද්ධවිනො, සුත්‍යා තං කීන්තරං

විජ්ඣානීයා ජිවිතකායං පාපෙතො ඉමාය සද්ධිං සංවාසං කපෙසසාමිති
විනේතකො වනකීන්තරං විජ්ඣති. සො වෙදනාමනේතො පරිදෙවමානො
වතසොගාථා ආහ.

උපතීයතිදං මඤ්ඤෙ වනෙද ලොකිතමදෙන මජ්ඣමි,
විජ්ඣාමි ජිවිතං පාණං මෙ වනෙද නිරුජ්ඣනති.

ඔසගි මෙ දුක්ඛං මෙ හදයමෙව දග්ගතෙ නිතමමාමි,
තව වනෙදියා සොවනතියා න නං අඤ්ඤෙති සොකෙති.

තිණමිව වනමිව මියාමි නදී අපරිපුණ්ණියාව සුඤ්ඤාමි,
තව වනෙදියා සොවනතියා න නං අඤ්ඤෙති සොකෙති.

වස්සංව සරෙ පාදෙ ඉමාති මය්සුති වහතරෙ මග්ගං,
තව වනෙදියා සොවනතියා න නං අඤ්ඤෙති සොකෙති.

තත්ථ උපතීයතිති සන්නතිවිවෙජ්ඣං නියයති. ඉදං නති ජිවිතං.
පාණාමෙති හදෙද වනෙද මම ජිවිතපාණා නිරුජ්ඣනති. ඔසගිමෙති
ජිවිතමෙව නිසිදති. නිතමමාමිති අතිකිලමාමි. තාවචන්දියාති ඉදං මම
දුක්ඛං නනං අඤ්ඤෙති සොකෙති අථ බො තාවචන්දියා සොවනතියා
සොකගෙතු යසො තිං මම විශොගෙන සොවිඤ්ඤා නසොති අපෙඨා.
තිණමිව වනමිව තිත්තපාසාණෙ බිත්තතිණමිව මුලෙ ජින්නවන
මිව මිලායාමිති වදති. සරෙපාදෙති යථා නාම පබ්බතපාදෙ පතිත
වස්සං සරිතො අවජින්නාමාරං වත්තති.

මහාසතො ඉමාති වතුති ගාථාති පරිදෙවිතො පුප්ථසගෙන
නිපනේතාව සගිං විඤ්ඤෙති පරිවත්තිතො සගි. රුජාපි සිතොව.
ඉතරං මහාසතො පරිදෙවනේතපි අත්තනො රතියා මත්තා හුතො
තස්ස විද්ධිගාවං න ජානාති. විසංඤ්ඤං පන තං පරිවත්තිතො නිපත්තං
දිස්වා කිනත්තබො මෙ සාමිකස්ස දුක්ඛනති උපධාරෙන්නති පහාරමුඛතො
පග්ගරන්තං ලොකිතං දිස්වා පියසාමිකෙ උපත්තබලවසොකං සකිං
රෙතුං අසකෙකානති මහාසද්දෙන පරිදෙවි. රුජා කින්නරෙ මතො
හවිස්සතීති නික්ඛමිතො අත්තානං දස්සෙයි. වනු තං දිස්වා ඉමිනා මෙ
වොරෙන පියසාමිකො විද්ධො හවිස්සතීති කම්පමානා පලායිතොපබ්බත
මත්තකං ආත්තං රුජානං පරිහාසනති පඤ්ච ගාථා ආහ.

පාපොසි බො රුජපුත්ත යො මෙ ඉවජිතපතිං වරුකියා,
විජ්ඣති වනමුලස්මිං සො යං විද්ධො ඡමාසෙති.

ඉමං මග්ගං හදයසොකං පටිමුඤ්චතු රුජපුත්ත තව මානා,
යො මග්ගං හදයසොකො කිම්පුරිසං අවෙකිමානාය.

ඉමං මග්ගං හදයසොකං පටිමුඤ්චතු රුජපුත්ත තව ජායා,
යො මග්ගං හදයසොකො කිම්පුරිසං අවෙකිමානාය.

මාව පුත්තෙ මාව පතිං අද්දකඛි රුජපුත්ත හව මානා,
යො කිම්පුරිසං අවධි අද්දසකං මග්ගකාමාති.

මාව පුතෙක මාව පතීං අදාසකි රුපපුතක තව ජායා,
යො කිමපුරිසං අවගි අදාසකං මය්‍යකාමාගිති.

තත්ථ චණ්ඩිකාදි කපණාය. පටිමුඛභූතාදි පටිලහතු පුසතු පාපු
ණාසු. මහණකාමාගිති මය්‍යං කාමෙන.

රුජා තං පඤ්චගි ගාථාදි පරිගාහිත්වා පබ්බතමත්තකෙ සීතංශෙව
අය්‍යාසෙනොත්තං-

මා තුචං වඤ්ඤ රුජ් මාසොච්ච වනනිමරමත්තකකි,
මම ඤං ගොහිසි හරියා රුජකුලෙ පුජිතා නාරිති.

ගාථමාග.

තත්ථ වඤ්ඤාදි මහාසත්තයං පරිදෙවනකාලෙ නාමයං සුතත්තා
ථවමාග. වනනිමරමත්තකකිති වනනිමරපුප්ථසමානකකි. පුජිතාදි
සොලසත්තං ඉපිසගග්ගානං ජෙට්ඨිකා අග්ගමහෙසි ගෙග්ගාදි.

වඤ්ඤ තස්ස චචනං සුඤ්ඤාදි කිං මං වදෙහිති සිහනාදං තදන්ති
අනන්තරගාථමාග.

අපිඤ්ඤාතං මරියං තව පතාගං රුපපුතක තව ගෙග්ගා,
යො කිමපුරිසං අවගි අදාසකං මය්‍යකාමාගිති.

තත්ථ අපිඤ්ඤාතනති අපි ඵකංසෙනෙව අගං මරියං.
සො තස්සා චචනං සුඤ්ඤාදි නිව්ඤ්ඤරුගො හුඤ්ඤාදි ඉතරං ගාථමාග.

අපි භීරුකෙ අපිච්චිකුකාමකෙ කිමපුරිසි ගච්ඡතිමවනං,
තාලියංතගරගොජනෙ අරඤ්ඤාදි තං මගා රමියංනති.

තත්ථ අපි භීරුකෙති භීරුජාතිකෙ. තාලියංතගරගොජනෙති
ඤ්ඤාදි පතනතගරගොජනා මිති තස්මා අරඤ්ඤාදි තං මගා
රමියංනති. න ඤං රුජකුලාරගා ගච්ඡති තං අවච්ච වඤ්ඤා ව පත නිර
පෙනෙතා හුඤ්ඤා පකකාමි.

සා තස්ස ගතභාවං ඤාත්වා මරුග්ගා මහාසත්තං ආලිඛිත්වා පබ්බත
මත්තකං ආරොපෙත්වා පබ්බතතලෙ නිපජ්ජාපෙත්වා සිසමය්‍ය අත්තනො
උරුපු කත්වා බලවපරිදෙවිතං පරිදෙවමානා ආදාස ගාථා අගාසි.

තෙ පබ්බතා තාව කඤ්ඤා තා ව ගිරිගුහායො,
තත්ථ තං අපය්‍යනති කිමපුරිස කථං අගං කාසං.

තෙ පණ්ණසත්තා රමණීයා වාලමිගෙහි අනුචිණ්ණා,
තත්ථ තං අපය්‍යනති කිමපුරිස කථං අගං කාසං.

තෙ පුප්ථසත්තා රමණීයා වාලමිගෙහි අනුචිණ්ණා,
තත්ථ තං අපය්‍යනති කිමපුරිස කථං අගං කාසං.

අවජා සචන්ද්‍රා ගිරිවරනදියො කුසුමාතිකිණ්ණසොභායො,
තත්ථ තං අපය්‍යනති කිමපුරිස කථං අගං කාසං.

තිලාහි හිමවතො පබ්බතස්ස කුටාහි දස්සනෙය්‍යාති,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

පිතාහි හිමවතො පබ්බතස්ස කුටාහි දස්සනෙය්‍යාති,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

තම්බාහි හිමවතො පබ්බතස්ස කුටාහි දස්සනෙය්‍යාති,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

භුඛ්‍යාහි හිමවතො පබ්බතස්ස කුටාහි දස්සනෙය්‍යාති,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

සෙතාහි හිමවතො පබ්බතස්ස කුටාහි දස්සනෙය්‍යාති,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

විත්‍රාහි හිමවතො පබ්බතස්ස කුටාහි දස්සනෙය්‍යාති,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

යකඛගණ්ණෙවිතෙ ගනිමාදනෙ ඔසධෙති සඤ්ඤන,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසං.

කිම්පුරිසෙවිතෙ ගනිමාදනෙ ඔසධෙති සඤ්ඤන,
තත්ථ තං අපස්සන්ති කිම්පුරිස කථං අහං කාසන්ති.

තත්ථ භො පබ්බතාහි යෙසු මයං එකතො අභිරම්මානා ඉමෙ තෙ පබ්බතා තාව කඤ්ඤ තාව ගිරිගුහායො තථෙව සීතා තෙසු අහං ඉද්දති තං අපස්සන්ති කථං කාසං කිං කරියාමි තෙසු පුප්ථථලපලලවාදි භොහං පස්සන්ති කථං අභිවාසෙභුං සකඛිස්සාමිති පරිදෙවති. පණ්ණාසත්ථාහි තාලිසපතනාදිගනිපණ්ණසත්ථරං අවුත්ථාහි පසනොදිකා. නිලාහිති මණ්මයාති. පිතාහිති සොවණ්ණමයාති. තම්බාහිති මනොසිලාමයාති. භුඛ්‍යාහිති උච්චාති තිබ්බිකයාති. සෙතාහිති රජතමයාති. විත්‍රාහිති සතතරතනමිස්සකාති. යකඛගණ්ණෙවිතොති භූමිවදෙවතා සෙවිතෙ.

ඉති සා ආදසති ගාථාහි පරිදෙවිතො මහාසත්තස්ස උරෙ ගත්ථං ඔපෙතො සත්තාපහාවං ඤාතො වඤ්ඤ ජීවතිගෙව තාවදෙව උජ්ඣාන කමමං කතො ජීවිතමස්ස දස්සාමිති විනොතො කිනත්‍රාවො ලොක පාලානාම තත්ථ උදුහු විපපවුත්ථං ආදු මතා යෙන මෙ පියසාමිකං න රකඛන්තිති දෙවුජ්ඣානකමමං අකාසි. තස්සා සොකවෙගෙන සකකස්සාසනං උණහං අභොසි. සො ආවජ්ජනො තං කාරණං ඤාතො බ්‍රාහ්මණවණ්ණනාගන්තො කුණ්ඩිකතො උදකං ගහෙතො මහාසත්තං සිඤ්ඤි. තාවදෙව විසං අනතරධාසි. වණො රුහි ඉමිසමි. ණානෙ විඥාපිති න පඤ්ඤාසි. මහාසත්තො සුඛිතො උච්චාසි. වඤ්ඤ අරෙහං පියසාමිකං දිස්වා සොමනස්සප්පතො හුත්වා සකකස්ස පාදෙ වඤ්ඤන්ති අනතරං ගාථමාහ.

වන්දනා නෙ අසිර බුහෙව යො මෙ ඉව්හිපතිං වරුකියා,
අමතෙන අභිසිඤ්ඤි සමාගතයමිං පියතමෙනාති.

තත් අමනෙතාති උදකං අමතනති මඤ්ඤමානා එවමාග.
පිසකමෙනාති පියතරෙන. අයමෙව වා පාසො.

සකෙකා තෙසං ඔවාදමිදුසි. ඉතො පට්ඨාය වන්දපබ්බතතො
ඔරුය්ග මනුස්සපථං මාගමිත්ථ ඉධෙව වසථාති. එවඤ්ච පන ඔවදිත්වා
සකට්ඨානමෙව ගතො. වන්දපි කිත්තො සාමි ඉමිනා පරිපක්ඛානෙන
එති වන්දපබ්බතමෙව ගට්ඨාමාති වත්වා ඔසානගාථමාග.

විවරුමදුති ගිරිවරනදියො කුසුමාභිකිණ්ණසොනායො,
නානාදුමවසනායො පියං වද අඤ්ඤමඤ්ඤය්සාති.

සත්ථා ඉමං දෙසනං ආගරිත්වා න ඉදුතෙව පුබ්බපෙසා මග්ග අසං
ගිරිවත්තා අනඤ්ඤතෙය්සා යෙවංති වත්වා ජාතකං සමොධානෙයි. තද
රුජා අනුරුද්ධො අහොයි. වන්ද රුහුලමානා කිත්තරො අගමෙවංති.

වඤ්ඤිනගරණ්ණකං.

14. 8.

උක්කාමිලාවා බකුන්තිති ඉදං සත්ථා ජේතවනෙ විහරන්තො
මිත්තගක්කික උපාසකං ආරබ්භ කපෙයි. සො කිර සාවච්ඡියං පරිජ්ණණ
කුලස්ස පුත්තො සහායං පෙසෙත්වා අඤ්ඤතරං කුලසීතරං වාරුපෙත්වා
අත්ථිපතස්ස උපපන්නං කිච්චං නිත්ථරණ සමජෙත්වා මිත්තො වා සහායො
වාති. තත්ථිති. තෙනති මිත්තො තාව ගන්තෙතුති චුත්තො තසමි. ඔවාදෙ
ශත්වා පඨමං තාව වතුති දෙවාරිකෙති සද්ධිං මෙතති. අකායි. අථානු
පුබ්බෙන නගරගුත්තිකස්ස කමහාමත්තාදීති සද්ධිං මෙතති. කත්වා
සෙතාපතිතාපි උපරපේනාපි සද්ධිං අකායි. තෙති පන සද්ධිං එකතො
හුත්වා රඤ්ඤ සද්ධිං අකායි. තතො අසීතියා මහාපෙරෙති ආනන්දරො
රෙන සද්ධිං එකතො හුත්වා තථාගතෙන සද්ධිං මෙතති. අකායි. අථ
තං සත්ථා සරණෙසු ව සිලෙසු ව පතිට්ඨාපෙයි. රුජාපියං ඉස්සරියමදුසි.
සො මිත්තගක්කිකොයෙවංති පාකටො ජාතො. අථස්ස රුජා මහන්නං
ගෙහං දත්වා ආවාගමඛිකලං කාරෙයි. රුජානං ආදිං කත්වා මහාජනො
පණ්ණාකාරෙ පතිණි. අථස්ස හරියා රඤ්ඤ පතිතං පණ්ණාකාරං උප
රුජස්ස උපරුජේන පතිතං සෙතාපතිස්සාති එතෙනුපායෙන සකල
නගරවාසිනො ආබන්ධිත්වා ගණති. සත්තමෙ දිවසෙ මහාසක්කාරං කත්වා
දසබලං නිමන්තත්වා පඤ්චසතසංඛිතස්ස මුග්ගපමුඛස්ස සංඛිතස්ස මහා
දුතං දත්වා භත්තකිම්බාවසානෙ සත්ථාරු කතානුමොදනං සුත්වා
උභොපි ජයමපතිකා සොතාපතිඵලෙ පතිට්ඨතිංසු. ධම්මසහායං
කථං සමුට්ඨාපෙසුං. ආවුසො මිත්තගක්කික උපාසකො අත්තතො
හරියං තිස්සාය තස්සා වචනං සුත්වා සබ්බෙති මෙතති. කත්වා රඤ්ඤ
සන්තිකා මහාසක්කාරං ලභී. සත්ථාරු සද්ධිං පන මෙතති. කත්වා

උභෝපි ජයමානිකා සොනාපනතිඵලෙ පතිට්ඨිතාති. සන්ධා ආගන්තුකා
කායනුන්ති කිකුචෙ ඵතරති කථාය සන්තිසිත්තාති පුච්ඡිති. ඉමාය
නාමාති වුත්තෙ න කිකුචෙ ඉදුත්තෙවෙස ඵතා මාතුගාමං තිස්සාය
මහත්තං යසං පත්තො පුබ්බ භිරව්ජානගොතියං තිබ්බත්තොපි
පත්තෙස ඵතිස්සා වට්ඨනෙන බහුති සද්ධිං මෙතතිං කත්වා පුත්ත
සොකත්වා මුත්තොති වතී අතිතං ආහරි.

අතීතෙ බාරුණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජ්ජං කාමරත්තෙ ඵකෙ
පට්ඨනතවාසිනො යන්ධ යන්ධ බහුං මංසං ලහනති තන්ධ තන්ධ ගාමංතිවෙ
සෙත්වා අරඤ්ඤෙ විවරිත්වා මිහාදයො මාරෙත්වා මංසං ආහරිත්වා පුත්ත
දුරං පොසෙතති. තෙසං ගාමත්තො අවිදුරෙ මහාජාතස්සරො තස්ස
දකුණිණපස්සෙ ඵතො සෙනසකුණො පච්ඡිමපස්සෙ ඵතා සෙනසකුණේ
උතතරපස්සෙ සිහො මිගරජා. පාවිතපස්සෙ උකකුසලකුණරජා
වසති. ජාතස්සරමජේඛි පන උතතතට්ඨානෙ කච්ඡපො වසති. තද සො
සෙතො සෙතිං හරියං මෙ භොතිති වාරෙසි. අථ නං සා ආග අභි පන
තෙ කොචි මිත්තොති තත්ති හද්දති. අමහාකං උපපන්නං හයං වා
දුක්ඛං වා හරණසමන්ධං සහායකං ලඤ්ඤං වට්ඨති. මිත්තෙ තාව ගණනා
තිති. කෙන සද්ධිං මෙතතිං කරොමි හද්දති. පාවිතපස්සෙ වසනෙන
උකකුසලජෙන. උතතරපස්සෙ සිහෙන. ජාතස්සරමජේඛි කච්ඡපෙන
සද්ධිං කරොතිති. සො තස්සා වට්ඨනං සමපට්ච්ඡිත්වා තථා අකාසි. තද
තෙ උභො සංවාසං කප්පෙත්වා තස්මිංගෙව සරෙ ඵකස්මිං දීපකො
කලමබරුක්කො අභි සමන්තා උදකෙන පරිකම්භෙනා තස්මිං කුලා
වකං කත්වා පට්ඨසිංසු.

තෙසං අපරහාගෙ වෙ පොතකා ජායිංසු. තෙසං පකෙඛසු
අසඤ්ජාතෙසුගෙව ඵකදිවසං තෙ ජාතපද දිවසං අරඤ්ඤෙ වරිත්වා
කිකුචි අලභිත්වා න සකකා තුච්ඡහත්තෙති සරං ගන්තුං මවෙජ වා
කච්ඡපෙ වා ගණනිස්සාමාති සරං මතරිත්වා තං දීපකං ගන්තුං තස්ස
කලමබස්ස මුලෙ නිපජ්ඡිත්වා මකසාදිති බජ්ජමානා තෙසං පලාපනත්තාය
අරණිං මත්තො අගතිං තිබ්බත්තො බුමං කරිංසු. බුමො උග්ගන්තො
සකුණෙ පහරි. සකුණපොතකා විරමිංසු. ජාතපද තං සුත්වා අමො
සකුණපොතකානං සද්දං උලෙඨථ උකකා බකිඨ ජාතා සයිතුං
න සකෙකාම සකුණමංසං බාදිත්වා සයිස්සාමාති වත්වා අගතිං
ජාලෙත්වා උකකා බකිංසු. සකුණිකා තෙසං සද්දං සුත්වා ඉමෙ අමහාකං
පොතකෙ බාදිතුකාමා මයං ඵවරුපස්ස හයස්ස හරණත්තාය මිත්තෙ
ගණනිමහ සාමිකං උකකුසලජස්ස සන්තිකං පෙසෙස්සාමිති වින්තොත්වා
ගච්ඡ සාමි පුත්තානං නො උපපන්නහයං උකකුසලජස්ස ආරොවෙතිති
පඨමං ගාථමාග.

උකකා මිලාවා බකිනති දීපෙ
පජා මමං බාදිතුං පත්තයනති,
මිත්තං සහායඤ්චි වදෙති සෙනක
ආචික්ඛ ඤ්චිවසසනං දිජානනති.

තත්ථ මිලාවාති ජාතපදා දිපෙති දිපකමිති. පජාමමනති මම පුත්තකෙ. සෙනභ්බාති සෙනකසකුණං නාමේනාලපති. ඤාතිව්‍යස නිනති පුත්තනානං ව්‍යසනං. දිජානිනති අමනාකං ඤාතිනං දිජානං ඉදං ව්‍යසනං උක්කුසරුජස්ස සනතිකං ගනත්වා ආවික්කාගිති වදති.

සො වෙගෙන තස්ස වසනට්ඨානං ගනත්වා වස්සිත්වා අත්තනො ආගතභාවං ජානාපෙත්වා කතොභාසො උපසඬකමිත්වා වජ්ඣිත්වා කිං කාරණං ආගතොසිති පුට්ඨො දුතියං ගාථමාහ.

දිජො දිජානං පවරෙසි පක්ඛි
උක්කුසරුජ සරණං තං උපෙමි,
පජා මම බාදිත්වා පත්ථයනති
ලුඤ්ඤ මිලාවා භව මෙ සුඛායාති.

තත්ථ දිජොති තිං දිජොවෙව දිජානං පවරෙ ව.

උක්කුසරුජා සෙනකං මා භාසිති අස්සාසෙත්වා තතියං ගාථමාහ.

මිත්තං සහායඤ්ච කරෙතති පණ්ඩිතා
කාලෙ අකාලෙ සුඛමෙසමානා,
කරෙමි තෙ සෙනක එතමත්ථං.
අරියොගි අරියස්ස කරෙති කිව්වනති.

තත්ථ කාලෙ අකාලෙති දිවාච රතතිඤ්ච. අපිසොති ඉධ ආචාර අරියො අධිප්පෙතො ආචාරසම්පන්නොගි ආචාරසම්පන්නස්ස කිව්වං කරෙතෙව. කිමෙත්ථ කරණීයනති වදති.

අථ නං පුච්ඡි කිං සමම රුක්ඛං ආරුල්ලා මිලාවාති. න තාව අභි රුල්ලා උක්කායෙව බක්ඛිනතීති. තෙනති තිං සිසං ගන්ත්වා මම සහා සිකං අස්සාසෙත්වා මම ආගමණ්භාවං ආවික්කාති. සො තථා අකාසි. උක්කුසරුජාපි ගනත්වා කලමබස්සාවිදුරෙ මිලාවානං අභිරුහණං ඔලො කෙනෙතා එකස්මිං රුක්ඛඤ්ච නිසිදිත්වා එකස්ස මිලාවස්ස අභිරුහණ කාලෙ තස්මිං ඤාලාවකස්ස අවිදුරං අභිරුල්ලෙක සරෙ නිමුජ්ජිත්වා පනෙඛති ව මුඛෙන ව උදකං ආගරිත්වා උක්කාය උපරි ආසිඤ්ඤි. සා නිබ්බාසි. මිලාවා ඉමඤ්ච සෙනකසකුණං පොතකෙවස්ස බාදිස්සාමාති ඔතරිත්වා පුත්ත උක්කං ජාලාපෙත්වා අභිරුහිංසු. පුත්ත උක්කසො විජ්ඣා පෙසි. එතෙත්ථපායෙන බද්ධිබද්ධං විජ්ඣාපෙනතස්සෙවස්ස අධිසරතො ජාතො. සො අභිවිඨ කිලමි. ගෙට්ඨාඋදරෙ කිලොමකං තනුත්තගතං අක්කිති රත්තාති ජාතාති. තං දිස්වා සකුණිකා සාමිකං ආහ සාමි අති විඨ කිලනෙතා උක්කුසරුජා එතස්ස ථොකං විස්සමනත්ථාය ගනත්වා කුච්ඡපරුජස්ස කපෙතිති. සො තස්සා වචනං සුත්වා උක්කුසං උපසඬක මිත්වා ගාථාය අර්ඡකාසි.

යං ගොති කිව්වං අනුකම්පකෙන
අරියස්ස අරියෙන කතං තවසිදං,
අත්තානුරක්ඛි භව මා අබ්බසා
ලච්ඡාම පුත්තෙ තසි ජීවමානෙති.

තත්ථ කුසං නවසීදනති කතං තයා ඉදං, අයමෙව වා පාඨො.

සො තස්ස වචනං සුඤ්ඤා සීහනාදං නදනො පඤ්චමං ගාථමාහ.

හච්ච රක්ඛාවරණං කරුනො

සරීරහෙදාපි න සත්තසාමි,

කරුනාභිභවෙ සබ්බං සබ්බං

පාණං චජනති සත්තෙස ධම්මොති.

ජට්ඨං පත සත්ථා අභිසම්බුද්ධො සුඤ්ඤා තස්ස භුණං වණ්ණෙනො
ආහ.

සුදුක්කරං කම්මමකා අණ්ඩරායං විහසිගමො,

අත්ථාය කුරුණෙ පුතෙන අබ්බිරතෙන අනාගතෙති.

තත්ථ කුරුණොති උක්කුසරා. පුතෙති සෙනස්ස පුතෙන
රක්ඛනො තෙසං අත්ථාය. අබ්බිරතෙන අනාගතොති යාව දිග්ඛසියාමං
වායාමං කරුණොතා. දුක්කරං අකාසි.

සෙනොපි උක්කුසං ථොකං විස්සමාති සමමාති වත්ථා කච්ඡස්ස
සත්තිකං ගතොතා තං උට්ඨාපෙත්වා කිං සමම ආගතොසීති වුතෙන
ඵවරුපං නාම භයං උප්පන්නං උක්කුසරා පඨමාමතො පට්ඨාය
වායමනො කීලම් තෙනභ්වති තව සත්තිකං ආගතොති වත්ථා සත්තමං
ගාථමාහ.

වුතාපි එකෙ බලිතා සකම්මිනා

මිත්තානුකම්පාය පතිට්ඨහනති,

පුත්තා මමට්ටා ගතිමාගතොසම්

අත්ථං චරෙථ මම වාරිජන්නාති.

තස්සත්ථා-සාමි එකච්චෙති යසතො වා ධනතො වා වුතාපි
සභාවමනා බලිතාපි මිත්තානං අනුකම්පාය පතිට්ඨහනති මමඤ්ච පුත්තා
අට්ටා ආතුරු තෙනාහං තං ගතීං පටිසරණං කත්වා ආගතො පුත්තානං
ජවිතදානං දදනො අත්ථමෙව වරුහිති.

තං සුඤ්ඤා කච්ඡපො ඉතරං ගාථමාහ.

ධනෙන ධඤ්ඤානු ව අත්තනා ව

මිත්තං සභායඤ්ච කරුනාති පණ්ඩිතා,

කරුණි තෙ සෙනක එතමත්ථං

අරියොති අරියස්ස කරුණි කිච්චනති

අථස්ස පුතො අවිදුරෙ නිපනො පිතුච්චනං සුඤ්ඤා මෙ පිතා
කීලමතු අහං පිතුකිච්චං කරිස්සාමිති විනෙත්වා නවමං ගාථමාහ.

අප්පසායසුතො තාත තුවං නිසීද

පුතො පිතුච්චනි අත්ථවරියං,

අහං වරිස්සාමි තච්චතමත්ථං

සෙනස්ස පුතෙන පටිත්ථායමානොති.

අථ නං පිතා ගාථාය අජ්ඣාතාසි.

අඬා හි තාත සතමෙසධමෙමා
පුතො පිතු යඤ්චරෙථ අත්ථවිරියං,
අපෙපව මං දිසා පවඬාකායං
සෙනසා පුතො න විගෙඨයෙය්‍යනති.

තත් සතමෙසධමෙමාති පණ්ණිතාතං ඵසධමෙමා. පුතොති
සෙනසා පුතො මිලාවා න ගෙඨයෙය්‍යං.

ඵවං වතා මහාකච්ඡපො ඵසම මාහාසි තිං පුරතො ගච්ඡ
ඉදුනාහං ආගමිසාමිති තං උයොජෙතො උදකෙ පතීතො කාලලඤ්ච
සබ්බසිතිතො ආදාය දිපකං ගතො අග්නිං විජ්ඣාපෙතො නිපජ්ජ
මිලාවා තිං තො සෙනපොතෙහි ඉමං කාණ්ඩච්ඡපං පරිවතෙනතො
මාරෙසාම අයං තො සබ්බසා පහොසාතිති වලලියො උඬාරිතො
ජියා ගගෙතො නිවත්ථිලොකිකාපි මොවෙතො තෙසු තෙසු ධාතෙසු
බ්‍රහ්මිකා කච්ඡපං පරිවතෙනතුං න සකෙකානති කච්ඡපො තෙ
ආකසින්නො ගතො ගමීරට්ඨානෙ උදකෙ පතී. තෙපි කච්ඡ
ලොභෙන තෙන සද්ධිං යෙව පතීතො උදකපුණ්ණාය කුච්ඡයා
කිලනො නිකමිති හො ඵකෙන තො උකකුසෙන යාව අසිරතො
උකකා විජ්ඣාපිතා ඉදුති ඉමිනා කච්ඡපෙන උදකෙ පාතෙතො උදකං
පායෙතො මහොදරා කතමා පුත අග්නිං කරිතො අරුණෙ උග්ගතෙපි
ඉමෙ සෙනපොතකෙ බාදිසාමාති අග්නිං කාතුං ආරභිංසු. සකුණිකා
තෙසං සද්දං සුතා සාමි ඉමෙ යාය කායපි වෙලාය අමහාකං පුතකකෙ
බාදිතො ගමිසානති සහායසා තො සිහසා සනතිකං ගච්ඡාති ආහ.
සො තඬාණ්ඩෙඤ්ච තසා සනතිකං ගතො තිං අවෙලාය ආගතො
සිති වුතෙන ආදිතො පට්ඨාය තං පවතති ආරොවෙතො ඵකාදසමං
ගාථමාහ.

පසු මනුසා මගවිරියසෙට්ඨ
හයද්ධිතා සෙට්ඨමුපබ්බජනති,
පුතො මමට්ඨා ගතිමාගතොසමි
තිං තොසි රුජා හව මෙ සුබායාති.

තත් පසුති සබ්බතිරච්ඡානෙ ආහ. ඉදං වුතං හොති සාමි මගෙසු
විරියෙන සෙට්ඨ ලොකසමිං හි සබ්බතිරච්ඡානාපි මනුසාපි හය
තජ්ජනා හුතො සෙට්ඨං උපගච්ඡනති මම ව පුතො අට්ඨා තසමාහං තං
ගතිං කතො ආගතො තිං අමහාකං රුජා සුබාය මෙ හවාති.

තං සුතො සිහො ගාථමාහ.

කරොමි තෙ සෙනක ඵතමත්ථං
ආයාම තෙ තං දිසතං වධාය,
කථං හි විඤ්ඤ පසු සමපජානො
න වායමෙ අතතජනසා ගුතතියාති.

තත්ථ භං දිසනනති තං දිසසමුභං තං තච පචච්ඡිකගණනති
අනේවා. පඤ්ඤාති අමනෙත භතඤ්ඤං සමනේවා. සමපජානොති මිත්තසං
භයපපතති ජාතනේවා. අභනජනසංඝාති අතතසමෙස අභගසමෙස
ජනසං මිත්තසංඝාති අනේවා.

එව ඤාති පන වනිං ගච්ඡති චං පුත්තෙත සමෙසංසෙතිති තං උගෙසා
පෙනා මණ්ඩිතණං උදකං මග්ගමානො පායාසි. මලාවා තං
ආගච්ඡන්තං දිසවා කුරුරෙන තාව අමානං උක්කා විජ්ඣාපිතා කච්ඡ
පෙනලෙන නිවන්පිළෙහිකානමපි අසංඝාමිකා කතා. ඉද්දති පන
නට්ඨමාසිහො නො ජීවිතකලයමෙව පාපෙසංඝාතිති මරණභයතජ්ජතා
යෙන වා තෙන වා පලාසිංසු. සිහො ආගන්තො රුක්ඛමුලෙ න නිඤ්ඤි
අද්දස. අථ තං කුරුරෙ ව කච්ඡපොච සෙනොච උපසඛකමිත්වා
විජ්ඣංසු. සො තෙසං මිත්තාතිසංඝං නථේනා ඉතො පට්ඨාය මිත්ත
ධම්මං අභිඤ්ඤා අපමන්තා හොරාති ඔවදිත්වා පකාමි. තෙපි සකට්ඨා
නාති ගතා සෙනසකුණිකා අයතනො පුත්තෙත ඔලොකෙනා මිත්තෙත
තිසංඝාය අමෙහති දුරතා ලබ්බාති සුඛසමයෙ සෙනෙන සද්ධිං සලලපන්ති
මිත්තධම්මං පකාසමානා ජ ගාථා අභාසි.

මිත්තඤ්ඤා කසිරුථ සුභද්දයඤ්ඤා
අසිරඤ්ඤා කසිරුථ සුඛෙති අසිරෙ,
නිවන්කොපො ව සරෙතිහතනා
මොදම පුත්තෙති සමබ්බිභුතා.

සකමිත්තසං කමෙමන සභායසංඝාපලාසිනො,
කුජන්තමුපකුජන්ති ලොමසා හදයඛනමං.

මිත්තං සභායං අබිගමම පණ්ණිනො
සො භුඤ්ඤති පුත්තපසුං ධනං වා,
අභඤ්ඤා පුත්තා ව පතී ව මයං
මිත්තානුකම්පාය සමබ්බිභුතා.

රුජාවතා සුරවතා ව අනේවා
සමපන්තසකම්සං ගවන්ති හෙතෙ,
සො මිත්තවා යසවා උග්ගතතෙනා
අසමිඤ්ඤා ලොකෙ මොදති කාමකාමී.

කරුණියාති මිත්තාති දද්දිද්දොනාපි සෙනක,
පසං මිත්තානුකම්පාය සමග්ගමනා සඤ්ඤාතෙන.

සුරෙන බලවනෙතන යො මෙතති කුරුගෙ විජො,
එවං සො සුඛිතො හොති යථාහං තුඤ්ඤා සෙනකාති.

තත්ථ මිත්තඤ්ඤාති යංකිඤ්ඤා අයතනො මිත්තඤ්ඤා සුභද්දයඤ්ඤා සුභ
දයසභායඤ්ඤා සමට්ඨාතිතං අසිරඤ්ඤා නිරුපෙච. නිවන්කොපොච
සරෙතිහතනාති එත්ථ කොපොති කචචං යථා නාම පටිමුක්කං කචචං
සරෙ අභිගන්ති නිවාරෙති එවං මයං මිත්තබලෙන පචච්ඡිකෙ අභි

හතභි: පුතෙතති සද්ධිං මොදුමානි වදති. සකම්භනායකමෙමනාති සකසා මිත්තසා පරකකමෙන. සහායසාපලාසිනොති සහායසා අපලාසිනො මගරුසා. ලොමසාති පකිනිනො අමනාකං පුත්තකා' මඤ්ච තඤ්ච කුජන්තං හදයභිගමං මධුරස්සරං නිව්ඡාරෙත්වා උප කුජන්ති. සමඛිනිකුතාති එකධර්මානෙ ජිතා. රුජාවතා සුරවතා ව අපෙත්වාති යසා සිහසදිසො රුජා උක්කුසකච්ඡපසදිසා ව සුර මිත්තා හොනති තෙන රුජාවතා සුරවතා ව අත්ථො සකකා පාපුණ්ණං. භවනති හෙතෙති යොව සල්පන්තසකිති පරිපුණ්ණමිත්තධම්මො තසා එතෙ සහායා භවති. උභිග්ගනෙතාති සිරිසොභග්ගෙන උග්ගත සහාවො. අසමිඤ්චලොකෙති ඉධලොකසංඛාරානෙ අයමිඤ්ච ලොකෙ මොදති කාමකාමිති සාමිකං ආලපති. සොති කාමෙ කාමනතො කාම කාමිතාම. සමග්ගමනාති සමග්ගා ජාතමා. ඤානකෙති ඤාතකෙති පුත්තකෙති සද්ධිං.

එවං සා ඡති ගාථාති මිත්තධම්මසා ගුණං කපෙසි. තෙ සබ්බෙපි සහායසා මිත්තධම්මං අභිඤ්චාව යාවතායුකං ධර්මා යථාකල්මං ගතා.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා න භික්ඛවෙ ඉදුනෙවෙස හරියං නිසායාය පුබ්බපත්තො පුබ්බෙපි පුබ්බපත්තො යෙවාති වත්ථා ජාතකං සමොධානෙයි. තදු සෙනොව සෙතීව ජයමපතිකා අහෙසුං. පුත්තකච්ඡපො රුහුලො. පිතා මොග්ගලානො. උක්කුසො සාරිපුත්තො. සිහො අභමෙවාති.

මහාඋක්කුසඡන්දනං.

14. 4.

ඛණ්ටිනා ජම්බුපඬකදන්තාති ඉදං සත්ථා ජේතවනෙවිහරන්තො එකං කුහකං ආරබ්භ කපෙසි. සො හි නියායාණිකසාසනෙ පබ්බජිත්වාපි වතුපව්වයස්සත්ථාය තිවිධං කුහණ්වත්ථං පුරෙයි. අථස්ස අගුණං පතා සෙනතා භික්ඛු ධම්මසහායං තථං සමුට්ඨාපෙසුං. ආවුසො අසුකො නාම භික්ඛු එවරුපෙ නියායාණිකෙ බුද්ධසාසනෙ පබ්බජිත්වා කුහණං නිසායා ජිවිකං කපෙපතිති. සත්ථා ආගන්ත්වා කායනුජ භික්ඛවෙ එතරති කථාය සනතිසිත්තාති පුච්ඡිත්වා ඉමාය නාමාති වුත්තෙ න භික්ඛවෙ ඉදුනෙව පුබ්බෙපෙස කුහකො යෙවාති වත්ථා අතීතං ආහරි.

අතීතෙ බාරණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජ්ජං කාරෙන්නෙ බොධි සත්තො තස්ස පුරොගිතො අහොයි. පණ්ණිනො වාත්තො. සො එක දිවසං උය්‍යානකීලං ගතො එකං අභිරුපං ගණිකං දිස්වා පටිබද්ධ විත්තො තාය සද්ධිං සංවාසං කපෙපයි. සා තං පටිච්ච ගබ්භං පටිලභි. ගබ්භස්ස පටිලභිතාවං ඤාත්වා තං ආහ සාමි ගබ්භො මෙ පතීට්ඨිතො ජාතකාලෙ නාමං කරොන්ති අය්‍යකස්ස නාමං කරොමිති. සො වණ්ණ දුසියා කුච්ඡිමිං තිබ්බත්තස්ස න සකකා කුලනාමං කාතුතති වින්තොත්වා

භද්‍ර දායං වාතසාතරංකො, උද්‍යානොනාම ඉධ පටිලභිතො, උද්‍යානොතිස්ස නාමං කරෙය්‍යාසීති වච්ඡා අභිමුඛිකං අදාසි සචෙදිතා හොති ඉමාය තං පොසෙය්‍යාසි සචෙ පුතොතා අපි නං වයප්පතො මස්සං දස්සෙය්‍යාසීති.

සා අපරිභාගෙ පුතො විජාසිච්ඡා, උද්‍යානොතිස්ස නාමං අකාසි. සො වයප්පතො මාතරං පුච්ඡි අමම හො මෙ පිතාති. පුරුණිතො තාතාති. යදි එවං වෙදෙ උග්ගණ්ණිස්සාමිති මාතුභාරතො මුඛිකඤ්ච ආචරියමාගඤ්ච ගහෙච්ඡා තකකසිලං ගතච්ඡා දිසාපාමොකකස්ස ආචරියස්ස සනතිකෙ සිප්පං උග්ගණ්ණෙනො එකං තාපසගණ්ණො දිස්වා ඉමෙසං සනතිකෙ වරසිප්පං හවිස්සති තං උග්ගණ්ණිස්සාමිති සිප්පලොභෙන පබ්බජිච්ඡා භොසං වහනපටිවතො කච්ඡා ආචරියා මං තුමාභං ජානන සිප්පං සිකඛාපෙඨාති ආහ. තෙ අතතො ජානනාතියාමෙන තං සිකඛාපෙසුං. පඤ්චනං තාපසසතානං එකොපි එතෙන අතිරෙක පඤ්ඤා නායොසි. සොයෙව තෙසං පඤ්ඤා අග්ගො. අපිස්ස තෙ සනතිපතිච්ඡා ආචරියධාරාං අදංසු.

අපි නෙ සො ආහ මාරිසා තුමෙහ නිව්චං වනමුලථලාහාර අරඤ්ඤයෙව වසථං මනුස්සපථං කායමා න ගච්ඡිතාති. මාරිස මනුස්සා නාම දුතං දච්ඡා අනුමොදනං කාරෙනති ධම්මකථං කථාපෙනති පඤ්ඤං පුච්ඡනති මයං තෙන හයෙන තත්ත්වං ගච්ඡාමාති. මාරිසා සචෙපි වකකවතාරුඡා හවිස්සති මනං ගහෙච්ඡා කථනං නාම මයං භාරෙ තුමෙහ මාභායථාති වච්ඡා තෙහි සද්ධිං වාරිකං චරමානො අනුපුබ්බෙන බාරුණස්සිං පච්ඡා රුජ්ඣ්‍යානෙ වසිච්ඡා පුත දිවසෙ සචෙච්ඡා සද්ධිං ආරගාමෙ තිකඛාය වරි මනුස්සා මහාදුතං අදංසු.

තාපසා පුතදිවසෙ නගරං පටිසිංසු මනුස්සා මහාදුතං අදංසු. උද්‍යානතාපසො අනුමොදනං කරුණති මහිලං වදති පඤ්ඤං විස්සරෙති. මනුස්සා පසිදිච්ඡා බහුපච්චයෙ අදංසු. සකලනගරං පණ්ඩිතො ගණ්ණස්සා ධම්මිකතාපසො ආගතොති සංචුති. තං රඤ්ඤාපි කථසිංසු රුඡා කුතිං වසනතිති පුච්ඡිච්ඡා උය්‍යානෙති සුචා සාධු අප්පතො දස්සනාය ගම්ස්සාමිති ආහ.

එකො ගතච්ඡා රුඡා කිරි වො පසිසුං ආගච්ඡිතිති උද්‍යානස්ස කපෙසි. සො ඉසිගණ්ණං ආමනෙතච්ඡා මාරිසා රුඡා කිරි ආගම්ස්සති ඉස්සරෙව නාම එකදිවසං ආරබ්භිච්ඡා යාවච්චං අලං හොතිති. කිං පන කාතබ්බං ආචරියාති. සො එවමාහ තුමෙහ සු එකචෙව වග්ගුලි වතං වරනතු එකචෙව උකකුටිකප්පධානමනුසුඤ්ඤානු එකචෙව කණ්ඩකාපස්සසිකා හවනතු එකචෙව පඤ්චතපං තපනතු එකචෙව උදකොරෙගණ්ණකම්මං කරෙනතු එකචෙව තත්ත්වං තත්ත්වං මනෙත සර්ඛායනතුති. තෙ තථා කරිංසු. සයං පන අධ්වං දසවා පණ්ඩිත වාදිතො ගහෙච්ඡා මනොගරෙ ආධාරකෙ රමණීයං පොත්තං ආපෙච්ඡා අනෙතවාසිකපරිවුතො සුපඤ්ඤතො සාපස්සයෙ ආසනෙ නිසිදි.

තසමිං බණේ රුජා පුරෙතිතං ආදාය මහනෙතන පරිවාරෙන
උය්‍යානං ආගන්ත්වා තෙ මිවජ්ඣාපං වරතෙන දිස්වා අපායභයෙති
මුත්තාති පසිදිත්වා උද්දලකස්ස සනතිතං ගන්ත්වා පරිසන්ධාරං කත්වා
එකමනෙන තිසිනොත්තා තුට්ඨමානස්සො පුරෙතිතෙන සද්ධිං සලල
පනොත්තා පඨමං ගාථමාහ.

බරුජ්ඣා පරිලා පඞ්කදන්තා
දුමමුවරුපා යෙ මෙ ජපන්ති,
කච්චිනනු තෙ මානුසකෙ පයොගෙ
ඉදං විදු පරිමුත්තා අපායාති.

තත්ථ බරුජ්ඣාති බරෙති අජ්නවමෙමිති සමන්තාගතා. පඞ්ක
දන්තාති දන්තකට්ඨස්ස අබාදනෙත මලගතිතදන්තා. දුමමුවරුපාති
අනඤ්ජිතකතා අමණ්ඩිතරුපා පුබ්බසංඝාරිබරු මානුසකෙපයොගෙති
මනුස්සෙති කතාබබ්බ කිරියෙ. ඉදං විදුති ඉදං තපකරණඤ්ච මනනාත්තා
නඤ්ච ජානන්තා. අපායාති කච්චි ආචරිය ඉමෙ චතුති අපායෙති
මුත්තාති පුච්ඡති.

තං සුත්වා පුරෙතිතො අයං රුජා අට්ඨානෙ පසනොත්තා තුණ්හිභවිතුං
න චට්ටතිති විනොත්තො දුතියං ගාථමාහ.

පාපාති කම්මාති කරුම රුජ
බහුසස්සතො වෙ න වරෙය්‍ය බමමං,
සහස්සවෙදෙපි න තං පට්ඨව
දුක්ඛා පමුච්චෙව වරණං අපත්ති.

තත්ථ බහුසස්සතොවෙති සවෙ මහාරුජ බහුසස්සතො පගුණ්හිවෙදෙ
දසකුසලකම්මං න වරෙය්‍ය තිති ආරෙති පාපානෙව කරෙය්‍ය තිට්ඨනතු
භයො වෙද සහස්සවෙදෙපි සමානො තං බාහුසච්චං පට්ඨව අට්ඨ
සමාපත්තිසංඛාතං වරණං අපත්ති අපායදුක්ඛතො න මුච්චෙවයාති.

තස්ස චචනං සුත්වා උද්දලකො විනොත්ති රුජා යථා වා තථා වා
ඉසිගණස්ස පසිදි. අයං පත මුග්ගහණො අතිවර්තනං ගොණං තුණ්හි
පහරති වසිතිතභතෙන කච්චරං බිපති. කපේස්සාමි තෙන සද්ධිනති සො
තෙන සද්ධිං කපේනොත්තා තතියං ගාථමාහ.

සහස්සවෙදෙපි න තං පට්ඨව
දුක්ඛා පමුච්චෙව වරණං අපත්ති,
මඤ්ඤමි වෙද අඵලා භවන්ති
සසංයමං වරණඤ්ඤච සච්චන්ති.

තත්ථ අඵලාති තච වාදෙ වෙදච සෙසසිපපාතිව අඵලාති
ආපජ්ජන්ති තාති කස්මා උග්ගණ්හනති සීලසංයමෙන සද්ධිං වර
ණඤ්ඤච එකං සච්චං ආපජ්ජන්ති.

තතො පුරෙතිතො ගාථමාහ.

නගෙව වෙද අඵලා හවනති
සසංයමං වරණඤ්ඤව සච්චං,
කිතතිං හි පපෙපාති අභිච්ච වෙදෙ
සනතිං පුණොති වරණෙන දනෙනාති.

තත් නගෙව්වාති නාහං වෙද අඵලාති වදුමි අපිබො පන සසං
යමං වරණං සච්චමෙව සභාවහුතං උත්තමං තෙන හි සකකා දුක්ඛා
චුච්චිදුං. සතතිං පුණොතිති සමාපතතිසංඛාතෙන වරණෙන දනෙනා
හයසනතිකරං නිබ්බාණං පාපුණාති.

තං සුත්වා උද්දලකො න සකකා ඉමිනා සද්ධිං පටිපක්ඛවසෙත
ආදාං පුතෙතාමති තවාති ටුතෙත සිනෙහං අකරෙතොතා නාම නචී,
පුත්තභාවමයා කපෙය්සාමීති විනෙතත්වා පඤ්චමං ගාථමාහ.

හච්චා මාතා පිතා බිඤ්චු යෙන ජාතො සයෙව සො,
උද්දලකො අහං භොවො සොච්චියා කුලවංසකොති.

තත් හච්චාති මාතාපිතා ව සෙසබිඤ්චු ව හරිතබ්බානාම යෙන පන
ජාතො සො එව සො භොති අත්තායෙව හි අත්තනො ජායති අහං ව
තයාව උද්දලරුකබිමුලෙ ජාතො තයා වුත්තමෙව නාමං කතං
උද්දලකො අහං භොති.

සො එකංසෙත තිං උද්දලකොති වුත්තෙත ආමාති වත්වා මයා
තෙ මාතු සඤ්ඤාණං දින්නං තං කුතිනති ඉදං බ්‍රාහ්මණාති මුද්දිකං
තස්ස හතේ උපෙයි. බ්‍රාහ්මණො මුද්දිකං සඤ්ඤාතිත්වා නිච්ඡයෙන
තිං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණධමෙව පන ජානාසීති වත්වා බ්‍රාහ්මණධමෙව
පුච්ඡනොතා ජට්ඨං ගාථමාහ.

කථං භො බ්‍රාහ්මණො භොති කථං හවති තෙවලී,
කථඤ්ච පරිනිබ්බාණං ධම්මට්ඨං කීනති වුච්චතිති.

උද්දලකොපි නස්ස ආවික්ඛනෙතා සත්තමං ගාථමාහ.

නිරං කත්වා අග්ගිමාදයා බ්‍රාහ්මණො
ආපොසිජං යජමුසෙස්සති යුජං,
එවං කරෙ බ්‍රාහ්මණො භොති ඛෙමී
ධමෙව සීතං තෙන අමාපයිංසුති.

තත් නිරං කත්වා අග්ගිමාදයාති නිරන්තරංකත්වා අග්ගිං ගගෙත්වා
පරිවරති. ආපොසිජං යජමුසෙස්සති යුජනති අභිසෙවනකමමං
කරෙතොතා සමමාපාසං වා වාජපෙය්සං වා නිරුක්ඛලං වා යජනොතා
සුවණ්ණයුජං උසාපෙති. ඛෙමීති ඛෙමප්පතොතා. අමාපයිංසුති
තෙතෙවච නං කාරණෙන ධමෙව සීතං කථසිංසු.

තං සුත්වා පුරුතිතො තෙන කථිතං බ්‍රාහ්මණධමමං ගරහනොතා
අට්ඨමං ගාථමාහ.

න සුද්ධි සෙවනෙනචී නපි කෙවලී බ්‍රාහ්මණො,
න බතති නපි සොරච්චං නපි සො පරිනිබ්බුතොති.

තත් ඍචනෙතනාති තෙන වුතෙතසු බ්‍රාහ්මණධම්මෙසු එකං දස්සෙත්වා සබ්බං පටික්ඛිපති. ඉදං වුතතං හොති අග්ගිපරිවරණෙන වා උදකඝෙවතෙන වා පසුසාතයඤ්ඤෙන වා සුද්ධි නාම තත්ථි. තපි එතතකෙන බ්‍රාහ්මණො කෙවලපරිපුරණො හොති න අභිවාසන ඛනති න සීලසොරච්චං තපි කිලෙසපරිනිබ්බාණෙන පරිනිබ්බුතො නාම හොතිති.

තතො තං උද්දලකො යදි එවං බ්‍රාහ්මණො න හොති අථ කථං හොතිති පුච්ඡන්තො නවමං ගාථමාහ.

කථං ඝො බ්‍රාහ්මණො හොති කථං භවති කෙවලී,
කථංඤච පරිනිබ්බාණං ධම්මට්ඨො කිත්ති වුච්චතිති.

පුරුණිතො තස්ස කථෙන්නො ඉතරං ගාථමාහ.

අකෙඛතඛබ්බු අමමො තිරසො
තිලොභපාපො භවලොභබිණො,
එවං කරො බ්‍රාහ්මණො හොති ඛෙමී
ධම්මෙ සිතං තෙන අමාපසිංසුති.

තත් අකෙඛතඛබ්බුති අකෙඛතො අබ්බු ඛෙතතවත්ථුගාම නිගමපරික්ඛහෙනවෙව ඤාතිබ්බුචගොතතබ්බුචසනායබ්බුචසිපප බ්බුචපරික්ඛහෙන ව රතිතො. අමමොති සත්තසංඛාරෙසු තණ්හා දිට්ඨිමමායනාරතිතො. තිණ්ණොති ලාභධනපුත්තජීවිතාසා විරතිතො. තිලොභපාපොති පාපලොභෙන විසමලොභෙන රතිතො. භවලොභ බිණොති බිණභවරුගො.

තතො උද්දලකො ගාථමාහ.

බතතියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුද්ද වණ්ඩාලපුක්කුසා,
සබ්බෙව සොරතා දන්තා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා,
සබ්බෙසං සිතිභූතානං තත්ථි සෙය්‍යොව පාපියොති.

තත් අත්ථිසෙය්‍යොව පාපියොති එතෙ බතතියාදයො සබ්බෙපි සොරච්චාදීහි සමන්තාගතා හොතති එවං භූතානං පනෙසං අයං සෙය්‍යො අයං පාපියොති එවං භිත්තකකට්ඨතා අත්ථි තත්ථිති පුච්ඡති.

අථස්ස අරහත්තපත්තිතො පට්ඨාය භිත්තකකට්ඨතා නාම තත්ථිති දස්සෙත්වා බ්‍රාහ්මණො ගාථමාහ.

බතතියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුද්ද වණ්ඩාලපුක්කුසා,
සබ්බෙව සොරතා දන්තා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා,
සබ්බෙසං සිතිභූතානං තත්ථි සෙය්‍යොව පාපියොති

අථනං ගරහන්තො උද්දලකො ගාථාථායමාහ.

බතතියා බ්‍රාහ්මණො වෙස්සා සුද්ද වණ්ඩාලපුක්කුසා,
සබ්බෙව සොරතා දන්තා සබ්බෙව පරිනිබ්බුතා.

සබ්බසං සිත්තිභූතානං නච්චි සෙය්‍යොව පාපියො,
පනව්‍යං වරසි මුහම්ඤ්ඤං සොච්චියා කුලවංසකතති.

තස්සාදො-යදි එතෙ හි යුතෙහි සමන්තාගතානං විසෙසො නච්චි එකොව වණෙණා හොති එවං සනෙත තං උභතො සුජාතභාවං නාසෙසනො පනව්‍යං වරසි මුහම්ඤ්ඤං වණ්ඩාලසමො හොසි සොච්චිය කුලවංසං නාසෙසිති.

අථ නං පුරුරුහිතො උපමාය සඤ්ඤපෙතො ගාථාඤ්චයමාග.

නානාරතෙතති වතෙහි විමානං භවති ඡාදිතං,
න තෙසං ඡායාවන්තානං සො රුගො අනුපජ්ජතං.

එවමෙව මනුස්සෙසු යද සුජ්ඣතති මාණවා,
න තෙසං ඡායං පුච්ඡතති ධම්මමඤ්ඤය සුබ්බතාති.

භන්ද විමානනඤ්ච ගෙහං වා මණ්ඩපං වා. ඡායාති තෙසං වන්තානං ඡායා සො නානාවිධො රුගො න උපෙති සබ්බඡායාවන්තානං එක වණෙණාව හොති. එවමෙව්න මනුස්සෙසුපි එවමෙවං එකවෙව අඤ්ඤාණමාණා අකාරණෙනෙව වාතුචණෙණ සුද්ධිං පඤ්ඤපෙනති එසා අපිති මාගණති යද පන අරියමග්ගෙත මාණවා සුජ්ඣතති තද තෙහි පටිට්ඨං නිබ්බාණධම්මං ඡාතින්තා සුසීලවතො පණ්ඩිතපුරිසා තෙසං ඡායං න පුච්ඡතති නිබ්බාණපතතිතො පට්ඨාය ඡාතිනාම තිරන්තිතාති.

උද්දලකො පන පට්ඨාගරිභූං නසකොතො අපපටිභාණො නිසීදි. අථ මුග්ගමණො රුජානමාග සබ්බෙ එතෙ මහාරුජ භූතකා සකලජවුද්ධං කොගඤ්ඤෙනෙව නාසෙසසනති උද්දලකං උපබ්බාජෙත්වා උපපුරුරුහිතං කරුරු සෙසෙ උපබ්බාජෙත්වා එලකාට්ඨිකාති දන්තා සෙවනෙ කරුරු. සාධු ආවරියාති රුජා තථාකාරෙසි. තෙ රුජානං උපට්ඨගන්තාව යථාකමමං ගතා.

සන්තා ඉමං ධම්මදෙසනං ආගරිත්වා න භික්ඛවෙ ඉදනෙව පුබ්බෙ පෙස භූතකොයෙව්නි වන්තා ජාතකං සමොධානෙසි තද උද්දලකො භූතකතිකු අගොසි. රුජා ආනමන්ති. පුරුරුහිතො අගමෙව්නි.

උද්දලකත්තකං.

14. 5.

අස්සං ගමං රජනං ජාතරුතෙති ඉදං සන්තා ජෙතවතෙ විහ රතො උක්කණ්ණිකතිකුට්ඨං ආරබ්භ කපෙසි. වන්තා කුසජාතකෙ ආවි හවිස්සති. තද පන සන්තා සව්වං කිරන්ති. භික්ඛු උක්කණ්ණිතොති පුට්ඨිත්වා සව්වං හනෙතති වුතෙත කිං පටිච්චාති කිලෙසං හනෙතති වුතෙත භික්ඛු එවරුපෙ නිශ්ශාණ්ණිකෙ සාසනෙ පබ්බජන්තා කස්සා කිලෙසං

පටිච්ච උත්තණ්ඨාසි පොරණකපණ්ඩතා අනුප්පන්නො බුද්ධො බාහිර පබ්බජ්ජං පබ්බජ්ඣා චන්ද්‍රිකාමනිලෙසකාමෙ ආරබ්භ උප්පජ්ජනකං සඤ්ඤං සප්ථං කථාං ගරිංසුති චඤා අනිභං ආහරි.

අනිතො බාහුණ්ඩියං මුහුදුතෙන රජ්ජං කාරෙතෙන බොධි සතෙතා අසීතිකොට්ඨිගවස්ස බ්‍රාහ්මණමහාසාලස්ස පුතෙතා සුඤ්ඤාතිබ්බතති මහාකඤ්චනකුමාරෙණියස්ස තාමං කරිංසු. අපස්ස පදසා චිවරණකාලෙ අපරෙපි පුතෙතා ජායි උපකඤ්චනකුමාරෙණියස්ස නාමමකංසු. එවං පටිපාටියා සභ්‍යපුත්‍රතා අගෙසුං. සබ්බකණ්ඩියා පතෙතා ධිතා භස්සා කඤ්චනදෙවීති තාමං කරිංසු. මහාකඤ්චනකුමාරෙ චයප්පතෙතා තකකසිලතො සබ්බසිප්පාති උග්ගහෙථා ආගඤ්ජි. අථ නං මාතෘපිතරෙ සරවාසෙන බ්‍රහ්මකුමාරා අත්තතා සමානජාතියකුලතො දුරිකං ආනෙම සරවාසං සණ්ඨාපෙතිති වදිංසු. අමම තාතන මස්සං සරවාසෙනතො මස්සං හි තයො හවා ආදිත්තාවිය සප්පටිහයා බ්‍රහ්මනාගාරංවිය පටිබුද්ධා උකකාරභූමීවිය ජෙගුවජ්ජා සුඤ්ඤා උපට්ඨගතති මයා සුපිණෙතපි මෙථුනධම්මො නදිට්ඨපුබ්බො අඤ්ඤා වො පුත්‍රතා අඤ්ඤා තෙ සරවාසෙන තිමනෙතථාති චඤා පුත්‍රපුත්‍රයාවිතො සහායෙ පෙසෙථා තෙහි යාවිතොපි න ඉච්ඡි.

අථ නං සහායා සමම භිං පන ඤාං පතෙතෙතා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතං ඉච්ඡිසිති පුච්ඡංසු. සො තෙසං තෙකබ්බමජ්ඣාසයතා ආරෙ වෙසි. තං සුඤ්ඤා මාතෘපිතරෙ සෙසපුතෙන තිමනෙතසුං තෙපි න ඉච්ඡංසු කඤ්චනදෙවීපි න ඉච්ඡියෙව. අපරහාගෙ මාතෘපිතරෙ කාලමකංසු. මහාකඤ්චනපණ්ඩිතො මාතෘපිතුත්තං කභ්‍යතබ්බතිච්චං කථා අසීතිකොට්ඨනෙන කපණ්ණිකාතං මහාදුතං දඤා ඡ භාතරෙ හගිණිං එකං දුසං එකං දුසිං එකං සහායකුච ආදය මහාතිතිකබ්බමණං තිකබ්බිතො හිමවත්තං පාවිසි. තෙ තත්ථ පදුමසරං තිස්සාය රමණියෙ භූමිහාගෙ අස්සමං කථාං පබ්බජ්ඣා චන්ද්‍රිලප්පාහාර යාපයිංසු.

තෙ අරඤ්ඤං ගච්ඡන්තා එකතොව ගන්තො යතෙකො එලං වා පත්තං වා පස්සති තත්ථ ඉහරෙපි පකෙකාසිඤා දිට්ඨසුභාති කපෙන්නා උච්චිතනති ගාමස්ස කම්මන්තට්ඨානං විය ගොති. අථාවරියො මහා කඤ්චනතාපසො විනෙතසි අමහාකං අසීතිකොට්ඨනං ඡබ්බිතො පබ්බජිතානං එවං ලොලුප්පවසෙන එලාඑලස්සන්දාය විචරණනංනාම අප්පති රුපං ඉතො පට්ඨාය අහමෙව එලාඑලං ආහරිස්සාමිති. සො අස්සමං පඤා සබ්බෙ තෙ සායණසමයෙ සන්තිපාතෙථා තමත්ථං ආරෙවෙඤා භූමෙහ ඉධෙව සම්මන්ධමං කරෙන්නා අච්ඡං අහං එලාඑලං ආහරිස්සාමිති ආහ.

අථ නං උපකඤ්චනාදයො මයං ආවරිය භූමෙහ තිස්සාය පබ්බජ්ජා භූමෙහ ඉධෙව සම්මන්ධමං කරෙථ හගිණිපි නො ඉධෙව ගොභු දුසිපි තස්සා සන්තිකෙ අච්ඡභූ මයං අට්ඨ ජනා වාරෙන එලාඑලං ආහරිස්සාමි භූමෙහ පත තයො වාරමුත්තකා ගොථාති චඤා පටිඤ්ඤං

ගණිතංසු, තතො පටිඨාය අට්ඨසු ජනෙසු එකෙතො වාරෙන එලාඵලං
ආහරති සෙසා අහතනො පාපුණ්ණකොට්ඨාසං ආදාය වසනට්ඨානං
ගතත්වා අහතනො පණ්ණසාලායමෙව හොනති අකාරණෙන
එකතො හවිසුං න ලභනති වාරපපතො ඵලාඵලං ආහරිත්වා එකො
මාලකො අපී තත් පාසාණඵලකො එකාදසකොට්ඨාසෙ කත්වා ගණි
සඤ්ඤං දත්වා අහතනො කොට්ඨාසං ආදාය වසනට්ඨානං පටිසති. සෙසා
ගණිසඤ්ඤාය නිකම්භිත්වා උල්ලාලං අකත්වා ගාරවපරිහාරෙන
ගතත්වා අහතනො පාපුණ්ණ කොට්ඨාසං ආදාය වසනට්ඨානං ගතත්වා පරි
භුඤ්ඤිත්වා සමණධම්මං කරොති.

තෙ අපරිහාරෙ භික්ෂාති ආහරිත්වා බාදනාං තත්තතපා සොර
තපා පරිමාරිතිත්ථියා කසිණපරිකෘමං කරොන්තා විහරිංසු අප
තෙසං සීලතෙජෙන සකකභවතං කම්පි සකෙකාපි කාමා විමුහතා
නුබො ඉමෙ ඉසයො නොති සඤ්ඤා කරෙති යෙව. සො ඉමෙ තාව
ඉසයො පරිගණිස්සාමිති විනොත්වා අහතනො ආනුභාවෙන මහා
සත්තස්ස කොට්ඨාසං තයො දිවසෙ අනතරධාපෙසි.

සො පඨමදිවසෙ කොට්ඨාසං අදිස්වා මම කොට්ඨාසං පමුච්චො
හවිස්සතිති විනොති. දුතිය දිවසෙ මම දෙසෙන හවිතබ්බං පණ්ණාසක
වසෙන මම කොට්ඨාසං න පට්ඨපෙසි මඤ්ඤෙති විනොති. තතිය
දිවසෙ කෙනනුබො කාරණෙන මග්ගං කොට්ඨාසං න පට්ඨපෙතති
සචෙ මෙ දෙසො හවිස්සති බමාපෙස්සාමිති සායණසමයෙ ගණි
සඤ්ඤං අදාසි. සබ්බෙ සන්තිපතිත්වා කෙන ගණිසඤ්ඤා දින්නාති
ආහංසු. මයා තාතාති. කෙනකාරණෙන ආවරියාති. තාතා තතියදිවසෙ
කෙන ඵලාඵලං ආහතනති. එකො උට්ඨාය මයා ආවරියාති වන්දිත්වා
අට්ඨාසි. කොට්ඨාසෙ කරොන්තන තෙ මග්ගං කොට්ඨාසො භාවොති
ආම ආවරිය ජෙට්ඨකොට්ඨාසො මෙ කතොති. හිශෙෂා කෙනා
හතනති අපරො උට්ඨාය මයාති වන්දිත්වා අට්ඨාසි. මං අනුස්සරිති තුමහංකං
මෙ ජෙට්ඨකොට්ඨාසො ධම්මොති. අජ්ජ කෙනාහතනති මයාති අපරෙ
උට්ඨාය වන්දිත්වා අට්ඨාසි. කොට්ඨාසං කරොන්තො මං අනුස්සරිති
තුමහංකං ජෙට්ඨකොට්ඨාසො කතොති. තාතා අජ්ජ මග්ගං කොට්ඨාසං
අලභන්තස්ස තතියදිවසො පඨමදිවසෙ කොට්ඨාසං අදිස්වා
කොට්ඨාසං කරොන්තො මං පමුච්චො හවිස්සතිති විනොති. දුතිය
දිවසෙ මම කොපි දෙසො හවිස්සතිති විනොති. අජ්ජ පත සචෙ
මෙ දෙසො අපී බමාපෙස්සාමිති විනොත්වා ගණිසඤ්ඤාය තුමෙහ
සන්තිපාතෙසි. එතෙ භික්ෂකොට්ඨාසෙ තුමෙහ කරිමාති වදථ අහං
න ලභාමි එතෙසං ථෙතොත්වා බාදනං ඤ්ඤාං විට්ටති කාමෙ පහාය
පබ්බජිත්තං භික්ෂුත්වං ථෙතනං තාම අපප්පරිපනති. තෙ තස්ස
කථං සුත්වා අගො සාහසිකකමන්ති සබ්බෙව උබ්බෙගපත්තො
අනෙසු.

තසම් අස්සමපදෙ වනජෙට්ඨකරුකෙති නිබ්බතතදෙවතාපි
 මතරිතො ආගනතො තෙසසෙසෙව සනතිකෙ තිසිදි. ආනඤ්ඤාකාරණං
 කාරියමානො දුක්ඛං අබ්බාසෙත්තුං අසකෙකානෙතො ආලානං භිඤ්ඤා
 පලාසිතො අරඤ්ඤං පටිට්ඨො එකො වාරණො කාලෙන කාලං
 ඉසිගණං වඤ්ඤි. සොපි ආගනතො එකමන්තං අට්ඨාසි. සප්පකිලා
 පතකො එකො වාතරෙ අභිගුණසීකස්ස හත්තො මුච්චිතො අරඤ්ඤං
 පටිසිඤ්ඤා තණ්ථව අස්සමෙ වසති. සොපි තං දිවසං ඉසිගණං වඤ්ඤා
 එකමන්තං තිසිදි. සකෙකා ඉසිගණං පරිගණනිත්තාමිති තෙසං
 සනතිකෙ අදිස්සමානකායො අට්ඨාසි.

තසම් බණ්ඩෙ බොධිසත්තස්ස කණ්ටිට්ඨො උපකඤ්ඤානතාපසො
 උට්ඨායාසනා බොධිසත්තං වඤ්ඤා සෙසානං අපචිතිං දස්සෙත්තො
 ආචරිය අහං අසෙසෙ අපට්ඨපෙත්තො අත්තානසෙසෙව සොධෙත්තුං
 ලභාමිති පුච්ඡි. අම ලභසිති. සො ඉසිගණමජෙති ධර්මා සචෙ තෙ
 මයං භිසාති බාදිතාති එවරුපොනාමි ගොමිති සපථං කරෙතො
 පථමං ගාථමාහ.

අස්සං ගවං රජතං ජාතරුපං
 හරියඤ්ඤා සො ඉධ ලභතං මිනාපං,
 පුත්තෙති දුරෙති සමබ්බිගොතු
 භිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසිති

තත්ථ අස්සං භමනති ඉදං සො යත්තකාති පියවඤ්ඤා ගොනති
 තෙති විප්පයොගෙ තත්තකාති සොකදුක්ඛාති උප්පජ්ජනතිති වඤ්ඤා
 කාමෙ ගරහනො ආහාති වෙදිතබ්බං.

තං සුත්තො ඉසිගණො මාරිස මා එවං කප්ථං අතිහාරියො තෙ
 සප්ථොති කණ්ණෙ පිදති. බොධිසත්තොපි තං තාත අතිහාරියො තෙ
 සප්ථො න තිං බාදස් තව පත්තාසනෙ තිසිදුති ආහ. තසම් සපථං
 කතො තිසිනෙත දුතියොපි භාතා උට්ඨාය මහාසත්තං වඤ්ඤා සප
 ථෙන අත්තානං සොධෙතො දුතියං ගාථමාහ.

මාලඤ්ඤා සො කාසිකවඤ්ඤා
 ධාරෙතු පුත්තස්ස බහු භවනතු,
 කාමෙසු තිබ්බං කුරුතං අපෙක්ඛං
 භිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසිති.

තත්ථ තිබ්බනති වඤ්ඤාමනිලෙසකාමෙසු බහු අපෙක්ඛං කරෙ
 තුති. ඉදං සො යස්සෙතෙසු තිබ්බා අපෙක්ඛා ගොති සො තෙති
 විප්පයොගෙ මහතං දුක්ඛං පාපුණාතිති දුක්ඛපටිකෙව්වසෙතෙව
 මාහ.

තසම් තිසිනෙත සෙසාපි අයත්තො අඤ්ඤාසයානුරුපෙන තං
 තං ගාථං අහාසිංසු.

පහුතඛණ්ණෙකු කසිමා යසස්සි
පුතෙන ගිහි ධනිමා සබ්බකාමො,
වයං අපසංගං කරමාවසාදු
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

සො ඛතතියො හොතු පසංගතාරී
රුජාභිරුජා බලවා යසස්සි,
සවාතුරන්තං මගිමාවසාදු
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

සො බ්‍රාහ්මණො හොතු අවිතරුගො
මුහුත්තනකඛතතපථෙසු පුතෙනා,
පුජෙතු තං රට්ඨපතී යසස්සි
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

අජ්ඣායකං සබ්බසමන්තවෙදං
තපස්සිනං මඤ්ඤතු සබ්බලොකො,
පුජෙන්නු තං ජානපද සමෙව්ව
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

වතුසාදුඛාමවරං සමිඤ්ඤං
දින්නං හි සො භුඤ්ඤතු වාසවෙන,
අවිතරුගො මරණං උපෙතු
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

සො ගාමඤ්ඤි හොතු සභායමජ්ජෙකි
නවෙවහි ගිතෙති පමොදමානො,
මා රුජතො ව්‍යසනමලත්ථ කිඤ්ඤි
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

යං එකරුජා පඨවිං විජෙත්ථා
ඉත්ථිසහස්සස්ස ධර්මෙතු අග්ගං,
සිමන්තිනිතං පවරා හවාතු
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යා අහාසි.

ඉසිනං හි සා සබ්බසමාගතානං
භුඤ්ඤස්ස සාදුං අවිකම්පමානා,
වරතු ලාභෙන විකන්ථමානා
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යා අහාසි.

ආවාසිකො හොතු මහාවිහාරෙ
නවකම්මිකො හොතු කප්ඵිගලායං,
ආලොකස්සන්ධිං දිවසා කරෙතු
තිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

සො ඛජ්ඣතං පාසසතෙති ඡමභි
රමමා වතා නියසතු රුජධානිං,
තුතෙතභි සො හඤ්ඤතු පාවතෙති
භිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යො අහාසි.

අලකකමාලි තිප්පකණ්ණවිද්‍යො
ලට්ඨිහතො සප්පමුඛං උපෙතු,
සකකච්චබද්ධො විසිබඤ්චරාතු
භිසාති තෙ බ්‍රාහ්මණ යෙ අහාසිති.

තත්ථ තතියෙන චුත්තගාථාය-කසිමාති සමපනතකසිකමෙමා.
පුත්තෙති ඛජ්ඣතං පාවතෙති පුත්තෙති ලහතු ඛජ්ඣතං සතත
විධෙන රතතධතෙන ඛජ්ඣතං හොතු රුජධානිං සමබකාමෙ ලහතු.
වසංඝසංඝනති මහලලකකාලෙ පබ්බජ්‍යානුරූපමපි අත්තතො වයං
අපසංගතො පඤ්ඤාමගුණසම්භූතං සරමෙව ආවසතුති ඉදං සො
පඤ්ඤාමගුණසම්භූතං කාමගුණවිප්පයොගෙන මහාවිනාසං පාපු
ණ්ණතීති දසෙසං කථෙසි. චතුස්සෙන චුත්තගාථාය-ඛජ්ඣතං
රුජ්ඣනං අත්තරෙ අතිරුජාති ඉදං සො ඉසාරුතං නාම ඉසාරියෙ
පරිගලිතෙ මහත්තං දුක්ඛං උප්පජ්ජති රජේ දෙසං දසෙසනො
කථෙසි. පඤ්ඤමෙන චුත්තගාථාය-අවිහරිතොති පුරෙතිතධාන
තණ්හාය සතණ්හා. ඉදං සො පුරෙතිතසං පුරෙතිතධානෙ පරිගලිතෙ
මහත්තං දෙමනසං උප්පජ්ජති දසෙසං කථෙසි. ඡමෙති චුත්ත
ගාථාය-කසිමාති තපසිලසමපනතොති නං මඤ්ඤතු. ඉදං සො
ලාභසකකාරාපගමෙ මහත්තං දෙමනසං උප්පජ්ජති ලාභසකකාර
ගරහාවසෙන කථෙසි. සහායතාපසෙන චුත්තගාථාය-චතුස්සෙන
ආකිණ්ණමනුස්සතාය මනුස්සෙති පහුතධඤ්ඤතාය ඛඤ්ඤන පුලහ
දුරුතාය දුරුති සමපනතොදකතාය උදකෙනාති චතුති උසන්නං
චතුස්සදසමනතාගතනති අත්තො. වාසමෙතොති වාසමෙන දිත්තං විය
අවලං වාසමතො ලභ්ඵවරුනුභාවෙනෙකං රුජානං ආරාධෙතො
තෙන දිත්තනති අත්තො. අවිහරිතොති කඤ්ඤමෙ සුකරෙ විය කාම
පසෙක තිබ්බෙහොව හුත්වා. ඉති සොති කාමානං ආදීනවමෙව
කථෙතො ඵවමාහ. දසෙන චුත්තගාථාය-භාමණීති ගාමපෙට්ඨකො.
අයමපි කාමෙ ගරහතො යෙව ඵවමාහ. කඤ්ඤනදෙවියා චුත්තගාථාය-
සතති යං ඉත්තනති අත්තො. ඡමෙති අහාරුජ. ඉතිසහසංගාති
වචනමට්ටනාය චුත්තං සොලසන්නං ඉතිසහසංගානං අහාරුජානෙ ධර්ම
තුති අත්තො. සිමිහනිති නති සිමිහනධර්මං ඉතිනනති අත්තො. ඉති සා
ඉතිහාවෙ ධර්මාපි දුග්ගතිං ගුරුසිං විය කාමෙ ගරහනතියෙව ඵවමාහ.
දුසිමා චුත්තගාථාය-කසිමාතිගතනති සමබකං සතතිපතිතානං
මජ්ඣිමනිසිද්ධිං. අවිහරිතොති අත්තොසකකමානා සාදුරසං භුඤ්ඤතුති
අත්තො. දුසිතං කීර් සාමකසං සතතිතෙ තිසිද්ධිං භුඤ්ඤනං නාම
අපජියං ඉති සා අත්තතො අපජියතතාව ඵවමාහ. වරුතුති වරතු.
ලාභෙන විහරිතොති ලාභගෙන කුහණකමම. කරෙතති ලාභ

සකකාරං උපාදෙන්නි වරතුති අනේ. ඉමිනා සා දුසිභාවෙ සීතාපි කිලෙසවජ්ජනාමෙව ගරහති. දෙවතාය චුත්තගාථාය-ආවාසිකොති ආවාසජයනනො. කිත්ඛලාසනාති එවං නාමකෙ නගරෙ තත්ත් කිර දඬුසමාගාරා සුලභා. ආලොකසංගිං දිවසාති එකදිවසෙකෙකමෙව වාතපාතං කරෙතු. සො කිර දෙවපුත්තො කසුපවුදාකාලෙ කරඬුලතගරං නිසාය යොජනිකෙ ජණ්ණමහාවිහාරෙ ආවාසික සඬුසෙත්තෙ හුත්වා ජණ්ණමහාරෙ නවකමං කරෙත්තොයෙව මහා දුක්ඛං අනුභවි. තසමා තදෙව දුක්ඛං ආරඬු එවමාග. ගජනා චුත්ත ගාථාය-පාසසදානාති බහුති පාසෙති. ජමනිති වතුසු පාදෙසු ගිව්‍ය කවිභාවෙවති ජසු ධානෙසු. තුත්තනාති විකණ්ටකෙති දීඝලට්ඨිති. පාචනෙති දසපාවනෙති අසිකුසකෙති වා. සො කිර අත්තනො අනුභුතදුක්ඛසෙසෙව ආරඬු එවමාග. වානරෙන චුත්තගාථාය-අලකා මාලිති අභිගුණකිකෙත කණ්ණ පරික්ඛිපිත්වා ධිපිතාය අලකාමාලාය සමනතාගතො. නිසුකණ්ණවිදොධාති නිසුපිලකිනෙත පිලකිකණ්ණො. ලට්ඨිතනොති සපාකිලිං සිකාපයමානො ලට්ඨියාපි ගතො හුත්වා. එසොපි අභිගුණකිකෙත අත්තනා අනුභුතදුක්ඛං සකායෙවමාග.

එවං තෙති තෙරසති ජනෙති සපථෙ කතෙ මහාසනෙතො විනෙතසි. කදුපි ඉමෙ අයං අනට්ඨමෙව නට්ඨනති කථෙතිති මධි ආසාතං චාරෙයුං අගමපි සපථං කරෙමිති. අථ නං කරෙත්තො චුද්දසමං ගාථමාග.

යො වෙ අනට්ඨං නට්ඨනති වාග
කාමෙව සො ලහනං භුඤ්ජතඤ්ච,
අගාරමජේඛි මරණං උපෙතු
යො වා භොත්තො සඬකති කඤ්චිදෙවති.

තත්ත් භොත්තොති ආලපනං. ඉදං චුත්තං භොති-භොත්තො යො අනට්ඨකොට්ඨාසෙ නට්ඨං මෙති වදති යො වා භුමෙහසු කඤ්චි ආසං නති සො පඤ්චකාමගුණෙ ලහතුවෙව භුඤ්ජතුව රමණීයං පබ්බජ්ජං අලභිත්වා අගාරමජේඛියෙව ව මරතුති.

ඉසිති පත සපථෙ කතෙ සකෙකා ගාසිත්වා අගං ඉමෙ විමංසනොතිසාති අනතරධාපෙසිං ඉමෙව ජඬ්ඛිතබෙලපිණ්ඩං විශ කාමෙ ගර ගන්නා සපථං කරෙන්නති කාමගරහණකාරණං තෙ පුච්ඡිසාමිති විනෙතත්වා දිස්සමානරූපො බොධිසත්තං වජ්ඣත්වා පුච්ඡමානො අනන්තරං ගාථමාග.

යදෙසමානා විවරනති ලොකෙ
ඉට්ඨඤ්ච කන්තඤ්ච බහුත්තමෙතං,
පියං මනුඤ්ඤං ඉධ ජිවලොකෙ
කසමා ඉසයො නප්පසංසනති කාමෙති.

තත්ථ සඤ්ඤමානාති යං වජ්ඣකාමං කිලෙසකාමඤ්ඤ කසිණො
රක්ඛාදීහි සමවිසමකමෙවහි පරිශෙසමානා සත්තා ලොකෙ විවරන්ති.
එතං ඛත්තනං දෙවමනුස්සානං ඉට්ඨඤ්ඤ කන්තඤ්ඤ පියඤ්ඤ
මනුඤ්ඤඤ්ඤ කසමා ඉසයො නප්පසංසන්ති අපො. කාමෙති
ඉමිනා තං වජ්ඣං සරුපතො දසෙයි.

අථස්ස පඤ්ඤං විස්සජ්ජෙනො මහාසත්තො දො ගාථා අභාසි.

කාමෙසු වෙ හඤ්ඤරෙ ඛජ්ඣරෙව
කාමෙසු දුක්ඛඤ්ඤ හයඤ්ඤ ජාතං,
කාමෙසු භුතාධිපතී පමත්තා
පාපාති කම්මාති කරුන්ති මොහා.

තෙ පාපධම්මා පසවෙත්වා පාපං
කායස්සහෙදා තිරයං වජ්ඣති,
ආදීනවං කාමගුණෙසු දිස්වා
තස්මා ඉසයො නප්පසංසන්ති කාමෙති.

තත්ථ කාමෙසුති කාමහෙතු කාමෙ තිස්සාය කායදුට්ඨරිතාදීති
කරුන්තාති අපො. හඤ්ඤරෙති දණ්ඩාදීහි හඤ්ඤන්ති. ඛජ්ඣරෙති
රජ්ජුඛකාදීහි ඛජ්ඣන්ති. දුක්ඛන්ති කායිකවේතයිකං අසාතං. හසන්ති
අත්තානුවාදදිකං සබ්බෙපි හයං. භුතාධිපතීති සක්කං ආලපති. ආදී
නම්නති එවරුපං දෙසං. සො පතෙස ආදීනවො දුක්ඛක්ඛකාදීති
සුත්තෙහි දීපෙතබ්බො.

සකෙකා මහාසත්තස්ස කථං සුත්වා සංවිග්ගමානසො අනන්තරං
ගාථමාහ.

විමංසමානො ඉසිනො හිසාති
තිරෙ ගහෙත්වාන එලෙ තිබ්බෙසිං,
සුද්ධා අපාපා ඉසයො වසන්ති
එතාති තෙ බ්‍රහ්මචාරී හිසාතිති.

තත්ථ විමංසමානොති හන්තො අහං ඉමෙ ඉසයො කාමාධිවුත්තවා
නොවාති විමංසන්තො. ඉසිනොති තව මහෙසිනො සත්තකාති හිසාති.
තිරෙ ගහෙත්වානාති තිරෙ තික්ඛිත්තාති ගහෙත්වා එලෙ එකමන්තො
තිබ්බෙසිං. සුද්ධාති ඉද්දති මයා තුමහාකං සපථකිරියාය ඤාතං ඉමෙ
ඉසයො සුද්ධා අපාපා හුත්වා වසන්තිති.

තං සුත්වා බොධිසත්තො ගාථමාහ.

න තෙ නවා නො පන කිලිනෙය්‍යා
න ඛකිවා නො පන තෙ සහායා,
කිසමිං පරත්මහ සහස්සත්තත
ඉසිති තං කිලිසි දෙවරුජාති.

තත්ත නි ගො නිමාති දෙවරුජ මයං තච තවා වා කිලිතබ්බ
සුත්තකා වා කෙවි න ගොම නපි තච ඤාතිකා න සභායා අප චං
කිසමි පරත්ථමා කිං උපත්ථමා කත්වා කිං නිසංසය ඉසිති සද්ධිං කිලි
සිති අනේවා.

අප් නං සකෙකා බමාපෙතෙතා චිසතිමං ගාථමාහ.

ආවරිගො මෙසි පිතා ව මග්ගං
එසා පතිට්ඨා බලිතස්ස බ්‍රහ්ම,
එකාපරධං බම භුරිපඤ්ඤ
න පණ්ඩිතා කොධබලා භවන්ති.

තත්ත එසා පතිට්ඨාති එසා තච පාදවජායා අජ්ජ මම බලිතස්ස
අපරධස්ස පතිට්ඨා ගොතු. කොධබලාති පණ්ඩිතා නාම බන්ධනලා
භවන්ති න කොධබලාති.

මහාසකෙතා ව සකකස්ස දෙවරඤ්ඤ බමිත්වා සයං ඉසිගණං
බමාපෙතෙතා ඉතරං ගාථමාහ.

සුචොසිතං ඉසිතං එකරතතං
යං වාසවං භුතපතිං අද්දසාම,
සබ්බව ගොතෙතා සුමනා භවන්තු
යං බ්‍රාහ්මණො පච්චපාදී භිසානිති.

තත්ත සුචොසිතං ඉසිතං එකරතතනි ආයස්සන්තානං ඉසිතං
එකරතතවපි ඉමස්මිං අරඤ්ඤ වසිතං සුචසිතමෙව කිං කාරණං යං වාස
වං භුතපතිං අද්දසාම සචෙති මයං නගරෙ අවසිමා නඉමිං අද්දසාම.
ගොතෙතාති භවතෙතා සබ්බපි සුමනා භවන්තු තුස්සන්තු සකකස්ස
දෙවරඤ්ඤ බමන්තු කිං කාරණං යං බ්‍රාහ්මණො පච්චපාදී භිසානි
යසමා තුමානං ආවරිගො භිසානි පටිලභිති.

සකෙකා ඉසිගණං වජ්ඣත්වා දෙවලොකමෙව ගතො. ඉසිගණෙපි
කිංතාභිඤ්ඤා නිබ්බතෙත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අගොසි.

සත්ථා ඉමං බමමදෙසනං ආහරිත්වා එවංභික්ඛු පොරුණකපණ්ඩිතා
සප්පං කත්වා කිලෙසෙ පජතිංසුති වත්වා සච්චාති පකාසෙසි. සච්චපරිගො
සානෙ උක්කණ්ණිතභික්ඛු සොනාපතතිථලෙ පතිට්ඨති. ජාතකං සමො
ධානෙතොනා පන සත්ථා තිස්සො ගාථා අභාසි.

අහඤ්ච සාරිපුතොතො මොග්ගලානොතො කස්සපො,
අනුරුද්ධො පුණ්ණො ආනන්දො තද්දසං සත්ත භාතරො.
භගිණී උපලවණ්ණො දුසි බුජ්ජිතතරු තද,
චිත්තො ගහපති දුසො යකෙඛා සාතාගිරො තද,
පාරිලෙයොතා තද නාගො මවුචා සෙට්ඨවාතරො,
කාචදුසි තද සකෙකා එවං ධාරෙථ ජාතකන්ති.

භික්ෂුජාතකං.

14. 6.

මහෙසී රුචිනො හටියානි ඉදං සන්ධා සාවතියං උපතියාය මගාරමාතුපාසාදෙ විහරනොනා විසාබාය මහාඋපාසිකාය ලභො අට්ඨ වරෙ ආරබ්භ කපේසි. සා හි එකදිවසං ජෙනවනෙ ධම්මකථං සුත්වා හග වනං සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙසා ස්වාතනාය නිමනොනා පකකාමි. තස්ස පන රතතියා අවටයෙන වාතුද්දිපකො මහාමෙසො වයසි. හගවා භික්ඛු ආමනොනා යථා භික්ඛුවෙ ජෙනවනෙ වයසති එවං වතුසු දිපෙසු වයසති ඔවය්සාපෙථ භික්ඛුවෙ කායං අයං පච්ඡිමකො වාතුද්දිපකො මහාමෙසොති වත්වා ඔවය්සාපිතකායෙහි භික්ඛුති සද්ධිං ඉද්ධිබලෙන ජෙනවනෙ අනතරහිනො විසාබාය තොට්ඨකෙ පාතුරහොසි.

උපාසිකා අවජ්ජියං වත හො අබ්බතං වත හො තථාගතස්ස මහිද්ධි කතා මහානුභාවතා යත්රති නාම ජනනුමතතකෙසුපි ඔසෙසු වතතමා නෙසු කට්ඨමනෙතසුපි ඔසෙසු වතතමානෙසු තහි නාම එකභික්ඛුස්සපි පාදුවා විවරුතිවා අලූතානි හවිස්සන්තීති හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසංඝං පරිවිසිත්වා කතහතතතිවිචං හගවතං එතදවොච අට්ඨාහං හනෙන හගවතං වරුති යාවාමිති. අතිකකන්තවරු බො විසාබො තථා ගතානි යාතිව හනෙන කාපපනති යාතිව අනවජ්ජානීති. වදෙති විසා බෙති. ඉච්ඡාමහං හනෙන භික්ඛුසංඝස්ස යාවජ්ජිවං වය්සිකසාටිකං දතුං ආගන්තුකහතං දතුං ගමිකහතං දතුං ගිලානහතං දතුං ගිලානු පට්ඨාකහතං දතුං ගිලානහෙසජ්ජං දතුං ධූවයාගුං දතුං භික්ඛුඤ්ඤානං යාවජ්ජිවං උදකසාටිකං දතුනති. සන්ධා කං පන නිං විසාබො අත්ථවසං සංඝස්ස සචපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරුති යාවසිති පුච්ඡිත්වා තාය වරුතිසංසෙ කට්ඨතෙ සාධු සාධු විසාබො සාධු බො නිං විසාබො ඉමං ආනිසංසං සචපස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරුති යාවසිති වත්වා අනු ජානාමි විසාබො අට්ඨ වරුතීති අට්ඨ වරෙ දත්වා අනුමොදනං කත්වා පකකාමි.

අපේකදිවසං සන්ධිරි පුබ්බාරුමෙ විහරනො ධම්මසභායං කථං සමුට්ඨාපෙසුං. ආවුසො විසාබා මහාඋපාසිකා මාතුගාමහාවෙ රුත්වා දස බලස්ස සන්තිකා අට්ඨ වරෙ ලභී අහො මහාගුණානි. සන්ධා ආගන්ත්වා කායනුත්ථ භික්ඛුවෙ එතරහි කථාය සන්තිසිත්තානි පුච්ඡිත්වා ඉමාය නාමානි වුත්තො න භික්ඛුවෙ විසාබා ඉදුනෙව මම සන්තිකා වරෙ ලභී පුබ්බෙපි ලභීයෙවානි වත්වා අතීතං ආහරි.

අතීතෙ මිට්ඨායං සුරුචි නාම රුජා රජං කරොනොනා පුත්තං පටිලභිත්වා තස්ස සුරුචිකුමාරෙකෙව නාමං අකාසි. සො වයපපතො, තකකසිලාය සිප්පං උග්ගණතිස්සාමිති ගන්ත්වා නගරඤ්ඤායෙ සාලායං නිසීදි. බාරණසී රඤ්ඤෙපි පුත්තො බ්‍රහ්මදත්තකුමාරෙකාම තපේව ගන්ත්වා සුරුචිකුමාරස්ස නිසිත්තථලකෙයෙව නිසීදි. තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං පුච්ඡිත්වා විස්සාසිකා හුත්වා එකතොච ආවරියස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා ආවරියභාගං දත්වා සිප්පං පට්ඨපෙත්වා නවරස්සෙව නිට්ඨාපිතසිප්පා

ආවර්ගං ආපුච්ඡිතා ථොකං මග්ගං එකතොව ගන්තො ථොධාපථො
සීතා අඤ්ඤාමඤ්ඤං ආලිඛිතො මිත්තධම්මොනුරක්ඛණන්තං කතීකං
අකංසු. සචෙ මම පුත්තො ජායති තව සීතා තව පුත්තො මම සීතා
තෙසං ආවාහවිවාහං කරිස්සාමාති.

තෙසු රජු රජු කාරෙතොසු සුරුවිමහාරජස්ස පුත්තො ජායි සුරුවි
කුමාරෙතෙවස්ස නාමං කරිංසු. මුහුදහතස්ස සීතාජායි සුමෙධාතීස්සා
නාමං කරිංසු. සුරුවිකුමාරෙ වශපතොතො තනකසිලං ගන්තො සිප්පං
උග්ගහෙතො ආගඤ්ඤි අථ නං පිතා රජෙජ අභිසිඤ්ඤානාමො සහා
යස්ස කිර මෙ බාරණසිරඤ්ඤා සීතා අපි තමෙවස්ස අග්ගමහෙසිං
කරිස්සාමිති තස්ස අත්ථාය බහුං පණණාකාරං දන්තා අමචෙව පෙසෙසි.
තෙසං අනාගතකාලෙගෙව බාරණසිරජා දෙවිං පුච්ඡි. හදෙදු මාතු
ගාමස්ස නාම කීං අභිරොකදුක්ඛනති සපතතිරොසදුක්ඛං දෙවොති
තෙනති හදෙදු අමහාකං එකධිතරං සුමෙධාදෙවිං තමහා දුක්ඛා
මොචෙතො යො එතං එකිකමෙව ගණිස්සාති තස්ස දස්සාමාති ආහ.

සො තෙති අමචෙවති ආගන්තො තස්සා නාමෙ ගතිතෙ තාතො
කාමං මයා පුබ්බෙව මග්ගං සහායස්ස පටිඤ්ඤාතා දුරිතාව ඉමං පත
මයං න ඉපිසවංස අනතරෙ බිපිතුකාමා යො එතං එකිකමෙව
ගණිතාති තස්ස දුතුකාමමහාති ආහ. තෙ රඤ්ඤා සනතිකං පභිණිංසු.
රජා අමහාකං මහන්තා රජු සත්තයොජනිකං මිට්ඨොනගරං තිණි
යොජනසතාති රජුපරිවෙජ්ඨෙ ගෙට්ඨිමනොතන සොලසඉපි
සහස්සාති ලද්ධං වට්ඨතිති වතො න රෙවෙසි.

සුරුවිකුමාරෙ පත සුමෙධාය රුපසමපදං සුත්තා සචණ්ඩංසග්ගෙන
බජ්ඣතිතො අහන්තො එකිකමෙව ගණිස්සාමි න මග්ගං ඉපිසවංස අත්ථො
තං යෙව ආනෙන්නුති මාතාපිතුන්තං පෙසෙසි. තෙ තස්ස වචනං.
අභිඤ්ඤා බහුං ධනං පෙසෙසි. මහන්තො පරිවාරෙන තං ආනා
පෙත්තා කුමාරස්ස අග්ගමහෙසිං කත්තා එතොගොව අභිසිඤ්ඤංසු. සො සුරුවි
මහාරජා නාම හුත්තා ධම්මෙන රජු කාරෙතොතො තාය සද්ධිං පියසං
වාසං වසි. සා පත දසවස්සසහස්සාති තස්ස ගෙගෙ වසන්ති තෙව
පුත්තං න සීතරං අලත්.

අථ නාගර සන්තිපතීතො රජඛගණෙ උපකෙකාසිත්තො කීං එතනති
පුත්තො අඤ්ඤා දෙසො නපි වංසානුපාලකො වො පුත්තො නපි
තුමහාකං එතාව දෙවි රජකුලං නාම ගෙට්ඨිමනොතන සොලසති
ඉපිසසග්ගෙති හපිතබ්බං ඉපිසවං ගණිග දෙව එතා පුඤ්ඤාවති පුත්තං
ලභිස්සාතිති වතො තාතා කීං කපෙථ අහං අඤ්ඤා නගණිස්සාමිති
පටිඤ්ඤා දන්තා මයා එසා ආතීතා න සත්තා මුසාවාදං කාතුං නමග්ග
ඉපිසවංස අත්ථොති රඤ්ඤා පටිකඛිතො පකකමිංසු.

සුමෙධා තං කථං සුත්තා රජා තාව සම්මවාදිතාය අඤ්ඤා ඉපිසො
න ආනෙති අහමෙව පතස්ස ආනෙස්සාමිති රඤ්ඤා මාතුසමහරි
යායසානෙ ස්ත්රී අත්තො රුවියා බතතිගඤ්ඤාතො සහස්සං අමච

කඤ්ඤානං සහස්සං ගහපතීකඤ්ඤානං සහස්සං සබ්බසම්මතාච
 කිප්ඵිනං සහස්සානති වත්තාරි ඉප්පිසහස්සාති ආනෙසි. තාපි දසවස්ස
 සහස්සාති රුජකුලෙ වසිති; නෙවපුත්තං තඨිතරං ලභිංසු. එතෙනෙව
 උපායෙන අපරුති තික්ඛනතුං වත්තාරිවත්තාරිසහස්සාති ආනෙසි. තාපි
 නෙව පුත්තං ත ඨිතරං ලභිංසු. එතතාවතා සොළසඉප්පිසහස්සාති
 අහෙසුං. වත්තාමිසවස්සසහස්සාති අතීක්ඛමිංසු. තාති තාය එකිකාය
 වුජෙභි දසති සද්ධිං පඤ්ඤාසවස්සසහස්සාති හොනති. අථ නාගරු
 සනතිපතීති; පුත උපනෙකාසිති; කිං නාමෙතනති වුත්තෙ දෙව
 තුමාසං ඉප්පියො පුත්තං පජෙථුං ආණ්ණපෙථාති වදිංසු. රුජා සාමුති
 සමපට්ඨිති; තුමෙහ පුත්තං පජෙථාති ආහ. තා තතොපට්ඨාය පුත්තං
 පත්ඨමානා තානා දෙවතා නමස්සනති තානාවතාති වරනති පුත්තො
 නුපපජ්ජතෙව.

අථ රුජා සුමෙධං ආහ හඳො පුත්තං පජෙඨිති. සා සාමුති
 පණ්ණරසුපොසපෙ අට්ඨබ්බසමනනාගතං උපොසථංසමාදාය සිරිගබ්බෙ
 සිලාති ආවජ්ජමානා කපපියමිඤ්ඤකෙ තිසිදි. සෙසා අජවතභොවතා
 හුච්චා උය්‍යානං අගමංසු. සුමෙධාය සීලතෙජෙන සක්කභවනං
 කමපි. සකෙකා ආවජ්ජිති; සුමෙධා පුත්තං පජෙඨිති පුත්තං පනෙ
 තිය්‍යා දස්සාමි න බො පන සක්කා යංවා තංවා දුතුං අනුච්ඡිකමස්සා
 පුත්තං උපධාරෙස්සාමිති උපධාරෙන්නො නලකාරදෙවපුත්තං පසයි.

සො හි පුඤ්ඤසමපන්නො සතොසා පුරිමත්තභාවෙ බාරණසියං
 වසන්නො වසප්පත්තකාලෙ බෙත්තං ගච්ඡන්නො එකං පච්චිකමුද්ධං
 දිස්වා දුසකමකරෙ වපථාති පභිණ්ණිති; සයං නිවත්තීති; පච්චික
 මුද්ධං නෙති; හොජෙති; පුත ගබ්බාතීරං නෙති; පුත්තතත සද්ධිං
 එකතො හුච්චා උදුමරුභිත්තීපාදං නලභිත්තීකං පණ්ණසාලං කති
 ආරං යොජෙති; වබ්බමං කති; පච්චිකමුද්ධං තත්ථ තෙමාසං වසා
 පෙති; වුත්ථවස්සං ආවපි පිතාපුත්තා තිච්චරෙන අච්ඡාදෙති; උය්‍යා
 ජයිංසු. එතෙනෙවතියාමෙන සත්තපච්චිකමුද්ධො තායපණ්ණසාලාය
 වසාපෙති; විවරති අදංසු. ආවපි පිතාපුත්තා නලකාර හුච්චා ගබ්බා
 තීරෙ වෙථං උපධාරෙන්නා පච්චිකමුද්ධං දිස්වා එවමකාසුතිපි
 වදනතියෙව. තෙ කාලංකති; තාවතීංසභවනෙ තිබ්බත්තීති; ඡසුකාම
 සකෙහසු අනුලොමපටිලොමෙන මහත්තං දෙවියාරියං අනුභවන්තා
 විවරනති. තෙ තදු වසිති; උපරි දෙවලොකෙ තිබ්බත්තීතුකාමා සකෙකා
 තථාගතභාවං ඤාති; තෙසු එකස්ස විමානආරං ගන්ති; තං ආගන්ති;
 වන්දිති; සීතං ආහ. මාරිස තයා මනුස්සලොකං ගන්තුං වට්ටති. මහාරුජ
 මනුස්සලොකො නාම ජෙගුවෙජා පටිකකුලො තත්ථ සීතා
 දුතාදිති පුඤ්ඤති කති; දෙවලොකං පජෙන්නති තතු ගන්ති; කිං
 කරස්සාමිති. මාරිස දෙවලොකෙ පරිභුඤ්ජන්තබ්බං සමපත්ති. මනුස්ස
 ලොකෙ පරිභුඤ්ජස්ස පඤ්චවිසතියොජනුබ්බධෙ රතනපාසාදෙ
 වසියාසි අභිවාසෙහිති සො අභිවාසෙහි.

සකෙතා තස්ස පටිඤ්ඤං ගහෙතො ඉසිවෙසෙන රුජ්ජය්‍යානං ගතො
තාසං ඉපජිතං උපරි ආකාසෙ වඩ්ඛමනො අත්තානං දස්සොති
කස්සා පුත්තවරං දෙමි කා පුත්තවරං ගණ්හතීති ආහ. හතො මයං
දෙති මයං දෙතීති හත්ඝහස්සාති උක්ඛිපිංසු. තතො ආහ අහං සීල
වතීතං පුත්තං දමිමි තුමාසාං කිං සීලං කො ආවායෙති. තා උක්ඛිතත
හතෙව සමමිඤ්ඤොති සවෙ සීලවතීයා දුතුකාමො සුමෙධාය සන්තීතං
ගව්ඨාති වදිංසු. සො ආකාසෙතොව ගතො තස්සා වාසාගාරෙ සීහ
පඤ්ඤරෙ අට්ඨාසි. අට්ඨාසා ආරොවසිංසු එස දෙවි එකො දෙවරජා
තුමාසාං පුත්තවරං දස්සාමිති ආකාසෙතාගතො සීහපඤ්ඤරෙ
සීතොති. සා ගරුපරිහාරෙනාගතො සීහපඤ්ඤරං උග්‍යාවෙතො ඤචං
කිර හතො තුමො සීලවතීයා පුත්තවරං දෙපාති ආහ. අමදෙවිති
තෙනති මයං දෙපාති. කිං පත තෙ සීලං කපෙති සවෙ මෙ
රුවිච්ඡිකති දස්සාමි තෙවරතති. සා තස්ස වචනං සුතො තෙනති සුණ්හතී
වතො අත්තො සීලගුණං කපෙනති පණ්ණරස ගාථා අගාසි.

මහෙසී රුවිනො හරියා ආනිතා පඨමං අහං,
දසවස්සසහස්සාති යං මං සුරුවිමානසි.

සාහං බ්‍රාහ්මණ රුජානං වෙදෙහං මිපිලග්ගහං,
තාභිජානාමි කායෙන වාචාය උදවෙනසා.
සුරුවිං අතිමඤ්ඤිතො ආවිංවා යදිවා රහො.

එතෙන සචච්ඡේදන පුත්තො උප්පජ්ජනං ඉසෙ,
මුසා මෙ හණමානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.

හත්තුමනාපස්සපිතා මාතාවාපි සුවාමිනො,
තෙ මං බ්‍රහෙව විතෙතායෙ යාවඅට්ඨංසු ජීවිතෙ.

සාහං අභිංසාරතීති කාමසො ධම්මවාරිණි,
සකකචං තෙ උපට්ඨාසිං රතතිඤ්චමතඤ්ඤා.

එතෙන සචච්ඡේදන පුත්තො උප්පජ්ජනං ඉසෙ,
මුසා මෙ හණමානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.

සොළසිප්පිසහස්සාති සහහරියාති බ්‍රාහ්මණ,
තාසු ඉස්සා වා කොධො වා තාසු මයං කුදුවනං.

හිතෙන තාසං තඤ්ඤිතව මෙ කාපි අපපියා,
අත්තානංව අනුකම්පාමි සද්ද සබ්බා සපතතියො.

එතෙන සචච්ඡේදන පුත්තො උප්පජ්ජනං ඉසෙ,
මුසා මෙ හණමානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.

දුසෙ කම්මකරෙ පෙසෙය්‍ය යෙවඤ්ඤා අනුර්ථිනො,
පෙසෙමි සහ ධම්මෙත සද්ද පමුදිතිඤ්ඤා.

එතෙන සචච්ඡේදන පුත්තො උප්පජ්ජනං ඉසෙ,
මුසා මෙ හණමානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.

සමණේ බ්‍රාහ්මණෙවාපි අසෛඤ්ඤාවාපි වණ්ණිබ්බතො,
තපොමි අත්තපාණෙන සද්ද පයතපාණිනී.

එතෙන සච්චවජ්ජෙන පුතො උපපජ්ජතං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ණානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.

වාතුද්දසිං පණ්ණරසිං යාවපකකියං අට්ඨමිං,
පාටිභාරීයපකකියං අට්ඨමිං සුසංඝාතං,
උපොසථං උපවසාමි සද්ද සිලෙසු සංවුතා.

එතෙන සච්චවජ්ජෙන පුතො උපපජ්ජතං ඉසෙ,
මුසා මෙ භණ්ණානාය මුද්ධා ඵලතු සත්තධානී.

තත්ථ මහෙසීති අග්ගමහෙසී. රුචිනොති පුරුචිරසෙඤ්ඤා. සඬ මනනී සොළසත්තං ඉච්ඡසහස්සානං සබ්බපථමං. සංමනනී යත්මිං කාලෙ මං පුරුචි අතසි තතො පට්ඨායානං දසවස්සසහස්සානි එකිකාව ඉමයමිං ගෙගෙ වසිං. අතිමඤ්ඤාදිකානි මුහුත්තවපි සමමුඛා වා පරමමුඛා වා අතිමඤ්ඤාදිනා ඉදං අතිකකමිත්වා මඤ්ඤානං න ජානාමි න සරුමි. ඉසෙති තං ආලපති. තෙන මනනී සපුරෙව සංසුචාති තෙ උභො මං විතොතොරෙ තෙහි විනීතවති තෙ මෙ යාවජ්ජිංසු තාව ඔවාදමදංසු. අභිංසාරනීනීති අභිංසා සඬායාය රතියා සමනනාගතාව තාය හි කුත්ථ කිපිලලකොපි න හිංසිතපුබ්බො. කාමසානි එකතොතතෙව. ඛමමවාපි ඡෝති දසකුසලකමපපෙ පුරෙමි. උපට්ඨාසිනනි පාදපරිකමාදීති කිව්වාති කථෙන්නති උපට්ඨතිං. සහගපිසානීති මයා සහ එකසාමිකස්ස හරියාභුතාති. නාමුති කිලෙසං නිස්සාය ඉස්සාධමො වා කොධ ධමො වා මග්ගං නභුතපුබ්බො. කිනොනාති යං තාසං හිතං තෙනෙව නන්දමි උරෙවුත්වා ධිතරෙ විය තා දිස්වා තුස්සාමි. කාමීති තාසු එකාපි මග්ගං අපටිකානාම තත්ථි සබ්බාපි දසිතායෙව. අනුභවමාමිති මුද්ධ විතෙතන සබ්බා සොළසසහස්සාපි තා අත්තානං විය අනුකමාමි. සහ ඛමමමනාති නයෙන කාරණෙන යො යං කාතුං සකෙකාති තං තස්මිං කලෙම යොජෙමිති අපො. පමුදිතිඤ්ඤාති පෙසෙන්නිව තිච්චං පමුදි තිඤ්ඤාච හුත්වා පෙසෙමි අරෙ දුට්ඨ දස ඉදං නාම කථෙහිති එවං කුරුකිත්වා න මෙ කොචි කත්ථි පෙසිතපුබ්බො. පසාධපාඡෝතිති ධොත ගත්ථා පසාරිතගත්ථාච හුත්වා. පාටිභාරීයපකකියොති අට්ඨමිවාතුද්දසි පණ්ණරසිතං පවුත්තමණානුගමණවසෙන වතොරෙ දිවසා. සද්දති තිච්චකාලෙ පඤ්ඤා සිලෙසු සංවුතා තෙහි පිහිතගොපිතතනභාවා ව හොමිති.

එවං තස්සා ගාථාසතෙනපි සහස්සොනපි වණ්ණියමානානං ගුණානං පමාණං නාම තත්ථි තාය පත පණ්ණරසති ගාථාති අත්තතො ගුණානං වණ්ණිතකාලෙයෙව සකෙකා අත්තතො බහුකරණියතාය තස්සා කථං අවිච්ඡිදිත්වා පහුතා අබ්බුතායෙව හෙ ගුණාති තං පසං සතොතා ගාථාදාය මාහ.

සබ්බෙව තෙ ධම්මගුණා රුජපුත්ති යසසිති,
සංවිජ්ජනති තසි හදෙ යෙ තිං කිතොසි අත්තති.

බතතිසො ජාතිසම්පන්නො අභිජානො යසසිමා,
ධම්මරජා විදෙහානං පුතො උපපජ්ජෙ තචන්ති.

තත්ථ ධම්මානුශාසි සභාවානුශාසි භූතානුශාසි. සංවිජ්ජන්තිති යෙ තස්ස
වුත්තා තෙ සබ්බෙව තස්ස උපලබ්භන්ති. අභිජානොති අභිජානො.
යසසිමාති යසසම්පන්නතපරිවාරෙන සමන්තාගතො. උපපජ්ජෙති
ඵවරූපො තච පුතො උපපජ්ජන්ති මා වින්තයිති

සා තස්ස වචනං සුඤ්ඤා සොමනස්සජාතා තං පුච්ඡන්ති දො ගාථා
අහාසි.

රුමම් රජොජලලබ්භෙ අසෙ වෙහාසය ඤාතිතො,
මහුඤ්ඤං භාසයි වාචං යං මය්හං හදයඛිතමං.

දෙවතානුසි සග්ගමනා ඉසිවාසි මහිඤ්ඤා,
කොවාසි. ඤං අනුපපන්නො අත්තානං මෙ පවෙදයාති.

තත්ථ රුමමිති අතඤ්ඤාතාමඤ්ඤාතො. සකෙකා ආගච්ඡන්නො රමඤ්ඤා
යෙන තාපසවෙසෙනාගතො පබ්බජිතවෙසෙනාගතත්තා පන සා
ඵවමාහ. අසෙති අපපටිසෙ යානෙ. යං මසිහන්ති යං ඵතං මය්හං
මහුඤ්ඤං වාචං භාසයි තං භාසමානො ඤං දෙවතානුසි සග්ගමනා ඉධා
ගතො. ඉසිවාසි මහිඤ්ඤාති යතඛාදිසු කොවාසිමසි ඉධානුපන්නො
අත්තානං මෙ පවෙදය යථාභූතං කපෙහිති වදති.

සො තස්සා කපෙන්නො ජ ගාථා ආහ.

යං දෙවසබ්බා වන්දන්ති සුධම්මායං සමාගතා,
සොහං සකෙකා සහස්සකෙකා ආගතොහම් තචන්තිකෙ.

ඉන්ද්‍රියො ජිවලොකාසමිං යා හොන්ති සම්මාරිණී,
මෙධාවිති සීලවති සසුදෙවා පතිබ්බතා.

තාදිසාය සුමේධාය සුවිකම්මාය නාරියා,
දෙවා දස්සනමායන්ති මානුසියා අමානුසා.

තිඤ්ඤා හදද සුවිණේණන පුබ්බසුචරිතෙන ව,
ඉධ රජකුලෙ ජාතා සබ්බකාමසම්ඤ්ඤාති.

අයඤ්ඤා තෙ රජපුත්ති උභයත්ථ කට්ඨකො,
දෙවලොකුපපත්තිව කිත්තිව ඉධ ජිවිතෙ.

විරං සුමෙධෙ සුඛිති ධම්මං පාලය මත්තති,
ඵසාහං කිදිවං යාමි පියමෙව තච දස්සනන්ති.

තත්ථ සහස්සකෙකාති අත්ථසහස්සස්ස තං මුහුත්තං දස්සනවසෙක
සහස්සකෙකා. ඉන්ද්‍රියොති ඉන්ද්‍රියසම්මාරිණීති නීතිඤ්ඤාපරිති සම්මාරිණාය
සමන්තාගතා. තාදිසායාති තථාරූපාය. සුමේධායාති සුපඤ්ඤාය. උභ
සත්ථකට්ඨකොති අයං තච ඉමත්ථකට්ඨා අත්තභාවෙ අනාගතෙව
ජයස්සාහො තෙසු අනාගතෙ දෙවලොකුපපත්ති ඉධ ජිවිතෙ පවත්න

මානෙ කිත්තිවාති අයං උභයත්තං කට්ඨකානො නාම. ඛම්මෙනා එවං
සභාවගුණං විරං අග්ගති පාලය. එසාසනති එසො අගං. පිසෙමෙති
මග්ගා තව දස්සනං පියං දෙවලොකෙ පන මෙ කිව්වකරණීයං අත්ථි
තස්මා ගව්ඡාමි නිං අප්පමත්තා හොතිති තස්සා ඔවාදං දත්වා පක්කාමි.

තලකාරදෙවො පව්ච්ඡසකාලෙ වවිත්වා තස්සා කුච්ඡිවති පටිසක්ඛිං
ගණ්ඨි. සා ඤාත්වා රඤ්ඤා ආරුච්ඡෙයි. රුජා ගඛපරිහාරං අදායි. සා
දසමාසව්වයෙන පුත්තං විජායි. මහාපතාදෙතිස්ස නාමං කරිංසු. උභය
රට්ඨවාසිනො සාමිපුත්තස්ස නො බිරමුලනති එකෙකං කභාපණං.
රුජඝනණෙ බිපිංසු. මහාරුසි අහොයි. රඤ්ඤා පටිඝිත්තාපි සාමි
පුත්තස්ස නො වඩ්ඛිතකාලෙ පරිබ්බයො හවිස්සතිති අගභෙත්වා
පක්කමිංසු. කුමාරෙ මහාපරිවාරෙන වඩ්ඛිත්වා වයප්පත්තො සොළස
වස්සකාලෙයෙව සබ්බසිපෙප නිපථතතිං පාපුණි. රුජා පුත්තස්ස වයං
ඔලොකෙත්වා දෙවිං ආග හද්දා පුත්තස්ස මෙ රජාතිසෙකකාලො
රමණීයමස්ස පාසාදං කාරෙත්වා අතිසෙකං කාරෙස්සාමාති. සා සාධු
දෙවාති සමපට්ඨි.

රුජා වජ්ඣවිජ්ජාවරියෙ පකෙකාසාපෙත්වා තාතා වඩ්ඛිතිං ගභෙත්වා
අමහාකං නිවෙසනතො අවිදුරෙ පුත්තස්ස මෙ පාසාදං මාපෙථ
රජෙජන නං අභිසිඤ්චිස්සාමාති ආග. තෙ සාධුති භූමිප්පදෙසං
විමංසනති නස්මිං බණ්ණ සක්කස්සාසනං උණ්ණාකාරං දස්සෙයි. සො තං
කාරණං ඤාත්වා විස්සකමමං ආමනෙත්වා ගච්ඡ තාත මහාපතාදකුමා
රස්ස ආයාමිවිත්ථාරතො අඩ්ඨයොජනිකා උබ්බධෙන පඤ්චවිසති
යොජනං රතනපාසාදං මාපෙතිති පෙසෙයි.

සො වඩ්ඛිතිවෙසෙන වඩ්ඛිතිනං සනතිකං ආගත්වා කුමෙහ
පාතරුසං භුඤ්ඤිත්වා එථාති තෙ පෙසෙත්වා දණ්ඨකෙන භූමියං පහරි.
තාවදෙව චුත්තප්පකාරෙ සත්තභූමිකො පාසාදෙ උට්ඨති මහාපතා
දස්ස පාසාදමඛගලං ඡතනමඛගලං ආවාගමඛගලනති තිණි එක්තොව
අගෙසුං. මඛගලට්ඨානෙ උභයරට්ඨවාසිනො සනතිපතිත්වා මඛග
ලච්ඡණෙන සත්තවස්සාති විතිනාමෙසුං. නෙව තෙ රුජා උගෙසාජෙති
තෙසං වත්ථලඛකාරවාදනීයහොජනීයාදි සබ්බං රුජකුලසත්ත
කඤ්ඤාදි අහොයි.

තෙ සත්තසංවච්ඡරව්වයෙන උපකෙකාසිත්වා සුරුච්චිමාරුජෙන
කිමේතනති පුට්ඨා මහාරුජ අමහාකං මඛගලං භුඤ්ඤන්තානං සත්ත
වස්සාති ගතාති කදා මඛගලස්ස ඔසානං හවිස්සතිති අහංසු. තාතා
පුත්තෙන මෙ එත්තකං කාලං න හසිත්තපුබ්බං යදා සො හසිස්සති තදා
ගමිස්සාමාති. අථ මහාජනො හෙරිං වරුපෙත්වා නපෙ සනතිපාතෙයි.
නට්ඨසග්ගාති සනතිපතිත්වා සත්තකොට්ඨාසං හුත්වා නව්වත්තා රුජානං
ගසාපෙත්වා නසක්ඛිංසු. තස්ස හි දිබ්බතාටකානං දිට්ඨත්තා තෙසං
නව්වං අමනුඤ්ඤං අහොයි.

තද් හඤ්ඤා ආණ්ණපණ්ණකණ්ණානාම ථෙව නාටකජේට්ඨකා මයං රුජානං හසාපෙය්‍යාමාති හඤ්ඤාකණ්ණණා තාව රුජආරෙ මහත්තං අතුලං නාම අමං මාපෙය්‍යා සුචතගුලං බිපිතා වය්‍යා සාබ්බං ලග්ගා පෙය්‍යා සුතෙතන අතුලමං අභිරුති අතුලමොති කීර වෙය්‍යාවණ්ණ අමො. අථ තං වෙය්‍යාවණ්ණ දුසා ගහෙය්‍යා අභගපච්චිඛාති ජිජ්ඣා පාහෙසුං. සෙසනටා නාති සමොධානෙය්‍යා උදකෙන සිඤ්චංසු. සො පුප්ථපටං නිවාසෙය්‍යා ව පාරුපිතා ව නවවනෙතාව උට්ඨති මහාපතාදො තචපි දිසා නෙව හසි. පඤ්ඤාකණ්ණනටො රුජභග්‍යණ දුරුවිතකං නාරෙය්‍යා අත්තනො පරිසාය සද්ධිං අගතිං පවිසි. තයමී නිබ්බුතෙ විතතං උදකෙන සිඤ්චංසු. සො සපරිසො පුප්ථපටං නිවාසෙය්‍යා ව පාරුපිතා ව නවවනෙතාව උට්ඨති. තචපි දිසා රුජා නෙව හසි ඉති තං හසාපෙය්‍යා අසකෙකානතා මනුය්‍යා උපද්දතා අහෙසුං.

සකෙකා තං කාරණං ඤාතා ගච්ඡිතා මහාපතාදං හසාපෙය්‍යා එතීති දෙවනාටකං පෙසෙයි. සො ආගතය්‍යා රුජභග්‍යණ ආකාසෙ ධර්මා උපබ්බර්ඛතං නාම දය්‍යෙයි. එකොව හත්තො එකොව පාදො එකං අකම් එකා දුසිකා නවවනි වලති එජ්ඣති සෙසං නිව්චලං අහොයි. තං දිසා මහාපතාදො ථොකං සිතං අකායි. මහාජනො පත හසනෙතා හසනෙතා හය්‍යං ධාරෙතුං සතිං පච්චුපට්ඨාපෙතුං අසකෙකානෙතා අඛාති විය්‍යජේට්ඨා රුජභග්‍යණයෙව පපති. තයමී කාලෙ මඛලං නිට්ඨිතං. සෙසමෙත්-

පතාදො නාම සො රුජාය්‍යා යුපො සුචණ්ණයොති මහාපතාදර්ශනෙන වණ්ණෙතබ්බං. රුජා මහාපතාදො දුතාදීති පුඤ්ඤති කතා ආයුපරියොසානෙ දෙවලොකමෙව ගතො.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතා එවං භික්ඛවෙ විසාඛා පුබ්බෙ 3 මම් සතතිකා වරං ලභියෙවාති වතා ජාතකං සමොධානෙයි. තද් මහාපතාදො හද්දජ් අහොයි. සුමෙධා දෙවි විසාඛා. විය්‍යකමො ආතදෙදු. සකෙකා අහමෙවාති.

සුරුවිජාතකං.

14. 7.

අපසායුතෙකාදාති තුචං කපොභාති ඉදං සත්ථා ජේතවතෙ විහරනෙතා උපොසවිකෙ පඤ්ඤානෙ උපාසකෙ ආරබ්භ කපෙයි. තදාති සත්ථා ධම්මසහායං වතුපරිසමජේඛ අලඛකතබ්බාසනෙ නිසී දිසා මුද්දවිතෙතන පරිසං ඔලොකෙය්‍යා අජ්ජ උපාසකානං කථං පටිච්ච දෙසනා සමුට්ඨානිස්සතීති ඤාතා උපාසකෙ ආමන්තෙය්‍යා උපොසවි කත් උපාසකාති පුච්ඡිතා ආමහනෙතති වුතෙත සාධු වො කතං.

උපොසථොනාමෙස පොරුණකපණ්ඩිතානං වංසො පොරුණකපණ්ඩිතා හි රුහාදිකිලෙසතිග්ගානං උපොසථවාසං වසිංසුති වතා තෙති යාවිතො අතිතං ආහරි.

අතීතෙ මගධරට්ඨාදීනං තිත්තං රට්ඨානං අනතරෙ අවපි අහොසි. බොධිසත්තො මගධරට්ඨො බ්‍රාහ්මණමහාසාලකුලෙ නිබ්බන්ධිතා වයපපතො කාමෙ පහාය නික්කමිතා තං අටථිං පවි සිත්වා අස්සමං කතා වාසං කපෙපසි. තස්ස පත අස්සමස්ස අවිදුරෙ එකස්මිං වනගහණෙ අනතතො හරියාය සද්ධිං කපොතසකුණො වසති එකස්මිං වවමිකෙ අති එතස්මිං වනගුලෙඛ සිගාලො එකස්මිං වන ගුලෙඛ අවෙජා. තෙ වහතාරොපි කාලෙන කාලං ඉසිං උපසංඛිකමිතා ධම්මං සුණන්ති.

අපේකදිවසං කපොතො හරියාය සද්ධිං කුලාවකා නික්කමිතා ගොවරුය පකකාමි. තස්ස පච්ඡතො ගච්ඡන්තිං කපොති, එතො සෙනො ගතොති පලාසි. තස්සා විරවසද්ධං සුත්වා කපොතො නිවන්තිතා ඔලොකෙනො තං තෙන හරියමානං පසයි සෙනොපි තං විරවන්තිං යෙව මාරෙති, ඛාදි. කපොතො තාය විශොගෙන රුග පරිලාගෙන පරිබයගමානො විනොසි අයං රුගො මං අතිවිය කිල මෙති තදුති ඉමං අභිග්ගහොති ගොවරුය පකකමිස්සාමිති සො ගොවරපථං පච්ඡිද්දිති තාපසස්ස සන්තිකා ගන්තිා රුගභිග්ගහාය උපොසථං සමාදිසිතා එකමනෙත නිපජ්ජි.

සපොපි ගොවරං පරියෙසිස්සාමිති වසනට්ඨානා නික්කමිතා පච්චන්තගාමෙ ගාමීනං වරණට්ඨානෙ ගොවරං පරියෙසති. තදු ගාම භොජකස්ස සබ්බසෙනො මධිකලඋසභො ගොවරං ගහොති එකස්මිං වවමිකපාදෙ ජනනුතා පච්චට්ඨාය සිබ්බෙහි මන්තිකං ගණ්හනො කිලුති. සපො ගාමීනං පදසද්දෙන භීතො තා වවමිකා පවිසිතුං පකකතො අථ තං උසභො පාදෙන අතකමි. සො තං කුජකිතිා ඛසි. උසභො තත්ථෙව ජීවිතකඛයං පතො ගාමවාසිනො උසභො කිර මතොති සුත්වා සබ්බෙ එතතොව ආගන්තිා කද්දිතිා තං ගති මාලාදීති පුජෙතිා ආවාටෙ නිබ්බණ්තිා පකකමිංසු. සපො තෙසං ගතකාලෙ නික්කමිතා අහං කොධං නිස්සාය ඉමං ජීවිතා වොරොපෙතිා මහාජනස්ස හදගෙ සොකං පවෙසෙසිං තදුති ඉමං කොධං අභිග්ගහොති ගොවරුය පකකමිස්සාමිති නිවන්තිතා අස්සමං ගන්තිා කොධතිග්ගහාය උපොසථං සමාදිසිතා එකමනෙත නිපජ්ජි.

සිගාලොපි ගොවරං පරියෙසනො එකං මතගන්තිං දිසා මතා මෙ ගොවරෙ ලඤ්චාති තුට්ඨො ගන්තිා සොණඛාය ඛසි ඵලෙහ දට්ඨකාලොවිය අහොසි. තත්ථ අස්සාදං අලභිතිා දනො ඛසි. පාසාණෙ දට්ඨකාලොවිය අහොසි. කුච්ඡියං ඛසි කුසුලෙ දට්ඨකාලොවිය අහොසි. නඛගුට්ඨො ඛසි අයථාලෙ දට්ඨකාලොවිය අහොසි. වච්චමෙකඛසි සත පුට්ඨෙ දට්ඨකාලොවිය අහොසි. සො ලොභවසෙන ඛාදනො අනො

කුච්ඡියං පාවිසි තත් ඡාතකාලෙ මංඝංඛාදති පිපාසිතකාලෙ ලොතිතං පිචති නිපජ්ජතකාලෙ අනතාති ව පපථාසඤ්ච අවන්රිතො නිපජ්ජති. සො ඉධෙව මෙ අනතපාණ්ඤ්ච සයනඤ්ච නිපජ්ජනං අඤ්ඤත්තං කිං කරිස්සාමිති විනෙතො තත්ථෙව අතිරතො ඛති අතිකම්මිතො අනෙතො කුච්ඡියංයෙව වසි. අපරභාගෙ වාතාතපෙන හත්තිකුණ්ථෙප සුක්කනෙත කරිසමයො පිතිතො සිගාලො අනෙතො කුච්ඡියං උපපච්චියමානො අපප මංසලොතිතො පඤ්ඤාසරිඳෙ හුත්වා නිකම්මණ්මයො න පසයි. අපේක දිවසං අකාලමෙසො වසයි කරිසමයො තෙමියමානො මුදු හුත්වා විචරං දයොසි සිගාලො ඡිද්ධං දිස්වා අතිවිරං කිලනෙතො ඉමිතා ඡිද්දෙන පලාසිස්සාමිති කරිසමයො සිසෙතපහරි. තස්සසම්මාධට්ඨානෙන වෙගෙන නිකම්මනාස්ස සිණ්ණසරිඳස්ස සබ්බාති ලොමාති කරිසමයො ලග්ගාති තාලකකණ්ඩුවිය නිලොමසරිඳෙ හුත්වා නිකම්මි. සො ලොභං නිස්සාය මයා ඉදං දුක්ඛං අනුභූතං ඉදති ඉමං අනිශ්ශතො වො වරං න ගණිතිස්සාමිති විනෙතො තං අස්සමං ගතො ලොභ නිශ්ශතාය උපොසථඛනං සමාදිගිත්වා එකමනෙත නිපජ්ජි.

අවේජාපි අරඤ්ඤා නිකම්මිත්වා අත්තිවජාතිභූතො මලරට්ඨො පච්චනත ගාමං ගතො ගාමවාසිනො අවේජාකිරිගතොති ධනුදණ්ඩාදිහත්ථා නිකම්මිත්වා තෙන පටිට්ඨං ගුමං පරිවාරෙසුං සො මහාජනෙන පරිවා රිතභාවං ඤාත්වා නිකම්මිත්වා පලාසි. පලායනතමෙව ව තං ධනුසිවෙව දණ්ඩාතිව පොථෙසුං සො භිනෙතන සිසෙත ලොතිතෙන ගලනෙතන අත්තනො වසනට්ඨානං ගතො ඉදං දුක්ඛං මම අත්තිවජාලොභවසෙන උපජනං නද්දති තං අනිශ්ශතො වො වරං ගණිතිස්සාමිති තං අස්සමං ගතො අත්තිවජාතිශ්ශතාය උපොසථං සමාදිගිත්වා එකමනෙත නිපජ්ජි.

තාපසොපි අත්තනො ජාතීං නිස්සාය මානවසිකො හුත්වා ක්කානං උප්පාදෙත්ථං න සකෙකාති. අපේකො පච්චෙකවුද්ධො තස්ස මාන නිසිතිහභාවං ඤාත්වා අයං න ලාමකසතෙතො බුද්ධිකුරෙ එස ඉමයමි. යෙව කපෙප සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණ්ණිස්සාමි ඉමස්ස මානනිශ්ශතං තත්ථා සමාපතතිතිබ්බගතතාතාරං කරිස්සාමිති තස්මිං පණ්ණසාලායතිසිනෙත යෙව උත්තරගිමවනතො ආගතො තස්ස පාසාණ්ථලකෙ නිසිදි. සො නිකම්මිත්වා තං අත්තනො ආසනෙ නිසිතං දිස්වා මානනිසිතිහ භාවෙන අත්තනමනො හුත්වා තං උපසඛනම්මිත්වා අවන්රි. පහරිත්වා තස්ස වසල කාලකණ්ථෙ මුණ්ඩසමණ් කිමත්ථං මම නිසිදනථලකෙ නිසිනොසිති ආහ. අථ තං සො සපුරිස කසමා මානනිසිතිතොසි අහං පටිච්ඡාපවෙවකබ්බොධිඤ්ඤාත්වා ඉමයමි. යෙව කපෙප සබ්බඤ්ඤා බුද්ධො හවිස්සාමි බුද්ධිකුරෙසි පාරමිතා පුරෙත්වා ආගතො අඤ්ඤං ඵහතං නාම කාලං අතිකම්මිත්වා බුද්ධො හවිස්සාමි බුද්ධිතහාවෙව සිද්ධිතො නාම හවිස්සාමිති නාමඤ්ච ගොතනඤ්ච කුලඤ්ච අංකසාව කාදයො ව සබ්බෙ ආවිකම්මිත්වා කිමත්ථං මානනිසිතිතො හුත්වා ඵරුසො භොසි තසිදං තවාහුච්චිකතති ඔවාදමද්ධි. සො තෙන එව චුතොපි තෙව තං වන්ඤ්ඤෙව කද අහං බුද්ධො හවිස්සාමිති ආදිං පුජ්ජි. අථ තං

පව්වකඩුදො: තව ජාතියා මම ගුණානං මහනභාවං ජාත සවේ
සකෙකාසි අහං විය ආකාසෙ විවර්තීති වච්ඡා ආකාසෙ උපපතීත්වා
අන්තතො: පාදපංක්ඛං තස්ස ජට්ටමණ්ඩලෙ විකීර්ණො: උත්තරගිම
වන්තමෙව ගතො. තාපසො තස්ස ගතකාලෙ සංවේගප්පතො: සුත්වා
අයං සමණො එවං ගරුසරීරො වාතමුඛෙ ඛින්නාතුලපිටුමිව ආකාසෙ
පක්කතො: අහං ජාතිමානෙන එවරුපස්ස පව්වකඩුදොස්ස තෙව
පාදෙ වඤ්ඤං තෙව කදු බුදො හවිස්සාමිති පුච්ඡිං ජාතිනාමෙසා
කිං කරිස්සති ඉමයමිං ලොකෙ සීලවරණමෙව මහනානං අයං ඛො පත
මෙ මානො වසිස්සොති නිරයං උපතෙස්සති නදුති ඉමං මානං අනිග්ග
හෙත්වා එලාඵලත්ථාය ගමිස්සාමිති පණණසාලං පවිසිත්වා මානනිග්ගහාය
උපොසථං සමාදාය කට්ඨත්ථරිකාය නිසිනො මහාඤ්ඤාකාමාකුලපුත්තො
මානං නිග්ගහෙත්වා කසිණං භාවෙත්වා අභිඤ්ඤාසමාපත්තියො
නිබ්බතොත්වා නික්කමිත්වා වසිකමණකොට්ඨං පාසාණඵලකෙ තිසිදි.

අථ නං කපොතාදයො උපසඬකමිත්වා වඤ්ඤා එකමනානං තිසි
දිංසු. මහාසතො: කපොතං පුච්ඡිත්වා අඤ්ඤාසු දිවසෙසු න ඉමාය
වෙලාය ආගච්ඡති ගොවරං පරිගෙසසි කීනත්තු අජ්ජ උපොසපිතො
ජාතොසිති අම භනෙතති.

අථ නං කෙන කාරණෙනාති පුච්ඡතො: පඨමං ගාථමාග.

අප්පොසුසුකෙකාදුති තුවං කපොත
විහඬගම න තව භොජනත්ථො,
බුදං පිපාසං අබිවාසයනො:
කසමා භවං පොසපිතො කපොතොති.

තත්ථ අප්පොසුසුකෙකාති නිරුලයො. භොජනත්ථොති කිං අජ්ජ
තව භොජනෙන අත්ථො නත්ථි.

තං සුත්වා කපොතො දො ගාථා අභාසි.

අහං පුරෙ ගිඤ්ඤතො කපොතියා
අගමිං පදෙසගමිං උභො රමාම,
අථග්ගති සාකුණිකො කපොතීං
අකාමකො තාය විතා අභොසිං.
නානාභවා විප්පයොගෙන තස්සා
මනොමයං වෙදනං වෙදියාමි,
තසමා අහං පොසථං පාලයාමි
රහො මමං මා පුනරගමාසිති.

තත්ථ රමාමාසී ඉමයමිං භූමිභාගෙ කාමරතියා රමාම. සාකුණි
කොති සෙනසකුණො.

කපොතෙන අන්තතො උපොසථකමෙව වණ්ණිකෙ මහාසතො
සප්පාදිසු එකමෙකං පුච්ඡි. තෙපි යථාභූතං ව්‍යාකරිංසු.

අනුජ්ඣගාමී උරග දවිජ්ඣත
දායාවුධො සොරවිසොසි සපප,
බුද්ධං පිපාසං අධිවාසයනොතා
කායමා භවං පොසපිකො නු දිසො.

උසභො අනු බලවා ගාමිකස්ස
වලකකකු වණ්ණබලපපනොතා,
මං අකකමී තං කුපිතො අඛයසිං
දුකඛාභිතුනොතා මරණං උපාගමී.

තභො ජනා නිකඛමිත්වාන ගාමා
කාජ්ඣි රෙදිති උපකකමිංසු,
තස්මා අහං පොසථං පාලයාමි
කොධො මමං මා පුතරුගමාසි.

මතාන මංසානි බහු සුසානෙ
මනුඤ්ඤරූපං තව භොජනෙනං,
බුද්ධං පිපාසං අධිවාසයනොතා
කායමා භවං පොසපිකො සිගාලො.

පවිස්සං කුච්ඡං මහතො ගජස්ස
කුණපෙ රතො හත්තිමංසෙ පභිඥො,
උණොතො ව වාතො තිබ්බො ව රත්ථියො
තෙ සොසග්ගං තස්ස කරිසමග්ගං.

කිසො ව පණ්ඩු ව අහං හදනොත
නමෙ අනු නිකඛමණාය මග්ගො,
මහා ව මෙසො සහසා පවසසි
සො තෙමසි තස්ස කරිසමග්ගං.

තතො අහං නිකඛමිස්සං හදනොත
වන්දෙ යථා රුහුමුඛා පමුතොතා,
තස්මා අහං පොසථං පාලයාමි
ලොභො මමං මා පුතරුගමාසි.

වමමිකපුපභිං කිපිලලිකානි
නිපෙපාථයනොතා තුවං පුරෙ වරුසි,
බුද්ධං පිපාසං අධිවාසයනොතා
කායමා භවං පොසපිකො නු අවෙණා.

සකං නිකොතං අතිඝීලයානො
අත්ථිවජ්ජාය මලතං අගඤ්ඤිං,
තතො ජනා නිකඛමිත්වාන ගාමා
කොදණ්ඩකෙන පරිපොථසිංසු මං.

සො භික්ඛසීසො රුහිරමකඛිතවේතො
 පච්චාගමාසිං සතං තිකේතං,
 තස්මා අහං පොසථං පාලයාමි
 අභිච්ඡිත්තා මා පුනරගමාසිති.

තත් අනුජජ්ඣාමිති ආදීති තං ආලපති චලක්ඛකාදී චලමාන කාකුටො. දුක්ඛාභිකුප්පෙතාති සො උසගො දුක්ඛෙන අභිකුප්පො ආකුරේ හුත්වා බහුති බහුති. පච්ඣිත්තාති පාචිසි. රසමිශොති පුරිශ රසමිශො. නික්ඛමිත්තාති තික්ඛමි. කිට්ඨිලිකාතිත් උපචිකාශො. නිපෙසාඨසගෙතාති බාදමානො. අතිතිලසානොති අතිමිශුකුප්පො ගරහනො, කොදණ්ඩකෙතාති බහුදණ්ඩතිවෙච චූග්ගරෙහිව.

එවං තෙ වතතොරෙපි අතතනො උපොසථකමං වණ්ණසා, උට්ඨාය මහාසතතං වජ්ඣත්වා හතෙත කුලෙන අකුසලසු දිවසෙසු ඉමාය වෙලාය ඵලාඨලත්ථාය ගච්ඡ් අජ් අගතවා භාසමා උපොසපිකත්ථාති පුච්ඡන්තා ගාථමාහංසු.

යං නො අපුච්ඡ්ත්ව කුචං හදනෙත
 සබ්බෙව ව්‍යාකරිත්තා යථා පජාතං,
 මයමපි පුච්ඡාමි තචං හදනෙත
 කස්මා හචං පොසපිකො හු චුග්ගමහි.

සොපි නෙසං ව්‍යාකාසි.

අනුපලිතෙතා මම අසසමමි
 පච්චෙකවුද්ධො චූහුතතං තිසිදි,
 සො මං අවෙදි ගතිමාගතිඤ්ඤ
 නාමඤ්ඤ ගොතතං වරණඤ්ඤ සබ්බං.
 එවමපහං නග්ගහෙ තස්ස පාදෙ
 න වාපි තං මානගතෙත පුච්ඡිං,
 තස්මා අහං පොසථං පාලයාමි
 මානො මමං මා පුනරගමාසිති.

තත් සං නොති යමත්ථං ත්වං අලෙන පුච්ඡ. යථා භෝගිනාහි අතතනො පජානනනියාමෙන තං මයං ව්‍යාකරිත්තං. අනුපලිතෙතාති සබ්බකිලෙසෙහි අලිතෙතා. සො මං අවෙදිති සො මම අදුරි ගතතබ්බට්ඨානඤ්ඤ අනාගතෙ ත්වං එවං නාමො බුද්ධො හවිත්තසි එවං ගොතෙතා එවරුපනෙත සිලවරණං හවිත්තනීති එවං නාමඤ්ඤ ගොතතඤ්ඤ වරණඤ්ඤ සබ්බං මං අවෙදි ජානාපෙසි කපෙසි මෙති. එවමපහං නග්ගහෙති එවං කපෙන්නත්තාපි තත්තාහං අතතනො මානං තිත්තාය පාදෙ න වජ්ඣං.

එවං මහාසතෙතා අතතනො උපොසථකාරණං කපෙත්වා හෙ ඔවදිත්වා උග්ගොපෙත්වා පණ්ණසාලං පාචිසි. ඉතරෙපි යථාභානාහි ගමංසු. මහාසතෙතා අපරිහිනජ්ඣානො බුහවලොකපරායණො අගොසි. ඉතරෙ තස්සොවාදෙ ධත්වා සග්ගපරායණො අගෙසු.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතීං එවං උපාසකා උපොසථොනා මෙස පොරුණකපණ්ඩිතානං වංසො වසිතබ්බො උපොසථවාසොති වත්ථා ජාතකං සමොධානෙයි. තද්ද කපොතො අනුරුද්ධො අහොසි අවේණිකස්ස පො සිගාලො මොග්ගලානො සප්පා සාරිපුත්තො නාපසො අහමෙවාති.

පඤ්චුපොසථජාතකං.

14. 8.

සවෙහි න්‍යාහං ධනිහෙතු භනිහොති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරනො එකං උක්කණ්ඩිතං භික්ඛුං ආරබ්භ කපෙයි. තං භි භික්ඛුං සත්ථා සචම් කිරි තිං උක්කණ්ඩිතොති පුච්ඡිතීං සචම් හනොති වුත්තෙ භික්ඛු අයං නන්දිරුගො තාදිසං කිං නාම නාලොලෙස්සති නති සිහෙරුං උප්පාටකාවානො සාමනෙත පුරුණපණ්ණස්ස ලජ්ජති පුබ්බෙ සත්ත වස්සසතාති අනොති කිලෙසසමුද්ධාරං වාජෙතීං විහරනෙ විසුද්ධිසත්තෙතපෙස ආලොලෙසි යෙවාති වත්ථා අතීතං ආහරි.

අතීතෙ බාරුණසියං මුහම්දත්තෙ රජ්ජං කාරෙතෙත බොධිසත්තො පච්චන්තපදෙසෙ මොරසකුණියා කුච්ඡියම් පටිසන්ධිං අග්ගහෙයි. ගබ්බෙ පරිපාකගතෙ මාතා ගොවරතුමියං අණ්ඩං පානෙතීං පක්කාමි. අණ්ඩාඤ්ච මාතු අරේගහාවෙ සති අඤ්ඤායම් දීඝජාතිකාදි පරිපජෙත් අවිජ්ජමානෙ න තස්සති තස්මා තං අණ්ඩං කණ්ණිකාරමකුලංවිස පුච්ඡණ්ණ වණ්ණං හුත්වා පරිණතකාලෙ අත්තනො ධම්මොය භිජ්ජි. පුච්ඡණ්ණ වණ්ණණ්ණං මොරව්ණපො නික්කමි. තස්ස ථො අක්කිති ජිඤ්ජුකථලසදි සාති කුණ්ඩං පවාලවණ්ණං තිස්සො රත්තරුජයො ගිවං පරික්කිපිතො පිට්ඨිමජේකිත අගමංසු. සො වයපපනො හණ්ඩසකටමත්තසරීරෙ අභිරුපො අහොසි. තං සබ්බෙ නිලමොරු සන්තිපතීතීං රුජානං කත්වා පරිවාරසිංසු.

සො එකදිවසං උදකසොණ්ඩියා පාණියං පිවනොති අත්තනො රුපසමපත්තිං දිස්වා විනොසි අහං සබ්බමොරෙහි අතිරෙකරුප සොහො සවාහං ඉමෙහි සද්ධිං මුහුස්සපපෙ වසිස්සාමි පරිපජො මෙ උපපජ්ජියාති හිමවනං ගත්වා එකකොව එාසුකට්ඨානෙ වසිස්සා මිති සො රත්තිහාගෙ මොරෙසු පඨිසලුනිනෙසු කඤ්චි අජානාපෙතීං හිමවනං පටිසිත්වා තිස්සො පබ්බතරුජයො අතික්කමම වතුත්ථාය පබ්බතරුජයා එකයම් අරඤ්ඤ පදුමසඤ්ජනො මහාජාතස්සරෙ තස්සාවිදුරෙ එකං පබ්බතං තිස්සාය සිතො මහාතිශ්‍රොධරුකෙට්ඨා අජි තස්ස සාධාය නිලීසි.

තස්ස පත පබ්බතස්ස වෙමජේකි මනාපා ගුහා අජි සො තත්ථ වසිතුකාමො හුත්වා තස්සා පමුබ්බෙ පබ්බතතලෙ නිලීසි. තං ආනං නෙව ගෙට්ඨාහාගෙන අභිරුහිතුං න උපරිහාගෙන මතරිතුං සක්කා ආක්කි

බිළාල දිසජාතික මනුස්සහයෙහි විමුත්තං සො ඉදං මෙ එඤ්ඤාකට්ඨා නනති තං දිවසං තණ්ථව වසිත්වා පුත දිවසෙ පබ්බතගුහානො උට්ඨාය පබ්බතමන්තෙ පුරන්ධානිමුඛො නිසින්නො උදෙනං සුරියමණ්ඩලං දිස්වා අත්තනො දිවාරක්ඛාවරණන්ධං “උදෙනං වක්ඛමා එකරුජා”ති පරිත්තං කත්වා ගොවරභූමිං ඔතරිත්වා ගොවරං ගහෙත්වා සායං ආගන්ත්වා පබ්බතමන්තෙ පච්ඡානිමුඛො නිසින්නො අන්තෙත්තං සුරිය මණ්ඩලං දිස්වා රතතිං රක්ඛාවරණන්ධං “අපෙනං වක්ඛමා එක රුජා”ති පරිත්තං කත්වා එතෙත්තපායෙන වසති.

අථ නං එකදිවසං එකො ලුඤ්ඤාපුත්තො අරඤ්ඤා විවරනො පබ්බතමන්තෙ නිසින්නං දිස්වා අත්තනො නිවෙසනං ගන්ත්වා මරණකාලෙ පුත්තං ආග තාත වතුන්ධං පබ්බතරුජයා අරඤ්ඤා සුවණ්ණවණ්ණො මොරෙ අපි සවෙ රුජා පුච්ඡති ආවික්ඛෙය්‍යා සිති.

අපේකස්මිං දිවසෙ බාරණසිරඤ්ඤා ඛෙමා නාම අග්ගමගෙසි පච්චසකාලෙ පුට්ඨං පසයි එවරුපො සුපිනො අගොසි සුවණ්ණ වණ්ණො මොරෙ ධම්මං දෙසෙති සා සාමුකාරං දත්වා ධම්මං සුණාති මොරෙ ධම්මං දෙසෙත්වා උට්ඨාය පක්කාමි. සා මොරරුජා ගච්ඡති ගණනථ නනති වදන්තියෙව පමුණ්ඛි. පමුණ්ඛිත්වා පත සුපිනභාවං ඤාත්වා සුපිනොති චුත්තෙ රුජා න ආදරං කරිස්සති දෙගළො මෙති චුත්තෙ කරිස්සතිති විනොත්වා දොගළිති හුත්වා නිපජ්ජි.

අථ නං රුජා උපසඛකමිත්වා පුච්ඡි හඤ්ඤා කින්නෙ අභාසුකන්ති දෙගළො මෙ උපපන්නොති කිං ඉච්ඡයි හඤ්ඤාති. සුවණ්ණවණ්ණස්ස මොරස්ස ධම්මං සොභුං දෙව්‍යාති. හඤ්ඤා කුතො තාදිසං මොරං ලච්ඡා මාති. දෙව සවෙ න ලභාමි ජීවිතමෙව නජීති. හඤ්ඤා මාවිත්තයි සවෙ කන්ථි අපි ලභිස්සාසිති රුජා නං අස්සාසෙත්වා ගන්ත්වා රුජා සතෙ නිසින්නො අමචෙව පුච්ඡි අමොහා දෙවි සුවණ්ණවණ්ණස්ස මොරස්ස ධම්මං සොභුකාමා මොරතාම සුවණ්ණවණ්ණො ගොන්තිති බ්‍රාහ්මණා ජාතියානති දෙව්‍යාති. රුජා බ්‍රාහ්මණෙ පුච්ඡි බ්‍රාහ්මණා එවමා හංසු මහාරුජ ජලජෙසු මච්ඡ කච්ඡපා කක්කට්ඨා ජලජෙසු මහා හංසා මොරා තිත්තිරා එතෙ තීරච්ඡානගතා මනුස්සාව සුවණ්ණවණ්ණො ගොන්තිති අමහාකං ලක්ඛණමනොසු ආගතනති.

රුජා අත්තනො විජිතෙ ලුඤ්ඤාපුත්තෙ සන්තිපාතාපෙත්වා සුවණ්ණ වණ්ණමොරෙ වො දිට්ඨපුබ්බොති පුච්ඡි සෙසා න දිට්ඨපුබ්බොති ආහංසු. යස්ස පත පිතරු ආවික්ඛිතං සො ආග මයාපි න දිට්ඨපුබ්බො පිතා ව පත මෙ අසුකට්ඨානෙ නාම සුවණ්ණවණ්ණමොරෙ අපිති කපෙසිති. අථ නං රුජා සමම මය්‍යාඤ්ච දෙවියා ව ජීවිතං දින්නං හවිස්සති ගන්ත්වා තං බන්ධිත්වා ආනෙහිති බහුං ධනං දත්වා උය්‍යාපෙසි.

සො පුතතදුරස්ස ධනං දන්වා තත්ථ ගන්ත්වා මහාසත්තං දිස්වා පාසෙ ඔබ්බිත්වා අජ්ඣ ඛජ්ඣිස්සති අජ්ඣ ඛජ්ඣිස්සතිති අබන්ධිත්වා ච මනො, දෙවී පත්තං අලභන්ති මනා, රජා තමෙම මොරං තිස්සාය පියගරියා මනාති කුජ්ඣිත්වා වෙරවසිකො හුත්වා හිමවනෙන වතුන්දාය පබ්බතරුජියා සුවණ්ණපණ්ණා මොරෙ වරති තස්ස මංසං බාදිත්වා අජරුමරු හොන්ති සුවණ්ණපණ්ණා ලිබාපෙත්වා පටං සාරමඤ්ඤ සායං ංපෙත්වා කාලමකාසි, අඵඤ්ඤා රජා අගොසි සො පටෙව අකබරති දිස්වා අජරුමරෙ හවිස්සාමිති තස්ස ගහණන්දාය එකං පුද්දං පෙසෙසි සොපි තත්ථෙව මනො එවං ඡ රජපරිවට්ඨා ගතා ඡ පුද්දපුත්තා හිමවනෙන එව මනා, සත්තමෙන පනරඤ්ඤ පෙසිතො සත්තමො පුද්දො අජ්ඣ අජෙජ්ඣති සත්ත සංවච්ඡරති බන්ධුං අසනෙකානො විනොසි කින්නුවො ඉමස්ස මොරරුජස්ස පාදෙ පාසස්ස අසඤ්චරණකාරණන්ති.

අඵ නං පරිගණ්හනො සායං පාතං පරිත්තං කරෙන්නං දිස්වා ඉමස්මිං ණානෙ අඤ්ඤා මොරෙ නත්ති ඉමිනා බ්‍රහ්මචාරිනා හවිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියානුභාවෙන වෙව පරිත්තානුභාවෙන වස්ස පාදො පාසෙ න ඛජ්ඣිති නයතො පරිග්ගහෙත්වා පච්චන්තජ්ඣපදං ගන්ත්වා එකං මොරිං බන්ධිත්වා යථා සා අච්ඡරාය පහවාය වස්සති පාණ්ඩුති පහටෙ නවති එවං සිකාපෙත්වා ආදාය ගන්ත්වා බොධිසත්තස්ස පරිත්ත කරණෙනො පුරෙතරමෙව පාසං ඔබ්බිත්වා අච්ඡරං පහරිත්වා මොරිං වස්සාපෙසි.

මොරෙ තස්සා සද්දං සුඤ්ඤි, තාවදෙවස්ස සත්ත වස්සසත්තාති සන්තිසින්නාතිලෙසො එණං කත්වා පහවාසිවිසො විය උට්ඨති සො කිලෙසාතුරෙ හුත්වා පරිත්තං කාතුං අසකකුණ්ණිත්වා වෙගෙන තස්සා සන්තිකං ගන්ත්වා පාදෙ පාසං පවෙසෙන්නායෙව ආකාසා ඔතරි, සත්ත වස්සසත්තාති අසඤ්චරණපාසො නං බණං යෙව සඤ්චරිත්වා පාදං බන්ධි.

අඵ නං පුද්දපුත්තා ලට්ඨිඅයෙග ඔලඛින්නං, දිස්වා විනොසි ඉමං මොරරුජානං ඡ පුද්දො බන්ධුං නාසකං සු, අහමපි සත්ත වස්සාති නාසකං අජ්ඣපනෙස ඉමං මොරිං තිස්සාය කිලෙසාතුරෙ හුත්වා පරිත්තං කාතුං අසකකුණ්ණිත්වා ආගමම පාසෙ බද්ධා ගෙට්ඨා සිසකො ලඛති එවරුපො මෙ සිලවා කිලමිතො එවරුපං අඤ්ඤාස්ස පණ්ණාකාරන්දාය නෙතුං අසුත්තං කිමෙම රඤ්ඤා දිනොන සකකා රෙන විස්සජෙජ්ඣමි නුන්ති පුත විනොසි අයං නාගබලො ථාම සථපන්නො මසි උපසඤ්ඤාමනෙන එස මං මාරෙතුං, ආගච්ඡතිති මරණ හයතජ්ඣෙනො හුත්වා එඤ්ඤානො පාදං වා පත්තං වා භිඤ්ඤාය අනුප ගන්ත්වා ච නං පරිච්ඡන්නො ණත්වා බුරුපෙත්තස්ස පාසං ඡ ඤ්ඤාමි තුණො සයමෙව යථා රුචියා ගමිස්සතිති.

සො පටිච්ඡන්තො ධ්වං ධනුං ආරොපෙතො චුරපං සන්දතීති
කඛිති. මොරෙපි අයං ලුද්දො මං නිලෙසාතුරං තඤ්ඤාචරෙම
ඤ්ඤා නිරුක්ඛන්තො අච්ඡන්ති කහනත්තො සොති විනොතො
ඉතො විනොව ඔලොකෙතො ධනුං ආරොපෙතො ඝිතං දිඤ්ඤා මං
මාරෙතො ආදාය ගතතුකාමො හවිස්සන්ති මඤ්ඤාමානො මරණ
හස්තස්සොත්තො හුතො ජීවිතං යාවන්තො පඨමං ගාථමාන.

සචෙති ත්‍යාගං ධනහෙතු ගතීතො
මා මං වග්ගි ජීවගාහං ගහෙතො,
රඤ්ඤාප මං සමම උපතති නෙති
මඤ්ඤා ධනං ලච්ඡති තප්පරුපතති.

තස්ස සචෙති ත්‍යාගනති සචෙති තෙ අහං. උපතති නෙතිති
උපතතිකං නෙති. ලච්ඡති නිසප්පරුපතති ලච්ඡති අතප්පරුපං.

තං සුතො ලුද්දපුතො විනොති මොරරුජා අයං මං විජ්ඣතුකාම
තාය චුරපං සන්දතීති මඤ්ඤති අස්සාසෙස්සාමි නතති සො අස්සා
සෙනො දුතියං ගාථමාන.

න මෙ අයං තුලෙහ වධාය අජ්ජ
සමාගිතො වාපවරෙ චුරපො,
පාසඤ්ඤා ත්‍යාගං අධිපාතයිස්සං
යථාසුඛං ගච්ඡතු මොරරුජාති.

තස්ස අධිපාතයිස්සාති ජීන්දයිස්සං. තතො මොරෙ දො ගාථා
අහාසි.

යං සත්ත වස්සාති මමානුබන්ධි
රතතින්ද්‍රිවං බුප්පිපාසං සහනොතො,
අථ කිස්ස මං පාසවස්සපතීතං
පමුත්තවෙ ඉච්ඡති බන්ධනස්මා.

පාණාතිපාතා විරතොනුසජ්ජ
අහයං හු තෙ සබ්බභූතෙසු දින්නං,
යං මං තුවං පාසවස්සපතීතං
පමුත්තවෙ ඉච්ඡති බන්ධනස්මාති.

තස්ස සන්ධි යස්මා මං ඵගාතං කාලං තං අනුබන්ධි තස්මා තං
පුච්ඡාමි. අථ කිස්ස මං පාසවස්සං උපතීතං බන්ධනස්මා පමොවෙතුං
ඉච්ඡතිති අනෙතො. විරතොනුසජ්ජාති විරතොනුසි අජ්ජ. සබ්බභූතෙසුති
සබ්බසත්තානං. ඉතොපරං වචන පටිච්චන සමබ්බො වෙදිතබ්බො.

පාණාතිපාතා විරතස්ස බ්‍රෑති
අහයඤ්ඤා යො සබ්බභූතෙසු දෙති,
පුච්ඡාමි තං මොරරුජෙතමස්සං
ඉහො ඩුතො කිං ලහතොස්සුඛං සො,

පාණාතිපාතා විරතස්ස චූමි
අභයඤ්ච යො සබ්බභූතෙසු දෙති,
දිට්ඨොව ධම්මෙ උභතෙ පසංසං
සග්ගඤ්ච සො යාති සරීරභෙදා.
තසනති දෙවා ඉව්වාහු එකෙ
ඉධෙව ජීවො විභවං උපෙති,
තථා එලං සුකභද්දකකතානං
දතත්ථුපඤ්ඤාතතඤ්ච වදනති දුතං.
තෙසං වචො අරහතං සද්දහානො
තස්මා අහං සකුණේ බාධයාමිති.

ඉමා උත්තාතසම්මකා ගාථා පාමිත්තයෙනෙව වෙදිතබ්බා.

තත්ථ ඉව්වාහු එකෙති එකච්චෙව සමණ්ඩ්‍රාගමණා එවං කථෙන්නති.
තෙසං වචො අරහතං සද්දහානොති තස්ස කීර කුලුපකා උච්ච්ඡද
වාදිනො නග්ගසමණකා හෙ තං පච්චෙකඛොධිඤ්ඤාණස්ස උපතීත්තස්ස
සමපන්නවපි සත්තං උච්ච්ඡදවාදං ගණ්ඨාපෙසුං සො තෙසං සංසග්ගෙන
කුසලාකුසලං තත්ථීති ගගෙකා සකුණේ මාරෙති. එවං මහාසාවජ්ජා
එසා අසප්පරිසසෙවනා නාම තෙසෙව වායං අරහතොති මඤ්ඤ
මානො එවමාහ.

තං සුකා මහාසතෙතා තයාව පරලොකස්ස අත්ථිභාවං කථාපෙස්සා
මිති පාසල්වතීයං අධොසිරේ ඔලම්මානොව-

වජ්ඤ ව සුරියො ව උභො සුදස්සනා
ගච්ඡන්නති මහාසයමන්තලිකෙකි,
ඉමස්ස ලොකස්ස පරස්ස වා තෙ
කථං හු තෙ ආහු මනුස්සලොකෙති.

ගාථමාහ.

තත්ථ ඉමස්සාති කීනහු තෙ ඉමස්ස ලොකස්ස සත්තකා උදහු පර
ලොකස්සාති භූමිමජ්ඣෙ වා සාමිව්වනං. කථනහු භෙති තෙසු විමානෙසු
වජ්ඤුරියදෙවපුත්තෙ කථනහු කථෙන්නති කීං අත්ථීති කථෙන්නති උදහු
තත්ථීති කීං වා දෙවාති උදහු මනුස්සාති. පුද්දපුත්තො ගාථමාහ.

වජ්ඤ ව සුරියො ව උභො සුදස්සනා
ගච්ඡන්නති මහාසයමන්තලිකෙකි,
පරස්ස ලොකස්ස න තෙ ඉමස්ස
දෙවාති තෙ ආහු මනුස්සලොකෙති.

අථ නං මහාසතෙතා ආග.

එජෙව තෙ කිහතා හීනවාදා
අහෙකුතා යෙ න වදන්ති කම්මං,
තථා එලං සුකභද්දකකතානං
දතත්ථුපඤ්ඤාතතං යෙ ව වදන්ති දුන්නති.

තත්ථ එතෙඨවනෙතිහතානි සථෙව චන්දසුරියා දෙවලොකෙ සීතා
න මනුස්සලොකෙ සථෙව එතෙ දෙවා න මනුස්සා එතෙඨ එතතකෙ
ව්‍යාකරණෙ තෙ තථ කුලුපකා තීතවාද නිහතා හොනති. අනෙකුකානි
විසුද්ධියා වා සංකිලෙසස්ස වා හෙතුභූතං කමමං නජීති එවං වාදා.
දහතුපඤ්ඤානනති යෙ ව දානං ලාලකෙති පඤ්ඤාතතනති වදනති.
සො මහාසතෙන කපේතෙන කපේතෙන සලලකෙතිතා ගාථාදායමාන.

අඬා හි සච්චං වචනං තථෙතං
කථං හි දානං අඵලං වදෙය්‍ය,
තථා ඵලං සුකතදුක්ඛතානං
දහතුපඤ්ඤාතතඤ්ච කථං භවෙය්‍ය.

කථංකරෙ කීනතිකරෙ කිමාවරං
කිං සෙවමානො කෙත තපොගුණෙන,
අකකාති මෙ මොරරුජේතමත්ථං
යථා අහං නො තීරයං පතෙය්‍යනති.

තත්ථ දහතුපඤ්ඤාතතංවානි දානං ව දහතුපඤ්ඤාතතං නාම
කථමභවෙය්‍යානි අත්ථො. කථංකිණිති කතරං කමමං කරෙතො
අහං තීරයං න ගච්ඡෙය්‍යං ඉතරුති තස්සෙව චෙචචනාති.

තං සුත්වා මහාසතෙනා සවාහං ඉමං පඤ්ඤං කපේස්සාමි මනුස්ස
ලොකො තුච්ඡාවිඨ කතො භවිස්සති තත්ථෙවස්ස ධම්මිකානං සමණ
ව්‍යාගමණානං අජීවාමං කපේස්සාමිති විනොතනා දො ගාථා අහාසි.

යෙ කෙවි අජී සමණා පථව්‍යා
කාසාවචත්ථා අනගාරියා භෙ,
පාතොව පිණ්ඩාය වරනති කාලෙ
විකාලවරියා විරතා හි සනොතා.

තෙ තත්ථ කාලෙනුපසංකම්භා
පුච්ඡෙසි යනො මනස්සොපියං සියා,
තෙ තෙ පචක්ඛනති යථාපජානං
ඉමස්ස ලොකස්ස පරස්සචත්ථනති.

තත්ථ සනෙතානි සනතපාපා පණ්ණිතා පචෙචකඛුඬා. යථා පණ්
නනති තෙ තුස්සං අතතනො ජනනනියාමෙන වක්ඛනති කඛිං තෙ
ජිජිඤා කපේස්සනති. පරස්සචත්ථනති ඉමිනා නාම කමෙමන මනුස්ස
ලොකෙ නිබ්බතනනති ඉමිනා දෙවලොකෙ ඉමිනා තීරයාදිසුති එවං
ඉමස්ස ව පරස්ස ව ලොකස්ස අත්ථං ආවිඤ්ඤානනති තෙ පුච්ඡානි
එවඤ්චපත වනා තීරයභයෙන තජේසි.

සො පත පුරිතපාරමි පචෙකබොධිසතෙනා පුරිතරසමිසමථස්ස
ඔලොකෙතා සීතං පරිණතපදුමං විඨ පරිපාකගතඤ්ඤාණො විවරති
සො තස්ස ධම්මකථං සුණතො සීතපදෙනෙව සීතො සඛිංරො

පරිගණකිනා තිලකකණං සමමසන්නා පච්චිකමොධිඤ්ඤං පටිච්ඡකී,
තස්ස පටිච්චො ව මහාසත්තස්ස පාසනො මොක්කො ව එකක්කණේ
යෙව අහොසි. පච්චිකමුදො සබ්බකිලෙසෙ පදුලොකා භවපරි
යන්නෙ ඕතො උදුතං උදුනෙන්නො-

තදිංව ජිණ්ණං උරගො පුරුණං

පණ්ඩුපලාසං හරිතො දුමොව,

එසප්පකිනො මම ලුද්දහාවො

පජ්ඣාමහං ලුද්දකහාවමජ්ජාති.

ගාථමාහ.

තස්සන්තො- යථා ජිණ්ණං පුරුණතවං උරගො ජහාති යථා ව
හරිතො සමපජ්ජමානතිලපන්නො දුමො කන්ථි කන්ථි ඕතං
පණ්ඩුපලාසං ජහාති එවං අහමි අජ්ජ ලුද්දහාවං දුරුණහාවං පජ්ජිනා
ඕතො සොදුති එස පජිනො මම ලුද්දහාවො සාධු වත පජ්ඣාමහං
ලුද්දකහාවමජ්ජාති. පජ්ඣාමහනති පජ්ජිං අහනති අන්තො.

සො ඉමං උදුතං උදුනෙතො අහං තාව සබ්බකිලෙසබ්බකිනෙති
මුත්තො තිවෙසනෙ පත මෙ බ්බකිනා ංපිතා බහු සකුණා අජි තෙ කථං
මොවෙස්සාමිති විනෙතතො මහාසත්තං පුච්ඡි මොරුජ තිවෙසනෙ මෙ
බහු සකුණා බද්ධා අජි තෙ කථං මොවෙස්සාමිති. පච්චිකමුදානොපි
සබ්බඤ්ඤාබොධිසත්තානඤ්ඤෙව උපායපරිග්ගහඤ්ඤං මහත්තතරං
ගොති. තෙන තං ආහ යං වො මග්ගොන කිලෙසෙ කණ්ණිනා පච්චික
මොධිඤ්ඤං පටිච්ඡානං ආරබ්භ සම්මතිරියං කරොථ සකලජම්බුදීපෙ
බ්බකිනගතසන්නො නාම ත භවිස්සතිති. සො බොධිසන්නො දින්න
තගද්ධාරෙ ංකා සම්මතිරියං කරොන්නො-

යෙවාපි මෙ සකුණා අජි බද්ධා

සත්තාති තෙසාති තිවෙසනස්මිං,

තෙසමපහං ජිවිතං අජ්ජ දමමි

මොක්කඤ්ච තෙ පන්නො සකං තිකෙතනනති.

ගාථමාහ.

තත්ථ මොක්කඤ්ච තෙ පන්නොති සවාහං මොක්කං පන්නො.
පච්චිකමොධිඤ්ඤං පටිච්ඡකිනා ඕතො, තෙ සන්නෙ ජිවිත
දුන්නෙ අනුකම්පාමි එතෙත සච්චිත. සත්තං නිකේතනනති සබ්බපි
තෙ සත්තො අත්තන්තො වසනට්ඨානං ගච්ජන්තුති වදති.

අපස්ස සම්මතිරියසමකාලමෙව සබ්බ බ්බකිනා මුච්චිතො තුට්ඨ
රුචං රචිතො සනට්ඨානමෙව ගමිංසු. තත්ථං පත බණ්ණෙ තෙසං තෙසං
ගෙගෙසු බ්ලාලෙ ආදිං කතො සකලජම්බුදීපෙ බ්බකිනගතො සන්නො
නාම නාගොසි.

පච්චිකමුදො හත්ථං උක්ඛිපිතො සිසං පරාමසි. තාවදෙව ගිහි
ලිභං අත්තරධාසි පබ්බජිතලිභං පාතුරගොසි. සො සම්මවස්සපෙරෙ
මිස ආකප්පසමපන්නො අට්ඨපරික්ඛාරධරෙ හුතො තං මෙ මහති

පතිව්‍යා අහොසිති (මොරුරජාණ අසුප්‍රියවංශයා¹) පදනම්ණං කතා
ආකාසෙ උපපතියා නන්දමුලකපඤ්ඤාං අගමාසි. මොරුරජාපි ලට්ඨි
අග්ගතො උපපතියා ගොවරං ගහෙතො අතතනො වසනට්ඨානමෙව
ගතො. ඉද්දති පුද්ගලාසං සත්ත වස්සාති පාසනන්දං වරිතොපි මොර
රුජානං තිස්සාය දුක්ඛා මුත්තභාවං පකාසෙතො සත්තා මසාන
ගාඨමාහ.

පුද්ගල වරි පාසනන්දො අරසෙසෙ
බාධෙතො මොරුරජාපි යසසං,
බන්ධි මොරුරජාපි යසසං.
දුක්ඛා පමුච්චි යථාහං පමුත්තොති.

තත් බාධෙතොති ගාරෙතො. අගමෙවවා පාසො. බන්ධිතොති
බන්ධිතා සිතස්ස බම්බකථං සුත්තා පටිලඤ්ඤාවෙගො හුත්තාති අන්තො.
සථානතොති යථා අහං සයමතුසුඤ්ඤා මුත්තො එවමෙව සොපි
මුත්තොති.

සත්තා ඉමං බම්බදෙසනං ආහරිතො සම්මාති පකාසෙතො ජාතකං
සමොධානෙයි. සම්මපරියොසානෙ උක්කණ්ඨිකභික්ඛු අරහත්තං
පාපුණි. තද මොරුරජා අගමෙව අහොසිතො.

මහාමොර ජාතකං.

14. 9.

සදෙසමානා විවිධිමානා ඉදං සත්තා ජෙතවනෙ විහරන්තො දො
මහලුකන්තෙරෙ ආරාමෙ කපෙයි. මහාකොසලො නිරි බිම්බසාරණ
ධිතරං දෙනොති භික්ඛුතානිසමුලන්දාය කාසිගාමං අදාසි. පසෙතදිරුජා
අජාතසත්තානා පිතරි මාරිතෙ තං ගාමං අවර්තී. තෙසු තස්සත්තා
සුඤ්ඤානෙසු පඨමං අජාතසත්තාසං ජයො අහොසි. කොසලරුජා පරු
ජයපපතො අමච්චෙ පුට්ඨි කොනනුබො උපායෙන අජාතසත්තං
ගණෙහයාමාති. මහාරුජ භික්ඛුතාම මනනකුසලා ගොනති වර
පුරිසෙ පෙසෙතො විහාරෙ භික්ඛුතං කථං පරිගණිතං වට්ටනීති. රුජා
සාධුති පටිසුඤ්ඤා එථ තුමෙහ විහාරං ගතො පටිවර්තනා හුත්තා
හදන්තානං කථා පරිගණකථාති පුරිසෙ පයොජෙයි. ජෙතවනෙපි
බහු රුජපුරිසා පබ්බජිතා ගොනති තෙසු දො මහලුකන්තෙරු විහාර
පච්චන්තො පණ්ණසාලාය වසනති. එකො බහුග්ගහතිස්සන්තෙරුනාම
එකො මනනිදත්තන්තෙරුනාම තෙ සබ්බරතං සුට්ඨිතො පටිවුසකාලෙ
පමුඤ්ඤා. තෙසු බහුග්ගහතිස්සන්තෙරු අග්ගිජාලොති ආහ හන්තො
දත්තන්තෙරුති. කිං හන්තොති. නිද්දායථ තුමෙහති. නනිද්දායමි කිං
කාතබ්බනති. හන්තො ලාලකොවතායං කොසලරුජා වාරිමත්තො
හොජනමෙව භුක්ඛුතං ජාතාති. අථ කිං හන්තොති අතතනො
තුට්ඨිති පාණකමත්තො අජාතසත්තානා පරුජතො රුජාති වදාපෙ

I අගං. පාසො. ගෙහං. න බම්බි. සබ්බපොඤ්ඤානෙසු එවමෙව දිස්සති.

තීති. කීං පන භනෙන භාතුං වට්ඨතී. භනෙන දත්තජෙර යුග්ධං නාම සකට්ඨබ්බසුභවක්ඛබ්බසුභපදුමබ්බසුභවසෙන තිවිධං තෙසු අජාත සත්තුං ගණ්හනෙන සකට්ඨබ්බසුභං කත්වා ගණ්හිතුං වට්ඨතී. අසු කායම් නාම පබ්බතකණ්ණෙව්සු පසෙසසු සුරපුරිසෙ ධපෙත්වා පුරතො බලං දසෙසත්වා අනෙතා පට්ට්ඨිතාචං යදත්වා නදිත්වා වග්ගිත්වා කුමිතෙ පට්ට්ඨමිට්ඨං. පිය අනෙතා මුට්ඨිං කත්වා නං ගහෙත්තුං සක්කාති. පසෙසජ්ඣපුරිසා තං කථං සුත්වා රඤ්ඤා ආරොවෙසුං. රුජා මහතීයා සෙනාය ගතත්වා තථා කත්වා අජාතසත්තුං ගහෙත්වා සබ්බලිකබ්බි තෙන බත්තිත්වා කතිපාහං නිමමදං කත්වා පුන ඵවරුපං මාකරීති අසො සෙත්වා මොවෙත්වා සිතරං වජිරකුමාරිකං නාම තස්ස දත්වා මහනෙතන පරිවාරෙන විස්සරේසි. කොසලරඤ්ඤා ධනුග්ගහතීයාජෙරස්ස සංවිධානෙන අජාතසත්තු ගතීතොති භික්ඛුනං අනතරෙ කථා සමුට්ඨති. ධම්මසභායමපි තථෙව කථං සමුට්ඨාපෙසුං. සත්ථා ආගතත්වා කායනුත්ථ භික්ඛවෙ ඵතරති කථාය සන්තිසිත්තාති පුච්ඡිත්වා ඉමාය නාමාති වුතෙත න භික්ඛවෙ ඉදුනෙව පුබ්බෙපි ධනුග්ගහතීයො යුග්ධසංවිධානෙ ඡෙකොගෙවාති වත්වා අතීතං ආහරී.

අතීතෙ බාරණසිතගරස්ස ආරගාමවාසි ඵකො වඩස්සී දුරුඅත්ථාය අරඤ්ඤා ගතත්වා ආවාටෙ පතීතං ඵකං සුකරපොතකං දිස්වා ආනෙත්වා තව්‍යසුකරෙතීයා නාමං කත්වා පොසෙසි. සො තස්ස උපකාරකො අහොසි. තුණ්ණින රුකෙක පරිවතෙතත්වා දෙති දුර්භාය වෙදෙත්වා කාලසුත්තං කඩස්සී මුඛෙන බසිත්වා වාසිතිබාදන මුග්ගරෙ ආහරති. සො වුද්ධිප්පතො මහාබලො මහාසරීරෙ අහොසි. වඩස්සී තස්මිං පුත්තපෙමං පච්චුට්ඨාපෙත්වා ඉමං ඉධ වසන්තං කොච දෙව තිංසෙය්‍යාති අරඤ්ඤා විස්සරේසි සො විනෙතසි අහං ඉමස්මිං අරඤ්ඤා ඵකතො වසිතුං න සක්ඛිස්සාමි ඤාතකෙ පරිගෙ සිත්වා තෙති පරිවුතො වසිස්සාමිති. සො වනසවාය සුකරෙ පරිගෙ සනෙතො බහු සුකරෙ දිස්වා තුග්ගිත්වා තිස්සො ගාථා අභාසි.

යදෙසමානා විවරිමහ පබ්බතාති වනාතිව,
අනෙසං විවරිං ඤාති තෙමෙ අධිගතා මයං.

බහුං ඉදං මුලථලං ගකෙකවායං අනප්පකො,
රමමාවිමා ගිරිනදිගො ථාසුවාසො ගවිස්සති.

ඉධෙවහං වසිස්සාමි සහ සබ්බෙති ඤාතිති,
අප්පොසුකෙකා තිරුසබ්බි අසොකො අකුතොගගොති.

තත්ථ සදෙසමානාති යං ඤාතිගණං පරිගෙසන්තා මයං විවරිමහ අනෙසනො විවරිං. තෙමෙති තෙ ඉමෙ, ගකෙකවාති සෙවච වනමුල ථල සබ්බාතො ගකෙකා. අප්පොසුකෙකාති අනුසුකෙකා හුත්වා.

සුකර තස්ස කථං සුත්වා වතුත්ථ ගාථමාහංසු.

අඤ්ඤං හි ලෙණං පරිඥෙය්‍ය සත්තු නො ඉධි විජ්ජති,
සො තච්ඡ සුක්කරෙ හනති ඉධාගන්තො වරං වරනති.

තඤ්ඤං නි තං නාමෙකාලපනති. වරංවරනති හනනොව
පුලමංසං වරං වරඤ්ඤංව හනති.

ඉතො පරං උත්තානසම්බන්ධාං පාළිනගෙයනෙව වෙදිකබ්බො.

කොනමානං ඉධ සත්තු නො ඤ්ඤති සුසමාගතො,
අප්පධංසෙ පධංසෙති තමෙම අකඩාථ පුච්ඡිතා.

උද්ධග්ගරු ඕග්ගරු බලි දුභාවුමො මගො,
සො තච්ඡ සුක්කරෙ හනති ඉධාගන්තො වරං වරං.

ත නො දුභා න විජ්ජනති බලං කායෙ සමුග්ගතං,
සබ්බෙ සමග්ගා සුඤ්ඤාන වසං කාභාම ඵකකං.

හදයභිගමං කණ්ණසුඛං වාචං භාසයි තච්ඡත,
යොපි සුද්දො පලායෙථ තච්ඡි පච්ඡා හනාමසෙති.

තඤ්ඤානමනාභිනති අහං තුමෙක දිශාව ඉමෙ සුක්කර අප්ප
මංසලොභිතා හයෙන තෙසං හවිතබ්බනති විනොදසිං. තස්මා මෙ
ආවිකම්භං කොත්‍ර අවහානං ඉධ සත්තු. උද්ධග්ගරු ඕග්ගරු උද්ධග්ගරු
රුජ්ඣි සමනතාගතො ව්‍යාභං සන්ධායෙවමාහංසු. සොපිති යො අවහානං
අත්තරෙ ඵකොපි පලායිස්සති තච්ඡි මයං පච්ඡා හනිස්සාමාති.

තච්ඡසුක්කරෙ සබ්බෙ සුක්කරෙ ඵකවිනොද කතො පුච්ඡි කාය වෙලාය
ව්‍යාභං ආගමිස්සතිති. අජ්ජ පාතොව ඵකං ගහෙතො ගතො සෙව
පාතොව ආගමිස්සතිති. සො යුද්ධකුසලො ඉමස්මිං ආනෙ සීතෙන
සකකා ජෙතුනති භූමිසිසං ජානාති. තස්මා ඵකං පදෙසං සලල
කෙතො රතනිමෙව සුක්කරෙ ගොවරං ගාභාපෙතො බලවපවසුක්කො
පට්ඨාය යුද්ධං නාම සකටබ්බසුභාදිවසෙන තිවිධං ගොතිති වතො පද
මබ්බසුභං සංවිද්දති. මජ්ඣිමනිකායෙ ධර්මපාතෙ සුක්කරපොතකෙ ධර්මපසි.
තෙ පරිවාරෙතො තෙසං මාතරෙ තා පරිවාරෙතො වඤ්ඤාසුක්කරිගො
තාසං අනන්තරං සුක්කරපොතකෙ තෙසං අනන්තරං මකුලදුග්ගෙ තරුණ
සුක්කරෙ තෙසං අනන්තරං මහාදුග්ගෙ තෙසං අනන්තරං ජිණ්ණ සුක්කරෙ
තතො තඤ්ඤං දසවග්ගවිසතිවග්ගතිංසවග්ගඤ්ඤං නිබ්බානං බලගුමිං
ධර්මපසි. අත්තනො අත්තං ඵකං ආවාටං ව්‍යාභංසං පතනත්තං ඵකං
සුප්පසංකාතං පච්ඡාරං කතො බණ්ණපෙසි. මිත්තං ආවාටානං අත්තරෙ
අත්තනො ආනන්තං පිඨකං කාමරෙසි. සො ථාමසමපනෙන යොධසුක්කරෙ
ගහෙතො තස්මිං තස්මිං ආනෙ සුක්කරෙ අස්සාසෙතො විවරි. තස්මිං
කරුණකසෙව සුරියො උග්ගඤ්ඤං.

අථ ව්‍යාභංගරු (අත්තනො සහායස්ස¹) කුට්ඨලස්ස අස්සමපද
තිකම්මිතො පබ්බතකලෙ අට්ඨාසි. තං දිශාව සුක්කර ආගතො නො
හනෙන වෙරිති වදිංසු. මාභායථ යං ඵස කරුණි තං සබ්බං පටිපකිං

I. ඉධාං. සෙසො මයා යොජිතො අඤ්ඤං නදිස්සතෙ.

හුඹා කරේථාති ව්‍යග්‍යො සරිරං විධිනිථා ඔසකකතොතාචිය පණ්‍යාව මිකාසි. සුකරජි තපේව කරිංසු. ව්‍යග්‍යො සුකරේ ඔලොකෙනොතා මිහාතාදං තදි. තෙපි තපේව කරිංසු. සො තෙසං කිරියං දිත්වා විනොසින ඉමෙ පුබ්බසදිසා අජ්ජ මයං පටිසත්තුනො හුඹා වග්ගවග්ගා සිතා සංවිද්ධකො තෙසං සෙතාතායකොපි අජ්ජි අජ්ජ මයා එතෙසං සතතිකං ගතතුං න වට්ටනීති මරණහයභිනො නිවන්නිථා කුටජට්ටලයා සතතිකං ගතො ¹ අථ තං සො තුට්ඨන්තං දිත්වා තවමිං ගාථමාහ.

පාණාතිපාතා විරතොනු අජ්ජ
අභයන්තනු තෙ සබ්බභූතෙසු දින්නං,
දුඨානු තෙ මග විරියං න සතති
යො සබ්බපතොතා කපණොව ක්‍යායසීති.

තත්ථ සබ්බපතොතාති යො තිං සුකරසබ්බපතොතා හුඹා කිංඤ්චි ගොවරං අලභිතා කපණො විය ක්‍යායසි.

අථ ව්‍යග්‍යො තිසොගා ගාථා අභාසි.

න මෙ දුඨා න විජ්ජනති
බලං කායෙ සමුත්තං,
සුඤ්ඤි ව දිත්වාන සමබ්බි එකතො
තසමා ක්‍යායාමි වන්තමි එකතො.

ඉමසුදුදං යනති දිසොදිසං පුරෙ
ගගද්දිතා ලෙණගවෙසිනො පුථු,
තෙදුති සංගමම වසනති එකතො
යන්ථට්ඨිතා දුප්පසහජ්ජ තෙ මයා.

පරිණායකසමපන්නා සතිතා එකවාදිනො,
තෙ මං සමග්ගා තිංසෙයස්සං තසමා තෙසං න පන්ථෙයති.

තත්ථ සමබ්බිති එකතො සිතෙ. ඉමසුදුදනති ඉමෙ සුදං මයා අකතීති උමමිලෙතා ඔලොකිතමත්තාව පුබ්බෙ දිසො දිසං ගට්ඨනති. පුථුති විජුං විජුං. සන්ථට්ඨිනාති යසමිං භූමිභාගෙ සිතා. පරිණායක සමපන්නාති සෙතාතායකසමපන්නා. නාසමා ගෙයසං න පන්ථෙයති තෙන කාරණෙන එතෙසං න පන්ථෙමි.

තං හුඹා කුටජට්ටලො-

එකොව ඉන්ද්‍ර අසුරෙ ජිනාති
එකොව ජෙනො ගනති දිජෙ පසග්ගා,
එකොව ව්‍යග්‍යො මගසබ්බපතොතා
වරං වරං ගනති බලං හි තාදිසනති.

ගාථමාහ.

1 "තෙත පත ගතිතමං සබ්බදකො එකො කුටජට්ටලො අජ්ජි" වඩ්ඪනිසුකර ජනක, කිකතිපාන 284, පි.

තත් මිගසඛාපනෙතාති මිගගණං පනෙතා හුත්වා වරං වරං මිගං ගන්ති. බලංකිතාදිසනති තාදිසං හි තස්ස බලං.

අථ ව්‍යග්ගො-

නතෙව ඉන්ද්‍රෙන න සෙනො නපි ව්‍යග්ගො මිගාධිපො,
සමග්ගෙ සතිනෙ ඤාති ව්‍යග්ගොව කුරුතෙ වසෙති.

ගාථමාහ.

තත් ව්‍යග්ගෙව්‍යාති ව්‍යග්ගසදිසෙ හුත්වා සරිරිච්චුතනාදිති කත්වා
සිතෙ වසෙ න කුරුතෙ අත්තනො වසෙ වතතාපෙත්තුං න සකෙකානිති
අත්තො.

පුත ජට්ට්‍රො තං උස්සාහෙතොතො දො ගාථා අහාසි.

කුමතිලකා සකුණකා සබ්බිනො ගණවාරිනො,
සමොදමානා එකජංඛං උප්පත්තති බයනති ව.

තෙසඤ්ච බයමානානං එතෙත් අපවත්තති,
තඤ්ච සෙනො තිතාලෙති වෙය්‍යග්ගියෙව සා ගතීති.

තත් කුමතිලකාති එවංතාමකා බුද්ධකසකුණං. උප්පත්තතිති
ගොවරෙ වරන්තා උප්පත්තති. බයනතිවාති ගොවරං ගගෙත්වා ආකා
සෙන ගව්න්ති. එතෙත් අපවත්තනාතිති එකො එතෙත්තු මෘකතීත්වා වා
එකපස්සෙත වා විසුං ගව්න්ති. නිතාලෙතිති පහරිත්වා ගණගති.
වෙය්‍යග්ගියෙව සා ගතීති ව්‍යග්ගානං එසාති වෙය්‍යග්ගි සමග්ගානං
ගව්න්තානවපි එසා එවරුපා ගති ව්‍යග්ගානං ගතියෙව නාම ගොති
න හි සකකා සබ්බෙති එකතො ගන්තුං තසමා යො එවං එත් එතො
ගව්න්ති තං ගණගාහීති.

එවඤ්ච පත වත්වා ව්‍යග්ගරුජ තිං අත්තනො බලං න ජානාසි
මා හාසි කෙවලං තිං තදිත්වා පක්කන්ද දො එකතො ගව්න්තා නාම
න හවිස්සනතිති උස්සාහෙසි. සො තථා අකාසි.

තමත් පකාසෙතොතො සත්ථා-

උස්සාහිතො ජට්ට්‍රෙන පුද්දෙනාමිසවක්ඛනා,
දුඨි දුඨිසු පක්කන්දි මඤ්ඤමානො යථාපුරෙති.

ගාථමාහ.

තත් දුඨිති සයං දුඨාවුධො ඉතරෙත්තු දුඨාවුධෙසු පක්කන්දි. සථා
පුරෙති යථා පුබ්බෙ මඤ්ඤති තථෙව මඤ්ඤමානො.

සො කිරුගන්තො පබ්බතතලෙනාව අවධාසි. සුකර පුතාගතො සාමි
වොරෙති තව්න්කස්ස ආරෙවෙසුං. සො මාහාසිත්ථාති තෙ අස්සාසෙත්වා
උවධාය මිත්තං ආවාචානං අත්තරෙ පිඨිකාය අවධාසි. ව්‍යග්ගො වෙගං
ජනෙත්වා තව්න්කසුකරං සක්ඛාය පක්කන්දි. තව්න්කසුකරෙ පරිවහතිත්වා
පව්නාවුධො පුරිමආවාටෙ පති. ව්‍යග්ගො වෙගං සක්ඛාරෙත්තුං
අසකෙකානෙතො ගන්තො සුප්පපබ්බාරෙ ආවාටෙ පතිත්වා පුඤ්ඤකිත්ථො

අට්ඨාසි. තව්‍යසුකරේ වෙගෙනුට්ඨාය තස්ස අනතරසනිමිති දුඃඛතාරොත්තා යාවහදයා එංලෙනොයා ගතො මංසං බාදිත්වා මුඛෙන ඛිඩිත්වා බිහිආවාටෙ පාතොත්තා ගණ්හපිමං දුසනති ආහ. පඨමාගතා එකචාරමෙව තුණෙකාතාරණමිත්තමෙව ලභිංසු. පඨමා ආගතා ව්‍යායාමංසං නාම කිදිසනති වදිංසු. තව්‍යසුකරේ ආවාටා උත්තරිත්වා සුකරේ ඔලොකොත්තා කිනත්තුවො න සුට්ඨි තුස්සථාති ආහ. සාමි එකො තාවි ව්‍යායායා ගතිත්තො අසොකපතොකො දසව්‍යායායානකො අප්පිති. නොනාමෙසොති. ව්‍යායායා ආහතාහතමංසවාදකො කුට්ඨරිලොති. තෙනති එථ ගණ්හිස්සාම නනති තෙනති සද්ධිං වෙගෙන පකකන්දි.

ජරිලො ව්‍යායායා විරාගතීති තස්ස ආගමණ්මයං ඔලොකොත්තො සුකරේ ආගච්ඡන්තො දිස්වා ඉමෙ ව්‍යායා මාරොත්තා මම මාරණත්තාය ආගච්ඡනති මසොකන්ති පලාසිත්වා - එකං උදුමාරං අභිරුඤ්ඤි.

සුකරං එස රුකකං ආරුළොතාති වදිංසු. කිංරුකකනති. උදුමාර රුකකනති. තෙන හි මාවිත්තසිත්ථ ඉදුති නං ගහෙස්සාමාති තරුණ සුකරේ පකෙකාසිත්වා රුකකමුලතො පංසුං අපහාපෙසි. සුකරීති මුඛ පුරං උදකං ආහරපෙසි. මහාදුඃසුකරෙති සමන්තා මුලාති ඡිකුපෙසි. එකං උජ්ජකං ඔතිණ්ණමුලමෙව අට්ඨාසි. නතො සෙසසුකරේ තුමෙහ අපෙථාති උස්සාරොත්තා ජණ්ණුකෙති පතිට්ඨතිත්වා දුඃඛං මුලං පහරි. එරසුතා පහවං විශ ඡිකුත්තා ගතං රුකෙකා පරිවත්තතිත්වා පති. කුට්ඨරිලං පතනතමෙව පරිවර්තීත්වා මංසං හකෙකසුං. තං අච්ඡරිගං දිස්වා රුකකදෙවතා-

සාමු සමනුලා සුඤ්ඤි අපි රුකකා අරසොකපා,
සුකරෙති සමයෙහි ව්‍යායායා එකායනෙ ගතොති.

ගාථමාහ.

තත්ථ එකායනෙ හතොති එකායනගතො එකගමණ්මයං ගෙවි ගතො. උභිත්තවපි පත තෙසං ගතභාවං පකාසෙනොත්තා සත්ථා ඉතරං ගාථමාහ.

මුග්ගමණ්ණෙව ව්‍යායායා උභො ගතොත්තා සුකරං,
ආනන්දිනො පමුදිතා මහානාදමනාදිසුනති.

පුත්ත තව්‍යසුකරේ පුට්ඨි අසොකපි වො අමිත්තො අප්පිති සුකරං නප්පි සාමිති වත්තා තං අභිසිඤ්ඤිත්වා රුජානං කරිස්සාමාජ උදකං පරිගෙසනතා ජරිලස්ස පාණ්ණසංඛං දිස්වා තං දක්ඛිණං චත්තසංඛාරතනං පුරොත්තා උදකං ආහරිත්වා තව්‍යසුකරේ උදුමාරරුකක මුලෙයෙව අභිසිඤ්ඤිංසු. අභිසංඝාඋදකං ආසිත්තං සුකරිංගෙවස්ස අක්කමහෙසිං කරිංසු. තෙතො පට්ඨාය උදුමාරගදුපිඨකෙ නිසිදුපෙත්වා දක්ඛිණං චත්තසංඛෙන අභිසංකකරණං පචත්තං තවපි අත්ථා පකාසෙනොත්තා සත්ථා ඔසානගාථමාහ.

තෙ සු උදුමිරමුලයමිං සුකරං සුසමාගතා,
තච්ඡකං අභිසිඤ්චිංසු තිං නො රජාසි ඉක්කරෙති.

තථ තෙ සුති තෙ සුකරං. සුකාරෙ නිපාතමත්තං. උදුමිරමුලයමිහති උදුමිරයා මුලෙ.

සථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතා න භික්ඛුවෙ ඉදුනෙව පුබ්බෙපි ධනුශ්භතතිස්සො සුභිසංවිදහනචේතනොයෙවාති වතා ජාතකං සමො ධානෙසි. තදු කුට්ඨරිලො දෙවදත්තො අහොසි. තච්ඡකසුකරෙ ධනුශ්භතතිස්සො. රුක්ඛදෙවතා අහමෙවාති.

තච්ඡකසුකරජාතකං.

14. 10.

වාණික සමිතිං කාමාති ඉදං සථා ජෙතවනෙ විහරන්තො සාවච්චාසිනො වාණිජෙ ආරබ්භ කප්ථසි. තෙ කීර වොහාරන්තාය ගච්ඡන්තො සන්ත්ර මහාදුතං දත්තාසරණෙසුව සිලෙසුව පතිට්ඨාය හන්තො සචෙ අරෙගා ආගමිස්සාම පුත තුමහාකං පාදෙ වජ්ඣස්සාමාති වතා පඤ්චමත්තෙති සකට්ඨතෙති නික්ඛමිතා කන්තාරං පතා මග්ගං අසලකෙති. මග්ගමුලා නිරුද්ධෙ නිරුහාරෙ අරඤ්ඤ විවරන්තො එකං නාගපරිඤ්ඤාති. නිග්ගොධරුක්ඛං දිස්වා සකට්ඨාති මොවෙතා රුක්ඛ මුලෙ නිසිදිංසු. තෙ තස්ස උදකතින්තාති විශ සිතිඤ්ඤාති පණ්ණාති උදකපුණ්ණා විශව සාවා දිස්වා වින්තසිංසු ඉමයමිං රුක්ඛෙ උදකං සඤ්චරන්තො විශ පඤ්ඤායති ඉමස්ස පුරන්තිමසාවං ජිජුම පාණිං නො දස්සති. අපෙකො රුක්ඛං අභිරුචිතාසාවං ජිජු. තාලකකිප්පමාණං උදකධාරං පවත්ති. තං නහාසිතා ව පිපිතාව දකඤ්ඤ සාවං ජිජුංසු. තතො නානාකරසහොජනං නික්ඛමි. තං භුඤ්ජිතා පච්ඡිමසාවං ජිජුංසු. තතො අලභිකතඉත්ථියො නික්ඛමිංසු. තාති සඤ්ඤා අභිරුචිතා උත්තරං සාවං ජිජුංසු. තතො සත්තරන්තාති නික්ඛමිංසු. තාති ගහෙතා පඤ්චසකට්ඨතාති පුරෙතා සාවච්චිං පච්චාගන්තා ධනං සංයොජෙතා ගකුමාලාදිහත්තා ජෙතවනං ගන්තා සථාරං වජ්ඣතා පුජෙතා එක මන්තං නිසින්නා ධම්මකථං සුතා පුතදිවසෙ මහාදුතං දත්තා හන්තො ඉමයමිං දුතෙ අමහාකං ධනදාසිකාය රුක්ඛදෙවතාය පතා දෙමාති පතා අදංසු. සථා නිට්ඨිතහත්තකිවෙව කඤ්ඤා රුක්ඛදෙවතාය පතා දෙමාති පුච්ඡි. වාණිජා නිග්ගොධරුක්ඛෙ ධනස්ස ලභාකාරං තථාගතස්ස ආරෙවසිංසු. සථා තුමෙහ තාව මත්තඤ්ඤාතාය තණ්හා වසිකා අහුතා ධනං ලභිතා පුබ්බෙ පන අමත්තඤ්ඤා තණ්හාවසිකා ජිවිතඤ්ඤා ධනඤ්ඤා ජිසිංසුති වතා තෙති යාවතො අතිතං ආහරි.

අතීතෙ බාරුණසිතගරං. තමෙව පන කන්තාරං සෙවවතිග්ගොධො. වාණිජා මග්ගමුලා හුතා තමෙව නිග්ගොධං පසිංසු. තමත්තං සථා අභිසමුද්ධො හුතා කප්ථන්තො-

වාණීජා සමිතිං කන්ධා නානාරට්ඨිකො ආගතා,
ධනභාරා පක්කමිංසු එකං කන්ධාන ගාමණීං.

තෙ තං කන්ධාරමාගමි අපපහකකං අනොදකං,
මහා නිශ්‍රොධමද්දකක්ඛං සිතව්ජායං මනොරමං.
තෙව තත්ථ නිසිදිත්වා තස්ස රුක්ඛස්ස ඡාදියා,
වාණීජා සමවිනෙතස්සං බාලා මොහෙන පාරුතා.

ඉද්දයතෙ අයං රුක්කො අපිවාරිව සන්දති,
ඉඛකස්ස පුරිමං සංඛං මයං ඡිත්ථම වාණීජා.

සා ව ඡිත්තාව පග්ගරි අවුත් වාරිං අනාවිලං,
තෙ තත්ථ නභාත්වා පිච්චිත්වා යාවතිවුත්ථ වාණීජා.

දුක්ඛයං සමවිනෙතස්සං බාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉඛකස්ස දකඛණං සංඛං මයං ඡිත්ථම වාණීජා.

සා ව ඡිත්තාව පග්ගරි සාලිමංසොදනං බහුං,
අපොඨාදවණෙණ කුමමාසෙ සිඛිතිං බිදලසුපියො.

තෙ තත්ථ භුත්වා බාදිත්වා යාවතිවුත්ථ වාණීජා,
තඬියං සමවිනෙතස්සං බාලා මොහෙන පාරුතා.

ඉඛකස්ස පච්ඡිමං සංඛං මයං ඡිත්ථම වාණීජා,
සා ව ඡිත්තාව පග්ගරි නාරියො සමලඛකතා.

විචිත්‍රවත්ථාගරණා ආමුත්තමණිකුණකිලා,
අපිසු වාණීජා එකා නාරියො පණණවිසති.

සමන්තා පරිකරිංසු තස්ස රුක්ඛස්ස ඡාදියා,
තෙ තාහි පරිවාරෙත්වා යාවතිවුත්ථ වාණීජා.

වතුත්ථං සමවිනෙතස්සං බාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉඛකස්ස උත්තරං සංඛං මයං ඡිත්ථම වාණීජා.

සා ව ඡිත්තාව පග්ගරි මුත්තා වෙඨරියා බහු,
රජනං ජාතරුපඤ්ච කුත්තියො පටියාති ව.

කාසිකාති ව වත්ථාති උද්දියානෙ ව කමබ්බෙ,
තෙ තත්ථ භාගෙ බිත්තිත්වා යාවතිවුත්ථ වාණීජා.

පඤ්චමං සමවිනෙතස්සං බාලා මොහෙන පාරුතා,
ඉඛකස්ස මුලං ඡිත්ථම අපි භියො ලභාමසෙ.

අපුට්ඨිති සත්ථවාහො යාවමානො කතඤ්ඤපිලි,
නිශ්‍රොධෙ කිං අපරජ්ඣථ වාණීජා හද්දමන්ත්‍ර තෙ.

වාරිද පුරිමා සංඛා අත්තපාණඤ්ච දකඛණා,
නාරිද පච්ඡිමා සංඛා සබ්බකාමෙ ව උත්තරා,
නිශ්‍රොධෙ කිං අපරජ්ඣථ වාණීජා හද්දමන්ත්‍ර තෙ.

යසස රුක්කසස ජායාය නිසිදෙයස සයෙයස වා,
ත තසස සංඛං භඤ්ජෙයස මිත්තදුබ්බො හි පාපකො.
තෙ ව තසස අනාදිඤා එකසස වචනං ඛහු,
නිසිතාහි කුශාරිහි මුලතො තං උපකකමුනහි.

ඉමා ගාථා ආහ.

තත්ථ සමිතිං කඤ්ඤාති බාරණසියං සමාගමං කත්වා ඛහු එකතො
හුත්වාහි අතො. පකකමිංසුති පඤ්ඤාති සකටසතෙහි බාරණසෙයසකං
හණං ආදාය පකකමිංසු. ගාමණිනහි එකං පඤ්ඤාචන්දනං සත්ථ
වාහං කත්වා. ජාදිසාහි ජායාය. අද්දසතෙහි උදකහරිතො වි
අද්දෙ හුත්වා පඤ්ඤායති. ජිනනාච සග්ගරිති එකො රුක්කාච
කුසලො අභිරුහිත්වා තං ඡන්දි සා ජිනනමත්තවා පග්ගරිති දසෙයස
පරතොපි එසෙව නයො. අපෙපාදවණණ කුමාසෙහි අපෙපාදක
පායාසසදිසෙ කුමාසෙ. සිඤ්ඤිනහි සිඤ්ඤිවෙරදිකං උත්තරිහමිං.
භිදලසුපිසොහි මුග්ගසුපාදයො. වාණිජා එකාහි එකෙකසස වාණිජ
කසස යත්තකා වා තත්ථ වාණිජා තෙසු එකෙකසස එකෙකාව සත්ථවා
හසස පන සනතිකෙ පඤ්ඤාතිසිති සිතාහිපි අතො. පටිකපිංසුති
පරිවාරෙසු. තාහි පන සද්ධිඤ්ඤාව නාගාහුහාවෙන සාණිවිතාන
සයනාදිති පග්ගරිංසු. කුත්තිසොහි හත්ථත්ථරදයො. පටිසාහිති
උණණාමය පච්චත්ථරණාහි සෙතකමලාහිපි වදනහිසෙව. උද්දිසාතෙව
කමබලෙහි උද්දියානා නාම කමබලා අපි. තෙ තත්ථ හාරං ඛණ්ඩාහි
යාවතකං ඉවජිංසු නාවතකං ගහෙත්වා පඤ්ඤා සකටසතාහි පුරෙත්වාහි
අතො. වාණිජ හද්දමසු තෙහි එකෙකං වාණිජං ආලපතො
හද්දතෙහ අප්පුති ආහ. අහග්ගපාණ ඤ්ඤාහි අත්තඤ්ඤා පාණඤ්ඤා අද්දසි.
සබ්බකාමෙවාහි සබ්බකාමෙව අද්දසි. මිත්තදුබ්බාහිති මිත්තානං
දුබ්බනපුරිසො හි පාපකො ලාමකො නාම. අනාදිඤාහි අගහෙත්වා.
උපකකමුනහි ඡන්දිතුං ආරහිංසු.

අථ තෙ ඡන්දනත්ථාය රුක්කමුලමුපගතෙ දිසවා නාගරජා විනෙතසි
අහං එතෙසං පිපාසිතානං පාණිසං දපෙසිං තතො දිබ්බභොජනං
තතො සයනාතිවෙව පරිවාරිකාව නාරියො තතො පඤ්ඤාසකටසත
පුරං රත්තං ඉද්දති පන මෙ රුක්කං මුලතො ඡන්දියාමාහි වදනහි.
අහි විග්ග ප්‍රධා ඉමෙ ංපෙත්වා සත්ථවාහං සෙසෙ මාරෙතුං වට්ටතිති. සො
එත්තකා සත්තඤ්ඤා යොධා නික්කමනතු එත්තකාව ඛහුගහා එත්තකා
වමමිනොහි සෙතං විවාරෙසි. තමත්ථං පකාසෙතොහා සත්ථා-

තතො නාගා නික්කමිංසු සත්තඤ්ඤා පණ්ණවිසති,
ඛහුගහානං තිසතා ඡ සහසාච වමමිනොහි.

ගාථාමාහ.

තත්ථ සත්තඤ්ඤාහි සුවණ්ණරජතාදිවමකවවිතා. ඛහුගහානං
තිසතාහි මෙණ්ඩවිසාණඛහුගහානං තිණි සතාහි ව. වමමිනොහි
කෙටකඵලකහත්ථා ඡ සහසා.

එතෙ තතථ ඛනිථ
 මා වො ඉඤ්ඤිත් ජිවිතං,
 ඤපෙතො සත්වාහං ව
 සබ්බෙ භස්මිකරොථ තෙනි.

අයං නාගරුපෙන වුත්තගාථා.

තත් මා වො ඉඤ්ඤිත් ජිවිතෙනි කස්සච එකස්සච ජිවිතං
 මා ඉඤ්ඤිත්.

නාහා තථා කතො උත්තරත්තරණාදීනි පඤ්චස්ස සකඨසතෙස්ස
 ආරුපෙතො සත්වාහං ගහෙතො සයං තානි සකඨානි පාලේනතො
 බාදණසිං ගතො සබ්බධනං තස්ස ගෙගෙ පටිසාමෙතො තං ආපුට්ඨිතො
 අත්තනො නාගභවතමෙව ගතො. තමත්ථං වීදිතො සත්ථා ඔවාදවසෙන
 ගාථාආචයමාහ.

තස්මා හි පණ්ඨිතො පොසො සමපස්සං අත්ථෙත්තනො,
 ලොභස්ස න වසං ගවේජ් භතෙය්‍ය දිස්සතං මිතං.

එතමාදිනවං ඤාතො තණ්හා දුක්ඛස්ස සමභවං,
 වීතතණ්හො අනාදුතො සතො හික්ඛු පටිබ්බරේති.

තත් සසමානි යස්මා ලොභවස්සා මහාවිනාසං පතතා සත්ථ
 වාහො උත්තමසමපතතිං තස්මා භෂ්‍යාස්ස දිස්සතං මනනති අනෙතො,
 උපපජ්ජමානාහං නානාවිධාහං ලොභසන්තුතං සන්තකං මනං ලොභ
 සමපසුත්තවීතං භතෙය්‍යානි අනෙතො. එතමාදිනවතනි එවං ලොභ
 ආදිනවං ජාතීනි. නණ්හා දුක්ඛස්ස සමභවතති ජාතී ආදිදුක්ඛස්සව
 තණ්හා සමභවෙ තතො එතං දුක්ඛං තිබ්බතතති. එවා තණ්හාව
 දුක්ඛස්ස සමභවං ඤාතො විනාශණ්හො අනාදුතෙන අනාදුතො
 මග්ගෙන ආගතාය සතියා සතො හුතො හික්ඛු පටිබ්බපේ ඉරියෙථ
 වතෙත්තථානි අරහත්තෙන දෙසනාය කුටං ගණිති.

ඉමඤ්ච පත ධම්මදෙසනං ආහරිතො එවං උපාසකා පුබ්බෙ ලොභ
 වසිකා වාණිජා මහාවිනාසං පතතා තස්මා ලොභවසිකෙන න භවි
 තබ්බතති වතො සමමානි පකාසෙතො ජාතකා සමොධානෙයි. සච්ච
 පටියොසානෙන තෙ වාණිජා සොතාපතතිථලෙ පතිට්ඨිතා. තද නාග
 රුජා භාරිපුත්තො අහොයි. සත්ථවාහො අගමෙවති.

මහාවාණිජජානකං.

14. 11.

අබ්භූතො වත ලොකස්මිනති ඉදං සත්ථා ලේතවතෙ විහරන්තො,
 උපොසවිතෙ උපාසකෙ ආරබ්භ කපේයි. තද හි සත්ථා උපාසකා
 පොරුණකපණ්ඨිතා අත්තනො උපොසථකමං තිස්සාය මනුස්සභරිතෙ
 තෙව දෙවලොකං ගතො වීරං වසිංසුති වතො තෙහි යාවිතො අතිතං
 ආහරි.

අතීතෙ මිපිලායං සාධිතො නාම රුජා බිමෙමින රජං කාරෙසි සො වතුසු ආරෙසු නගරමජෙකි නිවෙසනආරෙති ඡ දුතසාලා කාරෙතා සකලජමුදිපං උන්නබ්බලං දන්වා මහාදුතං පවතෙතයි. දෙව සිකං ඡ සතසහසාති වයකරණං ගවජනති පඤ්චසිලාති රක්කති උපො සථං උපවසති. රට්ඨවාසිනොපි තස්ස ඔවාදෙ ධන්වා දුතාදිති පුඤ්ඤති කන්වා මතමතා දෙවනගරෙයෙව තිබ්බතතනති සුබවමදෙවසහං පුරෙතා තිසින්නා දෙවා රඤ්ඤා සිලාවාරදිගුණමෙව වණ්ණයනති. තං සුතා සෙසදෙවාපි රුජානං දට්ඨුකාමා අගෙසුං. සකෙකා දෙවරුජා තෙසං මනං විදිතා ආහ සාධිතරුජානං දට්ඨුකාමන්තාති. ආම දෙවාති. සො මාතලිං ආණාපෙසි ගවජ වෙජයනුතරථං යොජෙතා සාධිතං ආනෙහීති.

සො සාධුති පටිසසුඤ්ඤා රථංයොජෙතාවිදෙහරට්ඨං අගමාසි. තදු පුණ්ණමදිවසො හොති. මාතලී මනුස්සානං සාගමාසං භුඤ්ජිතා ආරෙ සුබකථාය තිසින්නකාලෙ වජ්ජමණ්ඩලෙන සද්ධිං රථං පෙසෙසි. මනුස්සා, ඥෙව වජ්ජ උට්ඨිතාති වදනති වජ්ජමණ්ඩලං පහාය රථං ආගවජනතං දිස්වා නායං වඤ්ඤ රථො එස දෙවපුතො පඤ්ඤායති කසෙසෙ එතං මනොමයසිකිච්ඡතතං දිබ්බරථං ආනෙති න අඤ්ඤාසා අමහාකං රඤ්ඤා හවිස්සති රුජා හි නො බමමිකො බමමරුජාති සොමනස්සජාතා හුතා අඤ්ඤිවප්පගග්ග සීතා පඨමං ගාථමාහංසු.

අබ්බතො වත ලොකස්මිං උපපජ්ජි ලොමහංසනො,
දිබ්බො රථො පාතුරහු වෙදෙහස්ස යසස්සිනොති.

තස්සන්තො-අබ්බතොවතෙස අමහාකං රුජා ලොකස්මිං ලොමහං සනො උපපජ්ජි යස්ස දිබ්බො රථො පාතුරහොසි වෙදෙහස්ස යසස්සි නොති.

මාතලීපි රථං ආනෙතා මනුස්සෙසු ගනිමාලාදිති පුජෙතොසු තික්කතතුං නගරං පදකම්ණං කන්වා රඤ්ඤා නිවෙසනආරං ගතවා රථං නිවතෙතන්වා පවජාභාගෙ සිහපඤ්ඤරුමාසෙර ධපෙතා අරෙ ගණසජ්ජං කන්වා අට්ඨාසි. තං දිවසං රුජාපි දුතසාලා ඔලොකෙතා ඉමිනා නියාමෙන දුතං දෙව්වාති ආණාපෙතා උපොසථං සමාදාය දිවසං විතිනාමෙතා අමව්වගණපට්ටුතො අලබ්භතමහාතලෙ පාවිතසිහ පඤ්ඤරුහිමුඛො බමමසුතතතං කපෙතො තිසින්නො හොති. අථ තං මාතලී රථාතිරුඤ්ඤන්තං නිමනෙතයි. නිමනෙතන්වා ආදාය අගමාසි. තමන්තං පකාසෙතො සන්තා ඉමා ගාථා ආහ.

දෙවපුතො මහිද්ධිකො මාතලී දෙවසාරපි,
නිමනනසිත්ථ රුජානං වෙදෙහං මිපිලග්ගහං.

එහිමං රථමාරුග්ග රුජසෙට්ඨ දිසමපති,
දෙවා දස්සනකාමා තෙ තාවතීංසා සඉන්දකා,
ඤ්ජමානා හි තෙ දෙවා සුබමායං සමවජ්ජෙර.

තතො ව රුජා සාධිතො පමුබො රථමාරුහි,
සහස්සාසුතතං අභිරුක්ඛා අභා දෙව්‍යානසනතිකො,
තං දෙව්‍යා පටිනන්දිංසු දිස්වා රුජානමාගතං.

සාධනං තෙ මහාරුජ අපො තෙ අදුරගතං,
නිසදදුනි රුජසි දෙවරුජස්ස සනතිකෙ.

සකෙකාපි පටිනන්දිත්ථ වෙදෙහං මිටිලග්ගහං,
නිමනතසි ව කාමෙහි ආසනෙනව වාසවො.

සාධුබොසි අනුප්පනෙනා ආවාසං වසවතතිනං,
වස දෙවෙසු රුජසි සබ්බකාමසම්භිසු,
තාවතියංසෙසු දෙවෙසු භුඤ්ජ කාමෙ අමානුසෙති.

තත්ථ සම්චන්දරෙති අවන්තති. අභාදෙව්‍යානසනතිකෙති දෙව්‍යානං සනතිකං අගමාසි. තස්මිං හි රථං අභිරුහිත්වා සිතෙ රථො ආකාසං පකඛන්දි. සො මහාරුජස්ස ඔලොකෙනතස්සෙව අනතරධාසි. මාතලී රුජානං දෙවලොකං තෙසි. තං දිස්වා දෙවතාව සකෙකාව හට්ඨ භූමියා පවුට්ඨගමණං කත්වා පටිසන්ථාරං කරිංසු. තමත්ථං දස්සෙතුං ණං දෙව්‍යාති ආදි වුතතං. තත්ථ පමිනන්දිංසුති පුනපුන නන්දිංසු. ආසනෙන වාසි රුජානං ආලිඛිත්වා ඉධ නිසීදුති අතතතො පඤ්ඤාකම්මලා සනෙන ව කාමෙහි ව නිමනෙනසි. උපසාරජජං දත්වා එකාසනෙ නිසීදු පෙසිති අන්තො.

තස්ස සකෙකන දෙවරඤ්ඤා දසයොජනසහස්සං දෙවතගරං අඛ්ඨතියා ව අවන්තකොටියො වෙජ්‍යනතපාසාදඤ්ඤා මජ්ඣෙහි හින්දිත්වා දිනතං සමපතතිං අනුභවනතස්ස මනුස්සගණනාය සතත වස්සසතාති අතික්කනතාති තෙනතතභාවෙන දෙවලොකෙ වසනකං පුඤ්ඤං ඛිණං අනභිරුති උප්පනතා. තස්මා සකෙකන සද්ධිං සලලපනෙනා-

අහං පුරෙ සග්ගගතො රමාමි
තවෙවහි හීතෙහි ව වාදිතෙහි,
සොදුනි අජ්ජ න රමාමි සග්ගෙ
ආයුං නු ඛිණො මරණං නු සනතිකෙ
උදුහු මුලෙහායමී ජනිතුසෙට්ඨාති.

ගාථමාග.

තත්ථ ආයුං නු ඛිණොති කිනනු මම සරසෙන ජිවිතින්ද්‍රියං ඛිණං උදුහු උපවෙජ්ජකතමවසෙන මරණං සනතිකෙ ජාතනති පුච්ඡති ජනිතුසෙට්ඨාති ජනිතුනං දෙව්‍යානං සෙට්ඨාති.

අථ නං සකෙකා ආග.

නවාසු ඛිණං මරණං තෙ දුරෙ
න වාපි මුලෙහා නරචිරියසෙට්ඨි,
තවඤ්ඤා පුඤ්ඤාති පටිතතකාති
යෙසං විපාකං ඉධ වෙදසින්නො.

වස දෙව්‍යානුභාවෙන රුජසෙව්‍යා දිසමයා,
තාවතීංසෙසු දෙවෙසු භුඤ්ඤා කාමෙ අමානුසෙති.

තත් පකිණ්ණකතිනි ඉදං තෙනත්තභාවෙන දෙවලොකෙ විපාක
දායකානි පුඤ්ඤානි සංකාය වුත්තං. ඉතරුති පනස්ස රඤ්ඤා පුඤ්ඤානි
පඨවියං පංසු විය අපමාණානි. වස දෙව්‍යානුභාවෙනාති අහං තෙ
අත්තනො පුඤ්ඤානි මජ්ඣෙහි තිඤ්ඤා දායකාමි මමානුභාවෙන වසානි
නං සමස්සාසෙනො ආහ.

අථ නං පටිකම්පනො මහාසනො ආහ.

යථා යාවිතකං යානං යථා යාවිතකං ධනං,
එවං සමපදමෙවෙනං යං පරතො දුතපථවයා.

නවාහමෙනං ඉවජාමි යමපරතො දුතපථවයා,
සයං කතාති පුඤ්ඤානි තමෙම ආවෙණියං ධනං.

සොහං ගන්තවා මනුස්සෙසු කාහාමි කුසලං ඛන්ධං,
දුතෙන සමවරියාය සංයමෙන දමෙනව,
යං කතවා සුඛිතො හොති න ව පච්ඡානුතප්පතීති.

තත් සං පරතොදුතපථවයාති යං පරෙන දිත්තතො ලබ්‍හති
තං යාවිතසදිසමෙව හොති. යාවිතකං හි තුට්ඨකාලෙ දෙනති රුට්ඨ
කාලෙ අවජිඤ්ඤා ගණනන්ති වදති. සමවරියාසාති කායාදිහි පාපස්ස
අකරණෙන. සංයමෙනාති සිලසංයමෙන. දමෙනාති ඉන්ද්‍රියදම
නෙන. සංකතවාති යං කරිතවා සුඛිතොවෙව හොති න පච්ඡා අනු
තප්පති තථාරූපමෙව කමමං කරිස්සාමිති.

අථස්ස වචනං සුඤ්ඤා සකෙකා මාතලිං ආණාපෙසි ගච්ඡ සාධන
රුජානං මිටිලං නෙත්වා උය්‍යානෙ ඔත්තරෙහිති සො තථා අකාසි.
රුජා උය්‍යානෙ වහ්නමති උය්‍යානපාලො දිස්වා පුච්ඡන්වා තාරද
රඤ්ඤා ආරොවෙසි. සො රඤ්ඤා ආගතභාවං සුඤ්ඤා තං පුරතො
ගන්තවා තස්සව මග්ගඤ්ඤා දො ආසනාති පඤ්ඤාපෙහිති උය්‍යාන
පාලං උය්‍යාපෙසි සො තථා අකාසි. අථ නං රුජා පුච්ඡ තස්ස දො
ආසනාති පඤ්ඤාපෙසිති එකං තුලභාකං එකං අලභාකං රඤ්ඤාති.
අථ රුජා කො අඤ්ඤා සත්තො මම සතතිකො ආසනෙ තිසි
දිස්සතිති වන්තා එකස්මිං තිසිදි එකස්මිං පාදෙ ධපෙසි. තාරදරුජා
ආගන්තවා තස්ස පාදෙ වන්තා එකමන්තං තිසිදි. සො කිරස්ස
සත්තමො පනත්තො තදු කිර වස්සසතාසුකකාලොවහොති. මහාසනො
පන අත්තනො පුඤ්ඤාබලෙන එත්තකං කාලං විතීනාමෙසි. සො
තාරදං හතෙව ගහෙත්වා උය්‍යානෙ විවරනොතිස්සො ගාථා අභාසි.

ඉමානි තාති බෙත්තානි ඉමං තිකං සුකුණ්ඩලං,
ඉමා තා හරිතානුපා, ඉමා ඉතජ්ජා සචන්දියො.

ඉමා තා පොකවරණියෝ රමා වක්කවාකුපකුජ්ඣා,
මිඤ්ඤකෙති සඤ්ඤනා පදමුප්පලකෙති ව,
යසිමාති මමාසිංසු කිනනු තෙ දිසතං ගතා.

තාතිධ ඛෙත්තාති සො භුමිභාගො
තෙ ආරුමා තෙ වන මෙ පවාරු,
තමෙව මග්ගං ජනතං අපසානො
සුඤ්ඤංව මෙ නාරද බාගතෙ දිසාති.

තත් ඛෙත්තාතිති භුමිභාගෙ සක්කායාග. ඉමං නික්ඛන්ති ඉමං
තාදිසමෙව උදකතිඤ්ඤිතං. සුඤ්ඤාණ්ඩලනති සොහනෙන මුසලපවෙසන
කුණ්ඩලෙන සමන්තාගතං. ගජිනානුපාති උදකතිඤ්ඤිතං උභොසු
පසොසු ගජිතතිණසඤ්ඤනා අනුපභුමියො. සසිමාති මමාසිංසුති
තාත නාරද යෙ මම උපට්ඨාකාව මරෙධාව ඉමසමිං උය්‍යානෙ
මහනෙතන යසෙත් මයා සද්ධිං විවරන්තා ඉමාති ධාතාති මමාසිංසු
පියාසිංසු කතරන්තනු තෙ දිසතං ගතා. තත් තෙ පෙසිතා. නාතිධ
ඛෙත්තාතිති ඉමසමිං උය්‍යානෙ තාතෙව එතාති උපරෙපකවිරු
හණ්ඨාතාති. තෙ වන මෙ පවාඤ්ඤිති ඉමෙ තෙ යෙව වනපමාර වනෙ
විතාරභුමියොති අත්ථො.

අථ නං නාරදෙ ආග දෙව තුලහාකං දෙවලොකං ගතානං
ඉදුති සත්ත වස්සසතාති අහං වො සත්තමො පත්තතා තුලහාකං
උපට්ඨාකා සබ්බෙ මරණමුඛං පත්තා ඉදං වො අත්තනො සත්තකං
රජ්ජං අනුභවිතං තනති. රජා තාත නාරද නාගං ඉධාගච්ඡන්තො
රජ්ජන්ද්‍රාය ආගතො පුඤ්ඤකරණන්ද්‍රායමති ආගතො අහං පුඤ්ඤමෙව
කරිස්සාමිති වත්ථො-

දිට්ඨා මයා විමානාති මහාසෙනා වතුදිසා,
සමමුඛා දෙවරජස්ස තිදසානඤ්ඤි සමමුඛා.

වුත්තං මෙ හවනං දිබ්බං භුත්තා කාමා අමානුසා,
තාවතිංසෙසු දෙවෙසු සබ්බකාමසමිඤ්ඤි.

සොගං එතාදිසං දිස්වා පුඤ්ඤයමති ඉධාගතො,
බමමෙව වරිස්සාමි නාගං රජෙජ්ජන අත්ථිකො.

අදණ්ඩාවචරං මග්ගං සමමාසමුද්ධිදෙසිතං,
තං මග්ගං පටිපජ්ජස්ස යෙන ගච්ඡන්ති සුබ්බකාති.

ආහ.

තත් වුත්තං මෙ හවනං දිබ්බනති වෙජ්ජන්තං සක්කායාග. සොගං
එතාදිසනති තාත නාරද සො අහං බුද්ධිඤ්ඤෙන අපරිච්ඡිද්දතියං
එවරුපං කාමඥ්ඤසමපත්තිං පභාය පුඤ්ඤකරණන්ද්‍රාය ඉධාගතො.
අදණ්ඩාවචරනති අදණ්ඩති නික්ඛිත්තදණ්ඩසන්තෙති වරිතබ්බං සමමා
දිට්ඨිපුරෙකකාරං අට්ඨබ්බිකමග්ගං. සුබ්බකාති යෙන මග්ගෙන සුබ්බකා

සබ්බඤ්ඤාමුඛා ගව්ඡන්ති අහමි අගතපුබ්බං දිසං ගතත්තං ඛොධිතලෙ නිසිදිත්වා තමෙව මග්ගං පටිපජ්ජාමාමිති. එවං මහාසතෙතා ඉමං ගාථා සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාණේ ඕපිත්වා කපෙසි.

අථ නං තාරදෙ පුතපි ආහ රජ්ජං දෙව අනුසාසාති. තාත න මෙ රජේන්තෙත්වා සත්ත වංසසතානි තිතදානං පත සත්තාහෙනෙව දාතු කාමමතිති. තාරදෙ සංගුති තංග වචනං සමපට්ඨිත්වා මහාදානං පටියා දෙසි. රුජා සත්තාහං දානං දත්වා සත්තමෙ දිවසෙ කාලං කත්වා තාව තිංසගවනෙ නිබ්බන්ති.

සත්වා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා එවං වසිතබ්බසුත්තකං උපොස ථකමමං නාමාති දංගෙත්වාසචාති පකාසෙත්වා ජාතකං සමොධානෙයි. සමපට්ටයොසානෙ උපාසකෙසු කෙවි සොතාපත්තිථලෙ කෙවි සකදාගාමිථලෙ කෙවි අනාගාමිථලෙ පඨිට්ඨිංසු. තදා තාරදරාජා ආනන්දෙ අහොයි. සකෙකා අනුරුද්ධො. සාධිතරුජා අහමෙවාති.

සාධිනජානනං.

14. 12.

තිජා අමොම මිමුරන්ති ඉදං සත්වා ජෙතවනෙ විහරන්තා අසදිස දානං ආරභත කපෙසි. තං අට්ඨකතිපාතෙ ආදිත්තජාතකෙ 1 විත්ථාරිත මෙව. රුජා කිර තං දානං දදන්තා සත්ථාරං ජෙට්ඨකං කත්වා පඤ්ච භික්ඛු සතානි විචිතිත්වා ගණ්ඨි මහාඛණ්ඩාසවානඤ්ඤාව අදයි. අථංග භික්ඛු ගුණං කපෙන්නා ආවුසො රුජා අසදිසදානං දෙන්නා විචිතිත්වා මහාථලට්ඨානෙ අදයිති ධම්මසභායං කථං සමුට්ඨාපෙසුං. සත්වා ආගන්ත්වා කායනුස්ථ භික්ඛවෙ එතරහි කථාය සන්තිසිත්තාති පුච්ඡිත්වා ඉමාය නාමාති වුත්තෙ අනච්ඡරියං භික්ඛවෙ යං කොසලරුජා මාදිසංග මුඛංග උපට්ඨාකො හුත්වා විවෙය්‍යදානං දෙති. පොරුණකපණ්ණිතා අනුප්පන්නෙ මුඛොපි විවෙය්‍යදානං දදිංසුති වත්වා අතිතං ආහරි.

අතීතෙ කුරුරට්ඨ ඉන්ද්‍රපත්තනගරෙ සුඛිට්ඨිලගොත්තො කොරවා රුජා රජ්ජං කාරොයි. තංග විධුරො නාම අමච්චො අත්ඤ්ච - ධම්මඤ්ච අනුසායි. රුජා සකලජම්බුදීපං ඛොහෙන්නා මහාදානං දෙති. තං ගහෙත්වා භුඤ්ජන්තෙසු එකොපි පඤ්චසීලමත්තං රක්ඛන්නා නාම නත්ති සබ්බෙ දුස්සීලාව. දානං රුජානං න තොසෙති රුජා විවෙය්‍යදානං මහපථලන්ති සීලවන්තානං දාතුකාමො හුත්වා විනෙතයි විධුරපණ්ණි තෙන සද්ධිං මනනයිසාමිති සො තං උපට්ඨානං ආගතං ආසනෙ නිසි දාපෙත්වා පඤ්ඤං පුච්ඡි. තමත්ථං පකාසෙන්නා සත්වා උපට්ඨිගාථමාහ. පරතො රඤ්ඤාව විධුරංගව වචනපට්ඨවනං හොති.

1. ඉං. සුමරජාතකෙ. ගා. මිමුරජාතකෙ.

රුජා අවොච විචුරං ධම්මකාමො යුගිට්ඨිලො,
 බ්‍රාහ්මණේ විචුර පරියෙස සීලවනෙත බහුසුතෙ.
 විරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
 දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දින්නං මහපථලං.
 දුලලභා බ්‍රාහ්මණා දෙව සීලවනෙතා බහුසුතා,
 විරතා මෙථුනා ධම්මා යෙ තෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං.
 දස බල මහාරුජ යා තා බ්‍රාහ්මණජාතියො,
 තෙසං විහඬිතං විවයං විජ්ජාරෙන සුභොති මෙ.
 පසිබ්බතෙ ගහෙත්වාන පුණ්ණෙ මුලස්ස සංවුතෙ,
 ඔසධියො ගතේන්ති නසායන්ති ජපන්ති ව.
 තික්ඛිත්තසමා රුජ තෙපි වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
 අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රුජා කොරවොසා)
 න තෙ වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
 අඤ්ඤෙ විචුර පරියෙස
 සීලවනෙත බහුසුතෙ.
 විරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
 දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දින්නං මහපථලං.
 කිංකිණිකායො ගහෙත්වාන සොසෙනති පුරතොපි තෙ,
 පෙසනාතීපි ගව්න්ති රථවරියසු සික්කරෙ.
 පරිවාරකසමා රුජ තෙපි වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.
 අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රුජා කොරවොසා)
 න තෙ වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
 අඤ්ඤෙ විචුර පරියෙස
 සීලවනෙත බහුසුතෙ.
 විරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
 දක්ඛිණං සමම දක්ඛාම යත් දින්නං මහපථලං.
 කමණ්ඩුලං ගහෙත්වාන වඩ්ඤ්ඤාදි බ්‍රාහ්මණා,
 පවුට්ඨපෙස්සන්ති රුජානො ගාමෙසු නිගමෙසු ව,
 තාදින්න වුට්ඨිසාම ගාමමති වතමති ව.
 තිශ්ඨාහකසමා රුජ තෙපි වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ,
 අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රුජා කොරවොසා)
 න තෙ වුවවන්ති බ්‍රාහ්මණා,
 අඤ්ඤෙ විචුර පරියෙස
 සීලවනෙත බහුසුතෙ.

විරතෙ මෙජිතා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛිණං සම්ම දංඤාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

පරිලාභකච්ඡිකාලොමා පඤ්ඤාදන්තා රජසිරි,
මිකිණ්ණො රජරෙණ්ණි යාචකා විවරනති තෙ.

බාණ්ණසාතසමා රජ තෙපි චුච්චනති බ්‍රාහ්මණා,
අක්කාතා තෙ මහාරජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රජා කොරවෙතා)
න තෙ චුච්චනති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤෙ විචුර පරියෙස
සිලවනෙත බහුසුතෙ.

විරතෙ මෙජිතා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛිණං සම්ම දංඤාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

හරිට්ඨං ආමලකං අමබජමුච්ඡිට්ඨං,
ලමුජං දන්තපොණාති බෙලුචා බදරාති ව.

රුජායතනං උච්ඡුජ්ජං ධුමනෙතනං මධුඅඤ්ජනං,
උච්චාවචාති පණ්ණියාති විපණෙනති ජනාබිප.

වාණිජකසමා රජ තෙපි චුච්චනති බ්‍රාහ්මණා,
අක්කාතා තෙ මහාරජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙතා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රජා කොරවෙතා)
න තෙ චුච්චනති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤෙ විචුර පරියෙස
සිලවනෙත බහුසුතෙ.

විරතෙ මෙජිතා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛිණං සම්ම දංඤාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

කසිං වණ්ණිජ්ජං කාරෙනති පොසයනති අජෙලකෙ,
කුමාරියො පචෙච්ඡනති විවාහන්තාවහනති ව.

සමා අමබට්ඨවෙසෙති තෙපි චුච්චනති බ්‍රාහ්මණා,
අක්කාතා තෙ මහාරජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙතාතෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉති රජා කොරවෙතා)
න තෙ චුච්චනති බ්‍රාහ්මණා
අඤ්ඤෙ විචුර පරියෙස
සිලවනෙත බහුසුතෙ.

විරතෙ මෙජිතා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජෙය්‍යං භොජනං,
දක්ඛිණං සම්ම දංඤාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

නිකමනාභිකමං භුඤ්ජානි ගාමෙඤ්ජෙන පුරුකිතා,
 බහු තෙ පටිපුච්ඡන්ති අනුච්ඡේදා නිලඤ්ජනා,
 පසුපි තත්ථ භඤ්ඤානති මහිසා සුකරු අජා.

ගොඝාතකසමා රුජ තෙපි වුච්චන්ති මුහුර්තො,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙතාතෙ මුහුර්තො (ඉති රුජා කොරවොසා)
 න තෙ වුච්චන්ති මුහුර්තො
 අඤ්ඤා විධුර පරියෙස
 සීලවනෙත බහුසුතෙ.

වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
 දකඛිණං සමම දය්‍යාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

අසිච්චං ගණෙනාත බග්ගං පග්ගං මුහුර්තො,
 වෙසාපථෙසු නිට්ඨන්ති සත්ථං අබ්බාහගන්තිපි.

සමා ගොපනිසාදෙති තෙපි වුච්චන්ති මුහුර්තො,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙතා තෙ මුහුර්තො (ඉති රුජා කොරවොසා)
 න තෙ වුච්චන්ති මුහුර්තො
 අඤ්ඤා විධුර පරියෙස
 සීලවනෙත බහුසුතෙ.

වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
 දකඛිණං සමම දය්‍යාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

අරඤ්ඤා කුටිකං කාචා කුචානි කාරයන්ති තෙ,
 සසබ්බාසරො බාධෙතති ආගොධා මච්ඡකච්ඡපං.

පුද්දකා තෙ මහාරුජ තෙපි වුච්චන්ති මුහුර්තො,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙතාතෙ මුහුර්තො (ඉති රුජා කොරවොසා)
 න තෙ වුච්චන්ති මුහුර්තො
 අඤ්ඤා විධුර පරියෙස
 සීලවනෙත බහුසුතෙ.

වීරතෙ මෙථුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
 දකඛිණං සමම දය්‍යාම යත්ථ දින්නං මහපථලං.

අඤ්ඤා ධනස්ස කාමාහි හෙට්ඨාමඤ්ඤා පසකඛිතා,
 රුජානො උපරි තභායන්ති සොමයාගෙ උපට්ඨිතො.

මලමජ්ඣකසමා රුජ තෙපි වුච්චන්ති මුහුර්තො,
 අකබාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපතාමසෙ.

අපෙනා තෙ බ්‍රහ්මඤ්ඤ (ඉතිරුජා කොරවොසා,
 න තෙ වුච්චනති බ්‍රාහ්මණා
 අඤ්ඤ විබුර පරියෙස
 සීලවනෙන බහුස්සුතෙ.

විරතෙ මෙදුනා ධම්මා යෙ මෙ භුඤ්ජය්‍යං භොජනං,
 දක්ඛණං සමම දය්‍යාම යත් දින්නං මහපථලනති.

තත් සීලවනෙනති මයෙහනාගතසීලෙ. බහුස්සුතෙති පරිවේධ
 බහුස්සුතෙ. දක්ඛණනති දුකං. සෙතෙති යෙ ධම්මිකා සමණ
 බ්‍රාහ්මණා තව දුකං භුඤ්ජය්‍යං තෙ දුලලහා. බ්‍රාහ්මණත්තිසොති
 බ්‍රාහ්මණකුලානි. තෙසං විච්ඡිකාං විච්ඡිකානි තෙසං බ්‍රාහ්මණානාං විභා
 ගං මම පඤ්ඤාය විචිතභාවං වින්දාමෙති සුභොති. සංව්‍රායාති බද්ධ
 මුඛෙ. බසවිකාසො ගුණවත්තියි ඉදං ඉමස්ස රුහස්ස භෙසජ්ජං
 ඉදං ඉමස්සාති එවං පිළොතිකෙ බක්ඛිකා මනුස්සානං දෙනති. නිභාස
 සනතියි නභාසනං නාම කරුනෙති. ජපනතිවාති භූතවිජ්ජං පරි
 වතෙනනති. තික්ඛිජ්ජකසමාති වෙජ්ජසද්දසා. තෙපි වුච්චනතියි තෙපි
 බ්‍රාහ්මණවා මයං අබ්‍රාහ්මණවාති අජාතිකාව වෙජ්ජකමෙත ජිවිකං
 කපෙපනතා වොහාමෙති බ්‍රාහ්මණාති වුච්චනති. අක්ඛානාතෙති ඉමෙ
 තෙ මයා වෙජ්ජබ්‍රාහ්මණා නාම අක්ඛාතාති. නිසංසාමසෙති වදෙති දුති
 කිං තාදිසෙ බ්‍රාහ්මණෙ නිපතාම නිමනනණන්දාය උපසම්මතාම
 අපි තෙ එතෙති අන්තොති පුච්ඡති. බ්‍රහ්මඤ්ඤාති බ්‍රාහ්මණධම්මතො
 න තෙ වුච්චනතියි තෙ බාහිතපාපතාය බ්‍රාහ්මණා නාම න වුච්චනති.
 කිංකිණිකාසොති මහාරුජ අපරෙ බ්‍රාහ්මණා අතතතො බ්‍රාහ්මණධම්මං
 ජලෙඛනා ජිවිකන්දාය රුජරුජමහාමතතානං පුරතො කංසතාලෙ
 ගහෙනා වාදෙනා ගායනා ගව්ඡනති. සෙසනානිපිති දසකම්මකර
 විය පෙසනානිපි ගව්ඡනති. රථවජ්ජිකාසුති රථසිප්පං සිකඛනති. පජි
 වාරකසමාති දසකම්මකරසද්දසා. දණ්ඩනති වඩකදණ්ඩකට්ඨං. පච්ච
 පෙස්සනති ඤජානොති රුජරුජමහාමතෙත පරිවට්ඨ අගම්ම සක්ඛාය
 උපසෙවනති. ගාමෙස්ස නිගමෙස්ස වාති තෙසං නිවේසනඤ්ඤාති නිසි
 දනති. නිගගාහකසමාති නිගගකාරකෙති බලිසාධකරුජපුරි
 සෙති සමා යථා තෙ පුරිසා අගහෙනා න ගම්ඤ්ජාමාති නිගගං කතා
 ගණනති යෙව තථා ගාමෙවා වතෙවා අලඳා මරනාපි න වුච්ඡ
 හිස්සාමාති උපවසනති. තෙපිති තෙපි බලිසාධකසද්දසා පාපධම්මා.
 රජරෙණ්ණිකියි රජෙන ව පංසුති ව ඔකිණ්ණා. සාවකාති ධනසාවකා.
 බාණ්ණිකාසමාති මලිතසරිතාය ක්කාමකොත්තබාණ්ණිකාතෙති භූමිං
 බණ්ණිකා ක්කාමබාණ්ණිකඋදාරණමනුස්සෙති සමානා අගහෙනා
 න ගම්ඤ්ජාමාති නිවටලහාවෙන සිතතතා නිබණ්ණිකා ංපිතවතීබාණ්ණ
 වියානිපි අන්තො. තෙපිති තෙපි තථා ලභං ධනං වඩ්ඩියා පයොජෙතා
 පුත තපෙව සිතතතා දුස්සීලබ්‍රාහ්මණා. උච්ඡුස්සනති උච්ඡුඤ්ඤව
 ථාණිතපුඤ්ඤව. මුඛඤ්ඤනති මුඛඤ්ඤව ඤ්ඤනඤ්ඤව. උච්චාචවානිති

මහගසමග්ගාති, පණ්ණාසානීති ගණකාති, මිපණ්ණානීති විකානිණනති.
 නෙපිති තෙපි ඉමාති එතතකාති විකානිණ්ණා පී විකාකපාතා වාණිජක
 මුභවණ, පොසෙහනීති ගොරසවිකකයෙන පී විකාකපාතනං
 පොසෙහනි, පමෙව්නනීති අතතනො ධිතරෙ තිරසුද්දසුවණණං
 ගහෙහිං පරෙසං දෙනති තෙ එවං පරෙසං දදමානා විවාහනති
 අතතනො පුත්තානං අන්ධං ගණගමානා ආවහනති නාම, අමබ්බි
 වෙසෙහිති කුටුම්භිකෙති වෙව ගහපතිතිව' සමානා තෙපි වොහාර
 වසෙන මුභවණාති වුවවනති, නිකාමග්ගනිකාවනති ගාමෙ පුරෙ
 හිතා හුන්වා අතතනො අන්ධං නිබ්බුතිකං, බහුකෙති බහුජනා
 තෙ ගාමපුරෙහිතෙ නකකතං මුහුතං මහලාති පුව්නති
 අණ්ඩවෙජදතිලසුද්දකාති හතිං ගහෙහිං බලිවද්දිතං අණ්ඩවෙජදකා
 වෙව තිසුලාදිඅභිකකරණෙන ලසුද්දකා ව ලකභිකකාරකාති අන්ධා,
 නන්ධාති තෙසං ගාමපුරෙහිතානං ගෙහෙසු මංසවිකකිණනං එතෙ
 පසුආදයොපි හසුද්දනති, නෙපිති තෙ ගොසාතකසමාමුභවණාති
 වුවවනති, අසිවමිනති අසිලට්ඨිකෙව කණ්ඩාරණ්ඩු, වෙසෙහිපමෙ
 සුති වාණිජානං ගමණමග්ගසු, සන්ධං අබ්බාහසනීති සන්ධානානං
 හන්ධානා සතමපි සහසමපි ගහෙහිං සන්ධං වොරට්ඨිං අතිබාහෙනති,
 ගොපනිසාදෙහිති ගොපාලකෙති වෙව නිසාදෙතිව ගාමසාතක
 වොරෙහි සමාති වුත්තං, නෙපිති එවරුපා මුභවණාති වුවවනති,
 කුටානිකාරණනිකෙති කුටපාසාදිතිරෙපෙනති, සසම්මුභවෙති සසෙව
 බිලාරෙව එතෙන එලවරෙ මගෙ දයෙහිති, ආගොධා මව්නකව්නනති
 එලපෙසු තාව ආගොධනො මහනෙතව බුදුකෙව පාණයො බාධෙනති
 මාරෙනති ජලපෙසු මව්නකව්නපෙ, නෙපිති තෙපි පුදුකසමා මුභව
 ණාති වුවවනති, අසුද්ද ධනස්ස කාමානීති අපරෙ මුභවණා ධනං
 පන්තො, ගෙව්වා මසෙව්නසසනිකාති කලිපවාහකමමං කාරෙස්සා
 මාති රතනමයමසුද්ධං කාරෙහිං තස්ස ගෙව්වා නිපනනා අව්නති,
 අප් තෙසං සොමයාගෙ උපට්ඨිතෙ රුජානො උපරි තහායනති තෙ කීර
 යාගෙ නිට්ඨිතෙ ආගනත්වා තස්මිං මසෙව්න නිසිදනති, අප් තෙ අසුද්ද
 මුභවණා කලිපවාහෙස්සාමාති තහාපෙනති රතනමසෙව්නවෙව
 රසෙද්ද රුජාලභිකාරෙ ව සබ්බො ගෙව්වා නිපනනෙස්සව හොති,
 නෙපිති තෙපි මලමජ්ජකෙති තහාපිතෙහි සද්ධා මුභවණාති වුවවනති,

එවසුද්ධමෙ වොහාරමතතමුභවණෙ දයෙහිං ඉදති පරමන්
 මුභවණෙ දයෙහිනො දො ගාථා අහාසි,

අත්ථි බො මුභවණ දෙව සිලවනෙතා බහුසුත්තා,
 විරතා මෙජ්ජිතා ධම්මා යෙ තෙ භුසෙද්දස්සං හොජනං,
 එකසුද්ධ ගතං භුසුද්දනති න ව මජ්ජං පිවනති තෙ,
 අකඛාතා තෙ මහාරුජ තාදිසෙ නිපනාමසෙති.

තන්ධ සිලවනෙතාති අරියසිලෙන සමනතාගතා, බහුසුත්තාති පටි
 වෙධබාහුසවෙන සමනතාගතා, තාදිසෙති එවරුපෙ බාහිතපාපෙ
 පවෙවකමුදා මුභවණෙ නිමනනණ්ණාය උපසඛකමාමාති,

රජා තස්ස කථං සුත්වා පුච්ඡි සමම විධුර එවරූපා අග්ගදක්ඛණේයා,
 බ්‍රාහ්මණා කභං වසන්තීති. උත්තරගිම්මවනෙන නන්දමූලකපබ්බාථෙර මහා
 රජාති. තෙන හි පණ්ණින තච බලෙන මග්ගං තෙ බ්‍රාහ්මණේ
 පරියෙසාති තුට්ඨමානසො-

එතෙ බො බ්‍රාහ්මණා විධුර සීලවනො, බහුසුත්තා,
 එතෙ විධුර පරියෙස ඛිප්පඤ්ඤා නෙ තිමන්තයාති.

ගාථමාහ.

මහාසතොතා සාමුඛි තස්ස වචනං සමපට්ඨතීති, තෙන හි මහාරජ
 නගරං අලඛකාරූපෙනා සබ්බෙ නගරවාසීනො දුතං දන්වා උපො
 සථං අභිට්ඨාය සමාදිත්තසීලා භොන්තූති හෙරිං වරූපෙනා තුමොපි
 සද්ධිං පරිජනෙන උපොසථං සමාදියතීති වන්තා සං පාතොව
 භුඤ්ජතීති උපොසථං සමාදාය සායණ්ණසමයෙ ජාතිපුප්ඵපුණ්ණං
 සමුග්ගං ආභරූපෙනා රඤ්ඤා සද්ධිං පඤ්ඤාපට්ඨිතං පට්ඨිතීති,
 පච්චෙකමුද්ධානං භුණේ අනුස්සරිතා වන්දිතා උත්තරගිම්මවනෙන නන්ද
 මූලකපබ්බාරවාසීනො පඤ්ඤා පච්චෙකමුද්ධසතාති සෙව අමාකං
 හික්ඛං ගණ්ණන්තූති නිමන්තොති ආකාසෙ අට්ඨි පුප්ඵමුට්ඨියො
 විස්සජේජසි.

තද තත් පඤ්ඤාසතා පච්චෙකමුද්ධා වසන්ති පුප්ඵාති ගන්තො
 තෙසං උපරි පතීංසු. තෙ ආචර්ජනා තං කාරණං ඤාතො මාරිසා
 විධුරපණ්ණිනෙන නිමන්තිතමා නබො පනෙස ඉත්තරසතොතා
 මුද්ධාඛිකුරො එස ඉමසමිඤ්ඤාච කපො මුද්ධො හවිස්සති. කරිස්සාම
 අස්ස සබ්බගන්ති නිමන්තණං අභිවාසසිංසු. මහාසතොතා පුප්ඵානං
 අනාගමිණසඤ්ඤා අභිවාසිතභාවං ඤාතො මහාරජ සෙව පච්චෙකමුද්ධා
 ආගමිස්සන්ති සක්කාරසමානං කරොතිති ආහ.

රජා පුත දිවසෙ මහාසක්කාරං කන්වා මහාතලෙ මහාරහාති ආස
 නාති පඤ්ඤාපෙසි. පච්චෙකමුද්ධා අනොතතතදගෙ කතසරීරපටි
 ජග්ගනා චෙලං සලලකෙඛන්වා ආකාසෙනාගන්වා රජඛණ්ණෙ ඔත්රිංසු.
 රජා ව බොධිසතොතා ව පසන්නමානසා තෙසං ගත්තො පත්තාති
 ගගෙතො පාසාදං ආරොපෙනා නිසීදපෙනා දක්ඛණොදකං දන්වා
 පණ්ණිනෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන පරිච්ඡිංසු. භත්තකිම්මපරියොසා
 තෙව පුතදිවසන්තයාති එවං සත්ත දිවසෙ නිමන්තොති මහාදුතං
 දන්වා සත්තමෙ දිවසෙ සබ්බපරික්ඛාථෙර අදංසු. තෙ අනුමොදනං කන්වා
 අකාසෙන තණ්ණෙව ගතා පරික්ඛාරනිපි තෙති සද්ධිං යෙව ගමිංසු.

සන්තා ඉමං ධම්මදෙසනං ආභරිතො අනච්ඡරියං හික්ඛවෙ කොසල
 රඤ්ඤා මම උපට්ඨාකස්ස සතො විවෙය්‍යදුතං දුතුං පොරුණක
 පණ්ණිනා අනුප්පන්නෙපි මුද්ධො අදංසු යෙවන්ති වන්තා ජාතනං සමො
 ඛානෙසි. තද රජා ආනන්දෙ අහොසි. විධුරපණ්ණිනො අහමෙවති.

දසමාහමණ්ණකං.

14. 13.

සුමුමාලරූපං දික්ඛානාති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරන්තො අඤ්ඤාතරං කුටුමිකං ආරබ්භ කපෙසි. සො කීර සද්ධො අහොසි පසන්නො තථාගතස්ස වෙව සබ්බස්සව තිබ්බං මහාසක්කාරං කරෙති. අපේකදිවසං විනෙතසි අහං බුද්ධිරතනස්ස වෙව සබ්බරතනස්සව පණ්ණිගභොජනාතිවෙව සුමුමවත්ථාතිව දෙනො තිව්වං මහා සක්කාරං කරෙමි. ඉදං ති බමමරතනස්සාපි කරස්සාමි. කිනනුවො තස්ස සක්කාරං කරෙන්නොත කාතබ්බනාති. සො ඛත්තං ගතිමාලාදිං ආදාය ජෙතවනං ගන්තො සත්ථාරං වජ්ඣො පුච්ඡි අහං භනොත බමමරතනස්ස සක්කාරං කාතුකාමො කිනනුවො තස්ස සක්කාරං කරෙන්නොත කතතබ්බනාති. අථ නං සත්ථා සවෙ බමමරතනස්ස සක්කාරං කාතුකාමො බමමගණ්ඨාගාරිකස්ස ආනන්දස්ස සක්කාරං කරෙතීති ආහ. සො සාධුතී පටිසුඤ්ඤා පෙරං තිමනෙතො, පුන දිවසෙ පෙරං මහනෙතන සක්කාරෙත අත්තනො ගෙහං නෙතො මහාරහාසෙන තිසිදුපෙතී. ගතිමාලාදීති පුජෙතො නානගාරිසභොජනං දත්වා මහස්සෙ තිව්වර පඨොණකෙ සාටකෙ අදසි. පෙරෙපි අයං සක්කාරෙ බමමරතනස්ස කතො න මග්ගං අනුච්ඡිකො අග්ගස්ස බමමසෙතාපතීස්ස අනුච්ඡි විකොති විනෙතො පිණ්ඩපාතඤ්ච වත්ථාතිව විහාරං හරිතො සාරි පුත්තනේරස්ස අදසි. සොපි අයං සක්කාරෙ බමමරතනස්ස කතො එකනෙතන බමමසාමි සමමාසමුද්ධො තස්සෙව අනුච්ඡිකොති විනෙතො දසබලස්ස අදසි. සත්ථා අත්තනො උත්තරිතරං අදිස්වා පිණ්ඩ පාතං පරිභුඤ්ඤි. විවරසාටකෙ අග්ගභෙසි. භික්ෂු බමමසභායං කථං සමුට්ඨාපෙසුං ආවුසො අසුකොනාමකුටුමිකො බමමරතනස්ස සක්කාරං කරෙමිති බමමගණ්ඨාගාරිකආනන්දනේරස්ස දතං අදසි. පෙරෙ තායං මග්ගං අනුච්ඡිකොති බමමසෙතාපතීනො අදසි. සොපි නායං මග්ගං අනුච්ඡිකොති තථාගතස්ස අදසි. තථාගතො අඤ්ඤං උත්තරි තරං අපස්සන්නො අත්තනො බමමසාමිතාය මග්ගෙවෙසො අනුච්ඡි විකොති තං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤි විවරසාටකෙපි ගණ්ඨි එවං සො පිණ්ඩපාතො යථානුච්ඡිකතාය සාමිනොව පාදමුලං ගතොති. සත්ථා ආගන්තො කායනුත්ථ භික්ඛවෙ එතරගි කථාය සන්තීසිත්තාති පුච්ඡිතො ඉමාය නාමාති වුත්තෙත න භික්ඛවෙ ඉදුනෙව පිණ්ඩපාතො පරමපර යථානුච්ඡිකං ගච්ඡති පුබ්බෙ අනුපපන්න බුද්ධොපි අගමාසි යෙවාති වතො අතීතං ආහරි.

අතීතෙ බාරුණසියං බ්‍රහ්මදත්තො අගතිගමණං පහාය දසරුර් බලෙම අකොපෙන්නො බලෙමන රජුං කාරෙසි. එවං සනො පියස් මිතිව්ඡයො සුඤ්ඤාදිවය අහොසි. රජා අගුණගවෙසකො හුත්වා අත්තනො කීවෙසනාදීති පරිගණනොනො අනොතාපුරෙව අනොතා තගරෙව ආරගාමෙසුච අත්තනො අගුණං කපේනතං අදිස්වා ජනපදෙ ගවෙසිස්සාමිති අමමානං රජුං නියසාදෙතො පුරෙතීතෙන සද්ධිං අඤ්ඤාතවෙසෙන කාසිරිවෙරි වරන්තො කඤ්චි අගුණං කපේනතං අදිස්වා පව්වනො එකං නිගමං පත්වා බහිආරසාලාය තිසිදි.

තස්මිං බණේ නිගමවාසී අසීතිකොට්ඨිගවො කුට්ඨමිකො මහනෙතන පරිවාරෙන නභානතිත්ථං ගච්ඡන්තො සාලාය නිසින්නං සුවණ්ණවණ්ණං සුමුමාලසරිරං රුජානං දික්ඛා උපපන්නසිනෙහො සාලං පටිසිත්වා ඉධෙව හොථාති වත්වා ගෙහං ගන්ත්වා නානග්ගරසභොජනං සම්පාද්‍යපෙත්වා මහනෙතන පරිවාරෙන භත්තභාජනානි ගාභාපෙත්වා අගමාසි.

තස්මිං බණේ නිමවන්තවාසී පඤ්චාභිඤ්ඤතාපසො ආගන්ත්වා තත්ථෙව නිසීදි. නාන්දමූලකපබ්භාරතො පථෙවකවුද්ධොපි ආගන්ත්වා තත්ථෙව නිසීදි. කුට්ඨමිකො රඤ්ඤාද්‍ය භත්ථධොවනං දත්වා නානග්ග රසෙහි සුපවාඤ්ඤතෙහි භත්තපාතීං සජ්ජත්වා රඤ්ඤාද්‍ය උපනෙසී. රුජා තං ගහෙත්වා පුරොතිතමුග්ගණ්ණ අදාසී. මුග්ගණ්ණො ගහෙත්වා තාප සය්‍ය අදාසී. තාපසො පථෙවකවුද්ධො සන්තිකං ගන්ත්වා වාමහත්ථෙන භත්තපාතීං දක්ඛිණහත්ථෙන කම්මකිලුං ගහෙත්වා දක්ඛිණොදකං දත්වා පතෙත භත්තං පක්ඛිපි.

සො කඤ්චි අනිමනෙතත්වා අනාපුච්ඡිත්වා පරිභුඤ්ජි. තස්‍ය භත්ත කිම්වපරියොසානෙ කුට්ඨමිකො විනෙතසි මයා රඤ්ඤාද්‍ය භත්තං දින්නං රඤ්ඤාද්‍ය මුග්ගණ්ණො මුග්ගණ්ණෙන තාපසය්‍යා තාපසෙන පථෙවක වුද්ධො පථෙවකවුද්ධො කඤ්චි අනාපුච්ඡිත්වා ව භුඤ්ජි. කිත්තුවො ඉමෙසං එත්තකං දානකාරණං කිං ඉමස්‍ය කඤ්චි අනාපුච්ඡිත්වා ව භුඤ්ජන කාරණං අනුබෙබ්බ පුච්ඡ්‍යාමිති සො එකෙකං උපසංකම්භිත්වා වන්දිත්වා පුච්ඡි තෙපිස්ස කපෙට්ඨං.

සුමුමාලරූපං දික්ඛාන රට්ඨා විවන්මාගතං,
කුට්ඨාගාරවරුපෙන මහාසයනමුපාසිතං.

තස්‍ය තෙ පෙමකෙතාහං අදාසිං බද්ධිමොදනං,
සාලීනං විවිතං භත්තං සුචිං මංසුපසෙවනං.

තං තං භත්තං පටිග්ගය්‍යා මුග්ගණ්ණො අදාපසී,
අත්තානං අනසිත්වාන කොයං ධම්මො නමජ්ඣු තෙ.

ආවරියො මුග්ගණ්ණො මය්‍යං කිම්වාකිථෙවසු ව්‍යාවථො,
ගරුව ආමන්තණියොව දාතුමරහාමි භොජනං.

මුග්ගණ්ණද්‍යති පුච්ඡාමි භොතමි රුජපුජ්‍යං,
රුජා තෙ භත්තං පාදාසී සුචිං මංසුපසෙවනං.

තං තං භත්තං පටිග්ගය්‍යා ඉසිස්ස භොජනං අදා,
අබෙත්තඤ්ඤාසී දානස්‍ය කොයං ධම්මො නමජ්ඣු තෙ.

භරුමි පුත්තෙ දුරෙ ව ඤරෙසු ගපිතො අහං,
භුඤ්ජ මානුසකෙ කාමෙ අනුසාසාමි රුජ්‍යො.

ආරඤ්ඤකස්‍ය ඉසිතො විරරත්තං තපසසිනො,
වද්ධස්‍ය භාවිතත්තස්‍ය දාතුමරහාමි භොජනං.

ඉසිඤ්චදුනි පුච්ඡාමි කිසං ධම්මිකස්සිතං,
 පරුලහකච්ඡනබ්ලොමං පබ්බදන්තං රජස්සිරං.
 එකො අරඤ්ඤෙ විහරස්සි නාවකඛබ්බි ජීවිතං,
 භික්ඛු කෙන තයා සෙය්‍යො යස්ස නිං භොජනං අදු.
 බණන්තාලුකලඛබානි බිලාලිතකක්කලානිව,
 බුතං සාමාකනීවාරං සබ්බාරියං පසාරියං.
 සාකං භිසං මග්ගං මංසං බද්ධමලකානිව,
 තානි ආහත්ථි භුඤ්ජාමි අපි මෙ සො පරිඤ්ඤා.
 පවනො අපවනස්ස අමමස්ස අසිඤ්චනො,
 අනාදන්තස්ස සාදනො දුතුමරහාමි භොජනං.
 භික්ඛුඤ්චදුනි පුච්ඡාමි තුණ්හිමාසින සුබ්බතං,
 ඉසි තෙ භත්තං පාදස්සි සුචිං මංසුපසෙවනං.
 තං නිං භත්තං පටිඤ්ඤා තුණ්හි භුඤ්ජස්සි එකකො,
 නාඤ්ඤං කඤ්චී තිමනෙතස්සි කොයං ධරෙවො නමෙත්ථි තෙ.
 න පවාමි න පාවෙමි න ජිද්දමි න ඡෙදයෙ,
 තං මං අසිඤ්චනං ඤාතො සබ්බපාපෙහි ආරතං.
 වාමෙන භික්ඛමාදාය දන්තිණෙන කමණ්ඩුලං,
 ඉසි මෙ භත්තං පාදස්සි සුචිං මංසුපසෙවනං.
 එතෙ හි දුතුමරහනාහි සමමා සපරිඤ්ඤා,
 පච්චණ්ණිකමහං මඤ්ඤෙ යො දුතාරං තිමනතයෙති.

තත්ථ විවිධානාහි තීරුදහඅරඤ්ඤාසදිසං ඉමං පච්චන්තං ආගතං.
 භුමාගාරවරුපෙගනානිකුවාගාරවරෙඋපගතං. වරකුවාගාරවාසිනානාහි
 අන්තො මහාසංගමපාසිගනාහි තන්තො සුපඤ්ඤාතං සිරිසයනං උපා
 සිතං. නාගාගනාහි එවරුපං තං දිසවා අගං පෙමමනාසිං තස්ස තව පෙම
 හෙන. බද්ධමොදනාහි උත්තමං මදනං. විවිධානාහි අපගතබණ්ඩකාල
 කොහි විවිධතාණ්ඩුලෙහිකතං. අදුපසිනාහි අදුසිං. අනාගනාහි අත්තනා.
 අගමෙවවා පාඨො. අනාසිඤ්ජානාහි අභුඤ්ජිතො. නොයං ධරෙමිනාහි මහා
 රජ කොථස තුමහාකං සහාවො. නමෙත්ථි නොති නමො තව අත්ථි යො
 තිං අත්තනාඅභුඤ්ජිතා පරස්ස අදුසි. ආවර්ගිකොති කුටුමෙහි එස මග්ගං
 ආවාරස්සිකාපකො ආවරියො. ව්‍යාවසොති උග්ගතො. ආමග්ගනාහි
 යොති ආමග්ගතබ්බසුත්තකො මයා දින්නා ගතෙතො අනුරුපො. දුතු
 මරහාමිති තස්සා අගං එවරුපස්ස ආවරියස්ස භොජනං දුතුං අර
 හාමිති රජා බ්‍රාහ්මණස්ස ගුණං විණෙණ්සි. අබ්බන්තඤ්ඤාසිති නාහං
 දන්තස්ස බෙත්තං මසි දින්නං මහපථලං න කොතිති එවං අත්තනා
 දන්තස්ස අබෙත්තං ජාතාසි මඤ්ඤෙති. අනුසාසාමිති අත්තනො
 අන්තං පහාය රඤ්ඤෙ අත්ඤ්ච ධම්මඤ්ච අනුසාසාමි එවං අත්තනො
 අගුණං කපෙති ආරඤ්ඤාසිතාහි ඉසිනො ගුණං කපෙති. ඉසිනොහි
 සිලාදිගුණපරියෙසකස්ස. නාගාගනාහි තපට්ඨසිතකස්ස. වද්ධාසාහි

පණ්ණිනස්ස ගුණවිඳාස්ස, න්‍යාමක්ඛබ්බිති සං දුලලහභොජනො හුළා
 එවරුපං භොජනං අඤ්ඤාස්ස දෙසි කිං අත්තනො ජීවිතං න කඛබ්බි.
 භික්ඛු භොග්‍යාති අයං භික්ඛු කතරෙන ගුණෙන තයා සෙට්ඨතරො.
 ඛණ්ණොපුලුකමොතිති බණ්ණෙනො ආලුතිවෙව තාලකඤ්ඤිව. බිලාලී
 නක්කලොතිමාති බිලාලීකඤ්ඤ තක්කලකඤ්ඤිව. බ්‍රිතානති සාමාකඤ්ඤිතිව.
 රඤ්ඤි බ්‍රිතානො. සඛ්‍යාපිණං පසාපිණෙන එතෙ සාමාකනීවාරො බ්‍රිතනෙනො
 සඛ්‍යාරෙඤා පුත සුක්කාපිතෙ පසාරෙඤා සුපොත පපොපොඤා
 කොටොඤා තණ්ඩුලෙ ආදාය පච්ඤා භුඤ්ජාමිති වදති. ඝාණනති
 යං කිඤ්ඤි සුපෙය්‍යපණ්ණං. මංසනති සිහමිගාදිමංසං තාති ආහරිතො.
 අමමස්සාති තණ්ණාදිමමිමත්තරතිතස්ස. සකිඤ්ඤනොති සපට්ඨි
 බොධො. අන්‍යාදුනස්සාති නිශ්ශභණස්ස. දුතුමරහාමිති එවරුපස්ස
 පච්චෙකවුඳාස්ස අත්තනො ලඳාභොජනං දුතුං අරහාමි. භුණ්ණිමාසි
 නනති කිඤ්ඤි අච්ඤා තිසිත්තං. අකිඤ්ඤනනති රුගකිඤ්ඤතාදිති රහිතං.
 ආරක්කනති විරතං සබ්බපාපාති පහාය සිත්තං. කමණ්ඩුලුතති භුණ්ණිතං.
 එතොතිති එතෙ රුජාදයො තයො ජනාති හත්ථං පසාරෙඤා තෙ තිද්ධි
 සනෙනො එවමාහ. දුතුමරහනති මාදිසස්ස දුතුං අරහනති පච්චණ්ණි
 කනති පච්චණ්ණිකපටිපදං දායකස්ස නිමත්තණං එකච්ඡතියා අනෙසනාසු
 අඤ්ඤතරාය පිණ්ඩපති පිණ්ඩපරියෙසනාය ජීවිකාකප්පතසඛ්‍යාතා
 මිච්ඡාජීවපටිපත්තිනාම භොගිති.

තස්ස වචනං සුඤා කුට්ඨමිකො අත්තමනො දො මසානගාපා
 අහාසි.

අත්ථාය වත මෙ අජ්ජ ඉධාගඤ්ඤි රථෙසභො,
 ඉතො පුබ්බෙ න ජානාමි යත්ථ දිත්තං මහපථලං.
 රථෙසසු ගිඳා රුජානො කිච්චාකිච්චෙසු ම්‍රාග්ගණ,
 ඉසි මුලප්පලෙ ගිඳා විප්පමුත්තා ව භික්ඛවොති.

තත්ථ රථෙසභොති රුජානං සකිංයාහ. කිච්චාකිච්චෙසුති
 රඤ්ඤා කිච්චකරණියෙසු. භික්ඛමොති පච්චෙකවුඳා භික්ඛවො පන
 සබ්බභවෙහි විප්පමුත්තා.

පච්චෙකවුඳො තස්ස ධම්මං දෙසෙඤා සකට්ඨානමෙව ගතො.
 තථා තාපසො, රුජා පන කතිපාහං තස්ස සනතිනෙ වසිතො බාර
 ණසිමෙව ගතො.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතො න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පිණ්ඩ
 පාතො යථානුච්චිකං ගච්ඡති පුබ්බෙපි ගතො යෙවාති වතො ජාතකං
 සමොධානෙසි. තදා කුට්ඨමිකො ධම්මරතතස්ස සක්කාරකාරකො
 කුට්ඨමිකො අනොසි. රුජා ආනඤ්ඤ, පුරොගිතො සාරිපුත්තො, ගෙම
 වතකො තාපසො අහමෙවාති.

භික්ඛාපරමපරත්තකං.

පකිණ්ණකනිපාතවණ්ණනා නිට්ඨිතා,

15. 1.

කුතොක්ඛ ආගමන්ති රුමමවාසිති ඉදං සන්තං ජෙනවනෙ විහරන්තො උදෙනවංස රජානං සක්ඛාය කපෙසි. තස්මිං හි කාලෙ ආයස්මා පිණ්ඩාලභාරදාපො ජෙනවනෙතො ආකාශෙන ගන්තො යෙභුයොසන කොසම්භියා උදෙනස්ස රඤ්ඤා උය්‍යානං දිවා විහාරං ගමන්ති. ථෙරො කිර පුරිමහවෙ රජං කාරෙන්නො දිගමධානං තස්මිං උය්‍යානෙ මහාපරිවාරො සමපතති. අනුභවි. සො තෙන පුබ්බා විණ්ණෙන යෙභුයොසන තන්තෙව දිවා විහාරං තිසිදිත්වා ඵලසමාපතති සුබෙන විනිතාමෙති. තස්මිං ඵකදිවසං තත්ථ ගන්තො සුපුජ්ඣිතසාලමූලෙ තිසින්නො උදෙනො සත්තාහං මහාපාණං පිවිත්වා උය්‍යානකිලං කිලිසාමිති මහනෙත්තං පරිවාරෙන උය්‍යානං ගන්තො මහලසිලා පටෙට අඤ්ඤාතරංග ඉන්ද්‍රියා අබ්බො නිපන්නො සුරුමදමනතාය නිද්දං ඔක්කමි. ගායනාං තිසින්නිත්ථියො කුරියාති ඡබ්බිත්වා උය්‍යානං පවිසිත්වා පුප්ඵලාදීති විවිත්තතිස්සො ථෙරං දිස්වා ගන්තො වන්දිත්වා තිසිදිංසු. ථෙරො ධම්මකථං කපෙන්නො තිසිදි. ඉතරපි ඉඡ්ඤි අභිකං වාලෙත්වා රජානං පච්චාදෙත්වා කුභිං තා වසලියො ගතාති වුත්තෙත ඵකං සමණං පරිවාරෙත්වා තිසින්නාති ආහ. සො කුද්ධො ගන්තො ථෙරං අකෙතාසිත්වා පරිභාසිත්වා හන්දව තං සමණං තම්බකිපිලලකෙති බාදු පෙස්සාමිති කොධවස්සෙත ථෙරස්ස සරිරෙ තම්බකිපිලලකපුටං හින්දු පෙසි. ථෙරො ආකාශෙ ධුත්වා තස්සොවාදං දත්වා ජෙනවනෙ ගක්ඛකුටි ආරෙයෙව ඔතරිත්වා තථාගතෙන කුතො ආගතොසිති පුටොං තමන්තං ආරොවෙසි. සන්තං තචො භාරදාප උදෙනො ඉදුන්නෙව පබ්බජිතෙ විගෙගෙති පුබ්බෙපි විගෙගෙසියෙවෘති වත්වා තෙන යාවිතො අතීතං ආහරි.

අතීතෙ බාරණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජං කාරෙන්නො මහාසත්තො බහිත්තරෙ වණ්ඩාලයොති යං තිබ්බතති මාතෘකොතිස්ස තාමං කරිංසු. අපරහංගෙ විඤ්ඤානං පනෙතො මාතෘකපණ්ඩිතොති පාකටො අහොසි. තදු බාරණසියෙට්ඨිනො ධිතො දිට්ඨිමහලිකා තාම ඵකමාස දොමාස වාරෙන මහාපරිවාරං උය්‍යානකිලං ගමන්ති.

අපේකදිවසං මහාසත්තො කෙනවි කමෙත්ත තගරං පවිසන්නො අත්තරදාපෙර දිට්ඨමහලිකං දිස්වා ඵකමන්තං අපගන්තො අලලිසිත්වා අට්ඨාසි. දිට්ඨමහලිකා සාණ්ඨිඅත්තරෙන ඔලොකෙනති තං දිස්වා නො ඵසොති පුට්ඨිත්වා වණ්ඩාලො අයොගති වුත්තෙත අදිට්ඨපුබ්බසුත්තකං වත පස්සාමාති ගණ්ඩාදත්තෙත අභිනිති ධොවිත්වා තතො තිවතති. තාය සද්ධිං නික්ඛන්තජනො අරෙ දුට්ඨ වණ්ඩාල අජ්ඣ තං නිස්සාය අමානං අමුලකං සුරුහත්තං තට්ඨතති කොධාතිභූතො මාතෘකපණ්ඩිතං හන්තෙති ව පාදෙති ව පොථෙත්වා විසඤ්ඤිං කත්වා පක්කාමි.

සො මුහුත්තං විනිතාමෙත්වා පටිලඬසඤ්ඤා විනෙත්ති දිට්ඨමහලිකාය පරිජනො මං නිද්දසං අකාරණෙත්ත පොථෙසි දිට්ඨමහලිකං ලභිත්වා උට්ඨතිස්සාමි නො අලලිසිත්වා අභිට්ඨාය ගන්තො

තස්සා පිතුනිවෙසනආරෙ නිපජ්ජි. සො කෙන කාරණෙන නිපතො
සිති වුතෙන අඤ්ඤා කාරණං නත්ති දිට්ඨමඛලිකාය මෙ අනෙතාති අහ.
එකො දිවසො අතීතො තථා දුතියො වතුන්තො පඤ්චමො ඡට්ඨාව
බොධිසත්තානං අධිට්ඨානං නාම සමිජ්ඣති. තස්මා සත්තමෙ දිවසෙ
දිට්ඨමඛලිකං නිහරිතො තස්ස අදංසු.

අථ නං සා උට්ඨති සාමි තුමානං ගෙහං ගව්න්තාති අහ. හද්ද
තථ පරිජනෙනමති සුපොඨිතො දුබ්බලො මං උක්ඛිපිතො පිට්ඨං අරෙ
පෙත්වා අදාය ගව්න්තී සා තථා කත්වා නගරවාසිනං පස්සන්තානඤ්ඤාච
නගරං නික්ඛමිත්වා වණ්ඤාලගාමං ගතා. අථ නං මහාසත්තො ජාති
සලෙනදවිතික්කමං අකත්වාච කතිපාහං ගෙහෙ වසාපෙත්වා විජනනයි.
අහමෙනං ලාභශ්ශයසශ්ශපපතතං කරෙතො පබ්බජිත්වාච කාතුං
සක්ඛිස්සාමි න ඉතරථාති.

අථ නං අමනෙතත්වා හද්ද මයි අරඤ්ඤාතො කිඤ්චි අනාග
රතෙන අමානං ජීවිකා නප්පවත්තති යාව මමාගමණං මා උක්ඛණ්ඨි
අහං අරඤ්ඤං ගමිස්සාමිති වත්වා ගෙහවාසිනො ඉමං මා පමජ්ජිත්වාති
ඔවදිත්වා අරඤ්ඤං ගන්ත්වා සමණකපබ්බජ්, පබ්බජිත්වා අප්ප
මතො සත්තමෙ දිවසෙ අට්ඨ සමාපතතියො පඤ්ච අභිඤ්ඤා ච උප්පා
දෙත්වා ඉදුති දිට්ඨමඛලිකාය අවස්සයො හවිතුං සක්ඛිස්සාමිති
ඉද්ධියා ගන්ත්වා වණ්ඤාලගාමආරෙ ඔතරිත්වා දිට්ඨමඛලිකාය ගෙහ
ආරං අගමාසි සා තස්සාගමණං සුත්වා නික්ඛමිත්වා සාමි කිය්ස මං
අනාථං කත්වා පබ්බජිතොසිති පරිදෙවි.

අථ නං හද්ද මා වින්තයි තථ පොරුණකා යසො ඉදුති මහත්ත
තරං යසං කරිස්සාමි. අපි බො පත න මය්සං මාතඤ්ඤා සාමිකො
මහාබ්‍රහ්මා මෙ සාමිකොති එතතකං පරිසමජෙඤ්ච වත්තුං සක්ඛිස්සාමිති.
අම සාමි සක්ඛිස්සාමිති. තෙනති ඉදුති තෙ සාමිකො කුතිනති පුට්ඨා
බ්‍රහ්මලොකං ගතොති වත්වා කදු අගමිස්සතිති වුතෙන ඉතො සත්තමෙ
දිවසෙ පුණ්ණමාය වන්දං භික්ඛිත්වා අගමිස්සතිති වදෙය්සාසිති ඉති නං
වත්වා හිමවන්තමෙව ගතො.

දිට්ඨමඛලිකාපි බාරුණසියං මහාජනමජෙඤ්ච තෙසු තෙසු
ඤාතෙසු තථා කපෙසි. මහාජනො අහො මහාබ්‍රහ්මා සමානො දිට්ඨ
මඛලිකං න ගව්න්ති එවමෙනං හවිස්සතිති සද්දති බොධිසත්තොපි
පුණ්ණමදිවසෙ වන්දස්ස ගගනමජෙඤ්ච සීතකාලෙ බ්‍රහ්මත්තහාවං
මාපෙත්වා සකලකාසිරිට්ඨං ආදසයොජනිතං බාරුණසීතගරඤ්ච
එකොහාසං කත්වා වන්දං භික්ඛිත්වා ඔතරිත්වා බාරුණසියං උපරාධරි
තික්ඛන්තුං පරිබ්භමිත්වා මහාජනෙන ගක්ඛමාලාදිති පූජ්‍යමානො
වණ්ඤාලගාමකාභිමුඛො අහොසි.

බ්‍රහ්මහත්තා සන්තිපතිත්වා වණ්ඤාලගාමකං ගන්ත්වා දිට්ඨමඛලි
කාය ගෙහං සුඤ්චවන්තති ඡාදෙත්වා භූමියං වතුජාතියගකෙති
ඔපුඤ්ඤිත්වා පුප්ථාති විකිරිත්වා ධූමං දත්වා වෙලවිතානං පසාරත්වා

මහාසගනං පඤ්ඤාපෙඤා ගනිතෙලෙහි දීපං ජාලෙඤා ආරෙ රජතපට්ඨණ්ණවලාකං ඕකිරිඤා පුප්ථාති විකිරිඤා ධජෙ ඛනිංසු. එව අලඛකතෙ ගෙගෙ මහාසතෙතා මහරිඤා අනෙතා පටිසිඤා පොතං සගනපිට්ඨෙ තිසිදි. තදා දිට්ඨමඛලිකා උතුරී හොති අප්ඨං අඛිභුට්ඨකෙන නාතිං පරමසි කුච්ඡිං ගබ්බො පතිට්ඨාසි.

අප් නං මහාසතෙතා ආමනෙතඤා හද්දෙ ගබ්බො තෙ පතිට්ඨිතො පුත්තං විජායිසාසි කුමපි පුත්තොපි තෙ ලාභගහසගනපපත්තා හවිසාප් තව පාදධොවනං උදකං සකලජම්බුදීපෙ රුක්ඛං අභිසෙකා උදකං හවිසාසි නහානොදකං පන තෙ අමනොසධං හවිසාසි යෙ තං සිසෙ ආසිඤ්ඤානති තෙ සබ්බදා රෙගෙහි මුච්චිසානති කාලකණ්ණිං පරිවරෙජ්ජානති තව පාදපිඨෙ සිසං ථපෙඤා වන්දනා සහසං දසානති තථා සවණ්ට්ඨානෙ ධ්වං වන්දනා සතං දසානති වක්ඛුපථෙ ධ්වං වන්දනා එකං කහාපණං දඤා වන්දිසානති අපමනතා හොතිති තං ඔවදිඤා ගෙහා නිකම්භිඤා මහාජනසා පසානතසෙසව උපපතිඤා වන්දමණ්ඩලං පාටිසි.

මුග්ගහතතා සනතිපතිඤා ඕතකාච රතතිං විනිනාමෙඤා පානොව දිට්ඨමඛලිකා සුවණ්ණසිවිකං ආරොපෙඤා සිසෙත උක්ඛිපිඤා නගරං පටිසිංසු. මහා මුග්ගහරියාති තං උපසඤ්ඤාමිඤා මහාජනො ගනිමාලාදීති පුජෙසි. පාදපිඨෙ සිසං ථපෙඤා වන්දිතං ලහනතා සහසාසාපිකං දෙනති සොනපථෙ ධ්වං වන්දිතං ලහනතා සතං දෙනති වක්ඛුපථෙ වන්දිතං ලහනතා එකං කහාපණං දෙනති. එවං ආදස යොජනිකං බාරණසිං ගගෙඤා විවරනතා අට්ඨාදසකොට්ඨනං ලභිංසු.

අප් නං නගරං පරිහරිඤා ආනෙඤා නගරමජෙඤා මහාමණ්ඩපං කාරෙඤා සාණිං පරික්ඛිපිඤා මහනෙතන සිරිසොහගෙතන තත්ථ වසාපෙසුං. මණ්ඩපසනතිකෙ යෙව සතනආරකොට්ඨකං සතන භූමකපාසාදං කාතුං ආරභිංසු මහනතං නවකම්මං අහොසි. දිට්ඨ මඛලිකා මණ්ඩපෙයෙව පුත්තං විජායි. අප්ඨං නාමගහණ්දිවසෙ මුග්ගණා සනතිපතිඤා මණ්ඩපෙ ජාතතතා මණ්ඩව්‍යාකුමාරෙති නාමං කරිංසු. පාසාදෙ පන දසති මාසෙති නිට්ඨිතො තතොපට්ඨාය මහනෙතන යසෙත තසම්මං වසති.

මණ්ඩව්‍යාකුමාරෙපි මහනෙතන පරිවාරෙන වඩ්ඪති තසා සතනට්ඨ වසාකාලෙයෙව ජම්බුදීපතලෙ උතතමාවරියා සනතිපතිංසු. තෙ තං තයො වෙදෙ උග්ගණ්ණාපෙසුං. සොළසවසාකාලතො පට්ඨාය මුග්ගණානං හතතං පට්ඨපෙසි. තිබ්බං සොළස මුග්ගණසහසානති භුඤ්ජනති. වතුනෙ ආරකොට්ඨකෙ මුග්ගණානං දුතං දීගති.

අපෙකසම්මං මහාමහදිවසෙ ගෙගෙ බහුං පායාසං පටියාදෙසුං සොළසමුග්ගණසහසානති වතුනෙ ආරකොට්ඨකෙ තිසිදිඤා සුවණ්ණ රසවණ්ණෙන නවසප්පිනා පක්කමධුබණ්ඩසක්ඛරුහිව අභිසම්භිතං

පායාසං පරිභුඤ්ජන්ති. කුමාරෙපි සබ්බාලඛකාරපඨමණ්ඩිතො සුවණ්ණ පාදුකා ආරුක්ඛ හන්තන කඤ්චනකදණ්ඩං ගහෙත්වා ඉධ සප්පිං දෙප් ඉධ මඩුනති විවාරෙනො වරති. තස්මිං බණ්ණ මාතඛතපණ්ඩිතො හිමවන්තො අස්සමපදෙ නිසින්නො කානු ඛො දිට්ඨමඛලිකාය සුත්තස්ස පච්චන්ති ඔලොකෙන්නො තස්ස අභිජන්ත පක්ඛන්තභාවං දිස්වා අජේජව ගන්ත්වා මාණවං දමෙත්වා යන්දින්නං මහපඨලං හොති තන්ද්දන්දං දූපෙත්වා ආගමිස්සාමිති වින්තොත්වා ආකාසෙන අනො තත්තදහං ගන්ත්වා මුඛඛොවනාදීති කත්වා සිලාතලෙ සීතො රත්ත දුපට්ටං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා පංසුකුලසඛකාරිං පාරුපිත්වා මත්තිකාපත්තං ආදාය ආකාසෙනාගන්ත්වා වතුන්තේ ආරකොට්ඨකෙ දුතඤ්ඤයෙව ඔතරිත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.

මණ්ඩවෙසා ඉතොවිතොව ඔලොකෙන්නො තං දිස්වා එවිං විරූපො සඛකාරයක්ඛසදිසො අයං පබ්බජිතො ඉමං ණානං ආගච්ඡන්නො කුතො ආගච්ඡතිති තෙන සද්ධිං සලලපන්නො පථමං භාජමාහ.

කුතො හු ආගච්ඡසි රුමමවාසි,
ඔතලලකො පංසුපිසාවකොව.
සඛකාරවොලං පටිමුච්ච කණ්ණං
කො රෙ තුවං හොතිසි අදකඛිණේයොති.

තන්ද් රුමමවාසිති අතඤ්ජිත අමණ්ඩිත සට්ඨන්තං ඝාටිත පිළොතික වසනො. ඔතලලකොති ලාමකො ඔලලඛ විලඛිත නත්තකධරෙවා. පංසු පිසාවකොවාති සඛකාරට්ඨානෙ පිසාවො විශ්. සඛකාරවොලනති සඛකාරට්ඨානෙ ලඟ්ඛපිළොතිකං. පටිමුච්චාති පටිමුඤ්චිත්වා. අදකඛිණේයොති තිං අදකඛිණේයොසා ඉමෙසං පරමදකඛිණේයොනං නිසින්නට්ඨානං එකො හුත්වා කුතො ආගතො.

තං සුත්වා මහාසතොත්වා මුදු වින්තොත්වා තෙන සද්ධිං සලලපන්නො දුතියං භාජමාහ.

අන්තං තව ඉදං පක්ඛනං යසසි
තං බජ්ජරෙ භුඤ්ජරෙ පියසරෙව,
ජානාසි මං තිං පරදතතුපජ්ජිං.
උතතිට්ඨපිණං ලහනං සපාකොති.

තන්ද් පක්ඛනනති පටියන්තං. යසසිති පරිවාරසම්පන්නං. නං බජ්ජරෙති තං බාදනති වෙව භුඤ්ජනතිව පිට්ඨනතිව කිංභාරණා මය්සා කුජ්ඣසි. උතතිට්ඨපිණිනති උපතිට්ඨිත්වා ලභිතබ්බං පිණිං උට්ඨාය සිතෙතිවා දීයමානං හෙට්ඨා ණ්ඨා ලභිතබ්බං පිණිං. ලහනං සපාකොති සපාකවණ්ණාලොපි ලහතු ජාතිසම්පන්නාති යන්තන්තවි ලහනති සපාකවණ්ණාලස්ස පත කො දෙති දුලලහපිණිනා අහං තස්වා මෙ ජිවිතපචත්තන්තන්ද් හොජනං දූපෙති කුමාරාති.

තතො මණ්ඩවෙසා භාජමාහ.

අතනං මම ඉදං පකතං බ්‍රාහ්මණානං
අතතත්ථාය සද්දුතතො මමසිදං,
අපෙති එතෙතා කිම්බවතීතොසි
න මාදිසා භුග්ගං දදන්ති ජමමාති.

තත් අතතත්ථායාති අතතතො වඩ්ඪිඅත්ථාය. අපෙතිඑතෙතාති
ඉමමතා ආනා අපගච්ඡ. නිමාදිසාති මාදිසා ජාතිසම්පන්නානං
උද්වම්බ්‍රාහ්මණානං දුතං දෙදන්ති න භුග්ගං වණ්ඛාලග්ගං ගච්ඡ ජමමාති.

තතො මහාසතොගා ගාරමාහ.

එලෙව නිනෙතව වපන්ති ඩිජ.
අනුපබෙතෙන එලමාසසානා,
එතාය සද්ධාය දදති දුතං
අපොච අරුධයෙ දකඛිණෙයොති.

තසාපො-බුමාර සසාපලං අසිංසමානා තිසුපි බෙතෙනසු ඩිජ.
වපන්ති තත් අතිවුට්ඨිකාලෙ එලෙ සසාං සම්පජ්ජති. නිනෙත සුතිතං
හොති අනුපෙ නදිඤ්චි තද්‍රාකඤ්චි නිසසාය කතං මසෙන වුග්ගති
මඤ්චුට්ඨිකාලෙ එලෙ බෙතතං විපජ්ජති නිනෙත පත පොතං සම්පජ්ජති
අනුපෙ න සම්පජ්ජතෙව. සම්වුට්ඨිකාලෙ එලෙ බෙතතං පොතං
සම්පජ්ජතිඉතරෙසු සම්පජ්ජතෙව. තසමා යථා එලමාසිංසමානා තිසුපි
බෙතෙනසු වපන්ති තථා ත්වම් එතාය එලසද්ධාය අගතාගතානං
සබ්බසංඝොඤ්ච දුතං දෙති අපොචනාමි එවං දදන්තො දකඛි
ණෙයො අරුධෙයොසි ලහෙයොසිති.

තතො මහිවෙතා ගාරමාහ.

බෙතතාති මග්ගං විදිතාති ලොකෙ
යෙසාහං ඩිජාති පතිට්ඨපෙමි,
යෙ බ්‍රාහ්මණා ජාතිමනතුපපන්නා
තාතිධි බෙතතාති සුපෙසලාතිති.

තත් සෙසාහන්ති යෙසු අහං. ඡන්තිමනතුපපන්නාති ජාතියා ව
මනෙතති ව උපපන්නා.

තතො මහාසතො දො ගාරා අහාසි.

ජාතිමදො ව අතිමාතිතා ව
ලොහො ව දොසො ව මදො ව මොහො,
එතෙ අගුණා යෙසු වසන්ති සබ්බ
තාතිධි බෙතතාති අපෙසලාතිති.

ජාතිමදො ව අතිමාතිතා ව
ලොහො ව දොසො ව මදො ව මොහො,
එතෙ අගුණායෙසු න සන්ති සබ්බ
තාතිධි බෙතතාති සුපෙසලාතිති.

තත්ථ ඡන්තිමදොති අතමෙමිං ජාතිසම්පන්නොති එවං උපන්න
මානො. අතිමානිතාවාති අඤ්ඤා මයා සද්ධිං ජාතිආදීති සදිසො
නච්ඡිති අතික්කම්මි පච්චත්තමානො. ලොභාදයො ලුඛනදුක්ඛනමජ්ජන
මුක්ඛනමත්තාවි. අපෙසලානිති එවරුපා පුක්කලා ආසිවිසහරිතා විශ
වමුක්කා අපට්ඨසිලා හොනති එවරුපානං දිත්තදුක්ඛං න මහපථලං
හොති. තස්මා මා එතෙසං පෙසලබෙත්තභාවං මඤ්ඤිතො නති ජාති
මත්තා සඤ්ඤායකා යෙ පන ජාතිමානාදිරිතිතා අරියා තාති බෙත්තාති
සුපෙසලාති තෙසු දිත්තං මහපථලං තෙ සඤ්ඤායකා හොනතිති.

ඉති සො මහාසතෙත පුනථපුන කපෙන්නො කුරුක්ඛිත්වා අයං අති
විශ බ්‍රහ්ම විපපලපති. කුඨිං ගතා ඉමෙ දොවාරිකා න ඉමං වණ්ඩාලං
නිහරන්තිති ශාථමාහ.

කේතභතා උපජොතියො ච
උපරුක්ඛායො අථවා හණ්ඩකුච්ඡි,
ඉමස්ස දණ්ඩඤ්ච වධඤ්ච දත්තා
ගලෙ ගහෙත්වා බලයාථ ජමමනති.

තත්ථ ඤ්ඤාසම්මානාති ඉමෙසු නිසු ආරෙසු ධම්මා උපජො
තියොච උපරුක්ඛායොච හණ්ඩකුච්ඡිවාති තයො දොවාරිකා කම්මතාති
අත්තො.

තෙපි තස්ස වචනං සුත්වා වෙගෙනාගන්ත්වා වන්දිත්වා කිං කරොමි
දොවාති ආහංසු. අයං වො ජලෙමා වණ්ඩාලො දිට්ඨොති න පස්සාම දෙව
කුතොපි ආගතභාවං න ජානාමාති. කොපෙස මායාකාණේ වා
විජ්ජාධරෙ වා හවිස්සති ඉදුති කිං තිට්ඨාති. කිං කරොමි දෙවාති
ඉමස්ස මුඛමෙව පොථෙත්වා භික්ඛුන්තා දණ්ඩවෙලුපෙසිකාය පිට්ඨිං
උපපාදෙන්නා වධඤ්ච දත්තා ගලෙ ගහෙත්වා එතං ජමමං බලයාථ.
ඉතො නිහරාති. මහාසතෙතා තෙසු අත්තතො සන්තිකං අනාගතො
සොච උපපතිත්වා ආකාසෙ ධිතො ශාථමාහ.

ගිරිං නබෙන බණ්ඩි අයො දනෙත්තා බාදසි,
ජාතවෙදං පදහසි යො ඉසිං පරිභාසතිති.

තත්ථ ජාතවෙදං පදහසිති අග්ගිං ගිලිතුං වාමසි.

ඉමඤ්ච පන ශාථං වත්වා මහාසතෙතා පස්සන්තස්සොච මාණ්ඩස්ස
මුහම්මානඤ්ච ආකාසෙ පක්ඛන්දි. තමත්ථං පකාසෙන්නො සත්ථා
ශාථමාහ.

ඉදං වත්තාන මාතඛෙතා ඉසි සම්මපරක්කමො,
අන්තලිකබමිං පක්කාමි මුහම්මානං උද්ධිකබත්තති.

තත්ථ සම්මපරක්කමොති සභාවපරක්කමො.

සො පාවිනදිසාතිමුඛො ගන්ත්වා එකාය විපිතා ඔත්තරිත්වා පදවලඤ්ඤං
පඤ්ඤායතුති අභිට්ඨාය පාවිනආරසම්පෙ පිණ්ඩාය වරන්නො මස්සක
භත්තංසඛකඛිතිත්වා එකිස්සා සාලාය නිසිදිත්වා මස්සකභත්තං පරිභුඤ්ඤති.

නගරදෙවතා අයං අමතානං අයං විගෙහෙත්වා කපේතිති අසග
මානා ආගමිංසු. අපංසු ජෙට්ඨකයකෙඛා ශීවං ගගෙත්වා පරිවතෙතසි.
සෙසදෙවතා සෙසමුග්ගමානං ශීවං ගගෙත්වා පරිවතෙතසුං. බොධි
සතෙත මුදුචිතතාය පත තස්ස පුතෙතාති තං න මාරෙතති කෙවලං
කිලමෙනතිගෙව. මණ්ඩව්‍යස්ස සීසං පරිවතතිත්වා පිට්ඨිපස්සාභිමුඛංජානං
හත්ථපාදා උජුතා ථංඛාව අවංසු. අකඛිති කාලකතස්සෙව විපරි
වතතිංසු. සො ථංඛසරිරො නිපජ්ජි. සෙසා මුග්ගමානා මුඛෙත බෙලං
වමනතා අපරපරං පරිවතනති. අයෙස පුතතස්ස තෙ කිඤ්චි
ජාතනති දිට්ඨමඛලිකාය ආරොවයිංසු. සා වෙගෙනාගත්වා පුතතං
දිත්වා අහා කිමෙනතති වත්වා ගාථමාහ.

ආවෙසිතං පිට්ඨිතො උතතමඛගං
බාහං පසාරෙති අකමමනෙය්‍යං,
සෙතාති අකඛිති ගථාමතස්ස
තො මෙ ඉමං පුතතමකාසි එවනති.

තත්ථ ආවෙසිතනති පරිවතතිතං.

අපංසා තසමිං ණානෙ සීතජනො ආරොවෙත්වා ගාථමාහ.

ඉධාගමා සමණො රුමවටාසි
මතලුකො පංසුපිසාවනොව,
සඛිතාරවොලං පටිමුඛව කණෙඬ
සො තෙ ඉමං පුතතමකාසි එවනති

සා තං සුත්වා විනෙතසි අඤ්ඤස්සෙතං බලං තත්ථ නිස්සංසං
මාතෘකපණ්ණිනො හවිස්සති. සමපනතමෙතතාභාවනො බො පත
සිරො න එතතකං ජනං කිලමෙත්වා ගමිස්සති කතරනනුබො දිසං
ගතො හවිස්සතිති.

තතො පුට්ඨනති ගාථමාහ.

කතමං දිසං අගමා හුරිපඤ්ඤා
අකතාථ මෙ මාණවා එතමත්ථං,
ගතත්වා තං පටිකිරිගෙමු අවටයං
අපොච තං පුතතං ලභෙමු ජිවිතනති.

තත්ථ භනත්වානාති තස්ස සනතිකං ගතත්වා. නං පටිකිරිගෙමු
අවටයනති තං අවටයං පටිකරිස්සාම දෙසෙස්සාම බමාපෙස්සාම තනති.
පුතතං ලභෙමුති අපොචනාම පුතතස්ස ජිවිතං ලභෙය්‍යාම.

අපංසා තත්ථ සීතා මාණවකා එවමාහංසු.

වෙභාසයං අගමා හුරිපඤ්ඤා
පථගුනිනො පණ්ණරසෙව වනෙ,
අපිචාපි සො පුරිමං දිසං අගඤ්ඤි
සවටපටිඤ්ඤා ඉසි සාධුරුපොති.

තත් පටද්වනොති ආකාසපට්ඨකඛාතස්ස අඤ්ඤා මජ්ඣේ
 ඝිතො පණ්ණරසෙ වන්දෙ විග්ගං අපිච්ඡාදිකොති අපිච්ච ඛො පන සො
 පුරුජිමං දිසං ගතො.

සා තෙසං වචනං සුඤ්ඤා මම සාමිං උපධාරෙස්සාමිති සුවණ්ණ
 කල්පසුවණ්ණසරකාති ගාතාපෙත්වා දුසිගණපරිවුත්තා තෙන පදව
 ලඤ්ඤා අබ්ධිතවිතානං පත්වා තෙනානුසාරෙන ගච්ඡන්ති තස්මිං පිට්ඨි
 කාය නිසිදිත්වා භුඤ්ජමානෙ තස්ස සන්තිකං ගන්ත්වා වන්දිත්වා අවසායි.
 සො තං දිස්වා පොතං ඔදනං පතෙන්ත ස්පෙසි. දිට්ඨමිඛලිකා සුවණ්ණ
 කල්පෙන තස්ස උදකං අදායි. සො තත්ථෙව හත්ථං ඛොවිත්වා මුඛං
 විකඛාලෙයි.

අප් නං සා තෙන මෙ පුත්තස්ස සො විපජ්ජාතො ඛාතොති
 පුච්ඡන්ති ගාමමාහ.

ආවෙසිතං පිට්ඨිතො උත්තමඛිතං
 බාහං පසාරෙති අකම්මතෙය්හං,
 සෙතාති අකම්මිති යථා මතස්ස
 කො මෙ ඉමං පුත්තමකායි එවන්ති.

තතො පරං තෙසං වචනපටිච්චනගාමා හොන්ති.

යක්කා ගවෙ සන්ති මහානුභාවා
 අත්ථාගතා ඉසයො සාධුරූපා,
 තෙ දුට්ඨවිත්තං කුපිතං විදිත්වා
 යක්කා හි තෙ පුත්තමකංසු එවං.

යක්කා ව මෙ පුත්තමකංසු එවං
 ක්කෙඤ්ඤෙව මෙ මාකුඤ්ඤා බ්‍රහ්මචාරී,
 කුලෙහච පාදෙ සරණං ගතොස්මි
 අත්ථාගතා පුත්තසොකෙන භික්ඛු.

තදෙවති එතරතිව මග්ගං
 මනොපද්‍යෙසො න මමජ්ඣි කොවි,
 පුත්තො ව තෙ වෙදමදෙන මනෙතො
 අත්ථං න ජාතාති අබ්ධිව වෙදෙ.

අභිං ගවෙ භික්ඛු මුත්තතකෙන
 සමමුග්ගතෙව පුරිසස්ස සඤ්ඤා,
 එකාපරධං බම භුජිපඤ්ඤා
 න පණ්ණිතා කොධබලා ගවන්ති.

තත් සක්කාති නගරපරිග්ගාභසායක්කා. අත්ථාගතාති ඉසයො
 සාධුරූපා ගුණසම්පන්නාති එවං ජාතමානාති අත්ථො. කෙති තෙ ඉසිතං
 ගුණං ඤාත්වා පුත්තං දුට්ඨවිත්තං කුපිතවිත්තං විදිත්වා. ක්කෙඤ්ඤෙවමෙති
 සමෙ යක්කා කුපිතා එවමකංසු කතරෙනාතු දෙවතා නාම පාණීය

උච්චිතමනෙතන සතතපෙතදාං සකකා තඤ්ඤාං තෙසං න භායාමි
 නෙවලං තිසෙද්දෙව මෙ පුතතස්ස මා කුරුකි. අනාමිකාති ආගතායමි.
 කිංකුති මහාසතතං ආලපනති පුතතස්ස ජිවිතදානඤ්ච යාමි.
 නදෙවනිති දිට්ඨමච්චලිතෙ තදා තව පුතතස්ස මං අකෙසාසනකාලෙව
 මග්ගං මනොපදෙද්දෙසං නතී එතරති ව තසි යාවමොනායපි මම තඤ්ඤාං
 මනොපදෙද්දෙසං නතී යෙව. චෙදමදෙවනාති තයො මෙ චෙදා උග්ග
 තිතාති මදෙන. අභිවමාති තෙ චෙදෙ උග්ගණ්ණිතාපි අත්තාත්තං
 න ජාතාති. මුත්තතෙකිනාති යංකිඤ්ච උග්ගතෙතා මුත්තතෙතෙව.

එවං තාය ඛමාපියමානො මහාසතතො තෙතාති තෙ යකකානං
 පලායනත්තං අදිනොසධං දස්සාමිති වනාං ගාථමාග.

ඉමඤ්ච මග්ගං උතතිට්ඨපිණිං.

මණ්ඩවොසා භුඤ්ජතු අපපඤ්ඤාදා,

යකකා ව තෙ නං න විභෙදායෙය්සං

පුතෙතා ව තෙ භොගිති සො අරෙගොති.

තත් උතතිට්ඨපිණිකාති උච්චිට්ඨකං. උච්චිට්ඨපිණිකාතිපි පාඨො.
 සා මහාසතතස්ස වචනං සුත්වා දෙථ සාමි අමනොසධනති සුවණ්ණ
 සරකං උපනාමෙයි. මහාසතතො උච්චිට්ඨකඤ්ජකං තත් ආසිඤ්චිතා
 පඨමඤ්ඤාච ඉතො උපරිතං තව පුතතස්ස මුඛෙ ඔපිතා සෙසං වාටියං
 උදකෙන මිසෙසානාං තෙසං බ්‍රාහ්මණානං මුඛෙ ඔපෙති සබ්බෙපි
 නිරොගා භවිස්සන්තිති වනාං උපපතිතා: නිමචනතමෙවගතො. සාපි තං
 සරකං සිසෙතාදාය අමනොසධං මෙ ලදානති වදනති නිවෙසනං
 ගතවා පඨමං පුතතස්ස මුඛෙ කඤ්ජකං ඔපි. යකකා පලායි. ඉතරෙ
 පංඤ්ඤා පුඤ්ජනො උට්ඨාය අමම නිමෙතනති ආග. තයා කතං තිමෙව
 ජාතියායි. එති තාව දකඛිණෙය්සානං තෙ විප්පකාරං පස්සාති. සො
 තෙ දිස්වා විප්පට්ඨාරි අහොයි.

අථ නං මාතා තාත මණ්ඩවොසා නිං බාලො දානස්ස මහපථලට්ඨානං
 න ජාතායි දකඛිණෙය්සා නාම එවරුපා න ගොනති මාතෘකාපාඨානි
 සද්ධාච ගොනති. ඉතො පට්ඨාය මා එතෙසං දුස්සිලානං දානමදායි
 සිලවන්තානං දෙතිති වනාං-

මණ්ඩවොසා බාලොයි පරිත්තපඤ්ඤා

යො පුඤ්ඤබෙත්තානං අකොච්චෙයි,

මහකකාසාවෙසු දදාති දානං

කිලිට්ඨකමෙමසු අසඤ්ඤාතෙසු.

ජවාච කෙසා අජනා නිවත්තං

ජරුදපානංව මුඛං පරුලාහං,

පජං ඉමං පස්සථ රුමරුපිං

න ජවාජනං තායතෙ අපපඤ්ඤාං.

යෙසං රුගො ව දෙදෙසො ව අවිජ්ජා ව විරුජ්ජා,

බිණ්ණසවා අරහන්තො තෙසු දිත්තං මහපථලනති.

තත්ථ මහාසංඝායෙසුති මහාසංඝායෙසු මහනෙතති රුගකසාචාදිති සමනතාගතෙසු. ජමාච භෙසසාති තාත මණ්ඩව්‍ය තච දක්ඛිණෙය්‍යෙසු එකච්චානං කෙසං ජවා කතා බඬා. අජිනා නිවණ්ඨාති සමුරුති වමොති නිවණ්ඨාති. ජරුදසානං වානි තිණගහණෙන ජිණ්ණකුපොටිය ඔබ්බ දිස මෙසුතාය පරාලුහං. පජං ඉමිනති ඉමං එවරුපං අනඤ්ඤතමණ්ණිතං ව ලුබ්භෙවිසං පජං පසාඨං. න ජමාජිනනති එතං ජවාජිතං ඉමං අප්ප පඤ්ඤං පජං තායිතුං න සකෙකාති සීලඤ්ඤතපොකච්චානෙව ඉමෙසං සත්තානං පඨිට්ඨා භොනති. සෙසනති තස්මා සෙසං එතෙ රජ්ජන දුස්සනමුත්තනසභාවා රුගාදයො අට්ඨවණ්ණිකා ව අවිජ්ජා විරුජ්ජා විගතා විගතත්තායෙව ව එතෙසං කීලෙසානං යෙ ඛිණ්ණසවා අරහනො තෙසු දින්නං මහපථලං.

තස්මා තුං තාත ඉතො පට්ඨාය එවරුපානං දුස්සීලානං අදනා යෙ ලොකෙ අට්ඨසමාපතතිලාභිනො පඤ්ඤාතිඤ්ඤා බම්බිකසමණමුඛාහමණාච පච්චෙකමුඬා ව සනති තෙසං දුතං දෙති එති තාත තච කුලු පකෙ අමතොසබ්බං පාසෙත්වා අරුගෙ කරිස්සාමිති වනා උච්ඡිට්ඨ කඤ්ඤිකං ගාභාපෙත්වා උදකචාටියං පකපිපිත්වා සොලසන්තං මුඛමණ්ණසහස්සානං මුබෙසු ආසිඤ්ඤාපෙසි. එතෙකො පංසුං පුඤ්ඤතොච උට්ඨාති. අථ තෙ මුඛමණා ඉමෙති වණ්ණාලුච්ඡිට්ඨාකං පිතනති අමුඛමණෙ කරිංසු. තෙ ලජ්ජා බාරුණසිතො නිකම්භිත්වා මෙජ්ඣිරට්ඨං ගතත්වා මෙජ්ඣිරඤ්ඤා සනතිකෙ වසිංසු. මණ්ඩවොස පත තත්ථෙව වසි.

තද්‍ය වෙතතවතී නගරං නිස්සාය වෙතතවතීනදීතිරෙ ජාතිමනොනා නාමෙකො මුඛමණො පබ්බජිතො ජාති නිස්සාය මහන්තං මානමකාසි. මහාසතොතා එතස්ස මානං භිද්දිස්සාමිති තං ධානං ආගන්ත්වා තස්සාසනෙන උපරිසොනෙ වාසං කපෙපසි. සො එකදිවසං දන්තකට්ඨං බාදිත්වා ඉමං දන්තකට්ඨං ජාතිමනත්තස්ස ජවාසු ලග්ගතුති අභිට්ඨාය නදියං පානෙසි. තං තස්ස උදකං ආවමන්තස්ස ජවාසු ලග්ගි. සො තං දිස්වාච තස්ස වසලාති වනා කුතො අයං කාලකණ්ණි ආගතො උපධා රෙස්සාමි නනති උඬාසොතං ගච්ඡන්තො මහාසතතං දිස්වා කිං ජාති කොසිති පුච්ඡි. වණ්ණාලොසමිති. තයා නදියා දන්තකට්ඨං පාතිතනති ආම මයාති. තස්ස වසල වණ්ණාලකාලකණ්ණි මා ඉධ වසි ගෙට්ඨා සොතෙ වසාති වනා ගෙට්ඨා සොතෙ වසනෙනනපි තෙන පාතිතෙ දන්තකට්ඨෙ පරිසොතං ආගන්ත්වා ජවාසු ලග්ගනෙනත්තස්ස වසල සචෙ ඉධ වසිස්සසි සත්තමෙ දිවසෙ සත්තධා මුඬා එලියිත්ති ආහ.

මහාසතොතා සවාහං එතස්ස කුජ්ඣස්සාමි සීලවෙම අරක්ඛිතං හවිස්සති උපායෙනෙවස්ස මානං භිද්දිස්සාමිති සත්තමෙ දිවසෙ සුරිසුග්ගමණං නිවාරෙසි. මනුස්සා උබ්බාලුහා ජාතිමන්තං තාපසං උපසඞ්කමිත්වා තුමෙහ භනෙන සුරිසුග්ගමණං න දෙථාති පුච්ඡිංසු. සො ආහ න මෙතං කමමං නදීතිරෙ පනෙකො වණ්ණාලො වසති තස්සෙතං කමමං හවිස්සති. මනුස්සා මහාසතතං උපසඞ්කමිත්වා තුමෙහ භනෙන

සුරියස්සයනතුං න දෙථාති පුච්ඡිංසු. ආමාටුසොති. කිං කාරණාති. කුමනාකං කුලුපකතාපසො මං තීරපරාධං අභිසපි තස්මිං ආගන්ත්වා ඛමාපනත්වාය මම පාදෙසු පභිතෙ සුරියං විස්සජේස්සාමිති. තෙ ගන්ත්වා තං කඛින්නතා ආනෙත්වා මහාසත්තස්ස පාදමුලෙ තිපජ්ජා පෙත්වා ඛමාපෙත්වා ආහංසු සුරියං විස්සජේථ හනෙත්ති. න සක්කා විස්සජේතුං සවාහං විස්සජේස්සාමි ඉමස්ස සත්තධා මුද්ධා ඵලිස්සාතිති.

අථ හනෙත්ති. කෙරෙමාති. සො මත්තිකාපිණ්ඩං ආහරථාති ආහර පෙත්වා ඉමං තාපසස්ස සිසෙ යපෙත්වා තාපසං ඛතාරෙත්වා උදනෙ යපෙථාති යපාපෙත්වා සුරියං විස්සජේසි. සුරියරත්නි පහවමනෙත් මත්තිකාපිණ්ඩා සත්තධා භිජ්ජි තාපසො උදනෙ තිමුජ්ජි. මහාසත්තො තං දමෙත්වා කහනත්තුවො සොලස මුහුමණසහස්සාති වසන්තීති උපධාරෙත්තො මෙජ්ඣිරඤ්ඤා සන්තිකෙති ඤාත්වා තෙ දමෙස්සාමිති ඉද්ධියා ගන්ත්වා නගරසාමනෙත් ඔත්තරිත්වා පත්තමාදාය නගරෙ පිණ්ඩාය වරි. මුහුමණො තං දිස්වා අයං ඉධ එකඤ්ච දිවසෙ වසනෙත්වාපි අවෙන අප්පතීටෙත්ති කරිස්සාතිති වෙගෙන ගන්ත්වා මහාරුථ මායාකාරෙ එකො විජ්ජාධරවොරො ආගතො ගණනාපෙථ තන්ති රඤ්ඤා ආරො වෙසුං. රුජා සාමුති සමපට්චිති.

මහාසත්තොපි මිස්සකහත්තං ආදාය අඤ්ඤාතරං කුඛිං තිස්සාය පිඨිකාය නිසිනොතා භුඤ්ජති. අථනං අඤ්ඤාචිතිතකං ආහාරං පරිභුඤ්ජ මානමෙව රඤ්ඤා පතිතපුරිසා අසිතා පහරිත්වා චිත්තකයං පාපෙසුං. සො කාලං කත්වා මුහුමණොනෙ තිබ්බත්ති. ඉමස්මිං කීර ජාතකෙ ඛොධි සත්තො භොණාදමකො අගොසි. සො හෙතෙව පරතන්තිසුත්ත හාවෙන ජිවිතකයං පාපුණි. දෙවතා කුල්කිත්වා සකලමෙව මෙජ්ඣ රට්ඨං උණ්ණං කුහුලවස්සං වස්සාපෙත්වා රට්ඨං අරට්ඨමකංසු. තෙන වුත්තං.

උපහවව මනං මෙජේඤා මාතඛගස්මිං යසස්සිනෙ,
සපාරිසජේජා උච්ඡිනොතා මෙජ්ඣිරඤ්ඤං තද අනුති.

සත්වා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා න ඉදුනෙව පුබ්බෙපි උදෙනො පබ්බජිතවිනෙයකොගෙවාති වත්වා ජාතකං සමොධානෙසි. තද මණ්ඩවෙසා උදෙනො අගොසි. මාතඛගපණ්ඩිනො පත අහමෙවාති.

මාතඛගජාතකං.

16. 2.

සබ්බං නන්තං සඵලං සුමිණ්ණන්ති ඉදං සත්වා ජෙතවනෙ විහ රනොතා අයසමනො මහාකස්සපස්ස පියසංවාසෙ ඤා සද්ධිවිහාරිකො ආරම්භ කෙට්ඨි. තෙ කීර අඤ්ඤාමඤ්ඤං අප්පට්චිතතතහොගා පරම විස්සාසිකා අගෙසුං. පිණ්ඩාය වරන්තොපි එකතොව ගච්ඡන්ති එකතො ආගච්ඡන්ති විතා ගවිතුං න සකෙකාන්ති. ධම්මසභායං භික්ඛු තෙසං

යෙව විසාසං වණ්ණයමානා නිසිදිංසු. සන්ථා ආගන්තුකා කායනුප-
තිකාවෙ ඵතරහි කපාය සන්තිසින්නාති පුච්ඡිතා ඉමාය නාමාති
වුතෙත අනච්ඡරියං භිකාවෙ ඉමෙසං එකායමිං අත්තභාවෙ විසාසි
කතං පොරණකපණ්ඩතා නිණි වත්තාරි භවන්තරුති ගච්ඡන්තාපි
මිත්තභාවං න විජතිංසු යෙවාති වතා අනිතං ආහරි.

අනිතෙ අවනතිරට්ඨෙ උපේකිතං අවනතිමහාරජානාම රජ-
කාරෙසි. තද උපේකිතා බති වණ්ඩාලගාමකො හොති. මහාසත්තො
තත් නිබ්බතති. අපරෙපි සත්තො තස්සෙව මාතුච්ඡාපුත්තො හුත්වා
නිබ්බතති. තෙසු එකො විතෙතානාම අහොසි එකො සමුත්තොනාම.
තෙ උහොපි වයප්පත්තො වණ්ඩාලවංසධොවනං නාම සිප්පං
උග්ගණ්ණිත්වා එකදිවසං උපේකිතගරුචාරෙසු සිප්පං දස්සෙය්‍යාමාති
එකො උත්තරආරෙ සිප්පං දස්සෙසි එකො පාවිතආරෙ.

තසමිඤ්ච නගරෙ දො දිට්ඨමඛගලිකායො අගෙසුං. එකා සෙට්ඨිතිතා
එකා පුරෙහිතසිතා තා බහු බාදනියහොජනියමාලාගක්ඛාදීති ගාහා
පෙත්වා උය්‍යානකිලිකං කිලිසාමිති එකා උත්තරආරෙන නිකම් එකා
පාවිතආරෙන නිකම්. තා වණ්ඩාලපුත්තො සිප්පං දස්සෙත්තෙ දිස්වා
කෙ එතෙති පුච්ඡිතා වණ්ඩාලපුත්තාති සුත්වා අපසයිතබ්බසුත්තං
වත පසයිමාති ගණ්ණාදකෙන අකමිති ධොවිත්වා නිවතතිංසු.

මහාජනො අරෙ දුට්ඨවණ්ඩාලා තුමෙහ නිසාය මයං අමුලකාති
සුරුහත්තාදීති න ලභිමාන්. තෙ උහොපි භාතිකෙ පොඨෙත්වා අත්ත
ව්‍යසනං පාපෙසි. තෙ පටිලඬාසඤ්ඤා උට්ඨාය අඤ්ඤමඤ්ඤාසං සන්තිකං
ගච්ඡන්තා එකසමිං ආතෙ සමාගන්තුං අඤ්ඤමඤ්ඤාසං තං
දුක්ඛුප්පතතිං ආරෙවෙත්වා පරිදෙවිත්වා කිනති කරියාමාති විතෙත්වා
ඉදං අමානං ජාතිං නිසාය දුක්ඛං උප්පන්නං වණ්ඩාලකමමං කාතුං
න සකමියාම ජාතිං පටිච්ඡාදෙත්වා බ්‍රාහ්මණමාණවකවණ්ණෙන
තකකසිලං ගන්තුං සිප්පං උග්ගණ්ණිසාමාති සන්තිට්ඨානං කත්වා තත්
ගන්තුං ධම්මනෙත්වාසිකා හුත්වා දිසාපාමොක්ඛාවරියං සන්තිකෙ
සිප්පං පට්ඨපෙසුං.

ජමබුද්ධතලෙ දො කිර වණ්ඩාලා ජාතිං පටිච්ඡාදෙත්වා සිප්පං
උග්ගණ්ණන්ති සුසිත්ථ තෙසු විතතපණ්ඩතස්ස සිප්පං නිට්ඨිතං සමු
ත්තං න තාව නිට්ඨාති. අපේකදිවසං එකො ගාමවාසී බ්‍රාහ්මණවාචකං
කරියාමිති ආවරියං නිමනෙතසි. තමෙව රතතිං දෙවො වසිත්වා
මග්ගෙ කන්දරුදීති පුරෙසි. ආවරියො පානොව විතතපණ්ඩතං පනෙකා
සාපෙත්වා තාත අහං ගන්තුං න සකමියාම ත්වං මාණවෙති සද්ධිං
ගන්තුං මඛගලං වත්වා තුමෙහති ලඬං භුඤ්ජිත්වා අමෙහති ලඬං
ආගරුති පෙසෙසි.

සො සාග්‍රිති මාණවනෙ ගගෙත්වා ගතො. යාව මාණවා නහායන්ති
වෙව මුඛාතිව ධොවන්ති තාව මනුස්සා පායාසං වඩෙත්වා නිබ්බාතුති
ථපෙසුං. මාණවා තසමිං අනිබ්බුතෙ යෙව ආගන්තුං නිසිදිංසු. මනුස්සා

දක්කිණොදකං දමා තෙසං පුරතො පාතියො ධපෙසුං. සමුද්ධො
මුද්ධායුතොවිග්නුනා සිතලොති සඤ්ඤාය පායාසපිණ්ඩං උක්කිපිණ්ඩං
මුළුබ ධපෙසි. සො තස්ස ආදිත්ත අයොගුලො විය මුළුබ චිති. සො කමප
මානො සති. අනුපට්ඨාපෙනා විත්තපණ්ණිතං ඔලොකෙනා වණ්ඩාල
භාසාය එවං බලු බලුති ආහ. සොපි තථෙව සතිං අනුපට්ඨාපෙනා
වණ්ඩාලභාසාය තිග්ගලතිග්ගලාති ආහ. මාණවා අඤ්ඤමඤ්ඤං ඔලො
කෙනා කිං භාසා නාමෙසාති වදිංසු. විත්තපණ්ණිතො මහලං අභාසි.
මාණවා තික්කමිණි වග්ගවග්ගා හුනා තත් තත් තිසිදිණා භාසං
සොධෙන්නා වණ්ඩාලභාසාති ඤානා අරෙ දුට්ඨවණ්ඩාලා එත්තකං කාලං
මුභමණ්ඩාලාති වනා වඤ්ඤාසිත්ථාති උභොපි තෙ පොට්ඨංසු.

අපේකො සපුරිසො අපෙට්ඨාති වාරෙණා අයං තුමහාකං ජාතියං
දෙසො ගවජ්ථ කත්ථිදෙව පබ්බජිණා ජිව්ඨාති තෙ උයොසජෙසි.
මාණවා තෙසං වණ්ඩාලභාවං ආවරියස්ස අරෙවෙසුං. තෙපි අරඤ්ඤං
පටිසිණ්ණං ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජිණා න විරස්සෙව තතො වටිණා
තොරඤ්ඤාතිරෙ මිතියං කුවජ්ජමිං තිබ්බතතිංසු.

තෙ මාතුකුච්ඡිතො තික්කන්තකාලතො පට්ඨාය එකතො විවරන්ති
විතා භවිතුං න සකෙකාන්ති. තෙ එකදිවසං ගොවරං ගහෙණා
එකමිං රුක්කමුලෙ සිසෙත සිසං සිඬෙතන සිඬං තුණ්ණිතා තුණ්ණිං
අලුලියාපෙනා රෙමන්තමානෙ සිතෙ දිස්සා එකො පුද්දො සතතිං
බිපිණ්ණා එකපභාසරෙනෙව ජිවිතා වොරෙපෙසි.

තතො වටිණා නමමදුතීරෙ උක්කුසයොතියං තිබ්බතතිංසු. තත්ථාපි
තෙ මුද්ධිප්පතෙත ගොවරං ගහෙණා සිසෙත සිසං තුණ්ණිතා තුණ්ණිං
අලුලියාපෙනා සිතෙ දිස්සා එකො යට්ඨිපුද්දො එකපභාසරෙනෙව
බික්කිණා වසි.

තතො පන වටිණා විත්තපණ්ණිතො කොසමිතියං පුරෙතිතස්ස
පුතෙතා හුනා සමුද්ධො උත්තරපඤ්ඤාලරඤ්ඤා පුතෙතා හුනා
තිබ්බතති. තෙ නාමගහණදිවසතො පට්ඨාය අත්තතො ජාතියං සරිංසු.
තෙසු සමුතපණ්ණිතො නිරන්තරං සරිතුං අසකෙකාතෙතා වතුන්ථං
වණ්ඩාලජාතිමෙව අනුස්සරති. විත්තපණ්ණිතො පටිපාටියා වතස්සොපි.
සො සොළසවස්සකාලෙ තික්කමිණා හිමවන්තං පටිසිණ්ණං ඉසිපබ්බජ්ජං
පබ්බජිණා කිංතාභිඤ්ඤං තිබ්බතෙතො කිංතසුබෙත වීතිතා
මෙනෙතා වසි.

සමුතපණ්ණිතො පිතුඅවට්ඨෙත ඡත්තං උස්සාපෙනා ඡත්ත
මහලදිවසෙයෙව මහාජනමජෙකි මහලගීතං කතා උදනවසෙත
දො ගාථා අභාසි. තං සුනා අමහාකං රඤ්ඤා මහලගීතනති ඔරෙ
ධාපි ගකිබ්බාපි තමෙව ගීතං ගායන්ති. අනුක්කමෙත රඤ්ඤා පිය
ගීතනති සබ්බෙපි නගරවාසිතො තමෙව ගායන්ති.

විත්තපණ්ණිතො හිමවන්තපදෙසෙ වසන්තොයෙව කිත්තුවො මම
භාතිකෙත සමුතෙත ඡත්තං ලඞ්ඞං උදහු න වාති උපධාරෙතො
ලඞ්ඞභාවං ඤානා නවරජ්ජං තාව ඉදුති බොධෙතුං න සක්කිස්සාමි

මහලලකතාලෙ නං උපසඤ්ඤාමිතියා ධම්මං කපේතියා පබ්බාසෙස්සාමිති විනෝතතියා පණ්ණාස වස්සානි අගනතියා රඤ්ඤා පුත්තධිතාති වඩ්ඪිත කාලෙ ඉද්ධියා ගනතියා උය්‍යානං ඔතරිතියා මහලලසිලාපට්ටෙ සුවණ්ණ පටිමාවිය තිසිදි.

තස්මිං බණේ එකො දුරකො තං හීතං ගායනො දුරුති උදාරති විත්තපණ්ණිතො තං පකෙකාසි. සො ආගනතියා වැදිතියා අට්ඨාසි. අප් නං ආහ ත්වං පාතොපට්ඨාය ඉමමෙව හීතං ගායසි. කිං අඤ්ඤං න ජාතාසිති. හනොත අඤ්ඤාතිපි බහුති ජාතාමි. ඉමානි පන මෙ රඤ්ඤා පිය හීතානි තස්මා ඉමානෙව ගායාමිති. අපි පන රඤ්ඤා හීතස්ස පටිහීතං ගායනොතාති. නපි හනොතාති. සකඛිස්සාසි පන ත්වං පටිහීතං ගායි තුනති. ජාතනොතා සකඛිස්සාමිති. තෙනති ත්වං රඤ්ඤා විසු හීතෙසු ගායිතෙසු ඉදං තතියං කතො ගායස්සති හීතං දතො ගනතියා රඤ්ඤා සනතිකො ගායිස්සාසි. රුජා තෙ පසිදිතො මහනතං ඉස්සරියං දස්සතිති උය්‍යාසෙසි.

සො සිසං මාතුසනතිකං ගනතියා අතතානං අලඛකාරූපෙතො රුජ ආරං ගනතියා එකො කීර දුරකො තුමොති සද්ධිං පටිහීතං ගායිස්සාතිති රඤ්ඤා ආරූපාපෙතො ආගව්ජතුති චුතොත ගනතියා වැදිතියා ත්වං කීර තාත පටිහීතං ගායිස්සාසිති පුට්ඨො ආම දෙව සබ්බං රුජපරිසං සනති පාතාපෙට්ඨාති සනතිපතිතාය පරිසාය රුජානං ආහ තුමො තාව දෙව තුමතාකං හීතං ගායප් අප්ථාහං පටිහීතං ගායිස්සාමිති. රුජා-

සබ්බං නරුතං සඵලං සුවණ්ණං
න කමමනා කිඤ්චන මොඝමපීති,
පස්සාමි සමතුතං මහානුභාවං,
සකමමනා පුඤ්ඤඵලපපන්නං.

සබ්බං නරුතං සඵලං සුවණ්ණං
න කමමනා කිඤ්චන මොඝමපීති,
කච්චිනත්ත විත්තස්සාපි එවමෙව
ඉද්ධො මනො තස්ස යථාපි මග්ගනති.

ගාථාදායමාහ.

තප් නි කමමනා කිඤ්චන මොඝමපීති සුකතදුක්ඛතෙසු කමෙමසු කිඤ්චන එකකමමට්ටි මොඝංනාම නපි තිපඵලං න භොති විපාකං දතොව තස්සාතිති අපරුපරියවෙදනියකමමං සකුංයාහ. සමතු භානති අතතානං වදති පස්සාමහං ආයස්මනතං සමතුතං සකොත කමමනා පුඤ්ඤඵලපපන්නං සකමමං නිස්සාය පුඤ්ඤඵලෙන උපපන්නං. පස්සාමිති අපො. කච්චිනත්ත විත්තස්සාපිති මයං හි දො ජනා එකතො සුචො න විරං සිලං රකඛිමහ අහං තාව තස්ස එලෙන මහනතං යසං පතොතා කච්චිනුඛො මෙ භාතිකස්ස විත්තස්සාපි එවමෙව මනො ඉද්ධො සමිද්ධොති.

තස්ස භිතාවසානෙ දුරකො ගායනො තතියං ගාථමාහ.

සබ්බං තරුතං සථලං සුවිණ්ණං
ත කම්මතා කිඤ්චන මොසම්පජී,
චිත්තං විජානාති තථෙව දෙව
ඉදෙධා මනො තස්ස යථාපි තුග්ගනති.

තං සුඤ්ඤා රුජා වතුත්තං ගාථමාහ.

හවං නු විතොතා සුතම්ඤ්ඤොතො තෙ
උදුහු තෙ කොවිතං එතදක්ඛා,
ගාථා සුභිතා ත මමපී කඛිධා
දදුමි තෙ ගාමවරං සතඤ්චාති.

තත් සුතම්ඤ්ඤොතොති අහං සම්මුතස්ස භාතා විතොතා නාමාති
වදන්තස්ස චිත්තස්සෙව තෙ සතතිකා සුතනති අනේවා. භොවිනිනති
උදුහු මයා සම්මුතරඤ්ඤා භාතා විතොතා දිට්ඨොති කොවි තෙ එත
මත්තං ආවිකම්. සුභිතාති සබ්බථාපි අහං ගාථා සුභිතා තත්තේත්ත මම
කඛිධා. ගාමවරං සතඤ්චාති ගාමවරාතං තෙ සතං දදුමිති වදාති.

තතො දුරකො පඤ්ඤමං ගාථමාහ.

ත වාහං විතොතා සුතම්ඤ්ඤොතො මෙ
ඉසි ව මෙ එතමත්තං අසංසි,
ගන්ත්වාන රඤ්ඤා පටිගාති ගාථං
අපි තෙ වරං අත්තමනො දදෙය්‍යාති.

තත් එතමත්තනති තුමහාතං උය්‍යානෙ තිසිනොතා එතො ඉසි
මග්ගං එතමත්තං ආවිකම්.

තං සුඤ්ඤා රුජා සො මම භාතා විතොතා හවිස්සති ඉදුනෙව
ගන්ත්වා පස්සිස්සාමිති පුරිසෙ ආණාපෙනොතො ගාථාආශමාහ.

යොජෙනතු වෙ රුජරථෙ සුතතෙ චිත්තසිබ්බතෙ,
කච්ඡං නාගාතං බ්බුථ ගිවෙය්‍යං පටිවුඤ්ඤථ.

ආහඤ්ඤනතු හෙරිමුදිභගසඛෙබ්බ
සිකානි යානානි ව යොජයනතු,
අජෙජවහං අස්සමං තං ගමිස්සං
යත්තෙව දකඛිස්සං ඉසිං තිසිත්තනති.

තත් ආහඤ්ඤනතුති ආහනනතු, අස්සමං නනති තං අස්සමං.

සො එවං වතාව රථං අභිරුක්ඛා සිකං ගන්ත්වා උය්‍යානආරෙ රථං
අපෙඤ්ඤා චිත්තපඤ්ඤිතං උපසඛිකම්ඤ්ඤා වජ්ඣිනා එකමනං තිසිනොතා
තුට්ඨමානස්ස අට්ඨමං ගාථමාහ.

සුලඬාලාභා වත මෙ අහොසි
ගාථා සුභිතා පරිසාය මඤ්ඤ,
සොහං ඉසිං සීලවතුපපන්නං
දිස්වා පතීතො සුමනොභමස්මිති.

තස්සන්ධො-සුලඬාලාභො වත මග්ගං ඡත්තමභිගලදිවසෙ පරිසාය
මඤ්ඤ භිතා ගාථා සුභිතාව අහොසි ස්වාහං අජ්ජ සීලවතසමපන්නං
ඉසිං දිස්වා පිතිසොමනස්සපපන්නො ජාතොති.

සො විත්තපණ්ණිතස්ස දිට්ඨිකාලතො පට්ඨාය සොමනස්සපපන්නො
භාතිකස්ස මෙ පලලඛකං අත්ථරථාති ආදීති ආණාපෙන්නො නවමං
ගාථමාහ.

ආසනං උදකං පජ්ජං පතිගණ්ණාතු නො භවං,
අග්ගෙ භවන්නං පුච්ඡාම අග්ගං කුරුතු නො භවන්ති.

තත් අග්ගෙති අතිවිනො කාතබ්බපුත්තකස්මිං අග්ගෙ භවන්නං
ආපුච්ඡාම. කුරුතුනොති ඉමං නො අග්ගං භවං පතිගණ්ණාතු.

එවං මධුරපටිසන්ථාරං කත්වා රජ්ජං මඤ්ඤ භිඤ්ඤා දෙන්නො
ඉතරං ගාථමාහ.

රමමඤ්ඤ නෙ ආවසථං කරොන්තු
නාරිගණෙති පරිවාරයස්ස,
කරෙති ඕකාසමනුග්ගභාය
උභොපිමං ඉස්සරියං කරොමාති.

තත් ඉමං ඉස්සජිසෙනති කම්පිලුරට්ඨෙ උභතරපඤ්ඤාලතගරෙ
රජ්ජං මඤ්ඤ භිඤ්ඤා ඥෙපි ජනා කරොම අනුභවම.

තස්ස තං වචනං සුත්වා විත්තපණ්ණිතො ධම්මං දෙසෙන්නො
ඡ ගාථා අභාසි.

දිස්වා එලං දුට්ඨරිතස්ස රුජ්
අපො සුචිණ්ණස්ස මහාවිපාකං,
අත්තානමෙවං පටිසඤ්ඤමිස්සං
න පත්ථෙයෙ පුත්තං පසුං ධනං වා.

දසෙවිමා වස්සදසා මච්චානං ඉධජ්චිතං,
අපපත්තඤ්ඤෙව තං මග්ගං නලො ඡින්නාව සුස්සති.

තත් කා නඤ්ඤි කා බිබ්බා කා රතී කා ධනෙසනා,
කිමෙම පුත්තෙති දුරෙති රුජ් චුත්තොස්මි බන්ධනා.

සො අහං සුපපජානාමි මවු මෙ නපමජ්ජති,
අත්තකෙතාධිපත්තස්ස කා රතී කා ධනෙසනා.

ජාති නරුතං අධමා ජතිඤ්ඤ
වණ්ණාලයොති දිපදු කණ්ඩා,
සකෙති කමෙමති සුපාපකෙති
වණ්ණාලගබ්භෙ අවසිමහ පුබ්බෙ.

වණ්ඩාලානුමත අවනතිසු මිභා තෙරඤ්ජරමපති,
උක්කුසා නමමදුතීරෙ තාපජ්ඣාගමණබ්බතියාති.

තාප උවමිටිකයාහි මහාරුජ තිං සුවරිතයොව ඵලං ජානාසි
අහං පන උවමිටිකයාපි ඵලං පය්‍යාමියෙව මයං උභො උවමිටිත
ඵලෙන ඉතො වතුපෙථ අත්තභාවෙ වණ්ඩාලයොතියං නිබ්බතො තාප
න විරං සීලං රක්ඛිතො තස්ස ඵලෙන තිං බත්තියකුලෙ නිබ්බතො
අහං බ්‍රාහ්මණකුලෙ ඵවාහං උවමිටිකයා ඵලං සුවිණ්ණස්ස ව මහා
විපාකං දිඛා අත්තානමෙව සීලසඤ්ඤමෙන පටිසඤ්ඤමිස්සං පුත්තං වා
මමුං වා ධනං වා න පජෙමි. දසෙවිමා මය්‍යදසාති මහාරුජ මජ්ඣ
දසකං විඩ්ඛාදසකං වණ්ණදසකං බලදසකං පඤ්ඤදසකං භායනදසකං
පබ්බාරදසකං වඩ්ඛදසකං මොමුහදසකං සයනදසකනති ඉමෙසං හි
දසනං දසකානං වසෙන දසෙව මය්‍යදසා ඉමං මට්ඨානං ඉධ මනුස්ස
ලොකෙ ජිවිතං කසිදං න තියමෙන සබ්බා එකාදස පාපුණාති. අථ
ඛො අපපත්තඤ්ඤවිතං ඔබ්බං. නලො ජිවන්තාම සුස්සාති යෙපි සකලං
මය්‍යසකං ජිවිතති තෙසමපි මජ්ඣදසකෙ පවත්තරුපාරුපබ්බමො ජිජ්ඣා
භාවිතෙව විත්තනලොචිය තජෙථව සුස්සානති අත්තරධායනති තං ඔබ්බං
අතිකක්ඛිතො බිඩ්ඛාදසකං න පාපුණනති තථා බිඩ්ඛාදසකාදිසු
පවත්තා වණ්ණදසකාදීති. කාසොති තයමිං එවං සුස්සමානො ජිවිතො
කා පඤ්ඤා කාමගුණෙ නිස්සංය අභිනජ්ජනා කා කායනිලාවසෙන
බිඩ්ඛා කා භොමනස්සවසෙන රතී කා ධනෙසනා කිමෙම පුත්තනති කිං
දුරෙති මුත්තසංයමී එතමිභා පුත්තදුරබ්බතාති අපෙථා. අනතභොගාධි
පහණ්ණාති ජිවිතත්තකරෙන මවුත්තා අභිභුතස්ස. දිපදු කණ්ට්ඨාති
දිපදුතං අත්තරෙ ලාමකා. අමිසිමනාති ඤොපි මයං වසිමහ. වණ්ඩාලා
ග්‍රමොති මහාරුජ ඉතො පුබ්බෙ වතුන්ජරං. අවනතිරටෙඨ උච්ඡේනි
තනරෙ වණ්ඩාලා අනුමත. තතො වවිත්වා තෙරඤ්ජරං පති තෙරඤ්ජර
තීරෙ උභොපි මිභා අනුමත. තාප ඤොපි අමෙත එකස්මිං රුක්ඛමුලෙ
අඤ්ඤමඤ්ඤො නිස්සංය සීතෙ එකො ලුද්දකො එතෙනෙව සතතිපභා
රෙන ජිවිතා වොරෙපෙසි. තතො වවිත්වා නමමදුතදීතීරෙ කුරු අනුමත
තත්‍රාපි තො නිස්සංය සීතෙ එකො තෙසාදෙ එකපභායරෙනෙව
බහිත්වා ජිවිතක්ඛයං පාපෙසි. තතො වවිත්වා තාපජ්ඣාගමණබ්බතී
ණාති තෙ මයං අජ්ජ බ්‍රාහ්මණබ්බතියා ජානා අහං කොසමිසං බ්‍රාහ්මණ
කුලෙ නිබ්බතො තිං ඉධ රුජා ජාතොති.

එවමිස්ස අභිතෙ ලාමකජාතියො පකාසෙත්වා ඉදුති ඉමිස්සාපි
ජාතියා ආසුසඬ්ඛාරපරිත්තතං දස්සෙත්වා පුඤ්ඤසු උස්සාහං
ජනෙනො වතස්සො ගාථා අභාසි.

උපතියති ජිවිතමපපමාසු
ජරුපතීතස්ස න සතති තාණා,
කෙරුහි පඤ්ඤාල මමෙතවාහාසං
මාකාසි කමමාති දුමුදයාති.

උපතියති ජිවිතමපපමාසු
ජරුපතීතස්ස න සනති තාණං,
කරොති පඤ්චාල මමෙතවාතාසං
මාකාසි කමමානී දුක්ඛපථලානී.

උපතියති ජිවිතමපපමාසු
ජරුපතීතස්ස න සනති තාණං,
කරොති පඤ්චාල මමෙතවාතාසං
මාකාසි කමමානී රජසිරිතී.

උපතියති ජිවිතමපපමාසු
වණණං ජරා භනති තරස්ස ජියතො,
කරොති පඤ්චාල මමෙතවාතාසං
මාකාසි කමමං තිරසුපපතියානී.

තත්ථ උපනිසන්ති මහාරජ ඉදං ජිවිතං මරණං උපගව්ජති ඉදං හි
ඉමෙසං සත්තානං අපපමාසුං සරසපරිපත්තතායපි සීතිපරිත්තතායපි
පරිත්තං සුරියුග්ගමණේ තිණ්ණෙහ උස්සාවිසිත්ථසද්දිසං. නි සනති
තාණාති න හි ජරාමරණං උපතීතස්ස පුත්තාදයො තාණං තාම
භොනති. මමෙතවාතාසනති මම එතං වචනං. මාකාසිති මා රුපාදිකාම
තුණ්හෙතු පමාදං අපජ්ජිවා නිරයාදිසු දුක්ඛවික්ඛානානී කමමානී කරි,
දුක්ඛපථලානීති දුක්ඛවිපාකානි. රජසිරිතීති කිලෙසරජෙන සීතිණ්ණ
සිසානි. වණණනති ජීරමානස්ස තරස්ස සරිරවණණං ජරා භනති. තිර
සුපපතියානී තිරස්සාදෙ තිරයෙ උපපජ්ජන්තාය.

එවං මහාසතෙන කප්පෙනෙත රුජා පබුජ්ඣිවා තිස්සො ගාථා
අහාසි.

අඤ්ඤා හි සච්චං වචනං තවෙතං
යථා ඉසී භාසසි එවමෙතං,
කාමා ව මෙ සනති අනපපරුපා
තෙ දුච්චජා මාදිසකෙන හික්ඛු.

නාගො යථා පඬකමජේඛි බ්‍යසනො
පස්සං එලං නාභිසමොගාති ගතානුං,
එවමපහං කාමපමෙක බ්‍යසනො
න හික්ඛුනො මග්ගමනුබ්බජාමි.

යථාපි මාතා ව පිතාව පුත්තං
අනුසාසරෙ කිනති සුඛිභවෙය්‍ය,
එවමපි මං ත්වං අනුසාස හතෙන
යමාවරං පෙච්ච සුඛිභවෙය්‍යනති.

තත්ථ අනපපරුපාති අපරිත්තජාතිකා බහු අපරිමිතා. මාදිසකෙ
නාති භාතික ත්වං කිලෙසෙ පහාය සීතො අහං පන කාමපමෙක
තිමුග්ගො තස්මා මාදිසකෙන තෙ කාමා දුච්චජා. නාගොගාමාති

ඉමිනා අතතනො කාමපථෙකි නිවුග්ගහාවස්ස උපමං දස්සෙති. තත්ථ බ්‍රහ්මභවතාති විසතෙතො අනුපවිට්ඨො. අගමෙව වා පාඨො. මග්ගනති කුමහානං ඔවාදානුසාසනිමග්ගං නානුබ්බජාමි. පබ්බජ්‍යං ත සතෙකාමි. ඉධෙව පන මෙ සීතස්ස ඔවාදං දෙජාති. අනුසාසනෙති අනුසාසනති.

අථ නං මහාසතෙතො ආහ.

නො වෙ කුචං උස්සගසෙ ජනිඤ්ඤ
කාමෙ ඉමෙ මානුසකෙ පභාදුං,
ධම්මං බලිං පට්ඨපයස්සු රුජ
අධම්මකායෙ ව නෙ මානු රට්ඨෙ.

දුතා විධාවනතු දිසා වතස්සො
නිමිත්තකා සමිණ්‍යාගමණානං,
තෙ අනතපාණෙන උපට්ඨගස්සු
වතේන සෙනාසනපට්ඨයෙන ව.

අනෙතන පාණෙන පසන්නවිතො
සන්නපය සමිණ්‍යාගමණෙ ව,
දතො ව භූතො ව යථානුභාවං
අනිඤ්ඤො සග්ගමුපෙති සානං.

සවෙව තං රුජ මද්‍ය සහෙය
නාරිගණෙති පරිවාරසත්තං,
ඉමමෙව ගාථං මහසිකරෙති
හාසෙසිවෙනං පරිසාය මජ්ඣෙ.

අබ්බොකාසසයො ජනතු වජ්‍ජනායා බීරපාසිතො,
පරික්ඛණ්ණො සුපානෙති ස්වජ්ජ රුජාති වුවවතීති.

තත්ථ ධම්මං බලීනති ධම්මෙන සමෙන අනතිරිතබලිං ගණනාති අතො. අබ්බොකාසෙති පොරුණකරුජ්ජනි සපිතං විනිවජ්ජයධම්මං නිඤ්ඤා පවතනඅධම්මකිරියා. නිමිත්තකාති ධම්මිකසමිණ්‍යාගමණෙ නිමිත්තෙතො පකෙකාසකා. සථානුභාවනති යථාබලං යථාසත්තං. ඉම මෙව ශාථනති ඉද්දති වතතබ්බං සක්ඛියාහ. තත්තායමධිපායො-මහාරුජ සවෙ තං මද්‍ය අභිභවෙය්‍ය සවෙ තෙ නාරිගණපරිවුත්තස්ස රුපාදයොවා කාමිකුණ රජ්ජබ්බං වා ආරබ්බ මද්‍ය උපපජේය්‍ය අපේවං විතෙතයාසි අහා පුජෙ වණ්ඩාලයොනියං නිබ්බතෙතො ජනනස්ස තිණකුට්ඨමතතස්ස අභාවා අබ්බොකාසසයො අගොසිං. තදා හි මෙ මාතා වණ්ඩාලී අරසුඤ්ඤා දරුපණ්ණාදීනං අත්ථාය ගච්ඡන්ති මං කුකකුර ගණස්ස මජ්ඣෙ අබ්බොකාසෙ තිපජ්ජාපෙතො අතතනො බීරං පායෙතො ගච්ඡති සොහං කුකකුරෙති පරිවාරිතො තෙති යෙව සද්ධිං සුතබ්බො බීරං පිවිසිතො වඩ්ඩිතො ඵලං නිවජ්ජෙවො හුතො අජ්ජ රුජානාම ජාතොති ඉති ඥො තං මහාරුජ ඉමිනා අතේන අතතානං ඔවාදනො

සො පුබ්බෙ අබ්බොධාසසයො ජනතු අරඤ්ඤං වජ්ජනියා වණ්ඩාලියා ඉතොවිතො ව අනුසංචාරනියා සුතතියාව ඕරං පාසිතො සුපාතෙති පරිකිණ්ණො වඩ්ඩිතො සො අජජ රජාති වුවවතීති ඉමං ගාථා භාසෙය්‍යාසීති.

එවං මහාසඤ්ඤා නසොවාදං දන්වා දින්නො තෙ මයා ඔවාදෙ ඉද්දති තිං පබ්බජ වා මාවා අත්තනාව අත්තනො කම්මමිපාකං පටිසෙවිය්‍යසීති වන්තා ආකාසෙ උපපතීන්තා තස්ස මත්තෙ රජං පාතෙනො හිමවන්තමෙව ගතො.

රජාපි තං දිත්වා උපපන්නසංවේගො ජෙට්ඨපුත්තස්ස රජජං දන්වා බලකායං නිමනෙත්වා හිමවන්තාහිමුවො පායාසී. මහාසඤ්ඤා තස්ස ගමණං ඤාත්වා ඉසිගණපරිවුත්තො ආගන්ත්වා තං ආදාය ගන්ත්වා පබ්බා ජෙත්වා කසිණපරිකම්මං ආවික්කි. සො කුතාභිඤ්ඤං නිබ්බන්තෙයි. ඉති තෙ උගොපි බ්‍රහ්මලොකුපගා අගෙසුං.

සන්තා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා එවං භික්ඛවෙ පොරුණක පණ්ඩිතා තිණ්ඤි වත්තාරි හවන්තරුති ගවජන්තාපි දළ්ඟවිය්‍යාසාව අගෙ සුන්ති වන්තා ජාතනං සමොධානෙයි. තද්‍ය සමුද්ගතපණ්ඩිතො ආනන්දෙ අගොසී. විත්තපණ්ඩිතො අගමෙවති.

විත්තසමුද්ගතජාතකං.

15. 3.

දුග්ගෙ අපස්සං ඡෙද්ධොවති ඉදං සන්තා ජෙතවනෙ විහරන්තො අස දිසදුනං ආරබ්භ කපෙයි. තං අට්ඨකතිපාතෙ සොවිරජාතකෙ¹ වින්තරිත මෙව. තද්‍ය පන රජා සත්තමෙ දිවසෙ සබ්බපරික්කාරෙ දන්වා අනු මොදනං යාපි. සන්තා අනත්වා ච පක්කාමි. රජා භුත්තපාතරුසො විහාරං ගන්ත්වා කසමා හත්තෙ අනුමොදනං ත අනන්තාති ආහ. සන්තා අපුද්ධා මහාරජ පරිසාති වන්තා හි මෙ කද්දිසා දෙවලොකං වජ්ජනීති² ගාථාය ධම්මං දෙසෙයි. රජා පසිදිත්වා සත්තසංස්සන්තකෙන සිවෙය්‍යකෙන උත්තරුසබ්බෙත තථාගතං පුජෙත්වා නගරං පාමිසී. පුත්‍ර දිවසෙ ධම්ම සභායං කථං සමුවොපෙසුං ආවුසො කොසලරජා අසදිසදුනං දන්වා තාදිසෙතාපි දුන්නෙ අතිත්තො දසබලෙන ධම්මෙ දෙසිතෙ පුත්‍ර සත්තසංස්සන්තකං සිවෙය්‍යකවන්තං අද්දසී යාව අතිත්තො වතාවුසො දුන්නෙ රජාති. සන්තා ආගන්ත්වා කායනුත් භික්ඛවෙ එතරගි කථාය සන්තිසිත්තාති පුච්ඡිත්වා ඉමාය නාමාති වුත්තෙ භික්ඛවෙ බාහිරගණං නාම සුදදං පොරුණකපණ්ඩිතා සකලජම්බුදීපං උත්තරිගලං කත්වා දෙවසිකං ඡස්සත්තසංස්සපරිවොගෙන දුනං දදමානා බාහිරදුන්නෙ අතිත්තා පියස්ස දුතා පියං ලහතීති සමපත්තානං යාවකානං අක්කිති උපපාටෙත්වා අදංසුති වන්තා අතිතං ආහරි.

1. ආදිත්තජාතකසෙ වෙතමිවමනං,

, ධම්මපද-ලොකවක්ක.

අතීතෙ සිවිරවෙඨ අරිට්ඨපුරෙ සිවිමහාරුපේ රජුං කාරෙතො
මහාසතොතා තස්ස පුතොතා හුච්චා නිබ්බන්ති. සිවිකුමාරෙතිස්ස නාමං
කරිංසු. ඥා වයපපතොතා තක්කසිලං ගන්ත්වා උග්ගතිතසිපෙපා
ආගන්ත්වා පිඬු සිපාං දස්සොත්වා උපරජුං ලභිත්වා අපරභාගෙ පිඬුඅවට්ඨ
යෙන රජා හුච්චා අගතිනමණ්ණව්‍යාය දසරුපට්ඨමෙම අනොපෙත්වා
ධම්මෙත රජුං කාරෙතොතා වතුසු ආරෙසු නගරමජෙඤ්ඤා නිවෙසන
ආරෙති ඡද්දනසාලා කාරෙත්වා දෙවසිකං ඡසනසහස්සපරිච්චාගෙන
මහාදුතං පවිතොති. අට්ඨමිවාතුද්දසපණ්ණරසෙසු නිවට්ඨං දුතසාලං
ගන්ත්වා දුතං ඔලොකෙයි.

ඥා එකදු පුණ්ණමදිවසෙ පාතොව සමුග්ගිතසෙනවත්තො
රුපපලබ්භෙ නිසින්නො අත්තනා දින්නදුතං ආවජ්ජෙනො බාහිර
වත්තං අත්තනා අදින්නං නාම අදිස්වා මයා බාහිරවත්තං අදින්නං නාම
නත්ති න මං බාහිරදුතං තොසෙති අහං අජ්ඣාතතික දුතං දුතුකාමො
අනොවතජ්ජ මෙ දුතසාලං ගතකාලෙ කොට්ඨෙව යාවකො බාහිර
වත්තං අයාවිත්වා අජ්ඣාතතිකස්ස නාමං ගණෙත්තස්ස සවෙ මෙ කොට්ඨ
හදගමංසස්ස නාමං ගණෙත්තස්ස කණ්ණයෙන උරං පහරිත්වා පසන්න
උදකතො සනාලං පදුමං උග්ගිරතොතාවිය ලොකිතබ්බසුනි පග්ග
රතං හදගං නීරිහත්වා දස්සාමි සවෙ සරිරමංසස්ස නාමං ගණෙත්තස්ස
අවලොඛනසත්තොතොතොලසිඞ්ගං ලොඛතොතාවිය සරිරමංසං ඔත්තාරෙත්වා
දස්සාමි සවෙ මෙ කොට්ඨ ලොකිතස්ස නාමං ගණෙත්තස්ස යත්තමුඛෙ
පක්කඤ්ඤා උපතීතභාජනං පුරෙත්වා ලොකිතං දස්සාමි සවෙ වා පන
කොට්ඨ ගෙහෙ මෙ කම්මං නප්පවත්තති ගෙහෙ මෙ දුසකම්මං කරෙතිති
විදෙයස්ස රුජවෙසං අපනෙත්වා බති ංත්වා අත්තානං සාවෙත්වා දුසකම්මං
කරිස්සාමි සවෙ මෙ කොට්ඨ අකඛිනං නාමං ගණෙත්තස්ස ධාලුමිඤ්ජං නිග
රතොතාවිය අකඛිති දස්සාමිති විනොති. ඉති ඥා-

යං කිඤ්චි මානුසං දුතං අදින්නං මෙ නවිජ්ජති,

යොපි යාවෙයස් මං වත්තං දදෙයස් අවිකම්පිතොති.

විනොත්වා සොළසති ගණොදකසවෙති නභාත්වා සබ්බාලඞ්කාර
පටිමණ්ඩිතො නානග්ගරසභොජනං භුඤ්ජිත්වා අලඞ්කතභජිකකිකි
වරගතො දුතග්ගං අගමායි.

සතෙකා තස්ස අජ්ඣාසයං විදිත්වා සිවිරජා අජ්ජ සම්පත්තයාවකානං
වක්ඛති උපපාටෙත්වා දස්සාමිති විනොති. සකඛිස්සති නුබ්බො දුතුං උදුහු
තොති තස්ස විමංසනත්වාය ජරපතොතා අනිත්වාගමණො විය හුච්චා
රඤ්ඤො දුතග්ගං ගමණකාලෙ එකසමි උත්තතපදෙදසෙ හත්ථං පසා
රෙත්වා රුජානං ජයාපෙත්වා අට්ඨායි.

රජා තදභිමුඛං වාරණං පෙසෙත්වා මුග්ගණ කිං වදෙයිති පුච්ඡි.
අප්ඨනං සකෙකා මහාරුජ නව දුතජ්ඣාසයං නිස්සාය සමුග්ගතොතා
කිත්තිසඤ්ඤා සකලලොකසන්තිවාසො තීරන්තරෙ අහඤ්ච අනෙකා
ත්වං විවක්ඛති වත්තං වත්තං යාවනොතා පඨමං ගාථමාග.

දුරේ අපයානං ඵෙරොව චක්ඛුං යාවතුමාගතො,
එකනෙත්තා හවිසාම චක්ඛුං මෙ දෙති යාවිනොති.

තත්ථ දුරෙති ඉතො දුරේ වසනොතා. ඵෙතෙති ජරුජ්ඣාණං තෙරො.
එකනෙත්තාති එකං නෙත්තං මයං දෙති එවං දොපි එකනෙත්තා
හවිසාම.

තං සුඛා මහාසතොතා ඉදුනෙවාහං පාසාදෙ තිසිනොතා
විනොතා ආගතො අහො මෙ ලාභා අජ්ඣ වත මෙ මනොරථො
මත්තං පාපුණ්ණාති අදින්නපුබ්බදුතං දය්‍යාමීති තුට්ඨමානසො
දුතියං ගාථමාන.

තෙතානුසිටො ඉධමාගතොසි
වණ්ඛික චක්ඛුපථාති යාවතුං,
සුදුට්ඨං යාවසි උත්තමිකං
යමානු නෙත්තං පුරිසෙන දුට්ඨති.

තත්ථ වණ්ඛිකොති තං ආලපති. චක්ඛුපථාති චක්ඛුනමෙතං
නාමං. සමානුති යං පණ්ණිතා දුට්ඨති කපෙති.

ඉතො පරං උත්තානසම්මතා ගාථා පාශ්ඨිතයෙනව වෙදිතබ්බා

යමානු දෙවෙසු සුජට්ඨති
මසවාති තං ආනු මනුස්සලොඡන,
තෙතානුසිටො ඉධමාගතොසම්
වණ්ඛිකො චක්ඛුපථාති යාවතුං.

වණ්ඛිකො මයං වණ්ඤං අනුත්තරං
දදති මෙ චක්ඛුපථාති යාවතො,
දදති මෙ චක්ඛුපථං අනුත්තරං
යමානු නෙත්තං පුරිසෙන දුට්ඨති.

යෙන අත්ථන ආගඤ්ඤී යමත්ථමීපත්ථයං,
තෙ තෙ ඉජ්ඣනතු සබ්බපා ලභ චක්ඛුති බ්‍රාහ්මණ
එකනෙත යාවමානස්ස උගයාති දදමහං,
ස චක්ඛුමා ගච්ඡ ජනස්ස පෙක්ඛතො,
යදිච්ඡෙස නිං තදතෙ සම්ප්පාදාති

තත්ථ වණ්ඛිකොති යාවනාස්ස. වණ්ඤාති යාවනං. තෙතෙති
තෙ තව තස්ස අත්ථස්ස සබ්බපා. ස චක්ඛුමාති සො නිං මම චක්ඛුති
චක්ඛුමා සුඛා. තදතෙ සම්ප්පාදාති යං නිං මම සනතිකා ඉච්ඡසි
තං තෙ සම්ප්පාදාති.

රුජා එත්තකං කපෙතා ඉධෙව මයා අකඛිති උප්පාටෙතා දුතුං
අසාරුප්පනති විනොතා බ්‍රාහ්මණං ආදාය අනෙතාපුරං ගතවා රුජා
සතෙ තිසිදිවා සිවකං නාම වෙජ්ජං පක්කොසාපෙතා අකඛි. මෙ
සොධෙතිති ආහ. අමානං කිර රුජා අකඛිති උප්පාටෙතා බ්‍රාහ්මණස්ස

දකුණාමොති සකලතගරෙ එකකොලාහලමහොසි. අථ සෙනාපතී
ආදයො රුජවලලා ව නාගර ව මරෙධා ව සබ්බ සනතිපතීනා
මුහුර්ණං ආදය අනෙකපුරං ගතවා රුජානං වාරෙනා තිස්සො
ගාථා අවොචුං.

මා නො දෙව අද වකුටු මා නො සබ්බ පරකරී,
ධනං දෙති මහාරුජ මුත්තා වෙච්චියා බහු.

සුතෙන දෙව රජෙ දෙති ආජාතීයෙවලබ්බතෙ,
නාගෙ දෙති මහාරුජ හෙමකපානවාසසෙ.

යථා තං සිවයො සබ්බ සයොග්ගා සරථා සදා,
සමනා පරිකිරෙය්‍යං එවං දෙති රජෙසහාති.

තත් පඤ්ඤාති පරිච්චිත. අකම්මිති දිනෙතසු තිං රජුං න
කාමෙත්තං අනෙක රුජා හවිත්තං එවං තයා මයං පරිච්චිතා නාම
හවිත්තං මාති අභිප්පායෙනෙවමාහංසු පඤ්ඤාති පරිච්චිතෙය්‍යං.
එවං දෙතිති යථා තං අභිකලවකුටු සිවයො පරිච්චිතෙය්‍යං එවං බාහිර
ධනමෙවත්තං දෙති මා අකම්මිති අකම්මිති දිනෙතසු න තං සිවයො
පරිච්චිතෙය්‍යාති.

අථ රුජා තිස්සො ගාථා අහාසි.

යො වෙ දස්සනති වනාන අදනෙ කුරුතෙ මනො,
භුමිතා සො පතීතං පාසං ගිවාය පටිමුඤ්චති.

යො වෙ දස්සනති වනාන අදනෙ කුරුතෙ මනො,
පාපා පාපතරෙ හොති සමපතෙතා යමසාධනං.

යං ති යාවෙ තං ති දදෙ යං න යාවෙ තං දදෙ,
යවාහං තමෙව දස්සාමි යං මං යාවති මුහුර්ණොති.

තත් පටිමුඤ්චති පවෙසෙති. පාපා පාපතරෙති ලාමකාපි
ලාමකතරෙ නාම හොති. සමපතෙතාසමසාධනාති යමසා ආණාප
වතතිච්චානං උත්තදතිරයං එස පතෙතායෙව නාම හොති. යංතිසාවෙති
යං යාවකො යාවෙය්‍ය දායකොපි තමෙව දදෙය්‍ය න අයාවිතං අයඤ්ච
මුහුර්ණං මං වකුටු යාවති න මුත්තාදිකං ධනං තදෙවත්තං
දස්සාමිති වදති.

අථ නං අමච්චා කිං පතෙතා වකුටුති දෙසිති ච්චිතනා-

ආයුං නු වණ්ණං නු සුඛං බලං නු

කිං පතියානො නු ජනිතූ දෙසි,

කථං ති රුජා සිවිතං අනුත්තරෙ

වකුටුති දරුං පරලොකහෙතුති.

ගාථමාහංසු.

තත් පරලොකහෙතුති මහාරුජ කථං නාම තුමහාදිසො පඤ්ඤාති
පුරිසො සන්දිසිකං ඉත්තරියං පහාස පරලොකහෙතු වකුටුති
දදෙය්‍යාති

අථ නෙසං කථෙන්නො රුජා භාථමාහ.

නවාහමෙතං යසසා දදුමි

න පුත්තමිච්ඡන් න ධනං න රට්ඨං,

සතඤ්ඤා ධර්මො චරිතො පුරුණො

ඉච්චෙව දුනෙ රමතෙ මනො මමනති.

තත් නි මාහතති නවෙ අහං. සසසාති දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා යසස්ස කාරණං. නි පුත්තමිච්ඡන්ති ඉමස්ස වක්කුදුතස්ස ඵලෙන නෙවාහං පුත්තමිච්ඡන්ති න ධනං න රට්ඨං. අපිච්ඡ සතං පණ්ණාසකං සබ්බඤ්ඤා බොධිසත්තානං ඵස අවිඤ්ඤාණං සමාවිඤ්ඤාණං පොරුණකමෙත්තො යදිදං පාරමිපුරුණං නාම නති. පාරමිඨයො අපුරෙත්වා බොධිතලෙ සබ්බඤ්ඤානං පාපුණ්ණිභුං සමත්ථො නාම අත්ති අහඤ්ඤා පාරමිඨයො පුරෙත්වා බුද්ධො භවිතුංකාමො. ඉච්චෙව දුනෙ රමතෙ මනොමමනති ඉමිතා කාරණෙන මම මනො දුනෙයෙව තීරතොති වදති.

සමාසවුද්ධොපි ධම්මසෙතාපති සාරිපුත්තපෝරස්ස වරියාපිච්ඡං දෙසෙන්නො මග්ගං දව්ඨි අකඛිතිපි සබ්බඤ්ඤාතඤ්ඤාමෙව පියතරනති දීපෙත්වා—

න මෙ දෙස්සා උභො වක්කු අත්තානං මෙ න දෙස්සියං,

සබ්බඤ්ඤාතං පියං මග්ගං තස්ස වක්කුං අදසගතති.

අභ.

මහාසත්තස්ස පන කථං සුත්වා අමච්චෙසු අපපටිභාණෙසු මහා සත්තො සිවකචෙරුජං භාථාය අර්ඛාහාසි.

ඥා ව මිත්තො ව මමාසි සිවක

සුසික්ඛිතො සාධු කරොති මෙ වචනං,

උද්ධානී වක්කුති මම ජිහිංසතො

හත්ථෙසු අවෙසි වණ්ඤිකස්සාති.

තස්සත්ථො— සමච්ඡ සිවක ත්වං මග්ගං සහායොව මිත්තො ව චෙරුජ සිපෙපවාසි සුසික්ඛිතො සාධු මෙ වචනං කරොති මම ජිහිංසතො උප ධාරෙන්නස්ස ඔලොකෙන්නස්සෙව තාලමිඤ්ඤං විශ මෙ අකඛිති උද්ධාරිත්වා ඉමස්ස යාවකස්ස හත්ථෙසු ධරෙතිති.

අථ නං සිවකො අභ වක්කුදුතං නාම භාරියං උපධාරෙති දෙවති. සිවක උපධාරිතං මයා ත්වං මා පපඤ්ඤා කරොති මා මයා සද්ධිං බහුං කථෙතිති. සො විනොතසි අයුත්තං මාදිසස්ස සුසික්ඛිතචෙරුජස්ස රඤ්ඤා අකඛිසු සත්පාතනනති සො නානා භෙසජ්ජාති සංසිත්වා භෙසජ්ජවුඤ්ඤාන නිලුපපලෙ පටිභාවෙත්වා දකඛිණං අකඛිං උප සිඤ්ඤාපෙසි. අකඛි පටිවතති දුක්ඛා වෙදනා උපපජ්ජි. සලලකෙති මහා රුජ පටිපාහති භානරණං මග්ගං හාරොති අපෙති තාත මා පපඤ්ඤා කරිති සො පටිභාවෙත්වා පුත්ත උපසිඤ්ඤාපෙසි. අකඛි අකඛිකුපතො ඉච්චි බලවතරා වෙදනා උදපාදි. සලලකෙති මහාරුජ සප්පකාමහං පටිපාහතිතං කාචුනති මා පපඤ්ඤා කරිති.

භූත සේවයේ බරතර පරිහානියා උපකාමෙයි. අනි මෙය බලෙන් පරිහානියා අනිකුපතො තිබිමිනි. නතරායුතෙන් මෙය බලෙන් මා පපයා කිරි අමිතො වෙදනා උදපාදි. ලොකිනං පයාරි නිවන්සාධනා ලොකිතො තෙමිසු. මෙයොව අමවොව රඤ්ඤ පාදමුලෙ පතියා දෙව අනිනි මා දෙහිනි මොපරිදෙවං පරි දෙවිසු. රුජා වෙදනං අධිවංසොනා තාන මා පපයා කිරි ආත.

සෞ සාධු දෙවතී වාමනෙන් අක්කිං ධාරෙතා දක්කිණනෙන් සන්තං ආදාය අක්කිසුත්තකං ටිඤ්ඤා අක්කිං ගගෙතා මහාසත්තස්ස ගන්තේ ඔපෙසි. සෞ වාමකිනා දක්කිණකිං ඕලොකෙතා වෙදනං අභිවසෙතා එති බ්‍රාහ්මණාති බ්‍රාහ්මණං පකෙකාසිතා මම ඉතො අක්කිතො සතඥාණෙන සත්තඥාණෙන සත්තසංඝඥාණෙන සංඛ්ඤාසුද්ධා ඤාණකම්මෙව පිටං තස්ස මෙ ඉදං පච්චරොං කොත්ති බ්‍රාහ්මණස්ස අදාසි.

සෞ තං උක්කිපිඨා අත්තනො අක්ඛිච්චි ඔපෙසි. තං තස්සානු
භාවෙන විකසිතනීලප්පලං. විය හුඬා; පඤ්ඤාසි, මහාසතෙතා; වාම
අක්කිනා; තස්ස තං අක්ඛිං දිඤ්ඤා අහො සුද්දනං. මයා අක්කිදානනි
අතොතා; සමුක්ඛනාය පිඨියා; නිරන්තරං පුට්ඨො හුඬා; ඉතරම්භි අක්ඛිං
අද්දසි. සකෙකා; තම්භි අත්තනො අක්ඛිච්චි ඔපෙසා; රජනිවෙසනා
නිකම්භිඨා; මහාජනස්ස ඔලොකොත්තස්සෙව නගරං නිකම්භිඨා; දෙව
ලොකමෙව ගතො, තමඤ්ඤං පකාසෙතොතා; සන්ථා දියඨිං ගාඨමාහ.

වොදිනො සිවිරුපේන සිවකො වවනං කරො,
රකොදො වකුති උඬනා බ්‍රාහ්මණස්‍යපනාමසි,
සවකු බ්‍රාහ්මණො ආසි අනො රජා උපාවසිති.

රසෙකු නවිරසෙව අකිති රුහිංසු. රුහමානාතිව ආවාට
භාවං අපපඤා කමලසෙකුකෙන විය උගතෙන මංසපිණෙකින
පුරෙඤා විතතකමරුපසං විය අකිති අනෙකු වෙදනා පවිජ්ජති.

අළු මහාසතෙතා කතිපාහං පාසාදෙ වසිනා කිං අනුසං රජෙජ්
 තාති අමච්චානං රජං නියසාදෙතා උය්‍යානං ගතවා පබ්බජිතා
 සමණධම්මං කරිස්සාමිති විජ්‍යානතා අමච්චෙ පකෙකාසාපෙතා
 තෙසං තමන්ධං ආරුණෙවතා ඵකො මුඛධොවතාදිදායකො කප්පියකාර
 කොව මග්ගං සතතිනෙ භවිස්සති සරිරකිව්චානෙසුපි මෙ රජ්ජුකං
 බනිථාති වතා සාරථිං ආමනෙතවා රථං යොජෙහිති ආහං අමච්චා
 පනස්ස රජෙන ගතත්වා අදනා සුචණ්ණසිතිකාය නං නෙතවා පොකක
 රහිතිරෙ නිසීදපෙතවා ආරකං සංවිධාය පටිකකමිංසු.

රුරා පැවැසෙකන නිසිනෙකා; අතතනො දුනං ආවජේසි. තසම්.
බණ්ණ සකකායාආසනං උණ්ණමහොසි, සො ආවජේනෙනා තං කාරණං.
දිසා මහාරුජස්ස මරං දන්වා වකුට්ඨපටිපාකතිකං කරිස්සාමිති විනෙතන්වා
තත්ථ ආභතවා; මහාසත්තස්ස අච්ඡිද්දරේ අපරුපරං වසෙමි, තමන්ථං.
පකාසෙතෙනා සන්ධා:-

තනො සො කතිපානස්ස උපරුලොසු වක්ඛුසු,
සුතං ආමිත්තසි රුජා සිවිතං රට්ඨවක්ඛනො.

යොජෙති සාරපි යානං යුත්තං ව පටිවේදය,
උය්‍යානභූමිං ගච්ඡාමි පොකබරඤ්ඤා වනානි ව.

සො ව පොකබරඤ්ඤා තිරෙ පලලභිකත උපාමිසි,
තස්ස සකෙකා පාතුරසු දෙවරුජා සුජම්පතීති.

ඉමා ගාථා ආහ.

සකෙකාපි මහාසනෙනන පදසද්ධං සුත්වා කො එසොති වුත්තෙ-

සකෙකාහමග්ගි දෙවිනෙදු ආගතොග්ගි තවනතිනෙ,
වරං වරස්ස රුජසි යං කිඤ්චි මනසිව්ඡසිති.

ගාථමාහ.

එවං වුත්තෙ රුජා ගාථමාහ.

පහුතමෙම ධනං සකක බලං කොසොවනප්පකො,
අකිස්ස මෙ සතොදාති මරණඤ්ඤාව රුච්චතීති.

තත් මරණඤ්ඤාවරුච්චතීති දෙවරුජ ඉදාති මග්ගං අකිභාවෙන
මරණමෙව රුච්චති තමෙව මෙ දෙවතීති.

අථ නං සකෙකා ආහ සිවිරුජ කිම්පන තිං මරිතුකාමො සුත්වා
මරණං රෙවෙසි උදුසු අකිභාවෙනාති. අකිභාවෙන දෙවතීති. මහාරුජ
දානං නාම න කෙවලං සම්පරායන්තමෙව දීයති දිට්ඨබමමන්ථායපි
පච්චයො භොති තිඤ්ච එකවක්ඛුං යාවිතො දො අදාසි තෙන සච්ච
කිරියං කරෙහිති කථං සමුට්ඨාපෙත්වා-

යාති සච්චාති දිපදිනු තාති භාසස්ස බතතිය,
සච්චනෙන භණ්මානස්ස පුත වක්ඛුං ගවිස්සතීති.

ආහ.

තං සුත්වා මහාසගෙතො සකක සවෙ මම වක්ඛුං දාතුකාමො අඤ්ඤං
උපායං මාකරි මම දානතියිනෙදෙනෙව මෙ වක්ඛුං උපපජ්ජතුති වතා
සකෙකත මහාරුජ අහං සකෙකා දෙවරුජාති පරෙසං වක්ඛුං දාතුං
න සකෙකාමි තයා දින්නස්ස දානස්ස එලෙනෙව තෙ වක්ඛුං
උපපජ්ජස්සතීති වුත්තෙ තෙනති මයා දානං සුදින්නතති වතා සච්ච
කිරියං කරෙන්නො-

යෙ මං යාවිතුමායනති නානාගොතතා වණ්ඛකා,
යොපි මං යාවතෙ තත් සොපි මෙ මනසො පියො,
එතෙන සච්චවජ්ජෙන වක්ඛුමෙ උපපජ්ජතාති.

ගාථමාහ.

තත් සොපි මෙති යෙ මං යාවිතුං ආගච්ඡන්ති යොපි තෙසු ආගතෙසු මං යාවති සොපි මෙ මනසො පියො. එකෙනානි සචෙ මම සබ්බෙසි යාවතා පියා සච්චමෙවෙනං මයා වුත්තං එතෙන මෙ සච්ච වචනෙන එකං වක්ඛුං. උපපජ්ජාමි උපපජ්ජතුති ආහ.

අපිඤ්ඤා වචනානන්තරමෙව පසමං වක්ඛුං උදපාදි. තතො දුතිශ්ශං උපපජ්ජන්තො-
 යං මං සො යාවිතුං ආග දෙති වක්ඛුන්ති බ්‍රාහ්මණො,
 තස්ස වක්ඛුති පාදස්සිං බ්‍රාහ්මණස්ස වණ්ඛිබ්බිනො.
 භීශ්ශො මං ආවිසි පිති සොමනස්සඤ්චනපපකං,
 එතෙන සච්චවජේන දුතිශ්චෙව උපපජ්ජාමි.

ගාථාදායමාහ.

තත් සං මනති යො මං. සොති සො වක්ඛුචිකලබ්‍රාහ්මණො දෙති මෙ වක්ඛුන්ති යාවිතුං ආගතො. චණ්ඩිබ්බිනොති යාවත්තස්ස. භීශ්ශො මං ආවිසිති බ්‍රාහ්මණස්ස වක්ඛුති දථා අනිකාලතො තස්මිං අනිකාලෙ තථාරූපිං චෙදනං අගණෙතී. අහො සුදින්නං මෙ දුන්නති පච්චෙවකන්තා මං භීශ්ශො අතිරේකතරු පිති ආවිසි මම හදයං පටිඤ්ඤා සොමනස්සඤ්ච මෙ අනන්තං අපරිමාණං උපපජ්ජාමි. එකෙනානි සචෙ මම තද අනපපකං පිති සොමනස්සං උපපන්නං සච්ච මෙවෙනං මයා වුත්තං එතෙන මෙ සච්චවචනෙන දුතිශ්චෙව වක්ඛුං උපපජ්ජතුති ආහ. තං ඛණ්ණෙඤ්ච දුතිශ්චෙව වක්ඛුං උදපාදි.

භාති පනස්ස වක්ඛුති තෙව පාකතිකාති න දිබ්බාති සක්කබ්‍රාහ්මණස්සති දින්නවක්ඛුං පුත්‍ර පාකතිකං කාතුං න සක්කා උපහතවජ්ජනොව දිබ්බවක්ඛු තාම න උපපජ්ජති තාති පනස්ස සච්චපාරමිතාවක්ඛුතිති වුත්තාති තෙසං උපපත්තිසමකාලමෙව සක්කානුභාවෙන සබ්බො රුජ පරිසා සන්තිපතිතාව අහොසි.

අපිඤ්ඤා සකෙකා මහාජනමජේඛියෙව පුත්තිං කරෙන්නො-
 බලෙමන භාසිතා ගාථා සිව්නං රච්චවසිත්තං,
 එතාති තව තෙත්තාති දිබ්බාති පටිදිස්සරෙ.
 තිරෙකුඛ්ඛිං තිරෙ සෙලං සමතිග්ගස්ස පබ්බතං,
 සමන්තා යොජනස්සං දස්සනං අනුගොන්හු තෙති.

ගාථාදායමාහ.

තත් බමෙමන භාසිතාති මහාරුජ ඉමා තෙ ගාථා බලෙමන සභා වෙනෙව භාසිතා. දිබ්බාතිති දිබ්බානුභාවසුත්තාති. මජ්ඣිමනිකායෙ පටිදිස්සන්ති. තිරෙකුඛ්ඛිං මහාරුජ ඉමාති තෙ වක්ඛුති දෙවතානං වක්ඛුති වීර්‍ය පරකුඛ්ඛිං පරසෙලං යංතිඤ්ච පබ්බතමි සමතිග්ගස්ස අතික්කමිත්වා සමන්තා දසදිසා යොජනස්සං රුජපදස්සනං අනුගොන්හු සාමෙත්තෙති අනෙතො.

ඉති සො ආකාසෙ යනා මහාජනමජේඛි ඉමා භාථා භාසිනා අපමනෙනා හොතිති මහාසත්තං. ඔව්දිනා දෙවලොකෙමිව ගතො. මහාසත්තොපි මහාජනපරිවුතො මහානොන සක්කාරොන නගරං පවිසිනා වන්දනං පාසාදං අභිරුචි. තෙන වක්කුනං පටිලුඛාමො සකලසිවිරවො පාකවො ජායො. අපංසා දස්සනන්ථං රට්ඨවාසිනො ඛුං පණණාකාරං ගගෙයා ආගමිංසු. මහාසත්තො ඉමෙමිං මහාජන සන්තිපාතෙ මම දුතං වණ්ණණාමිති රුජආරෙ මහාමණ්ඩපං කාරොනා සමුස්සිත සෙනවත්තෙන රුජපලලෙඛින නිසින්නො නගරෙ හෙරි. වරපෙයා සබ්බසෙනියො සන්තිපාතෙයා අමොගා සිවිරට්ඨ වාසිනො ඉමාති මෙ දිබ්බවක්කුති දිසා ඉතො පට්ඨාය අදනා මාභුඤ්ජන්ති වනා ධම්මං දෙසෙන්නො වතස්සො භාථා අභාසි.

කොතිධි විතතං න දදෙය්‍ය යාවිතො
අපි විසිට්ඨං සුපියමපි අත්තනො,
නදිඛ්‍ය සබ්බෙ සිවයො සමාගතා
දිබ්බාති තෙත්තාති මමජ්ජ පස්සට්.

තිරෙ කුඩං තිරෙ සෙලං සමිතිග්ගයා පබ්බතං,
සමන්තා යොජනසතං දස්සනං අනුගොතතිමෙ.
න වාගමන්තා පරමජි කිඤ්චි මව්වානං ඉධ ජීවිතෙ,
දනා මානුසකං වක්කුං ලභං වක්කුං අමානුසං.
එතමපි දිසා සිවයො දෙට්ඨනාති භුඤ්ජට්,
දනා ව භුනා ව යථානුභාවං
අතිඤ්ජනා සග්ගමුපෙට්ඨානන්ති.

තත්ථ කොතිධාති කොනු ඉධ. අපි විසිට්ඨනති උත්තමමපි සමානං. වාගමන්තාති වාගපමාණතො අඤ්ඤං වරං නාම නජි. ඉධ ජීවිතෙති ඉමෙමිං ජීවලොකෙ. ඉධ ජීවිතනති පි පාසො. ඉමෙමිං ජීව ලොකෙ ජීවමානානන්ති අත්තො. අමානුසකති දිබ්බං වක්කුං මයා ලභං ඉමිනා කාරණෙන වෙදිතබ්බමෙන වාගතො උත්තමං නාම නජිති. එතමපි දිසාති එතං මයා ලභං දිබ්බවක්කුං දිස්වාපි.

ඉති ඉමාති වතුති භාථාති ධම්මං දෙසෙයා තතො පට්ඨාය අනුඛි මාසං පණණරසුපොසපෙ මහාජනං සන්තිපාතාපෙයා තිව්වං ඉමා ගෙව භාථාති ධම්මං දෙසෙසි. තං සුනා මහාජනො දුතාදිති පුඤ්ඤති කනා දෙවලොකං පුරෙන්නොට් අගමාසි.

සන්තා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිනා එවං භික්ඛවෙ පොරුණක පණ්ණිකා බාහිරදුතෙන අසනතුට්ඨා සමපත්තයාවත්තානං අත්තනො වක්කුති උප්පාවෙයා අදංසුති වනා ජාතකං සමොධානෙසි. තද්ධ සිවක වෙජ්ජා ආතඤ්ඤ අගොසි. සකෙකා අනුරුද්ධො. සෙසපරිසා බුද්ධ පරිසා. සිවිරුජා පත අගමෙවාති.

සිවිජාතකං.

16. 4.

පඤ්ඤාසුපෙතං සිද්ධියා විභින්නාති අගං සිරිමඤ්ජපසේදනා මහා උලභෙග ආවිහවිසානීති.

සිරිමඤ්ජානකං.

16. 5.

එතෙ සුථා පටිශන්තීති ඉදං සත්ථා වෙච්චනෙ විහරතො ආයසමතො ආනන්දස්ස ජීවිතපරිව්වාගං ආරබ්භ කපෙසි. ඡේසා පනස්ස ජීවිතපරිව්වාගො අසිතීනීපානෙ චූලලහංසජාතකෙ ධනපාලදමනෙ ආවිහවිසානී. එවං තෙතායසමතා සත්ථු අත්ථාය ජීවිතෙ පරිව්වතො ධම්මසභායකථං සමුට්ඨාපෙසුං ආවුසො ආයසමා ආනන්දෙ සෙබපටිසමභි දසාතොතා. හුචා දසබලස්සත්ථාය ජීවිතං පරිව්වජ්ඣි, සත්ථා ආගන්ත්වා කායහුත්ථ භික්ඛවෙ එතරභි කථාය සන්නිසිත්තාති පුට්ඨා ඉමාය නාමාති වුත්තො න භික්ඛවෙ ඉදුතොව පුබ්බපෙස මමත්ථාය ජීවිතං පරිව්වජ්ජෙවාති වචා අතීතං ආගරි.

අතීතෙ බාරණසිගං බ්‍රහ්මදත්තො රජජං කාරෙසි. බෙමානාමස්ස අඤ්ඤාමිතෙසි අහොසි. තදු බොධිසත්තො හිමවන්තපදෙසෙ මිග යොනියං නිබ්බතනීත්වා සුවණ්ණවණ්ණො අහොසි සොභග්ගප්පතොතා. කණ්ඨොපිස්ස විත්තමිගොනාම සුවණ්ණවණ්ණො අහොසි, කණ්ඨො භයිරිපි සුත්තා නාම සුවණ්ණවණ්ණොව අහොසි. මහාසත්තො පන රේගනො නාම මිගරජා අහොසි. සො හිමවන්ත ද්‍රෝ පබ්බත රුජ්ජො අතික්කමිත්වා තතියාය අන්තරෙ රේගනං නාම සරං තිස්සාය අසිතීමිගසභස්සපරිවාරෙ වාසං කපෙසි. සො අනෙ ජණ්ණ මාතාපිතරෙ පොසෙසි.

අපේකො බාරණසිතො අවුදුරෙ තෙසාදගාමවාසි තෙසාද පුත්තො හිමවන්තං පටිට්ඨා මහාසභ්‍යං දිසා අත්තනො ගාමං ආගන්ත්වා අපරභාගෙ කාලං කරොන්තො පුත්තස්ස ආරොවෙසි තාත අවහාකං කමමුමියං අසුකයමිං යානෙ සුවණ්ණවණ්ණො මිගො වසති සවෙ රුජා පුට්ඨස්ස කපෙස්සාසීති.

අපේකදිවසං බෙමා දෙවි පට්ඨස්සකාලෙ සුපිනං අදුස. එවරුපො සුපිනො හොති සුවණ්ණවණ්ණො මිගො කඤ්චනපිඨෙ නිසීදිත්වා සුවණ්ණකිංකිරිකං කොට්ටනොතාමිය මවුරෙන සරෙන දෙවියා ධම්මං දෙසෙසි. සා සංඛුකාරං දත්වා ධම්මං සුණාති මිගො ධම්මකථාය අතිරිච්ඡි තාය එව උට්ඨාය ගච්ඡති සා මිගං ගණනථ මිගං ගණනථාති වදන්තී යෙව පමුජ්ඣි. පරිවාරිකායො තස්සා සද්දං සුචා පිහිනදාරවානපානං ගෙහං වාතස්සපි මනාඡසා තච්ඡි අය්‍යා ඉමාය වෙලාය මිගං ගණනා පෙතීති අවහංසු. සා තස්මිං බණ්ණ සුපිනො අයතා සුචා වුත්තෙසි. සුපිනොති වුත්තො රුජා අනාදරෙ භවිස්සාති. දොගද්‍රොති වුත්තො පන ආදරෙන පරියෙසිස්සාති සුවණ්ණවණ්ණමිගස්ස ධම්මකථං සුණ්ණාමිති.

සා ගිලානාලයං කන්ධා නිපජ්ජි. රුජා ආගන්ත්වා හදෙදු කින්නෙ අපාසුකන්ධා පුච්ඡි, දෙව අඤ්ඤං නන්ධි දෙහළො පත මෙ උපපන්නාති කිං ඉච්ඡසිති සුවණ්ණවණ්ණස්ස ධම්මිකම්මස්ස ධම්මං සොචුං දෙව්භි. හදෙදු යං නන්ධි තත්ත තෙ දෙහළො උපපන්නා සුවණ්ණවණ්ණානාම මිගං යෙව න ගොන්තිති. සා සචෙ න ලභාමි ඉධෙව මෙ මරණන්ති රඤ්ඤා පිට්ඨං දන්ධා නිපජ්ජි. රුජා සචෙ අන්ධි ලභිස්සාසිති පරිසමජෙකු නිසිදිත්වා මොරජාතකෙ වුත්තනගෙණෙව අමචෙව බ්‍රාහ්මණෙ ව පුච්ඡිත්වා සුවණ්ණවණ්ණමිගානාම ගොන්තිති සුත්වා ලුදුකෙ සන්ති පාතාපෙත්වා කෙනෙවරුපො මිගො දිට්ඨො කෙන සුත්වාති පුච්ඡිත්වා තෙන තෙසාදපුත්තන පිතුසන්තිකා සුත්තියාමෙන කපිතෙ සමම තස්ස තෙ මිගස්ස ආතිතකාලෙ මහන්තං සක්කාරං කරස්සාමි ගච්ඡ ආනෙති නන්ධි චත්වා පරිබ්බයං දන්ධා තං පෙසෙසි.

සොපි සවාහං දෙව ත ආනෙචුං න සක්ඛස්සාමි වමමස්ස ආනෙස්සාමි තං ආනෙචුං අසකෙකානොවා ලොමාතිපිස්ස ආනෙස්සාමි තුමෙහ මාවින්නසිත්ථාති චත්වා නිවෙසනං ගන්ත්වා පුත්තදුරස්ස පරිබ්බයං දන්ධා තත්ත ගන්ත්වා තං මිගරුජානං දිස්වා කිසමිං නුබො ආනෙ පාසං ඔඤ්ඤිත්වා ඉමං ගණතිචුං සක්ඛස්සාමිති විමංසනොවා පාණීයතිජෙත් ඔකාසං පසයි. සො දළහං වමම යොතනං වට්ටත්වා මහාසත්තස්ස පාණීය පිච්චන්ධානෙ යට්ඨිතා පාසං ඔඤ්ඤිති.

පුත්ත දිව්සෙ මහාසතොවා අසිතිසා මිගසහස්සෙති සද්ධිං ගොවරෙ වරිත්වා පකතිතිජෙත්තෙව පාණීයං පිච්චස්සාමිති තත්ත ගන්ත්වා ඔත් රතොවායෙව පාසෙ බන්ධි සො සවාහං ඉදුනෙව බද්ධිරාවං රචිස්සාමි ඤාතිගණො පාණීයං අපිච්චිත්වා හිතො පලාසිස්සාතිති විතොත්වා යට්ඨිතං අලලීසිත්වා අත්තනො වසෙ වතොත්වා පාණීයං පිච්චනොවිස අසොසි. අථ අසිතිසා මිගසහස්සානං පාණීයං පිච්චිත්වා උත්තරිත්වා සීත කාලෙ පාසං ඡිද්ධිස්සාමිති තික්ඛන්තුං ආකඩ්ඪි පඤ්චවායෙ වමමං ඡිජ්ජුතිගෙ මංසං තතිගෙ තභාරුං ඡිද්ධිත්වා පාසො අට්ඨං ආගච්ච අට්ඨාසි. සො ඡිද්ධිචුං අසකෙකානොවා බද්ධිරාවං රචි.

මිගගණො භාසිත්වා තීගි සවාහි පලාසි. විත්තමිගො තිත්තමපි සවාහං අත්තරෙ මහාසත්තං අදිස්වා ඉදං භයං උපපජ්ජමානං මම භාතු උපපන්නං හවිස්සාතිති විතොත්වා තස්ස සන්තිකා ආගන්ත්වා තං බද්ධං පසයි. අථ නං මහාසතොවා දිස්වා භාතික මා ඉධ තිට්ඨ සාසඩ්ධං ඉදං ආනන්ති චත්වා උගෙසාජෙතොවා පඤ්චං ගාථමාන.

එතෙ යුථා පටියන්ති හිතා මරණස්ස විත්තං,
ගච්ඡ තුවමපි මාකඩ්ඪි ජිවිස්සන්ති තයා සභාති.

තත්ත ජිනෙති වක්ඛපථං අතික්කමිත්වා දුරගතෙ සක්ඛායාහ. පච්චි සන්තිති පටිගච්ඡන්ති පලායන්තිති අත්ථො. විතොත්වා තං ආලපති තස්ස සභාති තිං එතෙසං මම ආනෙ ආත්වා රුජා ගොති එතෙ තයා සද්ධිං ජිවිස්සන්තිති.

තතො උභින්නවපි තිස්සො එකනතරිකභාථා භොනති.

තාභං රේගනන ගවජාමි හදයමෙම අවකස්සති,
ත තං අභං ජතිස්සාමි ඉධ භෙස්සාමි ජිවිතං.

තෙ හි නුත මරිස්සනති අක්ඛා අපරිනායකා,
ගවජ්ඣුවමපි මාකඛිති ජිවිස්සනති තයා සභ.

තාභං රේගනන ගවජාමි හදයමෙම අවකස්සති,
ත තං බද්ධං ජතිස්සාමි ඉධ භෙස්සාමි ජිවිතනති.

තත් රේගනනාති මහාසත්තං නාමෙනාලපති. අවකස්සතිති ගලුති සොකෙන අවකඛිතියති. තෙ හි නුතාති තෙ අමහාකං මාතා පිතරේ එකංසෙනෙව චිත්තපි අමෙහස්ස ඉධ මනෙස්ස අපරිනායකා නුතා අපරිජගහිමානා සුසසිතා මරිස්සනති තසමා භාතික චිත්ත ගවජ්ඣං තයා සභ තෙ ජිවිස්සනතිති අනේවා. ඉධ භෙස්සාමිති ඉමත්මං යෙව ආනෙ ජිවිතං ජතිස්සාමිති වතා බොධිසත්තස්ස දක්ඛණ්පස්සං නිස්සාය තං ඝක්ඛාරෙතා අස්සාසෙනො අට්ඨායි.

සුතතාපි නාම මිගපොතිකා පලායිතා මිගානං අනතරේ උභො භාතිකෙ අපස්සනති ඉදං භයං මම භාතිකාතං උපපන්නං හවිස්සතිති නිවහතිතා භෙසං සතතිකා අගතා. තං අගවජ්ඣනං දිස්වා මහා සත්තො පඤ්චමං ගාථමාහ.

ගවජ්ඣිරු පලායස්ස කුලෙ බද්ධොස්මි අයසෙ,
ගවජ්ඣුවමපි මාකඛිති ජිවිස්සනති තයා සභාති.

තත් භීරුති මාතුගාමො නාම අපමනතකෙනපි භායති තෙන තං එවං ආලපති. කුලෙති පරිවජ්ඣන පාසෙ. ආසෙසෙති සොති අනොතා උදකෙ අයකඛකිං කොටෙතා තත් සාරදුරං ගට්ඨං බන්ධිතා මඛිතිතො තසමා එවමාහ. ක්කාසභාති තෙ අබ්බිසගස්සා මිගා තයා සද්ධං ජිවිස්සනති.

තතො පරං පුරිමනෙයෙනෙව තිස්සො ගාථා භොනති.

තාභං රේගනන ගවජාමි හදයමෙම අවකස්සති,
ත තං අභං ජතිස්සාමි ඉධ භෙස්සාමි ජිවිතං.

තෙ හි නුත මරිස්සනති අක්ඛා අපරිනායකා,
ගවජ්ඣුවමපි මාකඛිති ජිවිස්සනති තයා සභ.

තාභං රේගනන ගවජාමි හදයමෙම අවකස්සති,
තාභං බද්ධං ජතිස්සාමි ඉධ භෙස්සාමි ජිවිතනති.

තත් තෙස්ස නුතාති ඉධාපි මාතාපිතරේව සකායාහ. සාපි තපේව පටික්ඛිපිතා මහාසත්තස්ස වාමපස්සං නිස්සාය අස්සාසගමානා අට්ඨායි.

ලුද්දපි තෙ මිගෙ පලායනෙක දිස්වා බද්ධවඤ්ඤා සුතා බද්ධො හවිස්සති මිගරජාති ගාලුහං කවජං බන්ධිතා මිගමාරණසතතිං ආදාය වෙගෙනාගඤ්ඤි. මහාසත්තො තං අගවජ්ඣනං දිස්වා තවමං ගාථමාහ.

අයං සො පුද්ගුකො එති රුද්දරුපො සභාවුධො,
සො නො වධිස්සති අජජ උසුනා සත්තියාමපිති.

තත් රුද්දරුපොති දුරුණජාතිකො. සත්තියාමපිති සත්තියාපි
නො පහරිතො වධිස්සති තස්මා යාව සො නාගච්ඡති තාව පලායමාති.

තං දිස්වාපි විතතමිහො න පලායි. සුතනා පත සකභාවෙන
සණ්ඨායාං අසකෙකානති මරණභයභීතා ථොකං පලායිති. අහං දො
භාතිකෙ පභාය කුභිං පලායිස්සාමිති අත්තනො ජිවිතං ජනිතො
නලාවෙන මවුට්ඨො ආදාය පුනාගනතො භාතු වාමපස්සෙ අට්ඨාසි. තමන්
පකාසෙය්‍යො සත්ථා දසමං ගාමමාහ.

සා මුහුත්තං පලායිති. භයට්ඨා භයතජ්ජනා,
සුදුකකරං අකරු භීරු මරණාසුපතීවත්තමාති.

තත් මරණාසුපතීවත්තමාති මරණත්ථාය උපතීවත්ති.

පුද්ගෙපි ආගනතො තෙ තයො ජනෙ එකතො ඩීතෙ දිස්වා මෙත්ත
විතතං උප්පාදෙතො එකකුච්ඡයං තිබ්බත්තො භාතරෙ විය තෙ මිඤ්ඤ
මානො විනෙතසි මිගරුජා නාම පාසෙ බද්ධො ඉමෙ පත දො ජනා
හිරෙත්තප්පබ්බතෙන බද්ධො කිනත්තුවො ඉමෙ එතස්ස භොනතිති.
අථ නෙ පුච්ඡන්තො-

කිනත්තුවෙමෙ මිගා භොනති මුත්තා බද්ධං උපාසරෙ,
න තං වජ්තුමිච්ඡන්ති ජිවිතස්සපි කාරණාති.

ගාමමාහ.

තත් කිනත්තුවෙමෙති කිනත්තුවෙ ඉමෙ. උපාසරෙති උපාසනති.
අථස්ස බොධිසත්තො ආවිසති.

භාතරෙ භොනතිමෙ පුද්ගු සොදරියා එකමාතුකා,
න මං වජ්තුමිච්ඡන්ති ජිවිතස්සපි කාරණාති.

සො තස්ස වචනං සුත්වා හියෙසාසොමත්තාය මුදුවිත්තො අහොසි.
විත්තො මිගරුජා තස්ස මුදුවිත්තතං ඤාතො මා තං එතං මිගරුජාතං
මිගමත්තො යෙව්නි මිඤ්ඤිත්ථ අයං හි අසිට්ඨො මිගසභස්සානං රුජා
සිලාවාරසමපන්නො සබ්බසත්තෙත්ථ මුදුවිත්තො මහාපඤ්ඤා අනෙක
ජිණේණ මාතාපිතරෙ පොසෙති සවෙ තිං එවරුපං ධමමිකං මාරෙසි
එතං මාරෙත්තො මාතාපිතරෙ ව නො මිඤ්ඤ හගිණිඤ්ඤ මෙති
අමෙත පඤ්ඤපි ජනෙ මාරෙසියෙව මස්සං පත භාතු ජිවිතං දෙනෙතො
පඤ්ඤානනමපි නො ජිවිතදායකොසිති වතො-

තෙ හි නුත මරිස්සන්ති අනිසා අපරිනායකාදි,
පඤ්ඤානනං ජිවිතං දෙහි භාතරං මුඤ්ඤ පුද්ගුකාති.

ගාමමාහ.

සො තස්ස ධමමකථං සුත්වා පසන්නවිත්තො මාභාසි සාමිති වතො
අනන්තරං ගාමමාහ.

සො ඵො අහං පමොක්ඛාමි මාතාපෙතනිගරං මිගං,
නන්දනාමු මාතාපිතරො මුතතං දිස්වා මහාමිගනති.

තත්ථ ඵොති නිපාතමතතං. මුගගනති බන්ධනා මුතතං පස්සිති.

එවඤ්ඤා පත වච්ඡා විනෙතසි රඤ්ඤා දිනොතො යසො මග්ගං කිං
කරිස්සති සවාහං ඉමං මිගරජාතං වධිස්සාමි අයං වා මෙ පඨවි තිනිදිති
විවරං දස්සති අසනිවා මෙ මන්තෙ පඨියාති විස්සජේස්සාමි නනති
සො මහාසතතං උපසඛික්ඛිති යට්ඨිං පානෙනා වමමයොතතං
තිනිදිති මිගරජාතං ආලිඛිති උදකපරිශනො නිපජ්ජාපෙති
මුද්විනෙතන සඤ්ඤා පාසං මොවෙති නහාරුති නහාරුං මංසෙන
මංසං වමෙමන වමමං සමොධානෙනා උදකෙන ලොතිතං ධොවිති
මෙතනවිනෙතන පුතපුත පරිමජ්ජි. තස්ස මෙතනානුභාවෙන මහා
සතතස්ස ව පාරමිතානුභාවෙන සබ්බාති නහාරුමංසවමොති සනිධිංසු
පාදෙ සුච්ඡි සුච්ඡන්තමංසලොමො අහොසි. අසුකට්ඨානෙ බඳො
අහොසිතිපි න පඤ්ඤයි. මහාසතොතා සුඛපපතොතා හුතො අට්ඨාසි.
තං දිස්වා විතතමිගො සොමනස්සජාතො පුද්ගස්ස අනුමොදනං
කරොනොතො-

එවං පුද්ගක නන්දස්ස සහසබ්බෙති ඤාතිති,
යථාගමජ්ජ නන්දමි මුතතං දිස්වා මහාමිගනති.

ගාථමාහ.

අප් මහාසතොතා කිනනුඛො එසපුද්දො මං ගණ්හනොතො අතතොතො
කමෙමන ගණ්හි උදහු අඤ්ඤස්ස ආණ්තනියාති විනෙතෙනා ගතිත
කාරණං පුච්ඡි. පුද්දපුතොතො ආහ සාමි න මග්ගං තුමෙහති කමමං අපි
රඤ්ඤා පත අග්ගමගෙසි බෙමා නාම තුමහාතං ධමමකපං සොතුකාමො
තදත්ථාය රඤ්ඤා ආණ්තනියා තිං මුයා ගතිතොති. සමමි එවං සතොත
මං විස්සජේස්සොතො අතිදුක්ඛාරං කරොසි. එහි මං තෙනා රඤ්ඤා
දස්සෙති දෙවියා ධමමං කපෙස්සාමිති සාමි රුජානොනාම කකඛලා තො
ජානාති කිං හවිස්සනිති මග්ගං රඤ්ඤා දිනොතන යසෙන කමමං
නපි ගච්ඡි තිං යථාසුඛනති පුත මහාසතොතො ඉමිනා මං විස්සජේ
ස්සොතන අතිදුක්ඛාරං කතං යසපටිලාහං උපායමස්ස කරිස්සාමිති
විනෙතෙනා සමම පිට්ඨිං භාව මෙ ගතෙතන පරිමජ්ජාති ආහ. සො පරි
මජ්ජි ගතො සුවණ්ණවණ්ණෙති ලොමෙති පුරි සාමි ඉමෙති ලොමෙති
කිං කරොමිති සමම ඉමාති නිගරිති, රඤ්ඤා ව දෙවියා ව දස්සෙති
ඉමාති තස්ස සුවණ්ණවණ්ණමිගස්ස ලොමාතිති වති, මම ආනෙ ආති
ඉමාති ගාථාති දෙවියා ධමමං දෙසෙති තං සුතො ගෙව තිස්සා දෙහලො
පටිපසස්සමතිස්සනිති බම්බිමරමිභාග්ජාතිදසධමවරිගයාථාඋග්ගණ්හා
පෙති, පඤ්ඤාසිලාති දති, අපමාදෙන ඔවදිති උයොපජෙසි.

පුද්දපුතොතො මහාසතතං ආවරිගට්ඨානෙ ආපෙති කිකඛනා
පදබ්බිණං භාති වතුසු ආනෙසු වන්දිති ලොමාති පද්මණිපතොතන
ගතෙනා පක්ඛාමි. තෙපි තං තයො ජනා පොතා අනුගනති මුඛෙන

ගොවරඤ්ච පාණීයඤ්ච ගතොවා මාතාපිතුන්නං සන්නිකං අගමිංසු.
මාතාපිතරො තාත රොහන්න චං කීර ඛද්ධො නථං මුත්තොති
සුච්ඡන්තා-

කථං පමොකෙඛා ආසි උපතීතස්මිං ජීවිතෙ,
කථං පුත්ත අමොවෙසි කුටාපාසච්ඡ ලුද්දකොති.

ගාථමාහංසු.

තත්ථ උපනිසායමිනති තව ජීවිතෙ මරණසන්නිකො උපතීතෙ
කථං පමොකෙඛා ආසි.

තං සුත්වා බොධිසත්තො තිස්සො ගාථා අභාසි.

භණං කණණසුඛං වාවං හදයඛිතං හදයනිසිතිතං,
සුභාසිතාති වාවාති විත්තකො මං අමොවසි.

භණං කණණසුඛං වාවං හදයඛිතං හදයනිසිතිතං,
සුභාසිතාති වාවාති සුත්තා මං අමොවසි.

සුත්වා කණණසුඛං වාවං හදයඛිතං හදයනිසිතිතං,
සුභාසිතාති සුත්තාන ලුද්දකො මං අමොවසිති.

තත්ථ භණන්ති භණන්තො. හදයඛිතති හදයඛිතමං. දුතියගාථාය
භණන්ති භණමානා. සුඛොති සො ඉමෙසං වචනං සුත්වා

අථස්ස මාතාපිතරො අනුමොදන්තා ආහංසු.

එවං ආනන්දිතො ගොතු සහදුරෙති ලුද්දකො,
ගථා මයජ්ජ නන්දම දිස්වා රොහන්නමාගතන්ති.

ප්‍රඥෙපි අරඤ්ඤ නික්ඛමිත්වා රුජකුලං ගන්තො රුජානං වන්දිත්වා
එකමන්තං අට්ඨාසි. තං දිස්වා රුජා-

නනු චං අවචා ලුද්ද මිගවමමාති ආහරිං,
අථ කෙත නු වණේණන මිගවමමාති නාහරිති.

තත්ථ මිගවමමානීති මිගං වා වචමං වා. ආහරිනති ආහරිස්සාමි.
ඉදං චුත්තං ගොති අවෙහා ලුද්ද නනු චං එවං අවච මිගං ආනෙතුං
අසකෙකානො වචමං ආහරිස්සාමි. තං අසකෙකානො ලොමානීති
සො චං කෙත කාරණෙන තෙව මිගං න මිගවමමං ආහරිති. තං සුත්වා
ප්‍රඥෙ-

ආගමාවෙච ගත්තං කුටපාසඤ්ච සො මිගො,
අබජ්ඣිතං මිගරුජං තඤ්ච මුත්තා උපාසරෙ.

තස්සාමෙ අනු සංවෙගො අබ්බුතො ලොමිඤ්ඤාසකො,
ඉමං වාහං මිගං හඤ්ඤ අජ්ජ ගෙස්සාමි ජීවිතන්ති.

ආහ

තත්ථ ආගමාති මහාරුජ සො මිගො මම ගත්තං ගත්තස්සමෙව
මයා ඔඩ්ඪිතං කුටපාසඤ්ච ආගතො තස්මිඤ්ච කුටපාසෙ අබජ්ඣි.
තඤ්ච මුත්තා උපාසරෙති තඤ්ච ඛද්ධං අපරෙ මුත්තා අඛද්ධාච ඥො

මහා අය්‍යාසෙනානා තං නිසාංග අට්ඨංසු. අබ්බුද්ධොති පුබ්බෙ අගුත
පුබ්බො. ඉමිකුචාභනාති අථ මෙ සංවික්ඛාසා එතද්දොසි සචෙ අහං
ඉමං මිගං ගතිස්සාමි අජේථ ඉමසුමිං ආනෙ ජීවිතං ජනිස්සාමිති.

කීදිසා තෙ මිගා ලුඳු කීදිසා ධම්මිකා මිගා,
කථං වණණං කථං සිලා බාලාං ඛො තෙ පසංසයිති

ඉදං සො රජා විමග්ගවසෙන පුතපුතං පුච්ඡති. තං සුඤ්ඤා
ලුඳො-

මදුතසිඛිතා සුචිවාලා ජාතරූපතචුපමා,
පාද ලොභිතකා තෙසං අඤ්ජිතකා මනොරමාති.

ගාථමාග.

තත්ථ ඛදුග්ගසිඛිතා රජතදුමසදිසසිඛිතා. සුචිවාලාති වමරවාල
සදිසෙන සුචිතා වාලෙන සමන්තාගතා. ලොභිතකාති රත්තරේමා
පවාලසදිසා. පාදාති චුරපරිසන්නා. අඤ්ජිතකාති අඤ්ජිතෙති විග්ග
විසුඤ්ඤාපාසාදෙති අකබ්භි සමන්තාගතා.

ඉති සො කපේතොච මහාසත්තස්ස සුවණණවණණාති ලොමාති
රඤ්ඤා ගතේ ආපෙචා තෙසං මිගානං සරීරවණණං පකාසෙනො-

ඵදිසා තෙ මිගා දෙව ඵදිසා ධම්මිකා මිගා,
මාතාපෙතතිගරු දෙව න තෙ සො අභිභාරසුනති.

ගාථමාග.

තත්ථ මාතාපෙතතිගරු ජිණ්ණො අනෙ මාතාපිතරේ
පොසෙනාති එතාදිසා තෙසං ධම්මිකතා. නි තෙ සො අභිභාරසුනති
සො මිගරජා න සකකා කෙනවි තව පණ්ණකාරත්ථාග අභිභාරිතුනති
අතේ. අභිභාරසිනතිපි පාසො. සො අගන්නං තෙ පණ්ණකාරත්ථාග
න අභිභාරසිං න ආහරිනති අතේ.

ඉති සො මහාසත්තස්ස ව විත්තමිගස්ස ව සුත්තාය ව මිගපොති
කාය ගුණෙ කපේචා මහාරජ අහං තෙන මිගරඤ්ඤා අත්තනො
ලොමාති දය්‍යෙචා. මම ආනෙ ආචා දසති ධම්මවරියගාථාති
දෙවියා ධම්මං කපේය්‍යාසිති ආණ්ණොති වචා කඤ්ඤානපිඨෙ නිසී
දිනා තාති ගාථාති ධම්මං දෙසෙසි. දෙවියා දෙගලො පටිපාසාමිති.
රජා තුසසිතා ලුඳුපුත්තං මහනෙතන යසෙන සත්තපෙට්ඨො-

දම්ම නිකාසතං ලුඳු ඵුලලඤ්ඤා මණිකුණාලං,
වතුස්ස දඤ්ඤා පලලභිකං උමමාපුප්ඵසිරිතතිගං.

ඤ්ඤා සාදිසියො ගරියා උසගඤ්ඤා ගවං සතං,
ධම්මෙන රජං කාරෙස්සං බහුකාරේ මෙසි ලුඳුක.

කසි වණ්ණිජා ඉණ්දනං උඤ්ඤාචරියාය ලුඳුක,
එතෙති දුරං පොසෙති මා පාපං අකරු පුතනති.

තිස්සො ගාථා ආග.

තත් පුලලනති මහග්ගං මණිකුණ්ඩලඤ්ච පසාධනඤ්ච තෙ දමි. වතුසාදනති වතුරුසාදං වතුරුසසිසකනති අනේ. උමමාපුප්ඵසිරිනති හනති නීලපච්චත්ථරණතාය උමමාපුප්ඵසදිසාය නිහාය මහාසෙන සමනතාගතං කාලවණ්ණදුරුසාරමයං. සාදිසිසොති අඤ්ඤමඤ්ඤ රුපෙන ව හොගෙනව සදිසා. උසහඤ්ච ශචං සනනති උසහජෙට්ඨකං කඛා ගවසතඤ්ච තෙ දමි. ක්කාරෙසානති දසරුච්චමෙව අනො පෙනෙනා ධමෙමනෙව රජ්ජං කාරෙසාමි. බහුකාණේමෙසිරි පුචණ්ණවණ්ණසා මගරඤ්ඤ ධානෙ ධනා ධමමසා දෙසිතතතා නිං මම බහුපකාරෙ මගරජෙන වුත්තතියාමෙතෙව අහං පඤ්ඤ සිලෙසු පතිට්ඨාපිතො. කසිවණ්ණජාති සමම පුද්දක අහං මගරජං අදිසා තසා වචනමෙව සුනා පඤ්ඤ සිලෙසු පතිට්ඨිතො නිමි ඉතො පට්ඨාය සිලවා ගොති යාති තාති. කසිවණ්ණජා ඉණ්දනං උඤ්ජාවගිසාති අජ්චවුට්ඨාති එතෙන සමමාඅජ්චෙන තව පුත්තදුරං පොසෙති මා පුත පාපං කරිති.

සො රඤ්ඤ කථං සුනා න මෙ සරවාසෙනනේ. පබ්බජ්ජං අනුජාන දෙවති අනුජානාපෙනා රඤ්ඤ දින්නං ධනං පුත්තදුරසා දනා හිමවතනං පටිසිනා ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජ්ජා අට්ඨසමාපතතියො නිබ්බතෙනා චුහවලොකපරායණො අහොසි. රුජාපි මහාසත්තසා මවාදෙ ධනා සග්ගපදං පුරෙසි. මවාදෙ වසාසග්ගසං පවතති.

සන්ථා ඉමං ධමමදෙසනං ආගරිනා එවං හික්ඛවෙ පුබ්බෙපි මමන්ථාය ආනඤ්ඤ ජිවිතං පරිච්චත්තමෙවති වනා ජාතකං සමො ධානෙසි. තද පුද්ද ඡනෙනා අහොසි. රුජා සාරිපුත්තො. දෙවි බෙමා හික්ඛණ්ණි. මාතාපිතරෙ මහාරුජකුලාති. සුත්තා උපපලවණ්ණා. විත්ත මගො ආනඤ්ඤ අසිතිමග්ගසග්ගාති සාකියගණො. රෙහත්තමගරුජා පන අහමෙවති.

ශ්‍රේෂ්ඨානමිගජානකං.

15. 5.

එතෙ හංසා පක්කමහතීති ඉදං සන්ථා වෙච්චනෙ විහරතො ආනඤ්ඤෙරසා ජිවිතපරිච්චාගමෙව ආරබ්භ නෙට්ඨි. තද හි ධමම සභායං ථෙරසා ගුණකථං කෙට්ඨෙනසු හික්ඛුසු සන්ථා ආගන්තො පුට්ඨිනා න හික්ඛවෙ ඉදුනෙව පුබ්බෙපි ආනඤ්ඤ මමන්ථාය ජිවිතං පරිච්චත්තමෙවති වනා අතීතං ආගරි.

අතීතෙ බාරුණසියං බහුපුත්තකො නාම රුජා රජ්ජං කාරෙසි. බෙමා නාමසා අග්ගමගෙසි අහොසි. තද මහාසත්තො සුචණ්ණහංස යොනියං නිබ්බතතිනා නවුයිහංසසග්ගසාපරිවුතො විත්තකුටෙ වසි. හදපි දෙවි වුත්තතයෙනෙව සුපිතං දිසා රඤ්ඤ සුචණ්ණවණ්ණ

හංසයා බමමදෙසනා සවණදෙහළු ඇරෙවෙයි. රජාපි සුවන්සා
 සුවණණවණණ හංසා නාම චතතකුටපබ්බතෙ වසනාතිති ව සුචා
 බෙමා නාම සරං කාරෙච්ඡා නානපසකාරාති තිවාපබ්බකුඤ්ඤා රෙපා
 පෙච්ඡා වතුසු කණෙණසු දෙවයිනං අභයසොසනං සොසාපෙයි.
 එකඤ්ඤි ලුදුසුතතං හංසානං ගහණන්ද්‍රිය පයොජෙයි. තස්ස පයො
 ජිනාකාරොව තත්ථ සකුණානං උපපරිකතිතභාවො ව සුවණණ
 හංසානං ආගතකාලෙ රඤ්ඤා ඇරෙවෙච්ඡා පාසං ඔබ්බිතතියාමොව
 මහාසත්තස්ස පාසෙ බ්බුතියාමොව සුමුඛස්ස හංසසෙනාපච්ඡනො
 තිසු හංසසොසු තං අදිස්වා තිවතතකඤ්ඤි සබ්බං මහාහංසජානකො
 ආවිහමිස්සාති. ඉධාපි මහාසතෙතා යට්ඨිපාසෙ බජ්ඣන්තා පාසයට්ඨියං
 ඔලුමිනෙතායෙව ගිවං පසාරෙච්ඡා හංසානං ගතමග්ගං ඔලො
 කෙනෙතා සුමුඛං ආගමන්තං දිස්වා ආගතකාලෙ තං විමංසිස්සාමිති
 විනෙතන්තා තග්ගිං ආගතෙ තිස්සො ගාථා අභාසි.

එතෙ හංසා පක්කමන්ති වක්කඛ්භා භයමෙරිතා,
 හරිතතව හෙමවණණ කාමං සුමුඛ පක්කම.

මහාය මං ඤාතිගණා එකං පාසවසං ගතං,
 අනපෙක්ඛමානා ගමන්තති කිං එකො අවතීගයි.

පතෙව පතතං සෙට්ඨි තත්ථි බද්ධො සහායතා,
 මා අතිසාය ගාපෙයි කාමං සුමුඛ පක්කමාති.

තත්ථ හසමෙට්ඨිනාති භයෙරිතා භයතජ්ජිතා භයවලිතා. හට්ඨතව
 හෙමවණණාති විති වවතෙති තමෙවොලපති. කාමන්ති සුවණණතතව
 සුවණණවණණ සුඤ්ජුමුඛ එකංසෙන පක්කමාතියෙව කිනෙත ඉධාගම
 ණෙතාති වදති. ඔහාසාති මං ජතින්තා උපාතිතා අනපෙක්ඛමානාති
 තෙ මෙ ඤාතකා මයි අනපෙක්ඛාව ගමන්තති. පනෙමාති උපතෙව.
 මා අතිසායාති ඉතො ගන්තා පතතබ්බාය තිද්ධතභාවාය විරියං
 මා ගාපෙයි.

තතො සුමුඛො පබ්බපිට්ඨො තිසිදින්තා-

තාහං දුක්ඛපරෙතොති ධතරට්ඨො තවං ජහෙ,
 ජිවිතං මරණං වා මෙ තයා සද්ධිං හවිස්සාතීති.

ගාථමාහ.

තත්ථ දුක්ඛපරෙතොති මහාරජ නිං මරණදුක්ඛපරෙතොති
 එතතකෙනෙව තාහං ජහාමි.

එවං සුමුඛෙන සිහනාදෙ කතෙ ධතරට්ඨො-

එතදරියස්ස කල්‍යාණං යං නිං සුමුඛ භාසයි,
 තඤ්ඤි විමංසමානොහං පතතෙතං අවස්සජිනති.

ගාථමාහ.

තත්ථ ඵනදට්ඨිස්සාති යං නිං තාහං තවං ජහෙති භාසයි එතං
 ආචාරසම්පන්නස්ස අරියස්ස කල්‍යාණං උත්තමවචනං. පනෙමානාති
 අහඤ්ඤි ත තං විස්සජ්ජතුකාමො යෙව එවං අවචං අථ බො තං විමංස
 මානො පතතං ඉති එතං වචනං අවස්සජිං ගමන්තී තං අවොචනති
 අත්ථා.

එවං තෙන සං කථයන්තානඤ්ඤව පුද්ගුපුතො දණ්ඩමාදාය
වෙගෙනාගතො සුමුඛො ධනරට්ඨං අස්සාසෙන්නො තස්සාතිමුඛො
ගන්තො අපචිතීං දස්සොන්තො හංසරඤ්ඤා භුණ්ණ කපෙසි. තාවදෙව
පුද්ගු මුදුට්ඨිතො අහොසි. සො තස්ස මුදුට්ඨතතං ඤාන්තො පුත ගන්තො
හංසරුජමෙව අස්සාසෙන්නො අට්ඨාසි. පුද්ගුපි හංසරුජානං උප
සඤ්ඤාමිති ඡට්ඨං ගාථමාහ.

අපදෙන පදං යාති අන්තලිකෙව වරෙ දිජො,
අරු පාසං න බුජ්ඣති නිං හංසානං පවරුතතමොති.

තත් අපදෙනිපදනති මහාරුජ කුමහාදිසො අන්තලිකෙව වරෙ
දිජො අපදෙන ආකාසෙ පදං කන්තො යාති න බජ්ඣති. සො නිං එව
රුජො දුරතොව ඉමං පාසං න බුජ්ඣති න ජාතීති පුවජති.

මහාසත්තො ආහ.

යදු පරුහවො හොති පොසො ජීවිතසංඛයෙ,
අථ ජාලඤ්ච පාසඤ්ච ආසජ්ජාපි න බුජ්ඣතිති.

තත් පණ්ණමොති සමම පුද්ගුපුතන යදු පරුහවො අවබ්බිතිකාසො
සමපන්නො හොති අථ පොසො ජීවිතසංඛයෙ පන්න ජාලඤ්ච
පාසඤ්ච පන්තොපි න ජනාතීති අන්තො.

පුද්ගු හංසරඤ්ඤා කථං අභිනන්දිත්වා සුමුඛෙන සද්ධිං සලල
පන්නො තිස්සො ගාථා අහාසි.

එතෙ හංසා පක්කමනති වක්කඛා හයමෙරිතො,
හරිතතව හෙමවණ්ණ නිඤ්ච තං අවභීයාසි.

එතෙ භුන්තො පිටිත්තොව පක්කමනති විහඛිමා,
අනපෙක්කමානා වක්කඛා නිඤ්ඤාදෙකො උපාසසි.

කිනනුතායං දිජො හොති මුත්තො බද්ධං උපාසසි,
මහාය සකුණං යනති කිං එත්තො අවභීයාසිති.

තත් කිඤ්චනනති තිමෙව ඔභිගසිති පුවජති. උපාසසිති පසිරු
පාසසි.

සුමුඛො ආහ.

රුජා මෙ සො දිජො මිත්තො සඛා පාණ්ණමොව මෙ,
නෙව නං විජිහ්සාමි යාව කාලස්ස පරියායනති.

තත් සාව කාලස්ස පණ්ණාසනති පුද්ගුපුතන යාව ජීවිතකාලස්ස
පරියොසානං අහං එතං න ජිහ්සාමි යෙව.

තං සුන්තො පුද්ගු පසන්නවිත්තො හුන්තො සවාහං එවං සිලසමපන්නසු
ඉමෙසු අපරුජ්ඣස්සාමි පඨවිපිමෙ විවරං දදෙය්‍ය කිමෙව රඤ්ඤා
සන්තිකා ලද්ධෙන ධනෙන විස්සජ්ජස්සාමි නෙති විත්තොන්තො-

යො ව නිං සබ්බො භොතු පාණං වජ්තු මිච්ඡති,
සො තෙ සභායං මුඤ්චාමි භොතු රුජා තවානුගොති.

ගාථමාහ.

තත්ථ ඤොව ඤානති යො නාම නිං. ඤොති සො අහං. නවානු
ඤොති එස ගංසරුජා තව වසං අනුගතො භොතු තයා සද්ධිං
එකධාරිනෙ වසතු.

එවඤ්ච පත වච්චා ධතරධාරිං යධ්විපාසනො ඔතාරෙච්චා තීරං
තෙච්චා පාසං මුඤ්චිතො මුද්‍රවිතෙතන ලොතිතං ධොවිතො නගාරු
ආදීති පටිපාදෙසි තස්ස මුද්‍රවිතතතාය මහාසතතස්ස පාරමිතානං
ආනුභාවෙන ව තාවදෙව පාදො සච්ඡි අහොසි. ඛනිකධාරිනමපි
ත පඤ්ඤාසි. සුමුඛො මහාසතතං ඔලොකෙතො තුඛවිතෙතො අනුමො
දනං කරෙතො.

එවං පුද්ගල නන්දස්ස සහ සබ්බෙති ඤාතිති,
යථාගමජ්ජ නන්දමි මුත්තං දිස්සා දිජායිපතති.

තං සුච්චා පුද්ගල ගච්ඡ්ථ සාමීති ආහ. අථ නං මහාසතෙතො තිං
පත නිං සමම මං අතතතො අත්ථාය ඛනි උදුහු අඤ්ඤාසාණතතියාති
පුච්ඡිතො තෙන තයමිං කාරණෙ ආරෙච්චෙන කිනනු වො මෙ ඉතො වා
විතතකුචං ගතතුං සෙයෙසා උදුහු නගරනාති විමංසනො මසි නගරං
ගතෙ පුද්ගලපතො ධනං ලභිස්සාති දෙවියා දෙහලො පටිපසස්සලභිස්සාති
සුමුඛස්ස මිත්තධමෙවො පාකවො හවිස්සාති තථා මම ඤාණබලං.
බෙමඤ්ච සරං අභයදක්ඛිණං කතො ලභිස්සාමි තස්මා නගරමෙව
ගතතුං සෙයෙසාති සනතිධාරිනං කතො පුද්ගල නිං අමෙහ කාවෙනාදිය
රඤ්ඤාසාණතො තෙති සචෙ තො රුජා විස්සජ්ජතොමො හවිස්සාති
විස්සජ්ජස්සාතිති ආහ. රුජානො නාම සාමි කකඛලා ගච්ඡ්ථ තුලෙහති.
මයං තාදිසං පුද්ගලපි මුද්‍රකං කට්ඨො රඤ්ඤාසා ආරාධනෙ අමානං
කො හාරෙ තෙතිගෙව තො සමමාති සො තථා අකාසි. රුජා හංසෙ
දිස්සා සොමතස්සරානො හුච්චා දොපි හංසෙ කඤ්චතපිඨෙ නිසිදුපෙච්චා
මිඬුලාජෙ බාදුපෙච්චා මිඬුදකං පායෙච්චා අඤ්ජලිපසස්සාධ මමකථං
ආයාචි. හංසරුජා තස්ස සොතුකාමතං විදිතො පඨමං තාව පටිසත්ථාර
මකාසි. තත්ථිමා හංසස්සව රඤ්ඤාසව වචනපටිවචනගාථා භොතති.

කච්චිනනු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි රධම්මිදං ජිතං ධමමතමනුසාසකං.

කුසලං චෙව මෙ හංස අපො හංස අනාමයං,
අපො රධම්මිදං ජිතං ධමමතමනුසාසකං.

කච්චි භොතො අමචෙවස්ස දෙසො කොචි න විජ්ජති,
කච්චි ආරු අමිත්තො තෙ ජායා දක්ඛිණතොරිව.

අපොපි මෙ අමචෙවස්ස දෙසො කොචි න විජ්ජති,
අපො ආරු අමිත්තො මෙ ජායා දක්ඛිණතොරිව.

කවචි තෙ සාදිසි හරියා අසාවා පියතාණිති,
පුත්තරූපයසුපෙතා තව ඡන්දවසානුගා.

අපො මෙ සාදිසි හරියා අසාවා පියතාණිති,
පුත්තරූපයසුපෙතා මම ඡන්දවසානුගා.

කවචි තෙ බහවො පුත්තා සුජාතා රට්ඨවසිත්ත,
පඤ්ඤාඡවෙන සමපන්නා සමෙමොදනති තතො තතො.

ගතං එකොව මෙ පුත්තා ධනරට්ඨ මයා සුතා,
තෙසං තිං කිවචමක්ඛාති නාවරජකිනති තෙ වචොති.

තත්ථ කුසලනති ආරොග්ගාං ඉතරං තස්සෙව වෙවචනං. චිත්තනි
කවචි තෙ ඉඛං රට්ඨං චිතං සුභික්ඛං ධමමෙන ව නං අනුසාසයිති
පුච්ඡති. ඥාණානි අපරාධො. ඡායාදක්ඛිණ්ණොපිචානි යථා නාම
දක්ඛිණ්ණදිසාතිවුඛා ඡායා න වසිති එවං කවචි තෙ අමිත්තා
න වසින්නති වදති. සාදිසිති ජාතියොතකුලපදෙසෙති සමානා
එවරූපානි අතිවාරිණී න හොති. අසාවානි වචනපටිභානිකා. සුත්ත
රූපයසුපෙතානි පුත්තෙති ව රූපෙන ව යසෙන ව උපෙනා. පඤ්ඤා
ඡවෙනාති පඤ්ඤා වෙගෙන පඤ්ඤං ජවාපෙනා තාති තාති කිවචාති
පරිච්ඡිද්දං සමන්තානි පුච්ඡති. සමෙමොදනති නොනා නොනානි යත්ථ
යත්ථ නිසුත්තාහොනති තතොතතො සමෙමොදනෙව නවිරූජකිනතිති
පුච්ඡති. මසා සුතානි මයා විසුත්තා මං හි ලොකො බහුපකාරෙ රූපානි
වදති. ඉති තෙ මං නිසංගා විසුත්තා පාකවා ජාතා මයා සුතා නාම
හොනතිති වදති. නොසං තිං කිවචමක්ඛාතිති තෙසං මම පුත්තානං
ඉදං නාම කඤ්ඤානුති තිං කිවචමක්ඛාති තතෙ වචනං අවරජකික්ඛනති
ඔවාදං තෙසං දෙතිති අභිපාසෙතෙවමාන.

තං සුත්වා මහාසනෙතා තෙසං ඔවාදං දෙතොතා පඤ්ච ගාථා
අභාසි.

උපපන්නොපි වෙ හොති ජාතියා විතයෙන වා,
අථ පච්ඡා කුරුතෙ යොගං කිවචි ආපාසු සිද්ධති.

තස්ස සංහිතපඤ්ඤාසං විවරෙ ජායතෙ මහා,
තත්තමනොව රූපානි පුලානි මනුපස්සති.

අසාරෙ සාරයොගඤ්ඤා මිතිං තතෙව වින්දති,
සරහොව ගිරිදුග්ගයමිං අනන්තයෙව සිද්ධති.

තිතජවෙවා පි වෙ හොති උට්ඨාතා බිතිමා නරො,
ආචාරසිලසමපන්නො නිසෙ අග්ගිව භාසති.

එතං මෙ උපමං කත්වා පුත්තෙව විජාසු වාචය,
සංවිරූලෙතථ මෙධාවි බෙත්තතිජංව වුට්ඨියාති.

තථ චිත්තසෙනාති ආචාරෙන, පච්ඡාසුරුතො සොගනති
 සොවෙ සික්ඛිතබ්බසික්ඛාසු දහරතාලෙ යොගං විරියං අකත්වා පච්ඡා
 මහලුකතාලෙ කරොති එවිරුපො පච්ඡා තථාරුපෙ දුක්ඛෙ වා
 ආපදසුචා උපපන්නාසු සිද්ධි අත්තාතං උද්ධිවුං න සකෙකාති,
 නය්‍ය සංඝීරපසෙකුසායාති තය්‍ය අසික්ඛිතත්තා තත්තො සංගරිතබ්බ
 පසෙකුසා අතිවචලවුද්ධිනො, විමුග්ගොති හොගාදිතං ඡිද්ධං පරිහානීති
 අපෙත්වා, නිත්තමමොති තත්තකොති, ඉදං වුත්තං හොති- යථා
 තත්තකො රතතිකාණො රතතිං චන්ද්‍රසාසාදීති ඵලරුපාති පසාති
 සුමුමාති පසාතිතුං න සකෙකාති එවං අසික්ඛිතො සංඝීරපසෙකු
 කිසිඤ්ඤාදෙව හගෙ උපපන්නො සුමුමකිව්වාති පසාතිතුං න සකෙකාති
 මුදාරිකානෙව පසාති තසාමා තථ පුත්තො දහරතාලෙයෙව සික්ඛා
 පෙතුං වට්ටතීති, අසාපෙති තිස්සාපෙ ලොකායතවෙදසමයෙ, සාරසො
 මසුකුසා සාරසුත්තො එස සමයොති මසුකුසානො, මනිං නිත්තම
 විකුසීති බහුං සික්ඛිතො පසෙකුං නලහතියෙව, ගිවිදුගහමනිනාති සො
 එවිරුපො යථා නාම සරහො අත්තනො වසතථාතං ආගච්ඡන්තො
 අත්තරුමයො විසමච්චි සමනති මසුකුසානො ගිරිදුගො වෙගෙන
 ගච්ඡන්තො නරකපපාතං පතීත්වා අනාගතසංවසිද්ධි ආචාරං න පාපු
 ණාති එවමෙතං අසාරං ලොකායතවෙදසමයං සාරසෙකුසා උග්ග
 ගෙනා මහාවිනාසං පාපුණාති, තසාමා තථ පුත්තො අත්තනියෙනසු වසිති
 ආවගෙනසු කිවෙවසු යොජෙත්වා සික්ඛාපෙතිති, නිසෙදගතිචාති මහා
 රජ නිත්තමාතිකොපි උච්චාතාදිගුණසමපන්නො රතතිං අගතික්ඛකො
 විස මහාසති, එනංමෙති එතං මහා වුත්තං තත්තකිඤ්ඤා අගතිඤ්ඤා
 උපමං කත්වා තථ පුත්තො විජ්ජාසුමාවසාති සික්ඛිතබ්බසුත්තාසු සික්ඛාසු
 යොජෙති එවං සුත්තො හි යථා සුබෙත්තො සුමුමතියා බිජ්. විරුගති
 තප්ථව මෙධාවි සංවිරුගති යජෙන ව හොගෙති ව වසීතිති.

එවං මහාසත්තො සබ්බරතතිං රසෙකුසා බවමං දෙසෙසි, දෙවියා
 දෙගලො පටිපසායමති, මහාසත්තො අරුණ්ණාමණ්ඩලොයමෙව
 රුජාතං සිලෙසු පතිථාපෙත්වා අපමාදෙන ඔවදිත්වා සද්ධිං සුමුබෙත
 උග්ගරසිකපඤ්ඤරෙන නික්ඛමිත්වා විත්තකුටමෙව ගතො.

සත්ථා ඉමං බවමදෙසනං ආහරිත්වා එවං භික්ඛවෙ පුබ්බෙපි ඉමිනා
 මමත්ථාය ජිවිතං පරිවච්ඡන්තමෙව්වාති වත්තා ජාතකං සමොධානෙති, තද
 ලුප්ඤ් ජන්තො අහොසි, රුජාසාරිපුත්තො, දෙවි මෙව භික්ඛුණි, හංස
 පරිසා සාකිසගණො, සුමුබො ආනන්දො, හංසරුජා අහමෙව්වාති.

මුලංසත්තකං.

15. 7.

මහලුපෙද්ද මහාගුණති ඉදං සත්ථා මග්ගකුට්ඨිකම්. මහලුයෙ විහ
 රත්තො දෙවදත්තං ආරබ්භ කපෙසි, දෙවදත්තොති සිලායපවිද්ධාය
 භගවතො පාදෙ සකලිකාය බතෙ බලවචෙදනා උපපජ්ජංසු, තථා

ගතංසු දංසනන්තොය හුභික්ඛු සනතිපතීංසු. අථ හගවා පරිසං සනති පතීනං දිඤ්ඤා භික්ඛවෙ ඉමං සෙනාසනං අතිසම්මාධං සනතිපාතො මහාගවිස්සාති මං මඤ්ඤාසිවිකාය මද්දකුච්ඡිං නෙථාති ආහ. භික්ඛු තථා කරිංසු. ජීවතො තථාගතංසු පාදං ථාසුතං අකාසි. භික්ඛු සත්ථු සනතිකො නිසිත්තාව කථං සමුට්ඨාපෙසුං ආවුසො දෙවදත්තො සයම්පාපො පරිසාපිස්ස පාපාඤ්ඤා සො පාපො පාපපරිවාණොවිවිහරතීති. සත්ථා කීං කපෙථ භික්ඛවෙති පුච්ඡන්තා ඉමං නාමාති වුත්තො න භික්ඛවෙ ඉදුත්තෙව පුඤ්ඤපි දෙවදත්තො පාපො පාපපරිවාණො යෙවාති චන්දා අනිතං ආහරි.

අතිතෙ උත්තරපඤ්ඤාලනගරෙ පඤ්ඤාලො නාම රුජා රජා කාරෙසි. මහාසත්තො අරඤ්ඤායතනෙ එකස්මිං සාත්ථුපබ්බතෙ සිම්බලී වනෙ එකස්ස සුවරදෙද්දා පුත්තො හුන්වා නිබ්බතති දො භාතරො අගෙසුං තස්ස පන පබ්බතස්ස උපරි වාතෙ වොරගාමකො අගොසි පඤ්ඤානං වොරසත්තං නිවාසො අගො වාතෙ අස්සමො පඤ්ඤානං ඉසිසත්තං නිවාසො තෙසං සුවපොතකානං පක්ඛනිකමණ්ණකාලෙ වාතමණ්ණලිකා උදපාදි තාය පහටො එකො සුවපොතකො වොර ගාමකෙ වොරුතං ආවුඛන්තරෙ පතීතො තස්ස තත්ථ පතීතත්තං සතති ගුමො කෙව නාමං කරිංසු. එකො අස්සමෙ වාලුකථලෙ පුප්ථන්තරෙ පතී තස්ස තත්ථ පතීතත්තං පුප්ථකොකෙව නාමං කරිංසු. සතති ගුමො වොරුතං අන්තරෙ වඩ්ඪිතො පුප්ථකො ඉසිතං.

අපේකදිවසං රුජා සම්මාලඛකාරපතීමණ්ණිකො රථවරං අභිරුඤ්ඤා මහත්තො පරිවාණො මගවන්තො තගරතො අවිදුරෙ සුපුප්ථතථලිත රමණීයං උපවනං ගන්තො යස්ස පස්සොන මිගො පලායති තස්සොව සො ගිවාති චන්දා රථා මරුඤ්ඤා පටිච්ඡාදෙත්වා දින්නො කොට්ඨකෙ ධත්තාදාය අට්ඨාසි. පුරිසෙති මිගානං උට්ඨාපනන්තො වනගුමෙසු පොසිගමානෙසු එකො එණිමිගො උට්ඨාය ගමණ්ණමග්ගං ඔලොකෙනො රඤ්ඤා සිතට්ඨානස්සොව විවිත්තං දිඤ්ඤා තදභිමුඛො පක්ඛන්දිතො පලාසි. අමච්චා කස්ස පස්සොන මිගො පලාසිතොති පුච්ඡන්තා රඤ්ඤා පස්සොනාති, ඤාත්වා රඤ්ඤා සද්ධං කෙළිං කරිංසු.

රුජා අස්මිමානෙන තෙසං කෙළිං අසගන්තො ඉදුති තං මගං ගගෙස්සාමිති රථං ආරුඤ්ඤා සිසං පෙසෙහිති සාරපිං ආණාපෙත්වා මිගෙන ගතමග්ගං පටිපජ්ජි රථංවෙගෙන ගච්ඡන්තං පරිසං අනුබන්ධං නාසකං. රුජා සාරපිදුතිසො යාව මජ්ඣන්තිකා ගන්තො මගං අදිඤ්ඤා නිවත්තො තස්ස වොරගාමස්ස සනතිකො රමණීයං කන්දරං දිඤ්ඤා රථා මරුඤ්ඤා තභානාව පිටිත්තාව පච්චුත්තරි.

අපස්ස සාරපි රථස්ස උත්තරන්තරං ඔත්තරෙත්වා රුක්ඛපච්ඡායාය පඤ්ඤාපෙසි. සො තත්ථ නිපජ්ජි සාරපිති තස්ස පාදෙ සම්මාගන්තො නිසිදි. රුජා අන්තරන්තරං නිදායතිවෙව පවුඤ්ඤාතිව වොරගාමක වාසිනො වොරුපි රඤ්ඤා ආරක්ඛන්තො අරඤ්ඤමෙව පටිසිංසු.

වොරගාමිනෙ සතතිගුමෙවෙව හත්තරුකිනො පතිකොලමෙයා
නාමෙකො පුරිසොවාති දොව වසිංසු. තස්මිං ඛණේ සතතිගුමෙයා
ගාමකා නික්කමිතා රුජානං දිසවා ඉමං නිදායමානමෙව මාරෙචා
ආහරණාති ගහෙය්‍යාමාති විනොතචා පතිකොලමෙය්‍ය සතතිකං
ගතචා තං කාරණං ආරොවෙයි.

තමත්ථං පකාසෙතො සත්ථා පඤ්ච ගාථා අභාසි.

මිගප්‍රද්‍යෙ මගාරුජා පඤ්චාලානං රථෙසහො,
නික්කන්තො සහ සෙතාය මගණො වනමාගමා.

තත්ථද්දසා අරඤ්ඤස්මිං තක්කරුතං කුට්ටිං කතං,
තස්සා කුට්ටියා නික්කමම සුචො ලද්දති හාසති.

සමපත්තවාගතො පොසො සුචා සමමට්ඨකුණ්ඩලො,
සොහති ලොහිකුණ්භිසො දිවාසුරියොව හාසති.

මජ්ඣිනිකෙ සමපටිකෙ සුතො රුජා සසාරපි,
ගජ්ඣාහරණං සබ්බං ගණ්ඨාමි සහසා මයං.

නිසිථෙපි රහොදුති සුතො රුජා සසාරපි,
ආදාය වත්ථං මණ්ඤ්ඤාලද්ධං
ගතත්තා සාධාති අපත්ථරමාති.

තත්ථ මිගප්‍රද්‍යෙති ප්‍රද්‍යෙ මිග මගානං ගවෙයනතො මිගප්‍රද්‍යෙති
වුතො. ඛගණොති ගණා මිතීනො සුචා. නක්කරුතං කුට්ටිංකිනාති
සො රුජා තත්ථ අරඤ්ඤ වොරුතං වසන්තථාය කතං ගාමකං අද්දස.
තස්සාති තො වොරකුටිනො. ලද්දාතිහාසතීති පතිකොලමෙත
සද්ධිං දුරුණාති වචනාති කථෙති. සමපතිනවාගතොති සමපත්තඅස්ස
වාගතො. ලොහිකුණ්භිසොති රතෙතන උණ්භිසපට්ටෙන සමත්තා
ගතො. සමපටිකෙති සමපති ඉදුති එවරුපෙ සීතමජ්ඣිනතික
කාලෙති අත්ථො. සහසාති සාගසෙත පසංගකාරණං කතා ගණ්ඨා
මාති වදති. නිසිථෙපි රහොදුතීති නිසිථෙපි ඉදුතිපි රහො. ඉදං
වදති යථා නිසිථෙ අබ්බරත්තසමයෙ මහුස්සා කීලනො සයනති
රහො හොති ඉදුතිපි සීතමජ්ඣිනතිකෙපි තථෙවාති. ගතත්තාති
රුජානං මාරෙචා වත්ථාහරණාතිස්ස ගහෙචා අථ නා පාදෙ ගහෙචා
කබ්බිචා එකමතො සාධාති පටිවත්ථාදෙම.

ඉති සො වෙගෙන සකිං නික්කමති සකිං පතිකොලමෙය්‍ය
සතතිකං ගමති. සො තස්ස වචනං සුචා නික්කමිතා මිලොකෙතො
රුජහාවං ඤාචා ගිතො-

කිනත්‍ර උමමත්තරුපොව සතතිගුමි පභාසසි,
දුරුසදු හි රුජානො අග්ගි පජ්ජලිතො යථාති.

ගාථමාග.

අථ නං සුචො ගාථාය අජ්ඣහාසි.

අථ චිං පතීකොලම මහොතා ථුල්ලාති ගජ්ජසි,
මාතරි මහා නග්ගාය කිනනු චිං විජිගුච්ඡසෙති.

තත් අථ චිං තත් චිං. මහොතාති වොරුනං උච්ඡිධා සුරං
ලභීතා තාය මහොතා සුචා පුබ්බ මහාගජ්ජතාති ගජ්ජසි. මාතරිති
වොරජෙට්ඨකස්ස හරිතං සකිංයාහ. සා තද්ද සාබාහභිතං තිවාසෙතා
වරති. විජිගුච්ඡසෙති මම මාතරි නග්ගාය කිනනු චිං ඉද්දති වොරකමම
ජිගුච්ඡසිති.

රුජා පමුජ්ඣිතා තස්ස තෙන සද්ධිං මනුස්සභාසාය කථෙන්නස්ස
වචනං සුචා සප්පට්ඨයං ඉදං ආනන්ති සාරථිං උච්චාපෙන්නො ඉමං
ගාථමාහ.

උච්චාති සමම තරමානො රථං යොජෙති සාරථි,
සකුණා මෙ ත රුච්චතති අඤ්ඤං ගච්ඡාම අස්සමනති.

සො සිසං උච්චාතිතා රථං යොජෙතා-

සුතො රථො මහාරුජ් සුතොච බලවාහනො,
අභිතිට්ඨ මහාරුජ් අඤ්ඤං ගච්ඡාම අස්සමනති.

ගාථමාහ.

තත් බලවාහනොති බලවාහනො මහාථාමඅස්සසමපන්නොති
අජෙතා. අභිතිට්ඨාති අභිරුහ.

අභිරුහමනෙතයෙව තස්මිං සිකිචා වාතවෙගෙන පකඛන්දිංසු
සතතිගුමො රථං ගච්ඡන්තං දිස්වා සමහමපන්නො ථෙට්ඨ ගාථා අභාසි.

කොහු මෙව ගතා සබ්බෙ යෙ අස්මිං පරිවාරකා,
එස ගච්ඡති පඤ්චාලො මුත්තො තෙසං අදස්සතා.

කොදණ්ඩකාති ගණ්හථ සතතියො තොමරුතිව,
එස ගච්ඡති පඤ්චාලො මාවො මුඤ්චිත්ථ ජිවිතනති.

තත් කොහුමෙති කුහිතනු ඉමෙ. අස්මිනති ඉමස්මිං අස්සමෙ.
පරිවාරකාති වොරු. අදස්සතාති එතෙසං වොරුනං අදස්සනෙන
මුත්තො එස ගච්ඡතිති එතෙසං හත්තො මුත්තො සුචා එස අදස්සනං
ගච්ඡතිතිපි අජෙතා. කොදණ්ඩකාතිති බහුති. ජිවිතනති කුමාකං
ජිවත්තානං මා මුඤ්චිත්ථ ආයුබහත්ථා ධාවිතා ගණ්හථ තනති.

එවං තස්ස විරචිතා අපරුපරං විධාවත්තස්සෙව රුජා ඉසිනං
අස්සමං පන්නො. තස්මිං බණ්ණ ඉසයො ඵලාථලත්ථාය ගතා එකො
පුප්ථකසුකොච අස්සමපදෙ භොති සො රුජානං දිස්වා පච්චුග්ගමණං,
කතා පටිසත්ථාරමකාසි. තමත්ථං පකාසෙන්නො සත්ථා වතස්සො ගාථා
අභාසි.

අථාපරෙ පටිතන්දිත්ථ සුවො ලොභිතකුණ්ඩකො,
ස්වාගතං තෙ මහාරුජ් අපො තෙ අදුරගතං.

ඉස්සරෙසි අනුපන්නො යං ඉබ්බි පවෙදය,
තිත්ථුකාති පියාලාති මධුකො කාසුමාරියො.

එලාති බුදුකප්පාති භුඤ්ජ රුජ වරං වරං,
ඉදමපි පාණීයං සිතං ආහතං ගිරිගබ්භරු,
තනො පිච මහාරුජ සචෙ තිං අභිකඛබ්බි.

අරඤ්ඤං උඤ්ජාය ගතා යෙ අසමිං පරිවාරකා,
සයං උච්ඡාය ගණ්හවෙතා හත්ථා මෙ තත්ථි දුතචෙති.

තත්ථ පටිනිඤ්ඤාති රුජානං දික්ඛා ව තුඤ්ඤි. ලොකිකතුණංකි
කොති රතතතුණංකි සොහග්ගප්පතෙනා. මවුකොති මවුකප්පාති.
කාසුමාසිකොති එවන්තාමකාති එලාති කාරප්පාති වා. නනොපිමාති
තනො ගහෙතා පාණීයං පිප. යෙ අසමිං පරිවාරකාති මහාරුජ යෙ
ඉමසමිං අසමෙ විවරණකා ඉසයො තෙ අරඤ්ඤං උඤ්ජාය ගතා.
ගණ්හවෙතාති එලාති ගණ්හප්. දුග්ගචෙති දුතුං.

රුජා තස්ස පටිසත්ථාරෙ පසිදිත්ථා-

හදුකො වත යං පකඛි දව්ජො පරමධම්මකො,
අපේසො ඉතරො පකඛි සුචො ලුද්දති භාසති.

එතං හතප් බන්ධප් මාවො මුඤ්ඤිත්ථ ජිවිතං,
ඉචෙච්චං විලපනතස්ස සොඤ්චිං පතෙතාසමි අසාමනාති.

ගාථාදායමාහ.

තත්ථ ඉඤ්ඤෙති වොරතුටියං සුවකො. ඉචෙමධනති අහං පන තස්ස
එචං විලපනතස්සෙව ඉමං අසාමං සොඤ්චිනා පතෙතා.

රඤ්ඤෙ කප්පං සුත්ථා පුප්ථකො දො ගාථා අභාසි.

භාතරොග්ග මහාරුජ සොදරියා එකමාතුකා,
එකරුකකසමිං සංවද්ධා නානාවෙතතගතා උභො.

සතියුග්ගෙයා වොරුතං අහඤ්ඤ ඉසිතං ඉධ,
අසතං සො සතං අහං තෙන ධම්මෙන නොචිනාති.

තත්ථ භානඤ්ඤෙති මහාරුජ සොවාහඤ්ඤ උභො භාතරොග්ගොම.
වොග්ගනාති වොරුතං සතතිකෙ සංවද්ධො අහං ඉසිතං සතතිකෙ.
අසතං සො සතං අහනාති සො අසාමුතං දුග්ගිලානං සතතිකං උප
ගතො අහං සාමුතං සිලවන්තානං. යෙනා ධම්මෙන නො විනාති
මහාරුජ තං සතියුග්ගෙ වොර වොරධම්මෙන වොරකිරියාය විනෙසුං
මං ඉසයො ඉසිධම්මෙන සිලාවාරෙන තසමා සොපි තෙන වොර
ධම්මෙන නො විනා හොති අහමපි ඉසිධම්මෙන නො විනා හොමිති.
ඉද්දති තං ධම්මං විහජනොතා-

තත්ථ වධොච බන්ධොච නිකඛි වඤ්ඤානාතිව,
ආලොපසහසාකාරු තාති සො තත්ථ සිකඛති.

ඉධ සච්චඤ්ඤ ධම්මොච අභිංසා සඤ්ඤමො දමො,
ආසනුදක දුග්ගිතං අධෙක වධොසමි භාරතාති.

ගාථාදායමාහ.

තත් නිකායීති පඨිරුපෙන වඤ්චනා, වඤ්චනායීති උජ්ජකවඤ්චනා
නෙව. ආලොපාති දිවාගාමසානා. සහසාකායීති ගෙහං පටිසිත්වා
මරණෙන තජ්ජනා සාහසිකකමකරණාති. සමමනාති සභාවො,
ධම්මොති සුවරිතධම්මො. අනිංසාති මෙතනවිතතපුබ්බභාවො. සං
සමොති සීලං. දමොති ඉන්ද්‍රියදමනං. ආසක්ඛදක්ඛදුක්ඛනාති අක්ඛා
ගතානං ආසතඤ්ච උදකඤ්ච දුතසීලානං. භාරණාති රුජානං ආලපති.
ඉදුති රඤ්ඤො ධම්මං දෙසෙනො ඉමා ගාථා අභාසි.

යං යං හි රුජ භජති සතං වා යදිවා අසං,
සීලවතනං විසීලංවා වසං තස්සෙව ගච්ඡති.

යාදිසං කුරුතෙ මිත්තං යාදිසඤ්චපසෙවති,
සොපි තාදිසකො භොති සභවාසොති තාදිසො.
සෙවමානො සෙවමානං සමුද්ධො සමුද්ධං පරං,
සරෙ දිඤ්ඤා කලාපං ව අලිතතමුපලිච්ඡති,
උපලෙපභයා ධිරෙ නෙව පාපසබ්බා සියා.

පුත්තිමච්ඡං කුසගෙහන යො නරෙ උපනග්ගති,
කුසාපි පුත්තිවායනති එවං බාලුපසෙවනා.

තගරඤ්ච පලාසෙන යො නරෙ උපනග්ගති,
පතතාපි සුරති වායනති එවං ධිරුපසෙවනා,

තසමාඵලපුටස්සෙව ඤාතා සමපාකමතතනො,
අසනෙතනොපසෙවෙය්‍ය සනෙත සෙවෙය්‍ය පණ්ණිතො,
අසනො නිරයං නෙතති සනෙතා පාපෙනති සුග්ගතිනති.

තත් සතං වා යදි වා අසනති සපුරිසංවා අසපුරිසංවා. සෙව
මානො සෙවමානනති සෙවියමානො ආවරියො සෙවමානං අනෙත
වාසිකං. සමුද්ධොති අනෙතවාසිකා වා පුට්ඨො ආවරියො. සමුද්ධං
සරනති පරං අනෙතවාසිං සමුද්ධසනො ආවරියො. අලිතතනති
නං අනෙතවාසිකං පාපධම්මෙන අලිතතං සො ආවරියො විසදිඤ්ඤා
සරෙ සෙසං සරකලාපං විය ලිච්ඡති. එවං බාලුපසෙවනාති බාලුප
සෙවනො හි පුත්තිමච්ඡං උපනග්ග කුසග්ගං විය භොති පාපකමමං
කරෙතො ආවණ්ණං අතිතතිං ලභති ධිරුපසෙවනාති ධිරුපසෙවති
පුග්ගලො තගරදිගකිජානං පට්ඨිවෙසීතපතනං විය භොති පණ්ණිතො
භවිතුං අසකෙකානොපි කල්‍යාණමිත්තසෙවි ගුණතිතතිං ලභති. ඵල
සුටස්සෙවනාති ගකිපුටස්ස ගකිපට්ඨිවෙසීතපතනස්සෙව. සමපාකමතත
නොති කල්‍යාණමිත්තසංසග්ගවසෙන අතතනො පරිපාකං පරිභා
වනං ඤාතාති අනො. පාපෙනති සුග්ගතිනති සනෙතා සමොදිට්ඨිකා
අතතානං නිග්ගිතෙ සනෙත සග්ගමෙව පාපෙනති දෙසනං යථානු
සකිමෙව පාපෙසි.

රුජා තස්ස ධම්මකපාඨය පසිදි. ඉසිගණොපි ආගතො රුජා ඉසයො
වන්දිතා හනෙත මං අනුකම්පමානා මම වසනට්ඨානෙ වසථාති වතා
නෙසං පටිඤ්ඤං ගහෙතා තගරං ගතවා සුවානං අභයං අදුසි.

ඉසයොපි තථ අගමංසු. රුජා ඉසිගණං උග්ගානෙ වසාපෙනො යාවි
ජ්වං උපට්ඨතිනා සංගපදං පුරෙයි. අපංගා පුතොපි ජතං උග්ගා
පෙනා ඉසිගණං පටිජ්ඣතිගෙවාති තසමිං කුලපරිවට්ටෙ සත්තරුජානො
ඉසිගණො දුතං පටිත්තමංසු. මහාසතො අරඤ්ඤා වසනොගෙව
යථාකමමං ගතො.

සථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතා එවං භික්ඛවෙ පුබ්බෙසි දෙව
දනො පාපො පාපපරිවායෙ ගෙවාති වතා ජාතකං සමොධානෙයි.
තද්ද සත්තිගුලෙසා දෙවදනො අගොයි. වොරු දෙවදත්තපරිසා රුජා
ආනන්ද ඉසිගණො බුද්ධපරිසා, පුප්ඵකපුච්චො අගමෙවාති.

සතතිගුලෙක්කකං.

15. 8.

හල්ලාවියො නාම අගොයි රුජාති ඉදං සථා ජෙතවනෙ විහ
රනො මලුකාදෙවිං ආරබ්භ කපෙයි. තසා කිර එකදිවසං රඤ්ඤා
සද්ධිං සග්ගං නිග්ගාය කලහො අගොයි. රුජා කුණ්ඩිනා තං න මලො
කෙයි. සා විනොසි නුත තථාගතො රඤ්ඤා මගි කුණ්ඩාලං
ත ජාතාතීති. සථා තං කාරණං ඤාතා පුත දිවසෙ භික්ඛුසඛසපරි
වුතො සාවස්මිං පිණ්ඩාය පටිසිනා රඤ්ඤා ගෙගඬාරං ගතො රුජා
පවුච්ඡානතා පතං ගතො සථාරං පාසාදං ආරොපෙනා පටි
පාටියා භික්ඛුසඛසං නිසීද්දපෙනා දක්ඛිණොදකං දතා පණීතො
හාරෙත පරිසිනා හත්තනිව්වාටසානෙ එකමන්තං නිසීදි. සථා
කීන්තුවො මහාරුජ මලුකා න පඤ්ඤාගතීති පුට්ඨිනා අත්තනො සුඛමිද
මත්තතායාති වුතො නනු මහාරුජ නං පුබ්බෙ කීන්තරගොතියං
නිබ්බතතීති එකරත්තං කීන්තරියා විනා සුතා සත්ත වග්ගසතාති
පරිදෙවමානො විවරිති වතා තෙන යාවිතො අතීතං ආහරි.

අතීතෙ බාරණයං හල්ලාවියො නාම රුජා රජං කාරෙනො
අභාරපකකං මගමංසං බාදිසාමීති රජං අමච්චානං නියාදෙනා
සත්තථාපඤ්ඤාසුඛො සුසිකතිතකොලෙයාසුතබ්බණ්පරිවුතො නගරි
තික්ඛමිනා හිමවන්තං පටිසිනා අනුගමිතං ගතො උපරි අභිරුචිතං
අසකොනොනො එකං ගමනං මතීණ්ණං නදිං දිසා තදනුසාරෙත
ගව්ජනො මගසුකරුදගො වටිනා අභාරපකකමංසං බාදෙනො
උච්චට්ඨානං අභිරුචි.

තථ රමණීයා නදිකා පරිපුණ්ණකාලෙ ඵනප්පමාණොදිකා සුතා
සඤ්ඤා ආඤ්ඤා ජනප්පමාණොදිකා ගොති. තථ නානප්පකාරා
මව්ජකව්ජපා විවරනති. උදකපරියනො රජතවිණ්ණවාලකා උග්ගාසු
තිරෙසු නානාපුප්ඵඵලගරිතවිතමිතා රුකා පුප්ඵඵලරසමනොති
නානාවිහගමරගණෙති සමපරිකීණ්ණා විවිධමගසඛසතිසෙවිතව්ජායා
එවං රමණීයාය හෙමවතකාදියා තිරෙ අභි කීන්තර අඤ්ඤාමඤ්ඤ
ආලිඛිතා පරිවුට්ඨිනා නානප්පකාරෙති පරිදෙවන්තා රොදනති.

රුජා තසා නදියා තිරෙන ගනිමාදනං අභිරුහනොන තෙ
කින්නරෙ දියා කිනත්ත එතෙ කින්නර එවං පරිදෙවනති පුච්ඡිණ්ණාමි
තෙති විනොතනා සුතඛෙ ඔලොකෙනා අවුරං පහරි. සුසිකතා
කොලොයාසුතඛා තාය සඤ්ඤාය ගුමං පවිසිතා උදරෙන නිපජ්ජංසු.
සො තෙසං පටිසලුචිතභාවං ඤාතා ධනුකලාපඤ්ඤාව සෙසාමුධානිව
සිතරුකඛං නිසායාය ඵපෙතා පදසද්ධං අකරොනොතා සඤ්ඤා තෙසං
සතතිකං ගතතා කිං කාරණං තුලෙහ රෙදදාති කින්නරෙ පුච්ඡි.
තමන්ධං දසොනොතා සන්ධා තිසොගාපා අභාසි.

ගලාටියො නාම අනොසි රුජා
රට්ඨමපභාය මගචං අවාරි සො,
අගමා ගිරිවරං ගනිමාදනං
සමපුප්පිතං කිමපුරිසානුචිණ්ණං.

සාලුරසඛාඤ්ඤා නිසෙධයිතා
ධනුකලාපඤ්ඤා සො නිකම්පිතා,
උපාගමි වචනං වතතුකාමො
යත්ථසිතා කිමපුරිසා අගෙසුං.

ගිමච්චයෙ ගෙමච්චාය තිරෙ
කිමධසිතා මනතයවො අභිණ්ණං,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණ්ණං
කපං වො ජාතනති මනුසොලොකෙති.

තත් සාලුරසඛානති සුතඛගණං. කිමච්චසෙති වතුතං ගෙමනන
මාසානං අතිකකමෙ. ගෙමච්චනාසාති ඉමිසා ගෙමච්චාය නදියා තිරෙ.
රඤ්ඤා වචනං සුතා කින්නරෙ තුණ්හි අගොසි. කින්නරි පන
රඤ්ඤා සද්ධං සලලපි.

මලං ගිරිං පණ්ඩරකං තිකුචං
සිතොදියා අනුච්චරම නජේජා,
මහා මනුසාව නිභාසවණ්ණං
ජාතනති නො කිමපුරිසාති ලුද්දති.

තත් මලානති සමම ලුද්දක මයං ඉමං මලාගිරිඤ්ඤා පණ්ඩරකඤ්ඤා
තිකුචඤ්ඤා ඉමා නජේජා අනුච්චරම. මලාගිරිනතිපි පාඨො. ගිහාස
වණ්ණාති නිභාසමානවණ්ණං මානුසවණ්ණං දිසාමානකසරිරුති
අනො.

තනො රුජා තිසොගාපා අභාසි.

සුකිවුරුපං පරිදෙවයවො
ආලිඛිතොවාසි පියො පියාය,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණ්ණං
කිම වනෙ රෙදදා අපනිතා.

සුකිච්ඡරූපං පරිදෙවයවො
ආලිඛිතොවාසි පියො පියාය,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණේණ
කිම්බ වනෙ චිලපථ අපාතිතා.

සුකිච්ඡරූපං පරිදෙවයවො
ආලිඛිතොවාසි පියො පියාය,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණේණ
කිම්බ වනෙ සොචථ අපාතිතාති.

තත්ථ සුකිච්ඡරූපතති සුවස්ස දුක්ඛප්පත්තා විය හුතා. ආලිඛිතො
වාසි පියො පියායාති තයා පියාය තව පියො ආලිඛිතොච ආසි.
ආලිඛිතොවාසිතිපි පායො අයමෙවනො, කිම්බ වනෙති කිං කාරණා
ඉධ වනෙ අනතරතාර ආලිඛිතො පරිවුමිතො පියං කථං කපෙතො
පුන අපාතිතා රෙදදාති.

තතො පරං උභින්නමි අල්ලාපසල්ලාපගාථා ගොතති.

මයමෙකරතනං විපාවසිමහ පුද්ද
අකාමකා අඤ්ඤමඤ්ඤං සරන්තා,
තමෙකරතනං අනුතප්පමානා
සොවාම සා රතති පුනං න හෙසාති.

යමෙකරතනං අනුතප්පෙතං
ධනං ච නධං පිතරං ච පෙතං,
පුච්ඡාමි වො මානුසදෙහවණේණ
කථං විනාවාසමකප්පසිත්ථ.

යසිමං නදිං පසාසි සිඝ්ඝොතං
නානාදුමච්ඡදනං සෙලකුචං,
තං මෙ පියො උත්තරි වසානාලෙ
මමඤ්ඤ මඤ්ඤං අනුබ්බිතීති.

අහඤ්ඤ අඛෙකාලකං ඔවිනාමි
අතිමුත්තකං සත්තලියොපිකඤ්ඤ,
පියොච මෙ ගොතිති මාලහාරි
අහඤ්ඤ නං මාලිනී අජ්ඣුපෙසං.

අහඤ්ඤදං කුරවකං ඔවිනාමි
උද්දලකාපාවලිසිඤ්ඤවාරකා,
පියොච මෙ ගොතිති මාලහාරි
අහඤ්ඤ නං මාලිනී අජ්ඣුපෙසං.

අහඤ්ඤ සාලසා සුපුප්පිතසා
ඔවෙය්‍ය පුප්ථාති කරෙමි මාලං,
පියොච මෙ ගොතිති මාලහාරි
අහඤ්ඤ නං මාලිනී අජ්ඣුපෙසං.

අහඤ්ච සාරග්ග්‍ය සුපුප්ඵතං
 ඔවෙය්‍ය පුප්ඵාති කරෙමි හාරං,
 ඉදඤ්ච නො හොතිති සන්ථරන්තං
 යන්ථජ්ජමං විහරිත්තාමු රතතිං.

අහඤ්ච ඛො අගථං වන්දනඤ්ච
 සිලාය පිංසාමි පමනතරූපා,
 පියොව මෙ හොතිති රෙසිතඛෙතා
 අහඤ්ච නං රෙසිතා අජ්ඣුපෙත්තං.

අථාගමා සලිලං සිඤ්ඤාතං
 නුදං සාලෙ සලලෙ කණ්ණිකාරෙ,
 අපුරථ තෙන මුහුත්තකෙන
 සායං නදී ආසි මයා සුදුත්තරං.

උගොසු තීරෙසු මයං තද ඝිතා
 සමපත්තන්තා උභයො අඤ්ඤමඤ්ඤං,
 සකිවපි රෙදුම සකිං හසාමි
 කිවෙජ්ජන නො අගමා සංවරී සා.

පානො ව ඛො උග්ගතෙ සුරියවති
 වතුකකං නදිං උත්තරියාන පුද්ද,
 ආලිඛිතා අඤ්ඤමඤ්ඤං මයං උගො
 සකිවපි රෙදුම සකිං හසාමි.

නිහුත්තකං සත්ත සතාති පුද්ද
 යමිධ මයං විප්පවසිමාන පුබ්බ,
 වාසෙකිමං ජිවිතං භූමිපාල
 කොතිධ කන්තාය විතා වසෙය්‍ය.

ආයුඤ්ච වො කිවත්තො නු සමම
 සවෙපි ජානාථ වදෙථ ආයුං,
 අනුස්සවා විඤ්ඤො ආගමා වා
 අක්කාථ මෙතං අවිකම්පමානා.

ආයුඤ්ච නො විස්සසහස්සං පුද්ද
 න වන්තරං පාපකො අත්ථි රෙගො,
 අප්පඤ්ච දුක්ඛං සුඛමෙව තීරෙය්‍යා
 අවිතරංගා විජ්ඣාම ජිවිත්තති.

තත්ථ මසමෙකරත්තනති මයං එක රතති. විප්පවසිමොති විප්ප
 සුත්තා හුත්ථා වසිමා. අනුගිප්පමානාති අතිවජ්ජමානානං නාම නො එක
 රත්තො අතීතොති තං එකං රතති. අනුචිත්තයමානා. සුනං නි භෙත්ත
 තීති පුත්ත න හවිස්සති. නාගමිත්තතිති සොවාම. ඛනං ව නාධං. පිනරං ව
 පෙත්තනති ධනං වා නවං. පිතරං වා මාතරං වා පෙතං කාලකතං
 කිත්තුවො තුලො චිත්තයමානා තෙන කාරණෙන භං එකරත්තති.

විනා වාසං අකපපසිත් ඉදමෙම ආවික්ඛථාති පුච්ඡති. සසිමනති යං ඉමං. සෙලකුමනති විතතං සෙලානං අනතරෙ සඤ්ඤානං. වසානාලෙති එකස්ස මෙසස්ස උට්ඨාය වසානකාලෙ අමානං හි ඉමස්මිං වතසණ්ඨ රතිවසෙන විවරනානං එකො මෙසො උට්ඨති. අථ මෙ පියසාමිකො කිත්තරො මං පච්ඡතො ආගච්ඡති මඤ්ඤාමානො එතං නදිං උත්තරීති ආහ. අභිඤ්චාති අහං පනෙතස්ස පරතීරං ගතභාවං අජනනති සුපුප්ඵිතාති අභිකාලකාදීති පුප්ඵාති ඔවිනාමි. තත් සත්තලීයොපි ඤ්ඤාති කඤ්ඤපුප්ඵස්ස පුච්ඡණ්ණයොපිකස්ස ඔවිතනති පන පියොව මෙ මාලහාරී හවිස්සති අහස්ස නං මාලීති හුතො අජ්ඣපෙස්සනති ඉමිනා කාරණෙන ඔවිනාමි. උද්දලකාපාටලිසිඤ්චාරකාති ඉමෙති මයා ඔවිතා යෙවති වදති. ඔවෙස්සාති ඔවිතිතො. අහථං වඤ්ඤානං වාති කාලාගරස්ස රත්තවඤ්ඤාස්ස. භේසිනභේසාති විලිතතසරිතො. භේසි නාති විලිතතකා හුතො. අජ්ඣපෙස්සනති සයනෙ උපගමිස්සාමි. ඡුදං සාලෙ සලලෙ කණ්ණිකාපෙති එතාති මයා ඔවිතිතො තිරෙ යටිතාති පුප්ඵාති හුදනතං හරනතං. සුදුතභණ්ණි තස්සා හි ඔරිමතීරෙ සීතකාලෙ යෙව නදියා උදකං ආගතං තඬ්ඬණ්ණෙස්ස ව සුරියො අප්ථමිතො විජ්ජිතා නිච්ඡරනති. කිත්තරා නාම උදකභීරුකා භොනති. ඉති සා ඔතරිතුං න විසති. තෙතාහ-සාසං නදී ආසි මසා සුදුතභණ්ණි. සමපස්සනතාති විජ්ජිතිච්ඡරණකාලෙ පස්සනතා. භේදාමාති අකිකාරකාලෙ අපස්සනතා රොදාම. විජ්ජිතිච්ඡරණකාලෙ පස්සනතා හසාම. සංඛරීති රතති. වතුකකනති තුච්ඡං. උතනිසිසානාති උතතරිතො. තීක්ෂ්ණකනති තීති උභයකාති සත්තවස්සසතාති. සමිධ මසනති යං කාලං ඉධ මයං විප්ප වසිමහ. සො ඉතො තීති උභයකාති සත්තවස්සසතාති භොනතීති වදති. වාසෙසිමනති වාසං එතං ඉමං තුමහානමෙව වස්සසතං ඉමං ජීවිතනති වදති. භොනානිධාති එවං පරිත්තකො ජීවිතෙ කොහු ඉධ කනතාය විතා හවෙය්ස අසුතතං තව පියගරියාය විතා හවිතුනති දීපෙති. කිවනභො ඡුති රුජා කිත්තරියා වචනං සුතො ඉමෙසං ආයුප්පමාණං පුච්ඡස්සාමිති විනෙතතො තුමහානං කිත්තකො ආයුති පුච්ඡති. අනුස්සවාති සවෙ වො කස්සවි වදනතස්ස වා සුතං මාතාපිතුතං වා වුද්ධානං මහල්ලකානං සනතිකා ආගමො අපි. අථ මෙ තතො අනුස්සවා වදාතො ආගමා වා එතං අවිකම්පමානා අකපාථ. නිවහනණ්ණි අමානං වස්සසහස්සං ආයු අනතරව තො පාපකො ජීවිතනතරුසකරො රොගොපි තපි. අවින භිමාති අඤ්ඤාමඤ්ඤං අවිගතපෙමා හුතො.

තං සුතො රුජා ඉමෙ හි නාම තීරච්ඡාතගතා හුතො එකරතති විප්පයොගෙන සත්ත වස්සසතාති රොදනතා විවරනති. අහං පන තීයොජතසතිකෙ රජෙජ මහාසම්පතතිං පහාය අරඤ්ඤා විවරම් අහො අකිම්පකාරිමිති තතොව නිවිතො බාරණසියං ගතතො කිත්තෙ මහාරුජ සිමවනො අච්ඡරියං දිට්ඨනති අමච්චති පුට්ඨා සබ්බං ආරොවෙතො තතො පට්ඨාය දානාති දදනො භොගෙ භුඤ්ජ. තමත්ථං පහාසෙනකා සත්ථා-

ඉදඤ්ච සුඤ්ඤාන අමානුසානං
 හල්ලාපියො ඉතතරං ජීවිතනති,
 නිවිතනථ න මිගවධං අචාරි
 අදසි දුනාති අභුඤ්ඤ් භොගෙති.

ඉමං ගාථං වඤ්ඤාන ධර්මදේශනා දෙව ගාථා අගාමි.

ඉදඤ්ච සුඤ්ඤාන අමානුසානං
 සමොදථ මා කලහං අකත්ථ,
 මා වො තපි අතතකම්මාපරාධො
 යථාපි තෙ කිම්පුරිසෙකරතති.

ඉදඤ්ච සුඤ්ඤාන අමානුසානං
 සමොදථ මා විවාදං අකත්ථ,
 මා වො තපි අතතකම්මාපරාධො
 යථාපි තෙ කිම්පුරිසෙකරතතිනති.

තත්ථ අමානුසානනති කිත්තරතං. අතතකම්මාපරාධොති
 අතතතො කම්මදෙසො. කිම්පුරිසෙකරතතිනති යථා තෙ කිම්පුරිසෙ
 ථකරතති. කතො අතතතො කම්මදෙසො තපි තථා තුලෙහපි මාත
 පිති අත්ථො.

මල්ලිකාදෙවී තථාගතස්ස ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා උට්ඨායාසනා අඤ්ඤ
 ලම්පග්ගස්ස දසබලස්ස ථුතීං කරොතති මසානගාථමාන.

විවිධඅභිමනා සුඤ්ඤාමහං
 වචනපථං තව අත්ථසංගිතං,
 මුඤ්ච ගිරං නුදසෙව මෙ දරං
 සමණ සුඛාවහ ජීව මෙ වරතති.

තත්ථ විවිධ අභිමනා සුඤ්ඤාමහනති හතෙත තුලෙහති විවිධෙති
 නානාකාරණෙහි අලභිකරිත්වා දෙසිතං ධම්මදෙසනං අභිමනා පසන්න
 විත්තා හුඤ්ඤා සුඤ්ඤාමි. වචනපථනති තං තුලෙහති වුත්තං. විවිධවචනං.
 මුඤ්ච ගිරං නුදසෙව මෙ දරනති කණණසුඛං මධුරං ගිරං මුඤ්චතො
 මම හදයෙ සොකදරථං නුදසියෙව හරසියෙව. සමණ සුඛාවහ ජීව මෙ
 විරතති හතෙත බුද්ධසමණ දිබ්බමානුසලොකීයලොකුත්තරසුඛාවහ
 මම සාමි ධම්මරුජ වීරං ජීවාමි.

කොසලරුජා තනොපට්ඨාය නාය සද්ධිං සමග්ගවාසං වසි.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා ජාතකං සමොධානෙයි. තද
 කිත්තරො කොසලරුජා අගොයි. කිත්තරී මල්ලිකාදෙවී අගොයි.
 හල්ලාපියරුජා අහමෙවාති.

හල්ලාපියජාතකං.

15. 9.

කො නං භිංසති හෙතෙතිති ඉදං සත්ථා ජෙනවතෙ වහරනොනා දෙවදත්තස්ස වඩාය පරිසක්කනං ආරබ්භ කපෙසි, තද භි සත්ථා න භික්ඛවෙ ඉදුනෙව පුඤ්ඤපෙස මම වඩාය පරිසක්කති යෙවාති වච්ඡා අතිතං ආහරි.

අතීතෙ කුරුරවෙති උත්තරපඤ්චාලනගරෙ රෙණුනාම රුජා රජ්ජං කාමෙසි. තද මහාරක්ඛිතො නාම තාපසො පඤ්චසත්තාපසපරිවාරෙ හිමවතො වසිත්වා ලොණමිලිලසෙවනත්ථාය වාරිකං වරනොනා උත්තර පඤ්චාලනගරං පඤ්චා රුජ්ජයානෙ වසිත්වා සපරිසො පිණ්ඩායවරනොනා රුජ්ජාරං පාසුණි. රුජා ඉසිගණං දිස්වා ඉරියාපථෙ පසනොනා අලං කත මහාතලෙ නිසිදුපෙත්වා පණීතොන ආහාරෙන පරිවිසිත්වා භනොන ඉමං වස්සාරත්තං මම උයානෙ වසත්ථාති වච්ඡා තෙහි සද්ධිං උයානං ගන්ත්වා වසන්ට්ඨානාති කාමෙත්වා පබ්බජිතපරික්ඛාමෙ දත්වා වඤ්ඤිත්වා තික්ඛමි.

තතො පට්ඨාය සබ්බෙපි තෙ රුජනිවෙසනෙ භුඤ්ජන්ති. රුජා පන අපුත්තකො පුත්තං පතෙති පුත්තා නුපපජ්ජන්ති. වස්සාරත්තවච්ච යෙන මහාරක්ඛිතො ඉදුති හිමවතොනා රමණීයො තතෙව ගමිස්සා මාති රුජානං ආපුච්ඡිත්වා රඤ්ඤ කතසක්කාරසමමානො තික්ඛමිත්වා අත්තරුමයො මජ්ඣන්තිකසමයෙ මග්ගා මික්ඛමම එකස්ස සන්දව්ඡා යස්ස රුක්ඛස්ස හෙට්ඨා තරුණතිණපිට්ඨෙ සපරිසො තිසිදි.

තාපසා කථං සමුට්ඨාපෙසුං රුජගෙහෙ වංසානුරක්ඛකො පුත්තො නත්ති සාධුවතස්ස සවෙ රුජා පුත්තං ලභෙය්‍ය පවෙණි ඤරියෙට්ඨාති. මහාරක්ඛිතොපි තෙසං කථං සුත්වා භවිස්සති නුඛො රඤ්ඤ පුත්තො උදුසු නොති උපධාරෙනොනා භවිස්සතිති යද්දත්වා එවමාහ. මාහොනොනා වින්තයිත්ථ අජ්ජ පච්චුසකාලෙ එකො දෙවපුත්තො වසිත්වා රඤ්ඤ අග්ගමහෙසියා කුච්ඡිමහි පටිසන්ධිං ගණ්හිස්සතිති.

තං සුත්වා එකො කුච්ඡටිලො ඉදුති රුජකුලපකො භවිස්සාමිති විනොත්ථා තාපසානං ගමණකාලෙ ගිලානාලයං කත්වා නිපජ්ජත්වා එහි ගච්ඡාමාති වුත්තො න සකෙකාමිති ආහ. මහාරක්ඛිතො තස්ස නිපත්ත කාරණං යද්දත්වා යදු සකෙකායි තද ආගවේෂ්ඨයාසීති ඉසිගණං ආදාය හිමවතනමෙවගතො, කුහකොපි නිවතතිත්වා වෙගෙනගන්ත්වා රුජ්ජාරෙ රථො මහාරක්ඛිතස්ස උපට්ඨාකතාපසො ආගතොති රඤ්ඤ ආරොවා පෙත්වා රඤ්ඤ වෙගෙන පකෙකාසාපිතො පාසාදං අභිරුක්ඛ පඤ්ඤත්තාසනෙ තිසිදි.

රුජා කුහකං වඤ්ඤිත්වා එකමත්තං තිසින්නො ඉසින් ආරොග්ගං පුච්ඡිත්වා භනොන අතිවිපං නිවතතිත්වා නෙතතෙත්ථ ආගතත්ථාති ආහ. ආම මහාරුජ ඉසිගණො සුඛං තිසින්නො සාධු වතස්ස සවෙ රඤ්ඤ පවෙණිපාලකො පුත්තො උපපජෙජ්ජයාති කථං සමුට්ඨාපෙසි. අහං තං

කථං සුචාං හවිංසානි නුඛො රඤ්ඤා පුතොනානි දිබ්බවක්ඛනාං ඕලො කෙනොනාං මහිඤ්ඤාං දෙවපුත්තං වවිචාං අනාමහෙසියාං සුඛමායාං කුච්ඡිංසං නිබ්බතනිස්සානිනි දිඤාං අජානනාං ගබ්භං නාසෙය්‍යං ආවික්ඛිස්සාමි තෙසානානි කුමනාං කථනන්දාය ආගතො කපිතනො මයා ගවජාමහං මහාරජාති.

රුජා හනොත න සකකා ගනතුනානි කුච්චාං පසන්නවිතොනා කුමනං තාපසං උය්‍යානං නෙචාං වසනට්ඨානං සංවිදනිචාං අදුසි. සො තතො පට්ඨාය රුජකුලෙ භුඤ්ඤොනො වසති දිබ්බවක්ඛනො තෙවස්ස නාමං අහොසි. තදු බොධිසත්තො තාවතිංසගවනා වවිචාං තත් පටිසන්ධිං ගණ්ඨි. ජාතස්සවස්ස නාමගහණදිවසෙ සොමනස්ස කුමාරෙ තෙව නාමං කරිංසු. සො කුමාරපරිහාරෙනෙව වබ්බති.

කුමකතාපසො උය්‍යානස්සවෙකස්මිං පස්සො නාතප්පකාරං සුපෙය්‍යසාකං චුලුච්චානි ව රුපෙචාං පතතිකානං ගතො විකති ණෙනො ධනං සණ්ඨපෙසි. බොධිසත්තස්ස සත්තවස්සිකකාලෙ රඤ්ඤා පට්ටනොනා කුප්පි. සො දිබ්බවක්ඛනතාපසං මාපමජ්ජති කුමාරං පටිච්ජා පෙචාං පට්ටනං වුපසමෙස්සාමීති ගතො.

අපෙකදිවසං කුමාරෙ ජට්ටං පස්සිස්සාමීති උය්‍යානං ගතො කුච ජට්ටං එකං ගණ්ඨිකකාසාවං නිවාසෙචාං එකං පාරුපිචාං උහොති ගතොති ආදි උදකතෙව ගගෙචාං සාකවජ්ඣස්මිං උදකං ආසිඤ්චනං දිඤා අයං කුචජට්ටො අතතොනො සමණ්ඨමමං අකචාං පණ්ණිකකමමං කරොතිති ඤාචාං කිං කරොසි පණ්ණිකගහපතිකානි තං ලජ්ජාපෙචාං අවජ්ජිචාංව තිකකමි.

කුචජට්ටො අයං ඉදුනෙව එවරුපො පට්ඡා කො ජානාති කිං කරිස්සාති ඉදුනෙව නං නාසෙචාං වට්ටනිති විනොනො රඤ්ඤා ආගමණකාලෙ පාසාණඵලකං එකමනං බිපිචාං පාණ්ණියංසං භිජ්ජිචාං පණ්ණසාලාය තිණානි විකිරිචාං සරිරං තෙලෙන මකෙඛචාං පණ්ණ සාලං පටිපිචාං සසිසං පාරුපිචාං මහා දුක්ඛප්පනොනා විය මඤ්ඤා නිපජ්ජි.

රුජා ආගනචාං තගරං පදකඛණං කචාං නිවෙසනං අපටිපිචාං මම සාමිකං දිබ්බවක්ඛනං පස්සිස්සාමීති පණ්ණසාලාභාරං ගතො තං විප්පකාරං දිඤා කිනතුඛො එතනති අනො පටිපිචාං තං නිපන්නං දිඤා පාදෙ පරිමජ්ජනො පඨමං ගාඨමාහ.

කො තං හිංසති හෙතෙති

කිං දුමනො සොවසි අප්පතීතො,

කස්සජ්ජ මාතාපිතරො රුදනතු

කප්ප්ප් සෙතු නිගතො පට්ඨානි.

තත් හිංසති පහරති. විගෙහෙතිති අනෙකාසති. කප්ප්ප්සෙතුති කො අප්ප් සයතු.

තං සුචාං කුචජට්ටො තිඤ්ඤනොනා වුට්ඨාය දුතිස්සං ගාඨමාහ.

තුට්ඨාසී දෙව තව දස්සනෙන
විරස්ස පස්සාමි තං භූමිපාල,
අභිංසකො රෙණු මිනුප්පවිස්ස
පුතෙනන තෙ භෙය්යිතොසී දෙව්භි.

ඉතො පරං උත්තානසම්මනිභාථා පාළිනසෙතෙව වෙදිතබ්බා.

ආයනතු දෙවාරිකා බහ්බඛ්ඛා
කාසාවියා යනතු අනෙතපුරන්තං,
ගනඛාන තං සෞම්නස්සං කුමාරං
ජේත්වාන සිසං වරමාහරනතු.

පෙසිතා රුජිතො දුතා කුමාරං එතදමුට්ඨං,
ඉස්සරෙන විතීණෙණ්ඤාසි වධ්ප්පනෙතාසි බතතිය.

ස රුජපුතො පරිදෙවයනො
දසඛ්ඛුලිං අඤ්ඤාලිප්පග්ගහෙත්වා,
අභමපි ඉච්ඡාමි ජනිඤ්ඤ දට්ඨං
ජිවං පනෙත්වා පටිදස්සයාථ.

තස්ස තං වචනං සුත්වා රඤ්ඤා පුත්තං අදස්සයුං,
පුතෙනාව පිතරං දිස්වා දුරතොවජ්ඣිභාසථ.

ආගඤ්ඤං දෙවාරිකා බහ්බඛ්ඛා
කාසාවියා හනතු මමං ජනිඤ්ඤ,
අක්කාති මෙ පුච්ඡිතො එතමත්ථං
අපරාධො කොතිධ මමජ්ඣ අත්ථිති.

තත්ථ අභිංසකොති අහං කස්සපි අභිංසකො සීලාචාරසම්පන්නො.
රෙණු මිනුප්පවිස්සාති මහාරුජ රෙණු අහං තව පුතෙනන මහාපරිවා
රෙන අනුපවිසිත්වා අරෙ කුට්ඨාසස කසමා ක්ථං ඉධ වසසිති වත්වා පාසාණ
ඵලකං බිසිත්වා සථං භිඤ්ඤිත්වා හත්ථෙති ව පාදෙති ව කොට්ටෙනෙන
විභෙසිතොසීති එවං සො අභුතමෙව භූතං විය කත්වා රුජානං සද්දහා
පෙසි. ආයනතු ගච්ඡනතු මම සාමිමහි විප්පට්පනතකාලතො පට්ඨාය
මසිපි සො න ලුජ්ජස්සාතිති කුජ්ඣිත්වා තස්ස වධං ආණ්ඨපෙනො එව
මාහ. කාසාවියාති වෙරුසාතකා තෙපි ඵරසුහත්ථා අතතනො විධානෙන
ගච්ඡනතුති වදති. චරන්ති වරසිසං ජිඤ්ඤිත්වා ආහරනතු. රාජිනොති
භික්ඛවෙ රඤ්ඤා සන්තිකා දුතා රඤ්ඤා පෙසිතා වෙගෙන ගනත්වා
මාතරා අලඛකරිත්වා අතතනො අභික නිසීද්ධපිතං කුමාරං පරිවාරෙත්වා
එතදවොට්ඨං. ඉස්සරෙනොති රඤ්ඤා. විතීණෙණ්ඤාසිති පරිච්චෙනොසි.
ස රුජපුතොති භික්ඛවෙ තෙසං වචනං සුත්වා මරණභයතජ්ජිතො
මාතු අභිකතො චුට්ඨාය සො රුජපුතො. පටිදස්සයෙත්වාති දස්සෙත්වා.
ගනඛාන භික්ඛවෙ තෙ දුතා තස්ස කුමාරස්ස තං වචනං සුත්වා මාරෙත්වා
අවිසභන්තා භොණං විය තං රජ්ජයා පරිකබ්ඞන්තා තෙත්වා රඤ්ඤා
දස්සයුං කුමාරෙ පන නියමානෙ දසිගණපරිවුත්තා සද්ධිං ඕරොධෙති

සුඛමොපි දෙවි. නාගරාපි මයං තීරපරාධං කුමාරං මාරෙතුං න දක්ඛා
මාති තෙන සද්ධිං යෙව අගමංසු. ආශ්ඤ්ඤානි තුලනාකං ආණාය
මම සනතිකං ආගමිංසු. හනිතුමිනති මං මාරෙතුං. කොනිධාති
කොත්තු ඉධ මම අපරධො යෙන මං නිං මාරෙසිති පුට්ඨි.

රුජා හවග්ගං අතිනිවං තව දෙසො අතිමහාති තස්ස දෙසං
කපේනෙතා-

සායඤ්ඤා පාතො උදකං සජාති
අග්ගිං සද්ධ පරිවරතපමනෙතා,
තං තාදිසං සංයතං බ්‍රහ්මචාරිං
කසමා තුවං බ්‍රුසි ගහපතීති.

ගාථමාහ.

තත්ථ උදකං සජාතීති උදකොරොගණකමමං කරොති.
තාදිසනති තං තථාරූපං මම සාමිං දිබ්බවක්ඛකතාපසං කසමා නිං
ගහපතීවාදෙන සමුදුවරසීති වදති. තතො කුමාරො දෙව මග්ගං
ගහපතීඤ්ඤෙව ගහපතීනති වදනතස්ස කො දෙසොති වනි-

තාලා ව මූලා ව ඵලා ව දෙව
පරිග්ගහා විවිධා සනතිමග්ග,
තෙ රක්ඛති ගොපයතපමනෙතා
බ්‍රාහ්මණො ගහපති තෙන ගොතීති.

ගාථමාහ.

තත්ථ මූලාති මූලකාදි මූලා. ඵලාති නානාවිධාති වලිථලාති. තෙ
රක්ඛති ගොපයතපමනෙතාති තෙ එස තව කුලුපකතාපසො
පණ්ණිකකමමං කරොනෙතා නිසිදිනි රක්ඛති වතිං කනිං ගොපයති
අපමනෙතා තෙන කාරණෙන සො තව සමණො බ්‍රාහ්මණො ගහපති
නාම ගොති.

ඉති නං අහමපි ගහපතීති කප්ථසිං. සචෙ න සද්දහසි වතුසු
ආරෙසු පණ්ණිකෙ පුච්ඡාපෙහිති රුජා පුච්ඡාපෙසී. තෙ ආම මගං
ඉමග්ග ගත්තො පණ්ණඤ්ඤා ඵලාඵලාතිව විකතිණාමාති ආහංසු. පණ්ණ
වත්තුමපි උපධාරාපෙනිං පච්චක්ඛමකාසි. පණ්ණසාලමිග්ග පවිසිත්වා
කුමාරග්ග පරිසා පණ්ණවිකකයලභිං කතාපණ්ණසකගණතිකං
නිහරිත්වා රඤ්ඤා දසෙග්ගං. රුජා මහාසත්තස්ස නිද්දොසභාවං ඤාත්වා-

සචමං බො එතං වදසි කුමාර
පරිග්ගහා විවිධා සනතිමග්ග,
තෙ රක්ඛති ගොපයතපමනෙතා
බ්‍රාහ්මණො ගහපති තෙන ගොතීති.

ගාථමාහ.

තතො මහාසභෙනා විනෝදාසි එවරුපස්ස බාලස්ස රඤ්ඤාදු
සනතිකෙ වාසනො හිමවනතං පවිසිනා පබ්බජිත්තුං වරං පරිසමපේකි
යෙවස්ස දෙසං ආවිකනා ආපුච්ඡිතා අපේච තික්ඛමිනා පබ්බ
ජස්සාමිති සො පරිභාය නමික්ඛාරං කමා-

සුඤ්ඤාදු මස්සං පරිසා සමාගතා
සනෙගමා ජාතපදා ව සබ්බෙ,
බාලායං බාලස්ස වචො නිසමච
අහෙතුනා භාතයතෙ ජනිඤ්ඤති.

ගාථමාහ.

තත්ථ බාලාසං බාලස්සාති අයං රුජා සයං බාලො ඉමස්ස බාලස්ස
කුචජචිලස්ස වචනං සුඤ්ඤා අහෙතුනාව මං භාතයතෙති.

එවඤ්ඤා පන වනා අතතානං අනුජානාපෙතො ඉතරං ගාථමාහ.

දමාසි ඵ්ඵලෙ විසතෙ විරුළුන
දුනතික්ඛයො වෙඨ පසාඛජානො,
වතුම් පාදානි තවං ජනිතු
අනුජාන මං පබ්බජස්සාමි දෙවයි.

තත්ථ විසතෙති විසාලෙ මහනෙත ජාතෙ. දුනතික්ඛයොති,
දුනතික්ඛබ්බියො.

තතො පරං රඤ්ඤාදු ව පුත්තස්ස ව වචනපටිවචන ගාථා ගොනති.

භුඤ්ජස්සු හොගෙ විපුලඵලෙ කුමාර
සබ්බඤ්ඤා තෙ ඉස්සරියං දදුම්,
අපේච නිමං කුරුතං හොති රුජා
මා පබ්බජ් පබ්බජ්ජා හි දුක්ඛා.

කිනනුඛ දෙව තවමජී හොගො
පුබ්බචනං දෙවඥාතෙ රම්ඤං,
රුපෙති සද්දෙති අපො රසෙති
ගකෙති ඵස්සෙති මනොරමෙති.

භුතතා මෙ හොගා කිද්දිවස්මි දෙව
පරිවාරිතා අවජරුතං ගණ්ණන,
තවඤ්ඤා බාලං පරතෙය්‍යං විදිකා
න තාදිසෙ රුජකුලෙ වසෙය්‍යං.

සවාහං බාලො පරතෙය්‍යාහමස්මි
එකාපරාධං ඛම පුත්ත මස්සං,
පුත්තපි වෙ එදිසකං හවෙය්‍ය
ගාථමාහිං සොමනස්සං කඤ්ඤති.

තත්ථ දුක්ඛානි තාන පබ්බජ්‍යා නාම පරපටිබ්බාදිවිකාතනා
 දුක්ඛා. මා පබ්බජි රුජා භොගීති තං යාථි. කිනනුබ්බාති දෙව යෙ තච
 භොගා තෙසු කිත්තාම භුඤ්ජතබ්බමත්ථි. පටිච්චාදිභ්‍යාති පරිවාරිතො.
 අයමෙව වා පාඨො. තස්ස කීර ජාතිස්සරං ඤාණං උපපජ්ජි. තස්මා එව
 මාහ. පරනොක්ඛානාති අකං විශ යට්ඨියා පරෙත තෙතබ්බං. භාදිසෙති
 තාදිසස්ස රඤ්ඤෙ සනතිකෙ න පණ්ණිනෙත වසිතබ්බං මයා අත්තනො
 ඤාණබලෙන අජ්ජ ජිවිතං ලභං නාහං තච සනතිකෙ වසිස්සාමිති
 ඤාපෙත්තුං එවමාහ. සඨාමනීනාති සවෙ පුත්ත මස්සං එවරුපො දෙසො
 භොගි අපි තං යපාජකාසයං කරොතිති පුත්තං බමාපෙසි. මහා
 සතෙතා රුජානං ඔවදනොතා අට්ඨි ගාථා අභාසි.

අතිසමම කතං කමමං අනවන්ධං විනතිතං,
 භෙසජ්ජස්සෙව වෙහඬෙහා විපාකො භොගි පාපකො.

තිසමම ව කතං කමමං සමමාවන්ධං විනතිතං,
 භෙසජ්ජස්සෙව සමපතති විපාකො භොගි හදුකො.

අලසො ගිහි කාමභොගි න සාධු
 අසඤ්ඤානො පබ්බජිතො න සාධු,
 රුජා න සාධු අතිසමමකාරී
 යො පණ්ණිනො කොධනො තං න සාධු.

තිසමම බතතිස්සො කසිරු නාතිසමම දිසමපති,
 තිසමමකාරීතො රුජ යසො කිත්ති ව වසිති.

තිසමම දණ්ඩං පණ්ණෙය්‍ය ඉස්සරෙ
 වෙහාකතං තපතෙ භූමිපාල,
 සමමාපණ්ඩි ච තරස්ස අන්ධා
 අනානුතප්පා තෙ භවනාති පච්ඡා.

අනානුතප්පාති හි යෙ කරොනති
 විහජ්ජකමමායතනාති ලොකෙ,
 විඤ්ඤාපසසන්ධාති සුමුද්‍රයාති
 භවනාති වඤ්ඤානුමතාති තාති.

ආගඤ්ජං දෙවාරිකා බග්ගබ්බා
 කාසාපියා හනතු මමං ජනිඤ්,
 මාතු ව අභිකස්මිං අහං නිසින්නො
 ආකඛිසිතො සහසා තෙති දෙව.

කට්ඨකමති සමධාධං සුකිච්ඡ පතෙතා
 මධුරං පියං ජිවිතං ලඤ්ඤරුජ,
 කිවෙත්තාහං අජ්ජ වධා පමුත්තො
 පබ්බජ්ජමෙවාතිමනොහමෙමිති.

තත් අනිසම්මානි අනොලොකෙත්වා අනුපට්ඨාපෙත්වා. අනවන්තං විනාශිතානි න ච අවන්තං පෙත්වා න තුලෙත්වා න තීරෙත්වා විනාශිතං. විපාකොභ්‍යාති පාපභ්‍යාති තස්ස හි යථා නාම භෙසජ්ජස්ස වෙහඬෙතා විපත්ති ඵලමෙවං විපාකො භොති පාපකො. අසංසන්ධානි කායාදීහි අසඤ්ඤානො දුස්සිලො, අං න සාමුඛි තස්ස කොධනතං න සාමු. නානි සම්මානි අනිසාමෙත්වා කිඤ්චි කල්මං න කරෙය්‍ය. සංඝසංඝ්‍යානි පට්ඨපෙය්‍ය පවතෙය්‍ය. වෙණ්‍යානි වෙහෙත සහසං, සම්මා සංඝ්‍යානි යොනිසො ඔපිනෙත විනෙතන කතා කරස්ස අන්තං පට්ඨං අනානුතප්පං භවන්ති. විහජ්ජානි ඉමානි කායං සුත්තානි ඉමානි කායං අසුත්තානිති ඵලමඤ්ඤං විහජ්ජා. සම්මාසන්ධානානිති කල්මානි. වඩානුමතානිති පණ්ඩිතෙහි අනුමතානි අනුපට්ඨානි භොන්ති. සමුඛානති දෙව කට්ඨකං සමාධං සුකිව්ථං මරණභයං පතෙතාමති. ලද්ධුති අත්තනො ඤ්ඤා ඛලෙත ලභිත්වා. පබ්බජ්ජමෙව්‍යාහිමනොති පබ්බජ්ජාහිමුඛවිතො යෙවස්මි.

ඵලං මහාසතෙතන ධම්මෙ දෙසිතෙ රුජා දෙවිං ආමනෙතත්වා-

පුතො තවායං තරුණො සුධම්මෙ
අනුකම්පකො සෞමිහස්සො කුමාරො,
තං යාවමානො න ලභාමි සජ්ජ
අරහාසි නො යාවිතවෙ තුවමපිති.

ගාථමාන.

තත් සාවිතමෙති යාවිතුං.

සා පබ්බජ්ජායමෙව උයෙසාජෙනති-

රමස්ස භික්ඛාවරියාය පුත්ත
නිසල්ල ධම්මෙසු පරිබ්බජස්ස,
සබ්බෙසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං
අනිඤ්ඤො මුහුමුපෙති ආනන්ති.

ගාථමාන.

තත් නිසම්මානි පබ්බජනො ව නිසාමෙත්වා මිච්ඡාදිට්ඨිකානං පබ්බජ්ජං පහාය සම්මාදිට්ඨිසුත්තං නිය්‍යාණිකං පබ්බජ්ජං පබ්බජ.

අථ රුජා ගාථමාන.

අච්ඡරියරූපං වත යාදිසඤ්ච
දුක්ඛිතං මං දුක්ඛාපයසෙ සුධම්මෙ,
යාවස්ස පුත්තං ඉති වුච්චමානා
භියෙසාච උස්සාභයසෙ කුමාරන්ති.

තත් සාදිසඤ්චානි යාදිසං ඉදං තිං වදෙසි තං අච්ඡරියරූපං වත, දුක්ඛිතානි පකාතියාපි මං දුක්ඛිතං භියෙසා දුක්ඛාපයසි.

පුත්ත දෙවි ගාථමාන.

යෙ විපච්ඡන්තා අනවජ්ජහොජිනො
පරිනිබ්බුතා ලොකමිමං වරන්ති,
තමරියමග්ගං පටිපජ්ජමානං
න උසංගෙ වාරසිතුං කුමාරන්ති.

තත්ථ විපච්ඡන්තාති රුගාදිහි විපච්ඡන්තා. පරිනිබ්බුතාති කිලෙස
පරිනිබ්බාණෙන නිබ්බුතා. තමරියමග්ගන්ති තං තෙසං බුද්ධාදීනං
අරියානං සත්තකං මග්ගං පටිපජ්ජමානං මම පුත්තං වාරෙතුං න උසං
ගාමි දෙවොති.

තස්සා වචනං සුඤ්ඤා රුජා ඔසානගාථමාන.

අද්ධා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා
බහුසස්සතා යෙ බහුසානවින්නිනො,
යෙසායං සුඤ්ඤාන සුභාසිතාති
අපෙපාසස්සකතා විතසොකා සුඛමමාති.

තත්ථ බහුසානවින්නිනොති බහුකාරණවින්නිනො. යෙසාසනති
යෙසං අයං. සොමනස්සකුමාරස්සෙව හි සා සුභාසිතං සුඤ්ඤා
අපෙපාසස්සකතා රුජාපි තදෙව සක්ඛායාන.

මහාසත්තො මාතෘපිතරෙ වජ්ඣිකා සවෙ මග්ගං දෙසො අත්ථි
බමථාති ආහ. මහාජනස්ස අඤ්ජලිං කතා හිමවන්තාහිමුබ්බොගන්තා
මනුස්සෙසු නිවතෙතසු මනුස්සවණ්ණෙනාගන්තා දෙවතාහි සත්ත
පබ්බතරුජයො අතික්කමිත්වා හිමවන්තං නිනො විස්සකමෙත
නිමිත්තාය පණ්ණසාලාය ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජ්. තං තත්ථ යාව සොළස
වස්සකාලං රුජකුලපරිවාරකවෙසෙන දෙවතායෙව උපට්ඨතිංසු. කුට්
ජරිලමි මහාජනො පොථෙත්වා ජීවිතකයං පාපෙසි. මහාසත්තො
කිංතාහිඤ්ඤා නිබ්බතෙතත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අගොසි.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා එවං භික්ඛවෙ පුබ්බෙපෙස
මග්ගං වඩාය පරිසකකියෙවාති වත්වා ජාතකං සමොධානෙසි. තදා
කුහකො දෙවදත්තො අගොසි. මාතා මහාමායා. රක්ඛිතො සාරි
පුත්තො. සොමනස්සකුමාරෙ අහමෙවාති.

සොමනස්සජාතකං.

16. 10.

කාතුච්ඡජ්ජිවාහාසිති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරන්තො උපො
සථකමං ආරබ්භ කපෙසි. තදා හි සත්ථා සාධු වො කතං උපාසකා
උපොසථවාසං වසන්තති පොරුණකපණ්ණිතා නාගසම්පන්නා පහාය
උපොසථවාසං වසිංසුයෙවාති වත්වා තෙහි යාවිතො අනිතං ආහරි.

අනිතො අඛරට්ඨං අඛෙව මගධරට්ඨං මගධෙව රජ්ඣං
කාරෙනො අඛිමගධරට්ඨානං අනතරෙ වමො නාම නදී තත්ථ නාග
භවනං අහොසි. වමෙපයොසා නාම නාගරජා රජ්ඣං කාරෙසි. කදුචි
මගධරජා අඛරට්ඨං ගණ්ඨාති. කදුචි අඛරජා මගධරට්ඨං. අපේක
දිවසං මගධරජා අඛෙගත සද්ධං සුජ්ඣිතො සුඬපරජතො අස්සං
ආරුක්ඛ පලායනො අඛරඤ්ඤො යොධෙති අනුබද්ධො පුණ්ණං
වමොනදිං පඤ්ච පරගතෙ මරණතො නදිං පටිසිතො මතං සෙයොසාති
අස්සොනෙව සද්ධං නදිං ඔතරි.

තද වමෙපයොසා නාගරජා අනො උදකෙ රතනමණ්ඩපං
තිමිණ්ණිතො මහාපරිවාරෙ මහාපාණං පිවති. අස්සො රඤ්ඤො සද්ධං
උදකෙ නිමුජ්ජිතො නාගරඤ්ඤො පුරතො ඔතරි. නාගරජා අලඛිකත
පරියතතං රජානං දිස්සා සිනෙහං උප්පාදෙතො ආසනා වුට්ඨාය මාහාසි
මහාරජාති රජානං අතතනො පලලමික නිසිදුපෙතො උදකෙ
තිමුග්ගකාරණං පුච්ඡි. රජා යථාභූතං කපේසි.

අථ නං මාහාසි මහාරජ අභතතං විනතං රට්ඨානං සාමිකං
කරිස්සාමිති අස්සොසෙතො සතතාහං මහතතං යසං අනුභවිතො සතතමෙ
දිවසෙ මගධරජෙන සද්ධං නාගභවනා නිකමි, මගධරජා නාගර
ජස්සානුභාවෙන අඛරජං ගහෙතො ජිවිතා වොරෙපෙතො විසු රට්ඨෙසු
රජ්ඣං කාරෙසි. තතො පට්ඨාය රඤ්ඤො ව නාගරජස්ස ව විස්සාසො
පිරෙ අහොසි.

රජා අනුසංවච්ඡරං වමොනදීතිරෙ රතනමණ්ඩපං කාරෙතො
මහනොතන පරිවාරෙන නාගරඤ්ඤො බලිකමමං කරොති. සො
මහනොතන පරිවාරෙන නාගභවනා නිකමිතො බලිකමමං පටිච්ඡති
මහාජනො නාගරඤ්ඤො සමපතති. ඔලොකෙති.

තද බොධිසත්තො දුට්ඨිකුලෙ නිබ්බන්තො රජපරිසාය සද්ධං
නදීතිරං ගතො නං නාගරජස්ස සමපතති. දිස්සා ලොහං උප්පාදෙතො
තං පඤ්චමානො දුනංදතො සිලං රතමිතො වමෙපයනාගරජස්ස කාල
කිරිගතො සතතමෙ දිවසෙ වට්ඨිතො තස්ස සයනපාසාදෙ සිරිසයනපිට්ඨං
නිබ්බතති සරීරං සුමනදුමවණ්ණං මහතතං අහොසි. සො තං දිස්සා
විපප්පිසාරිනුතො මොහතකුසලනිස්සන්ධෙන ඡසු නාමසග්ගෙසුඉස්සාරියං
කොට්ඨං පටිසාමිතං ධන්දො විය අහොසි. සොහං ඉමිස්සා තිරච්ඡාන
යොනියං පටිසාමිති ගණ්ඨාති කිමෙම ජිවිතොනාති මරණවිතතං උප්පා
දෙසි.

අථ නං සුමනා නාම නාගමාණවිසා දිස්සා මහානුභාවො
සත්තො නිබ්බන්තො ගට්ඨස්සාතිති සෙසමාණවිසානං සඤ්ඤාමදුසි.
සබ්බා තා තුරියගතො ආගන්තො තස්ස උපහාරං කරිංසු. තස්ස නං
නාගභවනං සක්කභවනං විය අහොසි. මරණවිතතං පටිපසස්සමති
සපසසරීරං විජතිතො සබ්බාලභිකාරපටිමණ්ඩිතො සයනපිට්ඨං නිසිදු.

අප්පසා තනො පට්ඨාය යසො මහා අහොසි. සො තත්ත නාගරජරු කාරෙනො අපරභාගෙ විපට්ඨාරී හුතො කිලෙව ඉමාය තිරව්ජාන යොනියා උපොසථවාසං වසිතො ඉතො මුච්චිතො මනුස්සපථං ගතවා සව්වාති පටිවිජ්ඣිතො දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සාමිති විනෙතතො තනො පට්ඨාය තස්මිංයෙව පාසාදෙ උපොසථකමමං කරොති. අලඛකතනාග මාණ්ඩිකා තස්ස සන්තිකං ගව්ජන්ති යෙතුයෙත්ත සිලං තිජ්ජති. සො තනො පට්ඨාය පාසාදු නික්ඛමිතො උය්‍යානං ගව්ජති. තත්‍රාපි ගව්ජන්ති උපොසථො තිජ්ජතෙව. සො විනෙතසි මයං ඉතො නාගභවතා නික්ඛමිතො මනුස්සලොකං ගතතො උපොසථවාසං වසිතුං වට්ටතිති.

සො තනො පට්ඨාය උපොසථදිවසෙසු නාගභවතා නික්ඛමිතො එකස්ස පච්චන්තගාමස්ස අවිදුරෙ වමම්කමත්තකෙ මම වමමාදිති අපිකා වමමාදිති ගණනනතු මං කිලාසප්පං වා කාතුකාමා කිලාසප්පං කරොනතුති සරිරං දුතමුඛෙ විස්සපේජතො භොගෙ ආතුඤ්ඤිතො නිපනො උපොසථවාසං වසති මහාමග්ගෙන ගව්ජන්තො වආගව්ජන්තො වතං දිස්වා ගඤ්ඤිති පුජේතො පක්කමන්ති පච්චන්තගාමවාසිනො මහා භුභාවො නාගරජාති තස්ස උපරි මණ්ඩපං කරිතො සමන්තා වාලුකං ඔකිරිතො ගඤ්ඤිති පුජසිංසු.

තනො පට්ඨාය මනුස්සා මහාසතෙත පසිදිතො පුජං කතො පුත්තං පතේන්ති මහාසතෙතොපි උපොසථකමමං කරොනො වාතුදුසිපණ්ණ රසිසු වමම්කමත්තකෙ නිපජ්ජිතො පාටිපදෙ නාගභවතං ගව්ජති තස්සෙවං උපොසථං කරොනතස්ස අද්ධා විභිවතෙතො එකදිවසං සුමනා අග්ගමහෙසි ආග. දෙව තිමං මනුස්සලොකං ගතතො උපොසථං උපවසසි. මනුස්සලොකො ව සාසඛෙකා සප්පට්ඨයො සවෙ තෙ හයං උපපජේය්‍ය අප් මයං යෙන නිමිත්තෙන ජානෙය්‍යාම තං නො ආවික්ඛාති. අප් නං මහාසතෙතො මඛගලපොක්කරණීයා තීරං තෙතො සවෙ මං හඤ්ඤෙතොපි පහරිතො කිලමෙස්සති ඉමිස්සා පොක්කරණීයා උදකං ආවිලං හවිස්සති සවෙ සුප්පණ්ණො ගහෙස්සති උදකං පක්කට්ඨස්සති සවෙ අභිගුණිකො ගණ්ණිස්සති උදකං ලොභිතවණ්ණං හවිස්සතිති එවං තස්සා නිණි නිමිත්තාති ආවික්ඛිතො වාතුදුසිඋපොසථං අභිට්ඨාය සො නාගභවතා නික්ඛමිතො තත්ත ගන්තො වමම්කමත්තකෙ නිපජ්ජි සරිරසොභාය වමම්කං සොභගමානො සරිරං හිස්ස රජතදුමං විශ සෙතං අහොසි. මත්තො රත්තකමබලභෙණ්ඩුකො විශ ඉමස්මිං පත ජාතකෙ බොධි සත්තස්ස සරිරං නඛගලසිසප්පමාණං අහොසි. භූරිදත්තජාතකෙ උරුප්පමාණං සඛිපාලජාතකෙ එකදෙණික නාවප්පමාණං.

තදු එකො බාරුණසිවාසි මාණ්ඩො තක්කසිලං ගතතො දිසාපා මොක්ඛස්ස ආවරිස්ස සන්තිනෙ ආලබ්බායනමන්තං උග්ගණ්ණිතො තෙන මග්ගෙන අත්තනො ගෙහං ගව්ජනො මහාසත්තං දිස්වා ඉමං සප්පං ගතෙතො ගාමතිගමරුජධානිසු කිලාපෙනො ධනං උප්පාදෙස්සා මිති විනෙතතො දිබ්බසාධාති ගතෙතො දිබ්බමන්තං පරිවතෙතො

තස්ස සන්තිකං අගමාසි. දිබ්බමනං සුතකාලතො පට්ඨාය මහා සත්තස්ස කණේණසු තත්තසලාකප්පවෙසකාලො විය ජානො මත්තො සිවරෙන අභිමත්ථියමානො විය ජානො සො කොත්තු බො එසොති හොගන්තරතො සිසං උක්ඛිපිත්වා ඔලොකෙනොනො අභි ගුණස්සිකං දිස්වා විනොතයි. මම විසං මහන්තං සවෙහං කුජ්ඣිත්වා නාසාවාතං විස්සජේරස්සාමි එතස්ස සරීරං භුසමුට්ඨිවිය විපසතිරිස්සති. අප් මෙ සිලං බණ්ඩං හවිස්සති න තං ඔලොකෙස්සාමිති.

සො අක්ඛිති නිමමිලෙත්වා සිසං හොගන්තරෙ රූපෙයි. අභිගුණස්සික බ්‍රාහ්මණො ඔසධං බාදිත්වා මනං පරිවතෙත්වා බෙළං මහාසත්තස්ස සරීරෙ ඔපි. ඔසධාතඤ්ඤා මන්තස්සවානුභාවෙන බෙළෙන ථුට්ඨි ථුට්ඨිට්ඨානෙ ඵොටානං උට්ඨානකාලො විය ජානො. අප් නං සො නභිගුට්ඨික ගහෙත්වා කඬ්ඛිත්වා දීඝගො නිපජ්ජාපෙත්වා අප්පදෙන දණ්ණික උප්පිලෙත්වා දුබ්බලංකත්වා සිසං දළහං ගහෙත්වා නිප්පිලෙයි මහාසත්තො මුඛං විවරි. අප්පස්ස මුඛෙ බෙළං ඔපිත්වා ඔසධමනං කත්වා දන්තෙතින්ද්‍රි මුඛං ලොභිතස්ස පුරි මහාසත්තො සිලහෙදහයෙන එව රූපං දුක්ඛං අධිවාශෙන්නො අක්ඛිති උමමිලෙත්වා ඔලොකන්මන්තමපි න කරි.

සොපි නාගරජානං දුබ්බලං කරිස්සාමිති නභිගුට්ඨිතො පට්ඨායස්ස අට්ඨිති වුණ්ණගමානො විය සකලසරීරං මද්දිත්වා පට්ටකවෙර් තත්තාමි වෙසෙයි තත්තමජ්ජතන්තාම මජ්ජ නභිගුට්ඨි ගහෙත්වා දුස්ස පොසිමන්තාම පොසෙයි. මහාසත්තස්ස සකලසරීරංලොභිතමක්ඛිතං අහොයි. මහාවෙදනං අධිවාසෙති අප්පස්ස දුබ්බලභාවං ඤාත්වා වලුච්ඡිති පෙළං කරිත්වා තත් නං පක්ඛිපිත්වා පට්ටන්තගාමං තෙත්වා මහාජන මජ්ජෙකි කිලාපෙයි නිලාදිසු වණ්ණේසු වට්ටවතුරස්සාදිසු ස්ණ්ඨානෙසු අණ්ණංථුලාදිසු පමාණේසු යං යං බ්‍රාහ්මණො ඉට්ඡති මහාසත්තො තං තදෙව කත්වා නට්ටති එණ්ණතමපි එණ්ණසහස්සමපි කරොතියෙව මහා ජනො පසිදිත්වා බහුං ධනමදයි. එකදිවසමෙව කහාපණ්ණසහස්සං සහස්සශ්ඤ්ඤාව පරික්ඛාරෙ ලභි.

බ්‍රාහ්මණො ආදිතොව සහස්සං ලභිත්වා විස්සජේරස්සාමිතිවිනොතයි. තං පත ධනං ලභිත්වා පට්ටන්තගාමෙයෙව නාව මෙ එත්තකං ධනං ලභ්වා රුජරජමහාමට්ටානං සන්තිකෙ බහුං ලභිස්සාමිති සකටඤ්ඤා සුබයාතඤ්ඤා ගහෙත්වා සකපෙ පරික්ඛාරෙ රූපෙත්වා සුබයාතකෙ නිසින්නො මහත්තන්ත පරිවාරෙන මහාසත්තං ගාමනිගමාදිසු කිලා පෙන්නො බාරුණ්ණියං උග්ගසෙතරඤ්ඤා කිලාපෙත්වා විස්සජේරස්සා මිති අගමාසි. සො මණ්ඩුකෙ මාරෙත්වා නාගරඤ්ඤා දෙති නාගරජා පුතපුතෙක මං නිස්සාය මාරෙස්සානිති න බාදති. අප්පස්ස මධුලාජෙ අදුඛි මහාසත්තො සවාහං හොවරං ගණ්ණිස්සාමි අන්තොපෙළායෙව මරණං හවිස්සානිති තෙපි න බාදති.

මුඛමණි මාසමහෙත්ත බාණ්ණසියං පඤ්ඤා ආරාමකෙසු කිලා පෙනෙතා බහුංඛනා ලභී රුජාපි තං පකෙකාසාපෙඤ්ඤා අමහාතං කිලා පෙතිති ආහ. සාමු දෙව සෙව පණ්ණරසෙ කුමහාතං කිලාපෙය්‍යාමිති රුජා සෙව නාගරුජා රුජබහුණේ නවවිසාති. මහාජනො සනතිපතිඤ්ඤා පය්‍යතුති හෙරිං වරපෙඤ්ඤා පුන දිවසෙ රුජබහුණං අලබ්භාරුපෙඤ්ඤා මුඛමණිං පකෙකාසාපෙසි. සො රතනපෙළාය මහාසතතං නෙඤ්ඤා විහුන්තරෙ පෙළං අපෙඤ්ඤා නිසිදි. රුජාපි පාසාදු ඔරුය්‍යා මහාජන පරිවුතො රුජාසනෙ නිසිදි. මුඛමණි මහාසතතං නිගරිතො නවවා පෙසි. මහාජනො සකහාවෙන ආචාරා න සකෙකාසී වෙච්ඡෙකප සහසාති වත්තනාති බොධිසත්තස්ස උපරි සත්තරතනවස්සං වස්සති තස්ස ගතිතස්ස මාසො සමපුරි එත්තතං කාලං නිරුහාණෙව අහොසි. සුමනා අතිවිරුද්ධාති මෙ පියසාමිකො ඉදුතිස්ස ඉධ අනාගච්ඡත්තස්ස මාසො සමපුණ්ණො කිංහු වො කාරණන්ති ගන්තො පොකබරණිං ඔලොකෙනති ලොභිතවණ්ණං උදකං දිස්වා අතිශුණ්ඨිකෙන ගතිතො හවිස්සතිති සද්ධා නාගහවන්තො තික්ඛමිඤ්ඤා වමිකසනතිතං ගන්තො මහාසතතස්ස ගතිතට්ඨානඤ්ඤා කිලමිතට්ඨානඤ්ඤා දිස්වා ඤාදිඤ්ඤා පච්චන්තගාමං ගන්තො පුච්ඡන්තො පවත්තිං සුඤ්ඤා බාණ්ණසියං ගන්තො රුජබහුණේ පරිසමපෙකි ආකාසෙ රුදමානා අට්ඨාසි.

මහාසතතො නවවන්තොව ආකාසං ඔලොකෙනතො තං දිස්වා ලජ්ජිතො පෙළං පවිසිතො නිපජ්ජි. රුජා තස්ස පෙළං පවිට්ඨකාලෙ කිංහු වො කාරණන්ති ඉතො විතො ව ඔලොකෙනතො තං ආකාසෙ සිතං දිස්වා පඨමං ගාථමාහ.

කාහු විජ්ජුරිවාහාසි ඔසධි විශ් තාරකා,
දෙවතානුසි ගකිබ්බි න තං මඤ්ඤමි මානුසිනති.

තත්ථ න තං මඤ්ඤමි මානුසිනති අහන්තං මානුසිති න මඤ්ඤමි. තස්ස එකාය දෙවතාය ගකිබ්බියා වා හවිතුං වට්ටතිති වදති. ඉදුති තෙසං වචනපටිවචනගාථායො භොන්ති.

තච්ඡි දෙවී න ගකිබ්බි න මහාරුජ මානුසි,
නාගකඤ්ඤමහි හඤ්ඤෙන අත්තෙතච්ඡි ඉධාගතො.

විබහන්තවිත්තො කුපිති ඤ්ඤාසි
තෙතෙතහි තෙ වාරිගණො සවන්ති,
කිත්තෙත නට්ඨං කිම්පන පත්ඨානා
ඉධාගතො නාරි හදිබ්බ මුද්ධි.

යමුග්ගතෙජො උරගොති වාහු
නාගොති තං ආහු ජනා ජනිඤ්ඤා,
තමග්ගති පුරිසො ජිවිකත්තො
තං බකිකා මුඤ්ඤ පති මමෙසො.

කථංකියං බලවිරියපපනො
හත්තමාගඤ්චි වණ්ඤිකං,
අකංකා මෙ නාගකඤ්ඤා තමත්තං
කථං විජානෙමු ගතිතනාගං.

නගරමපි නාගො හසමං කරෙය්‍ය
තථාහි සො බලවිරියපපනො,
ධම්මඤ්ච නාගො අපවායමානො
තසමා පරක්කමමි තපො කරෙතීති.

තත් අනෙකමිති අහං එකං කාරණං පටිච්ච ඉධාගතා. සුපි
කිඤ්ඤාති කිලනතිඤ්ඤා. වාටිගණාති අසුබිඤ්ඤා. උරගොති
වාහුති උරගොති වායං මහාජනො කපෙසි. පුට්ඨොති අයං පුරිසො
තං නාගරජාතං ජීවිකත්තං අග්ගගෙසි. චණ්ඩිකකංකාති ඉමං
වණ්ඤිකපුරිසං කථනානු එස මහානුභාවො සමානො හත්තං
ආගතොති පුට්ඨති. ධම්මඤ්ඤාති පඤ්ඤාසිලධර්මං උපොසථවාසධම්මඤ්ඤා
ගරුං කරෙතොති විහරති. තසමා ඉමිනා පුරිසෙන ගතියොපි සවාගං
ඉමං උපරි නාසාවාතං විසංජේජ්ඣාමි භුසමුට්ඨිවි ය විකිරිසංති එවං
මෙ සිලං හිජ්ජස්සතීති සිලගෙදහයා පරක්කමමි තං දුක්ඛං අධිවා
සෙත්වා නපොසාගෙති විරියමෙව කරෙතීති ආහ. රජා කහං පනෙසො
ඉමිනා ගතියොති පුට්ඨි. අපංසං සා ආවිකන්තති-

වාතුද්දසිං පණ්ණරසිඤ්ඤා රජ
වාතුපපෙ සමමිති නාගරජා,
තමග්ගති පුරිසො ජීවිකත්තං
තං බන්ධනා මුඤ්ඤා පතී මමෙසොති.

ගාථමාග.

තත් වතුපපෙති වතුකකමග්ගසං ආසන්නටානෙ එකමි
වමිනෙ වතුරභගසමන්තාගතං අධිට්ඨානං අධිට්ඨතිත්වා උපොසථවාසං
වසනොති පජ්ජතිති අත්තං. බන්ධනාති තං එවං ධම්මිකං ගුණවත්තං
නාගරජාතං එතස්ස ධනං දත්වා පෙළාබන්ධනා පමුඤ්ඤා.

එවඤ්ඤා පත වත්වා පුතපි යාවන්ති ඤ්ඤා ගාථා අහාසි.

සොළසිප්පි සහස්සාති ආමුත්තමණ්ඩුණ්ඩා,
වාරිගෙහසයා නාරි තාපි තං සරණගතා.

ධමමන මොවෙති. අසංහසෙන
ගාමෙන නිකෙඛන ගවං සතෙන,
ඔස්සට්ඨාසො උරගො වරතු
පුඤ්ඤාපිකො මුච්චතු බන්ධනසමාති.

තත් සොළසාති මා තං එස යො වා සො වා දළිද්දනාගොති
මඤ්ඤාති එතස්ස එතතිනා සබ්බාලකාරපතිමණ්ඩිනා ඉප්පියොව
සෙසා සමපත්ති අපරිමාණාති දස්සෙති. වාටිගෙහසසාති උදකච්ඡ
දනං උදකගභං ගන්ත්වා තත් සයනසිලා. ඔස්සට්ඨාසොති නිස්සට්ඨ
කායො හුත්වා. වරාතුති වරතු.

අථ නං රුජා තිස්සො ගාථා අභාසි.

ධවෙමන මොවෙමි අසාහසෙන
ගාමෙන නිකෙඛන ගවංසතෙන,
ඔස්සධාකායො උරගො වරුතු
පුඤ්ඤථිකො මුවචතු බක්කිතසමා.

දමි නිකඛසතං පුඤ් පුරුඤ්ච මණිකුණ්ඩලං,
වතුස්සදං ව පලුඝිකං උමාපුප්ඵසිරිනතිහං.

දො ව සාදිසියො හරියා උසහඤ්ච ගවං සතං,
ඔස්සධාකායො උරගො වරුතු
පුඤ්ඤථිකො මුවචතු බක්කිතසමාති.

තත්ථ පුඤ්ඤාති රුජා උරගං මොවෙතුං අභිගුණ්ඤිකං ආමනෙතති,
තස්ස දුතබ්බං දෙය්‍යධම්මං දස්සෙන්නො එවමාහ. ගාථාපන භෙදාං
වුත්තත්තායෙව. අථ නං පුඤ්ඤ ආහ.

විනාපි දුතා තච වචනං ජනිඤ්ඤ
මුඤ්ඤමු නං උරගං බක්කිතසමා,
ඔස්සධාකායො උරගො වරුතු
පුඤ්ඤථිකො මුවචතු බක්කිතසමාති.

තත්ථ නච වචනනති මහාරුජ විනාපි දුතෙන තච වචනමෙව
අමහාකං ගරු. මුඤ්ඤමුනනති මුඤ්ඤාස්සාමි එතනති වදති.

එවඤ්ච පන වතා මහාසතතං පෙළානො තීහරි. නාගරුජා නිකඛ
මිනා පුප්ඵනතරං පටිසිත්වා නං අතතභාවං විජ්ඣිත්වා මාණවකවණ්ණෙන
අලඞ්ඛිතසරිරෙ පඨවිං භිඤ්ඤෙනා විය නිකඛමිත්වා අවභාසි. සුමනා
ආකාසා ඔතරිත්වා තස්ස සනතිකෙ සීතා. නාගරුජා අඤ්ඤලිමපග්ගස්ස
රුජානං නමස්සමානො අවභාසි. තමත්ථං පකාසෙන්නො සත්ථා දො
ගාථා අභාසි.

මුත්තො වලෙපය්‍යකො නාගො රුජානං එතදමුච්චි,
නමො තෙ කාසිරුජඤ්ඤි නමො තෙ කාසිවද්ධින.
අඤ්ඤලිතෙන පගණ්ණාමි පස්සෙය්‍යමෙම නිවෙසනං.

අඤ්ඤාති දුබ්බස්සසමෙතමාහු
යං මානුසො විස්සසෙ අමානුසමගි,
සවෙ ව මං යාවසි එතමත්ථං
දකෙඛමු තෙ නාග නිවෙසනාතීති.

තත්ථ පස්සෙය්‍යමෙම නිවෙසනනති මම නිවෙසනං වලෙපය්‍ය
නාගභවනං රමණීයං පස්සිතබ්බසුත්තකං තං තෙ අහං දස්සෙතුකාමො
නං සබලවාහනො ආගන්ත්වා පස්ස නරිඤ්ඤාති වදති. දුබ්බස්සසනති
දුබ්බස්සසනීයං. සවෙ වාති සවෙ මං යාවසි පස්සෙය්‍යාම තෙ නිවෙ
සනාති අපිච බො පන තං න සද්දගාමිති වදති.

අථ නං සද්දහාපෙච්චුං සපථං කරොනොතා මහාසතොතා දො භාථා අහාසි.

සවෙහි වානො ගිරිමාවහෙයා
වනෙද ව සුරියො ව ඡමාපතෙය්‍යං,
සබ්බා ව නජේජා පටිසොතං වහෙය්‍යං
න තෙවිහං රජ මුසා භණෙය්‍යං.

නහං ඵලෙය්‍ය උද්ධිපි සුසො
සංවට්ටයං භූතධර වසුඤ්ඤා
සිලුට්ටයො මෙරු සමුලමුබ්බතො
නතෙවිහං රජ මුසා භණෙය්‍යනති.

තත්ථ සංවට්ටයං භූතධර වසුඤ්ඤාති අයං භූතධරති ව වසුඤ්ඤාති ව සබ්බං ගතා මහාපඨවි කිලඤ්ජංවිය සංවට්ටෙය්‍ය. සමුලමුබ්බතොති ඵලං මහා සිතෙරුපබ්බතො සමුලො උට්ඨාය පුරුණපණණං විය ආකාශෙ පකබ්බෙය්‍ය. සො මහාසතොතා ඵලං වුතෙතපි අසද්ද හනොතා-

අද්ධාති දුබ්බිසංසමෙතමාහු
යං මානුසො විසංසෙ අමානුසමහි,
සවෙ ව මං යාවසි ඵතමත්ථං
දකෙබ්බු තෙ නාග නිවෙසනාතීති.

පුතපි තමෙව භාථං වතා තිං මයා කතගුණං ජාතීච්චං අරහසි සද්දහිච්චං පන සුත්තභාවං වා අසුත්තභාවං වා අහං ජාතියාමිති පකා සේනොතා ඉතරං ගාථමාහ.

තුමෙහ බොත්ථ සොරවිසා උලාරා
මහාතෙජා බිප්පකොපි ව ගොථ,
මම කාරණා බක්ඛිනසමා පමුතොතා
අරහසි නො ජාතියායෙ කතාතීති.

තත්ථ උලාගති උලාරවිසා. ජාතියායෙති ජාතීච්චං.

අථ නං සද්දහාපෙච්චුං පුත සපථං කරොනොතා මහාසතොතා-

සො පට්ටනං තීරයෙ සොරරුපෙ
මා කාසිකං සාතමිලත්ථිඤ්ඤි,
පෙළාය බද්ධො මරණං උපෙච්චු
යො නාදිසං කමමි කතං න ජානෙති.

ගාථමාහ.

තත්ථ පට්ටනානති පට්ටතු. සාතමිකනනති කතකමමං. ඵලං ගුණ භාරකං තුමහාදිසං යො න ජානාති සො ඵවරුපො ගොතුති වදති. අථස්ස රජා සද්දහිච්චා ප්‍රතිමකාසි.

සච්චප්පරිඤ්ඤා තච මෙස හොතු
අකෙකාධනො හොති අනුපනාතී,
සබ්බඤ්ඤා තෙ නාගකුලං සුපණ්ණො
අග්ගිංව ගිමහාසු විවජ්ජයනතුති.

තත්ථ ආවමෙසහොතුති තච එසා පරිඤ්ඤා සච්චාහොතු. අග්ගිංව
ගිමහාසු විවජ්ජයනතුති යථාමනුස්සා ගිමහාසාලෙසනනාපං අනිච්ඡනනා
ජලමානං අග්ගිං විවජ්ජනති එවං විවජ්ජනතු දුරතොව පරිහරනතු.
මහාසතෙතාපි රඤ්ඤා ථුතීං කරොනෙතා ඉතරං ගාථමාහ.

අනුකමපසි නාගකුලං ජනිඤ
මාතා යථා සුප්පියං එකපුතනං,
අභඤ්ඤා තෙ නාගකුලෙන සද්ධිං
කාශාමි වෙය්‍යාවටිකං උලාරනති.

තං සුත්වා රුජා නාගභවනං ගනතුකාමො සෙනං ගමණ්ණප්පං,
කාතුං ආණ්ඨපෙතොනා-

යොජෙන්නතු වෙ රුජරථෙ සුවිතෙන
කමොච්ඡකෙ අස්සතරෙ සුදනෙන,
නාගෙව යොජෙන්නතු සුවණ්ණකප්පනෙ
දකෙඛ්ඛු නාගස්ස නිවෙසනානිති.

ගාථමාහ.

තත්ථ කමොච්ඡකෙ අස්සතරෙ සුදනෙනති සුසිකඛිතෙ කමොච්ඡ
රථාසමගවෙ අස්සතරෙ යොජෙන්නතු.

ඉතරං අභිසම්මුද්ධා ගාථා.

හෙරිමුනිඛිතා පණවා ව සඛිතා
ආවජ්ජි සු උග්ගසෙනස්ස රඤ්ඤා,
පායාසි රුජා බහුසොහමානො
පුරකඛිතො නාරිගණස්ස මජ්ඣෙකිති.

තත්ථ බහුසොහමානොති භික්ඛවෙ බාරණසිරුජා සොලසති නාරි
සහස්සෙති පුරකඛිතපරිවාරිතො තස්ස නාරිගණස්ස මජ්ඣෙකි බාර
ණසිතො නාගභවනං ගමිත්තො අතිවීය සොහමානො පායාසි.

තස්ස නගරා නිකඛන්තකාලෙයෙව මහාසතෙතා අත්තනො ආසු
භාවෙන නාගභවනෙ සබ්බරත්තමයං පාකාරඤ්ඤා ආරට්ඨාලකෙව
දිස්සමානරූපෙ කත්වා නාගභවනගමණමග්ගං අලඛිකතපටියතනං
මාපෙසි. රුජා සපරිසො තෙන මග්ගෙන නාගභවනං පටිසිත්වා රමණීයං
භූමිභාගඤ්ඤා පාසාදෙ ව අද්දස. තමත්ථං පකාසෙතොනා සත්ථා-

සුවණ්ණවිතකං භූමිං අද්දකඛි කාසිවද්ධනො,
සොවණ්ණයෙ ව පාසාදෙ වෙඨරියඵලකත්ථෙන.

ස රුජා පාවිසි ව්‍යවහං වමෙපයාසං නිවෙසනං,
ආදිවච්චණ්ණපතිහං කංසවිජ්ජපහස්සරං.

නානාරුකෙඛි සඤ්ජනනං නානාගක්කිසමේරිතං,
සො පාවෙකඛි කාසිරුජා වමෙපයාසං නිවෙසනං.

පවිට්ඨමිති කාසිරඤ්ඤ වමෙපයාසං නිවෙසනං,
දිබ්බා භූරියා වජ්ජංසු නාගකඤ්ඤව නවවසුං.

තං නාගකඤ්ඤ වරිතංගණෙන
අනාරුඞ්ඛි කාසිරුජා පසන්නා,
නිසිදි සොවණ්ණමයමති පිඨෙ
සාපස්සයෙ වජ්ජනසාරලිතෙනති.

ආහ.

තත්ථ සුචණ්ණවිභාසනති සුචණ්ණවාලකාය සන්තං. ච්ඡාමනනති
අලභිකතනාගහවතං. වමෙපයාසං නිවෙසනං පවිසිතා වමෙපයා
නාගරුජස්ස නිවෙසනං පාවිසි. භංසවිජ්ජපහස්සරනති මෙසමුඛෙ
සඤ්ජනනසුචණ්ණවිජ්ජ විය ඉහාසමානං. නානාගක්කිසමේරිතනති
නානාවිධෙති දිබ්බගකෙති අනුසඤ්ඤරිතං. චරිතං ගණෙනාති. තං
නිවෙසනං නාගකඤ්ඤනං ගණෙනවරිතං අනුසඤ්ඤරිතං. සාරලිතෙනති
දිබ්බසාරවජ්ජනෙන අනුලිතෙන.

තත්ථ නිසින්නමතතස්සෙව වස්ස නානාගරුජං. දිබ්බගොජනං
උපතාමෙසුං තථා සොලසනනං ඉප්පිසහස්සානං සෙසපරිසායව. සො
සත්තාගමතතං සපරිසො දිබ්බතතපාණාදිති පරිභුඤ්ජනා දිබ්බෙති
කාමගුණෙති අතිරමිතා සුඛසයනෙ නිසිනො මහාසත්තස්ස යසං
වණ්ණෙනා නාගරුජ නා ඵවරුපං සමපතති. පහාය මනුස්සලොකෙ
වමිකමත්තෙ නිපජ්ජනා කසමා උපොසථවාසං වසිති පුට්ඨි. සො
පිස්ස කපෙසි.

තමත්ථං පකාසෙතොසා සත්ථා ආහ.

සො තත්ථ භුතාව අපො රමිතා
වමෙපයාසං කාසිරුජා අවොච,
විමානසෙට්ඨාති ඉමාති භුත්තං
ආදිවච්චණ්ණාති පහස්සරති,
නෙතාදිසං අපි මනුස්සලොකෙ
කිම්පිසං නාග තපො කරෙසි.

තා කමුඛාසුරධරා සුචත්ථා
වට්ඨගුලි තමතලුපපන්නා,
පහස්ස පායෙනති අනොමවණ්ණා,
නෙතාදිසං අපි මනුස්සලොකෙ
කිම්පිසං නාග තපොකරෙසි.

නජේවා ව නෙමා පුටුලොමමච්ඡා
ආවාසකුන්තාතිරුදු සුනිත්තා,
නෙතාදිසං අජී මනුස්සලොකෙ
කිමජීයං නාග තපො කරෙසි.

කොඤ්චා මයුරු දිවියා ව හංසා
වග්ගුස්සරු කොකිලා සමපතනති,
නෙතාදිසං අජී මනුස්සලොකෙ
කිමජීයං නාග තපො කරෙසි.

අම්බාව සාලා තිලකාව ජමබ්බයො
උඤ්ඤකා පාටළියොව පුලා,
නෙතාදිසං අජී මනුස්සලොකෙ
කිමජීයං නාග තපො කරෙසි.

ඉමාව නෙ පොකබරඤ්ඤා සමන්තතො
දිව්‍යාව ගඤ්ඤා සතතං සමපතනති,
නෙතාදිසං අජී මනුස්සලොකෙ
කිමජීයං නාග තපො කරෙසි.

න පුත්තභෙතු න ධනස්ස භෙතු
න ආයුතො වාපි ජනිඤ්ඤෙතු,
මනුස්සයොතිං අභිපත්තොතො
තස්මා පරකකම්ම තපො කරෙමිති.

තත්ථ නාති සොලසසහස්සා නාගකඤ්ඤා ඡන්ධායාහ. කමබ්බකාසුර
බඳ්ධති සුවණ්ණාභරණධරු. වමමබ්බලීති පවාලිබ්බරුසදිසවටබ්බලී.
කමබ්බකුප්පනනාති අභිරහෙනති හත්ථපාදතලෙති සමන්තාගතා.
පාඤ්ඤාති දිබ්බපාණං උකම්පිත්තා තං පායෙනති. පුටුලොමමච්ඡාති
පුටුලපතෙනති නානාමවෙජ්ඡති සමන්තාගතා. ආවාසකුන්තාතිරුද්ධති
ආවාසකිංතෙනති සකුණෙනති අභිරුද්ධ. සුනිත්තාති සුඤ්ඤාතිත්තා.
දිව්‍යාව හංසාති දිබ්බහංසාව. සමපතනනාති මනුස්සරුවං රවන්තා
රුකබතො රුකබං සමපතනති. දිබ්බාව ගඤ්ඤාති තාසු පොකබරඤ්ඤාසු
සතතං දිබ්බගඤ්ඤා වායෙනති. අභිපත්තොතොති පත්තොතොති විවර්ම.
නස්මාති තෙන කාරණෙන පරකකම්ම විරියං පග්ගහෙනා නපො
කරෙමි උපොසථං උපවසාමිති. එවං වුත්තෙත රජා-

නිං ලොභිතකෙබ්බා විහතන්තරංසො
අලභිකතො කප්පිතකෙසමස්ස,
සුරෙසිතො ලොභිතවඤ්ඤෙන
ගඤ්ඤාතිරුද්ධා පහාසයි.

දෙවිද්ධිපතෙතාසි මහානුභාවො
සබ්බෙති කාමෙති සම්බන්ධතො,
පුටුමි තං නාගරුජෙනමත්තං
සෙය්‍යො ඉතො කෙන මනුස්සලොකොති.

තත් සුගේසියොති සු විලිතො.

අථස්ස ආවිකඛනො නාගරජා ආග.

ජනිඤ නාඤඤත්‍ර මනුස්සලොකා
සුඤ්චි සංවිජ්ජති සංයමො ව,
අභඤ්ච ලද්ධාන මනුස්සයොතිං
කාභාමි ජාතිමරණස්ස අනාතනි.

තත් සුඛිමාති මහාරජ අඤඤත්‍ර මනුස්සලොකා අමනමහා
තිබ්බාණ්ඩානා සුඤ්චි වා සිලසංයමො වා තත්ථි. අනාතනි මනුස්ස
යොතිං ලද්ධා ජාතිමරණස්ස අනාතං කරිස්සාමිති තපො කරොමි.

තං සුඤ්චා රජා-

අද්ධා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤ
බහුසසුතා යෙ බහුථානවිනතිනො,
නාරියො ව දිස්වාන තවඤ්ච නාග
කාභාමි පුඤ්ඤති අනපපකාතිති.

ආග.

තත් නාට්ඨොවාති ඉමා තව නාගකඤ්ඤ ව තවඤ්ච දිස්වා
බහුති පුඤ්ඤති කරිස්සාමිති වදති. අථ නං නාගරජා-

අද්ධා හවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤ
බහුසසුතා යෙ බහුථානවිනතිනො,
නාරියො ව දිස්වාන මමඤ්ච රජ
කරොති පුඤ්ඤති අනපපකාතිති.

ආග.

තත් කුගේහිති කරෙය්‍යාසි මහාරජ.

එවං වුතො උග්ගසෙනො ගනතුකාමො සුඤ්චා නාගරජ විරං
වසිමා ගමිස්සාමාති ආපුච්ඡි. අථ නං මහාසනො තෙනති මහාරජ
යාවදිච්ඡකං ධනං ගණ්ඨාති ධනං දයෙන්නො-

ඉදඤ්ච මෙ ජාතරූපං පහුතං
රුසි සුවණ්ණස්ස ව තාලමතතා,
ඉතො හරිත්වා සොවණ්ණසරුති කාරය
රූපියස්ස ව පාකාරං කරොනතු.

මුත්තානඤ්ච වාහසගස්සාති පඤ්ච
වෙච්චියමිස්සාති ඉතො හරිත්වා,
අනෙතපුරෙ භූමියං සත්ථරනතු
තික්කද්දමා හොතිති තීරජා ව.

එතාදිසං ආවස රජසෙට්ඨ
විමානසෙට්ඨං බහුසොහමානං,
බාරණ්ඩං තගරං ඉද්ධිපිතං
රජ්ජඤ්ච කාරෙති අනොමපඤ්ඤති.

තත්ථ භික්ඛි තෙසු තෙසු ථානෙසු තාලප්පමාණරුසියො. භොවණ්ණ ඝණ්ඨිති සුවණ්ණගෙහාති. නික්කද්දමාති එවං තෙ අනෙතපුරෙ භූමි නික්කද්දමා ව නිරජා ව භවිස්සති. එතාදිසනති එවරුපං සුවණ්ණමයං රජතපාකාරං. මුත්තාවෙඵරියසන්තතුමිහාහං. ඩිත්තති පිතං තං බාරුණසිතගරඤ්ච ආවස. අනොමපඤ්ඤාති අලාමිකපඤ්ඤා.

රුජා තස්ස කථං සුචා අබ්චාසෙසි. අථ මහාසතෙතා නාගභවතෙ හෙරිං වරුපෙසි සබ්බා රුජපරිසා යාවදිවජ්ජනං හිරඤ්ඤසුවණ්ණාදිකං ධනං ගණ්හනතුති. රඤ්ඤච අනෙකෙහි සකට්ඨතෙහි ධනං පෙසෙසි. තද්ද රුජා මහතෙතන යසෙන නාගභවතා නික්කමිත්තා බාරුණසිමෙව ගතො. තතො පට්ඨාය කිර ජමුදිපතලං සතිරඤ්ඤං ජාතං.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්තා එවං පොරුණකපණ්ඩිතා නාග සමපතතිං පභාය උපොසථවාසං වසිංසුති වත්තා ජාතකං සමොධානෙසි. තද්ද අභිගුණ්ඨිකො දෙවදත්තො අහොසි. සුමනා රුහුලමාතා. උග්ග සෙනො සාරිපුත්තො වලෙපයානාගරුජා අභමෙවාති.

වමෙපයාජාතකං.

15. 11.

බ්‍රහ්මලොකා වවිත්තානාති ඉදං සත්ථා ජේතවතෙ විහරතො විසුද්ධිසංකිලෙසං ආරබ්භ කපෙසි. වජ්ඣං හෙට්ඨා විජාරිතමෙව. ඉධ පන සත්ථා භික්ඛු මාතුගාමො නාමෙස විසුද්ධිසතෙතපි සංකිලිටෙති කරුණිති වත්තා අතිතං ආහරි.

අතීතෙ බාරුණසියනති චූළපලොභනෙ චුත්තනසෙන අතීතවජ්ඣං විජාරෙතබ්බං. තද්ද පන මහාසතෙතා බ්‍රහ්මලොකා වවිත්තා කාසි රඤ්ඤා පුත්තො හුත්තා නිබ්බතති අතීජීනකිකුමාරෙතාම අහොසි. ඉත්තිතං හත්තෙතාම න සණ්ඨාති පුරිසවෙසෙන එඤ්ඤං පායෙනති ක්කිනාභාරෙ වසති ඉත්තියො න පස්සති. තමත්ථං පකාසෙනො සත්ථා වතස්සො ගාථා අභාසි.

බ්‍රහ්මලොකා වවිත්තාන දෙවපුත්තො මඤ්ඤිකො,
රඤ්ඤා පුත්තො උදපාදි සබ්බකාමසමිද්ධිසු.

කාමා වා කාමසඤ්ඤා වා බ්‍රහ්මලොකෙ න විජරති,
ය්වාස්ස තායෙව සඤ්ඤාය කාමෙහි විජ්ඣුච්ඡට.

තස්සවතෙතපුරෙ ආසි ක්කිනාභාරං සුමාපිතං,
සො තත්ථ පතිසලලීනො එකො රහසි ක්කියථ.

ස රුජා පරිදෙවෙසි පුත්තසොකෙන අට්ටිනො,
එකපුත්තො වයං මග්ගං න ව කාමාති භුඤ්ජතිති.

තත්ථ සබ්බකාමසමිද්ධිසුති සබ්බකාමානං සමිද්ධිසු සමපතති පුත්තස්ස රඤ්ඤා පුත්තො හුත්තා එකො දෙවපුත්තො නිබ්බතති. ය්වාස්සාති යො කුමාරෙ. භාසෙවාති තාය බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බතතිතාය

කුමාරසඤ්ඤාය එව. සුමාපිතනානි පිතරු සුට්ඨ මනාපං කත්වා මාපිතං.
රහසි කුමාරානි මාතුගාමං අපස්සනෙනා වසි. සපිදෙවෙසිති විලපති
පඤ්චමා රඤ්ඤා පරිදෙවනගාපා.

කොහු බෙත් උපායොසො කොවා ජානාති කිඤ්චනං,
කො මෙ පුතනං පලොභෙය්‍ය යථාකාමාති පත්ථෙයති.

තත් කොහුබෙත් උපායොසොති කොහු බො එත් එතස්ස
කාමානං භුක්ථනඋපායො. කොහු බො ඉබ්බසායොසොතිපි පාඨො.
අට්ඨකථායං පන කොහු බො එතං උපවසිත්වා උපලාපනකාරණං
ජානාතිති වුතනං. කොවා ජානාති කිඤ්චනනාති කොවා එතස්ස පළි
බුද්ධිනකාරණං ජානාතිති අත්ථො. තතො පරං දිග්ඛි අභිසම්බුද්ධි ගාපා.

අහු කුමාරි තත්ථෙව රුපවණ්ණ සමාහිතා
කුසලා නව්වහිත ස්‍ය වාදිතෙ ව පදකඛිණා,
සා තත් උපසංකමම රජානං එතද්වුච්ඡි.

තත් අහුති භික්ඛවෙ තත්ථෙව අනෙතපුරෙ වුලුතාටකානං
අනතරෙ එකා තරුණකුමාරිකා අගොසි. සදකඛිණාති සුසිකඛිතා.

අහං බො තං පලොභෙය්‍යං සවෙ භතතා භවිස්සතිති.

උපසිංගාපා කුමාරිකාය වුතතා. තත් සවෙ භතතාති සවෙ එස
මය්‍යං පති භවිස්සති.

තං තථාවාදිති රජා කුමාරිං එතද්වුච්ඡි,
තිඤ්ඤාව නං පලොභෙති තව භතතා භවිස්සතිති.

තත් ව භතතා භවිස්සතිති තවෙස පති තිඤ්ඤාව තස්ස අග්ග
මහෙසි භවිස්සසි ගච්ඡ නං පලොභෙති කාමරසං ජානාපෙතිති.

එවං වත්වා රජා ඉමස්සා කිර ඔකාසං කරොනතුති කුමාරස්ස
උපට්ඨානං පෙසෙසි. සා පච්චුසකාලෙ විණං ආදාය ගතත්වා කුමා
රස්ස සයනගබ්භස්ස අවිදුරෙ ධත්වා අග්ගතබෙති විණං වාදෙතති
මබ්බරෙන සරෙත ගාසිත්වා තං පලොභෙසි.

තමත්ථං පකාසෙතෙනා සත්ථා ආහ.

සා ව අනෙතපුරං ගතත්වා බහු කාමුපසංගිතං,
හදයඛනමා පෙමණීයා විත්තගාපා අහාසථ.

තස්සා ව ගායමානාය සද්දං සුත්වාන නාරියා,
කාමච්ඡන්දස්ස උපපජ්ජි ජනං සො පරිපුච්ඡථ.

කස්සෙසො සද්දො කොවා සො භණ්ති උච්චාවචං බහු,
හදයඛනමං පෙමණීයං අපො කණ්ණසුඛං මම.

එසා බො පමදා දෙව ඩිට්ඨා එසා අනපටිකා,
සවෙ තිං කාමෙ භුඤ්ජෙය්‍ය භියෙයා භියෙයා ජාදෙය්‍යතං.

ඉඬස ආගව්ජනොරෙන අවිදුරමිති ගායතු,
අස්සමස්ස සමීපමිති සනතිනෙ මස්ස ගායතු.

තිරෙ කුඛඛමිති ගායනා: ක්කානාගාරමිති පාවිසි,
බ්බි නං අනුපුබ්බෙන ආරඤ්ඤමිති කුඤ්ඤරං.

තස්ස කාමරසං ඤානා ඉස්සාධමෙමා අජායථ,
අහමෙව කාමෙ භුඤ්ඤය්‍යං මා අඤ්ඤ පුරිසො අනු.

තතො අසිං ගහෙනාන පුරිසෙ හනතුං උපකකමි,
අහමෙව එකො භුඤ්ඤස්සං මා අඤ්ඤ පුරිසො සියා.

තතො ජාතපද සබ්බෙ විකකඤ්ඤං සමාගතා,
පුතෙනා ත්‍යායං මහාරජ ජනං හෙතෙත්තාදුසකං.

තඤ්ච රුජා විවාහෙසි සමනා රට්ඨාතො බතතිශො,
යාවතා විජ්ජනං මස්සං න තෙ වතබ්බතාවදො.

තතො සො හරියං ආදාය සමුද්දං උපසඬකමි,
පණණ්ණාලං කරිත්වා ව චනං උඤ්ජාය පාවිසි.

අපේත්ථ ඉසිමාගඤ්ඤි සමුද්දං උපරුපරි,
සො තස්ස ගෙහං පාවෙකකි හතතකාලෙ උපට්ඨිතෙ.

තඤ්ච හරියා පලොහෙසි පස්ස යාව පුදුරුණං,
වුතො සො බුහවවරියමනා ඉද්ධියා පරිහායථ.

රුජපුතෙනා ව උඤ්ජාතො වනමුලථලං බහුං,
සායං කාජෙන ආදාය අස්සමං උපසඬකමි.

ඉසි ව බතතිශං දිස්වා සමුද්දං උපසඬකමි,
වෙහාසයං ගමිස්සන්ති සිදුතො සො මහණණ්ණවෙ.

බතතිශො ව ඉසිං දිස්වා සිදුමානං මහණණ්ණවෙ,
තස්සෙව අනුකාමපාය ඉමා ගාථා අභාසථ.

අභිජ්ජමානෙ වාරිසමිං සයං ආගමම ඉද්ධියා,
මිසසිභාවිජ්ජියා ගන්ත්වා සංසිද්ධි මහණණ්ණවෙ.

ආවට්ඨති මහාමායා බුහවවරියවිකොපතා,
සිදුනති නං විදිත්වාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.

අනලා මුදුසමනාසා දුපසුරා තා නදිසමා,
සිදුනති නං විදිත්වාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.

යං එතා උපසෙවනති ඡන්දසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදොව සණ්ඨානං බිප්පං අනුදහනති තං.

බතතිශස්ස වවො සුත්වා ඉසිස්ස නිබ්බිදු අනු,
ලද්ධා පොරුණතං මස්සං ගව්ජනෙ සො විහායසං.

බතතිශෝ ව ඉසිං දිස්වා ගව්ච්ඡානං විහාසයං,
සංවෙගං අලභී ධීරේ පබ්බජ්ජං සමරොවසී.

තතො සො පබ්බජ්ඣාන කාමරුගං විරුජසී,
කාමරුගං විරුජෙත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අනුඤ්ඤි.

තත්ථ අනෙකසුරන්ති කුමාරස්ස වසනට්ඨානං. බමුණී බමුණු නානපප
කාරකං. කාමුපසංගිහනති කාමතිස්සිතං පවත්තයමානා,
කාමව්ච්ඡන්ත්වා අස්ස අතිත්ථිගනිකුමාරස්ස කාමව්ච්ඡන්දො උපපජ්ජි.
ජනනති අත්තනො සන්තිකාවචරං පරිවාරකජනං. උච්චාවචනති
උග්ගතං අනුගතවස්සවි. භූමස්සෝපායානි සවෙ භූමස්සෝපායානි. ජාලෙස්සනති
එතෙ කාමානාම තව රුචෙවයස්සං. සො පමද්වති සුචා තුණ්හි අහොසී.
ඉතර පුත දිවසෙසි ගාසී. එවං කුමාරෙ පටිබ්බාදිතො හුචා තස්සා
ගමණං රොවෙතොපරිවාරකො ආමනොත්වා ඉඤ්ඤාති ගාථමාහ. තිණේ
කුච්චමයීති සයනගබ්බකුච්චස්ස බති. මා අමෙස්සන්දො අමෙස්සන්දො කාමෙ
පරිභූස්සන්දො පුරිසොනාම මාසියා. හන්තං උපකකමිති අනාරම්භිතං
ඔතරිත්වා මාරෙත්තුං ආරභී. විකකඤ්ඤාති කුමාරෙත කතිපයෙසු පුරි
සෙසු පහවෙසු පුරිසා පලාසිත්වා ගෙහාති පටිසිංසු. සො පුරිසෙ අල
හතො පොකං විසාමි. තසමි බණේ රුජභගණේ සන්තිපතිත්වා
උපකකාසිංසු. ජනිංගෙහෙහිනාදුස්සනති නිරපරාධං ජනං ගෙහෙති
තං ගණ්හාපෙථාති වදිංසු. රුජා උපායෙන කුමාරං ගණ්හාපෙත්වා
ඉමස්ස කිං කත්තබ්බනති පුච්ඡි. දෙව අස්සන්දො තත්ථි ඉමං පත කුමාරං
තාය කුමාරිකාය සද්ධිං රට්ඨා පබ්බාජෙත්තුං වට්ටනීති වුත්තෙත තථා
අකාසී. තමත්ථං පකාසෙතො සත්ථා භාස්සන්දො ආදිමාහ. තත්ථ විචා
ගෙසිති පබ්බාජෙසී. නි තෙ වත්තබ්බන්දොවදෙති යත්තකං මග්ගං විජිතං
තත්තකෙ තයා ව යත්තබ්බං. උස්සන්දොති පලාප්පත්ථාය. තසමි පත
වනං පටිබ්බෙ ඉතරා යං තත්ථ පටිතබ්බස්සනකං අත්ථි තං පටිත්ථි,
තස්සාගමණං ඔලොකෙනති පණ්ණසාලඤ්ඤාතෙ නිසීදති. එවං කාලෙ
ගව්ච්ඡනෙත එකදිවසං අනාරදීපවාසී එකො ඉද්ධිමත්තතාපසො අස්ස
මනො නිකබ්බිත්වා මණ්ඨපලකං විය උදකං මග්ගමානොව ආකාසෙ
උපපතිත්වා භික්ඛාවාරං ගව්ච්ඡනො පණ්ණසාලාය උපරිහාගං පත්වා
ධුමං දිස්වා ඉමසමිං යානෙ මනුස්සා වසනති ඔස්සන්දොති පණ්ණසා
ලඤ්ඤාතෙ ඔතරි. සා තං දිස්වා නිසීදපෙත්වා පටිබ්බාදිතො හුචා
ඉත්ථිකුත්තං දස්සොත්වා තෙන සද්ධිං අනාවාරං වරි. තමත්ථං පකා
සෙතො සත්ථා අපෙඨථාති ආදිමාහ. තත්ථ ඉසිමාගස්සන්දොති ඉසි
ආගස්සන්දො. සමුද්දං උපරිපට්ඨිති සමුද්දස්සන්දොති තමත්ථකෙන. පස්ස භාව
සුද්දරුණනති පස්ස භික්ඛවෙ තාය කුමාරිකාය යාව සුද්දරුණං කමමං
කතනති අත්ථො. සාසනති සායණසමගෙ. දිස්වාති තං විජිතිත්තුං
අසකකානොත්වා සකලදිවසං තත්ථව හුචා සායණසමගෙ රුජ
පුත්තං ආගතං දිස්වා පලාසිත්තුං වෙහාසං ගමිස්සන්දොති උපතතාකාරං
කරොත්තො පතිත්වා මහණණ්ඩෙව සීදති. ඉසිං දිස්වාති අනුබබ්බමානො

ගතවා පසස්සා. අනුකම්පායාති සවායං. භූමියා ආගතො අභවිසා පලායිත්වා අරඤ්ඤං පවිසෙය්‍ය ආකාසෙනාගතො භවිසාති තස්ම සමුද්දෙ පතීන්වාපි උපපතනාකාරමෙව කුරෙතිති අනුකම්පං උපාදෙත්වා තස්සෙව අනුකම්පාය අභාසථ තාසං පත ගාථානං අත්ථොතිකතිපාතො වුත්තොයෙව. නිබ්බිදු අනුති කාමෙසු තිබ්බෙදො ජාතො. පොග්ග්ගං මග්ගනති පුබ්බෙ අබිභතං කුෂානවිසෙසං. පබ්බජිත්වා නාති තං ඉත්ථිං මනුස්සවාසං තෙත්වා තිව්තතිත්වා අරඤ්ඤ ඉසි පබ්බජ්ජං පබ්බජිත්වා කාමරුගං විරුජයි විරුජෙත්වා බ්‍රහ්මලොකුප්පතො අහොසි.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආභරිත්වා එවං භික්ඛවෙ මාතුගාමං පටිච්ච විපුදාසත්තාපි සංකිලිස්සන්තිති වත්වා සම්මාති පකාසෙත්වා ජාතකං සමොධානෙයි. සම්මපරියොසානෙ උක්කණ්ණිතතිකුටු අරභතතං පත්තො. තදු අතීත්ථිගකිකුමාරෙ අභමෙව අහොසිති.

මහාපලොගනජාතකං.

15. 12.

පඤ්චපණ්ඩිගජ්ජාතකං මහාඋම්මග්ගෙ ආවිහවිසාති.

15. 18.

විරහං චත පඤ්ඤාමාති ඉදං සත්ථා ජෙතවතෙ විහරන්තො මහාතෙකඛමමං ආරඬ්ඬ කපෙයි. තදු හි සත්ථා න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපි තථාගතො තෙකඛමමං නික්ඛන්තොයෙවාති වත්වා අතීතං ආහරී.

අතීතෙ බාරුණසියං එසුකාරී නාම රුජා අහොසි. තස්ස පුරෙ හිතො දහරකාලතො පට්ඨාය පියසභායො තෙ උහොපි අපුත්තකා අභෙසුං. තෙ එකදිවසං පුබ්බසමයෙ නිසින්නා මත්තධිංසු. අමාකං ඉස්සරියං මහත්තං පුත්තො වා සීතා වා නත්ථි කීනත්‍රුවො කත්තබ්බන්ති තතො රුජා පුරෙහිතං ආග. සමම සවෙ තව ගෙගෙ පුත්තො ජායස්සති මම රජ්ජස්ස සාමිකො භවිසාති සවෙ මම පුත්තො ජායස්සති තව ගෙගෙ භොගානං සාමිකො භවිසාතිති එවං උහොපි අඤ්ඤමඤ්ඤං සභිගරමකංසු.

අපේකදිවසං පුරෙහිතො භොගගාමං ගතවා ආගමණකාලෙ දක්ඛණ්ණොරෙත නගරං පවිසන්තො බහිනගරෙ එකං බ්‍රහ්මපුත්තිකං නාම දුග්ගතිත්ථිං පසයි. තස්සා සත්ත පුත්තා සබ්බෙව අරෙගා එකො පවතභාරජතකපලලං එකො සයනකවසාරකං එකො පුරතො ගව්ජ්ඣි එකො පව්ජතො එකො අභිතුලිං ගණ්ඨි එකො අබ්බක නිසින්නො එකො බන්ධි. අථ නං පුරෙහිතො පුච්ඡි හද්දෙ ඉමෙසං දුරකානං පිතා කුහිනති. සාමි ඉමෙසං පිතා නාම නිබ්බොධා නත්ථිති

එවරුපෙ සත්ත පුතෙත කිනති කතා අලුතාති සා අඤ්ඤං ගහණං අපසානාති ගාමඤ්ඤං සීතං තිග්‍රොධරුකං දසෙසනා සාමි එතස්මිං තිග්‍රොධෙ අභිවත්තදෙවතාය සනතිකෙ පතෙතා ලතිං එතාය මෙ පුතතා දිත්තාති ආග.

පුරුණතො තෙනති ගව්ස්ස නිනති රජා මරුග්‍රාහ තිග්‍රොධමුලං ගතවා සාධාය ගහෙතා වාලෙතා අමොදෙවපුත්ත නිං රඤ්ඤා සනතිකා කිං නාම න ලහයි. රජා වො අනුසංවච්ඡරං සහසං විසංජේතා බලිකමිම කරෙති. තස්ස පුත්තං නදෙසි එතාය දුග්ගතිත්ථියා නව කො උපකාරෙ කතො යෙනස්ස සත්ත පුතෙත අදයි. සවෙ අමොකං රඤ්ඤා පුත්තං න දෙසි ඉතො තං සත්තමෙ දිවසෙ සමුලං ඡිද්දපෙතා බණ්ඩාබණ්ඩිකං කාරෙස්සාමිති රුකං දෙවතං තජේතා පකකාමි.

සො එතෙන නියමෙන පුත දිවසෙපිති පටිපාටියා ඡ දිවසෙ කපෙයි. ඡට්ඨෙ පත දිවසෙ සාධාය ගහෙතා රුකංදෙවතෙ අජේත රතතිමත්තකමෙව සෙසං සවෙ මෙ රඤ්ඤා පුත්තං න දෙසි සෙව තං නිට්ඨාපෙස්සාමිති ආග. රුකංදෙවතා ආවජේතා තං කාරණං තතිතො ඤාතා අයං බ්‍රාහ්මණො පුත්තං අලහනෙතා මම විමානං නාසෙස්සති කෙන නුඛො උපායෙන තස්ස පුත්තං දායං වට්ඨතිති වතුනං මහාරජානං සනතිකං ගතවා තමත්ථං ආරෙවෙයි.

තෙ මයං තස්ස පුත්තං දායං න සකඛස්සාමාති වදිංසු. අට්ඨවිසතියා සෙනාපතීනං සනතිකං අගමායි. තෙපි තපේවාහංසු සකකස්ස දෙව රඤ්ඤා සනතිකං ගතවා කපෙයි. සො ලභිස්සති නුඛො රජා අනුච්ඡිකෙ පුතෙත උදහු නොති උපධාරෙනො පුඤ්ඤවනෙන වත්තාරෙ දෙවපුතෙත පසයි.

තෙ කිර පුරිමහවෙ බාරණස්සියං පෙසකාර හුතා තෙන කමෙත ලභිකං පඤ්ඤාකොට්ඨාසෙ කතා වත්තාරෙ කොට්ඨාසෙ පරිභුඤ්ජංසු. පඤ්ඤමං ගහෙතා එකතොව දානං දදිංසු. තෙ තතො වුතා තාවතිංස භවතෙ නිබ්බතතිංසු. තතො යාමභවතෙති එවං අනුලොමපටිලොමං ඡසු දෙවලොකෙසු සමපතතිං අනුභවතො විවරනති. තද පත තෙසං තාවතිංසභවතො වට්ඨිතා යාමභවතං ගමණවාලෙ සකෙකා තෙසං සනතිකං ගතවා පසෙකාසිති මාරිසා භූමෙහි මුහුස්සලොකං ගතායු වට්ඨති එසුකාරි රඤ්ඤා අග්ගමහෙසියා භූවඡ්ඡමිං නිබ්බතතාති ආග.

තෙ තස්ස වචනං සුතා සාධු දෙව ගමිස්සාම න පත අමොකං රජකුලෙනෙතා පුරුණිතස්ස ගෙහෙ නිබ්බතතිතා දහරකාලෙයෙව කාමෙ පහාය පබ්බඡස්සාමාති වදිංසු. සකෙකා සාධුති තෙසං පටිඤ්ඤා ගහෙතා ආගතවා රුකංදෙවතාය තමත්ථං ආරෙවෙයි. සා භූට්ඨ මානසා සකකං වජ්ජිතා අත්තනො විමානමෙව ගතා.

පුරෙහිතොපි පුත දිවසෙ බලවපුරිසෙ සනතිපාතාපෙනා, 'වාසි ඵරසුආදීති ගහෙනා රුකකමුලං ගනන්වා රුකකසාබාය ගහෙනා අමොගා දෙවතෙ අජ් මය්ගං යාවනාය සත්තමො දිවසො ඉදුති තෙ නිට්ඨානකාලොති ආහ. තතො රුකකදෙවතා මහනෙතනානු භාවෙන බකිවිවරතො නිකමිති මධුරෙත සරෙත තං ආමනෙතනා බ්‍රාහ්මණ තිට්ඨතු ඵකො පුතොතා වහනාරෙ පුතොත දය්සාමිති ආහ. මම පුතොතනෙතො නපි අමොගාං රසෙකසු පුතො දෙහිති. තුමෙහව දෙමිති තෙන හිමම දො රසෙකසු දො දෙහිති රසෙකසු නදෙමි වතො රෙපි තුමෙහව දෙමි තයාව ලදාමතො හවිසානති අගාරෙ පන අඨනා දහරකාලෙයෙව පබ්බජිසානති. තිං කෙවලං පුතොත දෙහි අපබ්බජන කාරණං පන අමොගාං භාරෙති. සා තස්ස පුතොතවරදනා අත්තකො හවනං පාවිසි.

තතො පට්ඨාය දෙවතාය සකකාරෙ මහා පවතති. ජෙට්ඨක දෙවපුතොතා වතිනා පුරෙහිතස්ස බ්‍රාහ්මණියා කුච්ඡමිං නිබ්බතති. තස්ස නාමගහණදිවසෙ හපිපාලොති නාමං කතා අපබ්බජනත්ථාය හපිගොපකෙ පටිච්ඡාපෙසුං. සො තෙසං සනතිකෙ වසිති. තස්ස පදසාගමණකාලෙ දුතියො වතිනා තස්සා කුච්ඡමිං නිබ්බතති. තස්සපි ජාතකාලෙ අස්සපාලොති නාමං කරිංසු. සො අස්සගොපානං සනතිකෙ වසිති. තතියස්ස ජාතකාලෙ ගොපාලොති නාමං කරිංසු. සො ගොපාලකෙහි සද්ධිං වසිති වතුත්ඨස්ස ජාතකාලෙ අජපාලොති නාමං කරිංසු. සො අජපාලකෙහි සද්ධිං වසිති. තෙ වුද්ධිමනාය සොහග්ගපත්තො අගෙසුං. අථ තෙසං පබ්බජ්ජාභයෙන රසෙකසු විජ්ජෙත පබ්බජ්ජෙත නිහරිංසු. සකලකාසිරමෙඨ එකපබ්බජ්ජොපි නාමොසි.

තෙ කුමාර ඵරුසා අගෙසුං යාය දිසාය ගච්ඡන්ති තාය දිසාය ආහරිමානං පණ්ණාකාරං විලුචන්ති හපිපාලස්ස සොලසවස්ස කාලෙ සරිරසමපතති. දිසවා රුජා ව පුරෙහිතො ව කුමාරකා මහලුකා ජාතා ඡත්තස්සාපනසමයො තෙසං තිනනු බො කාතබ්බන්ති මනෙතනා එතෙ අභිසිත්තකාලතොපට්ඨාය අභිසාර හවිසානති තතො පබ්බජ්ජා ආගමිසානති තෙ දිසවා පබ්බජිසානති එතෙසං පබ්බජ්ජකාලෙ ජනපදෙ උලොග්‍රො හවිසානති වීමංසාම තාව තෙ පච්ඡා අභිසිඤ්චිස්සාමානි විනෙතනා උභොපි ඉසිවෙසං ගහෙනා හිකං වරන්තා හපිපාලකුමාරස්ස නිවෙසනථාරං අග මංසු. කුමාරෙ තෙ දිසාව තුට්ඨො පසන්නො උපසඛකමිති වඤ්චො තිස්සො ගාථා අභාසි

විරස්සං වත පස්සාම බ්‍රාහ්මණං දෙවවණ්ණිනං,
මහාජටං බාරිධරං පඬකදන්තං රජසිරිං,
විරස්සං වත පස්සාම ඉසිං ධම්මදුග්ගෙ රතං,
කාසායවත්ථවසනං වාකවිරං පටිච්ඡදං.

ආසනං උදකං පජ්ජං පතිගණ්ණාතු නො භවං,
අභයං භවන්තං පුච්ඡාම අග්ගං කුරුතු නො භවන්ති.

තත්ථ මුඛගණ්ණාති බාහිතපාපමුඛගණ්ණං, අද්ධවණ්ණිනිනති සෙට්ඨ
වණ්ණනං. සොරතපං පරිවාරිති නිද්දියං පබ්බජිතතතභාවං උග්ගතපතති
අනේවා. බාහිබරනති බාරිභාරධරං. ඉසිනති සීලකතකාදයොපරියෙසිතො
සීතං. ධම්මගුණෙරණනති සුවරිතකොට්ඨාසෙ අභිරතං. ආසනනති
ඉදා භතසං නිසිදනන්තො ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා ගණොදකඤ්ච
පාදබ්ගඤ්ජනඤ්ච උපනෙත්වා ආහ. අග්ගෙති ඉමෙ සබ්බෙපි ආසනා
දයො අග්ගෙ භවන්තං පුච්ඡාම. කුරුතු නොති ඉමෙ නො අග්ගෙ භවං
පතිගණ්ණාතුති.

එවං සො තෙසු එකෙකං වාරෙන් වාරෙන්හ. අථ නං පුරෙ
තිනො ආහ තාත හත්පාල නිං අවෙන තෙ ඉමෙති මඤ්ඤමානො
එවං කප්ථෙසිති. ගෙමවතතා ඉසයොති. න මයං තාත ඉසයො එස
රුජා එසුකාරී අහං තෙ පිතා පුරෙතිනොති. අථ කසවා ඉසිවෙසං
ගණ්ණිතොති. තව විමංසනන්තොයාති. මමං කිං විමංසිය්ඨාති සවෙ
අවෙන දිස්වා න පබ්බජිය්ඨාති අථ නං අභිසිඤ්චතුං ආගතමහාති
තාත න මෙ රජෙජනනේවා පබ්බජිය්ඨාමහනති. අථ නං පිතා තාත
හත්පාල නායං කාලො පබ්බජ්ජායාති වනිං යථාඤ්ඤාසං අනුසා
සන්නො වතුන්තං ගාථමාහ.-

අභිච්ච වෙදෙ පරියෙස විත්තං.

පුත්තෙත ගෙතෙ තාත පතිට්ඨපෙත්වා,

ගණි රසෙ පච්චනුභුග්ගසබ්බං.

අරඤ්ඤං සාධු මුති සො පසන්නොති.

තත්ථ අභිමානි සජ්ඣාසිත්වා. පුත්තෙතති ජත්තං උසාපෙත්වා
නාවතපරිවාරෙන උපට්ඨාපෙත්වා පුත්තධිතාති වඩ්ඪිත්වා තෙ පුත්තෙත
ගෙතෙ පතිට්ඨාපෙත්වාති අනේවා. සබ්බනති එතෙව ගණි රසෙ සෙසඤ්ච
සබ්බං විද්ධිභාමං අනුගමිත්වා. අරඤ්ඤං සාධු මුති සො පසන්නොති
පච්ඡා මහලුකතාලෙ පබ්බජිතස්ස අරඤ්ඤං සාධු ලට්ඨකං ගොති යොව
එවිරුපෙතාලෙ පබ්බජතු සො මුති බුද්ධාදිති අරියෙති පසන්නොතිවදති.

තතො හත්පාලො ගාථමාහ.

වෙද න සච්චා න ව විත්තලාභො

න පුත්තලාභෙන ජරං විහන්ති,

ගණි රසෙ මුඤ්චනමාත්‍ර සන්නො

සකමන්තා ගොති එළුපපත්තීති.

තත්ථ නිසචමානි යං සග්ගඤ්ච මග්ගඤ්ච දදන්ති න තං සච්චන්ති
තුච්ඡා තිස්සාරු තිපථලා හොන්ති. විත්තලාභොති ධනලාභොති පඤ්ච
සාධාරණතා සබ්බෙවා එකසභාවො න ගොති. ජරන්ති තාත ජරං වා
ව්‍යාධිමරණං වා න කොපි පුත්තලාභෙන පරිබාහති නාම දුක්ඛමූලා

ගෙනෙ උපධයෝ, ඔහුකී රහෙකී ගනෙකී ව රහෙ ව සෙසආරවවනේසුව
මුඤ්චනං පමුත්තිමෙව බුද්ධාදයෝ පණ්ණිනා කපෙතති. සකමනාති
අත්තනා කතකමෙතෙව සත්තානං ඵලපපතති කම්මස්සානා හි තාත
සත්තාති.

කුමාරස්ස වචනං සුඤ්ඤා රුජා ගාථමාන.

අද්ධාති සචචං වචනං තවෙනං
සකමනා හොති ඵලපපතති,
ජ්ණණා ව මාතාපිතරො තවසිමෙ
පස්සෙය්‍යුතං වස්සසතං අරොගතති.

තත්ථ වස්සසතනති එතෙ වස්සසතං අරොගං තං පස්සෙය්‍යු
නිවසි වස්සසතං ජීව ජීවනොතා මාතාපිතරො පොසස්සුති වදති.

තං සුඤ්ඤා කුමාරො දෙව නිං කිං නාමෙනං වදසිති වඤ්ඤා අඤ
ගාථා අභාසි.

යස්සස්ස සකිම් මරණෙන රුජ
ජරාය මෙතති නරවිරියසෙට්ඨ,
යොවාපි ජඤ්ඤා න මරිය්‍යං කදුචි
පස්සෙය්‍යුතං වස්සසතං අරොගං.

යථාපි නාවං පුරිසො දකමති
එරෙතිවෙනං උපනෙති තීරං,
එවමසි ව්‍යාධි සතතං ජරාව
උපනෙතති මච්චං වසමන්තකස්සාති.

තත්ථ සකිති මිත්තධවෙවා. මරණොනාති දතොතා මතොමිතොතා
මනොති සමමුතිමරණෙන. ජණ්ණාති පාකට්ඨරාය ව සද්ධිං යස්ස මෙතති
භවෙය්‍ය යස්සෙතං මරණඤ්ච ජරාව මිත්තභාවෙන නාගචේත්යාති
අනො. එරෙතිවෙනනති මහාරුජ යථා නාම පුරිසො නදිතිනෙ
උදකමති නාවං යපෙඤ්ච පරතීරගාමිං ජනං ආරොපෙඤ්ච සවෙ
අරිතෙනන උපපිළෙනොතා පියෙන කසිඤ්ඤොතා වාලොති සටොති අථනං
පරතීරං උපනෙති එවං ව්‍යාධිව ජරාව නිවචං අත්තකස්ස මච්චනො
වසං උපනෙතති යෙවාති.

එවං ඉමෙසං සත්තානං ජීවිතසංඛාරස්ස පරිත්තභාවං දස්සෙඤ්ච
මහාරුජ කුලෙහ නිට්ඨං කුලෙහති සද්ධිං කථයන්තමෙව හි මං ව්‍යාධි
ජරාමරණාති උපගමන්තති. අප්පමන්තා හොථාති ඔවාදං දඤ්ඤා රුජා
නඤ්ච පිතරඤ්ච වැඤ්ඤා අත්තනොව පරිවාරකෙ ගගෙඤ්ච බාරුණසී
රජ්ජං පභාය පබ්බජස්සාමිති නිකමි. පබ්බජ්ජා නාමෙසා සොහනා
භවිස්සතිති භවිපාලකුමාරෙන සද්ධිං මහාජනො නිකමි යොජ්ජිකා
පරිසා අගොසි. සො තාය පරිසාය සද්ධිං ගඛගාතීරං පඤ්ඤා ගඛගාය
උදකං ඔලොකෙඤ්ච පරිකමමං කඤ්ඤා කිනාති නිබ්බතෙඤ්ච

විනෝදය. අයං සමාගමො මහා හවිස්සති මම තයො කණ්ඩොභාතරෙ
මානාපිතරෙ රුජා දෙවිති සබ්බෙ සපරිසා පබ්බජිස්සන්ති බාරණසි
සුඤ්ඤ භවිස්සති යාව එතෙසං ආගමණා ඉධෙව භවිස්සාමිති සො
තථෙව මහාජනයං ඔවාදං දෙනොනා නිසිදි.

පුත දිවසෙ රුජාව පුරෙහිතො ව විනාසිංසු හත්තිපාලකුමාරෙ
තාව රජං පහාය මහාජනං ආදාය පබ්බජිස්සාමිති ගතවා ගඟගාතිරෙ
නිසින්නො අස්සපාලං විමංසිත්වා අභිසිඤ්ඤාමාති තෙ ඉධිවෙසෙනෙව
තස්සාපි ගෙහඤාරං අගමංසු. සොපි තෙ දිස්වා පසන්නමානසො උපසඬක
මිත්වා විරස්සං චිත්තාති ආදීති වදනොනා තථෙව පටිපජ්ජි. තෙපි තං තථෙව
වත්වා අත්තනො ආගතකාරණං කථංසිංසු. සොව මම භාතිනෙ හත්තිපාල
කුමාරෙ සනෙත්ත කථං පඨමන්තරං මස්සමෙව සෙතවජ්ජන්තං පාපුණාතීති
පුච්ඡිත්වා තාත භාතා තෙ න මස්සං රජෙජ්ජන්තො පබ්බජිස්සාමිති
වත්වා නික්කන්තොති වුත්තෙ කඟං පනෙසො ඉදුනීති ගඟගාතිරෙ
නිසින්නොති වුත්තෙ තාත මම භාතර් ඡඩ්ඝිතබෙලෙත කමමං තත්ති
බාලා හි පරිත්තකපඤ්ඤ සත්තා එතං කිලෙසං ජනිතුං න සකෙක්කානති
අහං පන ජනිස්සාමිති රඤ්ඤෙව පිතුනොව ධම්මං දෙසෙනොනා දො
ගාථා අභාසි.

පඬෙකාව කාමා පලිපොව කාමා
මනොහර් දුත්තර් මච්චුධෙය්සා,
එතස්මිං පඬෙක පලිපෙ ව්‍යසන්නා
හිත්තන්තරූපා න තරන්ති පාරං.

අයං පුරෙ ලුඤ්ඤමකාසි කමමං
ස්වායං ගහිතො නති මොක්ඛිතො මෙ,
ඔරුක්ඛිතානං පරිරක්ඛිස්සාමි
මායං පුත ලුඤ්ඤමකාසි කමමන්ති.

තත්ථ පඬෙකාති යො කොචි කඤ්ඤො. පලිපොති සුබ්බමවාලුක
මිස්සො සණ්ඨකඤ්ඤො. තත්ථ කාමා ලුඤ්ඤාපත්තිවසෙත පඬෙකානාම
ඔසිදුපත්තිවසෙත පලිපො නාමාති වුත්තා. දුත්තර්හි දුරතික්කමා. මච්චු
ධෙය්සාති මච්චුනො අධිධානං. එතෙසුති ලුඤ්ඤාවෙව අනුපට්ඨාව
සත්තා උත්තරිතුං අසකෙක්කානතා දුක්ඛක්කඤ්ඤාපරිඤ්ඤා උත්තප්පකාරං.
දුක්ඛඤ්ඤෙව මරණඤ්ඤා පාපුණන්ති. තෙනෙවාහ එතස්මිං පඬෙකපලිපෙ
ව්‍යසන්නාහිත්තන්තරූපානන්තර්හි පාරන්ති. තත්ථ ව්‍යසන්නාති සත්තා.
විසන්නාතිපි පාඨො අයමෙවන්තො. හිත්තන්තරූපාති හිත්තිත්තසභාවා.
න තරන්තිපාරන්ති තිබ්බාණපාරං ගන්තුං න සකෙක්කානති. අසන්ති
මහාරජ අයං මමත්තභාවො පුබ්බෙ අස්සගොපනෙති සද්ධිං වඩ්ඤ්ඤො
මහාජනයං විලුම්පනගෙය්සාදිවසෙත බහුං ලුඤ්ඤං සාහසිකකමමං
අකාසි. ස්වායං ගහිතොති සො අයං තස්ස නමමස්ස විපාකො මයා
ගහිතො. නති මොක්ඛිතොමෙති සංසාරවට්ටෙ සතී න හි මොක්ඛො.

ඉතො අකුසලඵලතො මම අපී. ඔරුකිසානං පරික්කිසාමිති ඉද්ධි
නං කායවිවිදාදති. පිදහනො රුකිනො පරික්කිසාමි. කිංකාරණං
මාසං සුභා උද්දමකාසි කමමං අහං හි ඉතොපට්ඨාය පාපං අකතො
කලාණමෙව කරිසාමි.

තිට්ඨථ කුමෙහ කුමෙහ හි සද්ධිං කපේනනමෙව මං වෘග්ගිජර
මරණානි උපගව්ජනනීති ඔවදිනො යොජනිකං පරිසං ගහෙනො නිකබ්බ
මිනො ගජපාලකුමාරස්සෙව සනතිකං ගතො සො තස්ස ආකාසෙ
නිසිදිනො ධම්මං දෙසෙනො භාතික අයං සමාගමො මහාභවිස්සති.
ඉධෙව තාව භොමාති ආහ. ඉතරෙ සාධුති සමපට්ඨති පුනදිවසෙ
රුජාව පුරෙහිනොව තෙන උපායෙන ගොපාලකුමාරස්ස නිවෙසනං
ගන්තො තෙනපි තපේව පටිනන්දිතා අත්තනො ආගමණකාරණං
ආවික්ඛංසු. සොපි අස්සපාලකුමාරෙ විශ පටික්ඛිපිතො අභඤ්චරතො
පට්ඨාය පබ්බජිතුකාමොව චතෙ නට්ඨගොණං විශ පබ්බජ්ජං උප
ධාරෙනො විවර්ගමි. තෙන මෙ නට්ඨගොණස්ස පදං විශ භාතිකානං
ගතමග්ගො දිට්ඨො ස්වාහං තෙනෙව මග්ගෙන ගමිසාමිති වනො-

ගාවංව නට්ඨං පුරිසො යථා චතෙ
පරියෙසති රුජ අපස්සමානො,
එවං නට්ඨො එසුකාරි මමන්ථො,
සොහං කථං න ගවෙසෙය්‍ය රුජාති.

ගාථමාහ.

තත්ථ එසුකාරීති රුජානං ආලපති. මමන්ථොති චතෙ ගොණො
විශ මම පබ්බජ්ජාසබ්බානො අන්ථො නට්ඨො. සොහනති සො අහං
අජ්ජ පබ්බජිතානං මග්ගං දිස්වා කථං පබ්බජ්ජං න ගවෙසෙය්‍යං මම
භාතිකානං ගතමග්ගමෙව ගමිසාමි නරිඤ්ඤි.

අථ නං තාත ගොපාලන එකාහං විහනිහං ආගමෙහි අමෙහ
සමස්සාසෙනො පච්ජා පබ්බජිස්සාසිති වදිංසු සො මහාරුජ අජ්ජ
කතතබ්බං කමමං සෙව කරිසාමිති න වත්තබ්බං, කලාණකවමං
නාම අජ්ජජේව කාතබ්බනති වනො ඉතරං ගාථමාහ.

හියොති හියති පොසො පරෙති පරිහායති,
අනාගතං තෙතමජ්ජීති ඤානො,
උපපන්නං ඡන්දං කො පබ්බදෙය්‍ය ධිරෙති.

තත්ථ කිසෙය්‍යාති සෙවති අන්ථො. පරෙති පුනදිවසෙ ඉදං වුත්තං
හොති යො මහාරුජ අජ්ජ කතතබ්බං කමමං සෙවති සෙව කතතබ්බං
පරෙති වනො න කරෙති සො තතො පරිහායති නතා කමමං කාතුං
සකෙකානීති එවං ගොපාලො හදෙකරත්තනනාම කපේසි. ස්වායමන්ථො
හදෙකරත්තනසුත්තෙන කපේහබ්බො. නොනමන්ථීති යං අනාගතං තං
තෙතං අජ්ජීති ඤානො උපපන්නං ඡන්දනති කුසලච්ඡන්දං කො පඤ්ඤානො
පඤ්ඤෙය්‍ය හරෙය්‍ය.

එවං ගොපාලකුමාරෙ චීති ගාථාහි ධම්මං දෙසෙත්වා තිට්ඨ්ථ තුලෙහ
තුලෙහති සද්ධිං කප්ථෙත්තං යෙව මං ව්‍යාධිජරාමරණානි උපගව්ජන්තීති
යොජනීකං පරිසං ගහෙත්වා තික්කම්මිත්වා විත්තං භාතිකානං සන්ධිකං
ගතො, හත්තිපාලො තස්සාපි ධම්මං දෙසෙසි.

පුත දිවසෙ රජාව පුරෙහිනො ව තෙනෙට්ඨපායෙන අජපාලකුමා
රස්ස නිවෙසනං ගතො, තෙනාපි තප්ථව පටිනඤ්ඤා අත්තනො
ආගමණකාරණං ආවිසම්මිත්වා ජත්තං තෙ උස්සාපෙස්සාමාති වදිංසු.
කුමාරෙ ආහ මස්සං භාතිකා කුහිනති තෙ අමාකං රජේන්තරො
නඤ්ඤි සෙතව්ජත්තං පහාය තියොජනං පරිසං ගහෙත්වා තික්කම්මිත්වා
ගම්හානිරෙ නිසිත්තාති. තාහං මම භාතිකෙහි ජබ්බිතබ්බෙං සිසෙ
නාදය විවරිස්සාමි අහවපි පබ්බජිස්සාමිති. තාන තං තාව දහරෙ
අමාකං හත්ථහාරෙ වයපපත්තකාලෙ පබ්බජිස්සාසිති.

අථ නං කුමාරෙ කීංතුලෙහ කප්ථ්ථ නනු ඉමෙ සත්තා දහරකාලෙපි
මහලුකකාලෙපි මරන්තියෙව අයං දහරකාලෙ මරිස්සති අයං මහලුක
කාලෙති කස්සපි හත්ථො පාදෙවා නිමිත්තං නඤ්ඤි අයං මම මරණකාලං
න ජානාමි. තස්මා ඉදුනෙව පබ්බජිස්සාමිති වත්වා දො ගාථා අභාසි.

පස්සාමි වොහං දහරං කුමාරිං
මිහතුපමිං තෙනකපුප්ථනෙත්තං,
අභුත්තහොගෙ පඨමෙ වයසමිං
ආදය මච්චු වජ්ජෙන කුමාරිං.

යුවා සුජාතො සුමුඛො සුදස්සනො
සාමො කුසුමහපරිකිණණමස්සු,
හිත්වාන කාමෙ පටිගච්ච ගෙහං
අනුජාන මං පබ්බජිස්සාමි දෙවාති.

තත්ථ චොති නිපාතමිත්තං පස්සාමි චොති අත්ථො, මහතුපමනති
හාවහාවලීලාචීලාසෙහි මත්තං විය වරන්තං, හෙනකපුප්ථනෙත්තනති
තෙනකපුප්ථපත්තං විය පුට්ඨලායතනෙත්තං, අභුත්තහොගෙති එවං
උත්තමරූපධරං කුමාරිං පඨමවයෙ වත්තමානං අභුත්තහොගමෙව
මාතාපියුත්තං උපරි මහත්තං සොකං පාතෙත්වා මච්චු ගහෙත්වා
ගච්ජති. සුඤ්ජනාති සුසණ්ඨිනො, සුමුඛොති කඤ්ඤානාදසපුණ්ණවඤ්ඤ
සද්ධිසුඛො, සුදස්සනොති උත්තමරූපධාරිතාය සමපන්නදස්සනො,
සාමොති සුවණ්ණසාමො, කුසුමහපරිකිණණමස්සුති සන්තිසිත්තවෙස්
නව සුමුමට්ඨෙතව තරුණකුසුමහකෙසරසද්ධිපරිකිණණමස්සු ඉමිතා
එවරූපොපි කුමාරෙ මච්චුවසං ගච්ජති තථාපිධවපි හි සිතෙරුං උප්පා
ටෙත්තො විය නික්කරුණො මච්චු ආදය ගච්ජතිති දස්සෙති. හිමොන
කාමෙ පටිගච්ච ගෙහං අනුත්ත මං පබ්බජිස්සාමි දෙවාති දෙව පුත්ත
දරබකිතසමිං හි උප්පන්න බකිතං දුට්ඨදියං හොති තෙනාහං
පුරෙත්තරෙකඤ්ඤව කාමෙව ගෙහඤ්ඤ හිත්වා ඉදුනෙව පබ්බජිස්සාමි
අනුජාන මනති.

එවකදී පත වතා තිබිට තුලෙහ මං තුලෙහි සද්ධිං කපේතීත මෙව ව්‍යාධිජරුමරණානි උපගන්තිති තෙ උහොපි වැදිතා යොජ තිකං පරිසං ගහෙතා නික්කමිතා ගබ්භාතීරමෙව අගමාසි. ගජපාලො තස්සාපි ආකාසෙ නිසිදිතා ධම්මං දෙසෙතා සමාගමො මහාභවික්ක තිති තතේව නිසිදි. පුනදිවසෙ පුරොහිතො පල්ලඛකමජ්ඣගතො නිසිදිතා විනෙතයි. මම පුත්තා පබ්බජිතා ඉදුනාහං එකකොව මනුස්ස බාණුතො ජාතොමහි අහවපි පබ්බජිත්තාමිති සො බ්‍රාහ්මණීයා සද්ධිං මනෙතෙනො-

සාබාහි රුකෙතා ලහතෙ සමඤ්ඤං
පභිනසාබං පත බාණුමාහු,
පභිනපුත්තස්ස මමජ්ඣ හොති
වාසෙට්ඨි භික්ඛාවරියාය කාලොති.

ගාථමාහ.

තත්ථ ලහතෙසමඤ්ඤනති රුකෙතාති වොහාරං ලහති. වාසෙට්ඨිති බ්‍රාහ්මණීං ආලපති. භික්ඛාවරියායාති මයහවපි පබ්බජ්ජාය කාලො පුත්තානං සනතිකමෙව ගමිත්තාමිති.

සො එවං වතා බ්‍රාහ්මණේ පකෙකාසාපෙසි සට්ඨිං බ්‍රාහ්මණසහස්සාති සනතිපතිංසු. අථ තෙ ආහ තුලෙහ නිං කරිස්සාථාති. තුලෙහ පත ආවරි යාති. අහං මම පුත්තස්ස සනතිතෙ පබ්බජිත්තාමිති න තුලානකමෙව නිරයො උණෙහා මයවපි පබ්බජිත්තාමාති සො අසිතිකොට්ඨනං බ්‍රාහ්ම ණීයා නිය්‍යාදෙතා යොජතිකං බ්‍රාහ්මණපරිසං ගහෙතා නික්කමිතා පුත්තානං සනතිකමෙව ගතො. ගජපාලො තායපි පරිසාය ආකාසෙ යතා ධම්මං දෙසෙසි. පුනදිවසෙ බ්‍රාහ්මණී විනෙතයි මම වත්තාරෙ පුත්තා සෙතවත්තනං පහාය පබ්බජිත්තාමාති ගතා බ්‍රාහ්මණොපි පුරෙ භිතව්‍යානෙන සද්ධිං අසිතිකොට්ඨනං ඡබ්බෙතා පුත්තානඤ්ඤව සනතිකං ගතො අහමිධ නිං කරිස්සාමි පුත්තස්ස ගතමග්ගෙනෙව ගමිත්තාමිති සා අතිතං උදගරණං ආගරනති උදනගාථමාහ.

අසස්මිං කොඤ්ඤාව යථා හිමවමෙය
තත්තාති ජාලානි පදලෙය්‍ය හංසා,
ගව්ජනති පුත්තාව පතී ව මයං
සාහං කථං නානුවජෙ පජානනති.

තත්ථ අසස්මිං කොඤ්ඤාව යථාති යථෙව ආකාසෙ කොඤ්ඤා සකුණා අසජ්ජමානා ගව්ජනති. ක්‍රීඩවමසෙති වස්සානවමයෙන. නිසානාති ජාලානි පදලෙය්‍ය හංසාති අතීතෙ තීර ඡන්තවුතිසහස්සා සුවණණ හංසා වස්සාරතතප්භොණකං සාලිං කඤ්ඤනගුහායං නික්කිපිතා හිමස්ස හයෙන බිති අතික්කමිතා වාතුමාසං තතේව වසනති. අථ තෙසං උණණා නාති නාම මක්කටකො ගුහාදාරෙ ජාලං බ්‍රිකුති තෙ හංසා විත්තා කරුණහංසානං විගුණං වට්ටං දෙනති. තෙ ථාමසවපත්තතාය තං ජාලං

ජිද්දිනා පුරතො ගව්න්ති. සෙසා තෙසං ගතමය්‍යෙන ගව්න්ති. සා තමන් පකාසෙනානි එවමාග. ඉදං චුතතං හොති-යථෙව ආකාසෙ කොඤ්ඤකුණා අසජ්ජමානා ගව්න්ති තථා හිමව්වයෙ වසානා තික්කමෙ දො තරුණහංසා තනතානි ජාලානි පද්මලෙනා ගව්න්ති අප් නෙසං ගතමය්‍යෙන ඉතරෙ හංසා ඉද්දති පන මමාපි පුතතා තරුණ හංසා ජාලං විශ කාමජාලං ජිද්දිනා ගතා මයාපි තෙසං ගතමය්‍යෙන ගතත්තබ්බන්ති ඉමිනා අධිප්පායෙන ගව්න්ති පුතතාව පනිව මය්‍යං යොගං කථං නානුච්ඡෙද පජානන්ති ආග.

ඉති සා කථං අගං එවං පජානන්ති න පබ්බජිස්සාමිති සන්තිට්ඨානං කන්ධා බ්‍රාහ්මණීයො පකෙක්ඛාසාපෙත්වා ආග. තුමෙහ කිංකරිස්සපාති තුමෙහ පන අයොති අගං පබ්බජිස්සාමිති මයමපි පබ්බජිස්සාමාති සා තං විහවං ඡබ්බෙත්වා යොජනිකං පරිසං ගහෙත්වා පුතතානං සන්තික මෙව ගතා. හත්පාලො තායපි පරිසාය ආකාසෙ නිසිද්දිනා ධම්මං දෙසෙයි.

පුනදිවසෙ රුජා කුතිං පුරෙහිතොති පුච්ඡි. දෙව පුරෙහිතො බ්‍රාහ්මණීවස්ස සබ්බං ධනං ඡබ්බෙත්වා වියොජනිකං පරිසං ගහෙත්වා පුතතානං සන්තිකමෙව ගතාති. රුජා අස්සාමිකධනං අමානං පාපුණාතිති තස්ස ගෙහතො ධනං ආගරුපෙයි. අපස්ස අග්ගමහෙසි රුජා කිං කරෙතිති පුච්ඡිත්වා පුරෙහිතස්ස ගෙහතො ධනං ආගරුපෙතිති චුතෙත පුරෙහිතො කුතින්ති වත්වා සපජාපතිකො පබ්බජ්ජන්දාය තික්කනෙතාති සුත්වා අගං රුජා බ්‍රාහ්මණෙන ව බ්‍රාහ්මණීයා ව වතුති පුතෙතති ව ජනිතං උකකාරං ඡබ්බිතං බෙළුං මොහෙන මුළුනා අත්තතො ඝරං ආගරුපෙති උපමාය නං බොධෙස්සාමිති සුණතොමංසං ආගරුපෙත්වා රුජබ්බණෙ රුසිං කාරුපෙත්වා උජ්ජමග්ගං විස්සජෙත්වා ජාලං පරික්ඛිපාපෙයි. ගිජ්ඣා දුරතොව දිස්වා තස්සන්දාය මතරිංසු.

තත්ථ සප්පඤ්ඤ ජාලං පසාරිතං ඤාත්වා අතිහාරිකා හුත්වා උජ්ජකං උප්පතිතුං න සක්ඛිස්සාමාති අත්තතා බාදිතමංසං ඡබ්බෙත්වා ජාලං අතලුපිපිත්වා උජ්ජකමෙව උප්පතිත්වා ගමිංසු. අනිබාලා පන තෙති ඡබ්බිතවම්භිතං බාදිත්වා භාරියා හුත්වා උජ්ජකං උප්පතිතුං අසකෙක්ඛානතා ගන්ත්වා ජාලෙ බජ්ජමිංසු. අපෙකං ගිජ්ඣා ආනෙත්වා දෙවියා දස්සාමිංසු. සා තමාද්ග රඤ්ඤා සන්තිකං ගන්ත්වා එථ තාව මහාරුජ රුජබ්බණෙ එකං කිරියං පසක්ඛිස්සාමාති සිහපඤ්ඤරං විවරිත්වා ඉමෙ ගිජ්ඣා මිලොකෙති මහාරුජාති වත්වා දො ගාථා අගායි.

එතෙ භුත්වා වම්භිතා ව පක්කමන්ති විහබ්ගමා,
යෙ ව භුත්වා න වම්භිසු තෙ මෙ ගත්ථන්දමාගතා.

අවම් බ්‍රාහ්මණො කාමෙ තෙ ත්ඨං පච්චාවම්භස්සයි,
වන්තාදෙ පුරිස්සො රුජ න සො හොති පසංසියොති.

තත්තු භූතො චමිතො වානි මංසං බාදිනො ච වමිනො ච. චෙචොචමිතො
සිති පටිපටිභුඤ්ජයාසි. චන්දනාදොති පරයා වමිතබාදනො. සං
සිඤ්ඤාති සො තණ්හාවයිනො බාලො බුද්ධාදිති පණ්ඩිතෙති පසංසි
තබෙබො න හොති.

තං සුත්වා රුජා විප්පට්ඨාරි අහොසි. නයො හවා ආදිත්තා විශ
උපට්ඨතිංසු. අජෝච රජං පහාය මම පබ්බජතුං වට්ටනීති උප්පත්ත
සංවේගො දෙවියා ථූතීං කාශේනො ගාථමාහ.

පබ්බතව පොසං පලිපෙ ව්‍යසන්නං

බලී යථා දුබ්බලං උද්ධරෙය්‍ය,

එවමපි මං තං උද්ධාරි හොති

පඤ්චාලි ගාථාති සුභාසිත්‍යාතිති.

තත්තු චන්දනානනති තිමුග්ගං. විසන්දනනතිපි පාසො. උද්ධරෙය්‍යාති
කෙසෙසු හතේසු වා ගහෙනො උක්ඛිපිත්වා ථලෙ ධපෙය්‍ය. උද්ධාරිති
කාමපබ්බතො උත්තාරයි. උද්ධාරිතිපි පාසො. අයමෙවතො. උද්ධාරි
සිතිපි පාසො. උද්ධාරිති අතො. පඤ්චාලිති පඤ්චාලරුජයිනෙ.

එවඤ්ච පත වත්තා තං බණ්ඩෙඤ්ච පබ්බජතුකාමො හුත්වා අමචෙව
පකෙකාසාපෙත්වා ආහ තුලෙහ කිං කරිස්සාමාති තුලෙහ පත දෙව්‍යාති අහං
හත්තිපාලස්ස සනතිකෙ පබ්බජස්සාමිති. මග්ගපි පබ්බජස්සාම දෙව්‍යාති.
රුජා ආදසයොජනිකෙ බාරුණසීතගරෙ රජං ඡබ්බිත්වා අත්තිකා
සෙතච්ඡත්තං උස්සාපෙනතුති අමචවපට්ටුනො තියොජනිකං පරිසං
ගහෙනො කුමාරස්සෙව සනතිකං ගතො. හත්තිපාලො තස්සාපි පරිසාය
ආකාසෙ නිසින්නො ධම්මං දෙසෙසි. සත්ථා රඤ්ඤා පබ්බජතභාවං
පකාසෙන්නො-

ඉදං වත්තා මහාරුජා එසුකාරි දිසම්පති,

රට්ඨං හිත්වාන පබ්බජ් නාගො ඡෙත්වාච බන්ධනනති.

ගාථමාහ.

සුතදිවසෙ නගරෙ ඔනිතජනො සනතිපතිත්වා රුජආරං ගතත්වා
දෙවියා ආරොචෙත්වා නිවෙසනං පටිසිත්වා දෙවිං වර්දිත්වා එකමත්තං
සීතො-

රුජා ව පබ්බජ්ජමරොවසිත්ථ

රට්ඨං පහාය නරවිරියසෙට්ඨො,

තුච්චපි නො හොති යථෙව රුජා

අමෙහති ගුත්තා අසුසාස රජ්ජනති.

ගාථමාහ.

තත්තු අසුසාසාති අමෙහති ගුත්තා හුත්වා ධම්මෙන රජං කාරෙති.
සා මහාරජත්තං කථං සුත්වා සෙසගාථා අභාසි.

රුජා ව පබ්බජ්ජමරොවසිත්ථ

රට්ඨං පහාය නරවිරියසෙට්ඨො,

අහම්පි එකාච වරිස්සාමි ලොකෙ

හිත්වාන කාමානි මනොරමාති.

රජා ව පබ්බජ්ජමරෙවසිත්ථ
රට්ඨං පභාස තරපිරියසෙවෙයා,
අහමපි එකාව වරිය්සාමි ලොකෙ
හිත්වාන කාමානි යථොධිකානි.

අවෙවනති කාලා තරයනති රතනියො
වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමපි එකාව වරිය්සාමි ලොකෙ
හිත්වාන කාමානි මනෝරමානි.

අවෙවනති කාලා තරයනති රතනියො
වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමපි එකාව වරිය්සාමි ලොකෙ
හිත්වාන කාමානි යථොධිකානි.

අවෙවනති කාලා තරයනති රතනියො
වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමපි එකාව වරිය්සාමි ලොකෙ
සිහිභුතා සබ්බමතිව ව සබ්බනති.

තත්ථ එකානි පුත්තභිනිකිලෙසසමාධෙහි මුවවිත්වා ඉමසමිං
ලොකෙ එකිකාව වරිය්සාමි. කාමානිති රූපාදයො කාමගුණො යථොධි
කානිති යෙන යෙන ඔධිතා සිතානි තෙන තෙන සිතානෙව ජහිය්සාමි.
ත කිසුචි අමසිය්සාමිති අත්ථො. අවෙවනති කාලානි පුබ්බගුණා
දයො කාලා අභිකක්කමනති. තරයනති අතුච්ඡා හුත්වා අයුසඛිං රං
වෙපසමානා බාදසමානා ගච්ඡන්ති. වයොගුණානි පඨමවයාදයො
තයො මජ්ඣිමසංකාදයො ආදසං කොට්ඨාසං. අනුපුබ්බං ජහනතිති
උපරුපරි කොට්ඨාසං අපඤ්ඤා තත්ථ තත්ථෙව නිරුජ්ඣන්ති. සිහිභුතානි
උණහකාරකෙ උණහසභාවෙ කිලෙසෙ පභාස සිතලා හුත්වා. සබ්බ
මතිව ව සබ්බනති රාගසඛිනාදිකං සබ්බසඛිතං අභිකක්කමිත්වා එකා
වරිය්සාමි හජිපාලකුමාරස්ස සනතිකං ගන්ත්වා පබ්බජිය්සාමි.

ඉති සා ඉමානි ගාථානි මහාජනස්ස ධම්මං දෙසෙත්වා අමව්වහරියොයො
පකෙකාසාපෙත්වා ආහ තුලෙන කිං කරිය්සාමානි තුලෙන පන අයෙයති
අහං පබ්බජිය්සාමිති මයමපි පබ්බජිය්සාමානි සා සාමුති රාජනීවෙසනෙ
සුවණ්ණකොට්ඨාගාරාදීනි විවරාපෙත්වා අසුකට්ඨානෙව අසුකට්ඨානෙව
මහානිධානං නිදගිතනති සුවණ්ණපට්ටෙ ලිඛාපෙත්වා දින්නසෙසුඤ්ච
අජිකා හරන්තුති වත්වා සුවණ්ණපට්ටං මහාතලෙ එලෙන බත්ථාපෙත්වා
නගරෙ හෙරිං වරාපෙත්වා මහාසල්පනතිං ඡබ්බිත්වා නගරා නික්කමි.

තසමිං බණ් සකලනගරං සබ්බුති රාජා කීර් දෙවීව රජජං පභාස
පබ්බජිය්සාමානි නික්කන්තා මයං ඉද්දති කිං කරිය්සාමානි. තත්ථො
මිත්තස්ස යථා පූරිතානෙව ගෙගානි ඡබ්බිත්වා පුත්තන භත්ථෙ ගහෙත්වා
නික්කමිංසු. සබ්බාපණා පසාරිතනියාමෙතෙව සිතා නිවහතිත්වා ඔලො

කෙනෙකු නාම නාගොසි, සකලනගරං භූමිමං අගොසි. දෙවිපි තියොජනිකං පරිසං ගගෙකු, තතෙව ගතං. හත්තිපාලො තස්සාපි පරිසාය ආකාසෙ නිසින්නො ධම්මං දෙසෙකු ආදසයොජනිකං පරිසං ගගෙකු, නිමවන්තාහිමුබො පායාසි.

හත්තිපාලකුමාරො ආදසයොජනිකං බාරාණසිං භූමිමං කතා පබ්බජස්සාමිති මහාජනං ආදාය නිමවන්තං ගවන්ති. කිම්බිත පත මයනති සකලකාසිරට්ඨං සබ්බුති. අපරභාගෙ පරිසා තිංසයොජනිකා අගොසි. සො නාය පරිසාය සද්ධිං නිමවන්තං පාවිසි. සකෙකා ආවජෙජනො තං පවතති. ඤාතා හත්තිපාලකුමාරො තෙකම්මං නිකම්මෙනො මහාසමාගමො හවිස්සති වසන්තානං ලග්ගං වට්ටනිති විස්සකම්මං ආණ්ඩෙසි ගවන් ආයාමතො ජනතිංසයොජනං වින්දාරතො පණ්ණරසයොජනං අස්සමං මාපෙකු පබ්බජිතපරික්කාරෙ සචරා දෙතිති.

සො සාධුති පටිස්සුණිකා ගම්හාතිරෙ රමණියෙ භූමිභාගෙ චුත්තපපමාණං අස්සමපදං මාපෙකු පණ්ණසාලාසු කට්ඨන්දකපණ්ණ සන්දර්භාසනාදීති පඤ්ඤපෙකු සබ්බ පබ්බජිතපරික්කාරෙ මාපෙසි. එකෙකිස්සා පණ්ණසාලාය ආරෙ එකෙකො වම්බමො රතතිට්ඨිකා පරිච්ඡින්නො කතසුධාපරික්කමො ආලම්බනඵලකො තෙසු තෙසු ණානෙසු නානාවණ්ණසුරහිකුසුමසඤ්ජනපුප්ඵගවන්. එකෙකස්ස වම්බමස්ස කොට්ඨං එකෙකො උදකභරිතො කුපො තස්ස සතතිකෙ එකෙකො ඵලරුකෙකා සො එකොව සබ්බඵලාති ඵලති. ඉදං සබ්බං දෙවතානුභාවෙන අගොසි.

විස්සකම්මො අස්සමං මාපෙකු පණ්ණසාලාසු පබ්බජිතපරික්කාරෙ ණපෙකු යෙ කෙවි පබ්බජිතකාමා ඉමෙ පරික්කාරෙ ගණනනුති ජාතිහිඤ්ඤාලකෙන භිත්තියා අකම්මරාති ලිඛිකා අත්තනො ආනුභාවෙන හෙරවසදෙද මගපකම් දුදුසිකෙ අමනුස්සෙ ව පටික්කමාපෙකු සකට්ඨානම්මෙව ගතො.

හත්තිපාලකුමාරො එකපදිකමගෙන න සකකදතතියං අස්සමං පවිසිකා අකම්මරාති දිස්වා සකෙකන මම මහාභිනිකම්මණං නිකම්මන භාවො ඤාතො හවිස්සතිති ආරං විවරිතා පණ්ණසාලං පවිසිකා ඉසි පබ්බජ්ජලිභං ගගෙකු, නිකම්මිකා වම්බමං ඔනරිකා කතිපයවාරෙ අපරාපරං වම්බමිකා සෙසජනකායං පබ්බජ්ජාපෙකු අස්සමපදං විමාරෙන්නො තරුණපුත්තානං ඉජ්ඣං මජ්ඣෙක ණානෙ පණ්ණසාලං අදාසි. තතො අනන්තරං මහලුකිජ්ඣිතං තතො අනන්තරං වඤ්ඤිජ්ඣිතං සමන්තා පරික්කම්මිකා පත පුරිසානං අදාසි.

අපේකො රුජා බාරාණසියං කිර රුජා තජ්ඣි ආගන්තා අලභිකත පටියතතං නගරං ඔලොකෙකු රාජනිවෙසනං ආරාග්ග තත් තත් රතන්දරාසිං දිස්වා එවරුපං නගරමපහාය පබ්බජිතකාලකො පට්ඨාය පබ්බජ්ජානාමෙසා උලාරු හවිස්සතිති සුරාසොණෙකි මග්ගං පුච්ඡිකා

හත්ථිපාලස්ස සන්තිකං පායාසි. හත්ථිපාලො තස්ස චන්තනං ආගතං
 භාවං ඤාතො පටිමග්ගං ගන්තො ආකාසෙ නිසින්නො පරිසාය ධම්මං.
 දෙසෙතො අස්සමපදං තෙතො සබ්බං පරිසං පබ්බාජෙසි. එතෙත්තපායෙන
 අඤ්ඤාපි ජ රාජානො පබ්බජංසු. සත්ත රාජානො භොගෙ ජිහ්විසිංසු.
 ජන්තිංසයොජනිකො අස්සමො නිරන්තරො පරිපූරි. යො කාමවිතක්කො
 දිප්ප අඤ්ඤතරං විතක්කෙය්හි මහාපුරිසො තස්ස ධම්මං දෙසෙතො
 බ්‍රහ්මවිහාරභාවනඤ්ඤාව කසිණභාවනඤ්ඤාව ආවිකෙති. තෙ යෙ
 භුග්ගෙන කුතාභිඤ්ඤං නිබ්බතෙතො නිප්ප කොට්ඨාසෙසු ඥා
 නොට්ඨාසා බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බතතිංසු. තතිස්ස කොට්ඨාසං නිධා කත්වා
 එකො කොට්ඨාසො බ්‍රහ්මලොකෙ නිබ්බතති. එකො ඡත්ත කාම
 සග්ගෙසු. එකො ඉතිතං පාරිවරියං කත්වා මත්‍රස්සලොකෙ නිප්ප දුල
 සමපතතිස්ස නිබ්බතති. එවං හත්ථිපාලස්ස සාසනං අපගතනිරය
 තිරවජානගොතිපෙතතිවිසයාසුරකායං අහොසි.

ඉමංගම් තමමපණ්ණිදීපෙ පඤ්චාලකධම්මගුත්තනේරො කට
 කකිකාරවාසී පුස්සදෙවනේරො උපරිමණ්ඩලායක මලයවාසී මහා
 සඬ්ඝරකඛිතනේරො මලියමහාදෙවනේරො භග්ගිරිවාසී මහාදෙව
 නේරො ගාමනතපබ්බාරවාසී මහාසීවනේරො කාළුවලුම්භකිපවාසී
 මහාතාගනේරො කුද්දුලකසමාගමෙ මුගපකකසමාගමෙ මුලුපුතසොම
 සමාගමෙ අයෝගරජාතකසමාගමෙ හත්ථිපාලසමාගමෙ වසබ්බවච්ඡා
 නිකකිත්තපුරිසා අගෙසුං. තෙනාහ භගවා අභිනිවේරෙඨ කල්‍යාණෙති. a
 කල්‍යාණං හි තුරිතතුරිතෙනෙව කාතබ්බං.

සත්වා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතො එවං භික්ඛවෙ පුබ්බෙපි තථා
 ගතො මහානෙකබ්බමං නිකකිත්තොගෙවාති වත්වා ජාතකං
 සමොධානෙයි. තද් එප්පකාරි රාජා සුඤ්ඤාදනමහාරාජා අහොසි. දෙවි
 මහාමායා. පුරොගිතො කස්සපො. බ්‍රාහ්මණ් හද්දකාපිලානී. අජපාලො
 අනුරාද්‍රො ගොපාලො මොග්ගලානො. අස්සපාලො ඝාරිපුත්තො.
 සෙසපරිසා බුද්ධපරිසා. හත්ථිපාලො අහමෙවාති.

හත්ථිපාලජාතකං.

15. 14.

සමෝගරතතිං පඤ්චනති ඉදං සත්වා ජේතවනෙ විහරන්තො
 මහානෙකබ්බමඤ්ඤාව ආරබ්භ කපෙයි. ත භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපි
 තථාගතො මහානෙකබ්බමං නිකකිත්තො ගෙවාති වත්වා අතිතං ආහරි.

අතීතෙ බාරාණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජං කාරෙන්නෙ බ්‍රහ්ම
 දත්තස්ස රඤ්ඤා අග්ගමගෙසි ගබ්භං පටිලභිතො ලභ්ගබ්භ පරි
 භාරා පරිණතගබ්භා පච්චුසසමන්තන්තරෙ පුත්තං මිජායි. තස්සා පුරි
 මත්තභාවෙ එකා සපතති තව ජාතං ජාතං පජං බාදිද්ධං ලභිස්සාමිති
 පත්තං ඤාපෙයි. සා කිර සයං වඤ්ඤා හුත්වා පුත්තමාතුකොධෙත

තං පඤ්ඤාං කතං යකඤ්ඤානිකං නිබ්බන්ධි. ඉතරං රඤ්ඤා අග්ග මහෙසී හුත්වා ඉමං පුත්තං විජායි. සා යකඤ්ඤි තදා මකාසං ලභිත්වා දෙවියා පසානනියාව භික්ඛව්ජරුපා හුත්වා ආගන්ත්වා තං දුරකං ගහෙත්වා පලායි. දෙවි යකඤ්ඤි මෙ පුත්තං ගහෙත්වා පලායනීති මහා සඤ්ඤාන විරවි. ඉතරාපි දුරකං මූලකකඤ්ඤිය මූරමුරායනීති බාදිත්වා දෙවිං විකාරාදීති රොසෙත්වා තජ්ජත්වා පක්කාමි. රාජා සුත්වා කිං සක්කා යකඤ්ඤියා කාතුන්ති තුණ්හි අහොසි. පුත්ත දෙවියා විජායන කාලෙ යාලං ආරක්ඛමකාසී. දෙවි පුත්ත පුත්තං විජායි යකඤ්ඤි ආගන්ත්වා තමපි බාදිත්වා ගතා. තතිය වාරෙ තස්සා කුමරියං මහාසත්තො පටිසන්ධිං ගණ්හි.

රාජා මහාජනං සන්තිපාතාපෙත්වා දෙවියා ජාතං ජාතං පථං එකා යකඤ්ඤි බාදනී කීනත්තුවො කතතබ්බන්ති පුච්ඡි. අපේකො යක්කාතාම තාලපණ්ණස්ස භායනති දෙවියා හත්ථපාදෙසු තාලපණ්ණං බන්ධුං චට්ටනීති ආහ. අපරො අයොසරස්ස භායනති අයොසරං කාතුං චට්ටනීති ආහ. රාජා සාධුති අතතනො විජිතෙ කම්මාරෙ සන්තිපාතෙත්වා අයොසරං කපරාථාති ආණාපෙත්වා ආයුත්තකෙ අදුසී. අනෙත්තානගරෙයෙව රමණීයෙ භූමිභාගෙ ගෙහං පට්ඨපෙසුං. එමෙහ ආදිං කතා සබ්බෙ ගෙහසම්භාරා අයොමයාව අහෙසුං නවති මාසෙහි අයොමයං මහන්නං චතුරස්සසාලං නිට්ඨානමගමාසී. තං නිට්ඨං පඤ්ඤිතපදීපමෙව හොති.

රාජා දෙවියා ගබ්හපට්ඨපාකං ඤාත්වා අයොසරං අලඛිකාරාපෙත්වා තං ආදාය අයොසරං පාවිසී සා තත්ථ ධඤ්ඤාපුඤ්ඤලක්ඛණං පුත්තං විජායි. අයොසරකුමාරෙතෙවස්ස නාමං කරිංසු. තං බානිතං දත්වා මහන්නං ආරක්ඛං සංවිදනීත්වා රාජා දෙවිං ආදාය නගරං පදක්ඛිණං කතා අලඛිකතපාසාදතලමෙව අභිරුභී. යකඤ්ඤිපි උදකවාරං ගන්ත්වා වෙස්සවණස්ස උදකං හරන්ති ජීවිතකයං පත්තා මහාසත්තො අයොස රෙයෙව වබ්බිත්වා විඤ්ඤානං පත්තො තත්ථෙව සබ්බසිපපාති උග්ගණ්හි.

රාජා කො මෙ පුත්තස්ස වයපාදෙසොති අමචෙව පුච්ඡත්වා සොළස වස්සො දෙව සුරෙ ථාමසමපන්නො යක්කසහස්සමපි පටිබාහිතුං සමත්ථොති සුත්වා රජ්ජමස්ස දස්සාමිති සකලනගරං අලඛිකාරාපෙත්වා අයොසරතො තං නීහරිත්වා ආනෙථාති ආහ. අමචො සාධු දෙවොති ආදසයොජනිකං බාරාණසිං අලඛිකාරාපෙත්වා සබ්බාලඛිකාරවිභූසිතං මහිලවාරණං ආදාය තත්ථ ගන්ත්වා කුමාරං අලඛිකරිත්වා හත්ථිකකෙහි නිසීදුපෙත්වා දෙව කුලසත්තකං අලඛිකතනගරං පදක්ඛිණං කතා පිතරං කාසිරුජාතං චන්ද්‍ර අජේව සෙතව්ජතං ලභිස්සාථාති ආහංසු.

මහාසත්තො නගරං පදක්ඛිණං කරොන්නො ආරුමරාමණෙ යසකං වතපොක්කරණීභූමිරාමණෙයසකං පාසාදරාමණෙයසකාදීති දිස්වා විනොසි මම පිතුං මං එත්තකං කාලං බන්ධනාගාරෙ වසාපෙසි එවරුපං අලඛිකතනගරං දට්ඨුං න අදුසී කොත්තුවො මග්ගං දෙසොති

අම්බෙව පුච්ඡි දෙව නඤ්ඤි කුමහාකං දෙසො කුමහාකං පන දො හානිකො එකා යක්ඛිණි ඛාදි තෙන වො පිතා අයෝග්‍යරෙ වසාපෙසි අයෝග්‍ය රෙන කුමහාකං ජීවිතං ලභානති.

සො ඤේසං සුඤ්ඤා විනොදාසි අහං දසමාසෙ ලොහකුමහි නිරයෙ විය ගුප්තනිරයෙ විය ව මාතුකුච්ඡිමහි වසිත්වා මාතුකුච්ඡිතො නික්ඛන්තකාලතො පට්ඨාය සොලුසවසානාති එතස්මිං ඛනිකාගාරෙ වසිං ඛනි ඔලොකෙනතුමපි න ලභිං යක්ඛිණියා හන්තො මුත්තොපි පනාහං තෙව අජරො න අමරො කිමෙම රජෙන්න රජෙන්න ඝිත කාලතො පට්ඨාය දුන්නික්ඛමණං හොති අජෙව මම පිතරං පබ්බජ්ජං අනුජානාපෙත්වා ගිමවන්තං පටිසිත්වා පබ්බජ්ජාමිති.

සො නගරං පදකම්ණං කත්වා රුජකුලං පටිසිත්වා රුජානං වන්දිත්වා අට්ඨාසි. රුජා තස්ස සරිරසොහං ඔලොකෙත්වා බලවසිනෙහෙන අමබෙව ඔලොකෙසි තෙ කිං කරුණං දෙවොති වදිංසු. පුත්තමෙම රතනරාසිමහි ධර්මො වර්තමානි සංඛෙධනි අභිසංඝොත්වා කඤ්චිතමාලං සෙතව්න්තං උස්සාපෙත්වාති.

මහාසත්තො පිතරං වන්දිත්වා න මස්සං රජෙන්නන්තො අහං පබ්බ ජ්ජාමි පබ්බජ්ජං මෙ අනුජානාමාති අාහ. තාත රජං පටිකම් පිත්වා කිං කාරණං පබ්බජ්ජාති. දෙව අහං මාතුකුච්ඡිමහි දසමාසෙ ගුප්තනිරයෙ විය වසිත්වා කුච්ඡිතො නික්ඛන්තො යක්ඛහයෙන සොලුස වසානාති ඛනිකාගාරෙ වසන්තො ඛනි ඔලොකෙනතුමපි න ලභිං උස්සදතිරයෙ ඛන්තොවිය අහොසිං යක්ඛිණිතො මුත්තොමහිතිපි අජරං මරෙ න හොමි මවුත්තං මෙ න සක්කා කෙනවි ජීවිතුං හවෙ උක්කණ්ඨි තොසමි. යාව මෙ වෘග්ගිජරාමරණාති නාගව්න්තති තාවදෙව පබ්බජ්ජං ධම්මං වර්තමානි අලමෙම රජෙන්න අනුජාන මං දෙවොති වත්වා පිතු ධම්මං දෙසෙන්නො අාහ.

යමෙකරතතිං පඨමං ගබ්භෙ වසති මාණවො,
අබ්බුට්ඨිතොව සයති සගව්ජං න නිවත්තති.

න සුඤ්ඤිමානා න බලෙනවස්සිතා
නරු න ජීරන්ති නවාපි මියරෙ,
සබ්බං හි තං ජාති ජරුසුපද්ධතං
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.
වතුරභිතිං සෙතං සුභිංසරුපං
ජයන්ති රට්ඨාගිපති පසංග,
න මවුත්තො ජයිතුං උස්සහන්ති
තමෙම මනී හොති වරුමි ධම්මං.
හජීති අස්සෙති රපෙති පනතිති
පරිවාරිතා මුච්චරෙ එකවෙය්සා,
න මවුත්තො මුච්චිතුං උස්සහන්ති
තමෙම මනී හොති වරුමි ධම්මං.

ගජ්ඣි අසොති රජෙති පතනිති
සුර පහඤ්ඤානි පබංසයනති,
න මවුනො හඤ්ඤාං උසාහනති
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

මහතා ගජා භික්ඛාගලා පභික්ඛා
තගරාති මද්දනති ජනං හනනති,
න මවුනො මද්දාං උසාහනති
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

ඉසාසිනො කතහත්තාපි ධිර
දුරෙපානි අකඛණ්ණවෙගිනොපි,
න මවුනො විජ්ඣාං උසාහනති
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

සරාති බියනති සසෙලකානතා
සබ්බං හි තං බියති දීඝමනතරං,
සබ්බං හි තං හඤ්ඤා රෙකාලපරියං
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

සබ්බසමෙවං හි තරාතනාරිතං
චලාචලං පාණ්ඩුනොධ ජීවිතං,
පටොව සුත්තසාසන දුමොව කුලජො
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

දුමපථලානෙව පතනති මාණවො
දහරා ව වුද්ධා ව සරිරභෙදා,
නරියො නර මාණිමපොරිසා ව
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

නායං වයො තාරකාර්ඝ්ණනිහො
යදබ්බතීතං ගතමෙවද්දති තං,
ජිණ්ණසා හි නපි රතී කුතො.සුඛං
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

යකකා පිසාවා අථවාපි පෙනා
කුපිතාපි තෙ අසාසනා මනුසො,
න මවුනො අසාසිකුසාහනති
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

යකකා පිසාවෙ අථවාපි පෙනා
කුපිතෙපි තෙ නිජ්ඣපතං කරොනති,
න මවුනො නිජ්ඣපතං කරොනති
තවෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

අපරාධකෙ හෙළකෙ දුසකෙ ව
රුජානො දණ්ඩනති විදිනි දෙසං,
න මව්වුනො දණ්ඩිතූස්ස හනති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

අපරාධකා දුසකා හෙළකා ව
ලභනති තෙ රුජ්ඣො නිජ්ඣපෙච්ඡං,
න මව්වුනො නිජ්ඣපනං කරොනති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

න බතති යොති නපි බ්‍රාහ්මණොති
න අභිස්සං බලවා තෙජවාපි,
න මව්වුරාජස්ස අපෙක්ඛමන්ති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

සීහාව ව්‍යග්ගාව අපොපි දිට්ඨියො
පසස්ස බාදනති විපථඤ්ඤානං
න මව්වුනො බාදිතූං උස්ස හනති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

මායාකාරා රහිතමජ්ඣෙකි කරොනතා
මොහෙනති වක්ඛති ජනස්ස තාවදෙ,
න මව්වුනො මොහතිතූස්ස හනති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

ආසිවිසං කුපිතං උග්ගතෙජං
බසනති මාරොනතිපි තෙ මනුස්සං,
න මව්වුනො බසිතූං උස්ස හනති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

ආසිවිසං කුපිතං යං බසනති
තික්ඛිත්තං තෙසං විසං හනනති,
න මව්වුනො දට්ඨිවිසං හනනති
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

ධම්මනතරී වෙතරණී ව හොජො
විසාති හනන්තා භුජ්ඣතමානං,
සුසනති තෙ කාලකතා තප්ථව
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

විජ්ජාධරා සොරමධිගමානා
අදස්සනං ඔසධෙති වජ්ජනති,
න මව්වුරාජස්ස වජ්ජනදස්සනං
තමෙම මනී හොති වරාමි ධම්මං.

ධම්මො ගච්ච රක්ඛති ධම්මචාරිං
 ධම්මො සුච්ඡේදො සුඛමාවහාති,
 එසාතිසංඝො ධම්මෙ සුච්ඡේදො
 න දුග්ගතීං ගච්ඡති ධම්මචාරි.

තා හි ධම්මො අධම්මො ච උභො සමවිපාකිනො,
 අධම්මො නිරයං තෙති ධම්මො පාපෙති සුග්ගතිනති.

තත්ථ සමෙකරතීනති යෙභුග්ගෙන සත්තා මාතුකුච්ඡිති පටිසන්ධිං ගණනන්තා රතතිං ගණනති තස්මා එවමාහ. අයං පනෙත්ථ අන්තො යං එකරතතිං වා දිවා වා පයමමෙව පටිසන්ධිං ගහෙත්වා මාතුකුච්ඡිත්ථානෙ ගබ්භෙ වසති. මාණ්ඩොති සත්තො කලලභාවෙන පටිඨාති. අබ්බුධිනොව සසන්ධිති සො මාණ්ඩො යථා නාම වලාහක සංඛාතො අබ්බො වුට්ඨිතො නිබ්බන්තො වාසුවෙහා ගතො පතිගච්ඡති. තථෙව-

පයමං කලලං භොති කලලා භොති අබ්බුදං,
 අබ්බුද ජායතෙ පෙසි පෙසි නිබ්බන්තතෙ සත්තො,
 සතා පසාඛා ජායනති කෙසා ලොමා නඛාපි ව.

යඤ්චස්ස භුඤ්චති මාතා අන්තං පාණ්ඤච භොජනං,
 තෙන සො තත්ථ යාපෙති මාතුකුච්ඡි ගතො නරොති.

ඉදං මාතුකුච්ඡියං කලලාදිභාවං කුච්ඡිතො ව නික්ඛන්තො මන්දසකාදිභාවං ආපජ්ජමානො සත්තං සම්මතං ගච්ඡති. සගච්ඡං න නිවත්තනීති සවායං එවං ගච්ඡන්තො පුත අබ්බුදතො කලලභාවං පෙසිආදිතො වා අබ්බුදාදිභාවං ඛිඛාදසකතො මන්දසකභාවං වණ්ණදසකාදිතො වා ඛිඛාදසකාදිභාවං පාපුණ්ණිකං න නිවත්තනී යථා පත වලාහකො වාතවේගෙන සඤ්චුණ්ණියමානො අහං අසුකට්ඨානෙ නාම උට්ඨිතො පුත නිවත්තනී තත්ථෙව ගතත්වා පකාතිභාවෙන සංඝාමීති න ලභති යදස්ස ගතං තං ගතමෙව යං අන්තරහිතං තං අන්තරහිතමෙව භොති. තථා සොපි කලලාදිභාවෙන ගච්ඡමානො ගච්ඡතෙව තස්මිං තස්මිං කොට්ඨාසෙ සංඛාරං පුරිමපුරිමානං පච්චයා නුත්වා පච්ඡන්තො අනිවත්තනී තත්ථ තත්ථෙව භිජ්ජනති ජරාකාලෙ සංඛාරං අලෙහති එස පුබ්බෙ යුවා එමසමපන්නො කතො පුත තං නිවත්තනී තත්ථෙව කරිස්සාමාති න ලභනති තත්ථ තත්ථෙව අන්තරධායනතී දස්සෙති. න සුච්ඡේදමානාති උභතො වුලභසංඛාතෙ යුජ්ඣන්තා. න බලෙනවසන්තාති න කායබලෙන යොධබලෙන වා උපගතා සමන්තාගතා. න ජීරණතීති පුරිමනකාරං ආහරිත්වා එඛරුපාපි නරා න ජීරනති න වාපි නම්යසරෙති අන්තො වෙදිතබ්බො. සබ්බංගිණනති මහාරජ සබ්බමෙවති ඉදං පාණිමණ්ඩලං මහායනෙන පිට්ඨිමානා උච්ඡ්ඤ්ඤා විස ජාතියා ව ජරාය ව උපද්දතං තිව්චං පිට්ඨිතං. කම්මමති භොතීති තෙන කාරණෙන පබ්බජිත්වා ධම්මං වරම්භි මති භොති විතතං උපපජ්ජති. මතුරම්භිනති ගජි ආදිති වතුරබෙහති සමන්තාගතං.

සෙනං සුභිංසරාපනති සුට්ඨිභිංසකකපාතිකං සෙනං. ජසනනීති කදච
එකලෙව රජානො අතතනො සෙනාය ජිනනති. නමච්චුනොති තෙපි
රජානො මහාසෙනස්ස මච්චුනො සෙනං ජයිතුං න උස්සගනති.
න ව්‍යාධිරජාමරණාති මද්දිතුං සකෙකානති. මුච්චරෙ එකච්චසාති
තෙති හප්පිආදීති පරිවාරිතා එකලෙව පච්චාමිත්තානං හත්තො
මුච්චනති මච්චුනො පත සනතිකාමුච්චිතුං න සකෙකානති පහසස්ස නනීති
එතෙති හප්පිආදීති පච්චාපිකරාජුතං නගරති හසුන්නති. පබංස
සනනීති මහාජනං බංසෙනතා පබංසෙනතා ජීවිතකයං පාපෙනති.
න මච්චුනොති තෙපි මරණකාලෙ පතෙන මච්චුනො හසුන්දුං න
සකෙකානති. ගිනනගලා පගිනනාති නිසු ආනෙසු පගිනනා සුඤ්ඤා
මදං ගලනතා පග්ගරිතමදති අපේඨා. න මච්චුනොති තෙපි
මහා මච්චුං මද්දිතුං න සකෙකානති. ඉස්සාසිකාති ඉස්සාසා
බිනුගගා. කනගප්පාති සුසිකකිතා. දුරෙපානීති සරං දුරෙ පානෙතුං
සමත්ථා. අකඛණ්චෙධිනොති අවිරුධිවෙධිනො විජුස්සාලොකෙන
විජුකිතසමත්ථා වා. සග්ගති අනොතතතාදීති මහාසරං විගනනියෙව.
සසෙලකානනාති සපබ්බතවතසකෙකා මහාපඨවිපි සියති. සබ්බංගි
නනති සබ්බං ඉදං සබ්බාරගතං දීඝමනතරං ධනං විගතෙව කප්පට්ඨා
නග්ගිං පඤ්ඤා මහාමෙරුපි අග්ගිමුඛෙ මබ්බසිත්තං විග විලියතෙව.
අඤ්ඤානොපි සබ්බාරො ධාතුං න සකෙකානති. කාලපටිසන්ති කාල
පරිගායං නස්සතකාලවාරං පඤ්ඤා සබ්බං හසුන්දරෙව සබ්බසබ්බාරගතං
භිජුතෙව තස්ස පතාසතත්ථං සත්තසුරියසුත්තං ආගරිතබ්බං. චිලා
චලනති වස්සවං සකතාවෙන ධාතුං අසමත්ථං නානාභාවවිනාභාව
සභාවමෙව. පාණභුනොධ ජීවිතනති ඉධ ලොකෙ ඉමෙසං පාණභු
තානං ජීවිතං. සමොච ධුතතස්ස දුමොච කුලපේති සුරාධුතොති
සුරං දිස්සා උදරෙ බඳුං සාවකං දන්ධපි පිපතෙව නදිකුලෙ ජාත
දුමොච කුලෙ ලුජ්ජමානෙ ලුජ්ජති. යථා එස පටොච දුමොච වස්සවලා
එචං සත්තානං ජීවිතං දෙවති. දුමපථලානෙවති යථා පකකාති
එලාති වාතාගතාති දුමග්ගතො භූමියං පතනති තපේවිමෙ මාණවො
ජරාවාතාගතා ජීවිතා ගිලිත්වා මරණපඨවියං පතනති. දහග්ගති
අත්තමසො කලලභාවෙ සීතාපි. මජ්ඣිමපොට්ඨසාති නාරිතරුතං
මජ්ඣෙ සීතා උභතොබ්‍යසුන්දරකතපුංසකා. තාරකඛ්ඨජසනනිසොති
යථා තාරකරජා කාලපකෙඛ බිණො පුත ජුණ්ඤපකෙඛ පුරති න එචං
සත්තානං වගො සත්තානං හි සදබ්බනීතං ගතමෙවදනීතං න තස්ස
පුතාගමණං අපි. කුණො රතීති ජරජණ්ණස්ස කාමභුණ්ණසු රතීපි
තප්පි තෙ පටිච්ච උපපජ්ජනකසුඛං කුණොගෙව. සකඤ්ඤාති මභිද්ධිකා
ගකකා. පිසාචාති පංසුපිසාවකා. පෙණාති පෙතතිවිසසිකා. අස්ස
සනනීති අස්සාසවතෙන උපගනනති ආවිසනනීති වා අපේඨා. න මච්චු
නොති මච්චුං පත තෙපි අස්සාසෙන වා උපගතිතුං ආවිසිතුං වා
න සකෙකානති. නිජ්ජාපනං කප්පනනීති බලිකමච්චසෙන බමාපෙනති
පසාදෙනති. අපඤ්ඤාති රජාපරාධකාරෙන. දුසසෙති රජ්ජසකෙ.

සෙය්‍යෙහි සකිවෙජදදීති ලොකවිගෙය්‍යෙ. ගුණනොති රුජානො. විදිකු දෙසනති දෙසං ජාතිකා යථානුරූපෙන දෙසනිත දෙසනිනති. නමවුනොති තෙපි මවුටු දණ්ඩසිතුං නසකෙකානති. නිජකාපෙතුනති සකිති අතතනො නිරපරධිභාවං පකාසෙකා පසාදෙතුං. අබ්බකා බලවා ගොජවාපිති ඉමෙ අසිං අයං කායබලසුඤ්ඤාදීති බලවා අයං තෙජවාති එවමි. නමවුගුණසංසංඝසංඝමය්‍යෙති එකසම්මිසි සතෙක අපෙකකා පෙමං සිතෙහො වා නඤ්ඤි. සබ්බමෙවතිමද්දති දසෙකති. පසසකාති බලකකාරෙන අභිභවිතා. නමවුනොති තෙපි මවුටු. බාදිතුං න සකෙකානති. කුණ්ණනොති මායං කරුණකා. මොහෙකති අභුතං භුතං කතා දසෙකනා තං මොහෙනති. උග්ගකෙණති උග්ගතෙන විසෙන සමනතාගතා. නිකිච්ඡකාති විසවෙජා. බමමසනරි වෙකරණි ව ගොජොති එතෙ එවනතාමකා වෙජා. සොරමිස මානාති සොරං නාම විජං අධියනතා. ඔසබෙතිති සොරං වා ගාමිථි. වා විජං සාවෙකා ඔසබිං ආදාය තෙ පවච්ඡිකාතං අදසනතං වජනති. බමෙමාති සුචරිතධම්මො. රකකිති යෙන රකකිතො තං පටිරකකිති. සුබනති ඡස්ස කාමසග්ගෙස්ස සුබං ආවහති. පාපෙතිති පටිසනිවසෙන උපනෙති.

එවං මහාසතෙතා චතුර්විංශකා ගාථාති පිතු බමමං දෙසෙකා මහා රුජ කුමහානං රජං කුමහාකමෙව ගොභු න මග්ගං ඉමිනා අත්ථො කුමෙහති පත සද්ධිං කපෙන්නමෙව මං ව්‍යාධිජරාමරණාති උපගව්ජනති තිට්ඨථ කුමෙහති චතො අයදාමං. නිජිකා මතතභජී විය කසුඛත පඤ්ඤං නිජිකා සිහපොතකො විය කාමෙ පහාය මාතාපිතරෙ වජිකා නිකමි. අථස්ස පිතා මමපි රජෙන්නත්ථො නඤ්ඤි රජං පහාය තෙන සද්ධිංගෙව නිකමි. තසමි නිකකතෙන දෙවිපි අමච්චාපි බ්‍රාහ්මණගහපතියාදයොපිති සකලනගරවාසිනො ගෙහාති ඡබෙතිතා නිකමිස්ස. සමාගමො මහා අහොසි පරිසා ආදසයොජනිකා ජාතා තං ආදාය මහාසතෙතා සිමවනතං පාවිසි. සතෙකා තස්ස නිකකතභාවං ඤාතා විසසකමමං පෙසෙකා ආදසයොජනායාමි සතතයොජනවිජාරං අස්සමපදං කාරෙසි. සබ්බෙ පබ්බජිතපරිකකාරෙ පටියාදපෙසි. තතොපරං මහාසතතස්ස පබ්බජ්ඣව ඔවාදදානඤ්ඤි බ්‍රහ්ම ලොකපරායණතාව පරිසාය අනපායගමණියතාව සබ්බා හෙට්ඨා චුත්ත තයෙතෙව වෙදිතබ්බා.

සත්ථා ඉමං බමමදෙසනං ආහරිතා එවං නිකකවෙ පුබ්බෙපි තථා ගතො මහානෙකකමමං නිකකතොගෙවාති චතො ජාතකං සමොධා නෙසි. තදා මාතාපිතරෙ මහාරුජකුලාති අහෙස්සං. පරිසා බුද්ධිපරිසා. අයොසරපණිතො අහමෙවාති.

අසොසරජනකං.

විසතිනිපාතවණ්ණනා නිට්ඨිතා.

16. 1.

කිං ඡන්දෝ කිම්බිපසායොති ඉදං සත්ථා ජේතවනේ විහරන්තො උපොසථකමමං ආරබ්භ කපෙසි. එකදිවසං හි සත්ථා බුදු උපාසකො ව උපාසිකායො ව උපොසපිතො ධම්මසවණන්ථාය ආගන්තො ධම්මසභායං නිසින්නො උපොසපිතත්ථ උපාසකාති පුච්ඡන්තො ආමගන්තොති වුත්තො සාධු වො කතං උපොසථා කරුනෙතොති පොරුණකො උපධුද්ධිපොසථ කම්මස්ස නිස්සන්දෙන මගන්තං යසං පටිලභිංසුති චන්තා තෙති යාවිත්තො අනිතං ආහරි.

අනිතෙ බාරුණසියං බුහුමදන්තො ධම්මෙත රජුං කාරෙන්නො සඤ්ඤා අගොසි දුතසිල උපොසථකමෙමසු අපථමෙත්තො. සො සෙසෙපි අමච්චාදයො දුතාදිසු සමාදපෙසි. පුරුණෙතිනො පනස්ස පරපිට්ඨිමංසිතො ලඤ්ඤාබාදකො කුට්ඨිනිච්ඡසිකො අගොසි. රුජා උපොසථදිවසෙ අමච්චාදයො පසෙකාසාපෙත්වා උපොසපිකා ගොථාති ආහ. පුරුණෙතිනො උපොසථං න සමාදිසි. අථ නං දිවා ලඤ්ඤා ගගෙත්වා කුට්ටං කත්වා උපට්ඨානං ආගතං රුජා තිං උපොසපිකොති අමච්චෙ පුච්ඡන්නො තමපි ආචරිය උපොසපිකොති පුච්ඡි. සො ආමාති මුසාවාදං කත්වා පාසාද මගරි.

අථ නං එතො අමච්චො නනු තුමෙත න උපොසපිකාති වොදෙසි සො ආහ අහං චෙලායමෙව භුඤ්ජිං ගෙහං පන ගන්තො මුඛං විකඩාලෙත්වා උපොසථා අභිට්ඨාය සායං න භුඤ්ජිස්සාමි රතනිං සිලං රක්ඛිස්සාමි. එවමෙම උපධුද්ධිපොසථකමමං හවිස්සාතිති. සාධු ආචරියාති සො ගෙහං ගන්තො තථා අකාසි. පුත්තකදිවසං තස්මිං විනිච්ඡයෙ නිසින්නො අඤ්ඤාතරු සිලවතී ඉපි අට්ටං කරුනන්ති සරං ගන්තුං අලභමානා උපොසථකමමං නාතිකක්ඛිමිස්සාමිති උපකපෙට්ඨ තාලෙ මුඛං විකඩාලෙතුං ආරභි. තස්මිං බණේ මුග්ගමණස්ස සුපකකානං අමානං අමබපිණ්ඩි ආහරිසිත්ථ. සො තස්සා උපොසපිකභාවං ඤාත්වා ඉමං බාදිත්වා උපොසපිකා ගොතිති අදාසි සා තථා අකාසි. එත්තකං බුග්ගමණස්ස කමමං.

සො අපරභාගෙ කාලං ආත්වා හිමවන්තපදෙසෙ නොසිති ගඞ්ඨාය තීරෙ තියොජනිකො අමබවනෙ රමණීයෙ භුමිභාගෙ සොභග්ගප්පත්තෙ කතකවිමානෙ අලභිකතසිරිසයනෙ සුත්තප්පවුද්ධො විය තිබ්බතති අලභිකතපටියත්තො උත්තමරූපධරෙ සොලසසගස්ස දෙවකඤ්ඤපට්ඨාරෙ. සො රතනිං යෙව තං සිරිසම්පත්තිං අනුගොති. වෙමාතිකපෙතභාවෙනතිස්ස කම්මසරිකවකො විපාකො අගොසි.

තස්මා අරුණෙ උග්ගච්ඡන්නෙ අමබවනං පටිසිති. පටිට්ඨිකබණ්ණෙ යෙවස්ස දිබ්බත්තභාවො අත්තරධායති අසිඛන්තාලප්පමාණො අත්තභාවො තිබ්බත්තති. සකලසර්ථං ක්ඛායති සුප්පජිතකිංසුකො විය ගොති. විසු ගන්තෙසු එකෙකාව අභිගුලී තත්ථ මහාකුදාලප්පමාණො තවා ගොන්ති. තෙති නාබෙති අත්තනො පිට්ඨිමංසං ථාලෙත්වා උග්ගරිත්වා බාදන්තො වෙදනාමත්තො මහාරවං රචන්තො දුක්ඛං අනුගොති.

සුරියෙ අත්මෙතෙන සරිරං අනතරධායති දිබ්බසරිරං නිබ්බතතති. අලභිතතපරියතතා දිබ්බතාටකියො නානාසුරියාති ගහෙත්වා පරිවාරෙනති සො මහාසම්පතතිං අනුභවතොතා රමණීයෙ අම්බවතෙ දිබ්බපාසාදං අභිරුහති. ඉති සො උපසාසපිකාය ඉප්පියා අම්බඵලදුනතිස්සඤ්ඤා තියොජනිතං අම්බවතං පරිලභි. ලඤ්චං ගහෙත්වා කුටට්ඨකරණනිස්සඤ්ඤා ජන පිට්ඨිමංසං උප්පාවෙත්වා බාදති. උපඤ්චුපොසඵතිස්සඤ්ඤා රතතිං, රතතිං යසං අනුගොති. සොලසසහස්සනාටකිපරිවුචො පරිවාරෙසි.

තස්මිං කාලෙ බාරණසිරුජා කාමෙසු දෙසං දිස්වා ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජිත්වා අධොගඛායා රමණීයෙ භූමිපාදෙසෙ පණණසාලං කාරෙත්වා උඤ්ජාවරියාය යාපෙතොතා විහාසි. අපේකදිවසං තඬා අම්බවතා මහාසම්පමාණං අම්බපක්කං ගඛායා පතිත්වා සොතෙන වුග්ගමානං තස්සතාපසස්ස පරිගොගතිත්වාතිමුඛං ආගමි. සො මුඛං ධොවතොතා තං මජ්ඣෙ නදියා ආගව්ජනතං දිස්වා උදකං තරතොතා ගතත්වා ආදාය අස්සමපදං ආගරිත්වා අග්ගාගාරෙ ධූපෙත්වා සත්තෙන ඵාලෙත්වා යාපන මතතං බාදිත්වා සෙසං කාදලිපතෙතති පරිවර්තදෙත්වා පුතපුතදිවසෙ යාවපරික්කයා බාදි. තස්මිං පත බිණෙ අඤ්ඤං ඵලාඵලං බාදිතුං නාසක්ඛි රසතණ්ඤාය බජ්ඣත්වා තමෙව අම්බපක්කං බාදිස්සාමිති නදීතිරං ගතත්වා නදිං ඔලොකෙතොතා අම්බං අලභිත්වා න උට්ඨතිස්සාමිති සනතිට්ඨානං කත්වා නිසිදි.

සො තත්ථ නිරුහාරෙ ඵකම්පි දිවසං දොපිති ඡ දිවසාති වාතා තපෙන පරිසුස්සතොතා ඔලොකෙතොතා නිසිදි. අථ සත්තමෙ දිවසෙ නදිදෙවතා ආවජ්ජමානා තං කාරණං ඤාත්වා අයං තාපසො තණ්හාවසිකො හුත්වා සත්තාහං නිරුහාරෙ ගඛං ඔලොකෙතොතා නිසිදි ඉමස්ස අම්බපක්කං අදාතුං න සුත්තං අලභතොතා මරියාති. දස්සාමිස්සාති ආගතත්වා ගඛායා උපරි ආකාසෙ ධුත්වා තෙන සද්ධිං සලලපතති පඨමං ගාථමාහ.

තිං ඡඤ්ඤ නිමග්ගිප්පායො ඵකො සමමසි සමමති,
තිං පත්ථයානො තිං ඵසං කෙන අත්තෙත්වා බ්‍රාහ්මණොති.

තත්ථ ඡඤ්ඤති අජ්ඣාසයො. අධිප්පාසොති විතතං. සමමසිති අවජ්ඣ. සමමතිති ගිලෙන. ඵසනති ඵසනොතා. බ්‍රාහ්මණොති පබ්බ ජිනතොතා තාපසං ආලපති. ඉදං වුත්තං ගොති-බ්‍රාහ්මණ තිං තිං අධිප්පායො තිං විනෙතනොතා තිං පත්තෙතොතා තිං ගවෙසනොතා කෙනත්තෙත්වා ඉමස්මිං ගඛායාතිර ගඛං ඔලොකෙතොතා නිසිනොතාති.

හං සුත්වා තාපසො නව ගාථා අභාසි.

ගථා මහාවාරිධරෙ කුලොතා සුපරිතාගවා,
තදුපමං අම්බපක්කං චණ්ණගඤ්ඤරසුත්තමං.

තං වුඤ්ඤානං සොතෙන දිස්වානාමලමජ්ඣිමේ,
පාණීති නං ගහෙත්වාන අග්‍යායතනමාහරිං.

තභො ඛදලිපතෙනසු නික්ඛිපිත්වා සයං අහං,
සපේන නං විහපෙපත්වා බුට්ඨිපාසං අහාසි මේ.

සොහං අපෙතදරපො ව්‍යන්තිභුතො දුබ්බකමො,
අස්සාදං නාබිගච්ඡාමි ඵලෙසඤ්ඤසු කෙසුපි.

සොසෙත්වා නුත මරණං තං මමං ආචතිස්සති,
අමිං යස්ස ඵලං සාදුං මධුරග්‍යං මනොරමං
යමුඤ්චිං වුඤ්ඤානං උද්දිස්වා මහණණ්ණවේ.

අක්ඛාතං තෙ මයා සබ්බං යස්මා උපවසාමහං,
රමමං පතිතිසිනේනාසමි පුට්ඨලොමායුතා පුට්ඨ.

තිඤ්ච ඛො මෙ අක්ඛාසි අත්තානමපලාසිති,
නාචා තිමසි කල්‍යාණී කිස්ස වා තං සුමජ්ඣිමේ.

රුපපට්ටපමුමට්ඨිව ව්‍යග්ගිව ගිරිසානුජා,
යා සන්ති නාරියො දෙවෙසු දෙව්‍යානං පරිවාරිකා.

යා ව මනුස්සලොකස්මිං රුපෙන නාගතිත්තියො,
රුපෙ තෙ සද්ධි නත්ති දෙවෙසු ගතිබ්බමනුස්සලොකො.

පුට්ඨාසි මෙ වාරුපුබ්බබ්බි බුද්ධි
අක්ඛාති මෙ නාමඤ්ච බ්බුවේ වාති.

තත්ථ වාසිඨෙණ ඤාමහාති උද්ඝාතවො. සුපටිත්තානමාති සුසං
සිතො. වණ්ණගඤ්චරසුත්තමනාති වණ්ණගඤ්චරසෙති උත්තමං. දිස්වා
නාති දිස්වා. අමලමජ්ඣිමේති නිමමලමජ්ඣිම දෙවතං ආලපනේනා ඵව
මාහ. පාණීතිති ගතේති. අග්‍යායතනමාහරිනාති අත්තනො අග්ගි
හුත්තසාලං ආහරිං. වික්ඛපෙපත්වාති ජිහ්විත්වා. වික්ඛපෙනත්වාතිපි පාශො.
බාදිනාති පාශසෙසො. අහාසි මෙතිතං ජිව්ගග්‍යො සපිතමත්තමේව
සත්තරසගරණීසහස්සාති ඵරිත්වා මම බුද්ධඤ්ච පිපාසඤ්ච ගරි. අපෙත
දරපොති විගතකායවිතතදරපො සුඛානොජනං භූත්තස්ස විශ ගි තස්ස
තං සබ්බදරපං අපගරි. ව්‍යන්තිභුතොති තස්ස අමිපකකස්ස විග
තතේනා ජාතො පරික්ඛිණ්ණඅමිපකකො හුත්වාති අපේවා. දුබ්බකමොති
දුකේකත අසානෙන කායකකමෙන වෙව විත්තතිලමපේන ව සමන්තා
ගතො අඤ්ඤසු ඛදලිපණ්ණාදිසු ඵලෙසු පරිත්තකමපි අස්සාදං නාබි
ගච්ඡාමි. සබ්බාති ජිව්ගාය සපිතමත්තාති තිත්තානෙව සමපජ්ජනාති
දිපෙති. සොසෙත්වානාති නිරාගාරතාය සොතෙත්වා සුක්ඛාපෙත්වා. නං
මමනාති තං මම. යස්සාති යං අස්ස අහොසිති අපේවා. ඉදං වුත්තං හොති-
යං ඵලං මම සාදුං අහොසි යමහං ගමිතේරෙ පුට්ඨඋද්ඝාතකිසිබ්බාතෙ
මහණණ්ණවේ උඤ්ඤානං තත්තො උද්ධිස්වා උඤ්චිං තං අමිං මම මරණං
ආචතිස්සතිති මඤ්ඤමි. මග්ගෙනං අලගත්තස්ස ජිවිතං නාපට්ඨනාතිස්ස

නිති. උපවසාමිති මුළුපිපාසාති උපගතො දුසාමි. රමමං පති
 නිසිනෙනාසමිති රමණියං නදිං පතිනිසිනෙනා අහං. පුපුලොමාසුතා
 පුපුති අයං නදී පුපුලොමෙති මවෙති අයුතා පුපු විපුලා. අපිනාම
 මෙ ඉතො සොචි හවෙය්‍යාති අධිප්‍යායො. අපලාසිනිති අපලාසිතො
 මම සමමුඛෙ සිතෙති දෙවතං ආලපති. අපලාසිනිතිපි පාසො පලාප
 රතිතෙ අනවච්ඡසරීරෙති අපො. කියං වාති කියං වා කාරණං ඉධා
 ගතාසිති පුච්ඡති. රූපපපවපප්‍රිමවසිවාති සුචුප්‍රිමවසිකඤ්චතපට්ඨ
 සදිසා. ව්‍යග්ගිවාති ලීලාචිලාසෙන තරුණව්‍යග්ගපොතිකාවිය. දෙවා
 නිනාති ඡන්තං කාමාවච්චදෙවතං. සාවමනුස්සලොකස්මිනති යා වා
 මනුස්සලොකෙ. රූපෙන නිකාමිති සොති රූපෙන අනාගතාඉච්ඡියො
 තච්ඡති අත්තතො සමාචාරාය ඵලමාහ. තව රූපසදිසාය නාම ත හවි
 තබ්බතතිසියං අධිප්‍යායො. ගඤ්ඤිමනුස්සලොකෙති මුලගකාදි
 නිසිතිතෙසු ගඤ්ඤිමනුස්සලොකෙ ව. වාරූපබ්බවසිති
 වාරූතා පුබ්බමෙහත වරලකඤ්ඤත සමන්තාගතෙ. නාමඤ්ච බකි
 චෙව්‍යාති අත්තතො නාමගොත්තඤ්ච බකිචෙ ව මග්ගං අකකාතිති වදති.
 තතො දෙවතා අධි ගාථා අහාසි.

යං චං පතිනිසිනෙනාසි රමමං මුග්ගණ කොසිකිං,
 සාහං භුසාලයාචුත්ථා වරවාරිවගොසසා.

තාතාදුමගණාතිණණා බහුතා ගිරිකඤ්ඤ,
 මමෙව පමුඛා ගොන්ති අභිසඤ්ඤති පාචුසො.

අපො බහුවතාතොද නීලවාරිවසිකරු,
 බහුතා නාගච්ඡෙතොද අභිසඤ්ඤති වාරිතා.

තං අමච්ඡමුලලුපා නිපා තාලාචුදුමරු,
 බහුති ඵලජාතාති ආවගනති අභිණතසො.

ගඬකිඤ්ච උගතොතිරෙ ඵලං පතති අමුනි,
 අසංසයං තං සොතස්ස ඵලං ගොති වසානුගං.

ඵතදඤ්ඤය මෙධාචී පුපුපඤ්ඤ සුණොති මෙ,
 මා රෙවගමභිසඬං පරිසෙධ ජනාධිප.

නවාහං වද්ධවං මඤ්ඤ යං චං රට්ඨාභිවද්ධන,
 ආවෙය්‍යමාතො රුජ්ඣි මරණං අභිකඬාසි.

තස්ස ජාතනති පිතරෙ ගඤ්ඤාච සදෙවතා,
 යෙවාපි ඉසයො ලොකෙ සඤ්ඤතතතා යසසිනො.
 අසංසයං තෙ ජාතනති වද්ධභූතා යසසිනොති.

තත්ත කොසිකිනති යතචං මුග්ගණ රමමං කොසිකිං ගඬං
 පති නිසිනෙනා. භුසාලයාචුත්ථාති භුසෙ වණ්ඨසොතෙ ආලයො
 යස්ස විමානස්ස තස්මිං අධිවත්ථා ගඬගව්‍යකම්මානවාසිනිති අපො.
 වරවාරිවගොසසාති වරවාරිවගෙන ඔසෙන සමන්තාගතා. පමුඛාති

තා පුත්තප්පකාරා ගිරිකඤ්ජරා මං පමුඛං කරොන්ති අහං තාසං පමොක්ඛාහොමිති දස්සෙති. අභිසංඤ්ඤානීති සඤ්ජනති පටිත්තනනති තතො තතො ආගන්ත්වා මං කොසිකං ගච්ඡං පටිසන්තිති අපේරා. මනාපොදා දුති න කෙවලං කඤ්ජරව අප්ථබො බහු වනතොදා තථො තථො වනමහා උදකානිපි බහුති පටිසන්තිති. නිලවාපිවතිකුණති මණ්ඩවණේන නිලෙන වාරිතා සුත්තෙ උදකකඛකුසලිකාතෙ වගෙ ධාරයනතියො. නාගවිත්තොදුති නාගානං විතතිකාරෙන වනසලිකාතෙන වා උදකෙන සමන්තාගතා. වාපිනාති එවරුපා හි බහු නදියො මං වාරිතාව අභි සඤ්ජනති සුරෙනතීති දස්සෙති. කාති තා නදියො. ආමහනාති එතාති අමොදීති ආකාසිනති සබ්බාති හි එතාති උපයොගපේර පටිවත්ත වචනාති. අප්ථ වා කාති උපයොගබහුවචනං. ආමහනාති ඉමාති අමො දීති තා නදියො ආගච්ඡන්ති උපගච්ඡන්තිති අපේරා. එවං උපගතාති පන මම සොතං පටිසන්තිති අභිප්පායො. සොතායාති යං උභතො තිරෙ ජාතරුකෙති එලං මම අමුඛි පතති සබ්බතතං මම සොතස්සෙව වසානුගං හොති. නිප්පත්ති සංසරොති එවං අමප්පකායා නදියො තෙන ආගමණකාරණං කපෙයි. මෙධාවි පුප්පසංඤ්ජනි උභයං ආලපන මෙව. මාගේවසාති එවාං තණ්හාහිසභං මා රෙවය. පටිසෙධාති පටි සෙධෙති තනති රජානං ඔවදති. මද්ධමනති පඤ්ඤවදානාවා පණ්ණිත භාවං. රධ්වාතිමද්ධනාති රධ්වං අභිවදාන. ආමෙසාමානොති මංස ලොහිතෙහි ආවියනොතො වසිත්තොතො තරුණොව හුන්වාති අපේරා. රජ්ජිති තං ආලපති. ඉදං පුත්තං හොති- යං නිදර්ශනාය සුස්ස මානො තරුණොව සමානො අමලොභෙන මරණං අභිකාමසි න වෙ අහං තව ඉදං පණ්ණිතභාවං මඤ්ඤමිති. නායාති යො පුග්ගලො තණ්හාවසිකො හොති තස්ස තණ්හාවසිකභාවං පිතරෙහි සලිංගතා බ්‍රහ්මානො ව සද්ධං කාමාවචරදෙවෙහි ගක්ඛබ්බව උත්තප්පකාරා දිබ්බ වක්ඛුකා ඉසරොව අසංසරං ජානන්ති. අනච්ඡරියඤ්ඤානං යනෙන ඉද්ධිමනොතා ජානෙය්‍යං අසුකොනාම තණ්හාවසිකොති තෙසං භාස මානානං වචනං සුන්වා යෙපි තෙසං වදානා යසස්සිනො පරිවාරකා තෙපි ජානන්ති පාපං කරොන්තායාති රහො තාම නප්පිති තාපසස්ස සංවෙහං උපපාදෙනති එවමාග. තතො තාපසො වතස්සො ගාථා අභාසි.

එවං විදිත්වා විදු සබ්බධමමං
විද්ධංසනං වචනං ජිවිතස්ස,
තථියති තස්ස නරස්ස පාපං
සවෙ න වෙනෙහි වධාය තස්ස.

ඉසිපුගසමඤ්ඤාතෙ එවං ලොකා විදිතා සති,
අනරියපරිසමාසෙ පාපකමමං ජිවිතසි.

සවෙ අහං මරිස්සාමි තිරෙ තෙ පුප්පසුස්සොණි,
අසංසරං අසිලොකො මගි පෙතො ආගමිස්සති.

තසමා හි පාපකං කමමං රක්ඛස්සෙව සුමජ්ඣිමෙ,
මා තං සබ්බො ජනො පච්ඡා පකාන්ධාසි මග්ගි මතෙති.

තත්ථ එමං විදිත්වාති යථා අහං සිලඤ්ඤා අභිච්චතඤ්ඤා ජානාමි එවං
ජාතිත්වා සිතස්ස. විදුහි විදුනො. සබ්බධමනාති සබ්බං සුවරිතධමමං
තිවිධං හි සුවරිතං ඉධ සබ්බධමෙමාති අභිපෙපතං. විදුංසනාති ගඛං
වචනනාති වුතිං. ජීවිතස්සාති ආයුනො. ඉදං වුතතං හොති-එවං
විදිත්වා සිතස්ස පණ්ඩිතස්ස සබ්බසුවරිතධමමං ජීවිතස්ස ව අභිච්චතං
ජානනස්ස එවරුපස්ස නරස්ස පාපං න වීගති න වඩ්ඪති. සචෙ
න චෙතෙනි වධාස නස්සාති සබ්බං ගතස්ස පරපුග්ගලස්ස වධාය න
වෙතෙති න කපෙපති තෙව පරපුග්ගලානං වධාය වෙතෙති න පරසත්ත
සත්තකං නාසෙති. අහඤ්ඤා කස්සපි වධාය අචෙතෙනා කෙවලං අබ්බ
පකෙක ආසං කත්වා ගඛං ඕලොඡකනො නිසිනො නිං මග්ගං
කිත්තාම අකුසලං පස්සයිති. ඉසි සුගසමඤ්ඤානෙති ඉසිගණෙන සුට්ඨ
අඤ්ඤාතෙ ඉසිතං සමමතෙ. එමං ලොකාත්තාති තිං නාම පාපපවාහනෙන
ලොකස්ස හිතාති එවං විදිතා. සතීති සති සොහනෙ උත්තමෙති ආල
පනමෙනං. අනිසිසප්පිසමගාසෙති නස්ස ජානනාති පිනණෙති ආදිකාය
අසුඤ්ඤායපරිභාසාය සමන්තාගතෙ. ජිහිංසයිති මග්ගි පාපෙ අවිජ්ජනෙනපි
මං පරිභාසනාති මරමානං අජ්ඣුපෙකනනාති අත්තනා පාපකමමං
ගවෙස්සයි උපපාදෙයි. තීරෙතෙති තව තීරෙ. සුඵ්පුස්සොණීති පුඵ්ලාය
සුඤ්ඤාය සොණීයා සමන්තාගතෙ. පෙතෙති අබ්බපකකං අලතිත්වා පර
ලොකං ගතෙ මතෙති අත්ථො. පකාන්ධාසිති අකෙකාසි ගරති නිඤ්.
පච්චක්ඛාසිතිපි පාඨො. තං සුත්වා දෙවධිතා පඤ්ඤා ගාථා අභාසි.

අඤ්ඤාතමෙනං අවිසස්සාසාති
අත්තනානං අබ්බඤ්ඤා දදුමි තෙ තං,
යො දුච්චපේ කාමගුණේ පභාය
සනාතිඤ්ඤා ධමමඤ්ඤා අබ්බවිසිතොසි.

යො හිත්වා පුබ්බසංයොගං පච්ඡා සංයොජනෙ සීතො,
අබ්බමඤ්ඤාච වරති පාපඤ්ඤාස්ස පවඩ්ඪති.

එති තං පාපධස්සාමි කාමං අපෙපායසුකො භව,
උපානායාමිසි තස්මිං විහරති අනුස්සකො.

තං පුප්ඵරසමතෙනාති වක්කඛෙහති අරිඤ්ඤාම,
කොඤ්ඤා මසුරා දිවියා කොයට්ඨිමධුසාලියා.

කුජිතා හංසපුගෙහි කොකිලෙත්ථ පඬොධරෙ,
අමෙත්ථ විපපසුතග්ගා පලාලබලසනාතිතා
කොසුමහසලො නිපා පක්කතාලවිලච්චිතොති.

තත්ථ අඤ්ඤාතමෙනාති ගරහා තෙ හවිස්සතීති වදනො අබ්බ
පක්කත්ථාය වදයිති එතං කාරණං මග්ගා ඤාතං. අවිසස්සාසාති
රුජානො නාම දුස්සභං සහනාති තෙන නං ආලපනාති එවමාග.
අත්තනානාති තං ආලිඛිත්වා අබ්බවතං නයනාති අත්තනානඤ්ඤා තෙ

දදුම් තඤ්ච අමං. කාමගුණෙති කඤ්චනමාලසෙනවජ්ජනපති
 මෙකිනෙ වජ්ජකාමෙ. සනතිඤ්ච ධම්මඤ්චාති දුස්සිලියොපසමෙන
 සනතිසංඛාතං සිලසෙව ව්‍යවර්තධම්මඤ්ච. අධිච්ඡිනොසිති යො තුං
 ඉමෙ ගුණෙ උපගතො එතෙසු වා පතිට්ඨිතොති අන්තො. පුබ්බ
 සංඝොගනති පුරිමබ්බිකං. පච්ඡා සංඝොජනොති පච්චිමබ්බිකෙන.
 ඉදං වුත්තං හොති-හමෙතො තුං තාපසො යො මහත්තං රජ්ජසිරිවිහවං
 පහාය අමබපක්කමනෙත රසතණ්ඛාය බජ්ජිති. වාතාතපං ආගණෙති
 තදීතිරෙ සුඤ්ඤාමොනො නිසිද්ධි. සො මහාසමුද්දං තරිති. වෙලනෙත සංසි
 දනපුග්ගලසදිසො යො පුග්ගලො රසතණ්ඛාවසිකො අධම්මඤ්ච
 චරති රසතණ්ඛාවසෙන කරියමානං. පාපඤ්ඤාය පච්චිකිති ඉති
 සා තාපසං ගරහනති එවමාහ. කාමං අපෙසාසුසෙකා ගවාති එකං
 සෙනෙව අමබපකෙකතිරුලයො හොති. සීතාසමිතති සීතලෙ අමබවනෙ.
 එතනති එවං වදමානා දෙවතා තාපසං ආලිඛිති. උරෙ නිපජ්ජා
 පෙති. ආකාසෙ පක්කතො තියොජනිකං දිබ්බං අමබවනං දිව්වා සකුණ
 සද්දඤ්ච සුචා තාපසං ආවිකතනති එතනති ආහ. පුඤ්ඤමනෙත
 ගිති පුඤ්ඤසෙව මනෙත. වක්කමෙගගිති වක්කමෙවෙති සකුණෙති
 අතිතාදිතනති අන්තො. ඉදං ති තෙ සකුණෙ ආවිකතනති කොඤ්චාති ආදි
 මාහ. තත් දිව්වාති දිව්වා. කොසට්ඨිමුසාලියාති කොසට්ඨිසකුණො
 තාම සුවණ්ණසාලියසකුණොඑතෙ දිබ්බසකුණො එත් වසනති දිව්වාති.
 කුට්ඨාහංසපුග්ගගිති හංසගණෙති උපකුර්තා විරවසබ්බට්ඨිතා.
 කොකිලෙත් පමොබ්බරෙති එත් අමබවනෙ කොකිලා වස්සනතියො
 අත්තානං පබොධෙනති ඤාපෙනති. අමබ්බාති අමබා එත්.
 විපසසුනග්ගාති එලභාරෙන ඔනමිතසාබ්ගා. පලාලබලසගාතිගාති
 පුඤ්ඤතතිවයෙන සාලිපලාල බලසදිසා. පක්කතාලවිලමිනොති
 පක්කතාලඵලවිලමිනො එවරූපා ව රූක්කා එත් අන්තී අමබවනං
 වණ්ණෙති.

වණ්ණෙති. ව පන තාපසං තත් ඔතාරෙති. ඉමසමි අමබවනෙ
 අමබාති බාදනො අත්තනො තණ්හං පුරෙතිති වචා පක්කාමි.
 තාපසො අමබාති බාදිති තණ්හං පුරෙති. විස්සමිති. අමබවනෙ විව
 රනො තං පෙතං දුක්ඛං අනුභවනං දිව්වා කිඤ්ච වත්තුං නාසකි.
 සුරියෙ පන අත්ඔනෙන තං නාවකිජීපරිවාරිතං දිබ්බසම්පත්තිං අනු
 භවමානං දිව්වා තියො ගාථා අභාසි.

මාලි තිරිපි කාසුරි අභිඤ්ච වජ්ජනස්සදො,
 රතනිං තුං පරිවාරෙති දිවා වෙදෙසි වෙදනං.

සොළසිජී සහස්සාති යා තෙමා පරිවාරිකා,
 එවං මහානුභාවොසි අබ්බුතො ලොමහංසනො.

කිං කම්මකරි පුබ්බෙ පාපං අත්තදුඛාවහං,
 යං කරිති මනුස්සෙසු පිට්ඨිමංසාති බාදසිති.

තත්ථ මාළිති දිබ්බමාලාධරෙ. නිරිට්ඨිති දිබ්බවෙකතධරෙ. කායුරීති දිබ්බාභරණපරිමණිතො. අඛණ්ඩිති දිබ්බභග්දෙන සමන්තාගතො. වන්දනාසංදොති දිබ්බවන්දනෙන විලිතො. සන්ධිවාරෙසිති ඉන්ද්‍රියානි දිබ්බවිසයෙසු වාරෙසි. දිවානි දිවා පන මහාදුක්ඛං අනුභොසි. සානො මානි යා තෙ ඉමා. අභිතුන්තානි මනුස්සලොකෙ අභුතපුබ්බො. ලොම හංසන්තානි යෙ තං පස්සන්ති තෙසං ලොමානි හංසන්ති. සුබ්බෙති පුරිමහවෙ. අත්තදුබාවහන්ති අත්තන්තො දුක්ඛාවහං. මනුස්සෙසුති යං මනුස්සලොකෙ කත්වා ඉදුති අත්තන්තො පිට්ඨිමංසානි බාදසිති පුට්ඨති.

පෙතො තං සඤ්ජානිත්වා තුමෙහ මං න ජානාමි අභමපන තුමනාතං පුරෙහිතො අහොසිං ඉදං මෙ රත්තිං සුබානුභවනං තුමෙහ නිස්සාය කතස්ස උපධිත්තපොසථස්ස නිස්සන්දෙන ලභං දිවා දුක්ඛානුභවනං පන මයා කතපාපස්සෙව නිස්සන්දෙන අහං හි තුමෙහති විනිවර්ජයෙ ංපිතො කුට්ටං කත්වා ලඤ්චං ගහෙත්වා පරිපිට්ඨිමංසිකො සුත්වා තස්ස දිවා කතස්ස නාමෙස්ස නිස්සන්දෙන ඉදං දුක්ඛං අනුභවාමිති වත්වා ගාථාදායමාන.

අජේඛනානි පටිග්ගස්ස කාමෙසු ගචිතො අහං,
අවරිං දීඝමඤ්ඤානං පරෙසං අභිතායහං.

යො පිට්ඨිමංසිකො ගොති ඵලං උක්කමව බාදති,
යථාගමජ්ජ බාදමි පිට්ඨිමංසානි අත්තන්තොති.

තත්ථ අජේඛනානිති වෙදෙ. පටිග්ගස්සානි පටිග්ගගෙත්වා අධි සිත්වා. අවරිතනි පටිපජ්ජං. අභිතායහන්ති අත්තනාසනාය අහං. යො පිට්ඨිමංසිකොති යො පුග්ගලො පරෙසං පිට්ඨිමංසබාදකො පිසුණො ගොති. උක්කමමානි උක්කන්තෙත්වා.

ඉදඤ්ච පන වත්වා තාපසං පුට්ඨි තුමෙහ කථං ඉධාගතාති. තාපසො සබ්බං විජ්ජාරෙත්වා ඤාපෙසි. ඉදුනිව භන්තෙහ ඉධෙව වසිස්සථ ගමස්ස ථානි. න වසිස්සාමි අස්සමපදඤ්ඤෙව ගමිස්සාමිති. පෙතො සාධු භන්තෙහ අහං වො නිබඳ්ධං අමුච්ඡෙකකන උපට්ඨානිස්සාමිති වත්වා අත්තන්තො අනුභාවෙන අස්සමපදෙයෙව ඕතාරෙත්වා අනුග්ගණන්තො ඉධෙව වසථානි පටිඤ්ඤං ගහෙත්වා ගතො. තන්තො පට්ඨාය නිබඳ්ධං අමුච්ඡෙකකන උපට්ඨානි. තාපසො තං පරිභුඤ්ඤන්තො ඤාසිණපරිකමමං කත්වා ක්කානාභිඤ්ඤා නිබ්බන්තෙත්වා බ්‍රහ්මලොකපරායණො අහොසි.

සත්ථා උපාසකානං ඉමං ධම්මදෙසනං ආගරිත්වා සච්චානි පතා සෙත්වා ජාතකං සමොධානෙසි. සච්චපරියොසානෙ කෙවි සොත්තා පන්තා අගෙසුං. කෙවි සකදගාමිතො කෙවි අනාගාමිතො. භද්‍ර දෙවසිතා උපපලවණණො අහොසි. තාපසො පන අභමෙවානි.

තිංජයුජ්ජනං.

16. 2.

කො සාතුන්සිති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරනො විසාබාය සහායිනා සුරුපිතා පඤ්චසතා ඉප්පියො ආරබ්භ කප්ථෙයි. සාවච්ඡයං කීර සුරුජණේ සබ්බද්ධො තා පඤ්චසතා ඉප්පියො සාමිකානං ජණේ කීලමානානං තිකකපුරං පටියාදෙතො ජණං කීලිසාමාති සබ්බාපි විසාබාය සහායිකං ගතො සහායිකෙ ජණං කරියාමාති වතො අයං සුරුජණො අහං සුරං න පිවිසාමිති චුතො තුලො සමමාසවුද්ධායා දුතං දෙප්ථමයං ජණං කරියාමාති ආහංසු. සා සාමුඛි සවපටිවජ්ඣිතා උග්ගොපෙතො සත්ථාරං නිමනොපෙතො මහාදුතං දුතො බහුං ගති මාලං ආදාය සායණසමයෙ ධම්මකථං සොත්ථං තාහි පටිචුතා ජෙත වනං අගමාසි. තා පතිප්පියො සුරං පිටමානාව තාය සද්ධිං ගතො දාරකොට්ඨකෙ යතො සුරං පිටිතාව තාය සද්ධිං සත්ථු සහායිකං අග මංසු. විසාබා සත්ථාරං වැදිතො එකමතං නිසීදි. ඉතරුසු එකවො සත්ථු සහායිකෙයෙව නවමංසු. එකවො ගාසිංසු. එකවො හත්ථකුකුචව පාදකුකුචව එකවො කලහං කරිංසු. සත්ථා තාසං සංවෙගජනනත්ථාය හමුකලොමතො රංසියො විසාජෙස්සි. අකිකාරතිමිසා අහොසි. තා හිතකසිතා මරණහයතජ්ජිතා අහොසු. තෙන තාසං සුරු ජණො. සත්ථා නිසිනනපල්ලෙඛි අතතරහිතො සිතෙරුමුඛි යතො උණොලොමතො රංසිං විසාජෙස්සි. වැදුසුරියසහසුග්ගමණං විය අහොසි. සත්ථා තත්ථ සිතොව තාසං සංවෙගජනනත්ථාය-

කො හු භාසො කිමානෙද්ද නිවං පජ්ජිතෙ සති,
අකිකාරෙන මනඤා පදිපං න ගවෙසාමාති.^a

ඉමං ගාථමාන.

ගාථාපටියොසානෙ තා පඤ්චසතාපි සොතාපතථිප්පෙ පතිට්ඨ හිංසු. සත්ථා ආගන්ත්වා ගතිකුට්ඨායාය බුද්ධාසනෙ නිසීදි. අප්ථ නං විසාබා වැදිතො හතෙන ඉදං හිරෙතතප්පහෙදකං සුරුපාණං නාම කද උපපන්නති පුච්ඡි. සො තස්සා ආවිකිනෙනො අතිතං ආහරි.

අතීතෙ බාරණසියං බුහුදුතෙත රජුං කාරෙතෙන එකො කාසි රට්ඨවාසි සුරෙ නාම වනවරකො හණ්ඨපරියෙසනත්ථාය හිමවනතං අගමාසි. තත්ථෙකො රුකෙහි උග්ගන්ත්වා පොරිසමතෙත ධාතෙ තිධා කපෙපා අහොසි. තස්ස තිණණං කප්පානං අනතරෙ වාටිප්පමාණො ආවාටො අහොසි. සො දෙවෙ වසානෙතා උදකෙන සුරිතො. තං පටිචා රෙතො හරිතකි ආමලකි මරිචගච්ඡි ව අහොසු. තෙසං පකකාති එලාති වණ්ඨකතො ජිජ්ඣිතො තත්ථ පතනති තස්සාවිදුරෙ සයඤ්ජාත සාලී තතො ව සුචකා සාලිසිසාති ආහරිතො තස්මිං රුකෙහි නිසීදිතො බාදනති. තෙසං බාදමානානං සාලිපි තණ්ඩුලාපි තත්ථ පතනති ඉති තං උදකං සුරියාතපෙන පච්චමානං රසං ලොතිතවණණං අහොසි.

a. ධම්මපද-ජරවග්ග.

නිදසුසමයෙ පිපාසිතා සතුණගණා තං පිවිනා මතතා පරිවතනිනා රුකකමුලෙ පතියු. තෙ ථොකං නිද්දසිනා විකුජමානා පකකමනති. රුකකසුතබමකකවාදීසුපි එසෙවනගො. වතවරකො තං දිගා සචෙ ඉදං විසං හවෙය්‍ය ඉමෙ මරෙය්‍යං ඉමෙ පන ථොකං නිද්දසිනා යථා සුඛං ගව්න්තති නයිදං විසනති. සො සයං පිවිනා මතතො හුනා මංසං බාදිතුකාමො අහොසි. තතො අගතිං කනා පජ්ජාලෙනා රුකකමුලෙ පතීතෙ සතුණෙ තිත්තිරකුකකුටාදගො මාරෙනා මංසං අඛිනාමෙර පවිනා එකෙන හන්තන නවමතො එකෙන මංසං බාදනො එකාහං දවිහං තන්තව අහොසි.

තතො පන අවිදුරෙ එකො වරුණොනාම තාපසො වසති. වත වරකො අඤ්ඤදුපි තස්ස සනතිකං ගව්න්ති. අථස්ස එතදහොසි ඉදං පාණං තාපසෙන සද්ධිං පිවිසාමිති. සො එකං වෙඨනාසිතං පුරෙතො පකකමංසෙන සද්ධිං ආහරිතො පණණසාලං ගන්තො ගන්තං ඉමං පාණං පිවථාති වනා උගොපි මංසං බාදනො පිවිසු. ඉති පුරෙන ව වරුණෙන ව දිට්ඨතො තස්ස පාණස්ස සුරුති ව වාරුණීති ව නාම ජාතං.

තෙ උගොපි අන්තොසො උපායොති වෙඨනාසිගො පුරෙතො කාජේතාදය පච්චන්තනගරං ගන්තො පාණකාරකානාම ආගතාති රඤ්ඤො ආරොවෙසුං. රුජා නෙ පකකාසාපෙසි. තෙ තස්ස පාණං උපනෙසුං. රුජා වෙ තගො වාරෙ පිවිනා මජ්ඣ. තස්ස තං එකාහ විකමන්තමෙව අහොසි. අථ නෙ අඤ්ඤමපි අත්ති පුච්ඡි. අත්ති දෙවති. කුතිනති හිමවුතෙත දෙවති. තෙනති ආනෙථාති. තෙ ගන්තො එක දොවාරෙ ආනෙතො තිබ්බං ගන්තුං න සකම්සාමාති සබ්බසමාමෙර සලලකෙතො තස්ස රුකකස්ස තවාදීති ගගෙතො සබ්බසමාමෙර පකම් පිනා තගරෙ සුරං කරිංසු.

තාගරු සුරං පිවිනා පමාදං ආපන්නා දුග්ගතා අහෙසුං නගරං සුඤ්ඤං විය අහොසි. තෙන පාණකාරකා තතො පලායිනා බාරුණසිං ගන්තො පාණකාරකා ආගතාති රඤ්ඤො ආරොවාපෙසුං. රුජා නෙ පකකාසාපෙතො පරිබ්බයං අදුසි. තන්තාපි සුරං අකංසු. තමපි නගරං තථෙව විනසයි. තතො පලායිනා සාකෙතං සාකෙතතො සාවජිං අගමංසු.

තද්ද සාවජියං සබ්බමතො නාම රුජා අහොසි. සො තෙසං සඛගං කනා කෙන වො අන්තොති පුච්ඡිනා සමාරමුලෙනවෙව සාලි පිට්ඨනව පඤ්චති වාටිසතෙතිවාති වුතෙත සබ්බං දුපෙසි. තෙ පඤ්චසු වාටිසතෙසු සුරං සණ්ඨපෙතො මුසිකගයෙන වාටිරකකණන්තො එකෙ කාය වාටියා සනතිකෙ එකෙකං බිලාරං බන්ධිංසු. තෙ පවිනා උත්තරණකාලෙ වාටිකුච්ඡිසු පග්ගරන්තං සුරං පිවිනා මතතා නිද්දසිංසු. මුසිකා ආගන්තො තෙසං කණණනාසිකදුසිකතඛගුට්ඨ බාදිනා අගමංසු. බිලාරු සුරං පිවිනා මතාති ආයුත්තකපුරිසා රඤ්ඤො ආරොවෙසුං. රුජා විසකාරකා එතෙ ගවිස්සනති විනාමපි ජනානං සිසාති ඡිත්තුපෙසි. තෙ සුරං පිවිනා මධුරං දෙවති විරවන්තාව මරිංසු.

රජා තෙ මාරුපෙතා වාටියො හිදුපාති ආණාපෙයි. බ්ලාරුපි සුරය ජිණ්ණය උට්ඨගිනා කිලනා විවරිංසු. තෙ දිසා රසෙකු ආරො වසිංසු. රජා සවෙ වසා අසා තෙ මරෙය්‍යං මධුරෙන තෙන හවිතබ්බං පිටිසාමි නනති නගරං අලබ්භාරුපෙතා රජබ්බණේ මණ්ඩපං කාරා පෙතා අලබ්භතමණ්ඩපෙ සමුසසිතසෙනවත්තෙන රජපලලබ්භෙ නිසි දිසා අමච්චගණපරිවුතො සුරං පාතුං ආරති.

තද සකෙකා දෙවරජා තෙ හු බො මාතාපිභූපට්ඨානාදිසු අපප මහතා තිණි සුවරිතාතිසුරෙනති ලොකං ඔලොකෙනොතා තං රජානං සුරං පාතුං නිසින්නං දිසා සවායං සුරා පිටිසාමි සකලජමබුදිපො නසියාති යථා න පිච්ඡි නථා නං කරියාමිති එකං සුරපුණ්ණං කුමාං හත්තලෙ රුපෙතා බ්‍රාහ්මණවෙසෙනාගත්වා රසෙකු සමුච්චට්ඨානෙ ආභාසෙයෙව රුතා ඉමං කුමාං කිණොපා ඉමං කුමාං කිණොපාති ආහ. සබ්බමග්ගරජා තං තථා වදන්තං ආභාසෙ සීතං දිසා කුතො හු බො බ්‍රාහ්මණො ආගවත්තිති තෙන සද්ධිං සලල පනොතා තිසොගාපා අභාසි.

කො පාතුරුසි තිදිවා නහමති
ඔහාසයං සංවරිං වජ්ඣමාව,
ගතෙතති තෙ රසමියො නිව්ඡරන්ති
සතෙරිතා විජ්ජරිවන්තලිකෙයි.
සො ජින්නවාතං කමසි අසමති
වෙහාසයං ගව්ඡසි තිට්ඨසිව,
ඉද්ධිහු තෙ වජ්ජකතා සුභාවිතා
අනඬුගුනමපි දෙවතානං.
වෙහාසයං කමමාගමම තිට්ඨසි
කුමාං කිණොපාති යමෙතමත්තං,
කො වා කුමං කියාමතාය කුමොතා
අකඩාති මෙ බ්‍රාහ්මණ එතමත්තන්ති.

තත්ත කො පාතුරුසිති කුතො පාතුරුතොසි කුතො ආගතොසිති අපේ. තිදිවා නහමති තිං තාවතිංසහවතා ආගතො ඉධ නහමති ආභාසෙ පාතවො ජාතොසිති පුච්ඡති. සංවරිතති රතති. සතෙකු නාති එවංතාමකා. සොති සො තිං. ජින්නවාතනති වලාගකොපි තාව වාතෙන කමති තස්ස පන සොපි වාතො නථී තෙන එවමාග. කමසිති පවත්තයි. අසමති අපපටිසෙ ආභාසෙ. වජ්ජකතාති වජ්ජි විස පතිට්ඨා විස කතා. අනඬුගුනමපි දෙවතානනති යං පදසා අධානං අගමණෙන අනඬුගුනං දෙවතානං ඉද්ධි සා අපි තව සුභාවිතාති පුච්ඡති. වෙහාසයං කමමාගමොති අභාසෙ පවත්තං පදවිතිහාරං පටිච්ච නිසාය තිට්ඨසි ඉමසා කො වා හුවනති ඉමිතා සමබ්භො එවං තිට්ඨමානො කො නාම තිනති අපේ. යමෙත මත්තති යං එතං වදයි. ඉමසා කියාම වතාසනති ඉමිතා සමබ්භො යං එතං කුමාං කිණොපාති වදයි. කියාම වා තෙ අයං කුමොතාති අපේ.

තනො සනෙකා තෙනති සුණානීති වචා පුරුය දොසෙ දයොනො
ආග.

න සප්පිකුමො; නපි තෙලකුමො;
න එංඤ්ඤාය න මධුසාකුමො,
කුමොයා වජ්ජාති අනායකාති
දොසෙ බහු කුමොගතො සුණාථ.

ගලෙයා යං පිඤ්ඤා පතො පපාතං
සොබහං ගුහං වජ්ජාතියොද්විගලං,
බහුමපි භුඤ්ජයා අනොපනෙයාං
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා විතතයමිං අනෙසමානො
ආතිණ්ණිති ගොරිව භක්ඛසාදි,
අනාථමානො උපගායති නච්චතිව
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා අවෙලකොව නගො
වරෙයා ගාමෙ විසිබන්තරුති,
සමමුලුභවිතො; අතිවෙලසාසි
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා උට්ඨාය පවෙධමානො
සිසඤ්ඤා බාහුඤ්ඤා පචාලයනො,
සො නච්චති දුරුකචලකොව
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා අග්ගිද්දසා සයනති
අපො සිගාලෙහිපි බාදිතාසෙ,
බහුං වධං භොගජාතිඤ්ඤාපෙනති
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා භාසෙයා අභාසනෙයාං
සභායමාසිනො අපෙතවන්තො,
සමකම්මො වන්තගතො වසනො
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා උකකට්ඨා; ආවිලකො
මමෙව සබ්බපයවිති මඤ්ඤති,
න මෙ සමො වාතුරනොපි රජා
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

මානාතිමානා කලහාති පෙසුණි
දුබ්බණ්ණිති නග්ගසිති පලාසිති,
වොරනබ්බතනාන ගති තිකොතො
තස්සා පුණණං කුමොමිමං කිණාථ.

ඉඬානි පීතානි කුලානි අසු
අනෙකසාහසාධනානි ලොකෙ,
උච්ඡින්නදායජ්ජකතානිමාය
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

ධක්ඛං ධනං රජතං ජාතරූපං
බෙතතං ගවං යත්ථ විනාසයනති
උචේදනී විතචතං කුලානං
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං වෙ පිත්ථා දුට්ඨරූපොව පොසො
අනෙකාසති පිතරං මාතරක්ඛං,
සසුච්චි ගණෙහය අපොපි පුණණං
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං වෙ පිත්ථා දුට්ඨරූපොව නාරි
අනෙකාසති සසුරං සාමිකක්ඛං,
දසච්චි ගණෙහ පරිවාරකච්චි
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං වෙ පිත්ථාන ගනෙය පොසො
ධම්මෙ සීතං සමණං බ්‍රාහ්මණං වා
ගච්ඡේ අපායමි තතො නිදනං
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං වෙ පිත්ථා දුට්ඨරීතං වරනති
කායෙන වාචාය ව වෙනසා වා,
කීරයං වජ්ජනති දුට්ඨරීතං වරිත්ථා
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං යාවමානා න ලහනති පුබ්බෙ
බහුං නිරක්ඛංචි පරිච්චජනතා,
සො තං පිත්ථා අලිකං භණාති
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං වෙ පිත්ථා පෙසනෙ පෙසයනො
අච්චාසිනෙ කරණීයමති ජානෙ,
අත්ථමි සො නපජානාති ටුතො
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

නිරිමනාපි අනිරිකතාවං
පාතුං කණෙන මදනාය මතතා,
ධිරපි සනතා බහුකං භණනති
තසා පුණණං කුමාමිමං කිණංථ.

යං වෙ පිඤ්ඤා ඵකදුපා සයනති
අනාසකා ඵකදුපකසෙය්‍යං,
දුබ්බණ්ණියං ආයසකාසද්වපෙනති
තස්සා පුණ්ණං කුලහම්මං කිණ්ණං.

යං වෙ පිඤ්ඤා පතතකකුඤ්ඤා සයනති භාවො කුටහතාරිව,
නති වාරුණියා වෙගො තරෙන සුසංහාරිව.

යං මනුස්සා විවජ්ජනති සප්පං කොරවිසම්මව,
තං ලොකෙ විසසමානං කො තරෙ පාතුමරහති.

යං වෙ පිඤ්ඤා අකිකවෙණුපුත්තා
සමුද්දතිරෙ පරිවාරයන්තා,
උපකකමුං මුසලෙහඤ්ඤාමඤ්ඤා
තස්සා පුණ්ණං කුලහම්මං කිණ්ණං.

යං වෙ පිඤ්ඤා පුබ්බදෙවා පමිත්තා
තිදිවා වුත්තා සස්සතියා සමායා,
තං තාදිසං මජ්ඣම්මං තිරන්තං
ජාතං මහාරුජ කපං පිවෙය්‍ය.

නසිමසම්මං කුලහම්මං දබ්බි වා මධුං වා
ඵවං අභිඤ්ඤාය කිණ්ණාති රුජ,
ඵවං හි මංකුලහගතා මයා තෙ
අකමාතරුපං තව සබ්බම්මතාති.

තත්ථ චජ්ජානිති ආදීනවා. ගලෙසාති ගව්න්තො පදෙ පදෙ පරිවත්තෙය්‍ය. යං පිඤ්ඤා පතෙනති යං පිඤ්ඤා පතෙය්‍ය. සොබ්බතති ආවාටං. චඤ්ඤාසොළිගලනති චඤ්ඤාසොළිගලනති. අනොර්තොසනති භුඤ්ජානං අසුත්තං. අනොසමානොති අනිසායෙ. ගොපි වාති ගොණො විය. හක්කසාදිති සුරුකසවබාදකො. යථා සො තත්ථ හක්කසං පරියෙසනො ආතිණ්ණිති ඵලං ආතිණ්ණිති අනො. අනාථමානොති තිරවස්සයො අනාථො විය. උපගාසතිති අඤ්ඤා ගායනං දිස්වා උපගන්ති ගායති. අවෙලකොවාති අවෙලකො විය. විසිඛන්තනිති අනතරවිවිසො. අනිවෙලසාධිති අනිවරම්බි නිගුං ඔක්කමෙය්‍ය. අනිවෙලවාටිති පාසො. අනිවෙලවාටි හුත්වා වරෙය්‍යාති අනො. දුරුභවලකොවාති දුරුමෙය්‍යන්තරුපකං විය. ගොග ජාතිඤ්ඤාපෙනති ගොගජාතිඤ්ඤා උපෙනති. පාණාතිපාතාදිති කතා දණ්ඩපිට්ඨිතා ධනජාතිඤ්ඤා අඤ්ඤාඤ්ඤා වධබන්තාදිදුක්ඛං පාපුණ්ණතීති අනො. වන්තගන්තොති අත්තනො වන්තසම්මං ගතො. බ්‍යසනොති බ්‍යසනපපතො. විසන්තොති පාසො. තසම්මං වන්ත ඔසන්තොති අනො. උක්කවෙසාති අගං මහායොධො කො මයා සදිසො අප්පිති ඵලං උක්කංසගතො හුත්වා. ආවිලකොති රත්තකො. සබ්බපසවිති සබ්බා පසවි. සබ්බාපසවිති පාසො. වාතුරන්තොති වතුසමුද්දපරියන්තො

පඨවියා ඉක්කරේ. මානාති මානකාරිකා. සෙසපදෙසුපි එසෙව නගො.
 ගතීති නිපථනති. නිකෙතොති නිවාසො. නායාපුණ්ණති යං එව
 රූපා නයා පුණ්ණං. සත්විනාසසනීති යං නිසාය යත් පතිට්ඨිතා
 එකමි බහුමි ධනධක්කදිසාපතෙය්‍යං නාසෙනති කපණා හොනති.
 ඉද්ධානීති සම්භාවි. පිනානීති වත්ථාලඛකාරකපහසෙකිති පුප්ඵිතානි.
 උච්ඡින්නදාසජ්ජකානීති උච්ඡින්නදායජ්ජානි නිධානානි කතානි.
 දුඨ්ඨරූපොති දප්පිතරූපො. ගණ්ණසාති ගරියසක්කදා කිලෙස
 වසෙන හත්ථෙ ගණ්ණය්‍ය. දසමි ගණ්ණසාති අත්තනො දසමි
 කිලෙසවසෙන සාමිකො මෙති ගණ්ණය්‍ය. පිඨොනාති පිඨිකා.
 දුච්චිතං. ච්චිකාති එවං තිති වාරෙති දසවිධමි අකුසලං කතා.
 ඝාමමානාති යං පුරිසං පුබ්බෙ පුරං අපිවත්තං බහුමි තිරක්කදං
 පරිච්චජනනාපි මුසාවාදං කරොතිති යාවමානා න ලභනති. පිඨොති
 පිඨා ධිතො. නපජ්ජානාති වුත්තනාති කෙනත්ථොගතොසිති
 වුත්තො සාසනස්ස දුග්ගතිහත්තා තං අත්ථං නපජ්ජානාති. නිර්මනාපිති
 නිර්මුත්තවිත්තාපි. එකපුපාති සුකරපොතකා විය නිතජ්ජෙවතිපි
 සද්ධිං එකරසි හුත්වා. අනාසකාති නිරහාර. එණ්ඩිලුකඛසෙසනති
 භූමියං දුක්ඛසෙය්‍යං. ආසසකානති ගරහං. සත්තකඛනිකාති පති
 තකඛනිකා. කුමභනාපිචාති ගිවායං බද්ධොත කුචොත හතා ගාවො
 විය. යථා තා තිණං අවාදනනියො පාණීයං අපිවත්තනියො සයනති තථා
 සයනති අත්ථො. සොරවිසමුච්චාති සොරවිසං විය. විසසමානති
 විසසදිසං. අනිකවෙණ්ණපුත්තාති දසභාතිකරජානො. උපක්කමුත්තති
 පහරිංසු. පුබ්බදෙවාති අසුර. තිද්ධාති තාවතිංසදෙවලොකා. සය්‍ය
 නිසාති සය්‍යතා දිසාසුකභාවෙන නිව්වසමතො දෙවලොකාති අත්ථො.
 සමාසාති සද්ධිං අසුරමායාති. ජානනති එවං නිරත්තං එතනති
 විජානතොතො කුමාදිසො පණ්ණිතපුරිසො කථං පිවෙය්‍ය. කුමභගනා
 මසාති කුමභගනං මයා. අයමෙව වා පාසො. අක්ඛානරූපනති සභා
 වතො අක්ඛානං.

තං සුත්වා රුජා සුරය ආදිත්ථං කුත්වා කුට්ඨො සකකස්ස ථුඨිං
 කරෙනො දො ගාථා අභාසි.

න මෙ පිතා වා අථවෘපි මාතා
 එතාදිසො යාදිසකො තුවසි,
 හිතානුකමපි පරමත්තකාමො
 සොහං කරිස්සං වචනං තවජ්ජ.
 දදුමි තෙ ගාමවරති පඤ්ඤ
 දුසිසතං සත්ත ගමං සතානි,
 ආජ්ඣදුසුත්තෙව රජෙ ධර්මා ඉමෙ
 ආවරියො හොසි මමත්තකාමොති.

තත්ථ ගාමවන්තීති බ්‍රාහ්මණ ආවරියස්ස නාම ආවරියභාගො
 ඉච්ඡිතබ්බො. සංවච්ඡරෙ සතසහස්සුට්ඨානකෙ තුග්ගං පඤ්ඤ ගාමෙ
 දදුමිති වදති. දසා ඉමෙති දස ඉමෙ පුරතො ධිතෙ කඤ්ඤන

විවිධෙන රජෙ දසෙන්නොනා එවමාහ. තා සුඛා සකෙකා දෙවනා
භාවං දසෙන්නා අනුතානං ජානාපෙනො ආකාසෙ යනා දො
ගාථා අභාසි.

තවෙව දසිසතමඤ්ඤ රජ
ගාමා ව ගාවොව තවෙ ව හොනතු,
ආජඤ්ඤයුතතා ව රථා තවෙව
සකෙකාගමයමි. තිදසාතමිඤ්ඤ.

මංඝොදනං සපපියායඤ්ඤ භුඤ්ඤ
බාදය්සු ව තිං මධුමාසපුච්ඡෙ,
එවං තුචං ධම්මරතො ජනිඤ්ඤ
අනිඤ්ඤො සග්ගමුපෙති යානනති.

තත්ථ එවං තුචං ධම්මරතොති එවං තුචං නානග්ගරසගොජනං
භුඤ්ඤොනො සුරුපාණා විරතො නිඤ්ඤ දුට්ඨිතාති පහාය තිවිධසුච
රිතධම්මරතො හුඛා කෙනවි අනිඤ්ඤො සග්ගට්ඨානං උපෙඨීති.

ඉති සකෙකා තස්ස ඔවාදං දනා සකට්ඨානමෙව ගතො. සොපි
සුරං අපිච්ඡිනා සුරුභාජනාති භිඤ්ඤපෙචා සීලං සමාදාය දානං දනා
සග්ගපරායණො අගොසි. ජම්බුදිපෙපි අනුකකමෙන සුරුපාණං
වෙසුලුපපතනං ජාතං.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආගරිතා ජාතකං සමොධානෙසි. තද
රුජා ආනඤ්ඤ අගොසි. සකෙකා පන අගමෙවාති.

කුමගජාතකං.

16. 3.

විරයං වන මෙති ඉදං සත්ථා ජේතවනෙ විහරන්තො එනං
මාතූපොසකං භික්ඛුං ආරභා කපේසි. පච්චුප්පනනවඤ්ඤ සාමජාතක
සදිසං. තද පන සත්ථා පොරුණකපණ්ඩිතා කඤ්ඤනමාලං
සෙනවත්තනං පහාය මාතෘපිතරෙ පොසෙසුනති වනා තෙන යාවිතො
අනිතං ආගරි.

අනිතෙ කම්පිලුරට්ඨෙ උතතරපඤ්ඤාලො නාම රාජාඅගොසි. තස්ස
අග්ගමගෙසි ගබ්භං පටිලභිතා පුත්තං විජාසි. තස්සා පුරිමහමෙව එකා
සපතති කුජ්ඣිතා තුය්ගං ජාතංපජං බාදිතුං සමත්ථාගවිසාමිති පත්තනං
යපෙචා යකඤ්ඤි අගොසි. සා තද ඔකාසං ලභිතා තස්සා පස්සනති
යාව තං අලලමංසපෙසිවණණං කුමාරං ගගෙතා මුරමුරයනති බාදිතා,
පක්කාමි. දුතියවාලෙපි තථෙව අකාසි. තතියවාලෙ පන තස්සා
පසුතිකරං පටිට්ඨකාලෙ ගෙගං පටිට්ඨරෙතා දළගා ආරකකං අකාසු.
විජාතදිවසෙ යකඤ්ඤි ආගනතා පුත දුරකං අග්ගගෙසි දෙවි යකඤ්ඤි
මහාසදුමකාසි. ආට්ඨමගත්ථා පුරිසා ආගනතා දෙවියා දිත්ත

සඤ්ඤායං යකඤ්ඤිං අනුබන්ධං සා බාදිත්වා ඔකාසං අලභන්ති තතො පලායිත්වා උදකතිඤ්ඤාං පාවිසී. දුරකො ච මාතාති සඤ්ඤාය නසාං ථනං මුඛෙන ගණ්හි. සා පුත්තසිනෙහං උපපාදෙත්වා තතො පලායිත්වා සුසානං ගන්ත්වා දුරකං පාසාණලෙණෙ කත්වා පටිප්භති.

අථ සා අනුක්කමෙන වසිමානසා මනුස්සමංසං ආගරිත්වා අදුසි. උහොසි මනුස්සමංසං බාදිත්වා තත්ථ වසිංසු. දුරකො අත්තනො මනුස්ස භාවං න ජානාති යකඤ්ඤිපුත්තොයමිති සඤ්ඤාය. සො අත්තභාවං ජතිත්වා අන්තරධාසිත්වා න සකෙකාති. අථ සා සා අන්තරධානත්ථාය එකං මූලං අදුසි. සො මූලානුභාවෙන අන්තරධාසිත්වා මනුස්සමංසං බාදනො විවරි. යකඤ්ඤි වෙසා වණමහාරාජසා වෙශ්ඨාවච්චත්ථාය ගතා තත්ථෙව කාලමසාසි.

දෙවිසි වතුත්ථායරෙ අඤ්ඤං පුත්තං විජාසි. සො යකඤ්ඤියා මුත්තත්තා අරොගො අහොසි. පච්චාමිත්තං යකඤ්ඤිං ජිනිත්වා ජාතත්තා ජයද්විසක්ඛමාරොතිස්ස නාමං අකංසු. සො වයප්පත්තො සබ්බසිපෙපු නිපථන්තිං පත්වා ඡන්තං උසාපෙත්වා රජ්ජමනුසාසි.

තද බොධිසත්තො තසා අග්ගමහෙසියා කුච්ඡිත්ථිං නිබ්බන්ති අලීනසත්තාකුමාරොතිස්ස නාමං අකංසු. සො වයප්පත්තො උග්ග ගිතසිපො හුත්වා උපරුජා අහොසි. සො යකඤ්ඤිපුත්තො අපර භාගෙ පමාදෙන තං මූලං නාසෙත්වා අන්තරධාසිත්වා අසකෙකානො දිස්සමානරූපොව සුසානෙ මනුස්සමංසං බාදති. මනුස්සා තං දිස්වා භිත්තසිතා ආගන්ත්වා රඤ්ඤ උපකෙකාසිංසු. දෙව එකො යකෙකා දිස්සමානරූපො සුසානෙ මනුස්සමංසං බාදති. සො අනුක්කමෙන තගරං පවිසිත්වා මනුස්සමාරෙත්වා බාදිස්සති තං ගාභාපෙත්වා වට්ටතිති.

රාජා සාග්ගිති පටිසසුඤ්ඤිත්වා ගණ්හථ නන්ති ආණාපෙසි. තෙ බලකායා ගන්ත්වා සුසානං පරිවාරෙත්වා අට්ඨංසු. යකඤ්ඤිපුත්තො නගො උබ්බික්ඛමානරූපො මරණභයභිතො විරවනො මනුස්සානං අන්තරං පකඤ්ඤී. මනුස්සා යකෙකාති මරණභයභිතා විධා භිජ්ජංසු. සොපි තතොව පලායිත්වා අරඤ්ඤං පාවිසී න පුත්ත මනුස්ස පථංආගඤ්ඤී. සො එකං මහාවග්ගතිඅට්ඨිං නිස්සාය මග්ගපටිපනෙන සු එකෙකං ගහෙත්වා අරඤ්ඤං පවිසිත්වා මාරෙත්වා බාදනො එකමිං නිග්‍රොධ මූලෙ වාසං කපෙපසි.

අපේකො සත්ථාගමුග්ගමො අට්ඨිපාලානං සහස්සං දත්වා පඤ්චති සකට්ඨතෙගි තං මග්ගං පටිපජ්ජී. මනුස්සයකෙකා විරවනො පකඤ්ඤී. භිතා මනුස්සා උරෙන නිපජ්ජංසු. සො මුග්ගමණං ගහෙත්වා පලායනො බාණුනා පාදෙ විඤ්ඤා අට්ඨිපාලෙසු අනු බක්ඛනෙන සු මුග්ගමණං ඡබ්බත්වා ගන්ත්වා අත්තනො වසන්තරුක්ක මූලෙ නිපජ්ජී. තසා තත්ථ නිපන්නසා සත්තමෙ දිවසෙ ජයද්විස රාජා මිග්ගධං ආණාපෙත්වා තගරා නික්කමි. තං තගරුනික්කත්ත මුත්තමෙව තක්කසිලවාසී නන්දො නාම මාතුපොසකමුග්ගමො

වතසෙය්‍යා සභාරගහාපා ආදාය ආගන්ත්වා අද්දස. ජයද්දිසරුජා නිවන්තිත්වා සුඤ්ඤාමිති තස්ස නිවාසගෙහං දූපෙත්වා මිගවධං ගන්ත්වා යස්ස පසෙය්‍යන මිගො පලායති තසෙය්‍යව සො ශිවාවාසී ආහ.

අථ එකො පසදමිගො උට්ඨතිත්වා රඤ්ඤාද්දතිමුඛො ගන්ත්වාපලායි. අමච්චා පරිහාසං කරිංසු. රුජා ඛග්ගං ගහෙත්වා තං අනුචක්ඛිත්වා තිසො ජනමත්තකෙ පත්වා ඛග්ගෙන නං පහරිත්වා දො ඛණ්ඩාතිකත්වා කාපේතා දාය ආගව්ජනෙතා මනුස්සයක්කස්ස නිසින්නට්ඨානං පත්වා දඬුච්ඡිණ්ණසු නිසිදිත්වා ථොකං විස්සමිත්වා ගනතුං ආරභී. අථ නං සො උට්ඨාය තිට්ඨ කුභිං ගව්ජසි භතෙකාසි මෙති හත්ථෙ ගහෙත්වා පඨමං ගාථමාහ.

විරස්සං වත මෙ උදපාදි අජ්ජ
භතෙකා මහා සත්තමිහත්තකාලෙ,
කුතොසි කො වාසි තදිඛස මුඛි
ආවික්ක ජාතිං විදිතො යථාසිති.

තත්ථ භතකාමා මහාති මහාභතෙකා. සත්තමිහත්තකාලෙති පාටි පදතො පට්ඨාය නිරාහාරස්ස සත්තමියං හත්තකාලෙ. කුතොසිති කුතො ආගතොසි.

රුජා යක්කං දිස්වා භීතො උග්ගුත්ථමහං පත්වා පලායිතුං නාසක්ඛි. සතිං පන පච්චුපට්ඨපෙත්වා දුතියං ගාථමාහ.

පඤ්චාලරුජා මිගවං පවිට්ඨො
ජයද්දිසොනාම යද්දියසුතො තෙ,
වරමි කව්ජාති වතාති වාහං
පසදිමං බාද මමජ්ජ මුඤ්චාති.

තත්ථ මිගවං පවිට්ඨොති මිගවධාය රට්ඨා නික්කන්තො. කව්ජාතිති පඬුතපස්සාති. පසදනති පසදමිගං.

තං සුත්වා යතෙකා තතියං ගාථමාහ.

සෙනෙව තිං පණ්ඩි සස්සමානො
මමෙසො භතෙකා පසදො යං වදෙසි,
තං බාදියාන පසදං ජිඤ්ඤාදො
බාදියං පච්ජා න විලාපකාලොති.

තත්ථ සෙනෙවාති මම සත්තකෙනෙව. පණ්ඩිති වොහරසි. අත්තානං වික්කිණ්ණසි. සස්සමානොති හිංසියමානො. තං බාදියානාති තං පඨමං බාදිත්වා. ජිඤ්ඤාදනති සසිතුකාමො. බාදියානති එතං පච්ජා බාදියාමි. න විලාපකාලොති මා විලපසි නායං විලාපකා ලොති වදති.

තං සුත්වා රුජා නන්දමුගමණං යරිත්වා වතුත්ථං ගාථමාහ.

න වත්ථි මොකෙකා මම වික්කයෙන
ගන්ත්වාන පච්චාගමණාය පණ්ණෙ,
තං සඞ්ගරං මුගමණස්සපදාය
සච්චානුරක්ඛි පුතරුච්ඡස්සනති.

තත් ත වජ්ඣති සවෙ මග්ගං විකක්කයෙනපි න මොකො අත්ථි.
 ගනඛානාති ඵලං සනෙත අජජ ඉමං මිගමංසං බාදිත්වා මම නගරං
 ගන්වා. පණ්ණාති පගෙයෙව සෙව පාතරුසකාලෙ පච්චාගමණ්ණත්ථාය
 පටිඤ්ඤා ගණ්හාතිති අභිපපායො. නං සංඛාරනති මයා ධනනෙත
 දස්සාමිති බ්‍රාහ්මණස්ස සංඛාරො කතො. තං තස්ස දත්වා ඉදං මයා වුත්තං
 සම්මං අනුරක්කනොතා අහං පුත ආගමස්සනති අත්ථො.

තං සුත්වා යකොකා පඤ්චමං ගාථමාහ.

කිං කමමජාතං අනුතපපති තං
 පත්තං සමීපං මරණස්ස රුජ,
 ආවිකති මෙ තං අපි සක්කුණේවු
 අනුජාතිතුං ආගමණ්ණාය පණ්ණති.

තත් කමමමෙව. කමමජාතං අනුතපපති නං අනුතපපති.
 පහතනති උපගතං. අපි සක්කුණේවුති අපිනාමි තං තව සොකකාරණං
 සුත්වා පාතොව ආගමණ්ණාය තං අනුජාතිතුං සක්කුණේයසාමාති
 අත්ථො.

රුජා තං කාරණං කපේනොතා ජට්ඨං ගාථමාහ.

කතා මයා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා
 තං සංඛාරං පටිමොක්ඛං න මුත්තං,
 තං සංඛාරං බ්‍රාහ්මණස්ස පපදය
 සම්මානුරක්ඛි පුතරුච්ඡස්සති.

තත් පටිමොක්ඛං න මුත්තනති වතස්සො සතාරගගාථා සුත්වා
 ධනනෙත දස්සාමිති පටිඤ්ඤාය මයා අත්තති පටිඤ්ඤාත්ථා ඡට්ඨං තං
 න මුත්තං ධනස්ස අදින්නතතාති.

තං සුත්වා යකොකා සත්තමං ගාථමාහ.

යා තෙ කතා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා
 තං සංඛාරං පටිමොක්ඛං න මුත්තං,
 තං සංඛාරං බ්‍රාහ්මණස්ස පපදය
 සම්මානුරක්ඛි පුතරුච්ඡස්සති.

තත් සුත්තමං ජස්සති පුත ආගමණ්ණාය.

ඵලඤ්ච පත වත්වා රුජාතං විස්සරේසි. සො තෙන විස්සරේසි
 තිං මා වින්හති අහං පාතොව ආගමස්සාමිති වත්වා මග්ගනිමිත්තාති
 සලලකෙකනොතා අත්තනො බලකායං උපගන්වා බලකායපරිවුත්තො
 නගරං පටිසිත්වා තත්ථබ්‍රාහ්මණං පකෙකාසාපෙත්වා මහාරහෙ ආසනෙ
 නිසිදුපෙත්වා ගාථා සුත්වා වත්තාරි සහස්සාති දත්වා යාතං ආරොපෙත්වා
 ඉමං තකකසිලමෙව නෙථාති මිත්තස්ස දත්වා බ්‍රාහ්මණං උයෙසාපෙත්වා
 දුතියදිවසෙ පටිගන්තුකාමො සුත්වා පුත්තං ආමනෙත්වා අනුසාසි.

තමන් පකාසෙනෙතා සන්ධා දො ගාථා අභාසි.

මුනෙතාව සො පොරිසාදස්ස හන්ධා
ගන්ත්වා සකං මන්දිරං කාමකාමී,
තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණස්ස පපදං
ආමන්තසි පුත්තමලිතසත්තං.

අජේව රජං අභිසෙවයස්ස
ධම්මඤ්ච රට්ඨස්ස ජනෙස්ස වාසී,
අධම්මකාරො ව තෙ මාත්‍ර රට්ඨ
ගච්ඡාමහං පොරිසාදස්ස ඤානෙනි.

තත් අලිඛසත්තනනි එවං නාමකං කුමාරං. පාළියං පන අදින
සත්තනනි ලිඛිතං. අජේව රජනනි පුත්ත රජං තෙ දමි. තං
අජේව මුද්ධනි අභිසෙවයස්ස. ඤානෙනනි නයනෙන සන්ධිකෙනි
අන්ධා.

තං සුත්වා කුමාරෙ දසමං ගාථමාහ.

කිං කම්ම කුබ්බං තව දෙව පාදෙ
නාරාධයිං තදිච්ඡාමි සොක්ඛං,
යමජ්ජ රජ්ජමහි උදස්සයෙ තිං
රජ්ජමහි නිවෙජ්ජයං තයා විනා අහනති.

තත් කුබ්බනනි කරුණෙනා. යමජ්ජානි යෙන අනාරාධකමෙවන
අජ්ජ මං රජ්ජමහි තිං. උදස්සයෙනි උස්සාපෙසි පතිට්ඨාපෙසි තං මෙ
ආවිකක. අහංගි තයා විනා රජ්ජමහි න ඉච්ඡාමිති අන්ධා.

තං සුත්වා රජා අනන්තරං ගාථමාහ.

න කම්මනා වා වචසා ව තාත
අපරාධිනොහං කුචියං සරම්,
සක්ඛිඤ්ච කත්වා පුරිසාදකෙන
සච්චානුරක්ඛි පුත්තං ගම්ඤ්ජනති.

තත් අසඤ්ඤානනි අපරාධං ඉතො අහං. කුචියනනි තව සත්තකං.
ඉදං වුත්තං හොති- තාත අහං ඉතො තව කම්මතො වා තව වචන
තො වා කිඤ්ච මම අපජියං අපරාධං න සරම්. සක්ඛිඤ්ච කත්වානි මං
පන මිගවධං ගතං එකො යකෙතො බාදිස්සාමිති ගණ්ඨි. අපාහං
බ්‍රාහ්මණස්ස ධම්මකථං සුත්වා තස්ස සකකාරං කත්වා සො පාතරුස
කාලෙ ආගම්ඤ්ජනනි තෙන පුරිසාදකෙන සක්ඛිං කත්වා ආගතො
තසමා තං සච්චං අනුරක්ඛිතෙනා පුත්ත තත් ගම්ඤ්ජනති තිං රජ්ජ
කාරෙතිනි වදති.

තං සුත්වා කුමාරෙ ගාථමාහ.

අහං ගම්ඤ්ජනම් ඉධෙව හොති
නස්සි තතො ජිවතො විප්පමොකෙතො,
සච්ච කුචං ගච්ඡයිස්සෙව රජ
අහමි ගච්ඡාමි උහො න හොමානි.

තත්ථ ඉධෙව්‍යාති තිං ඉධෙව ගොති. නිකංගාති තස්ස සන්ධිකා
ජ්වනතස්ස මොකෙඛානාම නතී. උගොති එවං සන්තො උගොපි න
භවිස්සාමාති.

තං සුඤ්ඤා රුජා ගාථමාහ.

අද්ධා හි තාත සතානෙස ධම්මො
මරණො ච මෙ දුක්ඛතරං තදස්ස,
කම්මාසපාදො තං යද්‍ය පච්ඤා
පසංගා බාදෙ භිද්දරුක්ඛසුලෙහි.

තස්සන්තො-අද්ධා එස තාත සතාතං පණ්ණිතාතං ධම්මො සභාවො
සුතතං තිං වදෙසි අපිච්ච වො පන මග්ගං මරණකොපෙනං දුක්ඛතරං
අස්ස යද්‍ය තං සො කම්මාසපාදො. භිද්දරුක්ඛසුලෙහි තිබ්බණ රුක්ඛ
සුලෙහි භිද්ධා පච්ඤා පසංගා බලකතාරෙන බාදෙය්‍යාති.

තං සුඤ්ඤා කුමාරෙ ගාථමාහ.

පාණෙන තෙ පාණමහං නිමිස්සං
මා නිමග්ගා පොරිසාදස්ස ඤාතො,
එතඤ්ඤා තෙ පාණමහං නිමිස්සං
තස්මා මහං ජීවිතස්ස වරෙමිති.

තත්ථ නිමිස්සනති අහං ඉධෙව තච පාණෙන මම පාණං පරි
වතොග්ග්‍යං. නිකංගාති යස්මා එතං පාණං තච පාණෙනාහං නිමිස්සං
තස්මා තච ජීවිතස්සන්තො මම මරණං වරෙමි මරණමෙව වණ්ණණමි
වරෙමි ඉච්ඡාමිති අන්තො.

තං සුඤ්ඤා රුජා පුත්තස්ස බලං ජාතන්තො සාධු තාත ගච්ඡාති
සමපට්ඨති. සො මාතාපිතරෙ වජ්ඣන්තා නගර නික්ඛමි. තමන්තං පතා
සෙන්නො සන්තං උපධිගාථමාහ.

තතො හවෙ ධිතිමා රුජපුත්තො,
වජ්ඣන්ත මාතුච්ච පිතුච්ච පාදෙති.

තත්ථ පාදෙති පාදෙ වජ්ඣන්තා නික්ඛන්නොති අන්තො.

අපස්ස මාතාපිතරෙපි භගිණීපි භරියාපි අමච්චපරිජනෙහි සද්ධිං
ගෙව නික්ඛමිංසු. සො නගර නික්ඛමිත්වා පිතරං මග්ගං පුච්ඡන්තො
සුච්ඡු වචන්තො මාතාපිතරෙ වජ්ඣන්තා සෙසානං ඔවාදං දන්තො
අච්ඡන්තො කෙසරසිංහො වීර මග්ගං ආරුග්ග යක්ඛාචාසං පායාසි. තං
ගච්ඡන්තං දිස්වා මාතා සතභාවෙන සණ්ඨාතුං අසකකානති පඨවියං
පපති. පිතා බාහා පග්ගග්ග මහනෙත්ත සද්දෙන කන්දති.

තමන්තං පතාසෙන්නො සන්තං උපධිගාථං අාහ.

දුබ්බිස්ස මාතා නිපතී පඨබ්‍යා,
පිතස්ස පග්ගග්ග භුජනී කන්දති.

උපසිඤ්ඤාං වත්තා තස්ස පිතරු පසුතතං ආසිංසං මාතරු හතිණි
ගරියාහි කතං සච්චකිරියඤ්ච පකාසෙතො ආපරපි වතස්සො ගාථා
අභාසි

තං ගච්ඡන්තං තාව පිතා විදිත්වා
පරමමුඛො වජ්ඣති පඤ්ඤාලිකො,
සොමොව රුජා වරුණොව රුජා
පජාපතී වජ්ඣමා සුරියො ව,
එතෙහි ගුණො පුරිසාදකමහා
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චි පච්චෙති තාත.

යං දණ්ඩකාරඤ්ඤාගතස්ස මාතා
රුමස්සකා සොඤ්චානං සුගුණකා,
තනෙත අහං සොඤ්චානං කරෙමි
එතෙත සච්චෙත සරනතු දෙව්
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චි පච්චෙති පුතත.

ආචීරගොවාපි මනොපදෙසං
නාහං සරෙ ජාතුමලිතසතො,
එතෙත සච්චෙත සරනතු දෙව්
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චි පච්චෙති භාත.

ගසමාව මෙ අනඛිමනොසි සාමි
නවාපි මෙ මනසා අපපියොසි,
එතෙත සච්චෙත සරනතු දෙව්
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චි පච්චෙති සාමිති.

තත් පරමමුඛොති අයං මෙ පුතො පරමමුඛො ගච්ඡති විදිත්වා.
පඤ්ඤාලිකොති තස්මිං කාලෙ සිරසි අඤ්ඤාලිචපතිට්ඨපෙත්වා වජ්ඣති
දෙවතා නමස්සති. පුරිසාදකමහාති පොරිසාදස්ස සතතිකා තෙන
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චිනා පච්චෙති. ගුණස්සකාති රුමස්ස අකාසි. එකො
කිරි බාරණසිවාපි රුමො නාම මාතූපොසකො මාතාපිතරෙ පටි
ජ්ඣනෙනො වොහාරඤ්ඤා ගතො දණ්ඩකීරඤ්ඤා විජිතෙ කුලභවතිං
නාම නගරං ගන්ත්වා තච්චිධෙත වස්සෙත සකලරටෙහි විනාසිගමානෙ
මාතාපිතූනං ගුණං සරි. අප්ප නං මාතාපිතූපට්ඨානධම්මස්ස එලෙත
දෙවතා සොඤ්චිනා ආනසිත්වා මාතූයා අදංසු. තං කාරණං සුතවස්සෙත
ආහරිත්වා එවමාග. සොඤ්චානනති සොඤ්චිභාවං. තං පත කිඤ්චාපි
දෙවතා කරිංසු. මාතූපට්ඨානං නිස්සාය තිබ්බන්තත්තා පත මාතා
අකාසීති වුතතං. හං තෙ අහනති අගමපිතෙ තමෙව සොඤ්චානං කරෙමි
මං නිස්සාය තපෙව තව සොඤ්චිභාවො ගොතුති අපේවා. අප්පා කණේ
මිති ඉවජාමි. එතෙත සච්චෙතාති සච්ච දෙවතාති තස්ස සොඤ්චිනා
ආනිතතාවො සච්චො එතෙත සච්චෙත මාතාපිතූනං සරනතු දෙවතා
රුමං විග තච්ච ආනෙත්වා මම දස්සනතුති අපේවා. අනුඤ්ඤාතොති
පොරිසාදෙන ගච්ඡති අනුඤ්ඤාතො දෙවතානං ආනුභාවෙන සොඤ්චි

පටිආගච්ඡ පුත්තාති වදති. ජාතුමල්ලිනසතෙතති ජාතු එකංසෙන අල්ලිනසතෙත මම භාතිකො අහං සමුඛො වා පරමුඛොවා මනොප දෙසං න සරුම් න මයා නමති මනොපදෙසො කතපුබ්බොති එවමස්ස කණ්ඩො සච්චමකාසි. යසමා ච මෙ අනාසිමනොසි සාමිති මම සාමි අල්ලිනසතත යසමා නිං අනාසිමනොසි මං අනතිහවිනො අනතිකතමිනො අඤ්ඤං මනෙත නපජෙයි. නවාපි මෙ මනසා අපිසොසිති මයනට්ඨ මනසා නිං අපට්ඨො න භොසි. අඤ්ඤමඤ්ඤං පියසංවාසංව මයනති එවමස්ස අග්ගමහෙසි සච්චමකාසි.

කුමාරෙ පිතරු අකබාතනගෙන යකබාවාසමග්ගං පටිපජ්ඣී. යකෙබාපි බතතියා නාම බහුමායා භොතති කො ජානාති කිං භවිස්සතිති රුකං අභිරුහිතො රඤ්ඤො ආගමිණං ඔලොකෙනොතො නිසිදි. සො කුමාරං ආගච්ඡන්තං දිස්වා පිතරං නිවතොතො පුතොතො ආගතො භවිස්සති නපී මෙ භයනති ඔතරිනො තස්ස පිට්ඨං දස්සෙතොතො නිසිදි. සො ආගතො තස්ස පුරතො අට්ඨාසි.

අථ යකෙබා ගාථමාහ.

බ්‍රහ්ම උජ්ඣ වාරුමුඛො කුතොසි
න මං පජානාසි වනෙ වසන්තං,
පුද්ගලො මං ඤාතො පුරිසාදකොති
කො සොනිමාජානමිධාවජෙය්‍යාති.

තත් කොසොනිමාජානමිධාවජෙය්‍යාති කුමාර කො නාම පුරිසො අතතොතො සොනිමාවං ජාතොතො ඉච්ඡොතො ඉධාගච්ඡෙය්‍ය නිං අජාතොතො ආගතොති මඤ්ඤති.

තං සුතො කුමාරෙ ගාථමාහ.

ජානාමි පුද්ගල පුරිසොදකො නිං
න තං න ජානාමි වනෙ වසන්තං,
අහඤ්ඤ පුතොතොති ජයද්විසස්ස
මමජ්ඣ බාද පිතුනො පමොක්කාති.

තත් පමොක්කාති පමොක්කගෙතු අහට්ඨතු ජීවිතං දනො ඉධා ගතො තස්මා තං මුඤ්ඤ මං බාදතිති අජෙතො.

තතො යකෙබා ගාථමාහ.

ජානාමි පුතොතොති ජයද්විසස්ස
තථාහි වො මුඛවණ්ණො උභින්නං,
සුදුක්කරඤ්ඤොව කතං තවෙදං
යො මනතුමිච්ඡ පිතුනො පමොක්කාති.

තත් නථාහි මොති තාදිසොව වො තුමාකං උභින්නං සදිසොව මුඛවණ්ණොති අජෙතො. කතං නිවෙදනති ඉදං තව කමමං සුදුක්කරං.

තතො කුමාරෙ ගාථමාහ.

න දුක්කරං කිඤ්චිමහෙත් මඤ්ඤ
 යො මනතුමිචෙත් පිතුනො පමොක්ඛා,
 මාතුච්ච හෙතු පරලොකගමා
 සුබෙන සග්ගෙන ච සම්පසුතෙතාති.

තත් කිඤ්චිමහෙත් මඤ්ඤති කිඤ්ච අහං එත් න මඤ්ඤමි.
 ඉදං චුත්තං හොති-යක්ඛ යො පුග්ගලො පිතු වා පමොක්ඛන්දාය මාතු වා
 හෙතු. පරලොකගමාති පරලොකං ගන්ත්වා. සුබෙන සග්ගෙනාති
 සග්ගෙ නිබ්බත්තනකෙන සුබෙන සම්පසුතෙතා ගවති. මනතුමිචෙත්ති
 මරිතුං ඉච්ඡති. තස්මා අහං එත් මාතාපිතුනං අන්දාය ජීවිතපරිච්චාගෙ
 කිඤ්ච දුක්කරං න මඤ්ඤමිති.

තං සුත්වා යකෙඛා කුමාර මරණස්ස අභායනක්ඛතෙතා නාම
 නත්ථි. තිංසනීතිපාතං පුච්ඡී. සො තස්ස කප්පෙතො දො ගාථා
 අභාසි.

අහඤ්ච බො අත්තනො පාපකිරියං
 ආචී රහො වාසි සරෙ න ජාතු,
 සඛිඛානජාතිමරණොගමස්මි
 යප්ථෙව මෙ ඉධ තථා පරත්ථ.

බාදජ්ජ මං දුනි මහානුභාව
 කරස්සු කිච්චාති ඉමං සරිරං,
 රුක්ඛස්ස වා තෙ පපතාමි අත්තා
 ජාදග්ගානො මග්ගං තිමදෙසි මංසනති.

තත්ථ සරෙ න ජාතුති එකංසෙනෙව න සරුමි. සඛිඛානජාති
 මරණොගමස්මිති අහං ඤ්ඤෙත සුපරිච්ඡින්නජාතිමරණො
 ජාතසතෙතා අමරණධම්මො නාම නත්ථිති ජානාමි. යප්ථෙව මෙ ඉධාති
 යප්ථෙව මෙ ඉධ තථා පරලොකෙ යථාච පරලොකෙ තථා ඉධාපි
 මරණතො මුත්තනාම නත්ථිති ඉදං මෙ ඤ්ඤෙත සුපරිච්ඡින්නං. කරස්සු
 කිච්චාතිති ඉමිනා සරිරෙන කතනබ්බකිච්චාති කර ඉමං තෙ මයා
 නිස්සට්ඨං සරිරං බාදමානො. මග්ගං තිමදෙසි මංසනති මයි රුක්ඛස්ස
 පතිත්වා මතෙ මම සරිරතො තිංසනීතිපාතො රෙවග්ගානො යං යං
 ඉච්ඡසි තං තං මංසං අදෙසි බාදෙග්ගාසිති අත්ථො.

යකෙඛා තස්ස වචනං සුත්වා භිතො හුත්වා න සක්කා ඉමස්ස මංසං
 බාදිත්වා උපායෙතෙතං පලාපෙස්සාමිති විනෙතත්වා ඉමං ගාථාංග.

ඉදඤ්ච තෙ රුච්චති රුජපුත්ත
 වජාසි පාණං පිතුනො පමොක්ඛා,
 තස්මාතිහ තිංසනීතිපාතො
 සම්භඤ්ජ කට්ඨාති ජලෙති අග්ගිනති.

තප්පි ජලෙහිති අරඤ්ඤං පවිසිත්වා සාරදුරුති ආහරිත්වා අග්නිං ජාලෙත්වා නිශ්ක්ලමේ අභිනාමෙරෙ කර තප්පි තෙ මංසං පවිත්වා බාදිස්සාමිති දිපෙති.

සො තපා තප්පි තප්පි සත්ථිතං අගමාසි. තං කාරණං පතා සෙත්තො සත්ථි ඉතරං ගාථමාන.

තනො හවෙ සිතිමා රුජ්ජුතො
දුරු සමාහත්ති මහත්තමග්ගිං,
ආදීපයිත්වා පටිවෙදයිත්
ආදීපිතොදුති මහාසමග්ගිති.

යකෙකා අග්නිං තප්පි ආගතං කුමාරං ඔලොකෙත්වා අගං පුරිසො සිභො විශ මරණාපිස්ස හගං නැපී. මග්ගං එතස්ස කාලං එවං නිබ්බන්ධො නාම න දිට්ඨපුබ්බොති ලොමහංසජාතො කුමාරං පුතප්පනං ඔලොකෙත්තො නිසීදි. කුමාරෙ තස්ස කිරිගං දිස්වා ගාථමාන.

බාදජ් මං දුති පසංගකාරි
කිං මං මුහුං පෙක්ඛසි හට්ඨලොමො,
තපා තපා තුග්ගමගං කරෙමි
යපා යපා මං ජාදයමානො අදෙසිති.

තප්පි මුහුතති පුතප්පනං. නපා නපා තුග්ගමග්ගති අගං තුග්ගං තපා තපා වචනං කරෙමි ඉදුති කිං කරිස්සාමි යපා යපා මං ජාදය මානො රෙවයමානො අදෙසි බාදිස්සසි තස්මා බාදජ් මනති.

අපස්ස වචනං සුත්වා යකෙකා ගාථමාන.

කො තාදිසං අරහති බාදිතාගෙ
ධම්මෙ සිතං සච්චවාදිං වදඤ්ඤං,
මුඛාපි තස්ස විචලෙග්ග සත්තධා
යො තාදිසං සච්චවාදිං අදෙග්ගති.

තං සුත්වා කුමාරෙ සවෙ මං න බාදිතුකාමොසි අප් කස්මිං දුරුති හඤ්ජාපෙත්වා අග්නිං කාරෙසිති වත්වා පලාසියස්සි නු බො තොති තව පරිගණගණත්ථායාති වුත්තො ත්වං ඉදුති මං කපං පරිගණකියස්සි යොහං තීරවජාතගොතිගං නිබ්බන්ධො සක්කස්ස දෙවරඤ්ඤා අත්තානං පරිගණකිතුං න අදුසිතති වත්වා-

ඉදං හි සො බ්‍රාහ්මණං මඤ්ඤමානො
සසො අවාසෙසි සකෙ සරිරෙ,
තෙනෙව සො වජ්ජිමා දෙවපුත්තො
සසජ්ජිතො කාමදුගජ්ජ් යකකාති.

ආහ.

තස්සත්ථා-ඉදං හි සො සසපණ්ණිතො බ්‍රාහ්මණො එසොති බ්‍රාහ්මණං මඤ්ඤමානො අජ්ජ ඉදං සරිරං බාදිත්වා ඉධෙව වසාති එවං සකෙ සරිරෙ අභ්‍යන්තො සරිරං දුතුං අවාසෙසි වසාපෙසිති අත්ථා, සරි

රඤ්චයා භක්තින්ද්‍රිය අදයි. සතෙකා පබ්බතරසං පිළෙචා ආදිය වන්දනාලෙ සසලකඩණං අකායි. තතො පට්ඨාය තෙනෙව සසලකඩණෙන සො වන්දිමා දෙවපුතො සසි සසිති පඤ්ඤයි. එවං සසන්තුතො ලොකයා කාමදුගො පෙම්වඩ්ඪතො අජ්ජයකඩ විරොවති. කපට්ඨියං තෙනං පාටිභාරියනති.

තං සුච්චා යකොඛා කුමාරං විසාජේජනො ගාථමාහ.

වන්දෙ යථා රුහුමුඛා පමුතො
විරොවතෙ පණ්ණරසෙව භානුමා,
එවං තුචං පොරිසාද පමුතො
විරොව කම්පිල මහානුභාව.

ආමොදයං පිතරං මාතරඤ්ච,
සබ්බොව තෙ නන්දතු ඤාතිපකොඛාති.

තත්ථ භානුමාති සුරියො. ඉදං වුතං භොති-යථා පණ්ණරසෙ රුහුමුඛා මුතො වන්දෙවා භානුමාවා විරොවති එවං කම්පි මම සනතිකා මුතො කම්පිලරට්ඨා විරොව මහානුභාවාති. නිඤ්ඤාති තුය්‍යතු. ගච්ඡ මහාපීරුති මහාසත්තං උය්‍යාජෙයි.

සොපි තං නිබ්බිසෙවනං කච්චා පඤ්චසීලාති දච්චා යකොඛා නුබො එස නොති පරිගණ්හනො යකොඛං නාම අකබ්ථි රතතාති භොනති අතිමිසාති ව ජායා න පඤ්ඤායති අසම්භිතා භොනති නායං යකොඛා මනුසො එස මය්‍යං කීර පිතුතො තයො භාතරො යකබ්ඪියා ගතිතා තෙසු තාය දො බාදිතා හවිසානති එකො පුත්තසිනෙතෙන පටි ජගතිතො හවිසානති. ඉමිතා තෙන හවිතබ්බං ඉමං නෙචා මය්‍යං පිතු ආවිකම්භා රජේජ පට්ඨාපෙය්‍යාමිති විනොතචා එහි භො න චිං යකොඛා පිතු මෙ ජෙට්ඨාභාතිකොසි එහි මයා සද්ධිං ගතචා කුලසත්තකෙ රජේජ ජතං උය්‍යාපෙහිති වචා ඉතරෙත නාහං මනුසොති වුතො න චිං මය්‍යං සද්දහසි, අත්ථි පත සො යය්‍ය සද්ද හසිති පුට්ඨිචා අත්ථි අසුභට්ඨානෙ දිබ්බවක්ඛුකතාපසොති වුතො තං ආදය තත්ථ අගමායි.

තාපසො තෙ දිසවා කිං කරුණතා පිතාපුත්තා අරඤ්ඤ විචර ථාති වචා තෙසං ඤාතිභාවං කපෙයි. පොරිසාදො තය්‍ය සද්දහිචා තාත චිං ගච්ඡ අහං එකසමියෙව අත්තභාවෙ විධා ජාතො න මෙ රජේජනෙතො පබ්බජ්‍යාමහනති තාපසො සනතිකෙ ඉසි පබ්බජ්. පබ්බජී. අථනං කුමාරො වන්දිචා තගරමෙව අගමායි. තමත්ථං පකාසෙතො සත්ථා ආහ.

තතො හවෙ ධිතිමා රුජපුතො
කතඤ්ඤි පරියගා පොරිසාදං,
අනුඤ්ඤො සොත්ථි සුඛි අරොගො
පට්ඨාගමා කම්පිලමලිතසතොති.

ගාථං වතා නාගරනෙගමාදීති කතකිරියං දසෙසනොතා මසාන
ගාථමාග.

තං නෙගමා ජානපද ව සබ්බෙ
ගජ්ජායෙහා රජිකා පතතිකා ව,
නමස්සමානා පඤ්ඤාලිකා උපාගමුං
නමස්සු තෙ දුක්ඛාරකාරකොසිති.

රජා කුමාරෙ කීර ආගතොති සුතා පච්චුක්ඛමණං අකාසි. කුමාරෙ
මහාජනපරිවුහො ගතො රජානං වන්දි. අථ නං සො පුච්ඡි තාන කථං
තාදිසා පොරිසාද ඉතෙතාසිති. තාන නායං යකෙබ්බා තුමානං ජෙට්ඨ
භාතිකො එස මග්ගං පෙතෙතයොයාති නං සබ්බං පවතති. ආරොවෙතො
තුමෙහති මම පෙතෙතයො දට්ඨං වට්ටනීති ආග.

රජා තඤ්ඤාදිව හෙරිං වරපෙතො මහනෙතන පරිවාරෙන
තාපසානං සනතිතං අගමාසි. මහාතාපසො තස්ස යකඤ්ඤායා ආනෙතො
අබාදිතො පොසිතකාරණඤ්ඤා යකඤ්ඤායා වකාරණඤ්ඤා තෙසං ඤාති
භාවඤ්ඤා සබ්බං වින්දාරෙන කපෙසි. රජා එති භාතික රජං කාරෙතීති
ආග. අලං මහාරජාති තෙනාදි, එථ උය්‍යානෙ වසිස්සාද අගං වෙව වතුති
පච්චයෙති උපට්ඨතිස්සාමිති න ගච්ඡාමි මහාරජාති. රජා තෙසං අස්සම
පදතො අවිදුරෙ එකං පබ්බතනතරං බන්ධිතා මහනතං තලාකං
කාරෙතො කෙදුරෙ සමාපදෙතො මහාධනං කුලසහස්සං ආනෙතො මහා
ගාමං නිවෙසෙතො තාපසානං භික්ඛාචාරං පට්ඨපෙසි. සො ගාමො
චුලලකමාසදමනිගමොනාම ජාතො. සුතස්සොමහාසනෙතන පොරි
සාදස්ස දමිතපදෙසො පන මහාකමාසදමනි ගමො නාමාති වෙදි
තබ්බොති.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආගරිතො සම්මාති පකාසෙතො ජානකං
සමොධානෙසි. සම්මපරියොසානෙ මාතුපොසනනෙරෙ සොතාපතති
එලෙ පතිට්ඨති. තද මාතාපිතරෙ මහාරජකුලාති අගෙස්සං. තාපසො
සාරිපුත්තො. පොරිසාදෙ අබ්බුලිමාලො. කණ්ටිං උපලවණණං අග්ග
මහෙසි රුහුලමානා. අලීනසත්තකුමාරෙ පන අගමෙවාති.

ජසද්දිසත්තකං.

16. 4.

කිං හු සොවසිති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරනො එකං දගර
තිකුණිං ආරභන කපෙසි.

සා කීර සාවස්සං කුලධිතා සරවාසෙ ආදීනවං දිස්සා සාසනෙ
පබ්බජිතො එකදිවසං භික්ඛුණිසද්ධිං ධම්මස්සවණාය ගතො අලඞ්ඤන
ධම්මාසනෙ තිසිදිතො ධම්මං දෙසෙනස්ස දසබලස්ස අපරිමාණ
පුඤ්ඤපසභාවාභිතිබ්බතං උත්තමරූපසමපතතිසුත්තං අත්තභාවං

මිලොකෙනා පරිවිණණපුබ්බා නුබො මෙ භවයම් වරන්තියා ඉමස්ස මහාපුරිසස්ස පාදපරිවරියාති විනෙතයි. අපස්සා තං බණ්ඤෙඤ්ච ජාතියාරක්ඛණං උපපජ්ජි ඡද්දන්තවාරණකාලෙ අහං ඉමස්ස මහාපුරිසස්ස පාදපරිවරිකා භූතපුබ්බාති. අපස්සා සරන්තියා මහන්නං පිති පාමොජ්ජං උපපජ්ජි. සා පිතිවෙගෙන මහාභසිතං භසිතා පුත විනෙතයි පාදපරිවරිකා නාම සාමිකානං හිතජ්ඣාසයා අපජ්ජා අතිතජ්ඣාසයාච බහුතරා හිතජ්ඣාසයා නු බො අහං ඉමස්ස පුරිසස්ස අගොසිං අතිතජ්ඣාසයාති. සා අනුස්සරමානා අහං හි අපපමන්නං දෙසං හදගෙ ධපෙතො විසංරතනසතිකං ඡද්දන්තමහාගජ්ජසාරං සොණ්ණතරං නාම නෙසාදං පෙසෙතො විසපිතෙන සලලෙන විජ්ඣා පෙතො ජිවිතකයං පාපෙසිනති අද්දස. අපස්සා සොකො උදපාදි. හදගං උණ්ණං අගොසි. සොකං සඤ්ඤාපඤ්ඤා අසනෙකානති අස්ස සිතො පස්සසිතො මහාසද්දෙන පරෙදි. තං දිස්වා සන්තා සිතං පාතු භාරිතො කොනු බො භනෙන හෙතු කො පච්චයො සිතස්ස පාතු කමමායාති හිතවුසබ්බෙන පුට්ඨා හිතවෙ අයං දහරහිතවුණි පුබ්බෙ මසි කතං අපරාධං සරිතො රෙදතිති චතො අතිතං ආහරි.

අතීතෙ හිමවනෙන ඡද්දන්තදහං උපනිස්සාය අට්ඨසහස්සා හත්ති නාගා වසිංසු ඉද්ධිමනෙතො වෙහාසඛගමා, තද්ද බොධිසත්තො ජෙට්ඨක වාරණස්ස පුතෙතො නුතො තිබ්බතති. සො සබ්බසෙතො අගොසි රත්ත මුඛපාදො. සො අපරභාගෙ වුඛසිප්පතෙතො අට්ඨාසිතිහජුබ්බෙබො අගොසි විසං රත්තසනායාමො අට්ඨපණ්ණාසගන්තාය රජතදුමසදිසාය සොණ්ණාය සමන්තාගතො. දන්තාපනස්ස පරිකෙඛපතො පණ්ණරස හන්තා අහෙසුං දිසතො තිංසගන්තා ඡබ්බණ්ණරංසිති සමන්තාගතා. සො අට්ඨන්තං නාගසහස්සානං ජෙට්ඨකො අගොසි, පඤ්ඤාසතෙ පච්චෙකවුදො පුජෙසි. තස්ස වෙ අග්ගමහෙසියො අහෙසුං වුලු පුහද්දා මහාපුහද්දාචාති. නාගරාජා අට්ඨනාගසහස්සපරිවාරෙ කඤ්ඤත ගුහායං වසති.

සො පත ඡද්දන්තදහො ආයාමතො ව වින්දාරතො ව පණ්ණාස යොජනො හොති. තස්ස මජ්ඣෙක ආදසයොජනප්පමාණෙ ධාතෙ සෙව්‍යාලං වා පණ්ණං වා කදුමං වා තප්පි. මණ්ඩකකිවණ්ණං උදක මෙව සතතිට්ඨති තදන්තරං යොජනවිත්තං සුඛකලලභාර වනං තං උදකං පරිකඛිපිතො සීතං තදන්තරං යොජනවිත්තමෙව සුඛනිලපලවනං තං පරිකඛිපිතො සීතං තතො යොජනයොජන විත්තාතෙව රත්තපල සෙතුපල රත්තපදුම සෙතපදුම කුමුදවතාති පුරිමපුරිමං පරිකඛිපිතො සීතාති. ඉමෙසං පත සත්තන්තං වනානං අනන්තරං සබ්බෙසමි තෙසං කලලභාරදීනං වසෙන වොමස්සකවනං යොජනවිත්තමෙව තාති පරිකඛිපිතො සීතං තදන්තරං නාගානං කට්ඨපමාණෙ උදකෙ යොජනවිත්තමෙව රත්තසාලිවනං තදන්තරං උදකපරිගතෙන යොජනවිත්තමෙවතිලපිකලොතිතමදුතසුරහිකුසුම සමාකිණ්ණං බුද්ධකගච්ඡවනං. ඉති ඉමාති දසවතාති යොජනවිත්තා

තෙව, තනො ඔදු කර්ජමාසමහාර්ජමාසමුග්ගවනං තදනනතරං තිප්පසථලාඵකලාමුකුමහණ්ඩවලුවනාති තනො පුගරුක්කප්පමාණං උච්ඡ්වනං. තනො හප්පිදනනප්පමාණථලං කද්ද්වනං. තනො සාල වණං තදනනතරං මාටිප්පමාණථලං පණ්සවනං. තනො මධුරථලං විඤ්චාවනං. තනො කපිට්ඨවනං. තනො වොමිඤ්ඤා මහාවන සණ්ඨා, තනො වෙඵවනං අයමිඤ්ඤ තඤ්ඤා කාලෙ සමපනති. සංයුතතට්ඨ කථායං පන ඉද්දති වතතමානසමපනතියෙව කපිතා. වෙඵවනං පන පරික්ඛිපිත්වා සතත පබ්බතා සීතා තෙසං බාහිරනතතො පට්ඨාය පඨමො චුලකාලපබ්බතො තාම උතියො මහාකාලපබ්බතොනාම, තනො උදකපසංපබ්බතොනාම, තනො වජ්ජපසංපබ්බතොනාම, තනො සුරියපසංපබ්බතොනාම, තනො මණ්ඩපසංපබ්බතොනාම, සතතමො සුවණ්ණපසංපබ්බතොනාම, සො උබ්බෙධතො සතතයොජ්ජනිකො ජගත්තදහං පරික්ඛිපිත්වා පතතස්ස මුඛවට්ටිවිය සීතො. තස්ස අබ්බතනරිමපස්සං සුවණ්ණවණ්ණං තනො නික්කන්තො මහාසෙත ජගත්තදහො සමුග්ගතබාලසුරියොවිය හොති. බාහිරපබ්බතෙසු පන ඵකො උබ්බෙධතො ජයොජ්ජනිකො ඵකො පඤ්ච ඵකො වතතාරි ඵකො තිණ්ඨ ඵකො දො ඵකො යොජ්ජනිකො ඵවං සතතපබ්බත පරික්ඛිතතස්ස පන තස්ස ජගත්තදහස්ස පුබ්බතතරකණ්ණං උදක වාතප්පහරණොකාසෙ මහානිග්‍රොධරුක්කො අප්පි තස්ස බන්ධො පරිකෙඛපතො පඤ්චයොජ්ජනිකො උබ්බෙධතො සතතයොජ්ජනිකො චතුසු දිසාසු වතතස්සා සාමා ජයොජ්ජනිකා උඨං උග්ගතසාමාපි ජයොජ්ජනිකාව, ඉති සො මූලතො පට්ඨාය උබ්බෙධොත තොරසයොජ්ජනිකොව සාමානං උපරි සමනතතො ආදසයොජ්ජනිකො අට්ඨති පාරෙහ සහස්සෙති පටිමණ්ඩිතො මුණ්ඩමණ්ඩපබ්බතොවිය චුලසමානො තිට්ඨති. ජගත්තදහස්ස පන පච්ඡිමදිසාහාගෙ සුවණ්ණපසංපබ්බතෙ ආදස යොජ්ජනිකා කඤ්චනගුහා ජගත්තොනාම තාගරුජා වස්සාරතෙත අට්ඨසහස්සනාගපරිප්‍රයො කඤ්චනගුහායං වසති. ගිමහකාලෙ උදක වාතං සමපට්ඨිමානො මහානිග්‍රොධමූලෙ පාරෙහතතොර තිට්ඨති.

අප්පම ඵකද්වසං මහාසාලවනං පුප්ඵතනති ආරෙවසිංසු, සො සපරි වාරෙ සාලකිලං කිලිඤ්ඤාමිති තං සාලවනං ගතත්වා ඵකං සුපුප්ඵතං සාලරුක්කං කුමෙතන පහරි. චුලසුභද්ද උපරිවාතපසෙසා සීතා තස්සා සරිතෙර සුක්කදණ්ඩකමිඤ්ඤාති පුරුණපණ්ණොතිවෙව තමෙකිපිලුකා ව පතිංසු. මහාසුභද්ද අධොවාතපසෙසා සීතා, තස්සා සරිතෙර පුප්ඵ රෙණුකිඤ්ඤකප්පතාති පතිංසු. චුලසුභද්ද අයං තාගරුජා අතතො පියහරියාය උපරි පුප්ඵරෙණුකිඤ්ඤකප්පතාති පාතෙසි. මම සරිතෙර සුක්කදණ්ඩකමිඤ්ඤාති පුරුණපණ්ණොතිවෙව තමෙකිපිලුකා ව පාතෙසි හොතු නතතබ්බං ජාතියාමිති විනොතො, මහාසතෙත වෙරං බුඪි.

අපරමපි දිවසං තාගරුජා සපරිවාරො නහානහරිය ජගත්ත දහං මතරි. අප්ඵ වෙ තරුණතාහා සොණ්ඩාය උසිරකලාපෙ ගහෙත්වා කෙලාසකුටං මජ්ජනනා වීය නහාපෙසුං, තඤ්ඤා නහාත්තා

උතතීණේණ ඥෙ කරෙණ්ණයො නභාපෙසුං. තාපි උතතරිතා මහා සත්තංගං සන්තිකෙ අට්ඨංසු. තතො අට්ඨසග්ගන්තාගා සරං මත රිතා උදකකිලා කිලිතා සරතො නානා පුප්ඵාති ආහරිතා රජත පුපං අලඛකරුන්තා විශ මහාසාගං අලඛකරිතා පච්ඡා චෙ කරෙණ්ණයො අලඛකරිංසු. අපේකො හජී. සරෙ විවරතොගා සහතුද්දයං මහාපදුමං ලභිතා ආහරිතා මහාසත්තංගං අදුසි. සො තං සොණ්ඩාය ගහෙතා රෙණ්ණං කුමෙහ මිකිරිතා ජෙට්ඨිකාය මහාසුභද්දයං අදුසි. තං දිස්වා ඉතරං ඉදමපි සහතුද්දයං මහාපදුමං අත්තතො පියහරියාය එව අදුසි න මග්ගන්ති පුනපි තස්මිං චෙරං බකි.

අපේකදිවසං. බොධිසත්තෙ මධුරඵලානිචෙව භිසමුලාලානිච පොකබරමධුනා යොජෙතා පඤ්චසතෙ පචෙවකබුද්ධො භොජෙතො වුලලසුභද්දා අත්තතො ලභ්ඵඵලාඵලං පචෙවකබුද්ධානං දතා ඉතො දුනි වවිතා මදුරුජකුලෙ තිබ්බතති. සුභද්දානාම රුජකඤ්ඤ හුතා වයපාතනා බාරුණසිරිකෙද්දා අග්ගමහෙසි භාවං පතා තස්ස පියා මනාපා තං අත්තතො රුචිං කාරෙතුං සමන්තා හුතා තස්ස ආවිකකිතා ඵකං ලුද්දකං පෙසෙතා ඉමිං හජී. විසපිතොත කණ්ඩොත විජ්ඣාපෙතා ජිවිතකකියං පාපෙතා ඡබ්බණ්ණරංසි විස්සජෙතොත යමකදනොත ආහරුපෙතුං සමන්තා භොමිති පත්තං ධපෙසි.

සා තතො පට්ඨායගොවරං අගහෙතා සුසසිතා න විරයොව කාලං කතා මදුරටෙඨ රුජමහෙසියා කුච්ඡිමති තිබ්බතති. සුභද්දා තිස්සා නාමං අකංසු. අථ නං වයපාතනං බාරුණසිරිකෙද්දා අදංසු. සා තස්ස පියා මනාපා සොලසාගං ඉජ්ඣසග්ගන්තං ජෙට්ඨිකා ජාතියාර ඤ්ණඤ්ඤා පටිලභි. සා විනොසි සමිද්ධා මෙ පත්තා ඉදුති තස්ස නාගස්ස යමකදනොත ආහරුපෙසාමිති. තතො සරීරං තෙලොත මකෙකතා කිලිට්ඨවත්තං නිවාසෙතා ගිලානානාරං දයොගතා සිරිගබ්බං පටිසිතා මඤ්ඤානෙ නිපජ්ජී. රුජා කුභිං සුභද්දානි වතා ගිලානානි සුතා සිරිගබ්බං පටිසිතා මඤ්ඤානෙ නිසිදිතා තස්සා පිට්ඨිං පරි මජ්ජනොතා පඨමං ගාථමාග.

කිනත්තු සොවසි අනුවමභිති පණ්ණසි වරවණ්ණිනී,

මිලායසි විසාලකකි මාලාව පරිමද්දිතාති.

තත් අනුවමභිති කඤ්ඤානසන්තිහසරිරෙ. මාලාව පරිමද්දිතාති හත්තෙති පරිමද්දිත පදුමමාලා විය.

තං සුතා සා ඉතරං ගාථමාග.

දෙහලො මෙ මහාරුජ සුපිනනොතනුපච්චගා,

න සො සුලභරුපොව යාදිසො මම දෙහලොති.

තත් න සොති යාදිසො මම සුපිනනොතනුපච්චගා සුපිනං පස්සන්තියා මයා දිට්ඨො දෙහලො සො සුලභරුපො විය න හොති දුලලහො සො මග්ගං පන තං අලභන්තියා ජිවිතං තජීතිඅවච.

තං සුතා රුජා ගාථමාග.

යෙ කෙව් මානුසා කාමා ඉඬ ලොකයමි' නදනෙ,
සබෙබ තෙ පවුර මඟො අහනෙත දමම් දෙහලනයි.

තත් පිළිගිති බහු සුලභා.

තං සුඛා දෙව් මහාරජ පුලලභො මම දෙහලො න තං ඉදුති
කපෙම් යාවතිකා පන වො විජ්නෙ ලුඳු තෙ සබෙබ සනතිපානෙට
තෙසං මරෙකි කපෙසාමිති දිපෙනති අනන්තරං ගාථමාහ.

ලුඳු දෙව සමායනතු යෙ කෙව් විජ්නෙ තව,
එතෙසං අහමකිසසං යාදිසො මම දෙහලොති.

රජා සාධුති සිරිගබ්බා නිකම්භිචා යාවතිකා තියොජනසතිකෙ
කාසිරපෙට්ඨ ලුඳු සබෙබසං සනතිපානන්දාය හෙරිං වාරපෙට්ඨාති
අමිච්චි ආණ්ඩපෙසි තෙ තථා කරිංසු. න විරසොව කාසිරට්ඨ
වාසිනො ලුඳු යථාබලං පණ්ණාකාරං ගහෙනා ආගතචා ආගතභාවං
රඤ්ඤ ආරොවාපෙසුං. තෙ සබෙබපි සට්ඨසහසාමනසා අහෙසුං.
රජා තෙසං ආගතභාවං ඤාචා වාතපානෙ තිනො ගන්ථං පසාරෙචා
තෙසං ආගතභාවං දෙවියා කපෙතෙනා ආහ.

ඉමෙ තෙ ලුඳුකා දෙව් කතහන්දා විසාරදා,
වතඤ්ඤ ව මිගඤ්ඤ ව මමනෙ වතතජ්චිතාති.

තත් ඉමෙති යෙ තං සනතිපානාපෙසි ඉමෙ තෙ. කිසිසන්ධාති
විජ්ඣානජෙදනෙසු කතහන්දා සුකුසලා සුසිකතිතා. විසාරදාති නිබ්බයා.
වතඤ්ඤ ව මිගඤ්ඤවාති වතාති ව මිගෙ ව ජාතනති. මමනෙථති
සබෙබපි වෙතෙ මමනෙ වතතජ්චිතා යමහං ඉච්ඡාමි තං කරෙතතිති.

තං සුඛා දෙව් තෙ ආමනෙතචා ඉතරං ගාථමාහ.

ලුඳුපුතතා නිසාමෙට්ඨ යාවනෙතත්ථ සමාගතා
ජබ්බිසාණං ගජං සෙතං අග්ගසං සුපිනෙ අහං;
තසා දනොති මෙ අන්තො අලාභෙ නත්ථ ජ්චිතනති.

තත් නිසාමෙට්ඨාති සුණාට්. ජබ්බිසාණනති ජබ්බණ්ණවිසාණං.

තං සුඛා ලුඳුපුතතා ආහංසු.

න නො පිතුතං න පිතාමහානං
දිට්ඨො සුතො කුඤ්ඤරෙ ජබ්බිසාණො,
යමග්ගසං සුපිනෙ රජපුතති
අකබ්බා නො යාදිසො හත්ථිනාගොති

තත් පිතුනනති කරණනෙ සාම්චවනං. ඉදං වුතතං ගොති: දෙව්
අමානං පිතුති පිතාමහෙතිපි එවරුපො කුඤ්ඤරෙ න දිට්ඨපුබ්බො,
පගෙව අමෙහති තසා අතතතා දිට්ඨලකිණ්ණවසෙන අකබ්බා නො
යාදිසො තසා දිට්ඨො හත්ථිනාගොති.

අනන්තරගාථාපි තෙහෙව වුතතා.

දිසා වතඤ්ඤා විදිසා වතඤ්ඤා
උඬං අධො දසදිසා ඉමායො,
කතමං දිසං තිට්ඨති නාගරජා
යමග්ගසා සුපිනෙ ඡබ්බිසාණනති.

තත්ථ දිසාති දිසාසු. කිංකරනති එතාසු දිසාසු කතමාය දිසායාති.
එවං වුත්තෙ සුභද්ද සබ්බෙ ලුඤ්ඤ ඔලොකෙනා නෙසං අනතරෙ
පත්ථපාදං භතතපුට්ඨසජ්ඣක්ඛං මහාජාත්තං මහාථාසුක්ඛං බහලමඤ්ඤං
තමබ්දාසිකං නිබ්බිඬාපිඛලං දුස්සණ්ණානං හිභව්ථං සබ්බසං මත්ථ
කෙන පඤ්ඤායමානං මහාසත්තං සුබ්බවෙරිං සොණ්ණතරං නාම
තෙසාදං දිස්වා එස මම වචනං කාතුං සක්ඛිස්සනීති රජානං අනුජානා
පෙත්වා තං ආදාය සත්තභූමිකපාසාදස්ස උපරිතලං ආරාය්න උත්තර
සිහපඤ්ඤරං විවරිත්වා උත්තරගිමවනතාහිමුඛං හත්ථං පසාරෙත්වා
වතඤ්ඤා ගාථා අභාසි.

ඉතො උජ්ඣ උත්තරියං දිසායං
අතික්කමම සො සත්ත ගිරි මුහනෙන,
සුවණ්ණපඤ්ඤා නාම ගිරි උදාරෙ
සුපුප්ඵිතො කිම්පුරිසානුවිණ්ණො.

ආරාය්න සෙලං භවනං කිත්තරානං
ඔලොකාය පබ්බතපාදමූලං,
අථ දකඛසි මෙඝසමානවණ්ණං
නිම්බොධරජං අට්ඨසභස්සපාදං.

තත්ථව්ඡති කුඤ්ඤරෙ ඡබ්බිසාණො
සබ්බසෙනො දුප්පසගො පරෙති,
රක්ඛනති නං අට්ඨසභස්සනාගා
ථසාදනතා වාතජවප්පගාරිනො.

තිට්ඨනති තෙ කුමුලං පස්සසත්තා
කුප්පනති වාතස්සපි එරිතස්ස,
මනුස්සභූතං පන තත්ථ දිස්වා
භස්මං කරෙග්ගං නාස්ස රජොපි තස්සාති.

තත්ථ ඉතොති ඉමව්ගා ථානා. උත්තරියනති උත්තරාය. උදාරෙති
මහනෙතා ඉතරෙති ඡති පබ්බතෙති උච්චතරෙ. ඔලොකයාති ඔලො
කෙයාසි. කිංකරනති තස්මිං නිම්බොධමූලෙ ගිමහසමයෙ උදකවාතං
සමප්පිව්ඡනෙතා තිට්ඨති. දුප්පසගොති අඤ්ඤ තං උපගන්ත්වා පස්ස
කාරං කාතුං සමත්ථා නාම තත්ථිති දුප්පසගො. ථසාදනතාති රජාය
සමානදනතා. වාතජවප්පගාරිනොති වාතජවෙන ගන්ත්වා පච්චා
මිත්තෙ පහරණසිලා. කුමුලනති හිංසතකං මහාසද්දානුබ්බං අස්සාස
පස්සාසං මුඤ්ඤනතා තිට්ඨනති. එතිස්සාසාති වාතපගරිතස්ස. යං සද්දානු

බැකිං එරිතං චිලතං කම්පනං තස්සපි කුප්පනති එවං එරුසා තෙ නාගා.
නාග්‍යාති නාසාවාතෙනෙව විද්ධංසෙත්වා හස්මං කතස්ස තස්ස රජොපි
න හවෙය්‍යාති.

තං සුත්වා සොඤ්ඤාත්මනං මරණභයතීනො-

බහුතීමෙ රුජකුලමති සනති
පිලකිනා ජාතරූපස්ස දෙවි,
මුත්තාමණී වෙළුමයාමයා ව
කිං කාහසි දතපිලකිනෙන.
මාරෙත්තුකාමා කුඤ්ඤරං ජබ්බිසාණං
උදුහු ඝාතෙස්සසි ලුදුපුතෙනති.

ආහ.

තත් පිලකිනාති ආහරණාති. වෙළුමයාමයාති වෙළුමයාමයාති.
ඝාතෙස්සසිති උදුහු පිලකිනාපදෙසෙන ලුදුපුතෙන ඝාතාපෙත්තු
කාමාසිති. තතො දෙවි ගාථමාන.

සා ඉසසිතා දුක්ඛිතාවසම් ලුදු
උදුහුඤ්ඤා සුස්සාමි අනුස්සරනති,
කරොති මෙ ලුදුක එතමත්තං
දස්සාමි තෙ ගාමවරුති පඤ්ඤාති.

තත් ඝාති සා අහං. අනුස්සරනතීති තෙන වාරණෙන පුරෙ මසි
කතං වෙරං අනුස්සරමානා. දස්සාමි ඝොති එතස්මිං තෙ අනෙථ
නිප්පාදිතෙ සංවච්ඡරෙ සංවච්ඡරෙ සතසහස්සුධ්‍යානකො පඤ්ඤා ගාම
වරෙ දදමිති.

එවඤ්ඤා පන වත්වා සමම ලුදුපුතන අහං එතං ජ්‍යෙෂ්ඨ නාට්‍යකරු.
මාරපෙත්වා යමකදනෙන ආහරුපෙත්වා සමත්වා ගොමිති පුබ්බ
පච්චිකල්පිතානං දුතං දත්වා පත්තං ධර්මසං. මයා සුපිනතෙන
දිට්ඨං නාම නට්ඨි. සා පන මයා පත්තපත්තා සමප්පිකස්සති, ත්වං
ගච්ඡන්තො මාහාසිති තං සමස්සාසෙසි. සො සාධු අයෙහති තස්සා
වචනං සමප්පිච්ඡත්වා තෙන හි මෙ පාකටං කත්වා තස්ස වසනට්ඨානං
කපෙතිති පුච්ඡන්තො ආහ.

කත්ථව්ඡති කත්ථමුපෙති ආනං
විට්ඨස්ස කා නතානගතස්ස ගොති,
කථඤ්ඤා සො නතායති නාගරාජා
කථං විජානෙමු ගතිං ගජස්සාති.

තත් ඝාතව්ඡතිති කත්ථ වසති. ඝාතමුපෙති ආනානති කත්ථ
තිට්ඨතිති අනෙථ. විට්ඨස්සකාති තස්ස නතානගතස්ස කා විට්ඨගොති,
කතරමග්ගෙන සො ගච්ඡති. කථං විජානෙමු ඝාතනති තයා අකපිතො
මයං කථං තස්ස ගජස්ස ගතිං විජානිස්සාම තස්මා කපෙති නොති
අනෙථ.

තනො සා ජාතියාරක්ඛණෙන පච්චක්ඛනො දිට්ඨංචානං තස්ස ආවික්ඛන්ති වෙ ගාථා අභාසි.

තනෙව සා පොක්කරණී අදුරෙ
රමමා සුතින්දා ව මනොදික්ඛා ව,
සමප්පජිතා ගමරගණානුචිණ්ණා
එත්ති සො නභායති නාගරුජා.

සීසං නභානො උපපලමාලධාරී
සබ්බසෙනො පුණ්ඩරිකත්තවඩ්ඪි,
ආමොදමානො ගච්ඡති සන්තිකෙනං
පුරක්ඛන්ධා මහෙසිං සබ්බහද්දන්ති.

තත්ථ නිසේඨමාති තත්ථ වසන්ට්ඨානෙයෙව. පොක්කරණීතිජද්දන්ත දහං සත්ථායාහ සමප්පජිතාති දුට්ඨෙති කුමුදෙති තිට්ඨෙති උපපලෙති පඤ්චවණ්ණෙතිව පද්ධමෙති සමන්තතො පුජිතා. එත්ථති සොති සො නාගරුජා එත් ජද්දන්තදහෙ නභායති. උපපලමාලධාරීති උසලාදිතං ජලඵලජාතානං පුජ්ජානං මාලං ධාරෙන්නො. පුණ්ඩරිකත්තවඩ්ඪිති පුණ්ඩරිකසදිසතවෙන මදුතෙන අබ්බන්ත සමන්තාගතො ආමොද මානොති ආමොදිතපමොදිතො. සන්තිකෙනාති අත්තනො වස නට්ඨානං. පුරක්ඛන්ධාති සබ්බසුභද්දං නාම මහෙසිං පුරභො කන්ධා අට්ඨති නාගසහස්සෙති පරිවුතො අත්තනො වසන්ට්ඨානං ගච්ඡතිතීආහ.

තං සුත්වා සොණ්ණත්තරෙ සාධු අයෙස අහං තං වාරණං මාරෙත්වා දන්නො ආහරිස්සාමිති සමපට්ඨමි. අථ සා තුසසිත්වා සහස්සං දන්ධා ගෙහං තාව ගච්ඡිතො සත්තාගච්චයෙන තත්ථ ගමිස්සාමිති තං උයෙසා ජෙත්වා කම්මාරෙ පකෙක්ඛාසාපෙත්වා තාතා අමහාකං වාසිථරසුකුද්දල නිබාදන මුට්ඨිකවෙච්ඡාමධිවෙත්තසත්ථිණ්ණායන අසිලොගදණ්ඩක කකවබාණ්ණකඅයසිඞ්ඝාටහෙති අත්ථො සබ්බං සීසං කන්ධා ආහරථාති ආණ්ඩපෙත්වා වම්මනාරෙ පකෙක්ඛාසාපෙත්වා තාතා අමහාකං කුම්මහාර ගාතිකං වම්මහස්සං කාතුං වට්ටති වම්මයොත්තවරත්තහත්තිපාදඋපා හනවම්මත්තෙතගිපි නො අත්ථො සබ්බං සීසං කන්ධා ආහරථාති ආණ්ඩ පෙසි. තනො උහොපි සබ්බාති සීසං කන්ධා ආහරිත්වා අදංසු. සා තස්ස පාථෙය්‍යං සංවිදතිත්වා අරණිසතිතං ආදිං කන්ධා සබ්බං උපකරණඤ්ච බද්ධසත්තආදිකං පාථෙය්‍යඤ්ච වම්මහස්සායං පක්ඛිපි තං සබ්බවපි කුම්මහාරමත්තං අහොසි.

සොණ්ණත්තරෙපි අත්තනො පරිවච්ඡං කන්ධා සත්තමෙ දිවසෙ ආගන්ත්වා දෙව්ච වජ්ඣත්වා අට්ඨාසි. අථ හං සා නිට්ඨිතනෙත සබ්බු පකරණං ඉමං තාව පසිබ්බකං ගණ්ණාති ආහ. සො පත මහාථාමො පඤ්චන්තං ගජ්ජිතං බලං ධාරෙති තස්මා තඤ්ඤලපසිබ්බකං විය උක්ඛි පිත්වා උපකච්ඡන්තරෙ ධපෙත්වා රිත්තහත්ථො විය අට්ඨාසි. සුභද්ද ප්‍රද්දකස්ස දුරක්ඛානං පරිබ්බයං දන්ධා රක්ඛෙඤ්ඤ ආවික්ඛිත්වා සොණ්ණත්තරං උයෙසාජෙසි.

සොපි රුජානඤ්ච දෙවිඤ්ච වන්දිතො රුජනිවෙසනා ඔරුක්ක
 රජෙ ධනො මහනෙතන පරිවාරෙන නගර නිකමිත්තො භාමනිගම
 පරමපරාය පව්වනං පඤ්ඤා ජානපදෙ නිවනෙතො පව්වනවාසිති
 සද්ධිං අරඤ්ඤං පටිසිත්තො මනුස්සපථං අතිකකම පව්වනවාසිනොපි
 නිවනෙතො එකකොව ගව්ජනො නිංසයොජනං ගතො පඨමං
 දබ්බගගණං කාසගගණං තිණගගණං තුලසිගගණං සරගගණං
 කිරිව්වජගගණනාම ජ ගගණානි කණ්ටකගුලබ්බගගණානි වෙනගගණං
 වොමිඤ්ඤගගණං කලවනගගණං සරවනගගණසද්ධිං උරගෙනපි
 දුබ්බිතිවිජ්ඣං සතවනගගණං රුක්කගගණං වෙළුගගණං කලලගගණං
 උදකගගණං පබ්බතගගණනාම අට්ඨාරස ගගණානි පටිපාටියා
 උපගතො දබ්බගගණාදීනි අසිපොත ලාසිත්තො තුලසිගගණාදීනි වෙළු
 වනගුලබ්බෙජ්ජනසන්තො ජිජ්ඣො රුකෙති ඵරසුනා කොට්ටො අති
 මහනෙත නිබ්බදනෙත විජ්ඣිතො මග්ගං කරෙතො වෙළුගුලබ්බවනෙ
 නිසෙය්ගිං කතො වෙළුගුලබ්බ ආරුක්ක වෙළු ජිජ්ඣො අපරස්ස වෙළු
 ගුලබ්බං උපරි පානෙතො වෙළුගුලබ්බමත්තෙත ගතො කලලගගණෙ
 සුකතිරුක්කපදරං අත්ථිත්තො තෙන ගතො අපරං අත්ථිත්තො ඉතරං
 උකම්පිත්තො පුත පුරතො අත්ථරතො තං අතිකකමිත්තො උදකගගණං
 පඤ්ඤා කතො තාය උදකගගණං තරිත්තො පබ්බතපාදෙ ධනො අය
 සිඤ්ඤාපකං යොතෙතන බන්ධිත්තො උද්ධං බිපිත්තො පබ්බතෙ ලග්ගාපෙත්තො
 යොතෙතන ඔරුක්ක තත්ථ සීතොව වමචයොත්තං ඔලබ්බිත්තො තං
 ආදය ඔහරිත්තො හෙට්ඨිමබ්බාණ්ණකෙ බන්ධිත්තො යොතෙතන ආරුක්ක
 වජ්ජරගෙන ලොගදණ්ණික පබ්බතං විජ්ඣිත්තො බාණ්ණං කොට්ටො
 තත්ථ ධනො සිඤ්ඤාපකං ආකඩ්ධිත්තො පුත උපරි ලග්ගාපෙත්තො තත්ථ
 සීතො වමචයොත්තං ඔලබ්බිත්තො තං ආදය ඔහරිත්තො හෙට්ඨිමබ්බා
 ඤ්ණකෙ බන්ධිත්තො යොතෙතනාරුක්ක වාමහන්තො යොත්තං ගගෙත්තො
 දකම්ඤ්ඤන්තො මුග්ගරං ආදය යොත්තං පහරිත්තො බාණ්ණං නිහරිත්තො
 පුත අහිරුගති.

එතෙත්තපායෙන පබ්බතමත්තං ආරුක්ක පරතො ඔහරතො
 පුරිමනෙයෙනෙව පඨමපබ්බතමත්තෙ බාණ්ණං කොට්ටො වමච
 පසිබ්බකෙ යොත්තං බන්ධිත්තො බාණ්ණකෙ වෙසෙත්තො සයං අනෙතො
 පසිබ්බකෙ නිසිද්ධිත්තො මකකට්ඨානං මකකට්ඨානවිස්සජ්ජනා
 කාරෙන යොත්තං විනිවෙසෙතො ඔහරි. වමචජතෙතන වාතං
 ගාගාපෙත්තො සකුණො විශ ඔහරිතිපි වදන්තියෙව. එවං තස්ස සුහද්දය
 වචනං ආදය නගර නිකමිත්තො සත්තරස ගගණානි අතිකකමිත්තො
 පබ්බතගගණං පඤ්ඤා නත්තො ජ පබ්බතෙ අතිකකමිත්තො සුවණ්ණපස්ස
 පබ්බතමත්තං ආරුලගභාවං ආවිකරෙතො සත්ථා ආග.

තත්තෙව සො උග්ගගෙත්තො වාකාසං
 ආදය තුණ්ණිඤ්ච ධනුඤ්ච ලුඤ්ඤා,
 විතුරිය සො සත්තං ගිරි බ්‍රහ්මනෙත
 සුවණ්ණපස්ස න්තොම ගිරිං උලාරං.

ආරුක්ක සෙලං හවනං කිත්තරුතං
 ඔලොකයි පබ්බතපාදමුලං,
 තත්ථදාසා මෙසසමානවණ්ණං
 නිත්‍රොධරුජං අට්ඨසහස්සපාදං.

තත්ථදාසා කුඤ්ජරං ජබ්බිසාණං
 සබ්බසෙනං දුප්පසහං පරෙහි,
 රක්කිනති නං අට්ඨසහස්සනාභා
 ඊසාදනතා වාතජම්පසභාරිනො.

තත්ථදාසා පොකබරණීං අදුරෙ
 රමං සුතිත්ථඤ්ච මහොදිකඤ්ච,
 සමුපුප්ඵිතං හමරගණානුචිණ්ණං
 යත්ථ හි සො නභායති නාගරුජා.

දිස්වාන නාගස්ස ගතිං සීතිඤ්ච
 විටිස්ස යා නභානගතස්ස භොති,
 ඔපාතමාගඤ්ජි අනරියරූපො
 පයොජිතො විභවසානුභායාති.

තත්ථ සොති හික්කවෙ සො ලුද්දො තත්ථෙව සත්තභූමිකපාසාදතලෙ
 සීතාය තස්සා වචනං උග්ගගෙචා; සරතුණීඤ්ච මහාධනුඤ්ච ආදාය
 පබ්බතගහණං පඤ්ඤා කතරො නුබො සුවණ්ණපස්සපබ්බතො නාමාති
 සත්ත මහාපබ්බතෙ. චිත්‍රදිශාති තස්මිං කාලෙ විතුලෙති තිරෙහි. සො
 ඵලං තිරෙනො සුවණ්ණපස්සනනාම ගිරිං උදාරං දිස්වා අයං සො
 හවිස්සතීති විනෙතසි. ඔලොකයිති නං කිත්තරුතං හම්බකභූතං
 පබ්බතං ආරුක්ක සුභද්දාය දිත්තසඤ්ඤවසෙන ගෙට්ඨා ඔලොකෙයි.
 නත්ථාති තස්මිං පබ්බතපාදමුලෙ අවිදුරෙයෙව නං නිත්‍රොධං අදාස.
 නත්ථාති තස්මිං නිත්‍රොධමුලෙ සීතං. නත්ථාති තත්ථෙව අනොතාපබ්බතෙ
 තස්ස නිත්‍රොධස්ස අවිදුරෙ යත්ථ සො නභායති නං පොකබරණීං
 අදාස. දිස්වානාති සුවණ්ණපස්සපබ්බතා ඔරුක්ක හත්ථිතං ගතකාලෙ
 ගත්ථිපාදඋපාහනං ආරුක්ක තස්ස නාගරුඤ්ඤ ගතට්ඨානං නිබ්බු
 වසනට්ඨානඤ්ච උපධාරෙනො ඉමිනා මයෙතන ගව්ජති ඉධ තභා
 යති නභාසිචා; ඔතිණ්ණො ඉධ තිට්ඨතීති සබ්බං දිස්වා අතිරිකභාවෙන
 අනටිසරූපො තාය විභවසානුභාය පයොජිතො තස්මා ඔපාතං
 ආගඤ්ජි පටිපජ්ජි ආවාටං බණ්ණිති අත්ථො.

නත්‍රායං ආනුපුබ්බි කථා. සො කිර මහාසත්තස්ස වසනොකාසං
 සත්තමාසාධිකෙහි සත්තහි සංවච්ඡරෙහි සත්තහිව දිවසෙති පඤ්ඤා වුත්ත
 නගෙතෙව තස්ස වසනොකාසං සලලකෙඤ්චා ඉධ ආවාටං බණ්ණිචා
 තස්මිං සීතො වාරණාධිපතීං විජ්ඣති; ජිවිතකකයං පාපෙස්සාමිති
 වචන්තෙචා; අරඤ්ඤං පටිසිච්චා ඵලොදිතං අත්ථාය රුකෙක ජිජ්ඣා
 දබ්බසමාගෙර සජ්ජති; හත්ථිසු නභානත්ථාය ගතෙසු තස්ස වසනො

කාසෙ මහාකුඤ්ඤෙන චතුරස්සං ආවාටං ඛණ්ණිකා උභිතපංසුං ඕජං
චපනෙතා විය උදකෙන විකිරිතා උදුක්කලපාසාණානං උපරි ඵලෙහ
පතිට්ඨපෙතා කුලාධාරෙ දතා පදරුති අත්ථරිතා කණ්ණිපාමාණං
ජිඤං කතා උපරි පංසුඤ්ඤා කම්මවරඤ්ඤා පක්ඛිපිතා එකෙන පසෙසන
අත්තනො පවිසනට්ඨානං කතා එවං නිට්ඨිතො ආවාටෙ පච්චුස
කාලෙයෙව පටිසිසතං පටිච්ඤ්ඤාතා කාසාවානි පරිදතිතා සද්ධිං විය
පිතෙන සලලෙන ධුනුං ආදාය ආවාටං මතරිතා අට්ඨාසි.

තමත්ථං පකාසෙතො සත්ථා ආග.

ඛණ්ණිකාන කාසුං ඵලකෙති ඡාදති
අත්තානමොධාය ධනුඤ්ඤා ලුද්දො,
පසාගතං පුට්ඨසලලෙන නාගං
සමපාසි දුක්ඛකම්මකාරි.

විද්ධො ච නාගො කොඤ්ඤාමනාදි සොරං
සබ්බෙව නාගා නින්නදුං සොරරූපං,
කිණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා වුණ්ණං කරොන්තා
ධාවිංසු තෙ අට්ඨ දිසා සමන්තතො.

වට්ඨස්සමෙතනති පරමසනොතා
කාසාවමදුක්ඛි ධජං ඉසීනං,
දුක්ඛෙන චුට්ඨස්සදපාදි සඤ්ඤා
අරහඤ්ඤා සබ්බි අවජ්ඣාරූපොති.

තත්ථ ඔබ්බාසානි මදතිතා පවෙසෙතා. පසාගතීනති අත්තනො
ආවාටස්ස පසෙස ආගතා. සො කිරි දුතියදිවසෙ ආගන්තා නහාතා
උතතිණ්ණො තසමිං මහාවිසාලමාලකෙ නාම පදෙසෙ අට්ඨාසි. අට්ඨස්ස
සරිරිතො උදකං නාතිපපදෙසෙන මගලිතා තෙන ජිඤෙන ලුඤ්ඤස්ස
සරිරෙ පති. තාය සඤ්ඤාය සො මහාසත්තස්ස ආගන්තා සිතභාවං
ඤ්ඤාතා තං පසාගතං පුට්ඨා සලලෙන සමපසි විජ්ඣි. දුක්ඛකම්මකාරී
කාරීති තස්ස මහාසත්තස්ස කායිකවේතසිකස්ස දුක්ඛස්ස උපපාදනෙන
දුක්ඛකම්මකාරමස්ස කාරකො. කොඤ්ඤාමනාදිති කොඤ්ඤානාදං කරි.
තස්ස කිරි තං සලං නාතියං පටිසිතා පිහනාදිති සඤ්චුණ්ණත්තා
අත්තාදිති ජිඤිතා පිට්ඨිභාගං එරසුනා පදලෙනං විය උග්ගන්තා
ආකාසෙන පක්ඛිඤ්. නින්නරජතකුමාතො රජනං විය පහාරමුඛෙන
ලොතිතං පග්ගරති බලවච්චෙදනා උපපජ්. සො චෙදනං අභිවා
සෙත්තුං අසකෙකානොතා චෙදනාමගොතා සකලපබ්බතං එකතින්නාදං
කරොන්තො තික්ඛිත්තුං මහනතං කොඤ්ඤානාදං නදි. සබ්බෙධානි
සබ්බෙ අට්ඨසගස්සනාගා තං සද්දං සුත්තා මරණගග්ගිතා සොරරූපං
නින්නදුං. වුණ්ණං කණ්ණිගග්ගානි සොරරූපං සද්දරූඡං කරොන්තා
තෙන සද්දොගගන්තා ජිඤානපාරණං චෙදනාමගතං දිස්වා
පච්චාමිතං ගණ්ණිස්සාමානි තිණ්ඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා වුණ්ණං කරොන්තා

බාවිංසු. චබ්බසාමෙකානති තිකකවෙ සො ඡද්දන්තවාරණො දිසාසු පකකන්තෙසු නාගෙසු සුභද්දං කණේරුයං පසො සඬා සඬායෙඬා සමස්සාසගමානාය වෙදනං අබිවාසෙඬා කණ්ඩසා ආගතට්ඨානං සලලකෙකන්තො සවෙ ඉදං පුරන්ධිමදිසාදිති ආගතං අභවිසා කුමනා දිති පවිසිඬා පච්ඡිමකායාදිති නිකකමිසාති ඉදං පන නාතියා පවිසිඬා ආකාසෙ පකකන්ධි තසමා පඬවියං සිතෙන විසාට්ඨං භවිසාතීති උපබාරෙඬා සිතට්ඨානං උපපටිකම්බුකාමො කො ජානාති කිං භවිසාති සුභද්දං අපනෙඬා වට්ටතීති විතෙතඬා හද්දෙ අට්ඨ සහස්සනාගා මම පච්චාමිතතං පරියෙසන්තා දිසාසු පකකන්තා ඬං ඉධ කිං කණේරුති වඬා දෙව අහං තුලෙහ සඬායෙඬා සමස්සාසෙන්නී සිතා බමම මෙති තිකකිත්තුං පදකම්ණං කඬා වතුසු ආනෙසු වන්ධිඬා තාය ආකාසං පකකන්තාය නාගරුභුමියං පාදනබෙන පහරි. පදරං උපපතිඬා ගතං සො ඡද්දෙන ඔලොකෙන්නො සොණ්ණතතරං දිසා වබ්බසාමි නනති විතතං උපපාදෙඬා රජතද්වමණ්ණං සොණ්ඩං පවෙ සෙඬා පරමසන්නො බුද්ධාදිතං ඉසිතං ධජං කාසාවං අද්දකම්. ලුද්දෙ කාසාවං මහාසත්තං හන්ථෙ සපෙසි. සො තං උකම්පිඬා පුරතො සපෙසි. අථස්ස තෙන තථාරුපෙනාපි දුකෙකින පුට්ඨස්ස අරහඬාපො නාම සබ්බි පණ්ඩිතෙති අවජ්ඣාරුපො අඤ්ඤාදන්ති සකකාතබ්බො ගරු කාතබ්බොයෙවාති අයං සඤ්ඤා උදපාදි. සො තෙන සද්ධිං සලල පනතො ගාථාවසමාහ.

අතිකකසාවො කාසාවං යො වන්ථං පරිදහෙසාති,
අපෙනො දමසවෙවන න සො කාසාවමරහති.

යො ව වන්තකසාවස්ස සීලෙසු සුසමාතිතො,
උපෙනො දමසවෙවන ස වෙ කාසාවමරහතිති.

තස්සන්ථො-සමම ලුද්දපුත්ත යො පුරිසො රුගාදිති කසාවෙති අතිකකසාවො ඉන්ධියදමනෙන වෙව වවිසවෙවන ව අපෙනො අනුප ගතො තෙති ගුණෙති කාසායරසපිතං කාසාවං වන්ථං පරිදහති සො තං කාසාවං තාරහති නානුවච්ඡිකො සො තස්ස වන්ථස්ස. යො පන තෙසං කසාවානං වන්තන්තො වන්තකසාවො අස්ස සීලෙසු සුසමා තිතො සුපතිට්ඨතො පරිපුණ්ණසීලාවාරෙ සො එතං කාසාවං අරහති නාමාති.

එවං වන්තා මහාසන්තො තසමිං විතතං තිබ්බාපෙඬා සමම කිමන්ථං තං මං විජ්ඣති කිං අත්තන්තො අන්තං උදග්ග අඤ්ඤෙන පයො ජිතොසිති පුච්ඡි. තමන්ථං පකාසෙන්නො සන්ථා ආහ.

සමපපිතො පුට්ඨසලලන නාගො
අද්වට්ඨිතො ලුද්දකා අජ්ඣිනාසි,
කිමන්ථයං භික්ඛා වා සමම හෙතු
මමං වධි කස්ස වායං පයොගොති.

තත් ණිමිඤ්ඤානි ආයතිං කිං පඤ්ඤානාං, කිංකරානි, කිංකරානි
හෙතු කෙත නාරණෙත කිං නාම තච මයාසද්ධිං වෙරනති අධිප්පායො.
කිංකරානි කිංකරා වා අසද්ධාය අයං පඤ්ඤානො කෙත පඤ්ඤානො මං
අවධිති අප්පො, අප්පො ආවිකිකිකො ලුඤ්ඤානො මං.

කාසිංකර ඤාණං මහෙසි හදනො
සා පුජිතා රුජතුලෙ සුභද්ද,
තං අද්දසා සා ව මමං අසංසි
දනොති අප්පොති ව මං අප්පොති.

තත් පුජිතානි අග්ගමහෙසිඤ්ඤානො පුජිතා, අද්දසානි සා කිරිතං
සුපිතනො අද්දසා, අසංසිති සා ව මම සකකාරං කාරෙතො තිමවනතප්ප
දෙසෙ එවරුපො නාම නාගො අසුකසම්, නාම ආනෙ වසතිති මමං
ආවිකිති, දනොතිති කිංකරා නාගො ජබ්බකාරංසිසමුජ්ජා දනො
තෙති මම අප්පො පිට්ඨිති, කාරෙතොති මම තෙ මෙ ආගරාති මමං
අප්පොති.

තං සුඤ්ඤානං පුජිතසුභද්දං කමන්ති ඤාතො මහාසකො වෙදනං
අධිව්‍යාසෙතො තසො මම දනොති අප්පො නත්ති මං මාරෙතො කාම
තාය පන පතිණිති දීපෙනො මාරාදායමාහ.

බහුමෙ දනපුත්තා උදාර
යෙ මෙ පිතුනඤ්ඤා පිතාමහානං,
ජානාති සා කොධිතා රුජපුත්ති
වධිතො වෙරමකාසි බාලා.

උදෙසිති තිං ලුඤ්ඤා වරං ගහෙතො
දනොති අමෙ ජිඤ්ඤා පුරු මරුමි,
වජ්ජාසි තං කොධිතං රුජපුත්ති
නාගො හතො හන්ද අමසො දනොති.

තත් අමෙති තසො කිරි පිතුපිතාමහානං දනොති මා විතසිංසුති
ගුහාය සන්තිවිතො තෙ සකාය එවමාහ, ජානාතිති බහුතං වාරණානං
ඉධ සානෙ සන්තිවිතෙ දනොති ජානාති, වධිතොති තෙවලං පන සා මං
මාරෙතොති අප්පොතිතං දෙසං හදෙසං සපෙතො අනතො වෙරං
අකාසි, එවරුපෙන එරුසකලෙමන මන්තං පාපෙසි, ඔරනති කකවං,
සුඤ්ඤානං යාවන මරුමි, වජ්ජාසිති වදෙයාසි, හන්ද අමසො දනොති
හතො සො මයා නාගො මනොරපො තෙ මන්තං පනොති ගහෙතො
අමෙ තසො දනොති.

සො තසො වචනං සුඤ්ඤානං කිරිදනව්‍යානං පුට්ඨාය කකවං ආදාය
දනොති ජිඤ්ඤානං තසො සන්තිකං උපගතො සො පන උබ්බිධිතො
අධිව්‍යාසිතිහප්පො රුජපබ්බිතොවිසිසිතො තෙතසො සො දනොතිතං
තපාපුණි, අප්පො මහාසකො කායං උපනාමෙනො ගහෙතොසිසිතො
තිපජ්ජි, තද්ද පන තෙසාදෙ මහාසකො රුජතද්දසං සොති.

මග්ගනො ආභිරුහිතො කෙලාසකුටෙ විය කුමෙහ ධනො මුඛකොටි මංසං ධනුතො පහරිතො අනොතො පක්ඛිපිතො කුලානො මරුග්ගා කකවං අනොතොමුඛෙ පවෙසෙසි. උහොති හතෙති දලං අපරපරං කබ්බි. මහාසත්තස්ස බලවිවෙදනා උප්පජ්ඣිමං ලොතිතෙන පුරි. තෙසාදෙ ඉතොවිතොව සඤ්චාරෙනො කකවෙන ජිනිදුං තාසකඛි.

අථ නං මහාසත්තො මුඛතො ලොතිතං ජිනෙතො වෙදනං අභිවාසෙතො කිං සමම ජිනිදුං න සකෙකාසිති ප්‍රච්ඡි. ආම සාමිති මහා සත්තො සතිං පච්චුප්ථපෙතො තෙනති සමම මම සොණං උක්ඛිපිතො කකවකොටිං ගණනාපෙති මම සයං සොණං උක්ඛිපිතො බලං තතීති ආහ. තෙසාදෙ තථා අකාසි. මහාසත්තො සොණංසකවං ගහෙතො අපරපරංවාසෙසි. දනො පන කමුරුවිය ජිජ්ජංසු. අථ තෙ ආහරුපෙතො ගණිතො සමම පුදුපුතත අහං ඉමෙ දනෙත භුග්ගං දදමානො තෙව මග්ගං අපටිසාති දමමි. න සකකතතමාරතතමුහමතතාති පතෙනො ඉමෙති පන මෙ දනෙතති සතගුණෙන සහස්සගුණෙන සබ්බඤ්ඤත ඤ්ඤාදනොව පියා සබ්බඤ්ඤතඤ්ඤාප්පටිවෙධාය මෙ ඉදං පුඤ්ඤං පච්චයො ගොතුති දනෙත දතො සමම ඉමං ධානං කිතතකෙන කාලෙන ආගතොසිති ප්‍රච්ඡිතො සතතමාසසතතදිවසාධිකෙති සතතති සංවච්ඡ රෙතීති වුතෙන ගච්ඡ ඉමෙසං දනොතං ආනුභාවෙන සතතදිවසබ්බතත රෙසෙව බාරුණසිං පාපුණ්ණසිති වතො තස්ස පරිභතං කතො¹ තං උයෙසාපෙසි. උයෙසාපෙතො ව පන අනාගතෙසුයෙව තෙසු තාගෙසු වෙව සුතඥය ව කාලමකාසි. තමන්දං පකාසෙතො සන්දාආහ.

උට්ඨාය සො පුද්දො බරං ගහෙතො
ජෙතොන දනොති ගජ්ජතමස්ස,
වග්ගු සුභෙ අප්පටිමෙ පඨබ්සා
ආදාය පකකාමි තතො හි බිප්පනති.

තත්ථ චග්ගුති විලාසවනෙන. සුභෙති සුඤ්ජරෙ. අප්පටිමෙති ඉමිස්සං පඨවියං අඤ්ඤාති දනෙතති අසදිසෙ.

තස්මිං පකකනෙන තෙ නාගා පච්චාමිතං අදිසා ආගමිංසු. තමන්දං පකාසෙතො සන්දා ආහ.

හයද්දිතා නාගවධෙන අට්ටා
යෙ තෙ නාගා අට්ඨ දිසා විධාමුං,
අදිසා පොසං ගජපච්චමිතං
පච්චාගමුං යෙන සො නාගරුජාති.

1. සලලන විද්ධො බ්‍යපිතොපි සනොතො
කාසාවචන්දමති මනං න දුස්සධි,
සවෙ ඉමං නාගවරෙත සච්චං
මා මං වතෙ වාලමිගා අගඤ්ඡු නති.

තත්ථ භසග්ගිනාති මරණගගෙත උපද්දතා. අබ්බාති දුක්ඛිතා. භජ්ජ පච්චිම්භනනති ගජස්ස පච්චාමිත්තං. සෙනි සොති යත්ථිසාලමාලකෙ සො නාගරජා කාලං කන්ධා කෙලාසපබ්බතො විශ පඨිතො තං ධාතං පච්චාගමුනති අත්ථො.

තෙති පන සද්ධං මහාසුභද්දපි ආගතා තෙ සබ්බෙපි අඛස්සගස්ස නාගා තත්ථ රොදිත්වා කඤ්ඤිත්වා මහාසත්තස්ස කුලුපකපච්චෙකවුද්ධාතං සන්තිකං ගන්ත්වා භන්තෙත තුමනාතං පච්චගද්දගතො විසපිතෙත සලලන විද්ධො කාලකතො සිව්විතදස්සනමස්ස ආගච්ඡ්ථාති වදිංසු. පඤ්චසතා පච්චෙකවුද්ධාපි ආකාසෙනාගන්ත්වා විසාලමාලකෙ ඔත රිංසු. තස්මිං බණේ දො තරුණනාගා නාගරසෙද්ද සරිරං දන්තෙති උක්ඛිපිත්වා පච්චෙකවුද්ධො වන්දපෙත්වා විතකං ආරොපෙත්වා කොපයිංසු. පච්චෙකවුද්ධා සබ්බරත්තිං ආලාගතෙ. ධ්වමසජ්ඣායං කරිංසු. අඛස්ස ගස්ස නාගා ආලාගතං තිබ්බාපෙත්වා තභාත්වා මහාසුභද්දං පුරතො කන්ධා අත්තතො වසන්ධාතං අගමිංසු. තමත්ථං පකාසෙතොතා සත්ථා ආහ.

තෙ තත්ථ කඤ්ඤිත්වා රොදිත්වා නාගා
සිසෙ සකෙ පංසුකං ඕතිරිත්වා,
අගමිංසු තෙ සබ්බෙ සකං නිකෙතං
පුරකඛිත්වා මහෙසිං සබ්බගද්දන්ති.

තත්ථ පංසුකිනති ආලාගනපංසුකං.

සොඤ්ඤතතරොපි අපපතෙතගෙව සත්තමෙ දිවසෙ දන්තෙත ආදාය බාරණසිං සම්පාපුණි, තමත්ථං පකාසෙතොතා සත්ථා ආහ.

ආදාය දන්තානි ගජ්ජත්තමස්ස
වග්ගු සුභෙ අපපටිමෙ පඨබ්බා,
සුචණ්ණරුජිති සමන්තමොදරෙ
සො ලුද්දකො කාසිපුරං උපාගමි,
උපතෙසි සො රුජකඤ්ඤාය දන්තෙත
නාගො ගතො ගන්ද ඉමස්ස දන්තාති.

තත්ථ සුචණ්ණරුජිතිති සුචණ්ණරංසිති. සමන්තමොදරෙති සමන්තතො. ඕහාසතොත සකලවනසණ්ඩං සුචණ්ණචණ්ණංවිශ කරෙතොත. උපෙනිසිති අහං ජද්දන්තවාරණස්ස ජබ්බණ්ණරංසි විස්සජ්ජනෙ යමකදන්තෙත ආදාය ආගච්ඡාමි නගරං අලඛකාරුපෙථාති දෙවියා සාසනං පෙසෙත්වා තාය රඤ්ඤාදි ආරොවාපෙත්වා දෙවනගරං විශ නගරෙ අලඛකාරුපිතෙ සොඤ්ඤතතරොපි නගරං පටිසිසිත්වා පාසාද මාරුතිත්වා දන්තෙත උපතෙසි.

උපතෙත්වා ව පන අත්තෙත යස්ස කිර තුමෙත අපපමිත්තකං දෙසං ගදගෙ කරිත්ථ සො නාගො මයා ගතො මතො මතභාවං මෙ ආරො වෙය්‍යාසිති ආහ. තස්ස මතභාවං ජානාථ ගන්ද පස්සථ ඉමෙ තස්ස

දන්තාති දන්තෙ අද්ධි. සං මහාසත්තස්ස ඡක්ඛණ්ණේරංසිවිවිතෙන දන්තෙ මණ්ණිකාලවණේචන ගගෙත්වා උතුරුසු උපෙත්වා පුරිමගවෙ අත්තනො පිය සාමිකස්ස දන්තෙ ඔලොකෙනති එවරුපං නාම සොභගගප්පත්තං වාරණං විසපිතෙන සලලෙන ජීවිතකතියං පාපෙත්වා දන්තෙ ඡිඤ්ඤා සොණ්ණත්තරෙ අගතොති මහාසත්තං අනුස්සරන්ති සොකං උප්පා දෙත්වා අභිවාසෙත්වා නාසකඛි. අථස්සා තණ්ණෙව ගදයං එලි. තංදිවසමෙව කාලමකාසි. තමන්ථං පකාසෙත්තො සන්ථා අංග.

දිසවාන දන්තාති ගජ්ජත්තමස්ස
භත්තප්පියස්ස පුරිමාය ජාතියා,
තණ්ණෙව තස්සා ගදයං අථාලි
තෙනෙව සා කාලමකාසි බාලාති.

සමෙබ්බාපිපත්තො ව මහානුභාවො
සිතං අකාසි පරිසාය මජ්ජෙකි,
පුච්ඡිංසු භික්ඛු සුචිත්තත්තවිත්තා
නාකාරණෙ පාතුකරෙන්නති බුද්ධා.

යමද්දසාථ දහරිං කුමාරිං
කාසාවචන්ථං අනගාරියං වරන්තිං,
සා බො තද් රජකඤ්ඤා අහොසි
අහං තද් නාගරජා අහොසිං.

ආදය දන්තාති ගජ්ජත්තමස්ස
වග්ගු සුභෙ අප්පටිමෙ පඨබ්බා,
යො ලුද්දකො කාසිපුරං උපාගම්
සො බො තද් දෙවදන්තො අහොසි.

අනාවසුරං විරරත්තසංසිතං
උච්චාවචං වරිතම්දං පුරුණං,
විතද්දරෙ විතසොකො විසලො
සයං අභිකුඤ්ඤා අහොසි බුද්ධා.

අහං වො තෙන කාලෙන අහොසිං තන්ථ භික්ඛවො,
නාගරජා තද්දහොසිං එවං ධාරෙථ ජාතකත්ති.

ඉමා ගාථා දසබලස්ස ගුණෙ වණ්ණණ්ණෙනති ධම්මසඛගාභකණ්ණෙ රෙහි සපිතා.

තන්ථ සිතං අකාසිති ආවුසො සමෙබ්බාපි පත්තො සන්ථා මහානු භාවො අලභිකතධම්මසායං අලභිකතධම්මාසනෙ පරිසමජ්ජෙකි තිසිත්තො එකදිවසං සිතං අකාසි. නාකාරණෙති ගතෙන බුද්ධා නාම අකාරණෙ සිතං න කරෙන්නති. තුමෙහි ව සිතං කතං තෙන නුබො කාරණෙන සිතං කතන්ති මහාබිණ්ණසවා භික්ඛු පුච්ඡිංසු. සමද්ද සාථාති එවං පුට්ඨා ආවුසො සන්ථා අත්තනො සිත්තකාරණං.

ආවිකල්පයෙන් එකට දැනගත්තු අයෙකුට එවමාග, හිතවතෙකුට එකට දැනගත යොබලයක් පවතී. බුමාරිකා කාසාවලයට අනුගතය. උපෙතට පවතිනවා, ඉමසමි සාසනෙ වරනැති. අදාසාට පසාට, සා තද විසවිතෙන සලලන නාගරාජ. විජිතියා වඩෙහිනි සොඳුකරයා පෙසිකා රාජකයෙකු අගොයි. තෙත ගනනා ජිවිතකයට පාවිතො අග තද සො නාගරාජ අගොයිනි අනෙය, දෙවදනෙයානි හිතවතෙකුට දෙවදනෙයා තද සො පුදුකො අගොයි. අනාවසුරනැති න අවසුර අනාවසුරයනැති අනෙය, විරජනසංසිතනැති ඉතො විරතො අනෙකවසානෙයාටමනෙ සංසිතං සංසිතං අනුචිතං, ඉදං වුතං ගොති- ආවුසො ඉතො අනෙකවසානෙයාටමනෙ සංසිතමි විමුලෙයන පුබ්බෙයන කතං තං දිවසමෙව සායනෙයා කරනෙයා විය අනතො වරිතවසෙන උච්චතො රජධිතො ව සොඳුකරයා ව වරිතවසෙන නිවනනි උච්චිවරිතං ඉදං පුරුණං රුහාදිතං දරුතං විගතතො විශාදුගේ සුඛිකතොකාදිතං අගා වෙන විශාසොගො රුහසලාදිතං විගතතො විශාලො අනතො ව විජානියා බුද්ධො අගායිති, අගං වොති එත වොති නිපාතමනං, හිතවතෙකුට අගං තෙත කාලෙන තත් ජගුතදගෙ අගොයිනි අනෙය, නාගරාජානි ගොනෙයා ව න අසෙකු කොවි තද ගොමි අථවො නාගරාජා ගොමිති අනෙය, එම ධාරෙඨානි තුලෙය එතං ජාතකං එම ධාරෙඨ උග්ගණාට පරියාපුණාඨාති, ඉමසුට පන ධම්මදෙසනං සුචා බහු සොතාපනාදගො අගෙසු, සා පන හිතවතෙකුට පවති විපසනං වඩෙහිනි අරහතං පතනාති.

ජගුතජාතකං.

16. 5.

රජකුට සම්පන්නසමානි ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරනො පසුකුපාරමි ආරබ්භ කපෙයි, පවුට්ඨපනනවනු මහාඋම්මග්ගජාතකෙ ආවිහවිසානි.

අතීතෙ පන කුරුරටෙයි ඉන්දපනතනගරෙ ධනසුද්ධනොරවෙයා නාම රජා රජං කාරෙයි, තසා සුචිරතො නාම බ්‍රාහ්මණො පුරු හිතො අත්ධම්මානුසාසනො අගොයි, රජා දනාදිනි පුදුකුති කණෙනො ධම්මන රජං අනුසායි, සො එකදිවසං ධම්මගාගං නාම පසුගා අභිසංචාරිතො සුචිරතබ්‍රාහ්මණං ආසනෙ තිසිදුපෙතො සකකාරං කතො පසුගා පුච්ඡෙනො වතසො ගාථා අගායි.

රජකුට පටිපනනසමා ආභිපච්චං සුචිරත,
මහතං පනතුම්ච්ඡාමි විජෙතුං පඨමි ඉමං.

ධම්මන නො අධම්මන අධම්මො මෙ න රුච්චි,
කිච්චොධ ධම්මො චරිතො රසෙකු ගොති සුචිරත.

තත්ථ උපනතීභනති සනතිකං. නික්ඛනති පඤ්චතුලාසුවණ්ණං එකො නිකේඛා අයං පන රතතසුවණ්ණස්ස නික්ඛසහස්සං දන්වා එව මාහ. ඉමං දජජාති තෙන ඉමස්මිං ධම්මයාගපඤ්ඤා කපිතො භස්ස අත්ථබ්බමානුසිට්ඨියා අභිභාරං පුජං කරෙන්නො ඉමං නික්ඛසහස්සං දදෙය්‍යාසිති.

එවඤ්ඤා පන වන්ධා සො පඤ්ඤා විස්සජ්ජනස්ස ලිඛනත්ථාය සත සහස්සාස්සාතිකං සුවණ්ණපට්ටං ගමණත්ථාය යානං පරිවාරත්ථාය බලකායං තඤ්ඤා පණ්ණාකාරං දන්වා තං ඛණ්ඤෙඤ්ච උයොසාපෙසි. සො පන ඉන්ද්‍රපත්තනගරු නික්ඛමිති. උජ්ජකමෙව බාරුණසියං ආගන්ත්වා යත් යත් පණ්ඩිතා වසනති සබ්බාති තාති ධානාති උප සබ්බමිති. සකලජලේඛදීපෙ පඤ්ඤාස්ස විස්සජ්ජනාරං අලගිති. අනුපුබ්බත බාරුණසිං පන්ධා එකස්මිං ධානෙ නිවාසං ගගෙත්වා කතිපයෙති ජනෙති සද්ධිං. පාගරුසභාඤ්ජනවෙලාය විධුරස්ස නිවෙ සතං ගන්ත්වා ආගභාභාවං ආරොවාපෙත්වා තෙන පනෙකාසාපිතො තං සකෙ සරෙ භාඤ්ජමානං අද්දස. තමත්ථං පකාසෙන්නො සත්ථා සත්තමං ගාථමාහ.

සොධිපපාගා භාරදාපො විධුරස්ස උපනතිකං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා අසමානං සංගො සරෙති.

තත්ථ සොධිපපාගාති සො භාරදාපගොතො සුචිරතො, අධිපපාගා ගතොති අත්ථො. මහාබ්‍රහ්මාති මහාබ්‍රාහ්මණො. අසමා නිනති භාඤ්ජමානං.

සො පන භස්ස බාලසහායකො එකාවරියකුලෙ උග්ගතිතසිපෙපා තස්මා තෙන සද්ධිං එකතොච භාඤ්ජන්තා භතතනිච්චපරියොසානො සුබතිසින්නො සම්ම නිමත්ථං ආගන්තොසිති පුට්ඨො ආගමණකාරණං ආවික්ඛන්තො අට්ඨමං ගාථමාහ.

රඤ්ඤාසුභං පභින්නො දුන්නො කොරබ්‍යස්ස යසස්සින්නො
අත්ථං ධම්මඤ්ඤා පුට්ඨෙසි ඉච්චමුචි සුඛිට්ඨිලො,
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා විධුරක්ඛාති පුච්ඡිතොති.

තත්ථ රඤ්ඤාසුභනති රඤ්ඤාසු අභං කොරබ්‍යස්ස යසස්සින්නො දුන්නො. පභින්නොති තෙන පෙසිතො ඉධාගමි. පුට්ඨෙසිති සො සුඛිට්ඨිලගොතොතො ධනඤ්ජයරුජා ධම්මයාගපඤ්ඤා නාම පුච්ඡ. අභං කපෙත්ථුං අසකෙකානොතො ත්වං සකඛිස්සාසිති ඤාත්වා භස්ස ආරොවෙසිං. සො පණ්ණාකාරං දන්වා පඤ්ඤා පුච්ඡනත්ථාය මං තව සනතිකං පෙසෙන්නො විධුරස්ස සනතිකං ගන්ත්වා ඉමස්ස පඤ්ඤාස්ස අත්ථඤ්ඤා පාළිධම්මඤ්ඤා පුට්ඨෙසාසි ඉති අබ්‍රමි තං ත්වං ඉද්දති මයා පුච්ඡිතො අක්කාභිති.

තද්ද පන සො බ්‍රාහ්මණො මහාජනයස්ස විතං ගණතිස්සාමිති ගභිං පිදහන්නො විග විනිච්ජයං විවාරෙති නාස්ස පඤ්ඤා විස්සජ්ජන ඕකාසො අපි සො තමත්ථං ආවික්ඛන්තො නවමං ගාථමාහ.

ගඞ්ඨං මෙ පිද්දතිස්සනති න තං සකෙකාමි බ්‍රාහ්මණ
අපිබෙදාං මහාසිඤ්ඤාං තං කථං සො හවිස්සති,
න නෙ සකෙකාමි අකතාදාං අත්ථං ධම්මඤ්ඤා පුච්ඡිතොති.

තස්සත්ථො-බ්‍රාහ්මණ මහතං මහාජනස්ස නානාචිත්තගතිසංඛාතං
ගඞ්ඨං පිද්දතිස්සනති බ්‍රාහ්මණෙ උප්පන්නො තමහං මහාසිඤ්ඤා අපිබෙදාං
න සකෙකාමි තස්මා කථං සො ඔකාසො හවිස්සති යත්මිං තෙ අහං
පඤ්ඤා විස්සරේය්‍යං ඉති විනේතකය්‍යතඤ්ඤාච ඔකාසඤ්ඤාඅල
හන්නො න තෙ සකෙකාමි අකතාදාං අත්ථං ධම්මඤ්ඤා පුච්ඡිතොති.

එවඤ්ඤා පන වච්ඡා පුත්තො මෙ පඤ්ඤාතො මයා ඤ්ඤාචිත්තතරෙ
සො තෙ බ්‍රාහ්මණස්ස තස්ස සනතිකං ගච්ඡාතිති වච්ඡා දසමං ගාථමාහ.

හද්දකාරෙ ව මෙ පුත්තො ඔරසො මම අනුජො,
තං චං අත්ථඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා ගනත්වා පුච්ඡස්ස බ්‍රාහ්මණාති.

තත්ථ ඔරසොති උරෙ සංවද්ධො. අනුජොති අතතනා ජාතො.

තං පුච්ඡා පුච්චිතො විධුරස්ස සරු නිකම්භො හද්දකාරස්ස භූතත
පාහරසස්ස අතතනො පරිසාය මජ්ඣෙ නිසින්නකාලෙ තිවෙසනං
අගමාසි. තමත්ථං පකාසෙන්නො සත්ථා එකාදසමං ගාථමාහ.

ස්වාධිප්පාහා භාරදාජො හද්දකාරස්ස සනතිකං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා නිසින්නං සමති වෙසෙතිති.

තත්ථ චෙත්සමිතිති සරෙ.

සො තත්ථ ගනත්වා හද්දකාරමාණවෙන කතාසනාතිභාරසකකාරෙ
නිසිදිත්වා ආගමිණිකාරණං පුට්ඨො ආදසමං ගාථමාහ.

රඤ්ඤාහං පතීතො දුතො කොරබ්‍රස්ස යසස්සිතො
අත්ථං ධම්මඤ්ඤා පුච්ඡෙසි ඉවම්බුචි පුබ්බසීලො,
තං චං අත්ථඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා හද්දකාර චුචිති මෙති.

අථ තං හද්දකාරෙ තාත අහං ඉමෙසු දිවසෙසු පරදුරිකකමෙව
අතිවිතිට්ඨො විත්තං මෙ බ්‍රාහ්මණං තෙන ත්‍යාගං විස්සරේදාං
න සකම්භොමි මහතං පන කණ්ඩෙය්‍යා සඤ්ඤායකුමාරෙත්වා මයා අති
විශ් ඤ්ඤාචිත්තතරෙ තං පුච්ඡ.සො තෙ පඤ්ඤා විස්සරේය්‍යතීති තස්ස
සනතිකං පෙසෙන්නො දොග්ගා අහාසි.

මංසකාරං අවහාය ගොධං අනුපතාමහං,
න තෙ සකෙකාමි අකතාදාං අත්ථං ධම්මඤ්ඤා පුච්ඡිතො.
සඤ්ඤායො නාම මෙ භාතා කණ්ඩෙය්‍යා මෙ සුචිරත,
තං චං අත්ථඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා ගනත්වා පුච්ඡස්ස බ්‍රාහ්මණාති.

තත්ථ මංසකාජනති යථා නාම පුරිසො උලුම්ගමංසං කාලේනා
දාය ගච්ඡන්නො අතතරමග්ගෙ ගොධපොතකං දිත්වා මංසකාරං
ඡබ්බිත්වා තං අනුබ්‍රුක්කිය්‍ය එවමෙව අතතනො සරෙ වසවතීති.
හරිසං ඡබ්බිත්වා පරස්ස රක්ඛිතගොපිතං ඉති. අනුබ්‍රුක්කිතො
භොමිති දිපෙන්නො එවමාහ.

සො තසමිංගෙව බණේ සඤ්ඤායං තිවෙසනං ගතවා තෙන කතසක්කායෙ අගමණ්ණකාරණං පුට්ඨො ආවිකම්. තමන්ට පකා සෙනෙතො සන්ධා දො ගාථා අභාසි.

සාධිප්පාගා භාරවාජො සඤ්ඤායං උපනතිනං,
තමද්දස මහාමුග්ගා නිසින්නං සමභි වෙසෙති.

රඤ්ඤායං පභිතො දුතො කොරබ්බායං යසසිනො,
අන්ධං බමමඤ්ඤා පුට්ඨෙසි ඉවමුට්ඨි සුබ්බසිලො,
තං තිං අන්ධඤ්ඤා බමමඤ්ඤා සඤ්ඤායකාති පුට්ඨෙතොති.

සඤ්ඤායකායෙ පන තද පරදරමෙව සෙවති. අර්ථයා සොහං තාන පරදරං සෙවමි සෙවනෙතා ව පන ගතං තරිතො පරතීරං ගමන්මි. තං මං සායඤ්ඤා පාතොව නදිං තරන්නං මවුගි ගිලති නාම තෙන මෙ විතතං බ්‍යාකූලං න ත්‍යාගං ආවිකම්භුං සකම්භාමි. කණ්ණිට්ඨො පන මෙ සමගවකුමායෙ නාම අන්ධ ජාතියා සත්තවසසිනො මයා සතභුණෙන සහසායුණෙන අබිකඤ්ඤානෙතෙ සො තෙ ආවිකම්භාති ගමන් තං පුට්ඨාතිති.

ඉමමන්ධං පකාසෙනෙතො සන්ධා වෙ ගාථා අභාසි.

සද මං ගිලති මවුගි සායං පාතො සුචිරත,
ත තෙ සකෙකාමි අකබාභුං අන්ධං බමමඤ්ඤා පුට්ඨෙතො.

සමගවො නාම මෙ භාතා කණ්ණිට්ඨො මෙ සුචිරත,
තං තිං අන්ධඤ්ඤා බමමඤ්ඤා ගතවා පුට්ඨස්ස මුග්ගාණාති.

තං සුචිරා සුචිරතො අයං පඤ්ඤා ඉමසමිං ලොකෙ අවුත්ථිබ්බතො ගමියාති ඉමං විසංජෙජ්ඣං සමන්ධො නාම නන්ධි මඤ්ඤාති විනෙතන්ධා දො ගාථා අභාසි.

අබ්බතො වන භො බමෙමා නායං අසමාකරුවති,
තයො ජනා පිතාපුත්තා තෙසු පඤ්ඤාය නො වීදු.

න නං සකෙකාථ අකබාභුං අන්ධං බමමඤ්ඤා පුට්ඨතා,
කථං භු දගෙර ජඤ්ඤා අන්ධං බමමඤ්ඤා පුට්ඨෙතොති.

තන්ධා නායනා අයං පඤ්ඤාබමෙමා අබ්බතො ඉමං කපේභුං සමන්ධන නාම න හවිතබ්බං තසමා යං තිං කුමායෙ කපේය්‍යතීති වදෙසි නායං අසමාකං රුවෙති. භො සුභි එන්ධ පුකායෙ නිපාතමතතං. පිතා වීදුරෙ පුත්තා හදුකායෙව සඤ්ඤායොවාති තෙපි තයො පිතා සුත්තා පඤ්ඤාය ඉමං බමමං නො වීදු න විජානන්ති. අඤ්ඤා නො විජානියාති අන්ධො. න නිතති භූමෙහ තයො ජනා පුට්ඨයා එතං අකබාභුං න සකෙකාථ. දගෙර සත්තවසසිනො කුමායෙ පුට්ඨෙතො කථං භු ජඤ්ඤා කෙන කාරණෙන ජාතිභුං සකම්භාති අන්ධො.

තං සුත්වා සඤ්ඤාකුමාරො තාත සමභවකුමාරො දහරොති මා
උඤ්ඤාසි සමෙපි පඤ්ඤා විසාජනෙන අභිකො ගව්ඨ තං පුච්ඡති අත්ථ
දීපනාති උපමාති කුමාරස්ස වණණං පනාසෙනො ආදස ගාථා අහාසි.

මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡන්තාත සමභවං,
පුච්ඡන්තා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා ඩ්වංගමණ.

යථාපි වන්දෙ විමලො ගව්ඨං අකාස ධාතුයා,
සබ්බෙ තාරාගණෙ ලොකෙ ආභාය අතීරොවති.

එවමපි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡන්තාත සමභවං,
පුච්ඡන්තා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා ඩ්වංගමණ.

යථාපි රමමකො මාසො ගිමහානං හොති ඩ්වංගමණ
අතෙවඤ්ඤාති මාසෙහි දුමපුපෙඨති සොහති.

එවමපි දහරුපෙතො පඤ්ඤා යොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡන්තාත සමභවං,
පුච්ඡන්තා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා ඩ්වංගමණ.

යථාපි හිමවා ඩ්වංගම පබ්බතො ගතිමාදනො
නානාරුකෙහි සඤ්ඤානො මහාභූතගණාලයො,
ඔසබ්බෙති ව දිබ්බෙති දිසා හාති පවාති ව.

එවමපි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡන්තාත සමභවං,
පුච්ඡන්තා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා ඩ්වංගමණ.

යථාපි පාවකො ඩ්වංගම අව්චිමාලී යසසම්මා,
ජලමානො වනෙ ගවේඡ අනලො කණ්ණවතනති.

සතාසනො ධුමකෙතු උත්තමාගෙවනන්දහො,
තිසිපේ පබ්බතග්ගසමිං පුත්තෙධො විරොවති.

එවමපි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡන්තාත සමභවං,
පුච්ඡන්තා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා ඩ්වංගමණ.

ජවෙන හදුං ජාතනති බලිවද්දඤ්ඤා වාහිසෙ,
දෙහෙන ධෙත්තුං ජාතනති භාසමානඤ්ඤා පණ්ණිතං.

එවමපි දහරුපෙතො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡන්තාත සමභවං,
පුච්ඡන්තා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා ඩ්වංගමණ.

තත්ථ ජඤ්ඤාති ජාතිස්සාසි. වන්දෙති පුණ්ණවන්දෙ විමලොති අභ්‍යාදි
මලරහිතො. එවමපි දහරුපෙතොති එවං සමභවකුමාරො දහරභාවෙන
උපෙතොපි පඤ්ඤායොගෙන සකලජමබ්‍රදීපතලෙ අවසෙස පණ්ණිතො.

අතිශේචනීති අතිකක්‍ෂමතා විරෝධීති හාසනී. රම්මකොඤ්ච වන්තමාසො. අනෙවෙසකොදතිති අතිවිශ අකොදසනී එකාදසනී මාසෙති එවන්ති එවං සමනවොපි පසුදුකොදොගෙන සොහති. තිමමානී තිමපාතසමයෙ තිම සුත්තොති තිමවා තිමනකාලෙ තිමං වමනීති තිමවානී. සමපතනං ජන ගතෙති දෙයනීති ගනිමාදනො. මහාභුතගණාලකොති දෙවගණ නිවාසො. දිසා භානීති සබ්බදිසා එකොභාසා වීඨ කරෙති. පමානීති ගතෙති සබ්බා දිසා වායති. එවන්ති එවං සමනවොපි පසුදුකොදොගෙන සබ්බා දිසා භානී වෙව පමානී ව. සසසසිමානී තෙජසමපතනියා සසසසිමා, අවිමාලිති අවිමි සුත්තො. ජලමානො වනො කාවෙජනී කවජසබ්බාතො මහාවිනො ජලනො වරනී. අනලොති අතිතො ගතමග්ගස්ස කණ්ණ භාවෙන කණ්ණවන්තනී. යකොදු ආහුතිවසෙන සතං අසනානීති සයා සනො. ධුමො කෙතුනිවං අස්ස සාධෙතීති ධුමකොතු. උත්තමාගෙව නකොහොති අගෙවනං වුවිති වනසණ්ඩං උත්තමවනසණ්ඩං දහනීති අත්ථා. නිසිපේති රත්තිභාගෙ. පබ්බතගග්ගසමනනී පබ්බතසිබරෙ. පහුගොධානී බහු ඉතිනො. විශේචනීති සබ්බදිසාසු භිහාසනී. එවන්ති එවං මම කණ්ටොසාසමනවකුමාරෙ දහරෙපි පසුදුකොදොගෙන විරෝධනී. භද්‍රනාති භද්‍රමය්‍යාජානීයං ජවසමපතනියා ජානනනී න සරිරෙන. මානී සෙති වහිතබෙහි භාගේ සති භාරවනතාය අයං උත්තමොති බලිබද්ධං ජානනනී. පද්‍යකොනනී පද්‍යසමපතනියා ඩෙත්‍රං සුඛිති ජානනනී. හායමානනී එත්ථ පන-නාහාසමනං ජානනනී මිස්සං බාලෙති පණ්ණි තනනී. සභාං ආහරිතබ්බං.

සුචරිතො ඵලං නස්මිං සමග්ගං විශේෂෙනෙන පඤ්ඤාං පුච්ඡිතා
ජාතියාමිති නන් පන තෙ කුමාර කණ්ඩොයාති පුච්ඡි. අට්ඨස්ස සො
සිහසඤ්ජරං විවරිතාං හත්ථං පසාරෙතා යො ඵස පාසාද්ධායෙ අනන්ත
විජිං කුමාරජනනි සද්ධං සුවිශේෂවිශේෂා කිලුති අයං මම කණ්ඩොයා
උපසංගාමිතාං තං පුච්ඡි බ්‍රහ්මලිලායාං තෙ පඤ්ඤාං කට්ඨෙස්සතිති ආහ.
සුචරිතො තස්ස චචනං සුකාව පාසාද්ධ ඔරුක්ක කුමාරස්ස සනතිකං
අගමාසි. භාය වෙලායාති කුමාරස්ස නිවන්සංචායං මොචෙතාං ඛණ්ඩ
බිජිතාං උගොති හත්ථති පංසං ගතෙතාං සිතවෙලාය.

නමැති: ආ විකරුණා සැති:-

සමාධිපතයා භාරදාමයෙකු සමගවසන උපනතිකාං

නමදහස මහාබිහමා කිලිමානං බහිජ්ජෙති.

അപ്രകാരം

තරම් බහිෂ්කරනී බහිනිවෙසනෙ.

මහාසභෙකායේ බ්‍රාහ්මණ ආගන්තික පුරවෝසිතයා දිසා තානාකරුතුමාගෙන් සිහි පුළුල් කොට තමාගේ අගය ජලමුද්‍රිතයෙන් ආර්ථිකමයව, මහා පුළුල්තම පසුගිය කාලයේදී සමහර අලුතින් තම සහතිකය ආගන්තුකව පිටතට සකල ජලමුද්‍රිතයකින් අවිනිවිදිව

පඤ්ඤා මම සනතිකං ආගතො අහං සදුනේන මහලුකොති
 හිරුනතප්පං පටිලගිනිභා ගන්ථගතං පංසුං ඡබ්බිනිභා ඛනිකො සාවකං
 ආදාය නිව්සෙසිනා පුච්ඡ මාගමණ වුද්ධලීලායා තෙ කප්ථකාමිති
 සබ්බඤ්ඤාපචාරණං පචාරෙයි. තතො මුග්ගමණො-

රඤ්ඤායං පතීනො දුතො කොරබ්බස්ස යසසිනො
 අත්ථං ධම්මඤ්ඤා පුච්ඡෙයි ඉච්චමුචි යුධිට්ඨිලො,
 තං තිං අත්ථඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා සමගවකඛාති පුච්ඡිතොති.

ශාථාය පඤ්ඤාං පුච්ඡ.

තස්ස අත්ථො සමගවපණ්ණිතස්ස ගගනමජේඛා පුණ්ණවන්දො වීඨ
 පාකවො අභොයි. අථ නං තෙන හි සුණාතීති චනා ධම්මයාගපඤ්ඤා
 වීඨපේජනො-

තග්ග තෙ අගමකඛිස්සං යථාපි කුසලො තථා,
 රුජා ව බො තං ජානාති යදි කාතති වා නවාති.

ශාථමාග.

තස්ස අනන්තරවීරියං ථනා මධුරස්සරෙන ධම්මං දෙසෙන්නාස්ස
 සද්දො ආදාසයොජනිකං සකලබාරුණසීතගරං අවත්ථි. අථ රුජාව
 උපරුජාදයොව සබ්බෙ සනතිපතීංසු. මහාසතො මහාජනස්ස මජේඛා
 ධම්මදෙසනං පට්ඨපෙයි.

තත්ථ නග්ගාති එකංසවචනං යථාපි කුසලොති යථා අති කුසලො
 සබ්බඤ්ඤාමුද්ධො ආවිකති තථා තෙ එකංසෙනෙව අහං අකඛිස්සනති
 අත්ථො. ගුජාවන්ධොනනති අහං තං පඤ්ඤාං යථා කුමානං රුජා ජාතිකුං
 සකෙකාති තථා කපේස්සාමි. තතො උතතරිං රුජා එව තං ජානාති
 යදි කරිස්සති වා නවා කරිස්සති කරොන්නස්ස වා අකරොන්නස්ස වා
 තස්සෙව තං ගවිස්සති මග්ගං පන දෙසො තත්ථිති දිපෙති.

එවං ඉමාය ශාථාය පඤ්ඤාකථනං පටිජාතිනා ඉදුති ධම්මයාග
 පඤ්ඤාං කපේනො ආග.

අජ්ජ සුචෙති සංසෙය්‍ය රඤ්ඤා පුට්ඨො සුචිරත,
 මා කනා අවසි රුජා අත්ථො ජාතෙ යුධිට්ඨිලො.

අජ්ඣාතඤ්ඤායං සංසෙය්‍ය රඤ්ඤා පුට්ඨො සුචිරත,
 කුමමග්ගං න නිවෙසෙය්‍ය යථා මුළොකා අවෙතසො.

අත්තානං නාතිවතොය්‍ය අධම්මං න සමාවරෙ,
 අතිත්ථෙ නප්පතාරෙය්‍ය අනත්ථෙ න යුතො සිගා.

යො ව එතාති ණානාති කතං ජානාති ඛතියො,
 සදු සො වසිස්සෙ රුජා සුකකපකෙඛව වජ්ඣිමා.

ඤ්ඤානඤ්ඤා පියොගොති මිත්තෙසු ව විරොචති.
 කායස්ස හෙද සප්පඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජතිති.

තත් සංඝෙය්‍යාති භට්ඨය. ඉදං වුත්තං හොති-භාහ සුචි
රත සචෙ කුමාහං රක්ඛාද් අජ්ජ දුතං දෙම සීලං රක්ඛාම උපොසඨ
කමිං කඤ්ඤාති කොචි පුට්ඨො මහාරුජ් අජ්ජ තාව පාණං ගතාම
කාමෙ පරිතුඤ්ජාම පුරං පිචාම කුසලං පන කට්ඨාසාම සුචෙති රක්ඛාද්
කට්ඨයා තස්ස අතිමහත්තස්සාපි අමච්චස්ස වචනං කතා
කුමාහං රුජා සුධිට්ඨිලගොතෙතා තථාරූපෙ අත්ථෙ ජාතෙ තං දිවසං
පමාදෙන විතීනාමෙතෙතා මා අවසි. තස්ස වචනං අකතා උප්පන්නං
කුසලවිතතං අපරිහාපෙනා කුසලපටිසංයුතතං කමිං කඤ්ඤායෙව.
ඉදමස්ස කට්ඨයාසීති එවං මහාසතෙතා ඉමාය ගාථාය අජෙජ්ච කිච්චං
ආහප්පං කො ජක්ඛාද් මරණංසුචෙති හඳුනාතත්තසුත්තඤ්ඤා අප්පමාදෙ
අමතපදං පමාදෙ මච්චනො පදනති අප්පමාදෙවාදඤ්ඤා කට්ඨසි.
අජ්ඣාතානසක්ඛාද් මාති තාත සුචිරත සමහවපණ්ණිතො තයා ධම්මයාග
පණ්ණා පුච්ඡිතෙ කිං කට්ඨසීති රක්ඛාද් පුට්ඨො සමානො කුමාහං
රක්ඛාද් අජ්ඣාතානසක්ඛාද් සංඝෙය්‍ය නිගකජ්ඣාතසඛිංතං ඛක්ඛ
පඤ්ඤාකං හුතා අභාවතො අනිච්චනති කට්ඨයාසි. එත්තාවතා මහා
සතෙතා-

සචෙඛ සඛිංරු අනිච්චාති යද්ද පක්ඛාද් පස්සති,
අනිච්චා වත සඛිංරු උප්පාදවයධම්මිනො,
උප්පජ්ජිතා තිරුජ්ඣනති තෙසං වුපසමො සුඛොති.

එවං විභාවිතං අනිච්චතං කට්ඨසි. කුමමගහනති බ්‍රාහ්මණ යථා
මුළුතා අවෙතනො අක්ඛිලාලපුජ්ජිතො වාසට්ඨිදිට්ඨිගතසඛිංතං
කුමමය්‍යං සෙවති. එවං තව රුජා තං කුමමය්‍යං න සෙවෙය්‍ය නිග්ගා
ඤ්ඤා දසකුලකමමපට්ඨමය්‍යමෙව සෙවතු එවමස්ස වදෙය්‍යාසීති.
අත්තානනති ඉමං සුගතියං ජිතං අත්තභාවං නාතිවගොතය්‍ය යෙන
කමෙවත තිස්සො කුලසමපතනියො ඡ ව කාමසය්‍යෙ අතිකකමිත්වා
අපායෙ නිබ්බත්තනති තං කමමං න කරෙය්‍යාති අත්ථො. අධම්මනති
තිවිධුච්චරිතසඛිංතං අධම්මං න සමාවරෙය්‍ය. අතිසෙවති ආසට්ඨි
දිට්ඨිසඛිංතො අතිත්ථෙ නිප්පනාපරය්‍ය න ඔත්තරෙය්‍ය. න තාපරෙය්‍ය
තිපි පාඨො. අත්තනො දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්නං ජනං න ඔත්තරෙය්‍ය.
අතිසෙවති අභාරණං. න සුභොති යුත්තපයුත්තො න සියො. බ්‍රාහ්මණ
යදි තෙ රුජා ධම්මයාගපණ්ණා වත්තිතුකාමො ඉමසමිං මවාදෙ වත්ත
තුති හස්ස කට්ඨයාසීති අයමෙත්ථ අධිප්පායො. සද්දති සත්තං. ඉදං
වුත්තං හොති-යො ඛත්තියො එතාති කාරණාති කාතුං ජානාති සො
රුජා සුත්තපකෙඛ වදෙදු විය සද්ද වසිස්සති. විශේවතීති මිත්තාමච්චාතං
මජ්ඣි අත්තනො සීලාචාරස්සණාදීති ගුණෙති සොහති විරොවතීති.

එවං මහාසතෙතා ගගනතලෙ වද්දං උට්ඨාපෙතෙතා විය බුද්ධිලිප්පාය
බ්‍රාහ්මණස්ස පක්ඛාද් කට්ඨසි. මහාජනො නදනො සෙලෙනො
අප්පොථෙතො සාධුකාරසහස්සාති අකාසි. වෙපුත්තෙඤ්ඤා වෙච්ච
අභිතුලිප්පායෙ ව පවත්තෙති හත්පිලුකිනාදීති ඛිපි. එවං ඛිත්ත ධනං

කොට්ඨමත්තං අහොසි රුජාපිණ්ණං තුට්ඨං මහනන්තං යසං අදසි. සුචිරතොපි තික්කසහස්සෙන පුජං කත්වා සුවණ්ණපට්ටෙ ජාතීතිවිතුලතෙන පඤ්ඤාපිණ්ණජ්ඣනං ලිඛිත්වා ඉන්ද්‍රපත්තනගරං ගන්ත්වා රඤ්ඤා ධම්මයාගපඤ්ඤා කපෙයි. රුජා තස්මිං ධම්මෙ වතතිත්වා සත්තපදං පුරෙයි.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආගරිත්වා න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපි තථාගතො මහාපඤ්ඤා යෙවාති වත්වා ජාතකං සමොධානෙයි. තදු ධනඤ්ඤායරුජා ආනන්දෙ අහොසි. සුචිරතො අනුරුද්ධො, විධුරෙ කස්සපො. හදුකාරෙ මොග්ගල්ලානො. සඤ්ඤාමොණවො සාරිපුත්තො. සමභවපණ්ඩිතො අගමෙවාති.

සමභව ජාතකං.

16. 6.

බාරණ්ණං අනු භිජාති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරන්තො දෙවදත්තස්ස සිලාපවිජ්ඣිතං ආරබ්භ කපෙයි.

තෙනති ධනුග්ගතෙ පයොජෙත්වා අපරහාගෙ සිලාය පවිඤ්ඤා භික්ඛුති දෙවදත්තස්ස අවණ්ණෙ කපිතෙ සත්ථා න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපි දෙවදත්තො මග්ගං සිලං පවිජ්ඣියෙවාති වත්වා අතීතං ආගරි.

අතීතෙ බාරණ්ණසියං බ්‍රහ්මදත්තෙ රජං කාරෙතො කාසිකගාමකෙ එකො කස්සකමුහමණො ඛෙත්තං කසිත්වා ගොණෙ විසංජෙත්වා කුඤ්ඤාකමමං කාතුං ආරභී. ගොණො එකස්මිං ගවේජ පණ්ණාති බාදන්තා අනුක්කමෙන අට්ඨිං පවිසිත්වා පලාසිංසු. සො වෙලං සලලකෙඛත්වා කුඤ්ඤං ධපෙත්වා ගොණෙ ඔලොකෙතො අදිස්වා දොමනස්සප්පයොනා පරියෙසන්තො අන්තොඅට්ඨියං පවිසිත්වා ආරණ්ඩන්තො නිමවන්තුං පාවිසි.

සො තත්ථ දිසාමුළුහා හුත්වා සත්තාහං නිරුහාරෙ විවරන්තො එකං තිත්ඤ්කරුක්කං දිස්වා අභිරුග්ගා එලාති බාදන්තො තිත්ඤ්කරුක්කතො පරිගලිත්වා සට්ඨිග්ගෙ නරකප්පපාතෙ පති. තත්ථස්ස දස දිවසා විතීවන්තා. තදු බොධිසත්තො කපියොතිසං නිබ්බත්තිත්වා එලාඑලාති බාදන්තො තං පුරිසං දිස්වා සිලාය යොග්ගං කත්වා තං පුරිසං උඤ්චි. සො තස්ස නිද්දායනත්තස්ස සිලාය මන්තං පදුලෙයි. මහාසත්තො තස්ස තං කමමං ඤාත්වා උප්පතිත්වා සාබාය නිසිදිත්වා හො පුරිස නිමං භුමියා ගවේජ අහං සාබග්ගෙන තුග්ගං මග්ගා ආවික්ඛන්තො ගමිස්සාමිති තං පුරිසං අරඤ්ඤාතො නිගරිත්වා මග්ගෙ ධපෙත්වා පබ්බතපාදමෙව පාවිසි.

සො පුරිසො මහාසත්තෙ අපරජ්ඣිත්වා කුට්ඨි හුත්වා දිට්ඨධම්මෙයෙව මනුස්සපෙතො අහොසි. සො සත්තවස්සාති දුක්ඛපිට්ඨිතො විවරන්තො බාරණ්ණසියං මහාජීරලයානං පවිසිත්වා පාඤ්ඤානරෙ කදලිපණ්ණං

අත්ථිච්ඡා වෙදනාමිතෙතා නිපජ්ජි. තද්ධ බාරණසිරාජා තං උය්‍යානං
ගන්තවා තත්ථ විචරතෙතා තං දිග්ඛා කොසි නිං කිං වා කන්තා ඉමං දුක්ඛං
පතෙතාති පුච්ඡි. සොපි සබ්බං විජාරතො ආවික්ඛි. තමිදං පතා
සෙතො සත්ථං ආහ.

බාරණසිරාජා අහු රජා කාසිනං රට්ඨවස්සතො,
මිත්තාමච්චපරිබ්බුලොතො අගමාසි මහාජරං.

තත්ථ බ්‍රාහ්මණමග්ගකිං සෙතං විත්‍රං කිලාසිනං,
විද්ධාසනං තොවිලාරංව කිසං ධම්මසන්තං.

පරමකාරුද්ධකං පතනං දිග්ඛා කිව්ච්ඡගතං නරං,
අවච්ච බ්‍යමහිතො රජා යකඛානං කතමොක්ඛි.

හත්ථපාදුච්ච තෙ සෙතා තතො සෙතතරං සිරො,
ගතතං කම්මාසවණණෙනෙත කිලාසබ්බුලොවසි.

වට්ටනාවලිසඛකාසා පිට්ඨි තෙ නින්නතුන්නතා,
කාලපබ්බාව තෙ අඛ්‍යා නාඤ්ඤං පසාමි ඵදිසං.

උග්ගට්ටපාදො තසිතො කිසො ධම්මසන්තො,
ජාතො ආත්තතරුපොසි කුතොසි කත්ථ ගච්ඡි.

දුද්දසි අපපකාරොසි දුබ්බණ්ණො භිමදස්සතො,
ජනෙතති යාපි තෙ මාතා න තං ඉච්ඡෙය්‍ය පසසිතුං.

කිං කම්මමකරා පුබ්බෙ කිං අච්ඡකං අසාතසි,
කිබ්බිසං යං කාරිතාන ඉදං දුක්ඛං උපාගමීති.

තත්ථ බාරණසිරාජාති බාරණසිරාජා. මිත්තාමච්චපරිබ්බුලොතාති
මිත්තෙතච්ච දලාගතති අමච්චෙති ච පරිවුතො. මහාජරාති එවං
නාමකං උය්‍යානං. සෙතාති සෙතකුට්ඨෙන සෙතං කබරකුට්ඨෙන
විත්‍රං පරිභින්නෙන කණ්ඩුයනකිලාසකුට්ඨෙන කිලාසිනං වෙදනා
මතනං කදලිපණ්ණෙන නිපන්නං අද්දස. විද්ධාසනං තොවිලාරං වාති
වණ්ණුබෙති පග්ගරතෙන මංසෙන විද්ධාසනං පුජිතකොවිලාරසදිසං
කිසනති. එකච්චපු පදෙසෙපු අට්ඨිවම්මතතසිරං සිරජාල සන්තං.
බ්‍යමහිතොති හිතො විමග්ගපතො වා. යකඛානාති යකඛානං
අනතරෙ නිං කතරයතො නාමාති. වට්ටනාවලිසඛකාසාති පිට්ඨි
කණ්ඩකඛානෙ ආවුණ්ණිකා සපිතවට්ටනාවලි සදිසා. අඛ්‍යාති. කාලපබ්බ
වලිසදිසාති තෙ අඛ්‍යාති. නාඤ්ඤාති අඤ්ඤං පුරිසං ඵදිසං
තපසාමි. උග්ගට්ටපාදොති රජොකිණ්ණපාදො. ආත්තතරුපොති
සුක්ඛසිරිඤ. දුද්දසිති දුක්ඛකත පසසිතබ්බො. අපපකාරොසිති සරි
රපපකාරරහිතො දුස්සණානොසිති අනෙතා. කිබ්බිසනති දුරුණකම්මං.
තතො පරං බ්‍රාහ්මණො ආහ.

තග්ග තෙ අගමකිසිසං යථාපි කුසලො තථා,
සච්චවාදිං හි ලොකසමිං පසංසනතිධි පණ්ණිතා.

එකො වරං ගොගමවසො මුලොකා අවමසරිං වතෙ,
අරඤ්ඤ ඊරිණේ විවතෙ නාතාකුඤ්ඤ රසෙවිතෙ.

වාදමිභානුවරිතෙ විප්පනටොසමි කාතනෙ,
අවරිං තත් සත්තාහං බුපපිපාසා සමපටිතො.

තත් තිඤ්ඤාමග්ගකිං විසමට්ඨං බුහුකකිතො,
පපාතමතිලමභින්නං සමපන්නඵලධාරිනං.

වාතසීතාති භකෙඛසිං තාති රුවිටිංසු මෙ භුසං,
අතීතොතො රුකමාරුග්ග තත් හෙසාමි ආසිතො.

එකං මෙ භකකිතං ආසි දුතියං අතිපජ්ජිතං,
තතො සා භඤ්ඤඵ සාබා ජින්නා ඵරසුතා විය.

සොහං සභාව සාබාති උග්ගපාදො අවංසිරො,
අප්පතීටොසි අනාලටොසි ගිරිදුග්ගසමි පාපතං.

ගසමාව වාරි ගමහිරං තසමා න සමපජ්ජසිං,
තත් සෙසිං තිරුනනෙඤ අනාපො දස රතතිශො.

අපොත්ත කපිමාගඤ්ඤි ගොතඛතුලො දරිවරො,
සාබාති සාබං විවරනොතො බාදමානො දුමපඵලං.

සො මං දිස්වා කිසං පණ්ඩුං කාරුඤ්ඤමකරා මසි,
අලොකා කො නාම සො එත් එවං දුකෙඛන අට්ටිතො,
මනුස්සො අමනුස්සොවා අත්තානමෙම පවෙදය.

තස්සඤ්ඤ ලිං පණාමෙත්වා ඉදං වචනමබ්බවිං,
මනුස්සොහං බ්‍රහ්මපතොතො සා මෙ තත්ථ ඉතො ගතී,
තං වො වදාමි භග්ගං වො තිඤ්ඤ මෙ සරණං භව.

ගරුසිලං ගහෙත්වාන විවරං පබ්බතො කපි,
සිලාය යොග්ගං කත්වාන තිසභො එතදබ්බවි.

එහි මෙ පිට්ඨිමාරුග්ග ගිවං ගණ්ඨාති බාහුති,
අභන්නං උග්ගිරිස්සාමි ගිරිදුග්ගත වෙගසා.

තස්ස තං වචනං සුත්වා වානරිඤ්ඤ සිරිමතො,
පිට්ඨිමාරුග්ග ධිරස්ස ගිවං බාහාති අග්ගතිං.

සො මං තතො සමුට්ඨාසි තෙජසසි බලවා කපි,
විගඤ්ඤමානො කිවෙත්ත ගිරිදුග්ගත වෙගසා.

උග්ගිරිත්වාන මං සන්නො තිසභො එතබ්බවි,
ඉඛස මං සමම රතබ්බස්ස පස්සපිස්සං මුහුත්තකං.

සිභා බ්‍රහ්මා ව දිපිව අවත්තොකතරවත්තො,
තෙ මං පමත්තං හිංසෙය්‍යං තෙ තිං දිස්වා නිවාරය.

එවං මෙ පරිත්තාතුක පසුපි' සො මුහුත්තකං,
තදාහං පාපිකං දිට්ඨිං පටිලච්ඨං අයොතිසො.

හතෙකො අයං මනුස්සානං යථාවඤ්ඤා වතෙ මිභා,
යත්තුතිමිං වධිත්තාන ඡාතො බාදෙය්‍ය වානරං.

අසිතොව ගමිස්සාමි මංසමාදාය සචලං,
කන්තාරං තිත්ථරිස්සාමි පාථෙය්‍යං මෙ හවිස්සාති.

තතො සිලං ගහෙත්තාන මත්තං සන්තිතාලුඨිං,
මම හත්තකිලාත්තස්ස පහාඤ දුබ්බලො අහු.

සොව වෙගෙනුදපපතො කපි රුහිරමකඛිතො,
අසුපුපුණ්ණෙහි තෙතෙතහි රෙදතො මං උදිකබ්බි.

මායොයා මං කරි හදුනෙත තිඤ්ච තාමෙදිසං කරි,
තිඤ්චබො තාම දීඝාපු අඤ්ඤා වාරෙතුමරහසි.

අභො වත රෙ පුරිස තාව දුක්කරකාරක,
එදිසා විසමා දුග්ගා පපාතා උඤ්ඤො මයා.

ආතීතො පරලොකාව දුබ්බෙය්‍යං මං අමඤ්ඤථ,
තතෙත්ත පාපබ්බෙමන පාපං පාපෙන වින්තිතං.

මා හෙව තං අබ්බමච්ච වෙදනං කාපුකං පුසි,
මාහෙව පාපකම්මන්තං ඵලං වෙථං ව තං වධි.

තසි මෙ තත්ථි විස්සාසො පාපබ්බෙමා අසඤ්ඤාතො,
එහි මෙ පිට්ඨිතො ගච්ඡ දිස්සමානොව සන්තිතො.

මුත්තොසි හත්ථා බාලානං පතොසි මානුසිං පදං,
එසමයො අබ්බමච්ච තෙන ගච්ඡ යථා සුබං.

ඉදං වත්ථා ගිරිවරෙ රුහිරං පකුබාලස් මත්තං,
අසුති සමපමජ්ඣිකා තතො පබ්බතමාරුහි.

සොහං තෙනාභිසත්තොසාමි පරිලාභෙන අද්දිතො,
බ්බසාමානෙන ගතෙත්ත වාරිං පාතුං උපාගමිං.

අග්ගිතා විශ සන්තතො රහදෙ රුහිරමකඛිතො,
පුබ්බලොහිතසඛිකාසො සබ්බො මෙ සමපජ්ජථ.

යාවතො උදබ්බිඤ්ඤා කායසමිං නිපතිය සු මෙ,
තාවතො ගණ්ඤ ජායෙථ අබ්බබ්බෙලුච සාදිසා.

පභින්නා පග්ගරිංසු මෙ කුණ්ඨා පුබ්බලොහිතා,
යෙන යෙනෙව ගච්ඡාමි භාමෙසු තිගමෙසු ව.

දණ්ඩහත්ථා නිවාරෙත්ති ඉප්පියො පුරිසා ව මං,
මිකිණ්ණො පුතිගතො මාසු මරෙත්ති මංගමා.

එතාදිසං ඉදං දුක්ඛං සත්තවස්සානිදානි මෙ,
අනුභොමි සකං කම්මං පුබ්බෙ දුක්ඛවත්තතො.

තං වො වදාමි භද්දං වො යාවතෙත්තස්ස සමාගතා,
මාස්සු මිත්තාන දුබ්භිත්වා මිත්තදුබ්බො හි පාපකො.

කුට්ඨි කිලාසි භවති යො මිත්තානං ඉධද්දති,
කායස්ස හෙද මිත්තදු නිරයං සො උපපජ්ජතිති.

තත්ත කුසලොති යථා එකො කුසලො කප්ථති තථා වො කප්ථස්සාමි.
භොගවෙසොති නට්ඨි ගොණේ ගවෙසනො. අවච්ඡේදනී මනුස්ස
පථං අභිකක්ඛමිති හිමව්නනං පාවිසිං. අරසෙකුකුති අරුජකෙ. සුසෙකුකු
ජිවිතොති සුක්කකන්තොරෙ. විවතොති විවිතෙත. විප්පනවෙඨාති මග්ග
මුලො. මුහුක්කිතොති සඤ්ජාතමුහුක්කො ජාතර්ඛිනො. පපානමහි
ලමහිනනනි පපානාතිමුඛං ඔලමනනං. සමපනනමලධාරිනනනි මධුර
එලධාරිනං. මානසිනානිති පඨමං තාව වාතපතිනානි. නත්තසංස්සාමිති
තස්මිං රුකෙකි සුතිතො භවිස්සාමිති ආරුලොකමි. නතො සාති තස්ස
අභිපජ්ජනස්ස අත්ථය හත්ථෙ පසාරිතෙ සා මයා අභිරුලකසාධා එර
සුනා ජිනනා විශ අහඤ්ජථ. අනාලමෙඛති ආලමිනාබ්බධානරතිතො
ගිවිදුගහසමිනනි ගිරිවිසමෙ. සෙසිනනි සසිභොමි. කපිමාගඤ්ජිති කපි
ආගඤ්ජි. භොනඛමුදෙඨාති තුන්තං තඛමුද්ධ සද්ධනඛමුදෙඨා තඛමුද්ධි
තිපි පාඨො. ගොතඛමුලිතිපි පඨනනි. අකුඛ මසීති අකරි මසි. අමෙතාති
මහාරුජ සො කපිරුජා තස්මිං උරුකපපපාතෙ මම උදකපොඨනසද්දං.
සුනා මං අමෙතාති ආලපිනා කොනාමෙසොති පුරි. බ්‍රහ්මපතොති
බ්‍රහ්මනං පතොනා පපානස්ස වසං පතොනාතිපි පාඨො. භද්දං වොති
තස්මා තුමෙත වදාමි භද්දං තුමානං භොතුති. ගරුසිලනනි මහාරුජ
සො කපිරුජා මයා එවං චුතෙත මා භාසිති මං අස්සාසෙති. පඨමං
තාව ගරුසිලං ගහෙති. යොග්ගං කරෙතොනා පබ්බතෙ විවරි. නිස
තොති පුරිසතිසභො උත්තමවානරිකෙ. පබ්බතපපාතෙ ධර්මා මං
එතදමුචි. බ්‍රහ්මානිති විහි බ්‍රහ්මානි මම ජිවං සුගතිනං ගණිත. වෙගසාති
වෙගෙන. සිවිමතොති පුඤ්ඤවන්තස්ස. අග්ගතිනනි සට්ඨිහත්තරුක
පපානං වාතවෙගෙන ඔතරිති. උදකපිට්ඨි සිතස්ස අහං වෙගෙන
පිට්ඨිං අභිරුතිනා උභොති බ්‍රහ්මානි ගිවං අග්ගගෙසිං. විහඤ්ජමානොති
කිලමනො. කිවෙජ්ජනාති දුක්ඛන. සතොනා පණ්ණිතො අථවා පරි
සතොනා කිලනොනා. රක්ඛස්සුති අහං තං උච්චරිතොනා කිලනොනා
මුත්තනං. විස්සමනොනා පස්සුපිස්සං තස්මා මං රක්ඛාති. සථා වසෙකුකු
මනෙ මිගාති සිහාදිති අසෙකුකුපි යෙ ඉමස්මිං වතෙ වාලමිගා පාලියං
පත අවජ්ජනොකුතරවජ්ජොති ලිබනනි. පජිත්තාතුනාති මහාරුජ එවං
සො කපිරුජා මං අහනනො පරිනනාණං නත්තා මුත්තනං පස්සුපි අයො
නිසොමනසිකාරොන. හතෙකාති බාදිතබ්බසුත්තකො. අසිතොති
ධානො සුතිතො. සමිලනනි පාඨොයං. මත්තං සහතිනාලසිනනි
තස්ස වානරිකුස්ස මත්තං පහරිං සහතිනාලසනනිපි පාඨො. දුබ්බලො

අනුඤ්ඤා න බලවා ආසි යථාධිපත්‍යං න අගමාසි. මෙතෙනාති මයා පහතපා
සාණ්වෙගෙන. උදපසනෙනාති උට්ඨිතො, මාසොයාති තෙන මිත්තදුබ්බි
පුරිසෙන සිලාය පච්ඤාය මහාවමං ජිජ්ජිතා බලවසි රුහිරං පග්ගරි.
මහාසතොතා වෙදනාමතොතා විනෙතසි ඉමයමිං. ආනෙ අදෙදුඤ්ඤා නපි
ඉදං හයං ඉමං පුරිසං නිසංසාය උපපන්නනාති. සො මරණහය භිතො
බලවතො වමබන්ධං හතෙතෙත ගහෙනා උපපජිතා සාධං අභිරුක්ඛා
තෙන පාපෙන සද්ධිං සලලපනොතා මාසොයා මතති ආදිමාග. තත්ථ
මාසොයා මං හද්දනෙනාති මා අයොයා මං හද්දනෙනාති තං නිවාරෙති.
සංඝඤ්ඤා නාමාති තං නාම එව: මයා පපාතා උඨිතො එදිසං ඵරුසකමං
මසි කරි අහො තෙ අයුතං කතනාති. අහොවනාති තං ගරහනොතා
එවමාග නාම දුක්ඛාරකාරකාති මසි අපරජකිතෙන අතිදුක්ඛවකමම
කාරක. පරලොකාමාති පරලොකතොවිග ආනිතො. දුෂ්ඨකායනාති
දුබ්බිතබ්බං වධිතබ්බං. වෙදනං කවුක්ඛනාති එවං සනෙතපි තං අධිමමට්ඨ
යාදිසං වෙදනං අහං පුද්ගලි එදිසං වෙදනං කවුක්ඛං මා පුද්ගලි තං පාප
කමං ඵලං වෙඵව තං මා වධි ඉති මං මහාරුජ පිගපුතකං විග අනු
කමපි. අථ නං අහං එතදවොචං අය්‍ය මයා කතං මා කරි මා මං අසපු
රිසං එවරුපෙ අරඤ්ඤා මා නාසග අහං දිසාමුලොකා මග්ගං න ජානාමි
අත්තනා කතකමමං මා නාසෙථ ජිවිතදුතං මෙ දෙථ අරඤ්ඤා නිගරිතා
මනුස්සපථෙ ංපෙථාති. එවං වුත්තෙත සො මයා සද්ධිං සලලපනොතා
නාසි මෙ නාපි විසංසොයාති ආදිමාග. තත්ථ නාසිති ඉතොපට්ඨාය මග්ගං
තසි විසංසො නපි. එගිති හො පුරිස අහං තයා සද්ධිං මග්ගෙන නාග
මග්ගාමි තං පන ඵලි මම පිට්ඨිතො අවිදුරෙ දිස්සමානසරිථෙව ආගච්ඡ
අහං රුක්ඛගෙහෙව ගමිස්සාමිති. මුත්තොසිති අථ සො මං මහාරුජ
අරඤ්ඤා නිගරිතා හො පුරිස වාලමිගානං හත්ථා මුත්තොසි. මානුස්සං
සදනාති මනුස්සපචාරං පතොතා ආගතොසි එස තෙ මග්ගො එතෙන
ගච්ඡාති ආහ. ගිජිවගේති ගිරිවාරි වානරෙ. සකඛාලාති බොවිතා.
තෙනාතිසතොතාසමිති සො අහං මහාරුජ තෙන වානරෙන අතිසතොතා
පාපකමෙව පරිණතෙ තෙනාතිසතොතාසමිති මඤ්ඤාමානො එවමාග.
අද්දිතොති උපද්දතො. උපාගමිනාති එකං රහදං උපගතොසමි. සමපජ්ජ
ථාති ජාතො එවරුපො හුතා උපට්ඨාසි. සාවනොතාති යත්තකාති
ගණ්ඩු ජායෙථාති ගණ්ඩා ජායිංසු. සො නිර පිපාසං සන්ධිරෙතුං
අසනෙකානොතා උදකඤ්ඤා උක්ඛිපිතා ථොකං පිවිතා සෙසං සරිරෙ
සිඤ්ඤි. අථස්ස තාවදෙව උදකඤ්ඤාග්ගො අධිබලවපකකපපමාණා
ගණ්ඩා උට්ඨතිංසු. තසමා එවමාග. සතිනාති තෙ ගණ්ඩා තං දිවසමෙව
භිජ්ජිතා කුණ්ඩා පුඤ්ගකිකා හුතා පුබ්බලොභිතාති පග්ගරිංසු. සෙනාති
යෙන යෙන මග්ගෙන. ඛණ්ණිකාති පුඤ්ගකිකා ඛණ්ණිකා පුරකතා
පරිවාරිතා. මාසු ඛණ්ණිකා ආගමාති දුට්ඨසත්ත ඛණ්ණිකා මාසු ආගමා
අමතුංකං සනතිකං මා අගමාසිති එවං වදනොති නිවාරෙනාතිපි අනෙතා.
සත්ත වස්සාතිදාසි මෙති මහාරුජ තතො පට්ඨාය. ඉදාති සත්තවස්සාති
මම එත්තකං කාලං සකංකමමමනුහොමි. ඉති සො අත්තතො මිත්තදුබ්බි

කමම චිත්තාදරණා මහාරුජ මඤ්ඤව ඔලොකෙනා ඵවරුපං කමම න කෙනවි කතතබ්බනති වතා. අං චොති ආදිමාන. තත්ත භනති තස්මා යස්මා ඵවරුපං කමම ඵමං දුක්ඛවිපාකං තස්මාති අනේවා.

කුට්ඨි කිලාසි භවති යො මිත්තානං ඉධද්ධති,
කායස්ස හෙද මිත්තද්ධ නිරයං සො උපපජ්ජතිති.

අයං අභිසම්මුඛගාථා- භික්ඛවෙ යො ඉධ ලොකෙ මිත්තානං දුබ්භති තිංසති සො ඵවරුපො ගොතීති අනේවා.

තස්සාපි පුරිසස්ස රඤ්ඤ සද්ධං කථේනතස්සෙව පඨවි විවරං අද්ධි. තඤ්ඤෙව වට්ඨිතා අට්ඨිවති නිබ්බතො රුජා තස්මිං පඨවිං පට්ටෙය් උය්‍යානා නික්ඛමිතා නගරං පට්ටෙය්වා.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආගරිතා න භික්ඛවෙ ඉදුනෙව පුබ්බෙපි දෙවදතො මය්‍යං සිලං පටිජ්ඣියෙවාති වතා ජාතකං සමොධා නෙයි. තද මිත්තදුබ්බි පුරිසො දෙවදතො අගොයි. කපිරුජා අභමෙවාති.

මහාභජිත්තකං.

16. 7.

සචෙ චො වුස්සමානානනති දකරකඛසජාතකං. තං සබ්බං මහා උම්මග්ගජාතකෙ ආවිභවිස්සති.

දකරකඛසජාතකං.

16. 8.

විඤ්ඤාණවාචනති ඉදං සත්ථා ජෙතවනෙ විහරන්තො මුසාවාදං කතා දෙවදතස්ස පඨවිප්පවෙසනං ආරබ්භ කථෙයි. තද හි සත්ථා භික්ඛුහි තස්ස අවණේණ කපිතෙ න භික්ඛවෙ ඉදුනෙව පුබ්බෙපි දෙවදතො මුසාවාදං කතා පඨවිං පට්ටෙය්වා යෙවාති වතා අතිතං ආගරි.

අතීතෙ බාරුණසියං මුහුදුතෙත රජුං කාරෙන්න පඤ්චසත වාණිජා නාවාය සමුද්දං පකඛජ්ඣිතා සත්තමෙ දිවසෙ අතිරදස්සිනියා නාවාය සමුද්දපිටෙති භින්නාය ඤාපෙතා ඵකං අවසෙසා මච්ඡකච්ඡ භක්ඛා අහෙසුං. ඵකො පන වාතවෙගෙන කදම්බියපට්ටනං නාම පාපුණී. සො සමුද්දතො උත්තරිතා නග්ගගොග්ගො තස්මිං පට්ටනෙ භික්ඛාය වරි. තමෙනං මනුස්සා අයං සමණො අපට්ටෙජා සත්තුවෙය්වාති සමාගෙවතා සක්කාරං කරිංසු. සො ලදො මෙ ජීවිකුපායොති තෙසු නිවාසනපාරුපනං දදනෙතසුපි න ඉවඡි. තෙ නච ඉතො උත්තරිං අපට්ටෙජා සමණොති භියොසා භියොසා පසිදිතා තස්ස අස්සමපදං කතා තත්ත නං නිවාසෙසුං. සො කදම්බියඅවෙලොති පඤ්ඤයි. තස්ස තත්ත වසනාස්ස මහාලාභසක්කාරෙ උදපාදි.

එකො නාගරජා වසා සුපණ්ණරජාව උපට්ඨානං ආගච්ඡන්ති
 තෙසු නාගරජා නාමෙන පණ්ඩුරකොනාමි, අපේකදිවසං සුපණ්ණරජා
 තස්ස සන්තිං ආගන්ත්වා වන්දිත්වා එකමන්තං නිසින්නො එවමාහ.
 භනෙන අමාකං යුත්තං නාගෙ ගණ්හන්තා බහු විතස්සන්ති එතෙසං
 නාගානං ගණ්හණ්තියාමං මයං න ජාතාම ගුණකාරණං කීර තෙසං
 අපී, සකඤ්ඤෙය්‍යාපි නුඛො භූමෙහ එතෙ පියායමානා වීය තං
 කාරණං පුච්ඡන්ති, සො සාධුති සමපට්ඨන්ති, සුපණ්ණරජෙ
 වන්දිත්වා පක්කන්තෙ නාගරජස්ස ආගතකාලෙ වන්දිත්වා නිසින්නං නාග
 රජානං පුච්ඡ, නාගරජ සුපණ්ණා කීර භූමෙහ ගණ්හන්තා බහු
 විතස්සන්ති භූමෙහ ගණ්හන්තා කපං ගණ්හිත්වා න සකෙකාන්තිති,
 භනෙන ඉදං අමාකං ගුණං රහස්සං මයා ඉමං කපේන්තොන සද්ධි
 සම්බස්ස මරණං ආගටං ගොතිති. කීපන තිං ආවුසො අයං අසද්දස්ස
 කපේස්සතිති එවං සද්දද්ධි ගොසි නාගං අසද්දස්ස කපේස්සාමි අත්තනා
 පන ජාතිතුකාමතාය පුච්ඡාමි තිං මයං සද්දතිත්වා තිබ්බයො හුත්වා
 කපේතිති නාගරජා න කපේමි භනෙනති වන්දිත්වා පක්කාමි, පුන
 දිවසෙපි පුච්ඡි තපා පිස්ස න කපෙයි.

අපි නං තතියදිවසෙ ආගන්ත්වා නිසින්නං නාගරජ අප්පි තතියො
 දිවසො මම පුච්ඡන්තස්ස කිමන්තං න කපෙයිති භූමෙහ අසද්දස්ස
 ආවිකම්ප්පාති ගයෙන භනෙනති, කස්සපි න කපේස්සාමි තිබ්බයො
 කපෙයිති, තෙනති භනෙන අසද්දස්ස මානාපිත්වා පටිසද්දං
 ගහෙත්වා භනෙන මයං මහනෙහි පාසාණෙ ගිලිත්වා ගාරියා හුත්වා
 නිපප්පිත්වා සුපණ්ණානං ආගමණකාලෙ මුඛං නිබ්බාගෙත්වා දන්තෙ
 විවරිත්වා සුපණ්ණෙ ධිසිත්වා ඉච්ඡාමි තෙ ආගන්ත්වා අමාකං සීසං
 ගණ්හන්ති තෙසං අමෙහ ගරුභාගෙ හුත්වා නිපන්නෙ උද්ධරිත්වා වාය
 මන්තානසද්දෙව උදකං ඔත්ථති, තෙ අන්තො උදකෙයෙව මරන්ති,
 ඉමිනා කාරණෙන බහු සුපණ්ණා විතස්සන්ති තෙසං අමෙහ
 ගණ්හන්තානං කීං සීසෙන ගතින්තෙ බාලා නඬුට්ඨි ගහෙත්වා අමෙහ
 ගෙට්ඨා සීසෙන කත්වා ගතිතං ගොවරං මුඛෙන ඡ්ඛිංපෙත්වා ලහුකෙ
 කත්වා ගන්තුං සකෙකාන්තිති ඉති සො අත්තන්තො රහස්සකාරණං තස්ස
 දුස්සිලස්ස කපෙයි.

අපි නස්මිං පක්කන්තෙ සුපණ්ණරජා ආගන්ත්වා කදම්බියං අවෙලං
 වන්දිත්වා කීං භනෙන පුච්ඡන්තං තෙ නාගරජස්ස ගුණකාරණන්ති ආහ,
 සො ආම ආවුසොති වත්වා සබ්බං තෙන කට්ඨනියාමෙනෙව කපෙයි,
 තං සුත්වා සුපණ්ණා නාගරජෙන අයුත්තං කතං සද්ධිතං නාම තස්සන
 තියාමො පරස්ස න කපේතබ්බො ගොභු මයා අප්ප්ව සුපණ්ණවානං
 කත්වා පඨමං එතමෙව ගහෙත්වා වට්ඨතිති, සො සුපණ්ණවානං කත්වා
 පුණ්ඩුරකනාගරජානං නඬුට්ඨිත ගහෙත්වා ගෙට්ඨාසීසකං කත්වා
 ගතිතං ගොවරං ඡ්ඛිංපෙත්වා උප්පතිත්වා ආකාසං පක්කන්ති, පණ්ඩුරෙ
 ආකාසෙ ගෙට්ඨාසීසකං ඔලම්බන්තො මයාව මම දුක්ඛං ආභතන්ති
 පරිදෙවන්තො ආහ,

විකිණ්ණවාවං අතිගුණමනනං

අසඤ්ඤතං අපරිවක්ඛිතාරං,

භයං තමනෙති සයං අබොධං

නාගං යථා පණ්ණිරකං සුපණ්ණණං.

යො ගුණමනනං පරිරක්ඛණේයං

මොහා නරෙ සංසති ගාසමානො,

තං භික්ඛමනනං භයමනෙති විප්පං

නාගං යථා පණ්ණිරකං සුපණ්ණණං.

නාහු මිතෙනා ගරුං අත්ථං ගුණං වෙදිතුමරහති,

සුමිතෙනාව අසමුද්ධං සමුද්ධං වා අනත්ථං.

විසාසමාපර්ජමගං අවෙලො

සමණො අයං සමමනො භාවිතතෙනා,

තසාගමකම් විවරං ගුණමත්ථං

අතිතමත්ථො කපණං රුද්ධම්.

තසාභං පුරිමං බ්‍රහෙව ගුණං

වාවංගිමං නාසකම් සංයමෙත්තුං,

තප්පකතො හි භයමාගතං මම

අතිතමත්ථො කපණං රුද්ධම්.

යො වෙ නරෙ සුහදං මඤ්ඤමානො

ගුණමත්ථං සංසති දුක්ඛලිනෙ,

දෙසා භයා අථවා රුගරතෙනා

පලුඤ්ඤා බාලො අසංසයං සො.

තිරෙකවාවො අසතං පට්ටො

යො සඛගතිසු මුදිරෙති වාකසං,

ආසිවිසො දුමමුඛො ත්‍යාහු තං නරං

ආරු ආරු සංයමෙ තාදිසමා.

අනතං පාණං කාසිකවන්දනඤ්ඤ

මනාපිඤ්ඤො මාලව්‍යාදනඤ්ඤ,

ඔහාය ගව්‍යාමහසෙ සබ්බකාමෙ

සුපණ්ණ පාණ්‍යපගතාව ත්‍යමහාති.

තත්ථ විකිණ්ණවාවනති පත්ථව්වනං. අතිගුණමනනනති අප්ප
විවර්තනමනනං. අසඤ්ඤානති කායආරුද්ධි රක්ඛිතුං අසකෙකානතං.
අපරිවක්ඛිතාරනති අයං මයා කපිතමනනං රක්ඛිතුං සකඛිසාති
:ග සකඛිසාතිති පුඤ්ඤං ඔලොකෙත්තුං උපපරිවක්ඛිතුං අසකෙකානතං.
භයං තමනෙතීති ඉමෙති වතුති අබ්‍යති සමනනාගතං. අබොධනති
නිප්පඤ්ඤා පුඤ්ඤං සයං කතමෙව භයමනෙති යථා මං පණ්ණිරකං
නාගං සුපණ්ණණං අනාගතොති. සංසති ගාසමානොති රක්ඛිතුං

අසමත්ඤා පාපපුරිසඤා හාසමානො කපේති. නානුමිනෙතාති අනු
වතනනමනෙතන යො මිතොතා න හදයෙන සො ගුණං අත්ථං ජාතිදුං
නාරහතිති පරිදෙවති. අසමුද්ධානති අසමුද්ධානං අජානනො
අපපඤ්ඤාති අත්ථො. සමුද්ධානති සමුද්ධානං ජානනො සපපඤ්ඤාති
අත්ථො. ඉදං චුතතං හොති යොපි සුභදයො මිතොතා අපපඤ්ඤාපි
සපපඤ්ඤාපි වා යො අනත්ථො අනත්ථරෙ සොපි ගුණං වෙදෙදුං
නාරහතෙති. සමණො අසනති අයං සමණොතිව ලොකසමමතොතිව
හාවිතතොතිව මඤ්ඤමානො අහං එතස්මිං විශ්වාසමාපජ්ඣං. අනුමිතති
කපේසිං. අතීතමනෙතාති අතීතත්ථො අතීතකතතත්ථො හුත්වා ඉදුති
කපණං රුද්ධමිති පරිදෙවති. නාස්සාති තස්ස අවෙලක්ඛං. මුණෙමති
සුපණණං ආලපති. සංඝමෙතුනති ඉමං ගුණවාචං රහස්සකාරණං
රක්ඛිතුං නාසකං. නපසකමනො හිති ඉදුති ඉදං හයං මම තස්ස අවෙ
ලක්ඛං පකමනො කොට්ඨාසනො සනතිකා ආගතං ඉති අතීතත්ථො
කපණං රුද්ධමිති. සුභදනති සුභදෙ මෙ අයනති මඤ්ඤමානො. දුකිකුලී
නෙති අකුලපේ තීවෙ. දෙසාති එතෙති දෙසාදිති කාරණෙති යො එව
රූපං ගුණං සංසති සො බාලො අසංඝො පලපතීනො පරිවතොතො
පාපිනො හතොයෙව නාමාති අත්ථො. තිණිකම්මාවොති අතතො
යං වාචං භාසිතුකාමො තස්සා තිරෙ කතතො පටිච්ඡන්තවාවො.
අසනං පටිවෙසාති අසපුරිසානං අනතරං පටිවෙසා අසපුරිසෙසු
පරියාපනො සබ්බතීසු මුදිරෙතිති යො එවරූපො පරෙසං රහස්සං
සුත්වා පරිසමජෙඤ්ඤා අසුකෙන අසුකං නාම කතං වා චුතතංවාති
වාක්‍යං උදිරෙති තං තරං ආසිවිසො දුරමුඛො පුතිමුඛොති ආහු. තාදි
සමා පුරිසා ආග් ආග් සංඝමෙ දුර දුරතොව විරමෙය්‍ය පරිවජේය්‍ය
තනති අත්ථො. මාලව්‍යාදනාඤ්ඤාති මාලඤ්ඤා දිබ්බං චතුරාභිග්‍ය ගකිඤ්ඤා
උච්ඡාදනඤ්ඤා. බහාසාති එතෙ දිබ්බඅනාදයො සබ්බකාමෙ අජජ
මයං බහාග් ඡබ්බිත්වා ගමිස්සාම. සුපණණං පාණ්ඩුපගනාව නාමනාති
හො සුපණණං පාණෙති උපගතාව තෙ අමාකං සරණං නො හොතිති.

එවං පණ්ඩරකො ආකාසෙ හෙට්ඨාසිසකො ඔලම්බනො අට්ඨති
ගාථාති පරිදෙවි. සුපණණො තස්ස පරිදෙවනසග්ගං සුත්වා නාගරජ
අත්තනො රහස්සං අවෙලක්ඛස්ස කපේතො ඉදුති කිමත්ථං පරිදෙවසිති
තං ගරතිත්වා-

කොතීඛ තිණණං ගරහං උපෙති
අසමිංධලොකෙ පාණ්භු නාගරජ,
සමණො සුපණණො අථවා තවෙව
කිං කාරණං පණ්ඩරකගතීනොති.

ගාථමාග.

තත්ථ කොතීඛාති ඉධ අමෙහස්ස තීස්ස ජනෙස්ස කොහු අපි. අසමිං
ඛාති එත්ථ ඉඛාති තිපාතමතතං අසමිං ලොකෙති අත්ථො. පාණ්භුති
පාණ්භුතො. අථවා නමෙමාති උදුහු හවයෙව. තත්ථ සමණං තාව

මාගරහ සොති උපායෙන රහස්සං පුච්ඡි සුපණ්ණෙව්‍යපි මාගරහ අහංති තව පච්චන්දිකොව. පණ්ණිරහගගනිකොති සමම පණ්ණිරක අහං කිං කාරණා සුපණ්ණෙන ගතිතොති විනේතත්වා පන අත්තානමෙව ගරහ. තයාති රහස්සං කපේනේතන අත්තතාව අත්තතො අනන්තො කතොති අයමෙත්ථ අභිපපායො. තං සුත්වා පණ්ණිරකො ගාථමාන.

සමණොති මෙ සමමතතො අහොයි.
පියොව මෙ මනසා භාවිතතො,
තස්සාගමකම්. විවරිං ගුණමත්ථං
අතිතමන්තො කපණං රුද්ධමිති.

තත්ථ සම්මතතොති සො සමණො මග්ගං සපුරිසො අයත්ති සමමතසභාවො අහොයි. භාවිතතොති සමාචාරිත සභාවොව මෙ අහොයි. තතො සුපණ්ණො වතග්ගො ගාථා අහායි.

තවන්ති සතො අමරෙ පසබ්‍යා
පඤ්ඤවිධා නන්ති න නිජ්ඣබ්බා,
සචෙවනව ධම්මෙත ධියා දමෙන
අලබ්භ මබ්‍යාභරතී තරෙ ඉධ.

මාතා පිතා පරමා බන්ධුවානං
නාස්ස තතියො අනුකම්පකත්ති,
තෙසමපි ගුණං පරමං න සංසෙ
මනත්තස්ස හෙදං පරිසංකමානො.

මාතාපිතා භගිණී භාතරෙව
සභායා වා යස්ස භොනතී සපකතා,
තෙසමපි ගුණං පරමං න සංසෙ
මනත්තස්ස හෙදං පරිසංකමානො.

භරියා වෙ පුරිසං වජ්ජා කොමාරි පියභාණිති,
සුත්තරුපයසුපෙතා ඤාතිසංඝපුරකතා.

තස්සාපි ගුණං පරමං න සංසෙ,
මනත්තස්ස හෙදං පරිසංකමානොති.

තත්ථ අමණෙති අමරණ සභාවො සතොතා නාම නන්ති. පඤ්ඤවිධා නන්ති නකාරෙ පදසනිකාරෙ පඤ්ඤවිධා අන්ති අන්තො. ඉදං චුත්තං හොති නාගරුජ ලොකෙ අමරෙපි නන්ති. පඤ්ඤවිධාපි අන්ති. සා අඤ්ඤාසං පඤ්ඤකොට්ඨාසසංඛිතා පඤ්ඤවිධා අත්තතො ජිවිත ගෙතු න නිජ්ඣබ්බාති අථවා පඤ්ඤවිධාති පඤ්ඤසදිසා න නිජ්ඣබ්බා නාම අඤ්ඤධම්මජාති නන්ති. තං කසමා නිජ්ඣසීති. යෙසං පන පඤ්ඤ විබ්බපි න නිජ්ඣබ්බනතිපි පාඨො. තෙසං උජ්ජකමෙව සචෙවනාති ආදීසු වපිසචෙවන ව සුචරිතධම්මෙතව පඤ්ඤසංඛිතාය ධියා ව ඉන්ද්‍රිය දමෙන ව අලබ්භං දුලලහං අධ්‍යාසමාපනතිමග්ගථලනිබ්බාණසංඛිතාවපි

විසෙසං අබ්‍යාහරති ආවහති තං නිපථාදෙනි තරෙ ඉධ තසමා නාරකසි
අවෙලං නිජිද්දං අත්තානමෙව ගරහ අවෙලෙනති අත්තනො පඤ්ඤා
වත්තතාය උපායකුසලතාය ව වඤ්ඤානාං තං රහස්සං ගුණමනනං
පුච්ඡිතොති අනේවා. සරම්භාති එතෙ උහො ඛනිචානං උත්තමඛනිචා
නාම. නායස්ස නිච්ඡෙදාති අස්ස පුත්තලස්ස මාතාපිතුති අඤ්ඤා තතියො
සතෙතා අනුකම්පකො නාම නජි. මහනස්ස හෙදං පටිසම්භවමානො
පණ්ඩිතො තෙසං මාතාපිතුනලපි පරමං ගුණං න සංසෙය්‍ය තං පන
මාතාපිතුනලපි අකථෙතබ්බං අවෙලකස්ස කථෙසිති අනේවා. සහායා
චාති සුහදාය මිත්තවා. සපක්ඛාති පෙතෙතය්‍ය මාතුලපිතුච්ඡා මාතුච්ඡා
දයො සමාන පක්ඛා ඤාතයො. හෙතෙමිති එතෙසලපි ඤාතිමිත්තානං
න කථෙය්‍ය තං පන අවෙලකස්ස කථෙසි. අත්තනොව කුප්පිකස්සති
දිපෙති. හෙතෙමිති කොමාරි පිය හාණිති පුත්තෙතිව රුපෙන ව
යසෙනව උපෙනා එවරුපා හරියාපිව ආවික්ඛාති මෙ තව ගුණනති
වදෙය්‍ය. තස්සාපි න සංසෙය්‍ය. තතො පර-

න ගුණමත්ථං විවරෙය්‍ය රතෙතය්‍ය නං යථා නිධං,
තති පාතුකතො සාධු ගුණමනේවා පජාතතා.

පියා ගුණං න සංසෙය්‍ය අමිත්තස්සව පණ්ඩිතො,
යොවාමිසෙන සංහිතෙ හදයනේවා ව යො තරෙ.

ගුණමත්ථමසමුද්ධං සමොධායති යො තරෙ,
මනනහෙදහයා තස්ස දුසහුතො තිතික්ඛති.

යාවනොතා පුරිසස්සත්ථං ගුණං ජාතනති මනතිනං,
තාවනොතා තස්ස උබ්බහා තසමා ගුණං න විස්සපෙ.

විවිච්ච හාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං
රතති. ගිරං නාතිවෙලං පමුඤ්ඤා,
උපයස්සතිනා හි සුණ්ණති මනනං
තසමා මනොතා ඛිපපමුපෙති හෙදනති.

පඤ්ඤා ගාථා උමමග්ගජාතකෙ පඤ්ඤාපණ්ඩිතපඤ්ඤා ආවිභවිස්සනති
තතො පරුසු-

යථාපි අස්ස තගරං මහනනං
අඤ්ඤා අයසං හද්දසාලං,
සමිත්තබ්බාතාපට්ඨාලපෙනං
එවමපි මෙ තෙ ඉධ ගුණමනනා.

යෙ ගුණමනනා අවිකිණ්ණවා
දළහා සදනේසු නර දුජ්වහ,
ආරු අමිත්තා බ්‍යවජනති තෙති
ආසිවිසා වා ඊව සත්තසබ්බාති.

විසු ගාථාසු-සද්දසාලනති ආපණාදිති සාලාති සමපනනං. සමග්ග
 බාහා පටිබා උපෙතනති සමනතා බාහාති පටිබාති උපගතං. එවමපි
 මෙති එවමපි මග්ගං තෙ පුරිසා බාගනති කතරෙ යෙ ඉධ ගුග්ගමනතා
 ඉදං වුත්තං ගොති. යථා අවාරකස්ස අගොමගනගරස්ස මනුස්සානං
 උපගොගපටිගොගො අනෙතාව ගොති. න අබ්භතතරිමා බති තික්ඛ
 මනති න බාහිරා අනෙතා පටිසනති අපරපරං සඤ්චාරෙ ජිජජති. ගුග්ග
 මනතා පුරිසා එවරුපා ගොනති අතතනො ගුග්ගං අතතනො අනෙතා
 යෙව ජිරුපෙනති න අඤ්ඤස්ස කපේනති. දුක්ඛා සද්දපෙඨස්සති
 අතතනො අපේසු පිරි. දුජිවහාති පණ්ණිරකනාගං ආලපති. බාව
 ජනනීති පටිකකමනති. ආසිවිසා වා ශිව සත්තසංඛ්ඛාති එත්ථ වාති
 තිපාතමනතං ආසිවිසා සත්තසංඛ්ඛාරිවාති අත්ථා, යථා ආසිවිසතො සත්ත
 සංඛ්ඛා ජිවිතුකාමා මනුස්සා ආරු පටිකකමනති එවං තෙති ගුග්ගමනෙතති
 තරෙති ආරු අමිතතා පටිකකමනති උපගතත්ථං ඔකාසං න ලභනතීති
 වුත්තං ගොති. එවං සුපණේණන ධම්මෙ කපිතෙ පණ්ණිරකො-

තිත්වා සරං පබ්බජිතො අවෙලො
 නග්ගො මුණේවා වරති සාසගෙතු,
 තවති නු බො විවරිං ගුග්ගමත්ථං
 අත්ථාව ධම්මාව අපාගතමා.

කථං කරෙ ගොති සුපණේණරුජ.
 කිංසිලො කෙන වතෙන වත්තං,
 සමණො වරං තිත්වා මමාසිතාති
 කථං කරෙ සග්ගමුපෙති ණානනති.

ආහ.

තත්ථ සාසගෙතුති තිස්සිරිකො කුච්ඡුරණත්ථාය බාදතීය ගොජ
 නියෙ පරියෙසනෙතා වරති. අපාගතමාති අපගතා පරිහිතමා. කථං
 කෙති ඉදං නාගරුජා නග්ගස්ස සමණභාවං ඤාතො සමණපටිපතතිං
 පුච්ඡනෙතා ආහ. තත්ථ කිං සිලොති කතරෙන ආචාරෙන සමනතා
 ගතො. කෙන වතෙනාති කතරෙන වතසමාදනෙන වත්තනෙතා.
 සමණො වරනති පබ්බජ්ජාය වරනෙතා තණ්හාමමාසිතාති තිත්වා කථං
 සමිතපාපසමණො නාම ගොති. සග්ගනති කථං කරෙනෙතා ව සුථු
 අග්ගං දෙවනගරං සො සමණො උපෙතීති.

සුපණේණා ආහ.

තිරියා තිතික්ඛාය දමෙන බනතියා
 අකෙකාධනො පෙසුණියං පහාය,
 සමණො වරං තිත්වා මමාසිතාති
 එවං කරෙ සග්ගමුපෙති ණානනති.

තත්ථ කිසිසාති සමම නාගරුජ අජ්ඣාතබතිඤා සමුට්ඨානෙති
 තිරෙනතපෙති තිතික්ඛා සංඛ්ඛාතාය අභිවාසනබනතියා ඉන්ද්‍රියදමෙනව
 උපෙතො අකුජ්ඣනසිලො පිසුණවාචං පහාය තණ්හා මමාසිතාති ව
 තිත්වා පබ්බජ්ජාය වරනෙතා සමණො නාම ගොති. එවං කරෙයෙවව
 එතාති තිරිඤාදිති කුසලාති කරෙනෙතා සග්ගමුපෙති ණානනති.

ඉමං සුපණ්ණෙරජස්ස ධම්මකථං සුචා පණ්ඩරකො ජීවිතං
යාවනො.

මාතාව පුතනං තරුණං තනුජං
සමපස්ස තං සබ්බගතතං ඵරෙති,
ඵවමි මෙ තං පාතුරුහු දිජ්ඣ
මාතාව පුතනං අනුකම්පමානොති.

ශාථමාන-

තස්සත්ථො-යථා මාතා තනුජං අතතනො සරිරජාතං තරුණං
පුතනං සම්පස්ස දිචා තං උරෙ නිපජ්ජාපෙඤා ඵසුඤ්ඤං පායෙනති
පුතතසම්පස්සෙන සබ්බං අතතනො ගතතං ඵරෙති. තපි මාතා
පුතතනො භාගති න පුතෙනා මාතිනො. ඵවමි මෙ තං පාතුරුහු පාතු
යුතො. දිජ්ඣති දිජරුජ තමපි මාතාව පුතනං මුදුකෙන හදයෙන
අනුකම්පමානො මං පස්ස ජීවිතං මෙ දෙතිති.

අථස්ස සුපණ්ණෙරා ජීවිතං දදනො ඉතරං ශාථමාන.

හඤ්ජ්ජ තං මුඛව වධා දුජ්චත
තයො හි පුතතා තති අසුඤ්ඤ අත්ථි,
අනෙතවාසි දින්නකො අනුජො ව
රජස්ස පුතතසුඤ්ඤතරෙ මෙ අභොසිති.

තත්ථ මුඛමාති මුඤ්ච අයමෙව වා පායො. දුජ්චතාති තං ආලපති
අසුඤ්ඤං චතුත්ථො පුතෙනා නාම තත්ථි. අනෙතවාසි සිප්පංවා
උග්ගණතනො පසුභංවා සුණතනො සනතිනෙ තිවිටො. දිග්ඤා
භොති අයං තෙ පුතෙනා භොතුති පරෙති දින්නො. රජස්සති අභිර
මස්ස. අසුඤ්ඤනගෙති තිස්ස පුතෙනස්ස අසුඤ්ඤතරෙ අනෙතවාසි පුතෙනා
මෙ තං ජානොති දිපෙති.

ඵවසුචි පත වචා ආකාසා මතරිචා තං භූමියං පතිට්ඨාපෙසි.
තමත්ථං පකාසෙනො සත්ථා දො ශාථා අභාසි.

ඉවෙච්ච වාතාං විසජ්ජ සුපණ්ණෙරා
භූමියං පතිට්ඨාය දිජො දුජ්චතං,
මුතතජ්ජ තං සබ්බභගාතිවෙනො
ඵදුදකෙ භොති මයාභිගුතො.

අතඛිතිනං යථා කුසලො භිසකො
පිපාසිතානං රහදොව සිතො,
වෙසමං යථා හිමසිතට්ඨිතානං
ඵවමි තෙ සරණමගං ගවාමිති

තත්ථ ඉවෙච්ච වාතානති ඉති ඵථං වචනං වචා තං නාගරුජං
විසජ්ජ විසජෙසි. භූමියනති සො සයමපි භූමියං පතිට්ඨාය දිජො තං
දුජ්චතං භමස්සාසෙනො මුතෙනා අජ්ජ තං ඉතො පට්ඨාය සබ්බ

භයානී අතිවිතොතා ඵලෙව උදකෙව මයා අභිගුණෙනා රක්ඛිතො
 හොතිති ආහ. ආනඛිනිනිනති ගිලානානං. එවමිති හොති ඵචං අහං
 තෙ සරණං භවාමි ගච්ඡන්තිති තං උයොපාපෙයි.

සො නාගභවනං පාවිසි ඉතරෙපි සුපණ්ණභවනං ගන්තො මයා
 පණ්ණිරකනාගො සපථං කත්වා සද්දසාපෙතො විසංජ්ජිතො කීදිසං නුබො
 මයි තස්ස ගදයං විමංසිස්සාමිති නනති නාගභවනං ගන්තො සුපණ්ණ
 වාතං අකායි. තං දිස්වා නාගො සුපණ්ණරුජා මං ගහෙතුං ආගතො
 භවිස්සතිති මඤ්ඤමානො බ්‍යාමසභස්සාමතො අත්තභාවං මාපෙතො
 පාසාණෙව වාලුකඤ්ච ගිලිත්වා භාරිතො හුත්වා නඛගුට්ඨං හෙට්ඨා කත්වා
 හොගමන්තෙ ඵණං ධාරයමානො නිපජ්ජිත්වා සුපණ්ණරුජාතං බිසිතු
 කාමො විය අහොයි. තං දිස්වා සුපණ්ණණ ඉතරං ගාථමාග.

සන්ධිං කත්වා අමිතෙතන අණ්ඩපේන ජලාමුජ,
 විවරිය දායං සයසි කුතො තෙ භගමාගතනති.

තං සුත්වා නාගරුජා තිස්සො ගාථා අභායි.

සබ්බෙකපේව අමිතතච්චි මිත්තසම්මපි න විස්සසෙ,
 අභයා භගමුප්පන්නං අපි මුලානි කන්තති.

කථං නු විස්සසෙ ත්‍යග්ගි යෙනාසි කලහො කතො,
 නිවචයතෙතන ථාතබ්බං සො දිසබ්බි න රජ්ජති.

විස්සාසයෙ න ච තං විස්සසෙය්‍ය
 අසඬිතිතො ච සඬිතිතො භවෙය්‍ය,
 තථා තථා විඤ්ඤ පරකකමෙය්‍ය
 යථා යථා භාවං පරෙ න ජඤ්ඤති.

තත්ථ අභයානි අභගට්ඨානභූතා මිත්තමාගා භයං උප්පන්නං ජිවිත
 සබ්බාතානි මුලානෙව කන්තති. න්‍යමහීති තස්මිං. සෙත්තාසීති යෙන
 සද්ධිං කලහො කතො අහොයි. නිවචයතෙතනානි නිවචපටියතෙතන.
 සො දිසබ්බි න රජ්ජතිති යොනිවචයතෙතන අභිතිට්ඨති සො අත්තතො,
 සත්තුති සද්ධිං විස්සාසවසෙන න රජ්ජති. තතො තෙසං යථාකාමකර
 ඤ්ඤො න හොතිති අතො. විස්සාසසෙය්‍ය පරං අත්තති විස්සාසයෙ
 තං පන සයං න විස්සසෙය්‍ය පරෙන අසඬිතිතො අත්තාව තං සඬිතිතො
 භවෙය්‍ය. භාවං සමෙති යථා යථා පණ්ණිතො පරකකමිති තථා තථා
 තස්ස පරෙ භාවං න ජානාති තස්මා පණ්ණිතෙන විරියං කත්තබ්බ
 මෙවාති දීපෙති.

ඉති තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සලලපිත්වා සමග්ගා සමමොදමානා උහොපි
 අවෙලකස්ස අස්සමං අගමංසු. තමන්ථං පකාසෙතො සත්ථා ආහ.

තෙ දෙවචණ්ණා සුමුමාරුථා
 උහො සමා සුජයො පුඤ්ඤබ්බි,
 උපාගමුං කාදම්බියං අවෙලං
 මිසිසුතා අස්සවාහාව නාගාති.

තත් සමාති සමානරූපා සදිස සණ්ඨානා හුන්වා, සුඡයොති සුවයො පරිසුඛා. අයමෙව්වා පායො, සුඤ්ඤකඛන්ධාති තතකුසලතාය පුඤ්ඤකඛන්ධා විය. මිසසිභුන්ධාති හන්තන හන්තං ගහෙනා කායමයසි භාවං උපගතා. අසාමාන්යාච නාමාති බුරෙසුත්තකා රථවාහා දො අසා විය පුරිසනාගා තස්ස අසාමං අගමංසු.

ගන්වාච පත සුපණ්ණරූපා විනෙහසි. අයං නාගරූපා අවෙලකස්ස ජ්ථිතං න දස්සති එතං දුස්සිලං න වන්දිස්සාමිති සො ඛති ධන්වා නාග රූපානමෙව තස්ස සන්තිකං පෙසෙසි. තං සන්ධාය සන්තං ඉතරං ගාථමාහ.

තතො හවෙ පණ්ඩරකො අවෙලං
සයමෙවුපාගමම ඉදං අවොච,
මුත්තජ්ජහං සබ්බගයාතිවන්තො
තති නුත කුස්සං මනසො පියමාහාති.

තත් පිසමහාති දුස්සිල නග්ගභොග්ග මුසාවාදි නුත මයං තච මනසො නපපියා අසුමහාති පරිහාසි. තතො අවෙලො ඉතරං ගාථමාහ.

පියොති මෙ ආසි සුපණ්ණරූපා
අසංසයං පණ්ඩරකෙන සචටං,
සො රුගරත්තොච අකාසිං එතං
පාපං කමමං සමපජානො න මොහාති.

තත් පණ්ඩරකෙහිනාති තයා පණ්ඩරකෙන සො මම පියතරෙ අහොසි. සචටමෙනං. සොති සො අහං තස්මිං සුපණ්ණ රුගෙන රත්තො හුන්වා එතං පාපකමමං ජානන්තො අකාසිං න මොහෙන අජා නන්තොති.

තං සුන්වා නාගරූපා දො ගාථා අහාසි.

න මෙ පියං අපපියං වාපි ගොති
සමපස්සතො ලොකමිමං පරඤ්ච,
සුඤ්ඤකානං හි වියඤ්ජනෙන
අසඤ්ඤතො ලොකමිමඤ්චරුසි.

අරියාවකාසොසි අනරියරූපො
අසඤ්ඤතො සඤ්ඤතසන්තිකාසො,
කණ්ඨාතිජාතිකොසි අනරියරූපො
පාපං ඛත්තං දුච්චරිතං අචාරිති.

තත් න මෙති අමො දුස්සිල නග්ග මුසාවාදි පබ්බජිතස්ස හි ඉමඤ්ච පරඤ්ච ලොකං සමපස්සතො පියං වා මෙ අපපියංවාපි මෙති න ගොති තං පත සුඤ්ඤකානං සිලවන්තානං බ්‍යඤ්ජනෙන පබ්බජිතලීඛෙන අසඤ්ඤතො හුන්වා ඉමං ලොකං වඤ්ඤන්තො වරුසි. අභිසංවකාසො

සිති අරියපටිථි පනොසි. අසසෙකුනොති කායාදිති අසසෙකුනොසි. කණ්ණාභිජාතිකොති කාලිකසතාවො. අනිඤ්ජණොති අතිරික සතාවො. අවාටීති අකාසි.

ඉති නං ගරහිතා ඉදුති අභිසපනොතා ඉමං ගාථමාහ.

අදුට්ඨස්ස තුචං දුඛති දුඛති ච පිපුණොවසි,
එතෙන සච්චපේජන මුද්ධා තෙ ඵලතු සත්තධාති.

තස්සත්ථො-අවෙහා දුඛති තිං අදුට්ඨස්ස මිත්තස්ස දුඛතිවාසි පිපුණො වාසිති එතෙන සච්චපේජන මුද්ධා තෙ සත්තධා ඵලතුති.

ඉති නාගරජස්ස සපනතස්සෙව අවෙලස්ස සීසං සත්තධා ඵලි. තිසිත්තාට්ඨාතෙයෙවස්ස භූමි විවරං අදුසි. සො පඨවිං පච්චිසිතො අච්චිච්චි තිබ්බතති. නාගරජස්ස පණණ්ණරජානොපි අත්තනො භවනමෙව අගමංසු. සත්ථා තස්ස පඨවිං පච්චිඨාභාවං පකාසෙතොතා ඕසානගාථමාහ.

තසමා හි මිත්තානං න දුඛතිතබ්බං
මිත්තදුඛතා පාපියො නත්ථි අසෙකුදු,
ආසිත්තසතොතා නිහතො පඨබ්බා
ඉදුස්ස වාසොත හි සංවරෙ හතොති.

තත්ථ කසමාති යසමා මිත්තදුඛතිකමමස්ස ඵරුසො විපාකො තසමා. ආසිත්තසතොතාති ආසිත්තවිසෙසන සතොතා. ඉදුස්සාති නාභිදුස්ස. වාසොතා සංවරෙති අහං සංවරෙ ඕතොසමිති පටිඤ්ඤාය ඵව පඤ්ඤාතො ආථවතො හතොති.

සත්ථා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිතො න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපි දෙවදත්තො මුසාචාදං කතො පඨවිං පච්චෙඨා යෙව්නි වතො ජාතකං සමොධානෙසි. තදු අවෙලො දෙවදත්තො අහොසි. නාගරජා සාරි පුත්තො. සුපණ්ණරජා පන අභමෙවාති.

පණ්ණරකත්තකං.

16. 9.

කා වෙඛමානාති ඉදං සත්ථා ජෙතවතෙ විහරනො මලලිකා දෙවිං ආරබ්භ කථෙසි.

වජ්ඣ කුමමාසපිණ්ඩික ජාතකෙ විත්ථාරිතමෙව. සා පන තථාගතස්ස තිණ්ණං කුමමාසපිණ්ඩිකානං දුතානුභාවෙන තං දිවසංයෙව රසෙකුදු අග්ගමිකෙසිභාවං පථො පුබ්බුට්ඨාසිතාදිති පඤ්චති කල්‍යාණධම්මෙති සමන්තාගතා ඤ්ණසම්පන්නා බුද්ධිපට්ඨාසිකා පභිදෙවතා අහොසි. තස්සා පභිදෙවතාභාවො සකලනගරෙ පාකවො අහොසි. අපේක දිවසං ධම්මසභායං කථං සමුට්ඨාපෙසුං. ආවුසො මලලිකා දෙවී කීර වත්ත සම්පන්නා පභිදෙවතාති. සත්ථා ආගන්තො කායනුත්ථ භික්ඛවෙ එතරහි කල්පය සතනිසිත්තාති පුච්ඡිතො ඉමාය නාමාති වුත්තෙත න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපෙසා පභිදෙවතායෙව්නි වතො අතිතං ආහරි.

අතීතෙ බාරණසියං මුහුදුතනසං රඤ්ඤා සොඤ්ඤෙතො නාම පුතො අහොසි. තං රුජා වසප්පතො උපරපේ පතිට්ඨාපෙසි. සමමුලා නාමිකං අග්ගමගෙසි අහොසි උතතමරුපධං සරීරපභා සමපතො නිවෘතෙ ජලමානා දීපසිඛා විය බාගති. අපරභාගෙ සොඤ්ඤෙතො සරීරෙ කුට්ඨං උපපජ්. වෙජ්ජා තිකිච්ඡං නාසකම්පු. සො තිජ්ජමානෙ කුට්ඨෙ පටිකකුලො හුත්වා විපට්ඨසාරං පත්වා කො මෙ රජේන්තො අරඤ්ඤා අනාථමරණං මරිස්සාමිති රඤ්ඤා ආරොවා පෙත්වා ඉත්ථාගාරං ඡබ්බෙත්වා නිකමි. සමමුලා බහුති උපායෙති නිවතතිය මානාපි අනිවතතියාව අහං තං සාමිකං අරඤ්ඤා පටිජග්ගිස්සාමිති වත්වා සද්ධිංගෙව නිකමි. සො අරඤ්ඤා පටිසිත්වා සුලභමුලථලාථල ඡායුදකසල්ලෙන පදෙසෙ පණ්ණසාලං තත්වා වාසං කපෙසි.

රුජානා තං පටිජග්ගි. කථං සා ති පාතො උට්ඨාය අස්සමපදං සමපජ්ත්වා පාතියපරිභොජනියං උපට්ඨපෙත්වා දනනකට්ඨඤ්ඤා මුඛ ධොවනඤ්ඤා උපනාමෙත්වා මුඛෙ ධොතෙ නානාමසධාති පිංසිත්වා තස්ස වණෙ මකෙත්වා මධුරමධුරාති ඵලාථලාති බාදපෙත්වා මුඛං විකවා ලෙත්වා හතෙපු ධොතෙපු අපමතො හොති දෙවති වත්වා වජ්ඣත්වා පච්ඡි බණ්ණිත්වා අභිකුසකෙ ආදාය ඵලාථලත්වාය අරඤ්ඤා පටිසිත්වා ඵලා ඵලාති ආහරිත්වා එකමනෙත අපෙත්වා සටෙන උදකං ආහරිත්වා නානා වුණ්ණෙතිව මතතිකාගිව සොඤ්ඤෙතං නභාපෙත්වා පුන මධුර ඵලා ඵලාති උපනාමෙසි. පරිභොගාවසානෙ වාසිතපාතියං උපනාමෙත්වා සයං ඵලාථලාති පරිභුඤ්ජත්වා පදපත්රකං සංවිද්ගිත්වා තසමි තත් නිපනොත තස්ස පාදෙ ධොවිත්වා සිසපරිකමම පාදපරිකමාති කත්වා සග්ගපස්සං උපගතත්වා නිපජ්. එතෙත්වාපායෙන සාමිකං පටිජග්ගි.

සා එකදිවසං අරඤ්ඤා ඵලාථලාති ආහරන්ති එකං ගිරිකඤ්ඤරං දිස්වා සිසතො පච්ඡි මනාරොත්වා කඤ්ඤරීරෙ අපෙත්වා නභාසිස්සාමිති මතරිත්වා හමුදාය සරීරං උබ්බට්ටත්වා නභාත්වා සුඛොතසරීර උතත රිත්වා වාකචීරං නිවෘතෙත්වා කඤ්ඤරීරෙ අට්ඨාසි. අථස්සා සරීරපභාය වනං එකොභාසං අහොසි. තසමි බණ්ණ එකො දුතවො ගොවරත්වාය වරතො තං දිස්වා පටිබද්ධා විනොතා හුත්වා ගාථාදායමාග.

තා වෙධමානා ගිරිකඤ්ඤරං
එකා කුචං තිට්ඨසි සඤ්ඤාතුරු,
පුට්ඨාසි මෙ පාණිපමෙයමජේඛි
අකබාගි මෙ නාමඤ්ඤා බන්ධවෙව.

මහාසයං වනං රමමං සිග්ගසංග්ගනිසෙවිතං,
කාචා තිමසි කල්යාණී කස්සවා තිං සුමජ්ඣිමෙ;
අභිවාදෙමි තං ගද්දෙ දුතවාහං නමිද්දු තෙති.

තත්ථ කා වෙධමානාති තභාතමත්තතාය සිත්භාවෙන කම්පමානා,
සඤ්ඤාතුරුති සංපිණ්ණිතුරු උත්තමුරුලකකණේ. ආභිපමෙස
මපෙකුති හතේන මිතිතබ්බමජේකි. කාවා කුන්ති කාවා රෙ තිං. අභි
මාදෙමිති වසුමි. දුග්ගමානති අභං එකො දුතවො අයං තමකකාරො
තව අච්ඡු අඤ්ඤාලිං තෙ පඤ්ඤාමිති අවච.

සා තස්ස වචනං සුත්වා තිස්සො ගාථා අභාසි.

යො පුත්තො කාසිකරජස්ස සොභිසෙතොති තං විදු,
තස්සාභං සමුලා භරියා එවං ජානාති දුතව.

අභිවාදෙමි හදුනෙන සමුලාභං තමච්ඡු තෙ,
වෙදෙහපුත්තො හදුනෙන වනෙ වසති ආතුරො.

තමහං රෙගසමමතනං එකා එකං උපට්ඨතිං,
අහඤ්ච වතමුඤ්ජාය මධුමංසං මිගාවිලං;
යද් හරුමි තං හකෙඛා තස්ස නුතජ්ජ නාබතීති.

තත්ථ වෙදෙහපුත්තොති වෙදෙහරජධිතා පුත්තො. රෙගස
සමමතතනති රෙගපිළිතං. උපට්ඨතිනති උපට්ඨතාම පටිජය්‍යාමි.
උපට්ඨිතාතිපි පාශො. වතමුඤ්ජාසාති වනං උච්චිතිනා උඤ්ජාවරියං
වරිනා. මධුමංසනති නිමමකකිකං මධුඤ්ච මිගාවිලං මංසඤ්ච සිහඛාය්‍ය
මිගෙහි බාදිතමංසතො අභිරිත්තකොට්ඨාසං. කං හකෙඛාති යං අභං
ආහරුමි තං හකෙඛාව සො මම සාමිකො. තස්ස නුතජ්ජාති තස්ස
මඤ්ඤෙව අජ්ජ ආභාරං අලහමානස්ස සරිරං ආතපෙ පකතිත්තපදුමි
විය. නාබතීති උපතප්පති මිලායති.

තතො පරං දුතවස්ස ව තස්සාව වචන පටිවචන ගාථායො භොනති.

කිං වනෙ රජපුත්තෙන ආතුරෙන කරස්සාසි,
සමුලෙ පරිච්ඡේණෙන අභං භතතා භවාමි තෙ.

සොකට්ඨාය දුරතතාය කිං රූපං විජ්ජතෙ මම,
අඤ්ඤං පරියෙස හදුනෙන අභිරූපතරං මයා.

එහිමං ගිරිමාරුග්ග භරියා මග්ගං වතුස්සනා,
තාසං තිං පවරු ගොති සබ්බකාම සම්භිතිති.

නුත තාරක වණ්ණාභෙ යං කිඤ්චි මනසිජ්ජසි,
සබ්බතනං පචුරං මග්ගං රමෙස්සජ්ජ මයා සහ.

තො වෙ තුවං මහෙසෙය්‍යං සමුලෙ කාරසිස්සාසි,
අලං තිං පාතරුසාය මඤ්ඤෙ භකතා භවිස්සාසි.

තඤ්ච සතතජවො ලුද්දො කළාරො පුරිසාදකො,
වනෙ නාථා අපස්සනතිං සමුලං අග්ගති භුජෙ.

අභිපත්තා පිසාවෙන ලුද්දොනාමිසවකක්ඛනා,
සාව සත්ථුවසම්පත්තා පතිමෙවානුසොචති.

න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං යං මං බාදෙය්‍ය රක්ඛස්සො,
යඤ්ඤි මෙ අය්‍යපුත්තස්ස මනො හෙය්‍යති අඤ්ඤථා.

න සනති දෙවා පවසනති නුත
න හි නුත සනති ඉධ ලොකපාලා,
සහසා කරුණානං අසඤ්ඤානං
නති නුත සනති පටිසෙධිතායෙති.

තත් පටිච්ඡේදණානි තෙන ආතුරෙන පටිච්ඡේදන කිං
කරියාසි. සොකම්මාසාති සොකාතුරය. සොකම්මාසාතිපි පායො.
සොකෙ ඕතායාති අරො. දුරතාසාති දුග්ගතකපණභාවපත්ත
අත්තභාවාය. එතිමනාති මා තිං දුරතතවතීති විත්තසි එතං මම ගිරිවති
දිබ්බවිමානං. එහි ඉමං ගිරිං අභිරුහ. චතුස්සනාති තසම් මෙ විමානෙ
අපරපි වතුසතා හරියායො අපි. සබ්බනතනාති යං කිඤ්ඤි උපහොග
පටිහොගවිත්තාහරණදිකං ඉච්ඡසි සබ්බතතං. නුත මය්‍යං පටුරං බහුං
සුලභං තසම් කපණමතීති මා විත්තසි එහි මයා සහ රමස්සති වදති.
මහසෙසානාති හඳො සමුද්‍රෙ තො වෙ මෙ තිං මහෙසි භාවං කාර
යිසාසි පරියතතා තිං මම පාතරුසාය තෙන තං බලකකාරෙන විමානං
තෙසාම් තත්‍ර මං අසබ්බණ්ණනාති මම යෙව පාතොව හතබා හවිසා
සිති. තාදානාති එවං වත්තා සො සතතති ජටාති සමනතාගතො දුරුණො
භික්ඛනන දුන්නො තං තසම් වතෙ කඤ්ඤි අත්තතො තාථං අපසානාති
සමුද්‍රං අග්ගහෙසි. අධිපනානාති අජෙකාත්ථා. ආමිස චක්ඛනාති
කිලෙසලොලෙන. පතිමෙවනාති අත්තතො අවිනෙතනා පතිමෙව අනු
සොවති. මනො හෙය්‍යතීති මං විරයනතං විදිත්තා අඤ්ඤථා විත්තං
හවිසාසි. න සනති දෙවාති ඉදං සා දුනවෙන භූජෙ ගතිතා දෙව
තුඤ්ඤාපනං කරුණති ආහ. ලොකපාලාති එවරුපානං සීලවනනිතං
දෙවතානං පාලකා ලොකපාලා නුත ඉධ ලොකෙ නසනතීති
පරිදෙවති.

අපය්‍යා සීලනෙජෙන සකකස්ස භවනං කම්පි. පණ්ඩුකම්බලසීලා
සනං උණ්ඨාකාරං දයෙසි. සකෙකා ආවජෙජනො තං කාරණං
ඤ්ඤා වජිරං ආදාය වෙගෙනාගනත්තා දුනවයකකස්ස මත්තෙ ධත්තා
ඉතරං ගාථමාහ.

ඉජ්ඣිනමෙසා පවරු යසසසිති
සනතා සමා අග්ගිරිවුග්ගතෙජා,
තඤ්ඤා තුචං රක්ඛසාදෙසි තඤ්ඤො
මුද්ධාව හි සතතධා තෙ එලෙය්‍ය
මා තිං දති මුඤ්ඤා පතිබ්බතා සාති.

තත් සහසාති උපසනතා අථවා පණ්ඩිතා ඤාණසම්පන්නා. සමාස
කායවිසමාදි විරතිතා. අදෙසිති බාදසි. එලෙසානාති ඉමිනා මෙ ඉන්ද
වජිරෙන පහතං භිජෙජථ. මා තිං දතීති ඉමං පතිබ්බතං මා
තාපෙය්‍යාසි.

තං සුඤ්ඤා දුතථො සමුද්දා විසංසෙජ්ඣ සකෙකා පුතපි එස ඵවරුපං කෙරෙය්‍යාති විනෙතඤ්ඤා දුතථං දෙවසඤ්ඤාලිකාය ඛනිඤ්ඤා පුතපි අනා ගමණාය තතිගෙ පබ්බතනනෙර විසංසෙජ්ඣ රුජඛිතරං අපමාදෙන ඔවදිඤ්ඤා සකට්ඨානමෙව ගතො රුජඛිතාපි අත්ඛගතෙ සුරියෙ චන්ද්‍ර ලොකෙන අස්සමං පාපුණී. තමත්ථං පකාසෙතො සත්ථං අට්ඨ ගාථා අභාසි.

සාච අස්සමමාගඤ්ඤි පමුත්තා පුරිසාදකා,
නීලං ඵලිනසකුණීව ගතසිඛංච ආලයං.

සා තත්ථ පරිදෙවෙසි රුජපුතතී යසසිනී,
සමුද්දා උතුමත්තකඛා වනෙ නාථං අපස්සති.

සමණේ බ්‍රාහ්මණේ චන්ද්‍ර සමපන්නවරණේ ඉසෙ,
රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහමති සරණං ගතා.

චන්ද්‍ර සිංහෙව බ්‍යගෙහව යෙව අඤ්ඤා වනෙ මිගා,
රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහමති සරණං ගතා.

තිණාලතාති ඔසබොසා පබ්බතාති වනාතීව,
රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහමති සරණං ගතා.

චන්ද්‍ර ඉන්ද්‍රවරිසාමං රතනිං නන්ධත්තමාලිනිං,
රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහමති සරණං ගතා.

චන්ද්‍ර භාතීරපිං ගඛං සවන්තීනං පටිග්ගහං,
රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහමති සරණං ගතා.

චන්ද්‍ර අගං පබ්බතරුජ සෙට්ඨං හිමවන්තං සිලුවට්ඨං,
රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහමති සරණං ගතාති.

තත්ථ නීලං ඵලිනසකුණීවාති යථා සකුණිකා මුඛකුණකිකෙන ගොවරං ගතෙතො කෙනවි උපද්දවෙන සකුණපොතකානං ඵලිනත්තා ඵලිනසකුණී නීලං ආගවෙජ්ඣ යථා වා ගතසිඛං තික්කත්තවච්ඡකං ආලයං සුඤ්ඤං වච්ඡකසාලං වච්ඡතිද්ධිනී ධෙත්වා ආගවෙජ්ඣ ඵවං සුඤ්ඤං අස්සමං ආගඤ්ඤිති අනෙථා. තද්ධති සොත්ථිසෙතො සමුද්දාය විරුගමානාය ඉත්ථියො තාම ලොලා පට්ඨාමිත්තමපි මෙ ආදාය ආගවෙජ්ඣ යාති පරිසඤ්ඤානො පණ්ණසාලතො තික්කමිත්තා ගව්ඡන්තරං පටි සිඤ්ඤා තිසිදි. නෙතෙනං පුත්තං. උතුමත්තකඛාති සොකවෙගසඤ්ඤා තෙන උණෙගන උතුනා මත්තලොචනා. අපස්සන්තීති තස්මිං වනෙ නාථං අත්තනො පතීං අපස්සන්තී ඉතො විතොච සකිච්චොතා පරි දෙවති. තත්ථ සමණේ බ්‍රාහ්මණේති සමිතපාපබාහිතපාපෙ සමණේ බ්‍රාහ්මණේ සමපන්නවරණේ ඉසෙව චන්ද්‍රති. ඵවං චන්ද්‍රා රුජපුතතං අපස්සන්තී තුමහංකං සරණං ගතමති සථෙ මෙ සාමිකස්ස නිසිත්තට්ඨානං දිස්වා ජාතාථ ආවික්කට්ඨාති පරිදෙවෙසිති අනෙථා. සෙසගාථාසු පි එසෙව නයො. තිණාලතාති ඔසබොසාති අනෙතාපේග්ගබ්බතිසාරතිණාති ව

ලතාති ව අනෙකාසාරමසගියෙ ව. ඉමං ගාථං තිණාදිසු තිබ්බතතා
දෙවතා සන්ධියාග. ඉඤ්චරිසාමනති ඉඤ්චරිපුප්ඵසමානවණ්ණං.
කුමනමනීති රතනං සන්ධිය තච්චි අචනිති ආග. භාගීරජිනති එවං පරි
යාය නාමිකං ගඛං. සමනනීනනති අඤ්ඤසං ඛත්තං තදීනං පටිග්ගා
තිකගඛාය තිබ්බතතං දෙවතං සන්ධියෙවමාග. හිමවනෙතපි එසෙව
තසො.

තමෙවං පරිදෙවමානං දියවා සොඤ්ඤතො විනෙතසි අයං අති
වීග්‍ය පරිදෙවති තඤ්ඤා පනස්සා භාවං ජානාමි සචෙ මසි සිනෙගෙන එවං
කරොති හදයච්චස්සා එලෙය්‍ය. පරිග්ගණනියාමි තාව තනති ගතත්වා
පණ්ණසාලදාරෙ තිසිදි. සා පරිදෙවමානා පණ්ණසාලදාරං ගතත්වා
තස්ස පාදෙ වඤ්ඤා කුහං ගතොසි දෙවතා ආග. අථ නං සො හඳො
ත්ථං අඤ්ඤසු දිවසෙසු ඉමාය වෙලාය න ආගච්ඡසි. අජ් අතිසායං
ආගතාසිති පුච්ඡනෙතා ගාථමාග.

අතිසායං වතාගඤ්ඤී රුරපුතති යසසිති,
තෙනනුජ් සමාගඤ්ඤී කො තෙ පියතරෙ මයාති.

අථ නං සා අගං අය්‍යපුතත එලාඵලාති ආදාය ආගච්ඡනති එකං
දුතවං පසයි. සො මසි පටිබ්බවිතෙතා සුත්වා මං හත්ථෙ ගගෙත්වා
සචෙ මෙ වචනං න කරොසි බාදියාමි තනති ආග. අගං තාය වෙලාය
තඤ්ඤව අනුසොවනති එවං පරිදෙවනති වත්වා ගාථමාග.

ඉදං බොගං තදවොචං ගතිතා තෙන සතතුතා
න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං යං මං බාදෙය්‍ය රතබ්බො,
යඤ්ච මෙ අය්‍යපුතතස්ස මනො ගෙස්සති අඤ්ඤථාති.

අථ සෙසච්චි පටතති. ආරොවෙනති තෙන පනාගං දෙව දුතවෙන
ගතිතා අත්තානං වීක්‍යජ්‍යාපෙතුං අසකෙකානති දෙවතුජ්ඣාපනකමමං
අකාසිං. අථ සකෙකා වජ්රහත්ථො ආගතත්වා ආකාසෙ ධීතො දුතවං
සත්තරේජනා මං වීක්‍යජ්‍යාපෙත්වා තං දෙවසම්බලිකාය බන්ධිත්වා තතියෙ
පබ්බතනතරෙ බිපිත්වා පකකාමි. එවමගං සකකං නිය්‍යාය ජිවිතං
ලභිති ආග. තං සුත්වා සොඤ්ඤතො හඳො භොතු මාතුගාමස්ස
අත්තරෙ සච්චං නාම දුලලගං හිමවනෙත හි බ්‍රහ්මවතවරකතාපසවිජ්‍යා
බරුදයො සනති කො තුස්සං සද්දතිස්සනීති වත්වා ගාථමාග.

වොරිතං බ්‍රහ්මද්විතං යාසු සච්චං සුදුලලගං,
චිතං භාවො දුරුජානො මච්ඡස්සෙවොදනෙ ගතනති.

සා තස්ස වචනං සුත්වා අය්‍යපුතත අගං තං අසද්දගතනං මම සච්ච
බලෙනෙව තික්ඛිත්ථියාමිති උදකකලසං පුරෙත්වා සච්චකිරියං කත්වා
තස්ස සිසෙ උදකං ආසිඤ්ඤනති ගාථමාග.

තථා මං සච්චං පාලෙතු පාලගිස්සති වෙ මම.
යථාගං නාභිජානාමි අඤ්ඤං පියතරං තයා,
එතෙන සච්චවජේජන ව්‍යාධි තෙ වුපසමමතුති.

තත්ථ නිථා සද්දො, චෙම්මනති ඉමිනා සද්ධිං යොජෙතබ්බො, ඉදං
වුත්තං හොති-යථාහං වදමි තථා චෙ මම සචං අථ මං ඉදුනිපි
පාලෙතු ආයතිමිපි පාලෙස්සති ඉදුනි මෙ වචනං සුඤ්ඤාථ, ඡදාහං
නාහිත්තාමිති, පොත්තෙසු පන නිථා මං සචං පාලෙතිති ලිඛිතං
තං අට්ඨකථායං තප්පි.

එවං තාය සචංකිරිතං කතා උදකෙ ආසිත්තමත්තෙයෙව සොචි
සෙනස්ස කුට්ඨං අමිලධොතං විශ තමමලං තාවදෙව අපගඤ්ඤි, තෙ
කතිපාහං තත්තෙව වසිත්වා අරඤ්ඤ නික්ඛමම බාරුණසිං පත්තා
උය්‍යානං පවිසිංසු, රුජා තෙසං ආගතභාවං ඤාත්වා උය්‍යානං ගතත්වා
තත්තෙව සොචිසෙනස්ස ජතං උස්සාපෙත්වා සමුලං අග්ගමිහෙ
සිට්ඨානෙ අභිසිඤ්ඤාපෙත්වා නගරං පවෙසෙත්වා සයං ඉසිපබ්බජ්ජං
පබ්බජිත්වා උය්‍යානෙ වාසං කපෙපසි, රුජතිවෙසනෙයෙව ච නිබ්බා
භුඤ්ඤ, සොචිසෙනොපි සමුලාය අග්ගමිහෙසිට්ඨානමත්තමෙව අදසි,
න පුන කොචි සක්කාරෙ අහොසි, අච්ඡිභාවමිසිංසා න අඤ්ඤාසි අඤ්ඤ
හෙව ඉත්ථිති සද්ධිං අභිරමි, සමුලා සපත්තිරෙසෙන කිසා අහොසි,
උපපණ්ඩුපපණ්ඩුකජාතා ධම්මසත්තගත්තා, සා එකදිවසං සොකමිනො
දනත්ථං භුඤ්ඤතුං ආගතස්ස සසුරතාපසස්ස සන්තිකං ගතත්වා තං කත
භතතතිවචං වජ්ඣත්වා එකමන්තං නිසීදි, සො තං මිලාතින්ද්‍රියං දිස්වා-

යෙ කුඤ්ඤ රතතසතා උලාරු
රක්ඛනති රතතින්ද්‍රිවං උය්‍යතාට්ඨා,
ධනුග්ගභානඤ්ඤ සතාති සොලස
කථං විධෙ පස්සසි හද්දෙ සත්තවොති.

ගාථමාහ, තස්සත්ථා-හද්දෙ සමුලෙ යෙ අමහාකං සත්තසතා
කුඤ්ඤ තෙසඤ්ඤ ඛනිගතානං යොධානං වසෙන උය්‍යතාට්ඨා අපරු
නිව සොලසධනුග්ගභසතාති රතතින්ද්‍රිවං බාරුණසිං රක්ඛනති එවං
සුරක්ඛිත නගරෙ කථා විධෙ තිං සත්තවො පස්සසි, හද්දෙ යස්සා තව
සාසඛිකා සපපිභයා අරඤ්ඤ ආගතකාලෙ පහාසමපන්නං සරීරං ඉදුනි
පන මිලාතා පණ්ඩුපලාසවණ්ණා අභිවිශ කිලනතින්ද්‍රියාසි කස්ස තාම
තිං භායසීති.

සා තස්ස වචනං සුත්වා පුත්තො තෙ දෙව මසි න පුරිමසදිසොති
වත්වා පඤ්ඤා ගාථා අභාසි,

අලභිකතායො පදුමුත්තරත්තවා
විරුගිතා පස්සති හංසගග්ගරු,
තාසං සුඤ්ඤා මිතගිතවාදිතං
න දුනි මෙ නාත තථා යථා පුරෙ,

සුවණ්ණසඛිකවච ධරු සුචිග්ගහා
අලභිකතා මානුසියච්ඡරුපමා,
සෙතොපියා තාත අතින්ද්‍රිතඛිගියො
ඛතියකඤ්ඤා පටිලොභයනති තං.

සවෙ අහං තාත තථා යථා පුරෙ
පතිංතමුක්ඛාය පුතාවතෙ හරෙ,
සමමානෙය මං නව මං විමානෙය
ඉතොපි මේ තාත තතො වරං සියා.

යමනතපානෙ විපුලයම් ඔතිතෙ
තාරි විමට්ඨාගරණා අලඛකතා,
සබ්බඛගුපෙතා පතීනො ව අපටියා
අබජ්ඣ තසා මරණං තතො වරා.

අපි වෙ දමුද්ද කපණා අනාලකියා
කටාදුතියා පතීනොව සා පියා,
සබ්බඛගුපෙතායපි අපටියාය
අයමෙව සෙය්‍යා කපණාපි යා පියාති.

තත්ථ පදමුත්තරතතවාති පදමගබ්‍හසද්දසඋත්තරතතවා සබ්බසං
සරිතො සුවණණාහා නිවර්තනීති දීපෙති. චිත්තිකාති විලක්ඛනසරීර
තනුමජ්ඣාති අතො. සංසංග්ගාති එවරුපා හංසා විශ මධුරස්සර
තාරියො පසාති. කාසනති සො තව පුතො තාසං තාරිතං මිත
තිතවාදිතාදීති සුඤ්ඤා ඉද්දති මෙ තාත යථා පුරෙ තථා ත වතතතිති
වදති. සුවණණසබ්බකවච්ඡාති සුවණණමයසබ්බකවච්ඡාලඛකාරබර.
අලඛකාති තාතාලඛකාරපටිමණිතා. මානුසිසව්ජරුපමාති මානු
සියො අව්ජරුපමා. සෙතොපිසාති සොත්ථිසෙනසා පියා. පටිලොභ
සනාති නිනති තව පුතං පටිලොභයනති. සවෙ අහනති තාත යථා
පුරෙ සවෙ අහං පුතපි තං පතිං තපෙව කුට්ඨරෙගෙන වනං පටිට්ඨං
උක්ඛාය තසම් වතෙ ව හරෙය්‍යං පුතපි මං සො සමමානෙය්‍ය
ත විමානෙය්‍ය තතො මේ ඉතො බාරණසිරජ්ජනො තං අරඤ්ඤමෙව
වරං සියා සපතතිරෙසෙන සුස්සනතියාති දීපෙති. සමනතපානෙති
යං අනතපානෙ. ඔතිකාති ඔපිතෙ පටියතෙත ඉමිනා බටහනතපානං
සරං දසෙති. අයං කිරස්සා අබ්පායො යං තාරි විපුලනතපාණෙපි
සරෙ එකිකාව අපුතතිකා සමානා විමට්ඨාගරණා තාතාලඛකාරෙති
අලඛකතා සබ්බකි ගුණකෙති උපෙතා පතීනොව අපටියා සොති
අබජ්ඣ ගිවය වලලියා වා රජ්ජයා වා බජ්ජියා තසා තතො සරවා
සතො මරණමෙව වරනති. අනාලකියාති අනාලතා. කටාදුතියාති
නිපජ්ජනකටසාරකුදතියා. සෙය්‍යාති කපණාපි සමානා යා පතීනො
පියා අයමෙව උත්තමාති.

එවං තාය අතතො පරිසුස්සනකාරණෙ තාපසස්ස කපිතෙ
තාපසො රජානං පකෙකාසාපෙඤ්ඤා තාත සොත්ථිසෙන තසි කුට්ඨරෙ
ගාතිගුතෙ අරඤ්ඤං පටිසන්නෙ තයා සද්ධිං පටිසිඤ්ඤා තං. උපට්ඨකනති
අතතො සච්ඡෙදන රෙගං වූපසමෙඤ්ඤා යං තෙ රජෙජ්ජ පටිට්ඨන
කාරණං අකාසි තසා නාම ඤාං තෙව ධීතට්ඨානං ත නිසින්නට්ඨානං
ජානාසි. අපුතතා තෙ කතං මිතදුබ්බි කම්මනාමෙතං ආපකතති
වඤ්ඤා පුතං ඔවදනො යාපමාහ.

සුදුලලභීඤ්ඤා පුරිසස්ස යා තිතා
 හතතිඤ්ඤා දුලලභො යො තිතො ව,
 තිතා ව තෙ සිලවතී ව හරියා
 ජනිඤ්ඤා ධම්මං වර සමුලායාති.

තස්සන්තො-තාත යා පුරිසස්ස තිතා මුදුවිතතා අනුකම්පිකා ඉඤ්ඤා යො ව හතතා ඉඤ්ඤා තිතො කතතුණං ජාතාති උභොපෙතෙ සුදුලලභා අයඤ්ඤා සමුලා තුය්‍යා තිතාවෙව සිලසමපන්නා ව තස්මා එතිස්සා ධම්මං වර. කතතුණං ජාතිතා මුදුවිතතො ගොති. විතතමස්සා පරිතොසෙතිති.

එවං සො පුත්තස්ස ඔවාදං දත්වා උට්ඨාය පකකාමි. රුජා පිතරි ගතෙ සමුලං පනෙකාසාපෙත්වා හඳො එතතකං කාලං මයා කතං දෙසං ඛම ඉතො පට්ඨාය සබ්බිස්සරියං තුය්‍යමෙව දමමිති වත්වා ඔසාන ගාථමාන.

සවෙ තුවං විපුලෙ ලභ්ගොගෙ
 ඉස්සාවතීණණා මරණං උපෙසි,
 අහඤ්ඤා තෙ හඳො ඉමා රාජකඤ්ඤා
 සබ්බෙව තෙ වචනකරු හවාමාති.

තස්සන්තො-හඳො සමුලෙ සවෙ තිං රතනරුසිමහි යපෙත්වා අහි සිත්තා අග්ගමගෙසිට්ඨානවසෙන විපුලෙ හොගෙ ලභිත්වාපි ඉස්සාය ඔතිණණා මරණං උපෙසි. අහඤ්ඤා ඉමා ව රාජකඤ්ඤා සබ්බෙ තව වචන කරු හවාම තිං යථාධිපපායං ඉමං රජං විවාරෙහිති සබ්බිස්සරියං තස්සා අදුසි.

තතො පට්ඨාය උභො සමග්ගසංවාසං වසන්තා දුනාදීති පුඤ්ඤාති කරිත්වා යථාකමමං ගමිංසු. තාපසො ක්කානාභීඤ්ඤා තිබ්බතෙත්වා බ්‍රහ්මලොකුපගො අගොසි.

සන්තා ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිත්වා න භික්ඛවෙ ඉදුතෙව පුබ්බෙපි මලලිකා පතිදෙවතායෙවතී වත්වා ජාතකං සමොධානෙසි. තදු සමුලා මලලිකා අගොසි. සොඤ්ඤෙතො කොසලරුජා අගොසි. පිතා තාපසො අහමෙවතී.

සමුලාඡ්ඡානං.

16. 10.

අප්පමාදෙති ඉදං සන්තා ජෙතවතෙ විහරන්තො රුජොවාදං ආරඤ්ඤා කපෙසි. රුජොවාදො ගෙට්ඨා වින්දාරිතො.

අතීතෙ පත කමපිලලරවෙසී උත්තරපඤ්ඤාලතගරෙ පඤ්ඤාලො නාම රුජා අගතිගමණෙ සිතො අධමෙත්ත පමත්තො රජං කාරෙසි. අථස්ස අමච්චාදයො සබ්බෙපි අධමිකාව ජාතා. බලපිළිනා රට්ඨවාසිතො පුත්තදුරෙ ආදුය. අරඤ්ඤා මගා විය විවරිංසු. ගාමට්ඨානෙ ගාමොපි නාම නාභොසි. මනුස්සා රුජපුරිසභයෙන දිවා ගෙගෙ වසිතු.

න සකෙකානති ගෙහාති කණ්ටකසාබාදීති පරික්ෂිපිනා අරුණේ
උග්ගව්ණෙනෙයෙව අරඤ්ඤං පවිසනති. දිවා රුජපුරිසා විලුම්පනති
රතනිං වොරු.

තද බොධිසත්තො බතිනගරේ ගනිතිකකරුකෙබ් දෙවනා හුන්වා
තිබ්බතති. අනුසංවච්ඡරං රඤ්ඤා සනතිකා සහස්සාංගනිකා බලිකම්මං
ලභති. සො විනෙකසි අයං රුජා පමනෙතො රජං කාරෙති. සකලරට්ඨං
විනස්සති ඔපෙත්වා මං අඤ්ඤා රුජානං පටිරුපෙ තිවෙසෙත්වා සමන්තො
නාම නජී. උපකාරකො වාපි මෙ අනුසංවච්ඡරං සහස්සබලිනා පුජෙයි
ඔවදිස්සාමි නනති. සො රතනිභාගෙ රඤ්ඤා සිරිගබ්බං පවිසිත්වා
උසිසිකපස්සො ඔත්වා ඔහාසං විස්සජ්ජත්වා ආකාසෙ අට්ඨාසි. රුජා
නං බාලපුරිසං විශ් ජලමානං දිශා කොසි නිං තෙන වා කාරණෙන
ඉධාගතොති පුච්ඡ. සො තස්ස වචනං සුන්වා මහාරුජ අහං ගනි
තිකුතදෙවනා භුක්තං ඔවාදං දස්සාමිති ආගතොමිති. නිං ඔවාදං
නාම දස්සාමිති. එවං වුත්තෙ මහාසත්තො මහාරුජ නිං පමනෙතො හුන්වා
රජං කාරෙයි. තෙන තෙ සකලරට්ඨං ගතං විලුත්තං විශ් නට්ඨං
රුජානා නාම පමාදෙන රජං කාරෙන්නා සකලරට්ඨස්ස ආමිනො
න ගොනති දිට්ඨධම්මෙ විනාසං පත්වා සමපරායෙ පුත මහාතිරණ
තිබ්බතතනති තෙසුව පමාදං ආපනෙතසු අනෙතො ජනා බහිජනාපිස්ස
පමත්තාව ගොනති. තස්මා රඤ්ඤා අතිරෙකෙන අපමනෙතන හවි
තබ්බනති වන්වා ධම්මදෙසනං පට්ඨපෙනො ආහ.

අපමාදෙ අමතපදං පමාදෙ මව්වුනො පදං,
අපමත්තා න මියනති යෙ පමත්තා යථා මනා.

මද පමාදෙ ජායෙථ පමාද ජායතෙ බයො,
බයා ව දෙසා ජායනති මා මිදෙ හරතුසහ.

බහු හි බතතිශා ජිනා අත්ථං රට්ඨං පමාදිනො,
අපොපි ගාමිනො ගාමා අනාභාරං අගාරිනො.

බතතිශස්ස පමත්තස්ස රට්ඨස්මිං රට්ඨවස්සන,
සබ්බෙ භොගා විනස්සනති රඤ්ඤා නං වුච්චතෙ අසං.

නෙස ධම්මො මහාරුජ අතිවෙලං පමජ්ජයි,
ඉඤ්ඤං ජිතං ජතපදං වොරු විඤ්ඤං සයනති නං.

න තෙ පුත්තා හවිස්සනති න හිරඤ්ඤං න ධාතියං,
රට්ඨං විලුප්පමානවති සබ්බභොගෙති ජියසයි.

සබ්බ භොගපට්ඨණ්ණං රුජානං වාපි බතතිශං,
සද්ධිමිත්තා සුහජ්ජාව න තං මඤ්ඤානති මානියං.

ගත්ථාරෙහා අතිකට්ඨං රජිකා පතතිකාරකා;
තමෙවමුපජ්චනො න තං මඤ්ඤානති මානියං.

අසංවිතිත කම්මන්තං බාලං දුම්මනති මිනනිනං,
සිරි ජහති දුම්මෙධං ජිණ්ණංව උරගො තවං.

සුසංවිතිතකම්මන්තං කාලුට්ඨාසිං අනන්දිනං,
සබ්බෙ භොගාභිවර්ධනති ගාවො සඋසසාමිව.

උපසුත්තිං මහාරුජ රට්ඨෙ ජනපදෙ වර,
තත්ථ දිස්වාම සුත්වාම තතො තං පටිපජ්ජසිති.

තත්ථ අසංවිතියෙති සතිං අවිප්පවාසො. අමනසදනති අමතස්ස තිබ්බාණස්ස පදං අභිගමකාරණං. මව්වුනො පදනති මරණස්ස කාරණං පමතොති විපස්සනං වර්ධනො අප්පට්ඨසාධකභාවං පත්තුං අසකෙකානො පුතපුතං සංසාරෙ ජායති වෙව මියතිව. තසම පමාදෙ මව්වුනො පදං නාම. භා මිසනාති විපස්සනං වර්ධනො අප්පට්ඨසාධකභාවං පවා පුත සංසාරෙ අතිබ්බත්තන්තා න මියනති නාම. අස පමනනාති මහාරුජ යෙ පුත්තලා පමනනා තෙ යථා මතා තප්ථව දට්ඨබ්බා. කසමා අතිව්වසාධනතාය මතස්සාපිති අහං දුතං දස්සාමි. සීලං රතබ්බසාමි උපොසථකමං කරිස්සාමි කල්යාණකමං පුරෙස්සාමිති ආභොගො වා පත්තා වා පරිසුට්ඨානං වා නත්ථි. අපතන විඤ්ඤාණතා පමතස්සාපි අපමාදභාවාති. තසම උභොපෙතෙ ඵකසදිසාව. මද්දති මහාරුජ ආරොග්ගයොබ්බනජ්චිතමදසඬාතා තිව්ධ මද පමාදෙ නාම ජායති. සො මදමතො පමාදපන්නො පාණාති පාතාදිති පාපකමාති කරෙති. අථ නං රුජානො ජිකුපෙනති වා ගතාපෙනති වා සබ්බස්සං වා පතස්ස ගරනති ඵවමස්ස පමාද සුතිධන ජ්චිතකමයො ජායති. පුත සො ධනකමයං වා යසකමයං වා පතො ජ්චිතුං අසකෙකානො ජ්චිතවුත්තත්ථාය කායදුම්මරිතාදිති කරෙති ඉවමස්ස ඛයා ව දෙසා ජායනති තෙන තං වදාමි. මාමදෙ ගරතුසගාති රට්ඨගරණකපෙට්ඨි ගරතුසග මා පමාදමාපජ්ජති අත්ථො. අත්ථො ජම්බනති ජනපදවාසිනං වුද්ධිසෙඛව සකලරට්ඨසෙඛ බහු පමාදිනො ජිනා. තෙසං ආවිභාවත්ථාය බනතිවාදජාතක මාතඛනජාතක ගරු ජාතක සරභඛනජාතක වෙතියජාතකාති කපෙතබ්බාති. ගාමිනොති ගාමභොජකාපි තෙ ගාමාපි බහු පමාදදෙසෙන ජිනා පරිභිනා විතට්ඨා. අනාගාග් අගාමිනොති පබ්බජිතා පබ්බජිතං පිපතතිනො ගිහිපි සරවාසනොවෙව ධක්ඛාදිතිව බහු ජිනා පරිභිනාති වදාමි. නං වුවවනෙ අසනති මහාරුජ යසභොගපරිහානි නාම තං රක්ඛෙදු දුක්ඛං වුවවති භොගාභාවෙන හි නිදානස්ස යසො හායති භිතයසො මහන්තං දුක්ඛං පාපුණාති. නොසබ්බෙමාති මහාරුජ එස පොරුණක රුජුතං ධම්මො න ගොති. ඉදං ජිනනති අනතපාතාදිනා සම්භංගිරක්ඛෙදුපුට්ඨණාදිනා ජිනා. භා නො පුතනාති මහාරුජ පවෙණ්පාලකා තෙ පුතනා න භවිස්සනති රට්ඨවාසිනො හි අධම්මිකරක්ඛෙදු එස පුතොති අවහානං වුර්ධං කරිස්සාති නාස්ස ජගතං දස්සාමාති ජතො න දෙනති ඵවමෙව තෙසං පවෙණ්පාලකා පුතනා න ගොනති නාම.

පටිජිනනති පරිභික්ඛං. රුජානං වාපිති සමෙපි සො රුජා හොති අපංකං රුජානං සමානමපි. මානිසනති අයං රුජාති ගුරුවිනෙත්තන සමමානෙත්තබ්බං කත්වා න මඤ්ඤනති. උපජීවනානාති උපතිස්සාය ජීවත්තාපි එතෙ එත්තකා ජනා ගුරුවිනෙත්තන මඤ්ඤිතබ්බං න මඤ්ඤනති. කිං කාරණං අධිමමිකභාවෙන. සිට්ඨිති යස විහවො. භාවනති යථා උරගො ජිණ්ණං තචං ජිගුච්ඡන්තො ජහති න පුත්ත මලොකෙති එවං තාදිසං රුජානං සිටි ජහති. සුසංවිනිතනමමනගනති කායආරු දිගි පාපකමමං අකරොන්තං. අභිවඩ්ඪනාතිති අභිමුඛං ගච්ඡන්තො වඩ්ඪන්ති. සලසභාමිථාති සලසභා ඉච අපමන්තස්ස හි උසභ ජෙට්ඨිකො ගොගණො වීය ගොගා වඩ්ඪන්ති. උපසංසුතිනති ජනපද වාරිකතසවණාය වාරිකං අත්තනො සකලරටෙඨි ව ජනපදෙ ව වර. භෂ්ඨාති තස්මිං රටෙඨි වරන්තො දට්ඨබ්බං දිස්වා සොතබ්බං සුත්වා අත්තනො ගුණාගුණං පච්චිකම්බං කත්වා තතො අත්තනො හිතපටිපත්තිං පටිපජ්ජස්සයි.

ඉති මහාසත්තො එකාදසති ගාථාති රුජානං ඔවදිත්වා ගච්ඡ පපඤ්චං අකත්වා පරික්ඛණ්ණ රට්ඨං මා නාසයිති චත්වා සකට්ඨානමෙව ගතො. රුජාපි තස්ස වචනං සුත්වා සංවේගපපත්තො පුත්තදිවසෙ රජ්ජං අමටෙව පටිච්ඡාපෙත්වා පුරොගිත්තෙත සද්ධිං කාලස්සෙව පාවිනආරොන්ත නගරං නිකම්භිත්වා යොජනමත්තං ගතො තතෙථිකො ගාමවාසී මහලුකො අට්ඨිත්වා කණ්ටකසාඛං ආගරිත්වා ගෙහආරං පටික්ඛිපිත්වා පිදතිත්වා පුත්තදාරං ආදාය අරඤ්ඤං පටිසිත්වා සායං රුජපුරිසෙසු පක්කන්තොසු අත්තනො සරං ආගච්ඡන්තො ගෙහආරෙ පාදෙ කණ්ට කෙන විද්ධො උක්කුටිකං නිසීදිත්වා කණ්ටනං නිගරන්තො-

එවං වෙදෙතු පඤ්චාලො සඛිගාමෙ සරසමපිත්තො,
යථාගමජ්ජ වෙදෙමි කණ්ටකෙන සමපිත්තොති.

ඉමාය ගාථාය රුජානං අනෙකාසි. තං පන අනෙකාසනං බොධි සත්තස්සානුභාවෙනෙව අහොසි. බොධිසත්තෙන අධිග්ගතිත්වා ච සො අනෙකාසීති වෙදිතබ්බො. තස්මිං පන සමයෙ රුජා ව පුරොගිත්වා ව අඤ්ඤාතමෙසෙන තස්ස සන්තිකෙව අට්ඨංසු. අපස්ස වචනං සුත්වා පුරොගිත්වා ඉතරං ගාථමාහ.

ජිණ්ණො දුබ්බලවක්ඛුසි න රුපං සාධු පස්සයි,
කිං හත්ථ චුහවදත්තස්ස යං තං මග්ගෙය්‍ය කණ්ටකොති.

තත්ථ මග්ගෙය්‍යාති විජේඛිය. ඉදං චුත්තං හොති-යදි ත්වං අත්තනො අබ්‍යත්තතාය කණ්ටකෙන විද්ධො කො එත්ථ රඤ්ඤාදොස්සො යෙන රුජානං අනෙකාසසි කිං තෙ රඤ්ඤා කණ්ටකො ඔලොකෙත්වා ආවික්ඛි තබ්බොති. තං සුත්වා මහලුකො තිස්සො ගාථා අහාසි.

බවෙනත්ථ චුහවදත්තස්ස යොහං මග්ගසම් චුහවණ්,
අරක්ඛිතා ජානපද අධිමමබ්බිතා හතා.

රහතිකව වෙර රාදනානි දිවා රාදනානි තුණකියා,
රට්ඨයමි කුටරජයා බහු අබමිකො ජනො.

එතාදිසෙ හයෙ තාන හයවො තාව මානවා,
නිලොනකානි කුබනනි වනෙ ආහනි කණ්ටකනනි.

තත්ථ බමෙහස්ථානි බ්‍රාහ්මණ සොහං සකණ්ටකෙ මග්ගෙ පඨිතො
සනතිසිනො බහු එත්ථ බ්‍රහ්මදත්තයා දෙසා නිං එත්තකං කාලං
රඤ්ඤා දෙසෙන මම සකණ්ටකෙ මග්ගෙ විවරණභාවං න ජානාසි තයා
ති අරකතිනා ඡන්තපද-පෙ-කණ්ටකනනි. තත්ථ රාදනනීති විප්‍රච්ඡනනි.
තුණකියානි වධබන්ධාදීනි පිළෙතො අබමබලිසාධකා. කුටරජයානි
පාපරඤ්ඤා අබමමිකොනි පටිච්ඡන්තකමමනො. භාග්‍යානි පුරෙ
හිතං ආලපති. මානවානි මනුසා. නිලොනකානිනි නිලියනවර්තා
නානි. වනෙ ආහනි කණ්ටකනනි කණ්ටකං ආහරිතො ආරුති
පිදහිතො සරං ඡබෙහිතො පුත්තදුරං ආදය වනං පවිසිතො තසමිං වනෙ
අත්තනො නිලියනවර්තානානි කරෙන්නති අථවා වනෙ යො කණ්ටකො
නං ආහරිතො සරති පරිකම්පනනි ඉති රඤ්ඤා දෙසෙනෙවමි කණ්ට
කෙන විදො මා එවරුපයා රඤ්ඤා උපත්ථෙමො හොතිති.

තං සුතො රුජා පුරෙහිතං ආමනොනො ආවරිය මහලුකො
සුත්තං හණති අමානකමෙව දෙසො එහි නිවත්තාම බමෙමන රජං
කාමරසාමානි ආහ. බොධිසත්තො පුරෙහිතයා සරිරෙ අබිච්ඡවිතො
පරතො ගන්තො පරිගණ්භාම තාව මහාරුජානි ආහ. තෙ තමා ගාමා
අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡන්තා අත්තරුමග්ගෙ එනියා මහලුකාය සඤ්ඤං
අසොසුරං. සා කිරිතො දුට්ඨිදිත්ථි දො ධිතරෙ වයපපනා රකබමානා
තාසං අරඤ්ඤං ගන්තුං න දෙති සයං අරඤ්ඤතො දුරුතිවෙව සාකඤ්ඤා
ආහරිතො ධිතරෙ පටිජග්ගති. සා හං දිවසං එසං යුමං ආරුයා සාකං
ගණ්භනනි පටිච්ඡමානා භූමියං පඨිතො රුජානං මරණෙන අකෙකා
සනති-

කදසු නාම යං රුජා බ්‍රහ්මදත්තො මරියනි,
යසා රට්ඨමි ජියනනි අපපතිනා කුමාරිකානි.

ගාථමාහ.

තත්ථ අපපතිකානි අසාමිකා. සවෙ හි තාසං සාමිකා අසු මං
පොසෙය්‍යං පාපරඤ්ඤා පන රජෙජ අහං දුක්ඛං අනුභොමි කදනුබො
එස මරියනනි. එවං බොධිසත්තානුභාවෙන නං අකෙකාසි.

අථ නං පුරෙහිතො පටිසෙධෙනො ගාථමාහ.

දුක්ඛාසිතඤ්ඤා තෙ ජමමි අනත්ථපදකොවිදෙ,
කුතිං රුජා කුමාරිතං හත්තාරං පරියෙසතිති.

තං මහලුකා දො ගාථා අහාසි.

න මෙ දුක්ඛාසිතං බ්‍රහ්ම කොවිදත්ථපද අහං,
අරකතිනා ජානපද අබමබලිතා ගතා.

රතතිඤ්ච වොරු බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඤ්ඤා,
 රට්ඨස්මිං කුටරජස්ස ඛහු අබ්බමිකො ජනො;
 දුජ්ජවෙ දුබ්බරෙ දුරෙ කුතොභතතා කුමාරියොති.

තත්ථ කොවිදස්මිපදාති අහං අත්ථපදෙ කාරණපදෙ කොවිද,
 ඡෙකා මා ඤං එවං පාපරජානං පසංසි. දුජ්ජවෙති දුජ්ජිතො රට්ඨං
 දුබ්බරදුරෙ ජාතෙ මනුස්සෙසු භිතතසිතෙසු අරඤ්ඤා වසනෙතසු.
 කුතොභතතාකුමාරියොති කුතො කුමාරියො භතතාරං ලභියානතීති
 අත්ථො.

තෙ තස්සා වචනං සුචා සුතතං එසා කපෙතීති පුරතො ගච්ඡන්තා
 එකස්ස කස්සකස්ස සද්දං අස්සොසුං. නස්ස කීර කසන්තස්ස සාලියො
 නාම බලිවිද්දො එංලෙන පහවො සයි. සො රුජානං අකෙකාසනො-
 ගාඑමාහ.

එවං සයතු පඤ්චාලො සඞ්ඛාමෙ සතතියා හතො,
 යථායං කපණො සෙති හතො එංලෙන සාලියොති.

ගාඑමාහ. තත්ථ සථාති යථා අයං වේදනාමතො සාලියබලිවිද්දො,
 සෙති එවං සයතුති අත්ථො.

අථ නං පුරොගිතො පටිසෙධෙනො-

අබ්බමිත තුවං ජමම බ්‍රහ්මදත්තස්ස කුජ්ඣසි,
 යො ඤං සපසි රුජානං අපරජ්ඣිත්වාන අත්තතොති.

ගාඑමාහ. තත්ථ අබ්බමිතාති අකාරණෙන අසභාවෙන.

තං සුචා සො තියොගාඑ අභාසි.

බ්බමිත බ්‍රහ්මදත්තස්ස අහං කුජ්ඣාමි බ්‍රාහ්මණ,
 අරක්ඛිතා ජාතපදා අබ්බමබලිතා හතා.

රතතිඤ්ච වොරු බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඤ්ඤා,
 රට්ඨස්මිං කුටරජස්ස ඛහු අබ්බමිකො ජනො.

සා නුත පුත රෙ පක්කා විකාලෙ භත්තමාහරි,
 භත්තභාරිං අපෙක්ඛනො හතො එංලෙන සාලියොති.

තත්ථ බ්බමිතාති කාරණෙනෙව. අකාරණෙන අකෙකාසතීති
 සඤ්ඤා මාහරි. සා නුත පුත රෙ පක්කා විකාලෙභත්තමාහරිති
 බ්‍රාහ්මණ සා මම භත්තභාරිකා ඉත්ථි පාතොව මම භත්තං පටිත්වා
 ආහරන්ති අබ්බමබලිසාධකෙති බ්‍රහ්මදත්තස්ස දුසෙති පටිවුද්ධා
 ගවිස්සති තෙ පරිවිසිත්වා පුත මය්හං භත්තං පක්කං හවිස්සති. තෙන
 කාරණෙන විකාලෙ භත්තං ආහරි අජ්ජ විකාලෙ ආහරිති විනොතො,
 ජාතජ්ඣිකො අහං තං භත්තභාරිං ඕලොකෙනොගොණං අවධානො
 පතොදෙන විජ්ඣිං තෙනෙස පාදං උක්ඛිපිත්වා එංලං පහරන්තො
 භණ්තා එංලෙන සාලිසො තය්වා එස මයා හතොති සඤ්ඤා මා කරි
 පාපරඤ්ඤායෙව හතො තාමෙස මා තස්ස වණ්ණං භණ්ණිති.

තෙ පරතො ගන්තො එකස්මිං භාමෙ වසිංසු. පුත දිවසෙ පාතොව එකා කුට්ඨෙහු ගොදොගතං පාදෙන පහරිතො සද්ධිං බිරෙන පවටෙසි. සො බ්‍රහ්මදත්තං අකෙකාසනොගා ගාථමාහ.

එවං හඤ්ඤානු පඤ්චාලො සබ්බාමෙ අසිනා හතො,
යථාහමජ්ජපහතො බිරඤ්ඤා මෙ පවටිතනති.

තං සුචො-

යං පසු බිරං ඡබ්බිති පසුපාලඤ්ඤා තිංසති,
කිං තත්ථ බ්‍රහ්මදත්තස්ස යං නො ගරහතෙ භවනති.

බ්‍රාහ්මණෙන ගාථාය වුත්තාය පුත සො තිස්සො ගාථා අභාසි.

ගාරයො බ්‍රහ්මෙ පඤ්චාලො බ්‍රහ්මදත්තස්ස රුජ්භො,
අරකබ්බා ජාතපදා අධම්මබලිනා හතා.

රතතිඤ්ඤා වොරු බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඤ්ඤා,
රට්ඨස්මිං කුටරුජස්ස බහු අධම්මිකො ජනො.

වණ්ඤා අටනකා ගාථි යං පුරෙ න දුගාමසෙ,
තං දුති අජ්ජ දොභාම බිරකාමෙහුපදුතාති.

තත්ථ වණ්ඤාති ඵරුසා. අටනකාති පලායනසිලා. බිරකාමෙතිති අධම්මිකරඤ්ඤා පුරිසෙති බහුං බිරං ආහරුපෙනෙනති උපදුතා දුගාම සවෙ හි සො ධම්මෙන රජං කාරෙය්‍ය න නො ඵවරුපං හයං ආගවෙජ්ඣයාති.

තෙ යුත්තං කපෙතීති තවහා ගාමා තික්ඛමිතිවා මහාමග්ගං ආරුග්ග නගරාභිමුඛා ගමිංසු. එකස්මිඤ්ඤා ගාමෙ බලිසාධකා අසිකො සත්ථාය එකං තරුණවජ්ජකං මාරෙතො වච්චං ගණ්ඨිංසු. වච්ජකමානා ධෙහු පුත්තසොකෙන තිණං න බාදති පාණීයං න පිවති පරිදෙවමානා ආභිණ්ඨති. තං දිස්වා ගාමදුරකා රුජානං අකෙකාසනො ගාථමාහංසු.

එවං කඤ්ඤානු පඤ්චාලො විපුත්තො විපසසුක්ඛතු,
යථායං කපණා ගාථි විපුත්තා පරිබාවතීති.

තත්ථ පටිබාවතීති පරිදෙවමානා ධාවති.

තතො පුරුහිතො ඉතරං ගාථමාහ.

යං පසු පසුපාලස්ස පබ්බමෙය්‍ය රවෙය්‍ය වා,
කොතිධ අපරුධාසී බ්‍රහ්මදත්තස්ස රුජ්භොති.

තත්ථ පබ්බමෙය්‍ය රවෙය්‍යවාති හමෙය්‍ය විරවෙය්‍ය වා. ඉදං වුත්තං ගොති-තාතා පසුනාම පසුපාලස්ස රක්ඛන්තස්සෙව ධාවති තිණං න බාදති ඉධ රඤ්ඤා කොහු අපරුධොති.

තතො ගාමදුරකා දොට ගාථා අභාසිංසු.

අපරධො මහාමුග්ගෙ මුග්ගදත්තස්ස රුජිනො,
අපරාධිනා ජානපද අධම්බලිනා හතා.

රහතිඤ්ච වොරං බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරජස්ස බහු අධම්මිකො ජනො,
කථං නො අසිකොසත්ථා ධිරපා හඤ්ඤතෙ පජාති.

තත් මහාමුග්ගමති මහාමුග්ගණ. රාජීනොති රඤ්ඤො කථං
නොති කථං හු කෙන නාම කාරණෙන. ධිරපාහඤ්ඤතෙපජාති
පාපරජස්ස වසෙන තෙති ධිරපකො වච්ඡකො හඤ්ඤති ඉදනි සා
ධෙහු පුත්තසොකෙන පරිදෙවති සොපි රුජා ධෙහු වීය පරිදෙවතුති
රුජානං අකෙකාසිංසුයෙව.

තෙ සාමු කාරණං වදාංති පක්කමිංසු. අථ නතරමග්ගෙ එකියා
සුක්ඛපොකරණියා කාකා තුණ්ඩිති විජ්ඣිතා මණ්ඩුකෙ බාදනති.
බොධිසත්තො හෙසු තං ණානං සම්පත්තෙසු අත්තනො ආනුභාවෙන
මණ්ඩුකෙ-

එවං බජ්තු පඤ්චාලො හතො යුද්ධො සපුත්තකො,
යථාහමජ්ජ බජ්ජාමි ශාමකොති අරඤ්ඤජොති.

රුජානං අකෙකාසාපෙසි. තත් ශාමකොතිති ශාමවාසිති.
තං සුත්වා පුරොගිතො මණ්ඩුකෙති සද්ධිං සලලපනො ගාථමාහ.

න සබ්බතුතෙසු විධෙනති රක්ඛං
රුජානො මණ්ඩුක මිත්‍රස්සලොකො,
නෙත්තාවතා රුජා අධම්මවාරි
යං තාදිසං ජීවමදෙය්‍යං ධම්කාති.

තත් ජීවනති ජීවනතං. අද්දසුනති බාදෙය්‍යං. ධම්කාති කාකා.
එත්තාවතා රුජා අධම්මිකො නාම න ගොති නිං සක්කා අරඤ්ඤං පච්චි
සිත්වා රඤ්ඤො තං රක්ඛනෙනන වරිතුනති.

තං සුත්වා මණ්ඩුකො දො ගාථා අභාසි.

අධම්මරූපො චිත මුග්ගවාරි
අනුමපියං භාසසි බතනියස්ස,
විලුප්පමානාය පුට්ඨපජාය
පුජෙසි රුජං පරමපව්‍යාදං.

සවෙ ඉදං මුග්ගෙ සුරජ්ජකං සියා
ජිනං රට්ඨං මුදිතං විපසන්නං,
භුත්වා බලිං අග්ගපිණ්ඩිඤ්ච කාකා
න මාදිසං ජීවමදෙය්‍යං ධම්කාති.

තත් මුග්ගමාරීති පුරොගිතං ගරහනො ආහ. බතනියස්සාති
එවරූපස්ස පාපරඤ්ඤො. විලුප්පමානායාති විලුප්පමානාය. අගමෙව වා
පාඨො. පුට්ඨපජායාති විපුලාය පජාය විනාසිගමානාය. පුජෙසිති

පසංසයි. සුරජ්ජනිනි ඡන්ද්‍රදිවසෙන අගනම් දසරජධිමෙම අනො පෙනෙන රඤ්ඤ රක්ඛියමිනං සචෙ ඉදං සුරජ්ජනං ගච්ඡන්තං, චිනිනි දෙවෙසු සමොධාරං අනුපපච්චන්තෙසු සලපතසංකං, න මාදිසනි එවං සනො මාදිසං ජිවමිනඤ්ඤවිකාකා න බාදෙය්‍යං, එවං ඡස්සි ආනෙසු අනෙකාසනං බොධිසත්තස්සොවානුභාවෙන අහොයි.

තං සුඛා රජා ව පුරොතිතො ව අරඤ්ඤවායං තීරච්ඡානගතං මණ්ඩුකං උපාදාය සබ්බෙ අලෙහයෙව අනෙකාසනිනි තතොව තගරං ගතවා ධම්මෙන රජං කාරොති මහාසත්තස්සොවාදෙ ආවා දානා දිති පුඤ්ඤාති කරිංසු.

සත්ථා කොසලරඤ්ඤ ඉමං ධම්මදෙසනං ආහරිති මහාරජ රඤ්ඤ නාම අගනිගමණං පහාය ධම්මෙන රජං කාරොති චිනිනි වතා ජාතකං සමොධානෙයි. තද් ගනිති ඥාත දෙවතා අගමෙවති.

ගනිති ඥාතජාතකං.

තිංසනිනිපාතවණ්ණනා

නිවසිනා.